LIBER

PRECUM.

Vesontione, ex typis viduæ Caroli Deis.

LIBER
PRECUM

IN QUO

VARIÆ ET MULTÆ EGREGIÆ PRECES

EX OPERIBUS SS. PATRUM DESUMPTÆ CONTINENTUR

AD USUM

CLERI TUM REGULARIS TUM SECULARIS.

TOMUS SECUNDUS.

LUTETIÆ,

APUD LUDOVICUM VIVES, BIBLIOPOLAM EDITOREM,

23, IN VIA CASSETTE, 23.

1857

LIBER PRECUM.

PARS QUARTA.

ORATIONES MEDITATIVÆ.

BEATI GUILLELMI ABBATIS SANCTI THEODORICI

MEDITATIVÆ ORATIONES.

I

Contemplatur anima præscientiam Dei, prædestinationem ac reprobationem.

« O Altitudo sapientiæ et scientiæ Dei : quam incomprehensibilia sunt judicia ejus, et investigabiles viæ ejus ! Quis enim cognovit sensum Domini ; aut quis consiliarius ejus fuit (*Rom.* XI) ? Misereris enim, Domine, cujus misereris ; sed misericordiam præstas, cujus misertus eris. Nec enim volentis vel currentis est, sed miserentis tui Deus noster. Resilit hic vas fictile a manu ejus, qui se finxit : qui dicit per prophetam : « Ego feci, et ego feram ; » resilit a manu tenentis et portantis, casurum, confringendum, conterendum ; et clamat : « Quid adhuc quæri-

tur ? Voluntati enim ejus quis resistit ?» Et addidit : «Quid me fecisti sic ?» Sic tibi dicit, O æterna sapientia, vas fictile et luteum, vas contumeliæ et iræ aptum in interitum, cum potius tremere ad te haberet, et orare te deberet, qui habes potestatem, ex eadem luti massa facere, aliud quidem vas in honorem, aliud in contumeliam. Sed permanent vasa honoris et electionis ; vasa misericordiæ, quæ præparasti in gloriam ; quæ non hoc dicunt, sed agnoscunt te Creatorem, et figulum suum, se autem lutum compactum in manu tua, de qua, si ceciderint, væ eis, quia confringentur, conterentur, et redigentur in nihilum. Hoc sciunt ; et ex gratia tua non deficiunt. Miserere, Domine, miserere, tu plaster noster, et nos lutum. Adhuc tamen quomodocumque cohæremus ; adhuc manu virtutis tuæ potamur ; adhuc de tribus digitis tuis, fide, spe et charitate dependemus ; in quibus appendis molem terræ, soliditatem scilicet sanctæ Ecclesiæ tuæ. Miserere, tene nos, ne de manu tua cadamus. Ure renes et cor nostrum igne Sancti Spiritus tui, et confirma quod operatus es in nobis, ne dissolvamur et in lutum nostrum vel in nihilum redigamur. Ad te a te creati sumus, et ad te conversio nostra ; te factorem et formatorem cognoscimus ; tuam in disponendo sapientiam, in continendo et conservando bonitatem et misericordiam, adoramus et invocamus. Perfice nos, qui fecisti nos ; perfice usque ad formam plenam imaginis et similitudinis tuæ, ad quam formasti nos. Dicit tibi vas luteum luto destinatum, et vox ejus est cadentis et crepantis. Quid me

fecisti sic? Vas in honorem non hoc dicit. Corde enim credit ad justitiam, ore autem confitetur ad salutem; quia bonus bene omnia fecisti; et ipsum in honorem, illud vero in contumeliam bene fecisti; utrique dans liberum arbitrium, ut uterque non cogente necessitate, sed spontanea voluntate faceret, quod faceret; et proprium haberet virtutis meritum. Virtus enim est spontaneus in bonum bonæ voluntatis assensus. Habens autem omnium scientiam, præsciebas de utroque, o æterna sapientia, quomodo libero arbitrio uterque uti deberet, qualisque futurus esset sui rerumque arbiter, utrique paratam habens gratiam, qui non eam in vacuum susciperet. Præscientia autem tua non utique cogit eos esse, quod futuri sunt, tanquam necessario sic sint futuri, quia sic eos esse futuros præscisti, quin potius quia sic futuri erant, ideo tu sciens omnia, priusquam fiant, etiam hoc præscisti : et omnino non potest falli præscientia tua. Est autem præscientia tua, Deus, ipsa sapientia tua, quæ ab æterno æternaliter tibi coest, etiamsi nulla esset creatura, in qua sunt æternaliter causæ omnium quæ fiunt temporaliter, et ipsa præscientia creaturæ in tempore suo creandæ. Quæ tamen tibi futura non erat; quia in consubstantiali tibi ipso Verbo tuo, per quod factum est, quidquid est factum, vita erat : sic existens in eo vita, sicut futura erat; sic omnino futura, quia in ipso vita erat. Vita autem, non cogens ut ita sit, sed sic existens in eo quod sic futurum sit.

Quid igitur? Modus futuri temporalis, causa est in Deo

ejus quod est, id est æternitatis? Nam si sic non esset futurum temporaliter, videtur in Verbo Dei non posse esse æternaliter. Sed scientia vel præscientia tua, Deus, ipsa est veritas tua, quæ dicit : Ego sum veritas. Et sicut tu, Deus, præsciendo, non cogis fieri quod futurum est, sic nec cogi potes præscire, ab eo quod futurum est. Tibi quippe nihil est præteritum, nihil futurum; sed es semper quod es : illud autem quomodocunque sit, sive præsens, sive præteritum, sive futurum, in verbo tua vita est. *In circuitu impii ambulant*. Collige te, o homo, a circuitu erroris ad centrum veritatis. Vas luteum sic redigitur in lutum suum, ut non eum cogat ad hoc Dei præscientia; quia eum non latuit sic futurum : quod tamen quia sic futurum præscivit, in interitum prædestinavit. Præscientia etiam Dei, bonitas ejus est : quæ ab æterno parata est omnibus, quamvis non ab omnibus suscipienda. A quibus autem suscipienda sit, a quibus non, neque hoc alienum est a Dei præscientia, quæ, sicut dictum est, quantum ad bonitatem Dei, omnibus ab æterno parata est, etiamsi nulla esset creatura. Bonitas enim hæc Spiritus Sanctus est, Patri, Filioque coæternus. Unde in creatione mundi: «Spiritus, inquit, Domini ferebatur super aquas;» scilicet omnibus se offerens, ad omnes se exhibens, benefaciendo, et utilia providendo, quod proprium est Spiritus Sancti; sed malevolam refugiens animam, in quam non potest introire sapientia. Itaque præscientia de creatura, quantum ad Deum, præscientia est; quantum ad homines, prædestinatio,

Ipsa est electio vel reprobatio. *Non vos me elegistis; sed ego vos* (JOAN. XIV). Prædestinatio autem est gratiæ præparatio. Gratia vero, ipse est effectus. In quam cur unus assumatur, alter reprobetur; noli velle quærere, si non vis errare. Si superbus es, non latet Dei præscientiam; nec effugis ipsius providentiam, qua prædestinatus es in pœnam superbis præparatam. *Deus enim superbis resistit; humilibus autem dat gratiam* (JAC. IV.) Superbia ergo et meritum est, et signum reprobationis, sicut humilitas meritum et signum est electionis. Dicat ergo luteum vas: Quid me fecisti sic, id est, quare me prædestinasti in interitum? et respondet ei Veritas: Ut secundum te loquar, quia præscivi te futurum vas iræ aptum in interitum, futurum fatuum, qui nescias, vel nolis salvari; superbum, qui contemnas humiliari: ideoque nihil jam queror, sed tu irremediabiliter ibis in interitum. Voluntati autem meæ non resistis, cum sit voluntas mea, ut miseris, id est, qui miseros se cognoscunt, proxima sit misericordia: potentes autem in iniquitate potenter tormenta patiantur. Nec nisi humilibus volo misereri: qui misereor, cujus misereor. Perge quærere. Cur non dedisti mihi humilitatem? Quia dedi tibi quod majus est, arbitrii libertatem, et tu ex ipso quasi potens in iniquitate, dilexisti malitiam super benignitatem: insuper etiam declinasti in me mala tua, et de eis sic niteris excusare te ut velis accusare me. Non vis, ut inveniatur iniquitas tua ad odium; ideo ibis in locum tuum, vas aptum iræ in interitum.

II

Sistit se Deo anima, cupiens ab eo illuminari, et SS. Trinitatem, avulsa a sensibilibus mente, cogitare.

« Accedite ad eum et illuminamini : et facies vestræ non confundentur. » Confundor, Domine Deus, confundor confusione tetra et horribili, quoties accedens ad te, clausam mihi invenio januam visionis tuæ : et pene mihi videor audire vocem illam terribilem : « Amen dico vobis : nescio vos. » Et qui illuminari a te desiderabam, sic a dolore cordis mei, et perturbatione sensus, totus tenebresco, ut pene mihi melius fuisse videatur, non accessisse. Quis enim me consolabitur, si desolare tu volueris ? Abeant et pereant omnia solatia mea, quæ tu non es, vel ex te non sunt. « Væ soli, » ait Salomon. Vere væ mihi soli, si non fueris tu mecum, vel ego tecum. Beatum et beatissimum, Domine, me credo, si sentio te esse mecum ; sed tædet me mei, et odio mihi sum, quoties sentio me non esse tecum. Quandiu sum tecum, sum etiam mecum ; non sum autem mecum, quandiu non sum tecum. Et væ mihi quotiescumque tecum non sum ; sine quo nunquam esse possum. Non enim haberem subsistere, quovis modo subsistendi, sive in corpore, sive in anima, nisi præsente virtute tua ; non desiderarem, non quærerem te, nisi ex præsente gratia tua ; nunquam invenirem te, nisi occurreret mihi misericordia et bonitas tua. Sed cum in omnibus his ego tecum sum, sentio in me operantem gratiam tuam : bonum est mihi

quod sum, quod vivo; in Domino laudatur anima mea. Si autem cum tu mihi benefaciendo es præsens, ego cogitatione vel affectu sum absens; sic mihi videntur circa me beneficia gratiæ tuæ, sicut circa mortuum sollicita et officiosa cura sepulturæ. Si aliquando sentio te transeuntem; non stas mihi, sed præteris me clamantem post te, sicut Chananæam illam, cumque quasi clamoribus importunis necessitatis meæ fatigaris, objicis ignominiosæ conscientiæ meæ præteritam canis immunditiam, præsentem impudentiam, et canem tuum a mensa tua jejunum et famelicum, et flagellis conscientiæ afflictum, expellis, vel abire permittis. Ergone ulterius accedam? Utique, Domine. Nam et catelli a domo domini sui cum flagellis ejecti statim redeunt, et circa domus custodiam vigilantes, panem suum quotidianum recipiunt. Expulsus redeo, exclusus clamo, flagellatus obsecro. Absque hominis contubernio canis vivere nescit, nec anima mea absque Domino Deo suo. Aperi ergo mihi, Domine, ut accedam ad te, et illuminer a te. Tu in cœlis tuis habitas, et posuisti tenebras latibulum tuum, tenebrosas aquas in nubibus aeris; nubemque, sicut dicit Propheta, «opposuisti, ne transeat oratio.» Ego vero in terra computrui, et aggravavi contra me densum lutum, scutumque cordis; nec lucent mihi sidera tua cœlestia; sol obscuratus est: luna non dat lumen suum. Audio enim in psalmis et hymnis et canticis spiritualibus magnalia tua; rutilant mihi in Evangeliis tuis dicta vel facta tua; verberant assidue oculos meos et aures, exempla servorum

tuorum; concutiunt me terroribus, et vellicant promissis Scripturæ veritatis tuæ, quæ se assidue ingerunt oculis meis et strepitu suo contundunt surditatem aurium mearum. Ego vero usu pravo, et stupore nimio mentis obdurui; et didici, et assuevi contra solis splendorem dormitare; non videre occurrentia; in mari positus non audire maris rugitum, vel cœli tonitruum mortuus a corde.

Usquequo, Domine, usquequo? Usquequo non disrumpis cœlos tuos et descendis, et non concutis stoliditatem meam in ira consummationis tuæ, ut non sim quod sum, ut sentiam te dominantem Jacob, et finium terræ, et convertar saltem ad vesperam, et famem patiar ut canis, et circumeam civitatem tuam, quæ adhuc partim peregrinatur in terris; sed ex majore parte sua jam gaudet in cœlis, si forte inveniam, qui me recipiant in æterna tabernacula deficientem, nec proprium habentem cubile, ubi caput reclinem? Audio quidem nonnunquam vocem spiritus tui, sed pertranseuntem quasi sibilum auræ tenuis, et intelligo dicentem: « Accedite ad eum, et illuminamini. » Audio et concutior; surgensque quasi a somno, et excutiens meipsum, aliquatenus destupesco; os meum aperio, et attraho spiritum; distendo sensus animæ meæ, ut depigrescant; egredior de interioribus nocturnæ conscientiæ meæ; exeo ad lucem orientis mihi solis justitiæ. Sed cum somnolentos oculos in eum volo dirigere, reverberantur desuefacti luci. Et ad insolitum splendorem tremente et palpitante pupilla rationis cum palpebris suis, exercitii manu detergo quan-

tum possum, ab eis rheuma diuturnæ somnolentiæ. Si, te donante, invenio fontem lacrymarum, qui in humiliatæ et contritæ animæ vallibus cito solet exoriri; lavo manus operationis et faciem devotionis. Deinde, sicut extendit accipiter alas suas ad austrum ut plumescat, expando manus meas ad te, Domine, et anima mea sicut terra sine aqua tibi; et sicut terra deserta, invia et inaquosa, sic in sancto appareo tibi, ut videam virtutem tuam et gloriam tuam. Cumque oculos mentis, sensum rationis ad te erigo, o sol justitiæ, contingit mihi, quod contingere solet ebriis a somno, vel infirmis oculis, ut unam rem aspicientes, duos aut tres esse arbitrentur, donec videndi processu incipiant intelligere, vitium esse oculorum, non rei, quæ videntur. Nam ab usu vel ab oblectatione sensuum et sensibilium expergefactæ animæ meæ prima occurrit imaginatio, quæ assuetam sensibilibus animam, sensibus obduratis, sensibilium obscurat imaginibus: ut sicut tota sensibilibus solebat vacare, sic nihil jam nisi imaginationem sensibilium cogitare sciat vel intelligere. Propter quod cum a somno negligentiæ expergefactus subito respicio in Deum, de quo me lex divina instruit, dicens: «Audi, Israel, Dominus Deus tuus, Deus unus est;» et in eum a quo sum illuminandus quæ sum adoraturus, vel oraturus, dirigere omnino habeam mentis intuitum: occurrit mihi Trinitas Deus, quam fides catholica a progenitoribus mihi incantata, usu ipso inculcata, a te ipso tuisque doctoribus commendata, mihi demonstrat. Sed eam fatua animæ meæ

imaginatio sic accipit, sic intuetur, ut Trinitatis numerum simplici illi divinitatis substantiæ inesse sommiet: quæ extra omnem numerum existens, in pondere et numero et mensura omnia fecit; et singulis in Trinitate personis quasi suum unicuique locum deputet, ut sic Patrem oret per Filium in Spiritu Sancto, ut de uno ad alterum transeundum sibi videatur per tertium. Sicque mens caligans in uno, dissipatur in tribus, tanquam tribus discernendis instat vel uniendis corporibus. Cum hoc imaginatio, id est mens imaginans, etiam nolens imaginatur, vel imaginatum invita et reclamans patitur, venit fides et reprobat; ratio per fidem dijudicat; auctoritas condemnat, pariterque conclamant omnia, quæ intra me sunt, quod supra dictum est: «Audi, Israel, Dominus Deus tuus, Deus unus est.» Nam cum et fides et ratio et auctoritas cogitare me doceant, Patrem per se, Filium per se, Spiritum Sanctum per se; nihil tamen in sancta Trinitate censent admittendum, quod tempore, vel loco, vel numero, substantiæ faciat divisionem, vel personarum sonare videatur confusionem. Sic enim astruunt Trinitatis unitatem, ut solitudinem removeant; sic Trinitatem unitatis, ut in Deitatis substantia non recipiant numeri pluralitatem. Omne enim meritum, omnem scientiæ prudentiam, omnemque virtutem præveniens in nobis gratia tua, Domine, dat nobis nostri tuique quantulamcumque cognitionem: ipsa vero subjicit nos humilitati, humilitas auctoritati, auctoritas fidei; fides instruit rationem, ratio per fidem eru-

dit, vel destruit, et abjicit imaginationem; fidem vero non instruit ipsa ad intelligentiam, sed per fidem desursum eam exspectat a patre luminum, a quo omne datum optimum est, et donum perfectum. Intelligentiam autem, non quæ ex ratione colligitur, vel raciotinatione formatur; sed quæ de sede magnitudinis tuæ merito fidei adducitur, et sapientia tua formatur; similis omnino suæ origini, quæ veniens in mentem fidelis tui rationem ad se colligit et sibi conformat; fidem vero vivificat et illuminat. Stat igitur oratura Deum suum pavida et stupens anima, semetipsam in manibus suis semper portans, quasi eam tibi oblatura; pavida a consuetis, stupens ad insolita, ad inveniendum te portans signaculum fidei tuæ; sed non adhuc inveniens, cui illud resolvat; vultum tuum, Domine, vultum tuum requirens, nec sciens, nec omnino nesciens quid requirat. Cordis sui phantasmata de te abominatur ut idola. Amat te, qualem te sibi fides describit; sed mens videre non sufficit. Ardensque faciei tuæ desiderio, cui sacrificium pietatis et justitiæ suæ offerat, oblationes et holocausta, cum differtur, magis turbatur. Et cum non tam cito fidei tuæ, cui se credidit, impetrat illuminationem; in tantum nonnunquam stupescit, ut credere se in te vix sibi credat, ut oderit se, quia, ut sibi videtur, non te amat. Absit autem ut non credat in te, quæ sic anxiatur desiderio tui, ut non amet te, quæ desiderat te usque ad contemptum omnium quæ sunt, et etiam sui! Usquequo, Domine, usquequo? Tu si non illuminas lucernam

meam, si non illuminas tenebras meas, non eripiar ab hac tentatione, nec, nisi in te, Deo meo, transgrediar murum hunc.

III

Anima desiderium videndi Deum exprimit, et circa objectum ipsum fruendum exspatiatur.

Jam non audeo intendere in faciem tuam, Domine, quam desidero usque ad mortem, quia dixisti Moysi : « Non videbit me homo, et vivet ; » sed licet mori velim ut videam, vel videre ut moriar, operio tamen vultum meum, sicut idem Moyses ; non audens respicere te contra te. Sic enim ibi legitur : « Porro Moyses operuit vultum suum : non enim audebat respicere contra Dominum. » Nam forsitam contra Dominum respiceret : si vellet respicere Deum, non quis, sed quid esset. Nam quis esset, audiebat : « Ego, inquit, sum Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob. » Tamen eidem Moysi, audita morte sua, eodem adhuc desiderio æstuanti et oranti ostendi sibi gloriam tuam, respondisti : « Ego ostendam tibi omne bonum. » Et, o Domine, ubi est omne bonum, nisi in vultu tuo ? Unde et David eodem desiderio ardens : « Adimplebis me, inquit, lætitia cum vultu tuo. » Ignosce, ignosce, impatiens est ad te cor meum ; vultum tuum requiro ; exquiro faciem tuam per temetipsum, ne in finem avertas eam a me. Scio enim et certus sum, quia qui ambulant in lumine vultus tui non offendunt, sed secure ambulant ; quorum omne judicium de vultu tuo

prodit. Ipsi sunt, qui vivunt; quia sic vivunt, sicut in exemplari vultus tui legunt et intelligunt. Domine, non audeo respicere te contra te, ne amplius obstupescam. Stans autem coram te sicut pauper, mendicus et cæcus, sicut tu vides me non videntem te, plenum desiderio tuo pectus, totumque me quidquid sum, quidquid possum, quidquid scio, et hoc ipsum quod post te langueo et deficio, offero tibi; sed ubi te inveniam non invenio.

Ubi es, Domine, ubi es? Et ubi, Domine, non es. Scio certe et certe certus sum quia hic modo mecum es, in quo movemur et sumus; et ex cujus saluberrima præsentia ardet et deficit in salutare tuum anima mea. Scio certe verissime, sentio saluberrime, te esse mecum; scio et sentio, adoro et gratias ago. Sed cum tu sis mecum, cur et ego non sum tecum? Quid obstat? quid impedit? quid intercedit? Si tu mecum es, bene mihi faciendo; cur et ego non sum tecum, te bono omnium bonorum meorum fruendo? Propter peccata mea? Et ubi est, qui tulit ea de medio, et affixit ea cruci suæ? Num quia eum non amo! Nonne centies et millies mori velim pro te, Domine Jesu? Si hoc non sufficit tibi, nec mihi sufficit; quia nihil sufficit animæ meæ, nec videtur sibi omnino amare te, nisi fruatur te. Frui autem te non poterit, nisi pro dono tuo et modo suo te viderit et intellexerit. Cur autem te non videt? Qui modo te amo usque in mortem, tunc amarem usque in vitam æternam. Ipsam, Domine, jam mihi spirat nescio quis odor tuus: qui saltem si perficeretur in me, nunc interim non

quærerem amplius. Si quidem mittis mihi aliquando, quasi quasdam consolationis tuæ buccellas; sed quid hoc ad desiderium famis meæ? Obsecro, dic animæ meæ, o salus ejus, quare ei tuum inspiraveris desiderium. Num ut tantum torqueat me, discerpat et occidat? Et utinam occidisset. Obsecro, Domine, hæccine est mea gehenna? Et hæc sit. Nec unquam me desinat torquere, nec unquam desinam in ea ardere; nec in aliquo liceat respirare una die, una hora, uno momento, donec appaream in conspectu tuo, et appareat mihi gloria tua, et faciei tuæ festivitas æterna illuxerit animæ meæ. Habuerit, Domine, vetus ille Moyses opertum ad te vultum suum, et velatam faciem, formam gerens populi cui præerat, semper a facie Domini fugientis. Paulus tuus, et totus noster, quia totus tuus, novi Testamenti tuba, pro se loquens, et pro suis in desiderio et amore tuo discipulis: « Nos, inquit, omnes revelata facie gloriam Domini speculantes, in eamdem imaginem transformamur, a claritate in claritatem. » Homo iste tuus non fugiebat a facie tua; sed ad faciem tuam. Ignosce, Domine, ignosce improbitati et importunitati meæ; adhuc audemus, quia ardemus. Ignis tuus urget nos, quem venisti in terram mittere, et voluisti vehementer accendi. Obsecro te per omnipotentissimam bonitatem tuam, per mansuetissimam semper in nos patientiam tuam, patere me aliquid adhuc quærentem; et dic animæ meæ quid est quod desiderat, cum faciem tuam desiderat. Sic enim cæca est, sic ad meipsum turbata, ut et desiderio tabescat, et ignoret quid desiderat. Numquid

vult te videre sicuti es? Et quid est, sicuti es? Num qualis, aut quantus? Sed nec qualis, nec quantus es; quia nec qualitas nec quantitas in te est, qui es quod es. Quid ergo est, sicuti es? Hoc videre supra nos est; quia videre quod tu es, hoc est esse quod es. Nemo autem videt Patrem nisi Filius, et Filium nisi Pater; quia hoc est esse Patri, quod videre Filium; et hoc est esse Filio, quod videre Patrem.

Sed sequitur et dicit: «Et cui Filius voluerit revelare.» Voluntas autem non alia est Patris, alia Filii, sed una et eadem quæ est Spiritus Sanctus. Ergo per Spiritum Sanctum alicui amico Dei, quem nimis honorare voluerit, revelat semetipsa Trinitas Deus. Sed numquid homo videt Deum, sicut Filium Pater, vel Patrem Filius: quibus, sicut dictum est, alium alii videre, hoc est non esse aliud et aliud, sed unum Deum? Sic omnino, sed non per omnem modum. Quod ut aliquantum nobis dilucidius pateat, de visu et naturali ejus potentia videndum est, quid habeat physicus intellectus. Omnis sensus corporeus, ut sensus sit et sentiat, oportet ut quadam sensibili affectione aliquomodo mutetur in id quod sentit; visus scilicet in hoc quod ei fit visibile, auditus in audibile; sicque de reliquis. Alioqui nec sentit, nec sensus est. Nisi enim rem sensam, sensu rationi renuntiante, anima sentientis quadam sui transformatione mutetur in rem, vel rei qualitatem quæ sentitur; nec sensus est, nec sentire potest. Ideoque si sentit, amore qui sensus suus est, Deum bonum; et amat, quia bonum: non hoc potest, nisi bono ipsi affectu commu-

nicans, et ipsa bona efficiatur. Si ad sensum animæ revertatur, nonne hoc est, quod Paulus dicit : « Gloriam Domini speculantes, in eamdem imaginem transformamur. » Sic enim est quodammodo de sensu animæ. Sensus enim animæ amor est : per hunc sive cum mulcetur, sive cum offenditur, sentit quidquid sentit. Cum per hunc in aliquid anima extenditur, quadam sui transformatione in id quod amat transmutatur : non quod idem sit in natura, sed affectu rei amatæ conformatur, utpote non bonum aliquem amare potest, quia bonus est, nisi et ipsa in ipso bono bona efficiatur. Nonne hoc est : « Sentite de Domino in bonitate ? » Et Sapientia : « Scire enim te, sensus est consummatus. » Et Apostolus : « Hoc sentite in vobis, quod et in Christo Jesu. » Hæc est charitas, qua qui diligit, « in Deo manet, et Deus in eo. » O charitas, charitas, quæ usque huc nos adduxisti, ut, amando Deum, et Filium Dei, dii et filii Dei nominemur et simus. Etsi nondum apparet, quod erimus, *cum apparuerit, similes ei erimus :* quia *videbimus eum sicuti est.* Domine, bonum est nos hic esse ; libet hic immorari ; et utinam liceret immori ! Sed meditantibus et loquentibus et scribentibus de te, da, quæso, sensus sobrios, verba circumcisa et disciplinata ; cor ardens de te, o Jesu, in apertionem Scripturarum, quæ de te sunt. Ignosce, Domine, ignosce ; amor amoris tui agit me ; tu scis, tu vides. Non sum scrutator majestatis tuæ, sed pauper gratiæ tuæ. Obsecro te per dulcedinem tuæ dulcissimæ mansuetudinis, non opprimat me majestas tua ; sed sublevet

gratia tua. Ignosce, inquam, quia proprium est fidei desiderium visio Dei : hic in ænigmate, ibi vero facie ad faciem. Non enim præsumas, neque confidas, o homo, neque hic stes, quisquis vir desideriorum es, sicut Daniel; nec dicas, sufficit. Quidquid hic de Deo sentis, quidquid vides, quidquid de eo hic te docet fides, ænigma est : aliud quidem obscurius, aliud autem expressius. Et ipsum tamen quam dulce sit, cum adest; quam desiderabile, cum videtur deesse; sciunt, qui sentiunt. Hic est enim calculus habens nomen scriptum, quod nemo scit, nisi quia accepit.

Porro de eo quod erit facie ad faciem, dictum est : «Non enim videbit me homo, et vivet.» Nam et hic qui videt, non vivet, sed dicet : «Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus?» Tunc demum sperans se esse victurum, quando perfecte visurus. Quid hic sensus? quid imaginatio valet? quid ratio potest? quid intelligentia rationalis? Nam etsi ratio, Deus, nos ad te mittit, per se tamen te non attingit; nec intelligentia ea quidem, quæ de inferioribus ex ratione consistit, rationis terminos excedit, nec mensuram habet pertingendi usque ad te. Quæ vero desursum est, quod sursum est redolet; nihil humanum, sed totum divinum : et ubi se infundit, rationes secum defert sui generis, non communicantes inferiori rationi, nisi in quantum eam habent ex obedientia fidei. Hæc in Trinitate sancta nil dividit, nil compingit; sed sensum fidelem sic quando, et quantum, et quomodo vult Spiritus Sanctus, perstrin-

git ; ut orantes te vel contemplantes supergressi nonnunquam omne quod tu non es, videant aliquatenus te, qui es, quamvis non videant te sicut es ; sed tamen medium quid devotæ mentis demulceat intuitum, quod constet nec de eis esse, quæ tu non es, nec, etsi non sit omnino totum quod es, alienum tamen esse, ab eo quod es. Sic enim Spiritus Domini quietum et humilem suum, super quem requiescit, induit repente, et mutat in virum alterum, ut sensum intuentis non dividat. Trinitas, non confundat unitas; non offendat Trinitas pietatem unum Deum quærentis : non contristet substantiæ unitas charitatem Patris et Filii dilectione gaudentis ; in neutro conturbet solitudo vel pluralitas, sed etiam ad hoc ei valeant unitas Trinitatis, et Trinitas unitatis, ut pio et sobrio intellectu comprehendat non comprehendendo majestatem divinæ incomprehensibilitatis. Sicque gustans et videns quam suavis est Dominus, repente sic totus gustando dulcedinem ejus dulcescit, sic vivendo lucem veritatis ejus lucescit; sic de repentina summi boni plenitudine in gaudio Sanctus Spiritus exhilarescit, ut si hoc in eo perficiatur, confidat se vitam obtinuisse æternam. Hæc est enim, inquit, vita æterna, ut cognoscant te solum verum Deum, et quem misisti, Jesum Christum. Accedite ergo ad eum, et illuminamini ; et facies vestræ non confundentur.

IV

Orandi donum petit, statum suum priorem, ac novissimam solitudinem suam describit.

Miserator et misericors, Domine, patiens et multum misericors; suavis es, Domine, universis, et miserationes tuæ super omnia opera tua. Hortaris nos, Domine, et tu, et per tuos Spiritus Sanctus tuus, ut oremus et vigilemus in oratione. Hortaris nos, et doces sicut pius, sicut misericors, sicut misereri desiderans; et causam præparas nobis, faciens nobis judicium et justitiam, ut orantibus nobis quemadmodum oportet orare, quasi justam habeas causam miserendi. Quin etiam orandi formam ipse nobis dictasti, ne in aliquo causæ nostræ deesses, ipse judex, ipse advocatus. Et confidenter nos petere jussisti in nomine tuo; et credere, quia quæcumque petierimus, accipiemus, et fient nobis. Tibi, Domine, hoc suggerit tua bonitas; nobis autem gravis incumbit necessitas: et tamen, te hortante, pigrescimus; te dictante, negligimus; te promittente, non credimus. Tu autem in misericordia et miseratione tua multa pigros et negligentes concutis; in patientia tua incredulos dissimulas: quin etiam, quia quemadmodum nos oportet orare, nec scimus, nec possumus; mittis nobis Spiritum Sanctum tuum, qui adjuvet infirmitatem nostram, et interpellet pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Oramus itaque, quia tu hortaris; petimus confidenter, quia tu promittis; statimque occurris, et orantes exaudis; inveniens, quia faciens, in

quo nobis propitieris. Suavis, Domine, universis, suavitates tuas nobis multiplicas ; et miserationes tuæ super omnia opera tua incipiunt apparere nobis. Nam, tu, Deus appropinquans, et non elongans, cum nobis incipis appropinquare, et consolationes tuæ lætificare animas nostras ; continuo ex odore et tactu saluberrimæ præsentiæ tuæ emortui animæ sensus reviviscunt, fides exsultat, fiducia hilarescit, cor accenditur, lacrymæ fluunt, non quæ ignem accensum exstinguant, sed accendant amplius. Et cum Spiritus tuus adjuvat infirmitatem nostram, flemus ubertim lacrymas pingues et dulces ex dulcedinis tuæ affectu : quas cum pia consolationis manu detergis, fluunt uberius, et fiunt nobis panes die ac nocte, et fortis et grata refectio ; quia dulce habemus plorare coram te Domino Deo nostro, qui fecisti nos ; qui sumus populus tuus, et oves pascuæ tuæ. Ego, ego, Domine, sicut dicit Propheta tuus, « Vir videns paupertatem meam ; pauper sum, et in laboribus a juventute mea ; exaltatus autem, humiliatus sum et confusus. Quantas enim ostendisti mihi tribulationes multas et malas : et conversus vivificasti me, et de abyssis terræ iterum reduxisti me. Multiplicasti magnificentiam tuam : et conversus consolatus es me. » Nam cum in paradiso tuo olim me creasses, ipsumque lignum vitæ in possessionem mihi juris perpetui donasses, voluisti vel permisisti, ut etiam ad fructum ligni scientiæ boni et mali manum mitterem, ut quasi bonorum meorum interiorum pertæsus, experirer, quid foris possem, Eva mea, carne mea, in hoc consentiente.

Gustavi, et vidi non suavitatem tuam, sed confusionem meam, ut viderem me esse, cujus turpitudo velamento egeret : cujus nuditas ad occursum tuum paveret, cujus libertas opus haberet cohibente legum disciplina. Inventus enim sum in oculis tuis nudus ab omnibus, quæ intra me homines putabant; turpis in occultis meis, in quibus nec me nec te latebam; egens rectore, qui regendos alios susceperam. Ideo, Domine, abscondi me intra ligna paradisi : ideo refugi in tenebras meas; elongavi fugiens, non tamen a te, sed ad te, et mansi in solitudine : ibi te exspecto, qui salvum me fecisti a pusillanimitate spiritus et tempestate. Posui in pulvere os meum, si forte sit spes; onager solitarius attrahens ventum amoris mei. Cumque totus mihi redditus sedeo solus et tacens, nec audiens clamorem exactoris vel sonitum prælii, videns quia tempus me juvat, et vaco vacare mihi, discutio me ipsum, quis sim, unde venerim. Et invenio me unum filiorum Adam, filium iræ per naturam, sed ancillæ tuæ sanctæ Ecclesiæ per gratiam; unum exsulum paradisi, habitantem et laborantem in terra maledictionis, cui maledixisti in operibus Adam : quam cum operatus fuero, non dat fructus suos, sed spinas et tribulos generat mihi. In sudore vultus mei vescor pane meo, secundum serenissimam sententiam justi judicii tui, qua increpasti superbos et maledictos, qui declinant a mandatis tuis.

O bone Creator! quam bene me creaveras! quam gloriose formaveras! quam feliciter locaveras! Creaveras

enim me, Domine, sicut dicit apostolus tuus, in operibus bonis, quæ præparaveras, ut ambularem in eis: formaveras me ad imaginem et similitudinem tuam, et locaveras in paradiso voluptatis tuæ, ut operarer, et custodirem illum, operarer bonorum studiorum exercitiis, custodirem, ne serpens irreperet. Serpens irrepsit, Evam meam seduxit, et per eam me prævaricatorem constituit. Propter quod expulsus de paradiso bonæ conscientiæ, exsul factus sum in terra aliena, in regione dissimilitudinis. Sed, o Domine, qui omnia creasti, et vidisti cuncta quæ creasti, quia sunt bona valde, numquid per opus meum malum peribit donum tuum? Siquidem non propter paradisum me, sed propter me paradisum constituisti, cum me hominem super terram fecisti. Non te pœniteat, o Creator, hominem me fecisse super terram; sed præcipe, sicut ab initio, ut sim homo rationalis, potestatem habens super terram meam, ut corpus meum subditum sit spiritui, spiritus tibi. Non te pœniteat donatæ homini dignitatis, ut sim super bestias terræ meæ, truces et indomitos motus affectionum animæ; reptilia etiam cogitationum humi repentia, et de veneno terræ, cui jugiter inhærent, noxia vel mortifera; pisces maris et volucres cœli, cogitatus scilicet de spiritu hujus mundi, curiosa sæculi, altitudinemque diei ejus scrutantes et sectantes; jumenta etiam, sensus istos corporis, ad hoc ut secundum nomen suum juvent nos, nobis concreatos. Da nobis, qui ea dedisti nobis, ut patiantur frenum rationis, zeli boni stimulos, stabulum disci-

plinæ, ubi cibis suis pascantur et nutriantur, producenda ad usum, cum res exegerit; non autem silvescere permittantur in latitudine publici erroris. Veniet, dicit, qui promittit; veniet dies, cum leo et agnus cubabunt simul; cum, quæ modo nocent, non nocebunt in omni monte sancto tuo : jumenta quoque pascentur in pascuis uberrimis, non jam infirmitatis nostræ jumenta, sed beatæ felicitatis instrumenta.

Interim, Domine, exaudi cœlos, et cœli exaudiant terram, et terra exaudiat vinum, et oleum, et frumentum : et hæc exaudiant Israel, id est semen Dei, quod seminasti in nobis. Lactasti enim me, ut ait Propheta, Domine, et eduxisti in solitudinem; promittens quia ibi loquereris ad cor servi tui. Jam gratias tibi, locutus es semel et iterum, et aliquoties, et dicenti tibi animæ meæ, Deus meus es tu; respondes aliquando placide ac benigne : Salus tua ego sum. Et nunc, o desiderium animæ meæ, vacare tibi aliquantisper desiderans ipsa anima mea, et gustare et videre, quam suavis es Dominus; precatur benignissima misericordiam tuam, ut ab omnibus, quæ extra sunt vel intra, pacem mihi facias et silentium, ut in ea quæ intra me sunt, jus mihi conserves quod dedisti; exterius autem percutias mihi fœdus cum bestia agri, et reptili terræ, et volucri cœli : et arcum, et gladium, et bellum, conteras de terra mea : ut in pace fiat totus locus meus, et in Sion habitatio mea. Da mihi, Domine, consolationem solitudinis meæ, cor solitarium et colloquium tuum frequens. Non enim ero solus, quandiu tu

mecum eris, Deus meus: sed si me deserueris, væ soli: quia si obdormiero, non erit qui calefaciat dormientem; si cecidero, non erit qui sublevet cadentem. Sed adhuc, o refugium meum et virtus, deduc me ad interiora deserti tui, sicut duxisti famulum tuum Moysen, ubi ardet rubus et non comburitur, ubi sancta anima, quæ ad hoc assumi meruerit, in plenitudine ignis Sancti Spiritus tota ardet, sicut Seraphim totum ardens et non comburitur, sed purgatur; et tunc primum melius subsistit, quod est miraculum omnium miraculorum tuorum, et visio visionum: ubi locus sanctus est, in quo non statur, non proficitur, nisi solutis corrigiis impedimentorum carnalium nudis pedibus, id est, mundis et puris affectibus incedatur; ubi qui est, etsi non potest videri sicut est, auditur tamen dicens: Ego sum, qui sum; ubi operiendus est vultus interim, ne videat contra Dominum, sed in humilitate obedientiæ exercendus auditus, ut audiat quid in eo loquatur Dominus Deus suus. Absconde me, Domine, interim in abscondito tabernaculi tui in die malorum horum; in abscondito faciei tuæ a contradictione linguarum. Jugum quidem tuum suave, et onus leve imposuisti mihi: et cum ostendis mihi servitutis tuæ distantiam, et servitutis sæculi, blande et leniter me interrogas utrum melius sit servire tibi Deo viventi, an diis alienis. Ego manum imponentis adoro, jugum deosculor, et onus amplector: et multum mihi suave est sub eo sudare. Multum enim et multo tempore possederunt me domini absque te, quorum jugum non

est suave, nec onus leve. Tui juris esse cupio, tuum jugum recognosco, et onus leve, quod sublevat me, non premit. Sed ingrediens novam servitutis tuæ disciplinam, videor mihi videre cœlos novos et terram novam; et ecce mihi nova facis omnia. Doce me, Domine, hominem rusticanum de rure sæculi venientem, civitatis tuæ mores disciplinatos, et curiæ tuæ venustas urbanitates; deforma me a forma sæculi, cui me conformaveram; conforma me civibus tuis, ne inter eos deformis appaream; doce etiam me linguam quam non novi, quam egrediens de terra Ægypti audire incipio, sed inveteratus in terra aliena, non intelligo; linguam scilicet, qua loqueris filiis tuis, et ipsi tecum. Fac me etiam intelligere nutus tuos, quibus intelligere facis intelligentes, quæ sit voluntas tua bona, beneplacens, et perfecta.

Et jam anima mea, gratias tibi, Pater dulcis; cum ei loqueris, vocem tuam incipit agnoscere, sed non satis intelligit, quid ei loquaris; quia vox tua nunquam vacua venit, quia vox tua gratia tua est, non sonans exterius, sed potenter et dulciter interius operans. Cum etiam ego loquor tibi, intendo tibi, et in hoc etiam bene mihi est: et quaquaversum eat oratio, nunquam gratis te oro vel adoro; cum etiam in orando fiat mihi retributio multa. Doce ergo me, Sancte Spiritus, sine intermissione orare, ut des mihi in te sine intermissione gaudere. Nam, etsi plorat, cum orat pauper tuus, pauper spiritu, vel peccatorum suorum memor, vel in angustiis constitutus, dum vehementius dolet, vehementius gaudet; sicut e contrario

qui gaudet in sæculo, cum vehementius gaudet, tunc si quid sapit, in occultis conscientiæ suæ vehementius torquetur et dolet. Pia ergo et pura oratio nunquam est sine gaudio.

V

Diversos modos orandi recenset; passionem Christi et peccata sua in memoriam revocat.

Cum ad jugiter et efficaciter orandum excitare, et exercitare, et assuefacere cor meum desidero, nullius in hoc magisterio malim erudiri, quam tuo, o Domine Jesu, sapientia Dei Patris. Recogito ergo modos orationum, quibus orans coram hominibus in terris formam nobis dabas perfectæ orationis : et invenio te aliquando quidem orantem solum, aliquando in turba, aliquando in exsultatione spiritus, aliquando in sanguineo sudore, aliquando exaltatum in cruce. Exsultatio spiritus et solitudo orandi, dulcissima mihi sunt ad imitandum : sed, nisi tu me prævenias in benedictionibus dulcedinis tuæ, locum quidem facile invenio, sed non tam facile cor solitarium. Exsultatio vero spiritus fit ex puritate conscientiæ, cujus ego mihi conscius non sum, vel ex abundantia gratiæ tuæ, cujus ego indignus sum. Orare in turba tuum fuit, cui nihil defuit : quod tamen, cum sic exigit res, nec nos refugimus. Scio, Domine, scio, quia pernecessaria esset mihi oratio illa sanguinea, et oratio crucis ; quia, cum sentio quid oratio in me habeat exsudare, quod crux excruciare, non quidem habeo sanguineum

sudorem, sed sanguineas lacrymas exsudat cor meum in oculis tuis. Nec invenit corpus meum crucem in qua crucifigatur, sed infelix anima mea super omnem crucis dolorem in seipsa cruciatur. Concrucifixus tamen tibi sum, Domine Jesu, utcunque in cruce professionis, quam de munere tuo quotidie et jugiter tibi offero, quia munera tua data tua; sed de meæ crucis deliciis contemplans passionem tuæ crucis, clavis timoris tui confixus confundor, et totus contabesco; non ex dolore crucis meæ, qui ex gratia tua jam mihi nullus est, sed ex dolore cordis, quo considero opus tuum in medio annorum vivificatum; in omnes annos et ante et post, effectu redemptionis clarificatum, cui nihil compensari potest, cui nulla mors, nulla vita respondere sufficit; quod tamen mundus per ipsum redemptus despicit. Usu enim ipso jam pro nihilo habemus crucifixum te videre; cogitare te mortuum et sepultum: et quod amplius et penetrabilius est ad corda transpungenda, cæsum alapis et flagellis, irrisum, consputum, clavis et lancea confixum, spinis coronatum, potandum felle et aceto, qui in cruce tua nonnisi salutem nostram sitiebas. Te crucifixo terra tremuit, nos ridemus: cœlum cum luminaribus suis obscuratum est, nos clarere in sæculo æstuamus: petræ scissæ sunt, nos corda nostra obduramus: monumenta aperta reddiderunt mortuos suos, nos in stratis lasciviæ luxuriantes sepelimus mortuos tuos.

Tres, Domine, in tempore passionis tuæ, si bene adverti, Deo Patri obtulisti orationes, in quibus totum

constat esse inclusum, quod in ipsa passione tua pretio sanguinis erat agendum pro te, pro amicis, pro inimicis. Pro te quidem cum orasti, non laborasti; quia, sicut dicit Apostolus, exauditus es pro tua reverentia. Orasti et pro amicis in tentationibus tuis tecum permanentibus, et pro inimicis crucifigentibus te, sed nescientibus quid facerent... Ignosce ergo, Domine, in pretio pretiosi sanguinis tui, omnibus peccatis meis, in quæ incurri scienter et nescienter : et dic peccatori tuo, insinua pauperi tuo, quid faciat pro eis, et maxime pro eis, quæ commisi scienter. Nam si omnes scienter peccantes videris exclusisse, væ universo mundo, quia paucissimos videris inclusisse. « Voluntarie peccantibus, ait Apostolus, jam non relinquitur pro peccatis hostia. Irritam quis faciens legem Moysi, sine ulla miseratione duobus vel tribus testibus moritur. Quanto magis putatis deteriora mereri supplicia, qui Filium Dei conculcaverit, et sanguinem Testamenti pollutum duxerit, in quo sanctificatus est, et spiritui gratiæ contumeliam fecerit? Scimus enim qui dixit : « Mihi vindictam, ego reddam (*Heb.* x). » Vere, Domine, voluntarie post acceptam veritatis notitiam et multum peccavi, et spiritui gratiæ contumeliam feci; a quo gratis in baptismo accepta remissione peccatorum, post acceptam notitiam veritatis reversus sum ad ea, sicut canis ad vomitum. Sed numquid te, Fili Dei, conculcavi? Conculcavi, si negavi, quamvis nec arbitrer Petrum conculcasse, quem contigit negasse : qui tunc ardentissime te diligebat, etiam cum semel, et iterum,

et tertio te negabat. Num sanguinem Testamenti pollutum duxi ? Qui hoc sentit, anathema sit. Absit ut unquam hoc senserit cor meum ! Absit ut unquam hæc confessio transeat per os meum !

Non quod Satanas aliquoties non expetierit fidem meam, ut cribraret sicut triticum, sed oratio tua usque ad me pertigit, ut nunquam deficeret a te fides mea. Virtus est voluntarius assensus animi in bonum. Tu scis quam voluntarium semper eum habui in fidem tuam; tu conserva eum mihi usque in finem. Semper in te credidi ; nunquam te negavi; semper te amavi, etiam cum in te peccavi. Pœnitet me peccati mei usque ad mortem, sed amoris tui non me pœnitet, nisi quia etiam tunc non sic te amavi, sicut debui ; quia si sic te amassem, non peccassem. Sed heu ! quam timeo ne hoc ipsum quod tunc te amavi, proveniat mihi in judicium ; quia, si tam grave est peccare post acceptam notitiam veritatis, quam gravissimum post gustum boni tui, post acceptam dulcedinem tuæ dilectionis ! Nam etiam in ipsa pueritia mea puer impurus jam ex gratia tua te amabam, et tamen non pueriliter in te peccabam. Ex tunc usque nunc nunquam cessavi peccare, nec tu mihi benefacere. Quid restat, nisi ut dicatur mihi : « Recepisti bona in vita tua. » Sed converte, Domine, judicium tuum in misericordiam, et de peccato damna peccatum, ut qui juste me damnare habes, pro tantillo amore quo tunc te amabam, accepta nunc ex gratia tua plenitudine amoris tui, veniam in judicium tuum, et appaream in sancto tuo , et in oculis

misericordiæ tuæ, ea ratione qua apparuit peccatrix illa, de qua dixisti : « Dimittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. » Sed primum dignare cor meum igne amoris tui perfecti incendere, exsudet a me magnus ejus ardor, et excoquat omne peccati venenum ; exploret et diluat lacrymis oculorum meorum omne conscientiæ meæ contagium ; excruciet crux tua quidquid concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum et superbia vitæ longo negligentiæ meæ situ est contractum ; pereat ab increpatione vultus tui, quidquid ex voluntate carnis vel consensu mentis, incensum est et suffossum. Domine, qui vult audiat, et irrideat me confitentem ; videat cum peccatrice tua ad pedes misericordiæ tuæ jacentem, lavantem lacrymis cordis, et unguento piæ devotionis ungentem. Eat omnis substantia mea, quantulacumque est, sive in corpore, sive in anima, in pretium placiti tibi unguenti, quod effundam super caput tuum, cujus caput Deus ; et super pedes tuos, cujus pars ima humiliatis nostræ natura est. Murmuret Pharisæus : tu miserere mei, Deus meus. Fremat in me dentibus fur loculos habens, dum tibi placeam, non magni pendo cui displiceam. Sit tibi, o amor cordis mei, quotidiana, imo continua hæc unctio mea ; quia, cum ungo te, ungo etiam me. Natura quippe mea nequitiæ inveteratæ respondens duritiam, facta est sicut uter in pruina ; quæ nisi unguenti hujus suavitate continua demulceatur, rigescit, durescit, et crepat, et effundit, si quid boni tui intus habere videtur.

Dixisti : « Quod habuit hæc fecit. » Da mihi, Domine,

fideliter facere tibi, quidquid habeo, quidquid scio, quidquid sum, quidquid possum; nihil mihi reservem. Tecum babeo causam, cum nullo hominum; ad pedes misericordiæ tuæ jaceo, ibi jacebo, ibi plorabo, donec me facias audire vocem tuam bonam, judicium oris tui, sententiam justitiæ tuæ et meæ, quia a te mihi datæ, « dimittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. » Domine, per omne judicium, quod dedit tibi Pater, præveni me hoc merito, et judica me hoc judicio, quia amore amoris tui malo hoc judicio justificari et salvari, quam alio magnificari et glorificari. Domine, non excludas me ab amplexu redemptionis tuæ; qui per omnia desidero communicare cruci tuæ.

Tu dixisti : « Mihi vindictam : ego retribuam. » Nequaquam, o benignissime. Sed mihi vindictam, ut ego pœniteam. Horrendum est incidere in manus Dei viventis. Præcipe quidquid vis; sed da mihi intelligere et posse, quod præcipis, qui jam in hoc dedisti paratum cor meum, ut a facienda voluntate tua in nullo se subtrahat cor vel corpus meum. Tu cognovisti sessionem meam, et resurrectionem meam, et omnia mea novissima et antiqua. Deforma me a sæculo, cui me conformavi; forma et conforma me gratiæ tuæ ad quam confugi, et da cordi meo formam placitæ tibi pœnitentiæ. Da etiam mihi, Domine, fidem puram et devotam, piam, fortem et inconcussam, ut dicas etiam mihi, gratiam dans pro gratia : « Vade, quia fides tua te salvum fecit. »

VI

Anima gaudium beatorum, ac cœlum, id est Deum, et arcam Testamenti, id est humanitatem Christi contemplatur.

« Vidi ostium apertum in cœlo, » ait beatus Joannes, « et vox prima quam audivi, quasi tubæ loquentis mecum, dicens : Ascende huc. » O Domine, qui cœlum et terram creasti, terram autem in peccato et opere Adam maledixisti, et filiis ejus deputasti inhabitandam, in qua quicumque habitant, sub maledicto sunt, cum et veteris maledicti pœnas luunt continuas, declinando a mandatis tuis, novis quotidie cumulantur, de quibus dicitur : « Maledicti qui declinant a mandatis tuis, » pertæsus tot maledictionum novarum et antiquarum, quibus et quæ non rapui, cogor exsolvere, et quæ rapui, cum multiplici fenore exigor : quam libenter, quam desideranter fugerem de terra nostra in cœlum tuum, quod semel mundatum a superbia, projecto inde superbo, tibi retinuisti, si ascensum invenirem et ostium apertum. Audio nihil esse ibi malorum omnium quæ hic patimur; non esse ibi matutinum et vesperam, matutinum lætitiæ non demorantis, vesperam demorantis fletus, quorum exitus tu scis quantum me delectaret; sed unam ibi esse diem de visionis tuæ continua gloria festivam, feriatam ab omnibus, quæ festum vultus tui interturbare possint. Audio, quia ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum, illuc non ascendunt, quæ ad affligendos nos, facientia verbum tuum, super nos huc assidue descen-

dunt; nulla ibi mors vel corruptio corporum vel animarum, remota penitus omnis perturbationum pestis, una ibi virtus, una felicitas et gaudium, charitas tua fruens bono suo absque suspicione perdendi. Audio adhuc festivam diem illam Angelorum gaudiis et laudibus celebrem, Apostolorum et Martyrum coronis gloriosam, et omnium bonorum, qui ab initio tibi placuerunt, Ecclesiam inibi congregatam, et ad diem festum hunc perpetuas fixisse mansiones. Quorum cum duos aut tres in terris aliquando videmus in nomine tuo congregatos, te in medio eorum existente, si tam bonam et tam jucundam videmus eorum cohabitationem, tam plenam unguento Spiritus Sancti, ut palam sit omnibus tuam illic mandatam benedictionem, quanto maxime ubi congregasti sanctos tuos, qui ordinaverunt testamentum tuum super sacrificia, et facti cœli annuntiant justitiam tuam?

Non enim solus ille dilectus discipulus tuus illuc invenit ascensum; nec soli illi ostensum est ostium in cœlo apertum. Palam quippe omnibus pronuntiasti, non per præconem, vel per prophetam quemlibet, sed per temetipsum, dicens : « Ego sum ostium; per me si quis introierit, salvabitur. » Tu ergo es ostium. Et cum dicis : « Per me si quis introierit, » omnibus intrare volentibus videris apertum. Sed si ostium patens in cœlo videmus, nos qui in terra sumus; quid prodest nobis, qui illuc ascendere non possumus ? Respondet Paulus : « Qui ascendit ipse est, et qui descendit. » Quis hic est? Amor. Amor enim ad te, Domine, in nobis

illuc ascendit, quia amor in te huc ad nos descendit. Quia enim amasti nos, huc descendisti ad nos; amando te, illuc ascendemus ad te. Sed tu ipse qui dixisti: «Ego sum ostium,» per temetipsum te obsecro, aperi nobis temetipsum; ut ostendas evidentius cujus domus ostium sis, quando et quibus apertum. Domus ejus ostium est, sicut jam dictum est, cœlum est, quod Pater inhabitat, de quo legitur: » Dominus in cœlo sedes ejus. » Si quidem nemo venit ad Patrem, nisi per te, qui es ostium. Sed dicit quidam servus tuus: Qui visibilibus adhuc pulchritudinibus delectantur, nec possunt de Deo spirituale aliquid cogitare, quoniam terræ præferunt cœlum; tolerabilior est eorum opinio, si Deum, quem adhuc corporaliter cogitant, in cœlo potius esse credant quam in terra. Nam, o conditor omnium, et locorum et temporum, tu nec tempore moveris, nec loco teneris, nec cœlo corporeo sustentaris ne cadas, nec sic in eo habitas ut cœlum et terram non impleas: ubique præsens, si de illocali hoc dici potest; ubique totus, si in te vel de te prædicari potest totitas, in quo non est particularitas. Tu ipse tamen docuisti nos dicere: «Pater noster, qui es in cœlis.» Et hæc opinio sic omnes complectitur, ut ab omnibus hominibus, etiam judæis et ethnicis, in cœlis Deus habitare perhibeatur. Sed alia est sententia, quod falsum est, opinantium; alia, quod verum est proferentium talibus rerum nominibus, ut et ab intelligentibus veritas possit intelligi, et opinantes, quia res sicut sunt, cogitare vel intelligere non possunt,

ex rerum nominibus aliquanto tolerabilius permittantur opinari. Unde Propheta qui dicit, « Deus autem in cœlo ; » paulo post : « qui habitat, inquit, in Jerusalem. » Ad te ergo tendentibus, post te anhelantibus responde, obsecro. Rabbi, ubi habitas ? Cito respondes et dicis : « Ego in Patre, et Pater in me ; » et alibi « in die illo vos cognoscetis, quia ego sum in Patre meo, et vos in me, et ego in vobis ; » item : « Ego in eis, et tu in me, ut sint consummati in unum. » Locus ergo tuus Pater est, et tu Patris ; et non solum, sed etiam nos locus tuus sumus, et tu noster. Cum ergo, o Domine Jesu, tu es in Patre, et Pater in te, o summa et indivisa Trinitas, tu tibi locus es ; tu tibi cœlum es ; sicut non habens ex quo, sic non indigens in quo subsistas, nisi ex teipso in teipso. Cum autem nos inhabitas, cœlum tuum sumus, utique, sed non quo sustenteris ut inhabites, sed quod sustenteris ut inhabitetur ; tu quoque cœlum nobis existens, ad quem ascendamus, ut inhabitemur. Nostra ergo, ut video, in te, vel tua in nobis habitatio, nobis cœlum est : cœlum vero cœli tibi æternitas tua, qua es, quod es in teipso, Pater in Filio, et Filius in Patre ; et unitas qua Pater et Filius unum estis, id est, Spiritus Sanctus, non quasi aliunde veniens et medium se faciens, sed coessendo in hoc ipsum existens. Unitatis vero, qua in nobis vel in te unum sumus, auctor et ordinator est idem Spiritus Sanctus, filios Dei faciens nos per gratiam, qui filii iræ eramus per naturam, dicente Apostolo : « Videte qualem charitatem dedit nobis Pater, ut filii

Dei cognominemur et simus. » Dono utique, qui est Spiritus Sanctus. Et post pauca : « Charissimi, nunc filii Dei sumus : et nondum apparuit, quid erimus. Scimus quoniam, cum apparuerit, similes ei erimus, quoniam eum videbimus sicuti est. » Nativitas vero Filii de Patre, æternitatis natura est; nativitas in nobis, gratiæ adoptio est. Illa nec fit, nec facit unitatem, sed ipsa in Spiritu Sancto unitas est, ista non est, sed fit per Spiritum Sanctum, in quantum similitudine Dei insignitur, equidem ultra modum naturæ humanæ, sed citra essentiam divinæ. Nam et semen hujus nativitatis Spiritus Sanctus dicitur, de quo dicit idem Apostolus : « Omnis qui natus est ex Deo, non peccat, quoniam semen ipsius in eo manet, et ideo non potest peccare. » Similitudinem autem ipsam Dei confert nobis visio ejus, qua Deum videbimus, non quod est, sed sicut est; et ipsa est similitudo, qua similes ei erimus. Nam videre Patri Filium, hoc est esse quod Filius; et e contrario. Nobis autem videre Deum, hoc est similes esse Deo. Hæc unitas, hæc similitudo, ipsum est cœlum, quo Deus in nobis habitat, et nos in Deo. En autem cœlum cœli es, o summa Veritas, qui es quod es, qui a te tibi es, tuus tibi, sufficiens tibi; cui nihil deest, nihil redundat; apud quem nulla discrepantia, nulla confusio, transitio nulla, nulla transmutatio vel vicissitudinis obumbratio; nulla indigentia, nulla mors; sed est ibi summa concordia, summa evidentia, summa plenitudo, summa vita. Creaturæ autem tuæ nulla tibi turpitudo turpis est; nec nocet malitia; nec error errat;

qui bonis suas singulis virtutum vel beatitudinis præordinasti mansiones ad quas omnino pervenire habent, quæcumque impediat vel retardet necessitas, malisque in malo suo terminos præfixisti, quos præterire non sit potestas, etiamsi non desit voluntas.

O Domine, hæc altitudo, hoc profundum, hæc sapientia, hæc virtus; numquid hoc cœlum, cujus tu es ostium? Sic plane, sic est. Unde et aperto ostio, sicut dicit idem Joannes: «Arca Testamenti visa est in cœlo.» Quid enim est arca Testamenti recognita in cœlo, nisi, sicut dicit Apostolus, dispensatio sacramenti absconditi a sæculis in Deo, qui omnia creavit? Tu enim vere arca Testamenti es, in qua reconditum est a sæculis, et in novissimo tempore impletum quidquid ab initio mundi a sanctis omnibus et Prophetis testificatum est, lege, prophetiis, signis et prodigiis. Tu arca es circumtexta ex omni parte auro mundo; quia in te requievit, teque totum complexa est glorificans sapientiæ Dei plenitudo. In te est urna aurea habens manna, sancta et immaculata anima, quam corporaliter inhabitavit plenitudo divinitatis; et virga Aaron quæ fronduerat, dignitas sacerdotii æterni; et tabulæ Testamenti, quibus hæres gratiæ tuæ constitutus est mundus, gentesque positæ sunt cohæredes, et concorporales, et comparticipes promissionis tuæ. Supra quæ Cherubim gloriæ, plenitudo scientiæ; supra autem, non quasi dignitate præeminentia, sed ab his portari et fulciri indigentia; obumbrantia propitiatorium, id est mysteriorum propitiantis gratiæ tuæ incomprehensibilitatem

testantia. Hæc bona a sæculis in cœlo secreti tui abscondita, in fine sæculorum desideranti mundo ostendisti, cum temetipsum ostium in cœlo aperuisti. Aperuisti autem, cum apparuit gratia tua omnibus hominibus, erudiens nos; cum apparuit benignitas et humanitas tua, non ex operibus justitiæ quæ fecimus nos, sed secundum misericordiam tuam salvos nos faciens. Tunc aperto cœlo omne bonum, omnis suavitas cœli se terris infudit. Tunc quanta in te esset bonitas circa nos, o Deus, qui proprio Filio tuo non pepercisti, sed pro nobisomnibus tradidisti eum, omnibus palam innotuit; cum notum fecisti mundo salutare tuum, et in conspectu gentium revelasti justitiam tuam, quam in sanguine unici tui nobis fecisti; cum ipse castam charitatis obedientiam circa salvationem nostram impendit tibi, nobis autem obedientiæ ipsius charitatem. Tunc enim benedixisti terram nostram, et ex tunc cœpit dare fructum suum. Ex tunc ad cœlum tuum strata est via publica, trita Apostolorum vestigiis, et martyrum, et sanctorum omnium, qui exemplo et gratia charitatis accepta a te, dilexerunt te usque ad contemptum sui, et pro te animas suas ponere non timuerunt. Investigabiles istæ divitiæ gloriæ tuæ, Domine, penes te latebunt in cœlo secreti tui, donec lancea militis aperto latere Filii tui Domini et Redemptoris nostri in cruce, redemptionis nostræ effluxere sacramenta, ut in latus ejus non jam digitum mittamus, aut manum sicut Thomas, sed in apertum ostium toti intremus usque ad cor tuum, Jesu, certam sedem misericordiæ, usque ad

animam sanctam tuam, plenam omnis plenitudinis Dei, plenam gratiæ et veritatis, salutis et consolationis nostræ. Aperi, Domine, ostium lateris arcæ tuæ, ut ingrediantur omnes salvandi tui a facie diluvii hujus inundantis super terram; aperi nobis latus corporis fui ut ingrediantur qui desiderant videre occulta Filii, et suscipiant profluentia ex eo sacramenta, et pretium redemptionis suæ. Aperi ostium cœli tui, ut videant bona Domini in terra viventium redempti tui, qui adhuc laborant in terra morientium; videant et concupiscant, ardeant et currant, quibus factus es via, per quam illuc itur; veritas ad quam itur, vita propter quam itur; via, exemplum humilitatis; veritas, puritatis; vita, vita æterna.

Hæc omnia factus es nobis, misericors Pater, suavis Domine, dulcis frater, qui sumus filioli tui, quibus dicebas : « Filioli mei, adhuc modicum vobiscum sum : » servi tui, quibus dicebas : « Vos vocatis me, Magister et Domine; et bene dicitis; sum etenim : » fratres tui, quibus mandasti, ut irent, ubi te viderent. O bone Pater, dulcis frater, suavis Domine, bonus quidquid es, et dulcis, et suavis, in quo abundat tota bonitas, aperi nobis te, ut de te usque ad nos manet tua suavitas, impleat nos. Aperi mihi te, qui es ostium, ut per te aliquoties affectu, etsi adhuc non mereor pleno effectu, ingrediar in locum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei. Revelasti enim aliquando auriculam servi tui, ut aliquando subaudierit vocem illic exsultationis et confessionis soni epulantis; sed procedere non licuit. Propter

quod merito tristis es, anima mea : merito conturbas me. Sed spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi, salutare vultus mei et Deus meus. Aperi mihi, Domine, ut quia homo alienus, non sum dignus adhuc civis illic ascribi, donante te, vel aliquoties vel aliquantulum ibi liceat mihi peregrinari, ut videns videam gloriam tuam, nec nisi expulsus exeam. Si sæpius illuc meruero ascendere, si aliquandiu immorari, si serius redire, innotescam civibus tuis, illis non lætantibus, sed sicut lætantibus omnibus habitantibus illic, quorum lætitiam nulla verba exprimunt, quorum participatio in idipsum, nec ut alienum me habebunt, si aliquando in aliqua tuæ illius domus parte jubeas me inter eos requiescere. Domine, inquietum et impatiens est ad te cor meum, nec extra te requiem ei invenio. Propter quod, cum expellor a cœlo, a tædio vitæ meæ libet etiam me aliquando descendere ad infernum viventem (ne contingat me illuc descendere morientem), ut videam quid etiam ibi agatur. Sed cum in primo ejus limine scriptum invenio, quia in inferno non est qui confitebitur tibi, anathema ei dicens, inde refugio. Audio intro fletum oculorum et stridorem dentium; sed non mihi contingat, Domine, usque illuc descendere. Ad te, Domine, ad te oculi mei semper, qui habitas in cœlis; ad domum tuam, ad civitatem tuam, Jerusalem, unde ad nos descendisti; cujus tecum tam mirabile exemplar nobis detulisti. A quo accensus, ardenter et cupide sæpe illuc recurro. Si te ostium invenio apertum, ingredior; et bene mihi est,

quandiu licet : si clausum invenero, confusus redeo. Et prohibitus videre gloriam tuam, remittor miser in domum meam, et cogor pati domesticam et familiarem paupertatem meam. O si videbo, o si durabo, o si unquam aliquando audiero : « Intra in gaudium Domini tui ; » ut sic introeam, ut ultra non exeam. Potens es, Domine, et veritas tua in circuitu tuo. Perfice quod fecisti, dona quod promisisti.

VII

Anima videndi Dei desiderium exprimit.

« Tibi dixit cor meum : Exquisivit te facies mea : faciem tuam, Domine, requiram. Ne avertas faciem tuam a me; ne declines in ira a servo tuo. » Comparare quidem faciem meam faciei tuæ, Domine Deus, inspector et judex cordium, temerarium nimis videtur et insolens, cum, si introieris in judicium cum servo tuo, non habeat facies injustitiæ meæ, nisi fugere a facie justitiæ tuæ. Sed si, donante te, charitas ardens excusaret, humilitas pia adjuvaret paupertatem meam; fugiant qui oderunt, ego non fugerem a facie tua. Altera enim præsumit, altera nutrit fiduciam. Harum ego conscius mihi non sum, sed amicum profiteor. Si enim interrogas me, sicut interrogasti Petrum : « Amas me, » dicam plane, dicam confidenter : Domine, tu omnia nosti; tu scis quia volo amare te. Quod etiam sic vult, ut nihil sic velit cor meum, quam amare te. Humilitatem etiam amplector, quam diffiniunt diffinientes, comtemptum propriæ

excellentiæ : sed dum quasdam excellentiarum minutias nonnunquam inscius incurro, vel cum offeruntur, non satis cito me inde excutio, optime scio, quia humilis non sum. Est alia humilitatis species, scilicet notitia sui, in qua si judicor, secundum ea quæ in me novi, actum est de me : et malo, ut aiunt, omine tetendi pedem in justitiam judicii tui. Si autem hoc apud te virtus judicatur, si peccatum meum coram me est semper, hujus virtutis non omnino expertem me arbitror : cum etiam nolenti mihi, et rebus melioribus intento, sic sæpe fœda peccatorum meorum facies mentis meæ oculis se ingerat, ut propter ipsa me oderim. O Domine, quid multa dicam de ignominiosa facie conscientiæ meæ? Qualiscumque, quomodocumque sit; sic tota ejus facies tuam faciem desiderat, ut omnia quæ sunt vitæ hujus, ipsamque vitam, præ amore ejus fastidiat et despiciat; nec curet omnino quid videar, dum te videat.

Sic interim, o visu desiderabilis! exquirit te facies mea; faciem tuam requiro, ne, obsecro, avertas eam a me. Sed doce me interim, o æterna sapientia, illustratione ipsius vultus tui, quæ sit ista facies et facies; quia licet desiderio alterius ad alteram contrabescam, neutram tamen satis novi. Scio enim quia, si non est datum Paulo apostolo ut videret in hac vita te facie ad faciem, et dilecto discipulo tuo, sicuti es, quod sic diligenti et sic dilecto non conceditur, non sani est capitis, a quo hoc speratur vel quæritur. Tamen ubi audio in David faciem et faciem, non possum desperare, quod audio de te ali-

quem sperare : non quod oblitus sim, quis sim; sed spero de indulgentia misericordiæ tuæ : et quia licet misere in hoc proficiam, nollem te minus amare ab ullo te amante. Nam licet Moysi videatur esse negatum, quod tamen David nullo modo erat desperatum; tamen de eodem Moyse, cæterisque patribus cantat et psallit iste David : Quia « non in gladio suo possederunt terram, et brachium eorum non salvavit eos; sed dextera tua, et brachium, et illuminatio vultus tui. » De seipso etiam, Domine, inquit, in voluntate tua præstitisti decori meo virtutem. « Avertisti faciem tuam a me, et factus sum conturbatus. » Eam ergo, dulcissime, faciem, quam avertisti aliquando a sancto David, et factus est conturbatus, converte ad me, et ero consolatus; quam priusquam avertisses ab eo, in voluntate tua præstitisti decori ejus virtutem. Et possideat terram meam dextera tua, et brachium tuum, et illuminatio vultus tui, quæ terram patrum possedit, in quibus complacuisti. Nam de vultu tuo et facie tua neminem audio tam sæpe, tam familiariter agere et loqui quam David : nec credendum est eum vultus tui inexpertum, de quo precatur omne judicium suum prodire, et cum vultu tuo lætitia se præsumit adimplendum. Qui etiam beatificans beatum populum, qui scit jubilationem : « Domine, inquit, in lumine vultus tui ambulabunt. » Quam attentius possum, o Deus cordis mei, consulens ipsum vultum tuum, ut de eo super hoc judicium meum prodeat, conclamante in hoc omni conscientiæ meæ assensu, vultum tuum hunc, et

faciem tuam invenio esse notitiam veritatis tuæ; cui beatus populus tuus facies exhibens bonæ voluntatis, jubilat gaudium in Spiritu Sancto, et magni anni jubilæi festum in contemplatione et fruitione ipsius veritatis tuæ; in cujus etiam lumine ambulat, gressus suos et omnia sua dirigens secundum judicia justitiæ tuæ. Est quidem alia facies, et alius vultus notitiæ tuæ, de qua dictum est ad Moysem : « Facies mea non videbitur tibi : non enim videbit me homo et vivet : » visio vel scientia divinæ majestatis tuæ, quæ in hac vita melius nesciendo scitur, et scire aliquem, quomodo eam nesciat, hæc in hac vita summa ejus scientia est. Sed, o Domine, licet tenebras ignorantiæ nostræ et cæcitatis humanæ posueris latibulum faciei hujus; tamen in circuitu tuo tabernaculum tuum, luminosi scilicet tui, sancti aliqui fuerant, qui de luminis et ignis tui contubernio lucentes et ardentes, verbo et exemplo cæteros illuminabant et accendebant, et hujus supereminentis notitiæ tuæ solemne gaudium in futura nobis vita denuntiabant, qua videberis sicuti es, vel facie ad faciem : interim vero per eos fulgura veritatis tuæ alluxerunt orbi terræ, et illuxerunt coruscationes, ad quas hilarescunt, qui sanos habent oculos; commoventur autem et conturbantur, qui diligunt tenebras magis quam lucem. Nam manifestatio hic veritatis tuæ, per quoscumque fiat, sic est sicut sol tuus, quem facis oriri super justos et injustos, qui in suæ naturæ puritate permanens, utitur rerum materiis, sicut eas invenit, lutum stringens, ceram solvens, illustrans

omnem oculum et videntem et cæcum, videntem, ut illustratus plus videat, cæco in sua cæcitate permanente. Sic et tu, o sapientia Dei et lux veritatis, cum venisti in mundum, per quem mundus factus est, illuminasti omnem hominem venientem in hunc mundum; sed tenebræ te non comprehenderunt. Quotquot autem te receperunt, et lucem veritatis tuæ, dedisti eis potestatem filios Dei fieri.

VIII

De multiplici facie hominis, et osculo atque amplexu sponsi et sponsæ.

Fulgurans omnibus, o sol justitiæ, lumen vultus tui, et veritatis tuæ splendorem, sponsam tuam, quæcumque illa est, invitas, dicens: Ostende mihi faciem tuam, soror mea. Statimque anima bonæ voluntatis, cui de cœlo pax annuntiatur, qui frater est Christi, cujus anima soror ejus apellatur, sicut est, sic in sancto tuo desiderat apparere tibi, et in lumine tuo videre lumen. Si peccator est, ostendit tibi faciem miseriæ suæ, requirens faciem misericordiæ tuæ; si sanctus est, occurrit tibi in facie justitiæ suæ, et invenit in te faciem similitudinis suæ, qua justus Dominus justitias diligis. Porro cui frons est meretricis, non vult erubescere, et fugiens veritatem tuam incurrit severissimam justitiam tuam. Quot enim anima humana habet affectiones, tot ad te habet facies. Tu autem, o veritas, omnes excipis, et omnibus te mutuans, in te ipsa non mutaris. Invenit in te

pia humilitas familiarem gratiam; invenit ardens amor suavem olei materiam; invenit humilis cordis contritio paratam sibi a te justitiam; invenit frons meretricis confusionem suam. Sic, o summa justitia, misericordia in te et veritas obviant sibi, cum veritas humanæ justitiæ in anima justa, humiliter confitetur, et tuæ justitiæ veritas in veritate confitenti quasi juste miseretur. Et dum porrigit illa osculum justæ confessionis, tu eam excipis osculo pacis. Hoc est osculum sponsi et sponsæ, cujus facies ut digna inveniretur osculo tuo, Domine, tua facies consputa est; ut illius appareret decora et speciosa, tua facies alapis palmarum, et arundinum ictibus facta est livida; tua in oculis omnium saturata est opprobriis, ut illius pulchra et speciosa appareret in oculis tuis. Quin insuper fecisti ei lavacrum tui pretiosi sanguinis, in quo lavarentur filii Dei, horribilia pro nobis faciens, qui fecimus horribilia, pro quibus faciei summæ justitiæ in nullo satisfacere potuisset facies cujusvis pœnitentiæ, nisi eis quæ pro nobis passus es, addicta fuisset tua innocentia: et quia, cum esses filius, exauditus es pro tua reverentia. Pro meis enim manibus, Domine, quæ fecerunt quæ non debuerunt, tuæ manus clavis transfixæ sunt: pedes tui pro meis pedibus, oculi tui pro illicito visu meo, aures pro auditu, in mortem obdormierunt. Lancea militis apertum est latus tuum, ut de impuro corde meo per vulnus tuum totum aliquando efflueret, quidquid in eo longa labe fuerat incensum igni et suffossum. Ad ultimum mortuus es, ut ego viverem: sepultus

ut ego resurgerem. Hoc est osculum dulcedinis tuæ ad sponsam tuam: iste est amplexus dilectionis ad amicam tuam. Væ ei qui hujus osculi particeps non fuerit! Væ qui de amplexu isto ceciderit! Hoc osculum accepit in cruce latronis confessio; hoc accepit Petrus, cum respexit eum Dominus negantem, et egressus foras flevit amare; et plurimi eorum qui te crucifixerunt, post passionem tuam ad te conversi, in hoc osculo tibi confœderati sunt. In amplexu isto exultabat Maria illa, septem olim dæmoniorum possessio: de quo ceciderat discipuli proditoris malitia. In hoc amplexu stringebantur publicani et peccatores: quorum conviva et amicus factus es. Illic Rahab meretrix conversa, Babylon te sciens, alienigenæ, Tyrus, et nigri Æthiopes.

Quo autem, Domine, trahis eos, quos amplecteris et astringis, nisi ad cor tuum? Cor tuum dulce est illud manna divinitatis tuæ, quod intus habes, o Jesu, in urna aurea supersapientis animæ tuæ. Beati, quos ad eam tuus trahit amplexus; beati, quos in abscondito absconditi illius abscondisti, in medio cordis tui, et scapulis tuis obumbrantur a conturbatione hominum, nec habent spem, nisi sub pennis tuis protegentibus et foventibus. Scapulis enim virtutis tuæ obumbrantur, qui in abscondito cordis tui absconduntur; suaviter dormientes et dulci exspectatione lætantes inter medios cleros meriti sanctæ conscientiæ, et exspectationis præmii promissionis tuæ; non propter pusillanimitatem deficientes, vel propter impatientiam murmurantes. Sed et qui se dulcius oscu-

lantur, mutuo sibi suos spiritus infundunt : quorum quibusdam odoribus dulce habent perfundi. Accipe tibi, Domine, nec respuas totum spiritum meum, quem totum in te effundo, qui totus olet; infunde mihi totum tuum, qui totus quod est redolet ; ut de tui suavitate meus ultra non oleat ; et tui dulcis odor, o dulcissime, semper ulterius in me permaneat. Hoc est quod agitur, cum facimus, quod in tui commemorationem nos facere præcepisti : quo in salutem filiorum tuorum nil dulcius, nil potuit provideri potentius : cum manducantes et bibentes incorruptibile epulum corporis et sanguinis tui, sicut munda animalia tua ab intestino memoriæ cogitandi dulcedine, quasi ad os reducimus ; et in novum et perpetuum salutis nostræ effectum novo semper pietatis affectu ruminantes, rursum suaviter in ipsa recondimus memoria quid pro nobis feceris, quid fueris passus. Ubi dicis animæ desideranti : « Dilata os tuum, et ego implebo illud ; » et illa gustans et videns suavitatem tuam sacramento magno et incomprehensibili, hoc efficitur quod manducat, os ex ossibus tuis, et caro de carne tua, ut sicut orasti Patrem iturus ad passionem ; hoc Spiritus Sanctus hic operetur in nobis per gratiam, quod in Patre et te Filio ejus est ab æterno per naturam : ut sicut vos unum estis, ita et nos in vobis unum simus. Hæc est, Domine, facies tua ad faciem te desiderantis ; hoc est osculum oris tui ad os te amantis ; hic est amplexus dilectionis tuæ ad amplexum sponsæ tuæ suspirantis tibi et dicentis : « Dilectus meus mihi, et ego illi : in medio uberum meorum commora-

bitur.» Et: «Tibi dixit cor meum: Exquisivit te facies mea.» Nam si facies animæ nostræ tuam faciem non requirit, non est facies ejus naturalis, sed bestialis aliqua larva. Quis non requirat eam? Quis non infirmabitur pro ea? Quis non languebit? Quis non deficiet? Quis non morietur? Miserere, Domine, jam post eam mortuus fuissem nescio quali morte, nisi visitatio tua custodisset spiritum meum. E contra invenit in te inimicus in tempore vultus tui clibanum ignis, peccator partem calicis sui, laqueos, ignes, sulphur, spiritus procellarum: superbus potentiam qua superbis resistit; hypocrita, lucem veritatis quam odit. Et hi omnes propriis privatorum malorum suorum faciemus cauteriatas habentes conscientias, quasi generalem habent faciem malitiæ impœnitentis; et tu excipis eam in facie justitiæ juste judicantis, et odientes justitiam in odio iniquitatis. Quia enim probaverunt se Deum non habere in notitiam; tradidisti eos, Deus, in reprobum sensum, ut faciant ea quæ non conveniunt: quæ turpia sunt ad commemorandum ante te; quæ tamen impudenter et irreverenter fiunt ante te; et de concupiscentiis suis et filiabus earum, et de peccatis, et eorum filiis, et filiis filiorum, nectunt sibi lacrymosam illam duram et longam catenam, de multitudine peccatorum, quasi de connexione ansularum ferrearum suaviter interim stridentem, sed insolubiliter stringentem, per quam trahuntur ad infernum: ubi nullus ultra confitebitur tibi, o Deus; ubi nulla spes, nullus inde regressus. De quibus miror, si positis in inferno scire quoquo modo

dabitur, quantum sit bonum te fruendi: quod si aliquo modo dabitur eis scire, non puto in inferno majus esse tormentum, quam tua visione carere. Sed heu! heu: qui horribilia commiserunt horribilia insuper patientur, quia impœnitentibus sanguis tuus, Christe, non subveniet: quin potuis rei judicabuntur sanguinis tui, quem peccando et non pœnitendo conculcaverunt. Hæc est facies furoris tui, quam Propheta pavet, et tremit ad faciem eorum, quos exspectat, sicut dicit Apostolus! «Terribilis quædam exspectatio judicii, et ignis æmulatio, quæ consumptura est adversarios.» Domine Deus, judex vivorum et mortuorum, isti sunt duo greges dexteræ tuæ et sinistræ in die judicii tui. Et inter medias sortes has, et cleros hos, sortem mortis et vitæ, perditionis et redemptionis, iræ et gratiæ, ubi parebo?

O veritas, veritas, per gloriam et majestatem faciei tuæ, ne abscondas eam a me; sed fulgura in me totas ejus coruscationes, ut in lumine ejus videam lumen, scilicet quid facies mea sit ad tuam, quid tua ad meam: utrum sicut est veritas in te, Jesu, sic veritas sit in me deponere me secundum pristinam conversationem veterem hominem, qui corrumpitur secundum desideria erroris. Omnino enim, o veritas, quod te quæram, scio; sed utrum vere quæram, nescio. Hæc est facies mea ad te, magnæ miseriæ meæ, et magnæ cæcitatis meæ. Licet enim consolationes tuæ nonnunquam lætificent animam meam; scio tamen quis fuerim, modo autem nescio, quid sim. Unam petii a Domino, hanc requiro: ut

sicut ad te anxiatur facies miseriæ meæ; sic super me amplius et amplius illustret se facies misericordiæ tuæ, usque ad omnimodam consumptionem omnis miseriæ et caliginis meæ.

IX

Anima discutit, seu in judicium vocat cogitationes suas et affectus.

Tanta, Domine, est in me miseriæ meæ densitas et immensitas, ut nec sufficiam eam per partes dispicere, nec totitatis ejus enormem faciem pervidere. Nam ecce sicut solet, caligo ejus me obvolvit: nec ad te Dominum Deum meum, cui loqui, quem audire desidero, liber est visus, vel expeditus auditus. Sic mihi semper facit, sic a se me rejicit domus propria conscientiæ meæ. Numquid hoc est, « Tollatur impius, ne videat gloriam Dei? » Et cum mentis oculis obtenebratis, palpando quodam modo nitor quo tendebam, lassata et quassata ardentis desiderii intentione, de altis tuis in profunda mea recido; a te in me; a me subtus me; et resoluta omni conatus mei machina, sicut inane quiddam pulveris projectum a facie terræ efficior ventorum ludibrium per phantasmata cogitationum, voluntatum, affectionum, tot quot vultus hominum, quot horarum momenta, quot rerum vel eventuum incursus vel occursus. Ideo cum facies bonitatis tuæ super me semper intendat benefaciendo, facies miseriæ meæ stolidam semper terram respiciens sic cæcitatis suæ caligine obvolvitur, ut nec sciat, nec possit coram te apparere, nisi in quantum faciei veritatis

omnia transvidentis quomodocumque sit, non potest latere. Propter quod relinquens munus meum ante altare, indignans mihi et excutiens me, surgo in memetipso, et accensa verbi Dei lucerna in indignatione et amaritudine spiritus mei ingredior tenebrosam domum conscientiæ meæ; quasi pervisurus unde tenebræ istæ, unde caligo odibilis, dividens inter me et lumen cordis mei.

Et ecce quasi quædam muscarum pestis ruens in oculos meos, et pene exturbans me a proprio conscientiæ meæ domicilio. Ingredior tamen sicut in rem juris mei; et ecce cogitationum turba tam procax, tam indisciplinata, tam varia, tam confusa, ut discernere eas non sufficiat cor hominis, quod eas genuit. Resideo tamen quasi judicaturus eas. Jubeo eas stare prope me, ut vultus singularum nationesque dignoscam, singulis suum apud me locum daturus. Priusquam perspiciam, priusquam dignoscam, dissiliunt, et aliæ pro aliis se offerentes irridere videntur judicantem. Indignor et irascor mihi. Exsurgo quasi severius in eas acturus pro potestate, sicut in regno meo. Adduco mihi, et quasi ad consilium assidere mihi facio, quas certas et stabiles aliquando expertus sum, haustas de fontibus Salvatoris: ipse judex, ipse accusator, ipse testis. Secerno in partem immundas et pessimas, quasi indignas audiri, absque omni judicio damnandas, et debita pœnitentiæ pœna plectendas. Otiosas, odiosas, quasi quasdam muscarum importunitates abigo. Admitto interim quasi rationabiliter

audiendas et emittendas; negotiosas vel occupatorias, sua eis tempora, suaque loca distribuens. Quæ damnantur judicio propriæ conscientiæ, absque murmure suam suscipiunt sententiam. Otiosæ rem videntes serio actitari, diffugiunt, vel efficiuntur lentiores; verentes interturbare quæ geruntur. Negotiosæ se negligi videntes, et sicut causis suis cessantibus ad modicum utiles, jam prope inter otiosas computari se erubescentes, recedunt. Sic ergo discussa aliquantisper cogitationum caligine, converto me ad earum originem, ad ordinandam scilicet affectuum disciplinam, et invenio necessitate solitudinis in quam transfugi, obstructos eis aditus et exitus, in his quæ carnis sunt: quos si invenirem patentes, confiteor miseriam meam, suspectissimam haberem infirmitatem meam. Sed et princeps eorum amor, per gratiam ejus qui me confortat, uni illi, quam peto, assidue vacans omnem eorum turbam sibi redigit in servitutem: leges dat, modos informat, præfigit terminos, quos præterire non licet. Jam ergo discussa omni caligine, saniores in te oculos converto, o lux veritatis; et exclusis omnibus, tecum, o veritas, me includo; et abscondens me in abscondito vultus tui, secretius et familiarius te alloquor; et omnes conscientiæ meæ sinus tibi aperiens, et projecta veste pellicea Adæ, quam ei fecisti ad protegendum opprobrium confusionis suæ, nudum me sicut me creasti, tibi exhibens, aio: Ecce me, Domine, non qualem me fecisti, sed qualem me feci, ex quo a te defeci. Ecce vulnera mea recentia et antiqua: nihil subtraho,

omnia tibi expono, et bona tua et mala mea. Ad imaginem tuam me creasti; in paradiso tuo me collocasti; in media sorte filiorum tuorum locum nominatum mihi dedisti; ab ipsa pueritia mea impura super me lumen vultus tui signasti. Ego de paradiso fugi; pro loco quem dederas cloacam inveni, et in ea me obvolvi. Signaculum vultus tui affectu semper tenui, sed opere abjeci: quia sequendo concupiscentias meas et vanitates cordis, adolescentiam meam perdidi: et pene viam canis ingressus sum. Semper autem spiritus meus te dilexit: etiam cum caro neglexit.

Cum ab his fugerem, ad te confugi; et tu de sæculi voragine me extraxisti; fœdus tecum pepigi; juravi et statui custodire judicia justitiæ tuæ. Et tu misericordiæ tuæ sinum mihi aperiens, in eum me collegisti, in quo cum suaviter quiescerem, diem hominis vidi et concupivi. Et emisisti et nolentem et volentem; sed tamen me a te non dimisisti. Si obliviscebar aliquando Dei mei, et si extendebam manus meas quo non debebam, statim interius omnia ossa animæ meæ baculo disciplinæ tuæ confringebant secreti conscientiæ meæ tortores, exterius vero supra dorsum meum fabricaverunt peccatores. Sic cadentem, resurgentem, morientem, reviventem, multo me tempore sustinuisti et sustentasti. Cum ad ultimum et corpore deficerem et mente, et de ventre inferi clamarem ad te, statim mihi adfuisti: porrexisti manum, de lacu miseriæ me eduxisti. Restituisti in antiquum, et ampliorem quam prius salutaris tui mihi reddidisti. Sic

fui, Domine, sic sum : en totus tibi adsum. Mala mea quæ patent, nec te nec me latent : sed sunt plura quæ me per cæcitatem meam vel oblivionem latent, quæ tamen tibi patent. Si bona in me ulla, incorrupta nulla, quia plura mihi præripuit inimicus : vel si hoc non potuit, quovis modo corrupit : quamvis plura ego mihi, quam inimicus. Ecce coram te facies mea, cujus nomen est miseria, ad faciem tuam, o summa misericordia. Angulos ejus occultos et recessus non tibi occulto; tu scis, o veritas; et precor te, ut coram te hoc sit veritas. Nullum enim sic timeo sicut meipsum, ne vel sciens vel nesciens decipiam meipsum. Numquid non credo te, non credo tibi, non credo in te, Deus meus? Non irrideant me deffinientes fines et terminos fidei meæ; corde, ore, manu, scripto, tibi offero, lux veritatis, scilicet voluntarium et plenum credendi assensum in omnibus quæ de te credit Ecclesia Catholica. Hos fidei meæ fines, si sufficiunt, imple; si minus sunt, supple. De spe autem confidenter dico; quia non vere credo, si aliud spero, quam quod credo. Te credo, te spero; te mihi da, aliud non quæro. Sed non spero, si non amo; nec amo, si non spero. Ideo, Pater, quia misere amo languide spero. Sicque dum quod supercrevit de radice fidei, marcescit; ipsa etiam radix lentescit. Credo tamen adhuc te, et spero et amo, o vita æterna.

O patria, patria, quam de longe te video et saluto; ubi mala nulla, bona omnia. De malis scio, quod ibi non sint mala, quæ me perfecte docuit longa et tædiosa ex-

perientia : de bonis vero quæ ibi sunt, in quantum longe est experientia mea, in tantum peregrinatur ab eis scientia mea. Miserere, Domine, ecce occurri et direxi; exsurge in occursum meum, et vide; notum fac mihi finem meum, et numerum dierum meorum, qui est, ut sciam quid desit mihi. In fide tua sto, in spe proficio, de amore tuo pauper assisto et mendicus. O amor, o ignis, o charitas, veni in nos. Esto dux et lux, ignis ardens et consumens in pœnitentia peccatorum. Paracletus, consolator, advocatus, et adjutor in causis orationum nostrarum. Ostende nobis quod credimus; insinua quod speramus; fac faciem, quam faciei Dei comparemus, ut dicamus : « Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea. »

X

Incarnationis et passionis Christi consideratio.

« Mihi absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi. » Ad crucifixum meum conversio mea. Crux ejus gloria mea, qua frons mea insignitur, hilarescit mens, dirigitur vita, mors amatur. Non despiciant me, Domine, super hoc, qui merentur videre te sedentem super solium excelsum et elevatum divinitatis tuæ, et majestate tua replentem omnem terram; quia et ea quæ sub te sunt humanæ dispensationis mysteria, omnis contemplationis replent templum, cujuscumque sit magnitudinis. Habeant sancti Angeli tui in cœlis gloriam suam; sed nonnunquam communicent etiam nobis in terris suis

gratiam suam; quia et de nostris adhuc proficere amat, et dulce habet beata eorum perfectio, cum, sicut dicit Apostolus, « innotescit principatibus et potestatibus in cœlestibus per ecclesiam multiformis sapientia Dei. Propter quod ignoscant in nobis, Domine, etiam in hoc, si amor tuus eo aliquando nos abducit, ut desideremus videre cum eis, quod cum eis amamus : quibus nos plena charitate gratulamur, videntibus quod adhuc videre non meremur. Contemplentur feliciter in sapientia tua divinitatis tuæ majestatem, quæ ante medium nostrum et post inspecta, totum quidquid illud est, præteriti vel futuri, intra præsens æternitatis suæ includens, attingit a fine usque ad finem fortiter; media autem nostra, quæ sunt humanæ dispensationis tuæ, charitative constravit, disponens omnia suaviter, propter filias Jerusalem, devotas, sed infirmas adhuc animas : quæ ad contuenda sublimia illa nondum habentes exercitatos sensus, amant affici circa humilia tua, et resolvi, sicut circa similia sibi. Inter quas meum quoque spiritum, Domine, docebit aliquando te, qui spiritus es, adorare in spiritu et veritate; carne jam adversus eum non concupiscente, vel lentius id agente. Sed nunc interim, quia non potest in ea quæ tua sunt, sic fortiter expediri, sicut ei expedit, dispones ei quæ sua sunt, sic suaviter, sicut ei competit. Cum enim sensualis imaginationis meæ rudimenta necdum supergressus sim, permittes et gratum habebis, ipsa mentis imaginatione circa humilia tua, infirmam adhuc animam meam suam indolem exercere;

scilicet nascentis amplecti præsepia, et sanctam adorare infantiam, pendentis in cruce lambere vestigia, tenere et deosculari pedes resurgentis, mittere manum in loco clavorum, et exclamare : Dominus meus et Deus meus. Et in his omnibus, sicut dicit Job, visitans speciem meam non peccabo, cum orabo et adorabo, quod imaginando videbo, quod audiam, quod manus meæ contrectabunt de verbo vitæ. Audacter enim dicam, in suavi dispositione sapientiæ tuæ hanc ab æterno provisam nobis gratiam et de præcipuis incarnationis tuæ causis hanc apud te fuisse non minimam, ut parvuli tui in ecclesia tua lacte adhuc indigentes, et non solido cibo, nec spiritualiter, et tuo te modo cogitare prævalentes, haberent in te non ignotam sibi formam, quam in sacrificio orationum suarum proponerent sibi absque fidei scandalo, non sufficientes adhuc intueri in claritatem illam divinæ majestatis tuæ.

Quapropter, etsi jam te non novimus secundum carnem, secundum hoc tamen quo glorificatus sedes in dextera Patris in excelsis, tanto melior Angelis effectus quanto præ illis differentius nomen hæreditasti, ipsam carnem nostram, quam non adjecisti, sed glorificasti; quæ est scabellum pedum tuorum, oramus, adoramus, obsecramus, David nos ad hoc exhortante et dicente : « Adorate scabellum pedum ejus, quoniam sanctum est. » Et o beatum illud Sancti Spiritus templum, de quo exaltatum in cruce Christum nulla exterminat oblivio et recens semper decurrit sanguis in salutem credentis et

amantis, et jugiter operatur quod postulat propheta. « Redime me, et miserere mei. » Toties enim redemptionis nostræ in nobis celebratur effectus, quoties eam recolit supplicantis affectus. Sed quia neque hoc possumus, ut volumus, ideo adhuc amplius audentes, proponimus nobis formam passionis tuæ ut habeant etiam oculi carnis, quod videant, cui inhæreant, non adorantes picturæ imaginem, sed in imagine passionis tuæ veritatem. Cum enim attentius respicimus in imaginem passionis tuæ silente ipsa, videris nobis dicere de cruce : Cum dilexissem vos, in finem dilexi vos. Mors et infernus mordeant me in mortem suam ; comedite vos amici, et inebriamini, charissimi, in vitam æternam. Sicque crux tua linteum illud nobis efficitur, quod beato Petro ostensum, et quatuor initiis demissum de cœlo ; in quod omnes intrantes, et munda et immunda animalia, in cœlum nos levari gratulamur, in quo et mundamur, qui sumus immundi. Mediante namque imagine passionis tuæ, Christe, cogitatum a nobis circa nos bonum tuum repente nos transfert in summi boni affectum. Cujus faciem in opere salutis tuæ das nobis videre, non jam quasi humano conatu exorta intelligentia, et trementibus oculis mentis, et refugientibus lucem tuam, sed placido amoris sensu, et bono usu videndi et fruendi suavitatate, sapientia tua quæ nostra sunt disponente nobis suaviter. Laborat enim qui ascendit aliunde. Qui vero per te intrat, o ostium, per planum graditur, et venit ad Patrem, ad quem nullus venit nisi per te ; nec jam laborat in intellectu

supereminentis scientiæ ; sed totus resolvitur in suavitate bene affectæ conscientiæ. Et abundantiore fluminis impetu lætificante animam illam, videtur sibi videre te sicuti es, dum de mirabili passionis tuæ sacramento cogitandi dulcedine ruminat bonum tuum circa nos, tantum, quantus ipse es, vel quod ipse es : videtur sibi videre te facie ad faciem, cum summi boni facies appares ei in cruce et opere salutis tuæ, et ipsa crux efficitur ei ad Deum facies mentis bene affectæ. Quid enim melius præparatum, quid suavius potuit esse dispositum, quam quod ascensuro homini ad Deum suum, offerre dona et sacrificia secundum præceptum legis, non sit ei ascendendum per gradus ad altare ejus, sed per planum similitudinis, placide et pede inoffenso eat homo ad hominem similem sibi, in primo ingresso limine dicentem sibi : « Ego et Pater unum sumus : » statimque per Spiritum Sanctum affectu assumptus in Deum, et ipse Deum in seipsum excipiat venientem, et mansionem apud eum facientem, non tantum spiritualiter, sed etiam corporaliter per mysterium sancti et vivifici corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi ? Hæc est, Domine, facies tua ad nos, et nostra ad te, plena bonæ spei. Indue me hoc salutari tuo, et forma mihi hanc faciem Christi tui ; quia impossibile est, ut avertas eam, quotiescumque in sancto tuo apparuerit tibi. Vade, o homo, quicumque thesaurum istum absconditum invenis in agro cordis tui ; vende omnia quæ habes, et temetipsum in servum perpetuum, ut possideas eum jure hæreditariæ possessionis, et beatus

eris, et bene tibi erit. Thesaurus in possessione tua; Christus in conscientia.

XI

Cæcitatem suam exponit, cupiens a Deo illuminari, et pastorale onus abdicare.

« Deus virtutum converte nos ; et ostende faciem tuam, et salvi erimus. » Cum enim ex munere gratiæ tuæ, Domine, ad ea quæ carnis sunt faciem cordis non habeam, sed posueris ea mihi dorsum; mundum, et quæcumque ejus sunt, posueris mihi deorsum : quid est, obsecro, quod in toto corde exquirens te, cum faciem tuam apprehendisse me gratulor, quam solam facies mea desiderat, repente me invenio seorsum ? Cur eam abscondis ? Numquid arbitraris me inimicum tuum ? Num consumere tu me vis peccatis adolescentiæ meæ ? Numquid ego non sum ad te conversus vel tu adhuc es a me aversus ? Si non sum conversus, Deus virtutum convertere. Et iterum : « Convertimini ad me, et ego convertar ad vos. » Tu scis donum gratiæ tuæ in corde pauperis tui ; paratum cor meum Deus, paratum cor meum. Præcipe quod vis, fac me intelligere quod præcipis; da posse, qui dedisti velle, et fiet in me vel de me, quidquid vis. Ut faciam voluntatem tuam Deus volui, et legem tuam in mandatis amplector in medio cordis mei. Sed est alia lex tua immaculata convertens animas, sed nescio eam, Domine; latet in abscondito vultus tui, quo ego ingredi non mereor. Si semel dares mihi sic intrare

illuc, ut viderem eam, calamo scribæ velociter scribentis Spiritus Sancti tui transcriberem eam super cor meum dupliciter et tripliciter, ut haberem quo recurrerem, et intelligens opera mea, ambularem deinceps simpliciter et confidenter. Nunc autem sum sicut cæcus palpans in meridie, quocumque assensus mei tendo pedem laqueum timens et ruinam. Et sicut cæco dicitur mihi : Huc vel illuc, hac vel illac; ego vero sicut qui non videt, neque huc scio, neque illuc, neque hac, neque illac. Emitte mihi, Domine, lucem tuam et veritatem tuam; ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua. Dicis mihi : Ego sum via, per quam ibis; veritas ad quam ibis; vita propter quam ibis. Et quo eundum sit scitis, et viam scitis. Et ego, Domine, nescio quo vadam; et quomodo possum viam scire? «Tenuisti manum meam : et in voluntate tua deduxisti me.» Tenuisti manum meam, cum tuam cæco porrexisi, clamanti post te et ploranti, et dixisti : «Venite ad me omnes, qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos.»

Quo audito, in viam mandatorum tuorum cucurri, cum dilatares cor meum. Veni ad te, paratum tibi offerens cor meum Deus, paratum cor meum, et dicens : Quid me vis facere? Et dixisti mihi : Vade, vende omnia quæ habes, et da pauperibus; et veni, sequere me. Abii, cucurri, vendidi omnia quæ habui, ipsum corpus meum, ipsam animam meam; pauperibus nihil dedi, quia nihil habui. Et tibi, Domine, vendidi, quæcumque habui,

et pretium meum tu es. Tu scis, quia nihil mihi retinui; vel si effugit me aliquid, et latet adhuc in abdito aliquo conscientiæ meæ, exquiram illud, et fideliter offeram tibi. Sed cum quæro a te pretium, tu imputas mihi delicta juventutis meæ, antiquum debitum. Obsecro, Domine, patientiam habe in me; non habeo unde reddam tibi. Hucusque veni, hic sto, procedere non licet. Sedens ergo secus viam transeunte te, cæcus, pauper, mendicus, clamo ad te : « Fili David, miserere mei. » Et turbæ opprimunt faciem meam et increpant ut taceam. Ego vero multo magis clamo : Miserere mei, fili David. Laboravi clamans, raucæ factæ sunt fauces meæ; defecerunt oculi mei, dum spero in Deum vivum; tu vero clamantem pertransis. Aliquando stas mihi, sed ad modicum. Jubes me venire ad te, et dicis mihi : Quid vis faciam tibi ? Ego vero et omnia ossa mea dicunt tibi : Domine, ut videam. Tu vero pertransis. Miserere mei, fili David. Sequi te non possum, quia cæcus sum. Miserere mei. Habui ex te quantulamcumque rationem quæ me adduxit ad te, non habeo virtutem quæ me faciat currere post te. Miserere mei, fili David. Miseremini mei, saltem vos Domini mei, servi Dei mei et dicite ei : Dimitte eum, quia clamat post nos. Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est; multum incola fuit anima mea in domo tenebrarum. Quid feci ? Dominus est, faciet quod bonum est in oculis suis. Sedebo secus viam. Viam non derelinquam. Redibit aliquando forsitan sine turbis; et videbit non videntem, et miserebitur.

Adest enim verbum bonum ejus in corde meo dicens : Exspecta Dominum, viriliter age; et confortetur cor tuum, et sustine Dominum. Congregamini ad me interim, anima mea, et omnia quæ intra me sunt; et sermo Dei vivus et efficax, et penetrabilior omni gladio ancipiti, et pertingens usque ad divisionem animæ et spiritus, compagum quoque et medullarum, et discretor cogitationum et intentionum cordis, et non est ulla creatura invisibilis in conspectu ejus; omnia autem mea nuda et aperta sunt oculis ejus. Ad ipsum nobis sermo. Dixi Domino, Deus meus es tu; in manibus tuis sortes meæ. Mittamus sortem, cujus peccato malum hoc acciderit nobis, ut avertat Deus faciem suam a puero suo. Sententia sortis meæ, inventio, Deus, veritatis tuæ. Vivit Dominus, quia si dextera manus mea, si oculus, si pes scandalizaverit me, non parcam ei; sed amputabo eum, et projiciam a me. Dic mihi, o Verbum Dei, numquid non bonum est, quod feci, credens tibi quod relictis omnibus secutus sum te? Omnes cogitationes meæ, et intentiones cordis, anima et spiritus, compages et medullæ respondent, quia bonum est. Addo quærere. Numquid etiam bonum hoc non bene factum est? Submurmurant cogitationes, et loquendi accepta licentia aiunt. Dixit Dominus Petro : «Petre, amas me? Respondit : Tu scis, quia amo te. Pasce oves meas.» Et hoc tertio ut funiculus triplex sententiæ hujus non facile videatur rumpendus; quia pastio gregis probatio est amoris.

Intentiones. Pastor, et qui non est mercenarius,

etiamsi pro grege animam suam posuerit, vix ei sufficit. Sed gravissimum est ei præesse, ubi non potest prodesse. Fuerit aliquando, ut rex David sic infirmus corpore, ut lecto decumberet; sic senio frigens, ut vestibus calefieri non posset; de lecto solo verbi imperio populum Dei regeret, et oculi totius Israel de omnibus in eum intenderent. Nondum sic fascinatio nugacitatis obscurabat bona; nondum sæculi senescentis dura nequitia sic incaluerat, ut senibus emeritis non servaretur tua reverentia. Nunc vero cum pastoribus Ecclesiæ incumbat pascere gregem Domini in corpore simul et anima; de anima autem maxime Deus requirat, dicens: « Primum quærite regnum Dei; » de corpore autem quasi secundario securos faciat, subjungens: « et hæc omnia adjicientur vobis: » quis hoc hodie audiat prædicantem? quis pareat seni? infirmo quis ignoscat? Prudentia carnis, spiritus hujus mundi, curiositas, urbanitas, et alia hujusmodi a magistris ecclesiæ hodie requiruntur; irridetur simplicitas, religio despicitur, humilitas nullius momenti est. Et si sufficere videtur adhuc utcunque qui præest ad subministranda interiora, cui hoc hodie sufficit, nisi sufficienter abundent etiam exteriora? Et utinam terminos suos sufficientia cognosceret. Propter hoc væ nobis, quia peccavimus. Propter hoc, sicut dicit Propheta: « Ægypto dedimus manus et Assyriis, ut saturemur pane. » Nam contra Apostolum, « servi facti sumus hominum » raptorum, feneratorum, filiorum alienorum in hoc sæculo abundantium. Si non hujusmodi hominibus ad nu-

tum hodie qui præest obsequatur; si sæculo huic sic formato non conformetur, nisi hominibus impositis super caput suum aduletur, subditis, multa simulando, dissimulando plurima, non blandiatur. Quid faciet? Quid poterit? Ubi parebit? Hodie enim plane obsequium vix paucos, ipsosque labiles et volatiles parit amicos; veritas manifestos, et crudeles, et pertinaces inimicos. Sed sit hoc interim animas ponere pro fratribus; sit sagorum cilicinorum exterius pati molestias aeris hujus, ut in decore suo intrinsecus permaneat domus Dei. Sed utinam non pervenit gladius ad animam! Nam fascinatione nugacitatis et instantia concupiscentiæ obstupuimus, et indurata sunt corda nostra; et facti sumus Ephraim vitula docta ad trituram. Sic enim a nobis recessimus; sic in ea quæ erant necessitatis transivimus per affectum cordis; ut quibus id agere incumbit, solo usu agendi, in eis quæ pati pudori est et horrori, delectemur; quin etiam ambiant ad hoc, quibus non imponitur. Ubi est hodie querela Marthæ, quod sola dimittitur ministrare! Nonne hodie Mariæ potius murmur totam replet domum, quod permittitur ad pedes Domini sedere? Propter quod et corpore periclitantes et anima, per longam militiam et vires longo laboris usu attritas, fas est, ut æstimamus, jam ad manus regiæ munificentiæ respicere, ut senectutem nostram jam patiatur vocari emeritam, et largiatur ei melius, quam ipsa sibi conscia sit se esse promeritam. Semper Jacob Liæ suæ lippitudinem sustinebit? Semper serviet pro Rachel, et

nunquam eam adipiscetur? Quin etiam omnia quæ peribant, ab eo exigebantur, cum quotidie mutarentur mercedes ejus, ut nigra pro albis acciperet. Intus uxores zelantes, foris Laban, cum filiis jurgantes. Oportet Jacob aliquando providere etiam domui suæ, justumque videtur, ut saltem senescens et defectus in domum Patris sui redire permittatur.

Compages. Si sic res agi incipit, finis est. Compago enim totius corporis dissolvitur, et pereunte unitate, necesse est ut partes fiant, et divisum regnum desoletur, domusque super domum cadat. Sapiens paterfamilias peregre proficiscens, et ordinans domum suam, unicuique servorum data potestate cujusque operis, janitorem posuit in limine. Domus sine janitore publicum est diverticulum. Qui vult intrat et exit, infert et tollit. Domus Ecclesia est: ipse janitor qui janua, Christus Jesus. Qui per eum non intrat vel exit, fur est ascendens vel descendens aliunde. Ipse obediens factus est Patri usque ad mortem. Qui hanc obedientiæ regulam non tenet, a Christo recessit, sicut dicit Apostolus: « Recogitate enim eum, qui talem sustinuit a peccatoribus adversus semetipsum contradictionem; ut non fatigemini animis vestris deficientes. Nondum enim usque ad sanguinem restitistis. » Nullum senectus, nullum infirmitas excusat, donec qui induxit, ipse educat. Alioqui si sit janua absque janitore et patens omnibus, quid restat nisi ut sicut exeundi, sic etiam et intrandi sit par et æqua licentia?

Medullæ. Heu, heu, in circuitu impii ambulant; secundum altitudinem tuam multiplicasti, o Deus, filios hominum. Acti enim in circuitu erroris, quadam capitis vertigine obstupescimus, ut ad veritatis centrum et unitatis punctum immobile non pertingamus, quod stabile permanens dat cuncta moveri. Ipse est veritas. Ipse est qui dixit: « Ego sum veritas. » Et: « Cognoscetis veritatem, et veritas liberabit vos. » Utique a circuitu erroris. Consulamus ergo centrum veritatis, utrum ab ipso et per ipsum ducatur circuitus, in quo rotamur. Legibus quidem ejus, si bene ducitur in rectum, sibi concurrit; sin autem, error manifestus est. Considerentur affectus et actus. Affectus figatur in centro veritatis, et convenienter sibi respondebit exterioris actus orbiculata rotunditas. Totus quippe affectus debetur Deo. Cui cum fideliter adhæretur, quaqua rotetur circulus operationis, errare non potest a recto, sed bene sibi concurrit: ut in omni parte æque respondeat ad centrum veritatis. Et potest esse punctum sine circulo; circulus autem nullatenus bene duci potest sine puncto. Sufficit enim affectus, si res non exigit, vel possibilitas deest, ut exerceatur actus. Cum enim actum exigit necessitas charitatis; si non exigitur, habere nos debet vacantes sibi charitas veritatis. Et sicut semper debetur Deo totus affectus, sic tunc ei debetur etiam totus vacantis actus. Et ubi non exspostulat necessitas proximi, qui de affectu vel actu aliquid extrinsecus a Deo dissipat, committit rem sacrilegii. Sed et quemcumque exspostulet necessitas, non sic prompta

debet esse ejus voluntas, ut non discutiatur possibilitas. Quæ utrum sit an non centrum veritatis in veritate consulendum est. Si non est, et præsumit, non inhæret centro; ideoque orbis exterioris perfectionem confundit. Nam sunt, qui stabilitatis puncto nunquam amant inhærere, sed semper foris orbiculari. Hi sunt impii, qui in circuitu ambulant; hi sunt filii hominum, quos cum altitudo judiciorum Dei in hoc sæculo multplicat, vel multiplicari permittit, unitatis et veritatis efficiuntur inimici. Hic est finis. Si vere potest, qui expostulatur, in veritate figat affectum, nec recuset servitutis actum. Si consulta veritas insufficientem eum respondet, et non idoneum, vacet interius stabilitati veritatis, ne exterius positus ut rota, mittatur in præcipitium erroris. Tamen quem consulta veritas absolvit, si expostulante necessitate absque timore magno de possibilitate sua judicat in favorem propriæ voluntatis, magnus eum error involvit. Nam si scienter errat, et in proximum reus est negligentiæ, et in veritatem fallaciæ; et jam nec actum habet, nec affectum. Non errat adeo, si errat nescius; sed errat omnino, si est securus. Non autem penitus alienus est a veritate, qui judicium veritatis non reformidat. Propter quod intraturi in judicium veritatis, brevi et fideli compendio devitemus omnes anfractus erroris: et quia forsitan volumus non posse, ut quasi in judicio veritatis non inveniamur mendaces, mendaces non confiteamur secundum judicium propriæ voluntatis; et super hoc et affectu et actu petentes indulgentiam, in

judicio veritatis magis apparebimus veraces. Non enim dolose nobis agendum est in conspectu veritatis, ut inveniatur iniquitas nostra ad odium.

Spiritus. Assentio. Et hæc vere est medulla et centrum veritatis, morbum non palpare, sed exulcerare totum virus interioris nequitiæ.

Anima. Sic est. Sicut enim olim delectabat me præesse, sic voluntatis est nunc subesse; et propria voluntas mea gratam mihi efficit necessitatis excusationem; et attendere me non permittit fratrum necessitatem.

Spiritus. Licet, o anima necessitatis fratrum plena, non desit compassio; sic tamen ut dicis, tua est affectio. Ideo nil restat nisi confessio humilitatis, et omnis conatus virtutis, ut quomodocumque infructuosi et inutiles appareamus exterius; interius non omnino inanes inveniamur et steriles. Et licet turbæ opprimant os nostrum, toto corde, tota mente clamemus: « Jesu, fili David, miserere mei. »

XII

Confessio peccati, et desiderium amandi Deum hic exprimitur.

Domine, exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationem meam; in veritate tua exaudi me in tua justitia. Domine, qui prope es omnibus invocantibus te in veritate, sicut Scriptura veritatis tuæ nobis promittit, sicut veritas est coram te, voluntatem mihi esse invocandi te in veritate hodie; sic, o Veritas, exaudi me in multitudine misericordiæ tuæ. Nam dixi: nunc cœpi;

sit hæc mutatio tua, o dextera Excelsi. In malis enim meis præteritis et peccatis quæ magna sunt, et innumerabilia, in quibus inveteravi, factus sum mihimetipsi vilis et despectus; in bonis, si qua in me visa sunt fuisse, scrupulosissime ipse mihi sum suspectus. Venio igitur hodie ad te, quasi mortua tota vita præterita, in te, o principium novæ vitæ, facturus principium. Si qua bona feci, tua sunt, tibi ea consigno; tu redde ea mihi in tempore beneplaciti tui. Mala quæ gessi, mea sunt; heu quot et quanta sunt, quæ ex maxima sui parte a memoria mea perierunt! Utinam et a tua congrua ea deleat pœnitentia, quæ pro sui horrore longe aliter memoriæ meæ affixa sunt, quam ut ea abolere ulla possit oblivio! Quorum tamen sic odi memoriam, ut sæpe velim funditus, olim fuisse oblitum omnia. Sed tu, Domine, delicta juventutis meæ ne memineris; fuerunt hæc primogenita Ægypti, quæ in Ægypto peremisti; et quæ feci in Ægypto in Ægypto dimiseram, cum inde exivi. Longo enim tempore per desertum postea circumduxisti me, et docuisti, et custodisti ut pupillam oculi; corripuisti peccantem; consolatus es dolentem; erudisti nescientem, donec jam prope ad introitum terræ repromissionis perduxisti. Ubi cum sto, te monstrante, contemplans delicias terræ viventium, et recordor quod Moysi dictum est : « Videbis eam, et non intrabis; » totus horrore concutior. Si enim hoc ille audire meruit ob unius peccati excessum; quid auditurus sum ego, qui tot et tanta peccata mea hodie ipse coram te delaturus sum? Omnia

tamen hodie, et quæ memoria teneo et quæ non, mala mea præterita, et merita eorum non præterita, sicut coram te sunt, o Veritas, etiam me tacente, sic hodie coram te veniant, me confitente. Sed proferantur quasi in fasciculum unum ad comburendum; imo in fascem grandem, et importabilem; si non est qui adjuvet. Non discutio ea, non dinumero, nec enim possum : sed quantumcumque vel quomodocumque verum est, me coram te peccasse, o Veritas : sicut me scis peccatorem, sic me esse confiteor. Nullus mihi ea leviget, nullus exageret; nullus minuat, nullus multiplicet; nec egomet mihi. Coram te enim, Deus, res agitur. Non parcam mihi; tu parce, Domine. Verumtamen non sic parcas, ut ex hac die arbitreris me inimicum tuum, et scribas contra me amaritudines ad consumendum me in peccatis præteritæ meæ. O custos hominum, ne ponas me ulterius contrarium tibi, in quo nimis factus sum mihimetipsi gravis; sed tolle peccatum meum, quod dividit inter me et te. Si ignoscis, Domine, ignosce : si placet tibi ulcisci, et ego ulciscar tecum. Verumtamen plaga inimici ne conteras me. Quoniam ego in flagella manus tuæ paratus, et dolor meus erit in conspectu tuo semper. Quoniam iniquitatem meam annuntiabo et cogitabo me pati pro peccato meo. Non enim credo me manibus inimici : sed cum omni fiducia tuis me committo, quas crebro expertus sum. Quare cum una me percutit, altera blanditur : cum una dejicit, altera supponit se, ne collidar. Sed aliquando etiam super iram inimicorum extendis manum

tuam, gravius feriens quam quilibet inimicus, cum iratus avertis a nobis faciem tuam; et fit nobis cœlum æneum, et terra ferrea; et dura omnia, et mala omnia, quæ fieri solent in aversione vultus tui. Propter nomen tuum, Domine, in hoc parce servo tuo. Quantum vis flagella, dum semper illumines vultum tuum super nos, et miserearis nostri. Verumtamen Dominus ultionum es, libere agens in remittendis eis vel levigandis. Declinasti enim in te mala nostra : et in passione tua exsolvens quæ non rapuisti, parasti in judicio thronum tuum, ut injuste judicatus juste judicatos absolvas in tua justitia. Judicia ergo tua, Domine, adjuvabunt me, et aspicies in me secundum judicium diligentium nomen tuum, sicut judicasti aliquando de peccatrice te amante. « Dimittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. » Ipse amor tuus sit mihi hodie in causa mea patronus : quem si negavero in terra, timeo ne et ipse me neget in cœlis, si erubuero, et ipse me erubescat. Quem profecto erubesco, quia sicut debeo, non habeo. Et quia hodie judicii mei dies est, in hoc etiam, o judex cordis mei, judica me hodie ; et discerne causam meam, utrum vere patronum habeam, quem prætendo. Hoc est enim in quo sic caligat mentis meæ intuitus, ut penitus hæsitem an videar mihi videre quod non videam, an non videre quod videam. Certissimus quippe mihi esse videor quod amorem tuum semper amo : in tantum, ut afficiar quotiescumque de eo vel admoneor, vel recordor. De te autem semper cum recordor, vel admoneor, et non moveor, non afficior, timeo

quia forsitan non semper te amare convincor, cum ubique et undique verberent vel excitent in hoc stoliditatem sensuum meorum signa præsentissimæ potentiæ et bonitatis tuæ. O lux veritatis, disjice mihi hodie tenebras istas, et dissolve caliginem. Ciba me in hoc pane vitæ et intellectus et pota aqua sapientiæ salutaris. Etenim in intelligendo quæ tua sunt, et cibus est et potus, quia sunt in quibus tenendis et quasi masticandis exercemur et laboramus : quædam autem, quasi potus, sicut sunt transeunt, et suo modo nos reficiunt.

Cum enim amorem tuum per intellectum quærimus, et nonnunquam invenimus, ipse est panis vitæ confirmans cor hominis : quem sæpe cum magno labore quærimus, priusquam habeamus, quem in pœnam peccati Adæ vescimur in sudore vultus nostri. Aliquando vero Spiritus tuus ubi vult, et quando vult, spirat, et amoris tui gratiam nobis aspirat : vocem ejus audimus, quia sensum amoris accipimus ; sed nescimus ex quo misericordiæ tuæ judicio aliquando dulcius, aliquando levius quasi salutatos nos pertranseat. Ipse est potus. Ciba me hodie pane tuo, qui dat mundo vitam ; et de his quæ de amore tuo quæro, et solidior mihi detur intellectus ; et gratiæ tuæ suavitate, sicut potu salutari, cibum ipsum ordina et modifica, ne minus capacem sensum meum lædat potius quam confortet cibus solidior. Quæro, Domine, utrum habeam amorem tuum. Si invenero me habere, hoc est in quo solo laudatur anima mea, et placet mihi ; sin autem, odio est mihi, et nihil est quod amem,

cum meipsum oderim. Sentio et confiteor habere me amorem amoris tui, in tantum ut omnino nisi in ipso vel propter ipsum nil amare velim, nec meipsum : cujus faciem ut plene mererer inspicere, in cujus lumine ut manifeste mererer ambulare, et frui ejus deliciis, non curarem penitus quomodo pro ipso vel in mortem vel in vitam darem meipsum. Hæc est conscientia mea coram vocata et discussa in lumine veritatis tuæ, intrepide mihi de amore amoris tui videtur respondere. De te autem, utrum semper te amet, et satis amet, respondere trepidat in judicio tuo. Amorem quippe tuum ubicumque in quocumque videro, et signa ejus evidentia, totus hilaresco; tuæ vero bonitatis vel potentiæ præsentiam cum semper omnia mihi undique testentur, vix in hoc aliquando moveor.

Unde si quæras a me hodie quod olim a B. Apostolo tuo quærebas, « Amas me? » respondere trepido, « scis quia amo te. » Sed alacri et secura conscientia respondeo : Tu scis quia volo amare te. Revela, Domine, oculos meos, et considerabo mirabilia hæc de lege tua, de lege amoris tui. Forsitan ideo videor mihi amare amorem tuum, quia aliquoties cogitans de te vel de eo, aliquatenus sentio, video, sapio eum; te vero non sentio, vel vix sentio; non video, vel vix video; rarissime et parcissime sapio. Difficile vero res amatur, quæ per semetipsam non innotescit amatori suo. Nam crebra et magna beneficia tua, et ipse amor tuus quem certissime amo, mittunt me ad te ; sed cum te non invenio, recido in eum, et in eo non

sine spe requiesco. Nam cum amorem tuum suaviter sentio affectu, te autem quæro ipsius amoris intellectu, amo quod sentio, desidero quod quæro, et in desiderando languens deficio. Nam, etsi aliquando dono tuo modo meo afficitur ipse intellectus, non permittitur glutire totam salivam gustus boni, sed quasi de ore ei aufertur, et recidit in famem et ignorantiam suam; nec permittitur stare in lumine vultus tui, donec in eo discernat et finiat hæsitationis hujus molestiam.

Cumque in meditatione mea exardescit ignis, et scire laboro, quid sit mihi, et quid desit mihi, ordior mihi viam ascendendi ad te, postulans in hoc auxilium abs te. Dispono ergo in corde mihi ascensiones istas. Primum necessaria videtur voluntas magna, deinde illuminata, deinde affecta. Hæc in omni ascendente primum est magna, secundum posse suum; illuminata, secundum donum tuum; affecta, secundum modum tuum. Magna, quantum eam creasti; illuminata, quantum dignam fecisti; affecta, sicut eam formasti. Formasti autem sine forma; quia cum tu nec forma sis, nec formatum quid nec etiam amoris tui aliqua forma esse potest, ut formetur circa aliquid quasi formatum. Ipse est enim sapientia, de qua dicitur : « Vapor est virtutis Dei, et emanatio quædam claritatis omnipotentis Dei sincera : » et ideo nihil inquinatum in eam incurrit. Candor est enim lucis æternæ, et speculum sine macula Dei majestatis, et imago bonitatis illius : propter ea non eum apprehendimus cum volumus; et nisi ipse prior ad nos

veniat, et nisi gratia ejus nos præveniat, parum aut nihil nos promovet conatus quilibet nostri intellectus. Nam quod dicit Apostolus, « in forma Dei, » te esse, forma Deitatis tuæ ipsa est simplicitas naturæ vel substantiæ tuæ, cui similem oportet esse amorem suum. Nam, sicut dicit sapiens quidam de fide tua : quia sicut res est, sic de ea fidem capere tentare debemus ; sic et tanto magis hoc de amore tuo intelligendum est, quanto fidei supereminet charitas. Hoc autem solus discernit affectus. Voluntatem tui vel ad te habeo, qua majorem habere non possum ; et mallem non esse, quam eam non habere. Cujus scuti protectio si non olim me coronasset, cum exsurgerent homines in nos, forsitan vivos absorbuissent nos. Gratiæ vero illuminantis et afficientis charitatis aliquando aliqua sensi dulcia irritamenta ; sed longe fiunt a me plenitudinis eorum experimenta. Et cum raro et parum voluntas, quantam eam mihi dedisti, illuminetur (facientibus peccatis meis) et rarius afficiatur misere in hoc concurrentibus studiis et meritis meis, nescio utrum amor vocari debeat. Sola quidem vehemens voluntas a diffinientibus amor definiri solet ; sed qui hoc diffiniunt, de finibus amoris tui judicare non noverunt. Sed desiderium vocetur, non renuo. Nam revera desidero te. Sed quandiu coram te tam pauper, tam misera apparebit professio mea, non potest gaudium habere conscientia mea. Rideat me vel irrideat qui vult, ego scio quid in hoc patior. Et scio, quia nullus in hoc mihi compatitur, qui hoc ipsum vel non passus sit vel non

patiatur. Mihi vero lacrymæ meæ panes erunt die ac nocte, quandiu dicetur mihi : Ubi est Deus tuus ? id est, quandiu erit in anima mea aliquis affectus, in quo suo modo non sit Deus meus; maxime amor, qui propria ejus sedes esse debet in me. Dolorem hunc non mihi relevabit, donec seipsum mihi revelabit! cum videbo quod amabo, et certo mentis gaudio amabo quod videbo; tamen interim quod ex parte sentio, ex parte amo : quod nisi aliquatenus sentirem, nullatenus amarem.

Nam cum in mensa tua filios tuos epulantes video in deliciis amoris tui, jejunus amorem tuum amo in eis vehementer, et ipsos te amantes in medio cordis mei amplector dulciter. Et video eos congaudentes gaudio meo, quod habeo de gaudio eorum, et volentes nec valentes exprimere gaudii sui modum. Affectus enim, quo te amando fruuntur, sensibili quidem suavitate cujusdam gaudii spiritualis vel divini potest sentiri; sed sicut sapor cibi cujuslibet nulli insinuari potest, nisi gustanti, sic sapor ille nec ratione discuti, nec exponi verbis, nec sensibus potest concipi. Divinum quiddam est, et arrha vel pignus Spiritus, quo in hac vita pauperem tuum Deus lætificas et pascis, ne deficiat in via; et de gaudio vitæ æternæ annuntias, sicut dicit Job, amico tuo, quod possessio ejus sit, et ad eam possit pervenire. Reformatur enim anima sancta ad imaginem Trinitatis, ad imaginem ejus qui creavit eam, etiam ipso modo beatitudinis suæ. Nam illuminata voluntas et affecta, id est intellectus et amor, et fruendi habitus, sicut de Tri-

nitate Deo dicitur et creditur, quodammodo tres sunt affectionum personæ ; sed una beatitudinis substantia, quia quod amatur, nonnisi intelligendo amatur, nec nisi amando intelligitur, nec nisi amando et intelligendo fruitur eo, qui meretur frui. Hoc enim ibi est habere vel frui, quod intelligere vel amare. Felix conscientia, cujus affectus ordinatæ charitatis tenes viam, indeclinabili constantia sic ad te proficiendo proficiscitur ; sic cooperante ei gratia tua in proficiscendo prosperatur, ut non deficiat donec tu perficias, qui multitudinem dulcedinis tuæ, quam abscondis timentibus, perficis sperantibus, maxime quorum opera lucent in conspectu filiorum hominum, ad gloriam tuam, o Pater, qui es in cœlis. Hi sunt qui te amant : tales cum video, et inter eos me non invenio, tædet me vivere. Quorum sapientia non est de spiritu hujus mundi, vel de prudentia hujus sæculi ; sed quia non cognoverunt litteraturam, introierunt in potentiam Domini, et pauperes spiritu memorantur justitiæ tuæ solius. Propter quod docuisti eos, ut vita et conversatione sua pronuntient mirabilia tua. Ipsi enim sunt simplices servi tui, cum quibus esse solet sermocinatio tua ; qui in eundo ad te non in curribus ingeniorum suorum, vel in equis virium suarum spem habent, sed tantum in nomine Domini. Ideo sapientia tua suaviter eis omnia disponente, compendio brevi, sarcina levi, ad destinatum finem perveniunt, ubi currus et equites deficiunt. Qui non formant vel conformant sibi amorem tuum subtiliter indagando ; sed ipse amor tuus sim-

plicem in eis inveniens materiam, format eos, et conformat sibi et affectu et effectu, ut absque eo quod intrinsecus latet, gloria scilicet et divitiis in domo bonæ conscientiæ, non artificiali conamine, sed quasi naturali quadam complexione, lux interior in vultu eorum exteriori reluceat, in tantum ut de vultus et habitus eorum venusta quadam simplicitate, quædam provocatio charitatis tuæ procedens, rudes etiam nonnunquam ac barbaros animos solo visu ad amorem tuum compungat. Siquidem redeunte natura ad suam originem, absque doctore fiunt docibiles Dei, et cum spiritus eorum, adjuvante infirmitatem eorum tuo Spiritu, in divinas transeunt affectiones, spirituali quadam disciplina modificatis sensibus, etiam corpora eorum spirituales quasdam induunt effigies, et facies plusquam humanas, et singularem quamdam gratiam habentes. Sed et caro eorum studiis boni exercitii seminata in corruptionem, jam incipit resurgere in gloriam, ut pariter et cor et caro exsultent in Deum vivum, et sitiente in te anima, quam multipliciter sitiat et caro. Possident enim beati mites corporis sui terram, quæ spiritualium exercitiorum studiis fecundata, bono usu etiam dimissa sibi et inculta, sponte fructificat in jejuniis, in vigiliis, in laboribus; parata ad omne opus bonum absque contradictione, vel pigritia. Istos cum video, in amorem amoris tui, qui hoc in eis operatur, totus afficior, quem in eis deprehendo certa quadam experientia cognita amantibus. Amo ergo eos, quia te amant, et multum amo, sicut amo amorem

quo amaris, quem in ipsis amo. Et sic eos hoc modo amo, ut eis, et in affectu eorum naturali nil amem nisi te, cum ipsum affectum ob hoc tantum amem, quia plenus est te; sed in meipso nunquam meum amem affectum, nisi cum ipso affectum me invenio de te, in eis quos amo in te et in meipso, quem non nisi in te amare volo, quid amo, nisi te? Nil penitus. Nam et si illos, et si meipsum alio quovis modo sentio amare me, plus in hoc odio habeo me, quam amo.

Invenio igitur te, Domine, in amore meo, sed utinam semper inveniam! Cum enim amor non sit, nisi amet; semper autem in me vehemens sit voluntas tui, id est amor urgens me in te, cur non semper afficior de te? Numquid aliud est amor; aliud ipsius affectus amoris? Ut video amor naturæ est; amare te gratiæ est; affectus gratiæ manifestatio est: de qua dicit Apostolus: « Unicuique datur manifestatio Spiritus ad utilitatem. » Nam quandiu corpus quod corrumpitur aggravat animam, et terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem, necesse est ut animæ quantumvis amantis defectus fiat et profectus; quorum alterum nisi consolaretur, alterum contineret iste affectus, in omnimodum rueretur defectum, de quo nullus sublevaret profectus. Semper ergo in anima pauperis tui Deus amor tuus est; sed latens sicut ignis sub cinere, donec Spiritus, qui ubi vult spirat, placitum habuerit, sicut et quantum voluerit illum ad utilitatem manifestare. Adesto ergo, adesto, sancte amor adesto, sacer ignis; ure delectationes renum

et cordium, cogitationes late sicut vis, ad faciendam flammæ manifestationis tuæ copiosiorem humilitatis materiam; appare quando vis ad manifestandam bonæ conscientiæ gloriam, et divitias quas habet in domo sua. Manifesta, ut sollicitum facias ad custodiendum, absconde, ne temerarium facias ad dissipandum, donec qui cœpit perficiat, qui vivit et regnat per omnia sæcula sæculorum.

VIRI DOCTI ET SANCTI CONTEMPLATIONES.

I

De amore inimicorum.

Magnum est, dulcissime Domine Jesu Christe, qui nihil odis, si erga hominem, qui nihil mali mihi fecit, sum benevolus, et pacificus; sed, Domine, illud multo majus est, et magnificentissimæ benignatis tuæ similius, si meum diligam inimicum: et ei qui malum mihi intulit, et adhuc inferre vult, si possit, bonum semper velim, et faciam si possim, a tua gratia et benignitate, Domine, hoc procedit. Nihil tibi in natura similius est, quam homo, qui malevolis et inimicis lædentibus placabilis est: qui enim diligit inimicum, imitatur te, qui dilexisti nos cum adhuc inimici essemus, et non solum dilexisti, sed et tunc pro nobis mori turpissime voluisti, et pro crucifixoribus rogasti. Nobis quoque præcepisti, ut inimicos diligeremus, sicut scriptum est: Diligite inimicos ves-

tros, et benefacite iis qui oderunt vos. Et sequitur præmium, quod promittis : Ut sitis filii Patris vestri, qui in cœlis est. Una namque est et summa, Domine Jesu Christe, cui proprium est misereri et parcere, probatio dilectionis, si nos eum diligamus, qui nobis adversatur, et bona nostra impedit. Probari etiam solet per solam odii adversitatem : unde, sicut homo vincitur humana felicitate, sic diabolus vincitur inimici dilectione.

O Domine Jesu Christe, in amorem misericordissime, et in misericordia amantissime, scio quod separatio a te, mors est animæ : et contra, unio per dilectionem tecum, vita. Sicut igitur quilibet naturaliter amat vitam corporalem, et mortem timet, sic et amare debet veram dilectionem, et vitare odium; quia, qui non diligit, manet in morte : in morte enim culpæ jam talis est, et debitor est, mortis æternæ. O clementissime Domine Jesu Christe, a quo exulare non potest amor, licet tibi non sint occulta quæ ego nefandissimus peccator gessi, tamen corde et ore confiteor me inique vixisse, et præ mea malitia et iniquitate, vera dilectione caruisse. Inter alia, Domine, quæ male concepi et egi, est quod inimicum odio habui; et licet scirem ex mandato tuo, quod eum diligere deberem, vilipendi tamen et sprevi mandatum tuum. Simultatem contra multos concepi, et conceptam corde et animo complevi; et si quandoque facto non compleverim, ad detractiones tamen et infamationes processi. Sucurre mihi, piissime Domine Jesu Christe, per tuum benedictum et misericordem amorem

veniam mihi concedendo, ut vitam meam miserabilem emendem, et sic te diligam, et alios propter te, ut hic amor nunquam deficiat, sed in vitam perduret sempiternam. Amen.

II

Contra amorem sui ipsius.

Quis est, benignissime Domine Jesu Christe, per quem et cum quo æternus processit amor, qui te vere diligit? Credo et scio, Domine, quod ille solus novit se vere diligere, qui veraciter te amat, et sedulo agit, ut te, qui es summum et verum bonum, amando fruatur. A te, Domine, manat vera amicitia, quam non temporalibus commodis, sed gratuito amore metiri convenit. Nemo enim potest veraciter seipsum amare, qui te veraciter non amaverit; nam te amando, seipsum amat; te autem non diligendo, seipsum non diligit; quia amor proprius et privatus oculum mentis vehementer claudit. O Domine Jesu Christe, sol unde fluunt radii amoris, quanta insania plenus est ille qui solummodo seipsum amat! Nam talis perversio amoris est fundamentum abjectæ charitatis, et crescit usque ad contemptum tui. Duo namque amores civitates duas faciunt, scilicet Hierusalem et Babylonem: cœlestem Hierusalem facit amor tui usque ad contemptum sui; sed infernalem Babylonem facit amor sui usque ad contemptum tui.

O iniquum et perversum amorem, qui sic me miserum peccatorem colligavit et incitavit, ut verum amo-

rem abjicerem et contemnerem, et se toto corde amplecterer, se desiderarem, se tenerem, se uterer totis viribus; et se celando in occulto pectoris, in culpam facile pravi cordis laberer et operis! O misericordissime Domine Jesu Christe, qui solus amari dignissimus es, quid faciam ego iniquissimus peccator? Quem amatorem potero invenire qui me diligat, cum nullum dilexerim nisi meipsum, et in peccatis innumerabilibus vixerim? Quis me liberabit a ventura ira, a rugientibus præparatis ad escam, et a laqueo infernali? Meipsum juvare non possum, neque te requirere audeo, cum te non dilexerim. Imo quia neminem dilexi, neminem audeo in adjutorium meum invocare; sed ad tuam immensam pietatem recurro, o Amor, qui errantes reducis, qui misericors es et miserator, et neminem vis perire, sed salvas sperantes in te. Succurre ergo mihi, et da veniam de peccatis et gratiam, ut nunquam me respiciam, sed te, vel me in te; ut diligam te toto corde, nec a tua dilectione unquam recedere valeam, sed ipsam conservem nunc, et in vitam sempiternam. Amen.

III

Contra amorem mundi.

Scio et expertus sum, ego ingratissimus peccator, clementissime Domine Jesu Christe, supercœlestis amator, quod amor mundi, animas quas ingreditur, quietas esse non patitur; semper enim suspicionibus vanisque terro-

ribus sollicitat eas. Talis namque amor mundanus premit amatores suos, et non adducit eos ad bonum; sed qui tali amore utitur, a tuo amore, Domine, excluditur. Talis amor mundanus cum tuo amore non jungitur, nec ei congruit, neque ad societatem filiorum tuorum pervenit, qui se a carnali generatione non dividit.

Amor mundi, Domine, sese cum suis consolationibus, ne dicam desolationibus, undique ingerit per auditum; namque quasi per fenestras irruit, et mentes suorum amatorum vehementer occupat; animam polluit, charitatem violat, proximum lædit; te, Dominum spernit, amorem tuum repellit, totum hominem capit, ac eumdem decipit; cum labente labitur; et cum eum tenere quispiam credit, de facili evanescit; non consolatur, sed contristat; non permanet, sed fugit; ejus dulcedo in amaritudinem vertitur, ejus pulchritudo in horrorem mutatur, ejus desiderium in pœnam convertitur. Qui hujusmodi amorem amplectitur, decipitur, et præcludit sibi ipsi ingressum tui amoris, quia ubi amor mundi inhabitat, non ingreditur amor tuus.

O benignissime Jesu Christe, amor increate, væ mihi impiissimo peccatori, qui creaturam amando, te creatorem deserui, propter condita conditorem reliqui, transitoria dilexi, et sempiterna sprevi; desolationes pro consolationibus suscepi, pœnam pro gloria, mortem pro vita, peccatum pro virtute, et mendacium pro veritate. O misericordissime Domine, respicere me dignare oculo pietatis et misericordiæ, et mihi misericorditer ignosce-

re. Aufer a me amorem sæculi, et da mihi gratiam ut te amem et diligam corde et opere; nec ab amore tuo separer, sed in ipso permaneam in perpetuum. Amen.

IV

Contra amorem divitiarum.

Certa experientia didici, benignissime Domine Jesu Christe, sine mensura in amore dives, quod nihil laboriosius est in hoc mundo, quam terrenis æstuare desideriis : nam terrenarum divitiarum amor insatiabilis est, et longe amplius desiderio torquet animam, quam refrigeret usu suo. Talium quoque divitiarum acquisitio, magni laboris est; possessio, magni timoris; et amissio, magni doloris. Qui illas amat, te Dominum amare non potest; sed cum ipsis labentibus, labitur in perditionem; et qui eis innititur per amorem, cum ipsis defluit in mœrorem : qui enim eas invenit, requiem perdit; et cum vigilat, augmentum cogitat; cum dormit, fures somniat; in die est afflictus, et in nocte pavidus, semper autem pavidus. O clementissime Domine Jesu Christe, cujus amor nullum fallit, video per effectum, quod laqueus est in auro, viscum in argento, et pedica in prædio; quia qui aurum petit, strangulatur; qui argentum, visco hæret; et qui prædia, alligatur; qui mane quærit lucrum, vesperi reperit animæ detrimentum, et sic deperit quidquid agitur.

Ad tuum, Domine, extremum judicium sine ulla

temporis intercapedine et continue volens nolens properat : et amat quod necessario relinquit ; id vero negligit, ad quod necessario pervenit. Amat namque illa, quæ possessa onerant, amata inquinant, et amissa cruciant, quæque arctius parta quam concupita constringunt. O misericordissime Domine Jesu Christe, qui solus vere amandus es, ego nefandissimus peccator, quæ scripsi et scribo, scivi et veraciter scio talia esse ; sed tanta est malitia mea et iniquitas, ingratitudo et superbia, quod omnia tibi placita consilia et præcepta tua protervo animo contempsi et sprevi; et ad miseras divitias mundi cor meum penitus inflexi ; illas concupivi et desideravi, et ut cas acquirerem, laboravi, et ad hoc ipsum vigilavi ; et quascumque vias adinvenire valui, adinveni. O piissime Domine, adjuvare me digneris, et delere tua maxima misericordia omnia peccata mea ; segregare mentem meam a desideriis terrenis, elevare illam ad divitiarum cœlestium desiderium, quæ in solo tuo consistunt amore ; ut eas auxilio tuo consecutus, te perpetuo diligam, et tuo amore fruar in sæcula sæculorum. Amen.

V

Contra amorem perversum mulierum.

Amor carnalis, benignissime Domine Jesu Christe, spiritualis amator, et vere in spiritu et spiritualiter amande, insatiabilis est; quia extinctus reaccenditur, et post copiam rursus inops fit, animumque virilem effeminat ; et præter passionem quam sustinet, nihil sinit cogi-

tare : quia rationis oblivio est, et insaniæ est proximus. Talis perversus amor turbat consilia, altos et generosos spiritus frangit, a magnis et altissimis cogitationibus ad parvas et humillimas attrahit, iracundos et temerarios facit. Insuper, qui tali amore conjungitur, tentationibus continuis subjacet. Talis amor et laqueus animæ, discrimen vitæ, mors suavis, blanda percussio, interfectio leniens, mel felleum, pernicies delicata, dulce venenum, malum spontaneum, sapida jugulatio, et omnium rerum calamitas. Nam Adam et Evam de paradisi deliciis ejecit, cœlestes terrenos fecit, humanum genus in infernum demersit; vitam abstulit mundo, laborem et pressuram invenit, et malum quod ad mortem perducit; fœdat pueritiam, perdit juventutem, et incitat ac inquietat emortuam carnem, et senectutem.

Talis amor, Domine Jesu Christe, sanctitatis, munditiæ, et puritatis amator, est veræ inimicitiæ inimicus, ineffugabilis pœna, noxium malum, naturalis tentatio, desiderabilis calamitas, domesticum periculum, mali natura, boni colore depicta; continua sollicitudo, indeficiens pugna, quotidianum damnum, domus tempestatis, sollicitudinis et orationis impedimentum, continentis viri naufragium, adulteri vas, perniciosum prælium, et pondus gravissimum. O misericordissime Jesu Christe, casti conditor amoris, qui me de nihilo creasti, et tuo pretiosissimo sanguine redemisti, tuam misericordiam supplex imploro, corde et opere efflagito, ut cor meum fragile longe facias a tali amore.

Erue me a tanto periculo, defende me a tam miserabili casu, protege me a tanta circumventione inimici. Libera me, misericordissime Domine, a tanto laqueo perditionis. Da mihi fortitudinem resistendi, concede mihi veniam peccatorum. Eleva mentem et cor meum, ut te amem et timeam, tibi placeam et serviam; te verum Deum corde, ore, et opere confitear, et agnoscam; et a tua infinita misericordia me non repellas. Fac me perseverare in bonis et tibi acceptis operibus, ut in præsenti sic vivam, et ad ulteriora semper procedam; ut in fine hujus transitoriæ vitæ meæ, vitam inveniam in amore tuo sempiternam. Amen.

VI

Quod diligere Deum est summe leve.

Fructus et utilitas, Domine Jesu Christe, totius dilectionis auctor, quæ ex dilectione tua acquiritur, non solum est æterna gloria, de qua dictum est, quod nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascenderunt, quæ præparasti diligentibus te; sed etiam est utilitas magna in hac vita, quia diligens te, Domine, si contingat eum deficere vel errare, dulciter corrigitur et castigatur a te, sicut dilectus filius a Patre, qui de servo extraneo non curat. Unde magnum signum amoris tui est, Domine, correptio et immissio flagelli. Sed homines desperatos et perversos quolibet ire permittis, et in præcipitium peccatorum incidere : quia quem diligis casti-

gas, et flagellas omnem filium quem recipis. Diligens te, Domine, pacifice conversatur : est enim in pace conscientiæ, et tranquillitatis jucunditate, non in simultate et odio.

Diligens te, Domine, diligenter per te a malo præservatur. Sicut enim homo pupillam oculi sui sedulo custodit, et eam summe diligit : sic tu, Domine Jesu Christe, amator bone, amicum et delectum tuum protegis, et defendis, et custodis; ne in peccatum labatur, neve a diabolo affligatur. Scriptum est enim : « Qui diligitis Dominum, odite malum : custodit animas sanctorum suorum ; de manu peccatoris liberabit eas. » Custodis animas, non cutem carnis splendidam, non possessiones et terras ; quia talia tibi chara non sunt. Sed custodis animas sanctorum, ne in peccatum labantur : et de manu peccatoris liberas eas, ne a dæmone affligantur. Diligens te, Domine Jesu Christe, amantium gloria, multum honoratur : qui actus diligendi, est actus tuus et Angelorum, non dæmonum. Tu enim diligis, quia scriptum est : « Ego diligentes me diligo. » In Angelis autem est vis et actus maximi amoris, quo ad te, Domine, quo ad eos, qui sui sunt consortii, et quod ad nos. Diligunt enim adeo, quod ordo supremus, ab ardore charitatis nominatur Seraphim. Diligentem te, Domine, suscipis ad pœnitentiam, eidem remittis offensam, et tua maxima pietate inenarrabilique benignitate, ac inæstimabili largitate, gratiam misericorditer donas et tribuis.

O misericordissime Domine Jesu Christe, semper

amari plus quam dignissime, quanta miseria ego nequissimus peccator plenus sum, qui, perspecta tanta utilitate tui amoris, te propter temetipsum diligere debebam ! Quod si propter teipsum te diligere nolebam, saltem propter meipsum et utilitatem meam te diligere debebam, ut ex inordinato amore tandem venirem ad verum amorem tuum, qui est diligere te non ob aliud, sed propter teipsum solum. Mihi ergo digneris succurrere, benignissime, et creare in me cor mundum; ut ab iis quæ tibi displicent, abhorrendo, et in ea penitus execrando, te diligam et amem, tibi serviam, tibi obediam, præcepta tua adimpleam; ut te vere, non ob aliud quam ob teipsum, diligam per infinita sæculorum sæcula. Amen.

SANCTI ANSELMI MEDITATIO

SUPER MISERERE.

1. Fortissime Deus spirituum universæ carnis, qui vinci non potes, quia es omnipotens et rex potens; falli non potes, quia sapiens es, scrutans corda et renes Deus; corrumpi non potes, quia justus Dominus, et semper justitias dilexisti; qui non parces in die vindictæ, nec acquiesces cujusquam precibus, nec recipies pro redemptione dona plurima : ego reus et miser peccator in conspectu divinæ majestatis tuæ, in qua qui vere confitetur, absolvitur, recognosco quia peccavi super numerum

arenæ maris, et multiplicatæ sunt iniquitates meæ. Incurvatus sum multo curriculo meæ ferreæ voluntatis, et non est mihi respiratio: et quia ex indiscreto processu negotii vitæ meæ sentio, quia tua justitia in extremo tuo judicio manifeste debet me gravare; ab ipsa tamen merito mihi suspecta, ad tuam misericordiam confugio et appello. Et ne appellatione ista pendente intres in judicium cum servo tuo, sed potius tua misericordia me præveniat, et sequatur me, et sensus, et actus, cogitationes, affectiones, et opera mea, protectioni ejus supponens, ipsamque misericordiam postulans, et judicium non requirens, corde compunctus humiliter tibi dico:

2. Miserere, quia tempus est miserendi, non judicandi; quia dixisti in Evangelio tuo sancto quod non venisti ut judices mundum, sed ut salvifices mundum. Et in tua pietate confido, quod appellationi meæ deferre debeas, quam ego (qui tremens factus sum et timeo a tua justitia) tanquam ab inferiori ad superiorem sedem tuæ misericordiæ interpono, sciens quod misericordia superexaltat judicium, et quod misericordia tua est super omnia tua opera constituta. Ideoque appellationi meæ est a te non immerito deferendum. Nec indignetur contra me clementia tua, Deus, si videns animæ meæ periculum imminere a te irato, ad te placatum ausus sum totaliter appellare, cum æquo animo tuleris quod apostolus tuus Paulus, timens ne a Festo præside corporaliter gravaretur, ad Cæsarem appellavit. Adeo igitur cum fiducia gratiæ tuæ thronum, ut misericordiam

consequar, et gratiam inveniam in auxilio opportuno: et quia miser sum, et miserabilis, ideo gemens spiritu iterum tibi dico: *miserere*. Est enim misericordia tua, miserorum chorda, qua de lacu fæcis et miseriæ extrahuntur. Quia igitur solvendo non sunt passiones condignæ ad futuram gloriam quam exspecto; et tua misericordia non meritum, sed solam miseriam intuetur, de profundis fluctibus interioris et exterioris miseriæ, quibus imago Dei asseritur, in meipso ad misericordiam tuam clamo lacrymabiliter tibi dicens: *Miserere mei*.

3. Subticeo nomen meum: nam si illud tibi dixero, per id me forsitan non agnosces: et quod post recuperatam alias sicut spero innocentiam baptismalem, ab illa dulci familiaritate tua me elongavi nimis imprudens, in qua quando in montem orationis ad te olim aliquando ascendebam, tecum quasi amicus cum amico familiariter locuturus, me pluries dulciter recipere voluisti: et tunc meipsum cum Moyse ex nomine cognoscebas, et gaudebam in te cum aliis servis tuis, quorum scripta nomina sunt in cœlis, et erat coram te honorabile nomen meum. Nunc autem quoniam peccata nomen meum de libro viventium deleverunt, et cum justis non est scriptum, ideo illud non audeo nominare, vel ad tuam memoriam revocare: sicut ille vir beatus, quem invenisti virum secundum cor tuum, qui et nomen suum, et suam mansuetudinem tuæ beatæ memoriæ fiducialiter commendabat dicens: Memento, Domine, David et omnis mansuetudinis ejus. Hæc enim tibi blandiens, sive mihi,

audeo dicere, sicut ille: Da imperium puero tuo, sive servo tuo; vel filio ancillæ tuæ; quia hæc familiaritatis nomina, me reum rogantem amplius accusarent: sed appellationem meam prosequens, tactus dolore cordis intrinsecus, eo quod iracundiam contra me excitavi, suspirans iterum et iterum tibi dico: *Miserere mei, Deus.*

4. Non audeo dicere *meus:* solummodo te Deum cognosco, sed meum dicere non possum. Nam cum esset puer mihi natus, et parvulus Dei Filius mihi datus: datus, inquam, a Patre, qui sic dilexit mundum ut te unigenitum suum daret: datus a matre; quæ quasi altera mulier Samaritana, ut aleret nos, in igne passionis te Filium suum coxit, et in sacramento altaris ad comedendum nobis dedit: datus insuper a teipso, qui dedisti teipsum pro nobis, ut nos ab omni iniquitate redimeres et mundares. cum, inquam, sic esses ab omnibus, quorum intererat, mihi datus, et ideo proprie proprius Deus meus, ego infelix propter peccata mea te perdidi: nam te meum esse veraciter recognosco, qui conquerendo de me et aliis peccatoribus, dicis: Me exspectaverunt peccatores ut perderent me. Et si te perdidi, omnia perdidi, et memetipsum. Sed tu, Deus, qui a me imprudenter factus es tanquam vas perditum; et qui a dolente matre tua, quæ te in templo perdiderat, inveniri per tuam magnam misericordiam misericorditer permisisti, ita ut amplius te non perderet, sed sollicite custodiret;

5. Sic et tu *miserere mei, Deus, secundum magnam*

misericordiam tuam. Non dico secundum meam miseriam, sed secundum tuam magnam misericordiam, quæ longe major est quam mea miseria magna nimis. Non peto secundum meritum meum, vel secundum justitiam tuam vel meam, sive secundum opera mea, quibus ego miser deviavi a te; sed secundum magnam misericordiam tuam. Magnam quæro misericordiam, quia non decet tuam magnam magnificentiam parva dare. Imo exaudiri dignus non essem, si a magno parva peterem. Ego enim te, non illum magnum sed infinite majorem æstimo Alexandrum, qui non attendis quid me oporteat accipere, sed quid deceat te dare: nec magna petens, de meritis meis præsumo, sed confido de tua misericordia magna, quæ quasi soror tua ab infantia tecum crevit, et de utero matris tuæ egressa est tecum. Magnam igitur misericordiam tuam peto. Qui tribularer plurimum, si nescirem misericordias tuas, Domine; sed per experientiam sentio in meipso tres misericordias te habere. Prima est, qua me et alios peccatores ad quamlibet offensam, qua oculos tuæ majestatis offendimus, non continuo consumpsisti; sicut et nos conservos nostros, quando nos offendunt, confundere statim volumus et punire: sed tandiu suspendisti gladium ultionis, quod vere dicere possumus cum Propheta: Misericordia Domini quia consumpti non sumus. Et hæc quidem tua prima misericordia, parva esset; nec si sola esset, mihi sufficeret ad salutem, sed potius judicium damnatio accumulans, divinarum bonitatis tuæ et patientiæ et

longanimitatis me faceret contemptorem, et secundum duritiem meam et cor impœnitens thesaurizarem mihi iram in die iræ, et revelationis judicii tui justi, in quo mihi improperando omnia mala mea inferres: hæc fecisti, et tacui. Ideoque mihi tuam secundam et majorem prima misericordiam porrexisti, qua me miserum peccatorem (ut tibi sit inde gratiarum actio et vox laudis) ad pœnitentiam revocasti. Neque enim cum essem mortuus in peccatis, movere poteram pedes affectus mei, ut me ad te converterem pœnitendo, nisi me tua misericordia adjuvisset. Sed si dicebam: Motus est pes meus; misericordia tua, Domine, adjuvabat me.

6. Nec istis duabus misericordiis sum contentus. Nam licet in se magnæ sint, tamen parvæ sunt comparatione illius tuæ magnæ misericordiæ quam requiro. Abuti quidem possem patientia misericordiæ tuæ primæ, et pes meus, qui per secundam movetur ut ad te convertatur, iterum labi posset, et esset novissimus error meus pejor priore. Et ideo scio, o summa sapientia, te docente scio quid peto, quoniam peto misericordiam tuam magnam qua cordis et corporis mihi terram a stabilitate virtutum in diversas concupiscentias liquefactam, Spiritu tuæ fortitudinis ita corrobores et confirmes, ut tuam clementiam de cætero non offendam; de cætero te non perdam, sed semper teneam, nec dimittam, donec intromittas me in domum illius supernæ Hierusalem matris meæ, et tunc glorificabo nomen tuum in æternum, et dicam: Quia misericordia tua magna est super me, et

eruisti animam meam ex inferno inferiori. Et hæc est illa misericordia tua magna quam peto, qua non solum exspectas ad pœnitentiam peccatores, nec solum das eis gratiam pœnitendi, sed qua pœnitentes virtute ex alto induis et confirmas, ut non labatur de cætero pes eorum. Res plane difficilis et homini impossibilis (sed possibilis soli tibi), susceptum videlicet semel peccati jugum sic a cervice sua excutere : quod non potest facere, nisi adjutus misericordia tua magna, quæ hoc modo in cœlis Angelos confirmavit, et homines in resurrectione, in qua facies pares illis. Ideoque confitebor tibi in populis, Domine, et psalmum dicam tibi in gentibus : Quoniam magnificata est usque ad cœlos, imo super cœlos misericordia tua : et sic indignum salvabis me secundum magnam misericordiam tuam.

7. *Et secundum multitudinem miserationum tuarum*, quas in exhibitione bonorum antiquis patribus ostendisti, qui nunquam peccanti homini in tuis miserationibus defuisti. Sed cum ille populus contumax et rebellis, quem de servitute ægyptiaca in signis et portentis terribiliter eduxisti, quem per medium maris Rubri sicco vestigio deduxisti, cui locuturus de cœlo in montem descendisti; cui panem de cœlo habentem omne delectamentum sine labore mirabiliter præstitisti; cui sitienti aquam de petra largissime produxisti; quem in terra lacte et melle manantem, sicut promiseras, induxisti; cum, inquam, populus ille durus post tantorum magnalium, tot mirabilium, tot terribilium salvationis suæ beneficia et salutis,

quæ ei misericorditer impenderas, oblitus esset te, et contra te superbe agens cervicem suam durissimam indurasset; et ne te, qui eum de terra Ægypti eduxeras, ingratus populus adoraret, cum minis et terroribus ab Aaron resistente, deos petens alienos, vitulo conflatili mane surgens hostias obtulisset; et a te recedens, post terga sua legem et cærimonias, quas ei dederas, projecisset; prophetas tuos, qui contestabantur eum ut redirent ad te, inhumaniter occidisset; tibi grandes blasphemias irrogasset, ut te ad iracundiam provocaret; et propter hæc eum in manibus suorum hostium tradidisses; post hæc tamen, cum ad te in tempore suæ tribulationis et angustiæ clamaverunt; tu Deus misericors et multæ misericordiæ et verax, de cœlo exaudisti eos secundum miserationes tuas multas. Cumque rursus perversos eos in manus inimicorum suorum iterum reliquisses, et ipsi ad te iterum atque iterum clamaverunt; tu de cœlo liberasti eos in miserationibus tuis multis, et in misericordiis tuis plurimis non fecisti eos in consumptionem, quoniam Deus miserationum et clemens tu es. Quia igitur minor sum cunctis miserationibus tuis; memento mei, Deus, et parce mihi secundum multitudinem miserationum tuarum, quæ superant quamlibet multitudinem peccatorum. Non enim in justificationibus meis prosterno preces ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis. Reminiscere ergo miserationum tuarum; Domine, a te antiquis peccatoribus, paribus operibus misericordiæ efficaciter impensarum, et misericordiarum

tuarum tibi naturaliter insitarum, quæ a sæculo sunt.

8. Et ne in misero peccatore fallat, quod ab initio sæculi incepisti, secundum multitudinem miserationum tuarum, dele iniquitatem meam, quia ipsa me, heu! de libro vitæ delevit. Sic tu, Deus, qui nomen impiorum delevisti ut lutum platearum, dele eam, sicut solent aboleri tabulæ et deleri; ut ea abolita et deleta, nomen meum cum justis in libro viventium, de quo illud deleverat, rescribatur. Dele, obsecro, omnipotentissime, illud quod adversum me est chirographum decreti tui. Decreveras enim, Pater, ut si vellem mortem evadere, non peccarem. Et quia ego infelix contra tuum decretum indiscrete corpore et corde peregi ad insipientiam magnam, mihi tu, qui scientiarum es Dominus, inde chirographum memoriæ in tua scientia et mea conscientia conscripsisti, ut cum sederet tremendum judicium tuum magnum, aperirentur isti scientiæ tuæ et conscientiæ meæ libri, et alius ille liber quem habet contra me humani generis accusator inimicus; et ex his quæ invenirentur in istis codicibus, judicarer. Sed ne tunc inveniatur in me iniquitas, amator hominum Deus, dele iniquitatem meam, qui semper iniquos odio habuisti, quoniam non Deus volens iniquitatem tu es. Sed, Domine, qui non despicis gemitus contritorum, tu nosti, quod sicut super deletas litteras quædam ex ipsa litura remanet turpitudo, per quam perpendi possunt ipsarum deletarum vestigia et significatio litterarum, nisi ipsæ litteræ et litura penitus eradantur, ita et per pœnitentiam a te

deleta iniquitas, in anima mea quamdam deformitatem reliquit, per quam a te, qui solus es inspector cordium et conscius secretorum, et ab illo qui est animarum improbus accusator, potest adhuc perpendi mea iniquitas quanta fuit, nisi post deletionem a te amplius abluatur.

9. Et ideo peto humiliter : *Amplius lava me ab iniquitate mea,* o mundissima lotrix nostra et nitidissima, quæ ad hoc aquam gratiæ deitatis misisti in pelvim mundissimæ carnis tuæ, ut nos a peccatis nostris in sanguine tuo lavares. Lava me ab iniquitate mea ; et ita perfecte lava, qui imperfectionis opera non novisti, ut in me peccati vestigium non relinquas. O humilis sublimitas, o sublimis humilitas, quæ ad designandam illam lotionem interiorem animæ quam requiro, usque ad lavacrum pedum discipulorum tuorum tuam altitudinem inclinasti, lava me, ut in æternum habeam partem tecum : lava non solum pedes affectuum, sed etiam et manus operum, et caput sensuum. Et quoniam anima mea vilis facta est, iteransque pessimas vias suas, lava a malitia cor ipsius, ut in eo cogitationes noxiæ non morentur : lava lacrymarum lixivio calido et amaro per singulas noctes conscientiæ meæ stratum : lava pedes meos et interioris hominis butyro devotionis, lava et renova sacramentis. Et quia aliqua aliquando sic lavantur, quod post ablutionem adhuc impura remanent et immunda, ideo sic lava me ut emundes; *et a peccato meo munda me.* Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine, nisi tu qui solus es ? O benignissime me-

dice Jesu Christe et bone, qui solo verbo restauras universa, scio et vere scio, et hoc ipsum tuæ bonitati confiteor, quoniam sic potes me mundare. Ergo, bone Deus, bone homo, bone Domine, per misericordiam tuam magnam dic animæ meæ multorum peccatorum lepra infectæ, dic : Volo; mundare. Et ut hic sanari valeam et mundari, hic ure, hic seca, hic fiat expiatio mea, hic emundatio mea; ut cum in tuo districto examine aream tuam ventilare veneris et mundare, animam meam pœnitentiæ veræ scopis mundatam invenias et ornatam. Interim autem non parcam ori meo, sed ibo, et sacerdotibus me ostendam, quatenus fiat et mihi, ut dum vixero, fiam mundatus; quia animæ meæ lepram non possum vere ostendere sacerdoti, nisi prius tibi eam ostendero, et tu mihi.

10. Ideo tibi summo et æterno sacerdoti veraciter me ostendo, dicens : *Quoniam iniquitatem meam ego cognosco.* Cognosco, Domine, iniquitatem meam, sed ex parte cognosco, et non sicut tu cognoscis eam, neque sicut ego cognitus sum a te, cujus oculi sunt multo plus lucidiores super solem, conspicientes vias hominum et profundum abyssi, et hominum corda intuentes. Cor autem meum, Deus, pravum est et inscrutabile : nec ego ipse cognosco illud, sed tu, Domine, qui cognovisti figmentum nostrum, et intueris abyssos, intueris et cognoscis illud, et iniquitatem meam, quæ in eo est, et sicuti est : quam si ita nude et aperte cognovissem, sicuti et tu, ante cujus oculos omnia nuda sunt et aperta, certe

erumperent lacrymæ de venis intimis cordis mei, et continere non possem, quasi super meipsum flerem, ne tu Deus patientiæ et solatii iterum super me fleres. Qui enim olim in diebus carnis tuæ; sub figura illius materialis Hierusalem videns civitatem animæ meæ, et cognoscens iniquitatem meam, compatiendo flevisti super eam; et interrumpentibus lacrymis et singultibus verba tua, verbum semiplenum protulisti, dicens : Quia si cognovisses et tu; qui, ut arbitror, mihi dicere voluisti, nisi gemitus tui multi, et profunda suspiria compassionis, verba tua hujusmodi præcidissent : Et tu iniquitatem tuam fleres, si eam sicuti ego veraciter cognovisses. Adjiciens, quandiu super me flere deberem, cum mihi subsequenter dixisti : Et quidem in hac die præsentis vitæ, in qua facis pro voluntate tua, non mea, et quæris quæ ad pacem sunt tibi, et non mihi. O sermo, qui veritas es, quam in veritate rimaris intima cordis mei! Et vere si cognovissem, sicut et tu, peterem a te (a quo omnis qui digne petit, accipit) ut aperirentur cataractæ capitis mei, et diluvium lacrymarum mearum faceres abundare, ita quod anima mea tota esset lacrymis liquefacta, et iniquitas mea (quæ replevit corporis et cordis mei terram) in hoc diluvio deleretur. Nunc autem abscondita sunt mala ab oculis meis, et non potui ut viderem : quia venerunt dies in me, quos tu, qui aperuisti ora omnium prophetarum, prophetice prædixisti. Nam circumdederunt me inimici mei spirituales, vallo occupationum mundanarum lacerantium mentem meam, ita

quod non permittunt me exterius egredi ad utilem actionem, nec interius ad contemplationem. Circumdederunt me, inquam, et coangustaverunt me undique tot angustiis et pressuris, quod angustatum est et attractum adeo conscientiæ meæ stratum, ut necesse sit ut alter decidat, videlicet, vel tu Deus qui es legitimus animæ sponsus, vel adulter mundus quem ego juxta te eodem cubiculo introduxi, quamvis scirem te Deum zelotem, ut cum ipso in oculis tuis (delinquerem) o nimium audax peccator et imprudens fornicator! Et ad terram prostraverunt me per amorem terrenorum, et filios meos cogitationum et affectionum, quæ in me sunt, ita quod possim merito deplorare illud carmen lamentabile Jeremiæ : Effusum est in terra jecur meum. Et cum deberem esse quasi lapis in acervo testimonii positus juxta viam, ut eam per exemplum viatoribus demonstrarem, non remansit in me lapis boni exempli super lapidem fortitudinis vel virtutis. Et hæc omnia mala in me pariter confluxerunt, eo quod non cognovi (tibi gratias debitas referendo) tempus visitationis meæ, quando tu oriens ex alto me (carnem assumendo) utiliter et mentem illuminando delectabiliter visitasti, et visitatio tua custodivit spiritum meum. Et ex illo tantillo Spiritu, quem in me tua visitatio reservavit, cognosco iniquitatem meam, ut tu, Deus, qui solus peccata remittis, eam mihi ignoscas.

11. *Et peccatum meum contra me est semper.* O possessor cœli, et terræ! tu scis quid ego in mea didici juventute, quod meum et tuum sunt nomina possessiva;

unde si meum est peccatum meum, possideo peccatum meum : sed heu quam misera possessio peccati mei, quæ suum facit miserum possessorem ! O peccatum meum ! quomodo te possedi ? imo quomodo te sustinui ? Quomodo silui ? Quomodo dissimulavi, ut tu me potius possideres ? Non enim sic meum est peccatum meum, sicut mea est cappa mea ; neque ita possideo, quomodo possideo cappam meam, cujus possessionem et proprietatem omnino possum a me excutere una vice : te autem non sic, sed ita a me infeliciter possideris, ut derelictum a me, animam meam non velis desinere possidere. Sed nihilominus si consentiatur, tibi eam quæris, eam sequeris, eam persequeris etiam per angustissimam portam mortis, ut ipsam tradas flammis et cruciatibus sempiternis. Quomodo ergo meum es, peccatum meum, nisi quia te feci ? Et ideo meum es, sicut factura factoris, vel potius ut defectus, quem in Deum, Dei factura commisi. Heu ergo horribile et abominabile factum meum ! peccatum meum, quare te feci ? Quare per te meam animam interfeci ? Quare eam tam mortifero veneno infeci ? Quæ insania me ducebat ? Quæ furia me cogebat ? Sciebam enim quod stipendia peccati mors : sciebamque quod peccatum cum consummatum fuerit, generat mortem, et non solum momentaneam corporis hujus mortem, quæ per peccatum intravit in mundum, sed etiam mortem animæ per subtractionem vitæ gratiæ in præsenti, privationem gloriæ et obligationem pœnæ perpetuæ in futuro. Et hoc ipsum didiceram, te docente,

quia anima, quæ peccaverit, morietur. O vita æterna! statue contra faciem animæ meæ mortem illam æternam, qua moritur immortalis anima per peccatum, ut ipsa anima mea videat coram te semper, et fugiat quasi a facie colubri mortem illam. Audivi enim a quodam familiari amico tuo, cui tu, Deus meus, qui revelas condensa, diuturnitatem et acerbitatem revelaveras hujus mortis, quod hæc est mors sine morte, finis sine fine, defectus sine defectu: quia mors illa semper vivit, et finis semper incipit, et defectus deficere nequit. Hæc est mors peccatorum pessima. De hac morte, misericordissime, tu dixisti: Nolo mortem peccatoris. Sed heu! ego et alii miseri peccatores contra voluntatem tuam volumus propriam mortem nostram. Tu autem, Deus meus, qui mortem animæ non fecisti, vidisti et siluisti, quandiu post tergum meum omnia peccata mea projeci, ne viderem illa, et me pœniteret de illis.

12. Nunc autem, omnipotentissime, peccatum meum est sequela peccati mei, quæ est mors æterna, contra me et semper, et super hoc tibi gratiarum optimo largitor refero grates multas, quia non posuisti me amplius contrarium tibi de peccato meo, quod quandiu mecum fuit, contra me non fuit. Nunc autem quia non est mecum, contra me est semper, et ego volo esse in perpetuum contra illud, quia quando illud feci, tibi soli peccavi, quia tu solus es sine peccato: et universis uno post alium existentibus, Deus meus, tu solus Dominus meus, sine peccato in medio remanebis, et solus me potes de

peccato meo solvere, et damnare, quia *tibi soli peccavi, et malum coram te feci.* Heu, heu mihi, Domine, heu mihi, quando malum feci, coram te, me quem tu, qui solus bonus es, bonum in baptismo feceras, malum feci ! Nunc autem timor et tremor venerunt super me, quia audivi tuam veritatem in Ecclesia exclamantem, quod malos male perdet, inter quos nec mihì parces, nisi placabilis fueris super malitia mea, Deus. Exaudi ergo, Domine, placare, Domine, attende, et fac mecum misericordiam tuam magnam, quia et quando coram te malum feci, nimium audax fui, quia feci coram te quod coram hominibus non fecissem. Illi autem, Domine, qui coram te justi invenientur, lætabuntur coram te, sicut qui lætantur in messe. Sed ego injustus, qui coram hominibus injustitiam meam, et malum coram te feci, nunc de malis meis coram te erubesco. Parce ergo mihi, Deus meus, parce mihi amarissimos gemitus pœnitentiæ et profunda suspiria ab imo pectoris proferenti. Ut tu qui dixisti per Spiritum Sanctum tuum : In quacumque hora ingemuerit peccator, omnium iniquitatum ejus, quas operatus est, non recordabor, *justificeris ;* et justus et verax, sicut es, inveniaris in *sermonibus tuis;* quia sermo tuus veritas est, et eos mendaces ostendes, qui dicunt quod mihi ingemiscenti non parces. Et eos vincas, cum ab ipsis tu, cui proprium est misereri semper et parcere, immisericors judicaris. Considera, misericors Deus, substantiam infirmitatis et paupertatis meæ; et ostende super me magnitudinem pietatis tuæ, et in

immensum misericordiæ tuæ pelagus me attolle, et tua benigna clementia omnia peccata mea remitte; quæ mihi ex originali peccato adhæserunt, aut ex pravitatibus meis postea supervenerunt; et ab his, Domine, me clementer emunda, et omnibus parentibus meis concede gaudia sempiterna.

13. *Ecce enim in iniquitatibus* originalibus et actualibus *conceptus sum*. Nec intelligas, Deus meus, qui gallo intelligentiam contulisti, quod ego intelligam in parentum meorum originalibus et actualibus me conceptum; cum credam, quod et eorum originalia deleveris in baptismo, et ipsorum actualium fuero imitator; quoniam tu dixisti, quod iniquitatem patris filius non portaret. Sed potius hæc est intentio mea, Deus, cum dico, in iniquitatibus originalibus et actualibus me conceptum, hoc est in illa lege meæ originis vitiosa, in qua omnes concipimur, et nascimur in utero, et ex utero, filii iræ tuæ; atque per traducem libidinosa carnis concupiscentia, etiam antequam peccemus actualiter, constituimur peccatores, et ad actualia proniores. Sed cum non sit nisi unum et solum originale peccatum, quod a parentibus trahitur, pro quo non baptizati parvuli damnabuntur; non me velis, Domine, arguere in furore, si plurali numero usus sum in hac parte dicendo, quod in iniquitatibus originalibus et actualibus sum conceptus: cum dixerim hæc pro eo quod illud unum originale peccatum plures habeat effectus, et quia in illo uno originali peccato intelligi plura possunt, si, quasi per membra sin-

gula dividantur : et maxime quia in hoc plurali numero intelligo, sicut et tu ipse, Deus, intelligis, singularem; et cum Angelus tuus in somnis apparuit Joseph dicens: Tolle puerum et matrem ejus, et vade in terram Israel; defuncti sunt, qui quærebant animam pueri; defuncti, pluraliter dixisti per Angelum, non defunctus, quamvis intelligeres singulariter de Herode, qui tunc solus quærebat eum puerum ad perdendum. Sed et Moyses dum staret in confractione in conspectu tuo, ut averteres iram tuam, designavit in plurali numero singularem, cum dixit : Peccavit populus iste peccatum maximum, fecerunt sibi deos aureos; licet unum solum vitulum conflavissent. De quo etiam vitulo singulari, pluraliter addiderunt.

14. In iniquitatibus originalibus et actualibus me conceptum, intelligo dicere me conceptum in illo uno et singulari peccato originali, in quo omnes in Adam peccaverunt, ut in materiali massa. Nam in eo seminaliter omnes erant, quando ipse naturam corrupit humanam; et ab illo uno homine, qui omnium nostrum fuit materia et origo, omnes concupiscentialiter descenderunt, et per propagationis successionem et carnis concupiscentiam, occulte illa corruptio in posteros demigravit. Nec tamen hoc fecit propagatio, sed libido : non naturæ humanæ fecunditas, sed libidinis fœditas, quam homines habent ex illius primi justissima tua, Deus, condemnatione peccati. Non enim quia ab Adam per carnis propagationem descendimus, ideo originali peccato tenemur,

cum et tu ipse, Domine Jesu Christe, qui omni peccato originali et actuali penitus caruisti, in medicamentum nostri vulneris, sine opere concupiscentiali, in sola materia corporali, et per divinam conceptionem, formatorisque rationem descenderis ab eodem. Sed quia concepti sumus illa vitiosa lege concipiendi, nobis ex peccato primi hominis occulte et miserabiliter accedenti, ideo originalis peccati ex tua justissima, Deus, sententia rei sumus. Nam quemadmodum tu, Deus omnipotens, cognitor occultorum, occultissimam gratiam Spiritus Sancti tui latenter infundis tuis fidelibus, et etiam parvulis in baptismo; sic et homo ille, per quem hoc peccatum originale intravit in mundum, in se omnes de stirpe sua venturos occulta labe et fœditate suæ libidinosæ concupiscentiæ adeo labificavit, quod anima a te, Deus, creando infusa corpori taliter labefacta, maculata polluitur et fœdatur : sicut in vase non sincero vinum infusum, licet optimum, inficitur et acescit; et in illa infusione ipsa anima damnationis sententiam in sese justam excipiens culpam contrahit et reatum, et pœnæ perpetuæ obligatur.

15. Sed, o Domine, quid dicam, quid respondebo, cum mea sensualitas a mea interrogetur ratione quomodo hoc potest esse, ut cum originali peccato nascatur parvulus, genitus a parentibus baptizatis, cum non possint in illum transfundere quod non habent? Ecce, Domine, qui docuisti me a juventute mea stare super vias meas, et interrogare de sanctis antiquis, per easdem antiquas

semitas simpliciter ambulando, existimo quod eodem modo, quo parvulus olim cum præputio nascebatur, quem tum parentes generaverunt circumcisi; et quomodo quotidie granum nudum, a palea humano opere cum diligentia separatum, et sic seminatum, cum palea tamen nascitur et exsurgit: sic et ego cum originali peccato me fateor esse natum, licet tu, Deus omnipotens, parentes meos ab illo mundaveris in baptismo: quoniam ipsi me ex hoc carnaliter genuerunt, quod ex peccatore vetere homine contraxerunt: et non secundum illam generationem, qua denuo nati erant, sed potius, quia et ipsi fuerant carnaliter generati. Et hoc recordatus sum; et effudi in me coram te animam meam, Deus, ut intelligam miserabiliter in me factum, quod ille primus homo, cum in honore esset, in se non intellexit a te justissime faciendum. Tu autem, Deus, qui dives es in misericordia, dimittens originalia et actualia, non propter meritum nostrum, sed propter nimiam charitatem, qua dilexisti nos, cum essem in dictis iniquitatibus sic conceptus, et mortuus etiam antequam natus essem, convivificasti me per tuam gratiam in baptismo, animam a vetustate culpæ mundando, reatum ejus solvendo, ac ipsam a pœna perpetua liberando. Et proptera tibi, Domine, semper in psalmis confitebor.

16. Veruntamen adhuc in carne mea, Domine, sentio incessanter etiam post baptismum concupiscentiam illam carnis, quæ est fomes peccati, langor naturæ, tyrannus carnis, stimulus mortis, lex membrorum repugnans legi

mentis meæ, et captivans me in lege peccati, super me tam violentum dominium exercentem, quod ingemiscens sub onere isto gravi necesse habeo exclamare: Infelix ego homo, qui per me de crudeli dominio isto carnis liberari non possum, quis me liberabit de corpore mortis hujus? Certe non lex Moysis, non prophetæ, non propriæ vires meæ, sed gratia tua, Deus, per Jesum Christum Dominum nostrum; quem tua, Pater, misericordia mihi dedit, ut per eum remissionem accipiam peccatorum. In hoc autem considero, et suspiro, justissimam condemnationis sententiam tuam, Deus, quam in Adam et in ejus posteros ratione illius inobedientiæ protulisti: quod videlicet non est aliquis, qui etiam post baptismum vixerit in hac carne, qui non ab hujus hostili concupiscentia affligatur, nisi forte ineffabili miraculo ab omnipotentia tua, Deus, lex peccati, quæ est in membris ejus, in eo penitus exstinguatur, quod valde magnum privilegium est paucorum. Inde tamen gratias tibi ago gratiarum optimo largitori, quia etsi iste domesticus hostis meus, hic stimulus, hic tyrannus, in me maneat post baptismum, non tamen adeo dominatur et regnat ut ante; sed post baptismi gratiam debilitatur; inimicus mitigatur, ut in me non valeat dominari, nisi ego in vacuum suscipiens gratiam tuam, Deus, et post concupiscentias meas vadens, restituam vires hosti, eidem me per consensum illicitum supponendo.

17. Sed heu mihi misero peccatori, mi Domine metuende! cum scirem quod tu me gaudeas spectare luc-

tantem, juvare deficientem, sublevare cadentem, coronare vincentem; ecce, Domine, tu vidisti, quoniam in me insiliit subito hostis iste impulsus ab illo cujus halitus prunas ardere facit, et quietem cordis mei et corporis perturbavit. Quoties obscœnis et immundis et vanis cogitationibus me turpiter blasphemavit! Quoties ad phalanges cordis mei mane et vespere exclamavit, ut ad singulare certamen descenderem contra ipsum, et affectionum mearum agminibus exprobravit! Vidisti etiam, Domine, ex adverso quomodo contra ipsum velut pusillanimis non certavi, velut infidelis illegitime decertavi, vel omnino solvi militiæ meæ vinculum indecenter antequam ei cederet adversitas præliorum. Vidisti insuper (Domine, ne sileas ac propter hoc finaliter discedas a me) quomodo cum humiliatus non mea sed tua virtute sileret, et relinqueret me in pace; ego illum ipse adversum me ad prælium excitavi et vires reatus mei, quas in baptismo et in pristina pœnitentia mea perdiderat, ei reddidi, et sic coronam (væ mihi) perdidi, quam nonnisi legitime certantibus præparasti. At si, recuperatis per te viribus, aliquando prædicti hostis desideriis vitiosis viriliter restiti vel restitero in futurum, eumque superavi vel superavero, te juvante, licet hostem ipsum tyrannum domesticum de carne mea in hac misera vita non possim omnino expellere, velut alterum Jebusæum, providisti tamen mihi, si non consentienti, quod quantum ad actum tantum, et non quantum ad reatum, in me remanet post baptismum. Nam de tua pietate confido, quod

ea quæ invitus et renitens patior ab hoc hoste, mihi imputare non debeas ad peccatum. Et etiam in hoc, Deus meus, parcendo maxime et miserando tuam omnipotentiam manifestas, quod sicut alia mala prætereunt in nobis actu, et remanent reatu, ut homicidium, adulterium, et similia; ita e converso operatur in nobis mirabiliter omnipotentia tua, Deus, ut carnalis concupiscentia, cujus non consentitur desideriis vitiosis, in baptismo prætereat reatu, et in pœnam peccati nobis remaneat semper actu.

18. Et hoc est jugum grave, quod creatum est super filios Adam a die exitus de ventre matris eorum, usque ad diem sepulturæ in matrem omnium. Sub hoc jugo gravissimo ingemiscunt omnes qui ejus sentiunt gravitatem, sub quo Tobias ingemuit, ingemuit et Susanna: sed et omnis creatura sub hoc jugo ingemiscit et parturit usque adhuc. Ingemisco et ego sentiens in meipso, quia circumdederunt me gemitus mortis, et torrentes iniquitatis alienæ et meæ conturbaverunt me. Propter quæ possum lacrymabiliter dicere cum Propheta: Multi sunt gemitus mei, et cor meum factum est in me mœrens. Porro cum oppressus hoc jugo aliquando recogito, Deus meus, quod peccatum illud originale, in quo conceptus sum, in baptismo (cum sit inde gratia) delevisti: te gemendo ac suspirando in me ipso requiro cur pœnalitates istas, quas occasione dicti originalis peccati patior, in eodem baptismo pariter non tulisti: certe inter istas pœnalitates et pressuras fateor, quod ex dispen-

satione maxima eas in me voluit tua admiranda providentia remanere, ut videlicet sagittæ tuæ, Domine, in me essent, quæ me docerent quod humiliatio mei in medio esset mei. Item ut terrores tui contra me quotidie militarent, qui timorem tuum mihi incuterent et amorem. Item, ut vexatio mihi daret intellectum cognoscendi quod a nobis, non a te, mali sumus. Item, ut Adam exemplum meum ab adolescentia mea esset, et peccatum inobedientiæ meæ evitarem. Item, ut sic traheres me ad te, Deus, in funiculis Adæ, et in vinculis charitatis, ut cognoscerem quod tu, Pater, me quem diligis, filium quem arguis et castigas. Item, ut semper haberem contra spirituales nequitias consuetudinem præliandi, et me sacris virtutibus exercerem : et maxime ne, si liberatus fuissem ab istis pœnalitatibus in baptismo, ego et alii homines hoc esse baptismi pretium vel præmium putaremus, et non gloriam regni tui. Ideoque soluto reatu ab anima, providentia tua, Deus, temporalem pœnam tamen in me remanere voluit in hac vita, ut a me alia vita studiosius quæreretur, quæ erit a pœnis omnibus aliena.

19. Exsurge ergo, Domine, adjuva me : indue me thorace justitiæ, et accinge fortitudine lumbos meos, ut inter tot insultus hostium in acie stem securus, et per patentes campos humilitatis, in virtute patientiæ et longanimitatis accinctus impugnantes me constanter valeam expugnare ; et procacis militiæ turbinem sapienti modetione discutiens, innocentia vitæ et devotæ orationis suf-

fragio mihi continuare valeam gratiam tuam, Deus. Et inde Josue clypeum non dimittam, quousque obediente te Deo voci hominis, diem vitæ meæ protrahas ad triumphum : nec recedam ab acie donec pariat mihi congressio cœpta victoriam pariter et coronam. Alioquin quidquid ago sine te, mihi vertitur in ruinam. Nam adhuc et macula originalis peccati teneor; et ideo, ut prædixi, existo ad actualia magis pronus. Nec hoc dico, Deus meus, ad excusandas excusationes, quibus a te de peccatis meis possum merito accusari, vel ut in parentes meos velim refundere culpam meam, cum nunquam crediderim culpam et peccatum esse, si conjuges causa sobolis procreandæ carnaliter misceantur ; sed ut, Deus, qui ea quæ sunt in homine cognovisti, ad miserandum mei facilius inclineris, si ab ipsa radice mea, me coram te confiteor peccatorem. In omnibus enim trahitur iniquitas ex Adam, et vinculum peccati, et propagatio mortis, te solo excepto, Domine Jesu Christe, qui natura mirante, de Sancto Spiritu es conceptus. *Et in peccatis concepit me mater mea ;* et hoc est concupiscentia libidinis, quæ peccatum est, nisi per bona conjugii excusetur. Et licet in utroque parente meo, qui te, Domine, timuerunt, et me non in adulterio, sed in casto conjugio genuerunt, culpam non habuerit opus illud, tamen origo peccati in prole secum debitam pœnam traxit. Ne reminiscaris ergo, Domine, peccata mea, vel parentum meorum : ne sumas ultionem de peccatis meis, si de

me peccatore tibi, qui omnia scis, totam quam scio profiteor veritatem.

20. *Ecce enim veritatem dilexisti.* Veritas es, et non fallens, via non errans, vita non deficiens. O vera charitas, et non chara veritas, qui in hoc natus es et ad hoc venisti in mundum ut perhibeas testimonium veritati, in veritate tua exaudi me, Domine, in tua justitia ! Et quia scio quod tu judicabis populos in veritate, et perdes omnes qui loquuntur mendacium, ideo prius hic in veritate, coram te memetipsum dijudico, ut cum tu, Deus meus, tempus acceperis, et ipsas justitias judicabis, non intres in judicium cum me servo tuo, cui jam (tibi sit inde gratiarum actio, et vox laudis !) manifestavi veritatem, veritatem beatæ incarnationis tuæ, quæ adhuc per sapientiam tuam infidelibus incerta est et occculta ; et veritatem remissionis peccatorum meorum, de qua similiter incertum est et occultum, cui misereri velis, et quem volueris judicare. Et tamen hæc duo : *Incerta et occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.* Primum per fidem, tanquam per alios Isaiam et Gabrielem testes mirabiliter concordantes et dicentes mihi : Ecce Virgo concipiet, et pariet filium, et vocabitur nomen ejus Emmanuel. Secundum per spem, quasi per alium Nathan prophetam, dicentem mihi ut Davidi veraciter pœnitenti : Transtulit a te Dominus peccatum tuum, et non morieris. Et si dixi corde contrito et humili : confiteor ; tu propitus remisisti. Et quia in sermone tuo manere volo, et vere discipulus esse tuus, ideo te manifestante cognovi hanc

duplicem, et in sapientia tua in sæculis absconditam veritatem. Tu autem, Deus, qui superbis resistis, et humilibus das gratiam in præsenti, et cujus gloria humilem spem suscipiet in futuro, ex quo confidenter mihi tua prædicta occulta et abscondita revelasti, confido quod hoc donum tuum semiplenum non relinques.

21. *Sed asperges me, Domine, hyssopo.* Sancti tui, Domine, per quos nobis tuas figuras et parabolas ediscere voluisti, dicunt nobis quod hyssopus est herba humilis et medicinalis, cujus radix petræ dicitur adhærere, et pulmones inflatos reprimere et purgare. Et ideo quando hic locutus es, Domine, de hyssopo, de humilitate intelligeris nobis loqui, quæ in consideratione sui est modica illa virtus, quæ in conspectu tuo et totius cœlestis curiæ maxima reputatur. Cui tu, Deus, summus medicus, magnam contulisti contra tumorem superbiæ medicinam : quando tu, Deus, qui de excelso gloriæ tuæ throno humilia respicis, et ponis humiles in sublimi, cum esses immensus et excelsus, inclinasti cœlos, et descendisti in terram, formam servi accipiens, ut humilitatis exemplum humano generi exhiberes, et esset medicina tumoris in homine humilitas tua, Christe. Ubi enim, Domine, tua se exinanivit majestas, indignum est ut vento superbiæ infletur vermiculus ac tumescat. Quid enim magis mirandum est, quid amplius detestandum, quid gravius puniendum, quam quod videns Dei Filium summum in regno cœlorum, novissimum factum in regno hominum, apponat adhuc magnificare se homo

super terram ? O magister et Domine (et bene dicimus), tunc nobis humilitatis tuæ librum et magisterium ostendisti, cum lectionem illam nobis memoriæ commendandam legisti dicens : Discite a me quia mitis sum, et humilis corde. O humilis celsitudo ! quam vere si voluisses, dicere potuisses : Discite a me fabricare lunam et solem, vel totam fabricam hujus mundi ! Vel discite a me triduanos mortuos suscitare ! Sed quia potentior est solidissima humilitas quam ventosissima celsitudo, idcirco tu humilitatis doctor egregius potius dicere voluisti : Discite a me nascente, moriente, prædicante, miracula faciente, quia mitis sum, et humilis corde. O si cordis mei intima aspergeres hyssopo, hoc certe tibi, qui es firmissima petra, Christe, toto corde radicitus adhærerent ita quod unus spiritus essem tecum et præ gaudio exclamarem, quod tibi Domino meo bonum est adhærere. Et quia hæc hyssopus est inflatis omnibus nobis opus, idcirco te, cui humilium et mansuetorum semper placuit deprecatio, deprecor humiliter et devote, ut me interius et exterius digneris aspergere hac hyssopo, et mundabor, ac penitus emundabor a delicto maximo, quod est superbia, quæ inter magna non solum majus, sed primum et maximum est delictum. Et per hanc emundationem lavabis me per gratiam tuam sanctam, in baptismo sanguinis animæ meæ per pœnitentiam renovando, quem in baptismo fluminis et flaminis (tibi sit inde laus et jubilatio !) jam lavisti. *Et super nivem dealbabor*. Et hoc audeo dicere confidenter ; quia, Domine, tu dixisti : Si

fuerint peccata vestra, ut coccinum sanguinea, quasi nix dealbabuntur in pœnitentia : et si fuerint rubra quasi vermiculus, sicut lana alba erunt, et sic opera sanguinis in vestem tuam, Domine, miscricorditer mutabuntur : ita quod de me cum aliis sanctis tuis, quibus quasi præclara veste in gloria vestieris, facies vestem tuam; quam dealbatam mirabiliter designasti, cum in transfiguratione vestimenta tua facta sunt alba, qualia non posset fullo facere super terram.

22. Et si me, cum illis qui viderunt te nudum et vestierunt, unquam permiseris illam lætabundam vocem tuam audire : venite, benedicti Patris mei, percipite regnum quod paratum vobis est ab origine mundi; *auditui meo dabis gaudium et lætitiam.* O vox exsultationis et salutis, quæ audientibus te dabis in Christo lætitiam sempiternam, sona in auribus meis! Tu enim es vox valde dulcis, et facies sonantis decora! Sona, ut sic auditu auris audiam te, ut oculus meus videat te, quem videre, idem est quod habere. Interim autem pro reverentia tua, Deus, audiam tacens, quid in me loquatur Spiritus tuus Sanctus, quoniam in me jam non loquitur nisi pacem. Quantumcumque inquietet et perstrepat fores mundus, et audiendo, quædam in cor meum veritas indicibilis eliquatur; quæ, si tu non es, nescio quid sit. O secretissime animæ meæ sponse, fac me audire interius in silentio vocem istam, ut quasi amicus sponsi item non cadam per multiloquium, et gaudio gaudeam propter vocem sponsi; ita quod anima mea,

quæ adhuc est quasi nix in monte superbiæ congelata, ad calorem tui eloquii, quod vehementer ignitum est, liquefacta in vallem humilitatis celeriter et hilariter condescendat. *Et exultabunt ossa humiliata.* Ossa animæ meæ, Domine, sunt virtutes, quibus ipsa interius, sicut corpus exterius ossibus supportatur, ut stare possit ante te supra pedes affectuum, ne labatur. Tu autem, Deus, qui omnia nosti, scis (et ego nec volo tibi, nec audeo, nec valeo diffiteri) quod hæc animæ meæ ossa pluries dissipasti, quæ placere hominibus quæsierunt adeo, quod medella devotionis, a qua totum concipiunt robur suum, arida est et sicca, ita ut possim dicere cum propheta : Ossa mea sicut cremium aruerunt. Sed quia tu es Deus virtutum, cujus os vel virtus in cruce non fuit, confractis aliorum duorum ossibus, comminutum, idcirco supplico tuæ ineffabili pietati, ut de excelso ignem amoris tui in ossibus meis mittas, quia tibi soli desidero beneplacitis actibus de cætero complacere, ut holocausta tibi offeram medullata : et sic prædicta animæ meæ ossa humiliata per aspersionem hyssopi, et gaudium vocis tuæ auditui mandatum, in te, Domine, exsultabunt gaudio magno valde.

23. Et ne hæc exsultatio de cætero in tristitiam convertatur, *averte faciem tuam a peccatis meis.* Hactenus mentionem tibi feci, Domine Deus meus, de una iniquitate, et de uno peccato, quod est superbia et arrogantia magna, de qua timeo mihi valde, attendens quod nec superbientibus Angelis pepercisti, sed illum Cherub, qui

erat signaculum similitudinis, plenus sapientia, et perfectus decore, propter superbiam de deliciis paradisi ad inferos detraxisti. Et idcirco a te, Domine, petii tam instanter, ut hanc iniquitatem et peccatum meum deleres, lavares, mundares, quia maculam valde hærentem in anima mea fecerit. Nunc autem quia intelligo quod ex hoc peccato meo tanquam a quadam virulente radice, multa in me peccata et iniquitates aliæ pullularunt, cum omnis superbia fundamentum et initium sit peccati, et Angelum et hominem apostatare a te fecerit nimium imprudenter; ideo imploro humiliter tuam, Deus, ineffabilem pietatem, ne lætitia et exsultatio, quas auditui meo et humiliatis ossibus meis infudisti, in lamentum vel vocem flentium convertatur. Averte faciem tuam non solum ab illo peccato meo superbiæ, sed etiam ab omnibus peccatis meis : ita tamen quod a me tuam faciem non avertas, qui in hac vita volo quærere tuam faciem, hoc est jucundam præsentiam tuam semper. Scio enim, Domine, quia tua facies in jubilo contemplatur, et si eam ostenderis, salvus ero : avertente te autem faciem tuam a me, inconsolabiliter conturbabor. Ne avertas igitur, Deus meus, faciem tuam a me, sed a peccatis meis avertas, ne animadvertendo in me, punias me pro illis; a quibus aversus, et quæ ego habeo, et habebo de cætero, te juvante, ad te faciem meam convertam, ut fugiam ea semper. *Et omnes iniquitates meas dele* de notitia tua, Deus, et radicem et progeniem et germen, sicut omnino delesti memoriam Amalech de sub cœlo.

24. Et deletis meis iniquitatibus et peccatis, *cor mundum crea in me, Deus.* O Deus cordis mei, qui intellectum das parvulis, da mihi intelligere hoc : intus legem peto, ut cor mundum crees in me, Deus; ne si petiero quod ignoro, dicas mihi quod dixisti matri filiorum et et filiis Zebedæi : Nescitis quid petatis. Ecce enim cœli non sunt mundi in conspectu tuo, et in Angelis reperis pravitatem, quanto minus homo putredo et filius ejus vermis poterit dicere : Mundum est cor meum ! Et non oportet me habere cor, et illud mundum antequam videam te, quem soli viri cordati videbunt, qui fuerunt mundo corde. Nunc autem, lux intelligibilis (cujus invisibilia per ea, quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur), intelligo, te magistro intimo in schola mei pectoris intime me docente, quod sicut corpus meum, vitam, saporem, gaudium, et dolorem habet a carneo cordis modo, quo separato ab ipso corpore, privatur iis omnibus ipsum corpus; sic, imo veracius atque vivacius, tu es cor et vita animæ meæ, Deus; qui quandiu ipsam habitas, vita gratiæ tuæ vivit, gustat spiritualiter dulcia et amara: nam ei dulcescunt cœlestia et virtutes, et terrena ac vitia sunt amara. Et etiam quasi unum mystici corporis tui membrum, si prosperitate membrorum aliud gloriatur, congaudet; et si adversitatem patitur, quodam compassionis participio molestatur et dolet : et sic animam meam sentio cor habere. Cum autem propter iniquitates meas ab anima mea fueris separatus, tunc nec vitam, nec saporem, nec gaudium, nec dolorem sentit vel habet

super aliquo de promissis; sed velut mortua sine corde in loculo corporis sui jacet, et tunc vere potest dicere cum propheta : Cor meum derelinquit me; et quod facta est quasi columba seducta non habens cor. Et vere miserabiliter seductus est omnis homo, qui propter tanti et talis cordis inopiam animam suam perdit. Nam hoc est pro nihilo, hoc est pro peccato, quod vere nihil est, pro quo nihilo perit cor impii peccatoris.

25. Et heu mihi, Domine Deus meus, sine te, per quem omnia facta sunt, a me factum est istud nihil, et pro isto nihilo perii, et ad nihilum redactus sum et nescivi. Sed tu, creator omnium Deus, qui de nihilo cuncta creasti, cor mundum crea in anima mea, Deus, ad ipsam in misericordiis revertendo suspirantem et clamantem ad te : Velociter exaudi me, Domine : defecit spiritus meus; ne avertas ergo aurem tuam a singultu meo, sed propter temetipsum, Deus, et propter nomen sanctum tuum revertere ad animam meam, ut vivat : tu es enim proprie proprium cor ipsius et vita. Ergo misericordissime, secretissime, intime, qui custodis pactum et misericordiam servis tuis; qui promisisti quod dares nobis cor novum, et spiritum novum poneres in medio nostri, si rediremus ad cor; et plantares nos in corde tuo, et in anima tua tota. Da te solum mihi, et te in anima mea planta, et plenus sum. Ego autem prævaricator, ad vocationem tuam redire volo ad cor, hoc est ad te, qui es cor, quo vivit, sapit, gaudet, dolet, scit, intelligit anima mea, Deus. Et hoc est cor mundum,

quod ut crees in me, Deus, requiro a te. Verumtamen attende, Domine, quod intendo : non est enim intentionis meæ, Deus meus, petere a te, qui semper es creans omnia, non creatus, ut te crees in me; cum in tuam æternam essentiam creatio nulla cadat; sed tuum Sanctum Spiritum emittendo in me, qui si charitatem non habuero, nihil sum, me de hoc nihilo crees in te, qui vere es cor animæ meæ verum et vivum et mundum; et mundum istum ab omnibus inquinamentis suis abluis et emundas : et propter reverentiam tui vitalis et mundi animæ cordis, concede mihi per tuam ineffabilem bonitatem, ut cor mundum sincerum et purum ab immundis et vanis et noxiis cogitationibus sic valeam custodire, ut propter munditiam cordis mei te regem gloriæ habeam amicum.

26. Et quoniam dum anima mea fuit absque te, corde suo, miser factus sum, et curvatus sum, et inclinata est ad terrena mei spiritus rectitudo; ideo *et spiritum rectum innova* in me. Tu es enim rectus Dominus Deus noster, qui ad hoc rectum hominem facere voluisti, ut spectantibus terram pronis animantibus universis, ista exterioris figmenti corporum rectitudo, hominem illum interiorem ad imaginem tuam factum, spiritualis suæ rectitudinis admoneret; et rectitudo corporis curvitatem argueret animi, si videret animum in corpore recto curvum. Et quia innocentes et recti adhæserunt tibi, eo quod diligunt te, et bonus es his qui recto sunt corde, idcirco imploro humiliter rectitudinem tuam, Deus, ut

spiritum rectum velis in meo pectore innovare, ut sicut incensum in conspectu tuo, mea oratio et intentio dirigatur. Et non solum in spiritu me innova, sed etiam *in visceribus meis*, unde exiit peccatum immunditiæ carnis meæ. In visceribus enim renum sedes est voluptatis, illis solis exceptis beatis visceribus quæ te Deum et Dominum in virginali aula, quam elegeras, portaverunt. Et quia diaboli fortitudo est in lumbis ejus et in umbilico ventris illius, idcirco lumbos meos nisus est pluries illusionibus adimplere, ut in sua fortitudine infirmam alligaret carnem meam. Ego autem propter cordis inopiam et effeminatam mœstitiam mentis meæ, consensi infeliciter : et ipse diabolus, quem vir sagittarius non fugabat, sagittis suis ardentibus et ignitis ab ipso et angelis suis malis sagittatis in renum meorum visceribus et infixis, me miserum peccatorem de excelso throno virginitatis et pudicitiæ deponeret et fugaret. Propter quod veh, veh mihi ! perdidi honorem illum, et decentiam illam, sertum illud diadema, coronam illam auream, imo aureolam, quam solæ animæ in vasis fictilibus corporum constituendæ acquirunt, motus illicitos penitus comprimendo, ac incentiva carnis similiter restringendo. Sed heu miser, quando virginitatem meam perdidi, quare non cogitavi quod omnis fœdatio non est digna animæ continentis ? Quare infelix nescivi pretium ejus? Quare cum forti muliere non accinxi fortitudine lumbos meos? Et tu, Domine Jesu Christe, procul et de ultimis cœlorum finibus ad virginitatis meæ prædium adveniens, eam de teipso, qui

es flos campi, et lilium convallium, in præmium coronares. O bone Jesu, corona virginum, si soli et solæ virgines, quocumque ieris, te sequuntur, et ante te canunt novum canticum, quod nemo potest alius decantare; ego qui virginitatem meam perdidi, proh dolor! quo ibo a spiritu tuo, et quo a facie tua fugiam? Si enim te secutus non fuero, in tenebris ambulabo; et quid cantabo nisi lamentationes, carmine lætitiæ perdito et relicto.

27. Proinde, anima mea seducta, anima mea misera, anima ærumnosa, sume hymnum confessionis: meretrix oblivioni tradita, excute torporem tuum, discute peccatum tuum, et concute mentem tuam, reduc ad cor enorme delictum, et perduc te ad cordis immanem rugitum: intende, infelix, intende sceleris tui errorem, et proinde horrificum terrorem, et terrificum dolorem. Tu, inquam, o anima mea, quondam candidata cœlesti lavacro, desponsata fide, dotata spiritu, redempta Christi sanguine, Dei imagine insignita, et in Christiana religione imbuta, virgo fuisti Christo Domino desponsata. O unde memini! O quod nominavi! Utique non tam benignum sponsum virginitatis meæ, quam terribilem judicem immunditiæ meæ. Heu memoria perditæ jucunditatis! Cur sic superaggravas pressuram possidentis infelicitatis? Quam misera conditio mea, cui et bonum et malum sunt pariter in tormentis! Torquet enim me mala conscientia et cruciatus ejus, in quibus timeo me arsurum. Torquet me bonæ conscientiæ, et præmiorum ejus memoria, quam scio me perdidisse, nec amplius

recuperaturum. Væ, væ miserum perdere dolendum, perdere id, perdere irrecuperabiliter, quod a me servari debuit interminabiliter. O virginitas jam non dilecta mea, sed perdita mea; non jucundata mea, sed desperata mea, quo devenisti? in quam fœtido, in quam amaro cœno me dereliquisti? O fornicatio sordidatrix mentis meæ, perditrix animæ meæ, unde misera surrexisti? de quam niveo, de quam jucundo statu me præcipitasti? Tu namque, anima mea, perfida Deo, perjura Dei, adultera Christi, de sublimitate virginitatis miserabiliter es demersa in barathrum fornicationis, abjecta a Deo, projecta diabolo, imo abjiciens Deum, amplectens diabolum: te impendens fornicationi, tu prior Creatori et amantissimo Deo libellum repudii obtulisti, et ad insidiatorem tuum dæmonem te sponte contulisti. O misera et plus quam misera commutatio! Væ, quia benignum contempsisti, et maligno adhæsisti! Quid fecisti, o mentis amentia, amens spurcitia, spuria nequitia, quid fecisti? in cœlo reliquisti castum amatorem, et infernum secuta es odiosum corruptorem. Consolatio, securitas, lætitia, nolo vos, renuo vos: si peccati venia ad me reduxerit vos, procul estote: procul estote ante mortem, si forte indulgentia revocet vos, vel post mortem. Sed sit continuo pœnitentia amara comes ætatis meæ, sit continuus dolor, insatiabilis tristitia vitæ meæ, sint mœror et acerbus luctus infatigabiles tribulatores juventutis et senectutis meæ. Utinam, utinam ita sit, opto, oro, desidero, ut ita sit! Si enim non sum dignus oculos ad cœlum orando

levare, etenim non sum indignus eos vel plorando cæcare.

28. Cogita igitur, cogita et recogita quid fecisti, et quid meruisti, et descendat mens tua ad terram tenebrosam, et opertam mortis caligine; et consideret quæ ibi exspectant scelerosam animam meam, intendat et contempletur, videat et turbetur anima mea. Expavesce, anima mea, defice, cor meum scindere. O bone Jesu nostra redemptio, si hucusque permisisti ut plangerem paululum dolorem meum, de cætero, bone Deus, permitte ut invocem auxilium tuum; si enim feci ut essem reus, nunquam possum facere, ut non essem citatus tuus. Si mihi virginitatem ademi, nunquam misericordiam tuam peremi, Domine, Domine. Si ego admisi unde me damnare potes, tune amisisti unde salvare soles? Noli, Domine, noli sic attendere malum meum, ut obliviscaris bonum tuum. Ubi est, o verax Deus, ubi est, Nolo mortem peccatoris? Si tu sepelis in infernum peccatorem ad te clamantem, an hoc est Nolo mortem peccatoris? An non potius hoc est, Nolo ut convertatur et vivat? Peccator sum, Domine, peccator sum ego. Si ergo tu non vis mortem peccatoris, quis te cogit, quod non vis, cum sis omnipotens Deus? Absit, Domine, absit, Deus, ut prævaleat nequitia peccatoris confitentis, et sententiam omnipotentis. Memor esto, juste Deus, qui misericors es, et creator et recreator meus; et ne memineris, bone Domine, adversus peccatorem tuum justitiæ tuæ solius; ne memineris iræ tuæ adversus reum, sed miserationis erga

miserum. Verum est et fateor, misericordissime, quod conscientia mea meretur damnationem et quod pœnitentia mea non sufficit ad satisfactionem : sed certum est quod misericordia tua superat omnem offensionem, et idcirco abyssus meæ miseriæ abyssum invocat tuæ misericordiæ. Parce ergo tu, Domine, qui es salus ; parce peccatrici animæ meæ, quæ fugit attrita a terrente justitia tua ad confortantem misericordiam tuam. Et quoniam præmium virginitatis est perditum, o dolor irreparabilis ! saltem supplicium non sit inevitabile, quod est non impossibile omnipotentiæ tuæ, nec indecens tuæ justitiæ, nec insolitum tuæ misericordiæ, quoniam bonus es tu, et quoniam in æternum misericordia tua manet. Denique quia ego peccavi in anima pariter et in carne, nec aliquid tale committere ultra volo, ideo a te, clementissime Domine Deus, qui quem sanas in anima, et corpore simul sanas, de utroque ardenter desidero expiari. Porro si peccavi, imo procul dubio quia peccavi, et propter hoc oculus meus in amaritudine pœnitentiæ commoratur, de venia tamen spero, sciens quod major est tua bonitas, quam mea iniquitas, quæ est magna nimis.

29. Verumtamen si malum coram te feci, et faciem tuam non erubui, ut deberem, *ne projicias me a facie tua.* Sicut Cain pro perpetrato fratricidio a facie tua et terræ facie projecisti (nec mirum, quia intima sua projecerat, et desperatus de venia, noluit pœnitere, sed dixit quod major erat ejus iniquitas quam ut veniam mereretur), non sic, Domine, non sic projicias me a facie

tua, neque sicut pulverem quem projicit ventus a facie terræ; sed per tuam superfluentem et ineffabilem bonitatem facias me de illis simplicibus quos non projicis; sed projice post tergum tuum omnia peccata mea, et omnes iniquitates meas projice in profundum maris; me autem hominem ne projicias a facie tua, sed ad illam me facias beatitudinem pervenire, in qua non sicut in hac vita per speculum in ænigmate, sed facie ad faciem, videbimus te finem desideriorum nostrorum, quem sine fine videbimus, sine fastidio amabimus, sine fatigatione laudabimus. Hoc munus, hic effectus, hic actus profecto sine fide erit omnibus, qui ibi revelata facie te videbunt. Et Spiritum sanctum tuum, quo peccatum meum cognosco, confiteor et pœnitet, ne auferas a me; quem, ex quo mihi irascor, confiteor mea præterita mala, et plango, et iterum non committere propono, jam me quasi pignus gloriæ habere confido; sciens quod hæc non possum habere pariter ex meipso. Ergo Deus, cujus iræ resistere nemo potest, ne irascaris mihi in æternum, et non solum a me non auferas Spiritum tuum; sed etiam *redde mihi lætitiam*, quem prius habui, sed per peccatum amisi, lætitiam dico non mundi, qui lætatur cum male fecerit, sed lætitiam salutaris tui Christi Salvatoris mei, qui est gaudium meum, qui est futurus præmium, qui est spes mea, lux mea, laus mea, domus mea, patria mea, vita mea, salus mea, salutare meum. Hoc salutare spectavere futurum illi, qui fuerunt ante nos patres nostri, et in hac fidei spectatione sunt salvati; et in illo salutari

est et erit eis lætitia sempiterna; et quia per eamdem fidem (rei tamen jam factæ, non faciendæ, sed temporibus variatis) salvari exspecto ab eodem Salvatore, qui omnes homines vult salvos fieri, et neminem vult perire. Idcirco pater et domine vitæ meæ, etiam lætitiam sempiternam, quam per peccata mea perdidi redde mihi.

30. *Et spiritu principali confirma me.* O Deus qui es maximus Spiritus, maxima regio spirituum beatorum, in qua sanctorum animæ requiescunt, te primo superius invoco Spiritum rectum, Spiritum sanctum, et hic tertio Spiritum principalem, intendens totam, quæ in te est, Trinitatem in meum auxilium invocare, ad hoc ut rectus Dominus Deus noster, et non est iniquitas in eo. Spiritum sanctum tuum nomine suo intelligo. Et te patrem hic accipio per Spiritum principalem, quia tibi est potestas principaliter attributa bonum gratiæ quod in me operatus es confirmandi. Confirma ergo illud, Pater : et si me confirmaveris, sicut opto, et sicut me scit tua supereminens scientia indigere, confirmatus non ero inaniter, sed docebo. In quo tu, Deus meus, docens me utilia, mirabilis atque laudabilis apparebis, eo quod repente me doctorem feceris de plorante; de lupo agnum; de altero Saulo, Paulum : et alii peccatores videntes quod mihi peperceris, proficient per exemplum, et sic verbo et exemplo *docebo iniquos*, qui in fide manentes, peccatis suis tanquam apostatæ mortificant fidem suam; illos, inquam, apostatantes, qui recesserunt a te, et quos tu ipse, Domine, vocare ad pœnitentiam venisti, et non justos.

Docebo vias tuas, non meas, sed tuas : vias tuas, quæ sunt misericordia et veritas, per quas ad nos venis, et nos ad te possumus pervenire. Et ipsi impii *peccatores ad te convertentur*, et per te, Domine, qui convertis petram, scilicet cordis duritiam, in stagna aquarum, hoc est in flumina lacrymarum. Lex enim tua, Domine, est immaculata, convertens animas. Ego autem cor, linguam, et labia paratus sum ad exsequendum, tuum ministerium exhibere; devotissime supplicando, ut tu (mi Deus et Domine Jesu Christe, qui in diebus carnis tuæ verba vitæ æternæ adeo mirabiliter loquebaris, cum mirabantur omnes de verbis gratiæ, quæ tuis labiis procedebant,) sic cor meum aperias, linguam erudias, labia circumdes, ut impii ab errore vitæ tuæ per te, sic ad te meo exemplo et ministerio revertantur, quod anima mea salvetur in morte, et tu meorum operias multitudinem peccatorum, ita quod nec a te nec a diabolo de cætero cognoscantur.

31. Quod ut mihi efficacius concedatur, *libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meæ.* Spiritus Sancte Deus, qui ad hoc in linguis igneis dispertitis voluisti tuis discipulis apparere, ut nobis dares intelligere quod omnia linguarum genera cognoscebas, audi afficaciter, et exaudi novam et antiquam grammaticam linguæ meæ, in qua quasi meorum peccatorum doloribus peto a te de sanguinibus liberari. Ecce enim tu scis, qui scientiarum es Deus, quod in latino nostro apud grammaticos, sanguines pluraliter non dicuntur, sed sanguis; et tamen

ad confitendum nomini tuo, Altissime, quod ex carne per peccatum originale corrupta, non solum unum, sed plura contraxi peccata, magis proprie et expresse intendo a te petere, Deus meus, non de sanguine, sed de sanguinibus liberari; hoc est, omnibus peccatis carnalibus, de amore eorum sic junctus tenear et ligatus, quod ne illud incurram, in quod incidunt, qui ædificant Sion in sanguinibus, vel qui in sanguinibus ædificant civitatem; quibus si per gratiam tuam fuero liberatus, non congregabo conventicula eorum, scilicet malorum collegiorum, de sanguinibus; ne motu carnalitatis erga nos inordinate mollitus, disrumpere non possim colligationes impietatis, vel solvere fasciculos deprimentis. Scio enim quod caro et sanguis non possidebunt gloriam regni tui; et quod nil iniquius, quam quod excogitavit caro et sanguis. Non enim caro et sanguis beato Simoni Barjonæ revelavit Christum esse Filium Dei vivi, sed potius eum ad vocem ancillæ unius adeo excæcavit, ut ejus habere notitiam denegaret. Sed tu ei, Domine, revelasti, qui es firmamentum meum, et refugium meum et liberator meus: qui Danielem de lacu leonum, Susannam de falso crimine liberasti. Et idcirco a te liberatore meo peto suppliciter et requiro, ut liberes me de sanguinibus ante dictis, et ab omni corruptione pœnæ et culpæ : sed da mihi incorruptionem, quam dabis tuis fidelibus in futuro, Deus, dator salutis meæ, quam tu salvator operatus es in medio terræ : quæ solus erit in illa incorruptione, cum corruptibile hoc induet incorrup-

tionem et mortale hoc immortalitatem. Tunc veraciter mihi dices : Salus tua ego sum, quando plenam et certam, securam et sempiternam felicitatem mihi concesseris et salutem.

32. O quando ad illam incorruptionem veniam, et sic salvus ero ! Vere tunc satiabor, cum manifestabitur salus et felicitas illa mihi, ad quam pervenire non possum, nisi prius a te fuero de dictis sanguinibus liberatus, a quibus si liberatus fuero, et nullo alio liberante, et *exsultabit*, hoc est cum exsultatione et gaudio, nuntiabit *lingua mea justitiam tuam :* non illam, Domine, a qua superius appellavi, eo quod dominam meam misericordiam, in qua spero, non permittet secum in tuo finali judicio consedere · non illam justitiarum justitiam non possem cum exsultatione ad memoriam revocare, quia valde contremiscit cor meum illam timens : sed illam potius tuam justitiam lingua mea cum exsultatione, et lætitia nuntiabit, qua in præsenti vita ex virtute ipsius tuæ præsentis justitiæ me teneris recipere confitentem ; eo quod sacræ leges tuæ justitiæ in hac vita non dedignantur sacros canones tuæ misericordiæ imitari, quantumcumque in peccatores impœnitentes sævire debeant in futuro. Sin autem, Deus meus et liberator meus, me (quod absit) non liberaveris de sanguinibus, sicut opto, qua temeritate præsumet lingua mea tuam justitiam, remordente me conscientia, exsultare, vel cum exultatione animi nuntiare ? Certe potius formidaret, ne tu, Deus, mihi diceres peccatori : quare tu enarras justitias meas, et

assumis testamentum meum per os tuum? Sed quia istæ duæ res, misericordia et justitia, semper in tuo judicio sunt conjunctæ, ex quo de sanguinibus confiteor, et pœnitentiam bene placitam tibi ago de liberatione mea indubia.

33. Quare, o Domine, *labia mea,* propter peccata mea hactenus clausa, *aperies,* qui aperuisti os Zachariæ prophetæ, quod nemo claudere potuit quin te benediceret Dominum suum; qui e converso ora leonum in lacu adeo conclusisti, quod nemo potuit illa aperire, ut læderent Danielem. Tu, inquam, qui sic aperis et nemo claudit, cludis et nemo aperit, aperi labia mea, Deus; ut non solum labia corporis ad confitendum tibi, sed et dentes et labia cordis mei, quæ sunt ejus desideria et voluntas. Nam sicut in os corporis mei non potest cibus aliquis introire, et cedere in ipsius corporis nutrimentum, nisi prius apertis labiis ruminetur dentibus et teratur; sic intrare non potest magna multitudo dulcedinis tuæ in cor meum, nisi prius tibi omnino ipsius voluntas, quasi labia et quasi dentes, virtutes et desideria, reserentur ut per aperta tibi labia voluntatis, in cor et in animam meam intres; et ut tu animæ cibus, ei spirituale tribuas nutrimentum inter dentes virtutum et desideriorum ferventium. Qui propter scelera nostra attritus es, viriliter attrahis, ut revolvendo frequenter tua beneficia meminerim : ita quod anima mea hujusmodi labiis et dentibus, degustata suavitate tuæ indicibilis bonitatis, de te quasi de altero illud canticum canticorum valeat decantare : Guttur ejus suavissimum, dignum dilecto ad

potandum, labiisque et dentibus ad ruminandum. Et si sic labia mea aperueris, qui aperuisti discipulis tuis sensum ut intelligerent Scripturas, *os meum* cordis et corporis *annuntiabit laudem tuam*, quia jam te non poterit non laudare de bonis et beneficiis, quæ a tam bono Domino Deo suo se confitetur et percipit recepisse; videlicet quod me creasti, quod me peccantem non reliquisti, quod cum peccato non ignovisti, quod confiteri monuisti, quod conversum justificasti, quod a meis iniquitatibus me mundasti, quod me per tuam gratiam visitasti, quod perseverantem corona justitiæ coronabis quam perseverantibus præparasti. Hæ sunt laudes quas os meum interius, et exterius nuntiabit de te, qui in sancto habitas; laus Israel, qui major es omni laude. Et ut laus tua, Deus, semper sit in ore meo, repleatur, quæso, os meum laude : nam si os meum laude tua non repleveris, desiderium non ardebit, nec erit speciosa laus in ore peccatoris. Sed quoniam jucunda est decoraque laudatio tuæ ineffabilis bonitatis, ego quantum in me est, te juvante, dilatabo os meum, ut tu adimpleas illud, de cujus plenitudine accepimus omnes. Laudationem tuam loquetur os meum, ut laudem te in vita mea præsenti pariter et futura. Et quia tu dixisti quod sacrificium laudis honorificet te, ideo nunc scio quod nunc, videlicet in plenitudine temporis gratiæ, sacrificia pecudum non requiris.

34. *Quoniam si voluisses sacrificium* legale, quod secundum legem Moysis, antiqui tibi pro expiatione suo-

rum peccatorum fiducialiter offerebant; et nunc est in laudis sacrificium commutatum; dedissem *utique*, et ad immolandum tibi tauros et arietes totam meam substantiam hilariter expendissem. Sed quia audivi te, Domine, in ecclesia exclamantem : Holocausta arietum et adipum pinguium, et sanguinem vitulorum et agnorum et hircorum nolui, et quod non acciperes de domo mea vitulos, neque de gregibus meis hircos, ut me in hujusmodi sacrificiis non oblatis non argueres, cum carnes non manducares taurorum, et hircorum sanguinem non potares; idcirco sacrificium hoc non dedi, sciens quod hujusmodi *holocaustis non delectaberis*. Spernis, Domine, taurorum et hircorum et aliarum pecudum holocausta, quæ tempus habuerunt dum futurum aliquid promiserunt; ast postquam venit plenitudo temporis, et misisti Filium tuum in mundum, qui per Spiritum Sanctum tibi Deo viventi immaculatam hostiam obtulit semetipsum, et nostram conscientiam ab operibus mortuis emundavit; ex tunc holocausta et sacrificia animalium respuisti, cum pretio immolationis Christi nulla possit oblatio compensari. Sed quærenti mihi a te, quid a me tibi sit offerendum, tę audio de te quasi de alio respondentem : *sacrificium* peccatorum, quod placet Deo, *spiritus contribulatus*, hoc est spiritus cum patientia tribulatus; spiritus, quem etsi fornax tribulationis exterius tribulat et exurit, patientia tamen interius mitigat, et delinit. Nam sicut vir iracundus suscitat rixas, ita pacis patiens mitigat suscitatas; ut tibi, Domine, qui es spirituum moderator,

spiritus cum patientia tribulatus, in sacrificium offeratur.

35. Et hoc est illud sacrificium, quod inter alia holocausta tibi oblata a peccatoribus, præ cæteris est beneplacitum tibi semper. Nam cum aliæ oblationes et sacrificia de extrinseco offerantur, illud tamen offertur de proprii cordis intimis et medullis. Cum enim spiritus tribulationibus quatitur, contumeliis agitatur, et nihilominus totus charitatis igne succensus, et virtute patientiæ intus in peccatore integer reservatus, non cogitans de vindicta, tibi Domine, qui es Deus patientiæ et solatii, inter illatas injurias tenetur, restringitur, et mactatur; tunc in furore tuo ponitur thymiama, tunc holocausta medullata tibi cum incenso innocentum arietum offeruntur. Tunc in homine, ferali ferocitate destructa, boves totius cervicositatis cum hircis petulantiæ offeruntur et immolantur. Et idcirco, ut puto, per quemdam sapientem docere voluisti, quod melior est vir patiens, viro forti; et qui dominatur animo, expugnatore urbium. Innumerabiles enim viri in potestate urbes et populos habuerunt, paucissimi vero et verissime semetipsos. Et cum quis contra populos vel urbes decertat, totus simul interior et exterior homo pugnat: et si pugnat, non magnam videtur coronam de tali victoria meruisse, eo quod extra sunt ea, quæ vincuntur. Qui autem contra proprium animum virtute sapientiæ in se certat, non totus, sed minor quam dimidius dimicat. Et si per patientiam suam vincit, et repugnanti sibi animo dominatur, hostem iracundiæ, qui jam intraverat castrum suum, et

ascenderat secum in arcem, sine armis et manibus prosternendo; vir ille vere melior est quam urbium expugnator, et est longe gloriosior hic triumphus. Et sic patet, quod maxima virtutum patientia vincit inermis, armatosque solet vicere semper viros. Quocirca tu, Deus, electus ex millibus, hoc sacrificium contribulati spiritus præ cæteris elegisti. Elegi et ego peccator tuus, hoc idem tibi de meis intimis læto animo immolare, si dares mihi unde tibi sacrificium hoc offerrem.

36. Sed ecce qui tribulant me inimici mei spirituales et corporales exsultabunt, si motus fuero per impatientiam et iram. Et certe confido in te, qui es patientia mea, quod quando tribularer patientiam mihi dares, si tunc ad me ipsum reversus, cum fratribus Josephi humiliter cogitarem : Merito hæc patior, quia peccavi aliquando in fratrem meum. Et si dicerem cum Michæa : Iram Dei portabo, quia peccavi ei ; et tunc illatam contumeliam leviter deportarem, cum in secreto mentis ad mala recurrerem perpetrata. Nam sicut patiens tanto patientius medici ferrum portat, quanto putridius esse conspicit hoc quod secat, ego quanto plus pondus cognoscerem culpæ meæ, tanto tribulationis pœnam levius sustinerem, et tibi Domino Deo meo sacrificium tribulati spiritus ferventius immolarem. Sed o Deus fortis et patiens, qui vita es iis qui tribulato sunt corde, ut in te, si velint, accipiant patientiæ documenta, quoties in fornace tribulationis, in qua examinas jura tua, per iracundiam crepui et defeci ? Quoties, oblitus quod in tri-

bulationibus meis esses, per impatientiam in fratres incandui? Quoties cor meum perdidi in furore, et de tribulationibus excæcatus non potui ostium invenire, per quod reverterer ad me ipsum, ut tribulatum spiritum interius continerem, ne vel per verba, vel verbera, exterius mugiret tonitrua, fulgura coruscaret? Et si aliquando licet raro inter adversa vel probra meo tribulato spiritui patientiam tribuisti, visum fuit mihi, Domine Deus meus, quod Angelus ille tuus, qui descendit cum Azaria et ejus sociis in fornacem, et excussit flammam ignis de fornace, et fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem, descenderet in cor meum et in tribulatione meum contribulatum spiritum, in illo interiori sacrificio, sic tua gratia interius impinguaret, sicut asinus exterius tribulis impinguatur; et tunc omnino me ignis iracundiæ non tetigit, neque contristavit, nec quidquam mihi molesti intulit, sed probavi per experientiam in me ipso, quod etsi persecutores pugnant, postea tamen non sibi mellificant, sed patienti. Propter quod David exemplum de se ponens, ut me ad patientiam invitaret, de persecutoribus suis dicit: Circumdederunt me sicut apes. Apes enim etsi inferant punctionis dolorem, amantur tamen, quia mellis dulcedinem administrant. Sic et persecutores meos, Domine, amare volo, et punctiones quas amaris conatibus inferunt, tribulato spiritu tolerare, ut mellita jucunditas subsequatur. Nam per quemdam sapientem audivi, Domine, te dicentem, quod usque ad tempus sustinebit patiens, et postea redditio jucunditatis.

37. Ergo, bone Domine, bone Deus, qui contribulasti capita draconum in aquis, et rogationem contribulati non adjicis, contribula venenatæ superbiæ meæ caput in diluvio lacrymarum, ut tibi sacrificem meum spiritum cum patientia tribulatum, nam et *cor contritum,* hoc est cum gratia tua tritum vel strictum. Multi enim sine gratia tua, Deus, diversis doloribus et sollicitudinibus teruntur in cordibus et stringuntur, et tamen corda eorum despicis et contemnis, quia contritio et infelicitas in viis eorum, et ideo præ contribulatione spiritus ululabunt. Cor autem *contritum* pœnitentia de peccatis, quod Judas confitendo arat, et Jacob subsequitur sulcorum duritiam conterendo, cujus magna est contritio velut mare; *et humiliatum*, non elatum peccata excusando, *Deus, non despicies,* qui non despicis loquelam gemitus, sed humilia respicis in cœlo et in terra. Ad quem ergo respicies, Domine, Deus meus, nisi ad humilem et contritum, et trementem sermones tuos? Sed et anima mea, quæ tristis est super magnitudinem mali sui, incedit curva, et infamis desiderat gloriam tibi. Et ut ista duo sacrificia spiritus et cordis contriti tibi Domino Deo meo digne valeam et jugiter immolare, tu benigne Deus, cujus benignitas ad pœnitentiam nos perducit, *benigne fac, Domine, Sion;* hoc est illi superiori animæ meæ parti, quæ per arcem Sion olim sitam in eminenti loco illius materialis Hierusalem designatur, in cujus fastigio quasi speculator excubans visis hostibus exclamabat. Sic pars illa superior rationis, quasi in eminenti animæ meæ

solio constituatur. Spirituales nequitias, meam interiorem Hierusalem impugnantes, providens venientes contra eas super muros exclamat, ne ista Sion in me, Domine, dormiat, vel dormitet, cum tecum meam custodire debeat civitatem.

38. *Fac ei benigne Domine,* bone Deus, *in bona voluntute tua*, non in mortua voluntate mea, quæ mihi adjacet, hoc est paralytica jacet juxta latus animæ meæ, fac, inquam, benigne, Domine, dictæ Sion, quæ ex iis quæ sperat, jam aliquid speculatur, et in bona voluntate tua fac ei, ut ego semper tuam habeam bonam et faciam voluntatem, et probem quæ sit voluntas tua bona, beneplacens et perfecta: bona in te, placens in affectibus, beneplacens fruentibus, et perfecta perfectis et nihil amplius quærentibus. Et vere benigne, Domine, si mecum egeris sic benigne, majora te dedisse mihi beneficia reputabo quam si omnes præbendas et dignitates totius militantis ecclesiæ mihi dares. Nam ipsa bona voluntas tua, si tu Deus meus, ut opto, dederis eam mihi, dictam meam Sion non permitteret ex tædio dormitare; sed eam sic faciet jugiter super custodiam suam stare: quod ipse speculans spirituales hostes contra meam interiorem Hierusalem irruentes, et videns urbem illam, quam servat absque murorum virtutum ambitu patentem undique et apertam, tacere non poterit propter pericula imminentia, quæ videbit, quin mecum clamet in excelsis, et dicat: Benigne Domine, *fac benigne in bona voluntate tua Sion, ut ædificentur muri Hierusalem,*

illius scilicet interioris Hierusalem, quæ est anima mea. Hæc est enim illa Hierusalem, quæ ædificatur ut civitas, pro qua supplico tibi animarum benignissimo amatori. Scio enim quod benignus es, Domine, et placabilis super malitia, et quod benigna est misericordia tua, Domine; et ideo fac benigne, et *in bona voluntate tua*, quam tua benignitas gratis, et absque meis meritis, mihi dabit; ut ædificentur animæ meæ muri, qui stabiliuntur principaliter, et consurgunt de fide viva, spe certa, charitate non ficta. Fac etiam ut et muri hujus mundanæ Hiericho in me funditus diruantur, et nunquam de cætero reparentur. Quoniam tu, Domine, per Josue maledictionis sententiam protulisti in eos, qui muros hujus Hiericho suscitarent: ædificat enim diabolus muros istos de luto voluptatis, palea vanitatis et latere cupiditatis.

39. Per te ergo, Domine, muri istius Hiericho destruantur in me, et ædificentur muri Hierusalem supradicti, quos nisi tu ipse ædificaveris, in vanum laborant qui eos ædificare putant. Tu enim, Domine, solus es qui fidem quasi fundamentum murorum istorum infundis: spem veluti parietem erigis: charitatem tanquam inexpugnabilia propugnacula, quæ nunquam excidunt, construis et largiris. Et hic est inexpugnabilis ille murus, quem per te, qui es ædificator et custos Hierusalem civitatis supernæ, ædificari desiderant desideria cordis mei et clamant: Muro tuo inexpugnabili cricumcinge nos, Domine, et armis tuæ potentiæ protege nos semper. Et hoc est, Domine Deus meus, pernecessarium mihi, ut in

me ædifices dictos muros. Nam antequam ædificati fuerint, gratum non accipies, vel acceptum de manibus meis quidquam; sed ædificatis firmiter in mea interiori Hierusalem dictis muris, *tunc acceptabis;* quia ante acceptabile non habebis *sacrificium justitiæ*, in quo me ipsum punies. Tibi per pœnitentiam victimabo: quid enim justius, quam ut meis irascar iniquitatibus et peccatis, et opera justa faciam per pœnitentiam et lamentum? Et vere justum est, ut de veteri vita mea in novam transeam vitam, ut extincto veteri homine per pœnitentiam, in me ipso sacrificium justitiæ secundum regenerationem novi hominis tibi sacrificem Domino Deo meo. Acceptabis enim oblationes eleemosynarum tibi, Domine, a me per manus pauperum oblatarum, qui reputas tibi specialiter esse factum, quod uni ex minimis, quorum Angeli semper faciem Patris vident, a me collatum fuerit vel oblatum. Non fiat hæc oblatio de iniquo, hoc est de male acquisito vel male retento. Quia tu, Deus, ad Cain, et ejus munera respicere noluisti, eo quod tibi prava munera offerebat. Non respicis in oblationibus iniquorum; sed illas oblationes dignas tibi reputas et acceptas, quæ fiunt de substantia illa bona, cujus non est peccatum in conscientia: et has a me oblationes per sapientem requiris, dicens: Fili, si habes, bene fac tecum, et Deo dignas offer gratias et oblationes.

40. *Tunc etiam acceptabis holocausta*, mea scilicet, hoc est non solum de meo, sed de me toto facta; ideo quod spiritus dolore et corpus labore afficiatur, et omnia

mea interiora et exteriora igne charitatis inflammentur pariter et crementur. Nam hæc illa esse intelligo holocausta, de quibus tu, Domine, mihi dicis: Holocausta autem tua in conspectu meo sunt semper beneplacita et accepta. Postquam enim in me ædificati fuerint dicti muri, tunc cum auxilio Angelorum, et consilio prælatorum, quos una cum perfecta Sion super dictos muros constitui vigiles et custodes, animæ meæ vires *imponent super altare tuum* et meum, quod tu, qui es summus Pontifex futurorum bonorum, tibi vis singulariter dedicari; et in quo quidquid boni, devotionis, et intimæ dulcedinis habeo, a te accipio, et tibi offero, et tu mihi. De quo altari Sapientia tua dicit: Oblatio justi impinguat altare. Hoc est altare quod Noe tibi ædificavit spiritualiter in seipso, tollensque de cunctis suis pecoribus scilicet corporalibus, et de volucribus spiritualibus purificatis et mundis, super altare illud tibi obtulit holocaustum. Hæc est ara sancti templi tui, quod sum ego; juxta quam stat Angelus ad custodiam deputatus, habens thuribulum aureum in manu sua, ut cum incenso multo orationes coram te, Domine, fusas cum lacrymis repræsentet. Hoc est altare concavum et inane, a cunctis scilicet terrenis affectibus vacuatum, quod tibi fieri mandavisti ad imponendum cineres memoriæ nostræ mentis. De hoc altari, amabilis amice, cujus dicere est facere, tu dixisti, ut ignis amoris tui semper in hoc altari ardeat, quem nutricet sacerdos subjiciens per singulos dies ligna desiderata cordis mei. Qui ignem istum in terram mit-

tere, ut ardeat, venisti, veni, et in hoc altari cordis mei tui amoris ignem accende.

41. O summe sacerdos in æternum, et Pontifex futurorum bonorum, veni et ad nutriendum ignem istum, ne deficiat in Sion. Donec fiat caminus in illa, quæ sursum est Hierusalem matre nostra, subjice ligna incentiva et nutrientia ignem istum. Primum videlicet temetipsum, qui es iis qui te apprehendunt, lignum vitæ; lignum, inquam, vitæ positum in medio Paradisi, ut, ex omni parte currentes ad te, possint te apprehendere vitam suam et vitarum vitam. Lignum etiam vitæ proferens per singulos menses, nostrorum affectuum fructus suos excitatos per desiderium, dulcissimos, pacatissimos et suaves, quibus sanctorum animæ reficiuntur sine fastidio, et fruuntur. Secundum lignum subjice vivificæ tuæ crucis, quod est istud dulce lignum, per quod aquæ amaræ in dulcedinem sunt conversæ; lignum benedictum, per quod facta est justitia de maligno; lignum exiguum, cui fideles homines suas animas commiserunt, commisi et ego meam; quod fidele inventum est, eo quod salvæ factæ sunt omnes salvatæ animæ per hoc lignum. Hæc vero sunt duo ligna, in altari cordis mei nutrientia tui amoris ignem salvificum. Tu ergo solus sine peccati macula sacerdos in altari cordis mei per singulos dies subjice ligna ista, ut et ego cum muliere sareptana hæc colligam duo ligna, et ingrediar ad altare Dei, et exinde faciam mihi et filio, hoc est affectui meo, panem vitæ et intellectus, ut comedamus et moriamur: et ne moriamur, ut

videamus et cognoscamus te solum Deum vivum et verum, et quem misisti Jesum Christum. Super hoc altare imposuerunt omnes animæ meæ vitulos orationum et laudum, gratiarum actionum et benedictionum, charitatis et honoris, fortitudinis et virtutis: et sic reddam tibi quandiu fuero meorum vitulos labiorum, a jugo peccati liberatos tua gratia, et solutos. Et quia tu es Dominus virtutum, rex meus et Deus meus, quia alia altaria adhuc habes, suppliciter omnipotentiam tuam rogo, ut jubeas hæc omnia antedicta (videlicet sacrificium justitiæ, oblationes et holocausta, et vitulos) super altare cordis mei imposita perferri per manum sancti Angeli tui in sublime altare tuum in conspectu divinæ majestatis tuæ; ubi est jugis laus, ubi beati qui habitant in domo tua, Domine, in sæcula sæculorum laudabunt te, ad quorum consortium nos faciat pervenire Christus Jesus Filius tuus Dominus noster, qui est super omnia Deus benedictus in sæcula.

42. Denique quia te, Domine, faciente, qui omnia bene facis, invenit servus tuus ut oraret te oratione hac, inde sit gloria Patri ingenito, Patri futuri sæculi, Patri pauperum, Patri orphanorum, Patri misericordiarum, Patri spirituum, Patri luminum, Patri justo, Patri sancto, qui proprio Filio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. Hic vere et solus est Pater noster: a sæculo nomen suum. Attende ergo, Pater et Domine, attende de cœlo et habitaculo sancto tuo, et de solio gloriæ tuæ, et vide, et visita vineam animæ meæ, qui in baptismo

plasmasti. Ubi est, Domine, zelus tuus, et fortitudo mea, qui me non retrahunt violenter et penitus a peccato? Heu mihi, Domine, multitudo viscerum tuorum continuerunt super me. Quare me errare fecisti de viis tuis, indurasti cor meum ne timeret te? Et nunc, Domine, Pater noster es; omnes nos lutum : factor noster es, et opera manuum tuarum, Deus, omnesnos. Ne irascaris, Domine, satis, et ne ultra memineris iniquitatum mearum. Ecce enim omnia desiderabilia mea versa sunt in ruinas. Numquid super iis continebis te, Domine, tacebis, et affliges me vehementer? Pater, peccavi in cœlum et coram te, jam non sum dignus vocari filius tuus : sed propter tuam ineffabilem pietatem, fac me sicut unum de mercenariis tuis. Cujus rei gratia flecto genua mea ad te Patrem Domini nostri Jesu Christi, a quo in cœlo et in terra omnis paternitas nominatur, ut des mihi secundum divitias gloriæ tuæ constantiam, et virtutem corroborari per Spiritum Sanctum tuum in interiore homine, et Christum habitare in corde meo per fidem, quæ per dilectionem tibi beneplacita operetur. Tibi autem Patri, qui potens es omnia nobis facere abundanter plusquam petimus, et quod plus intelligamus, quam petamus, intelligimus, sit gloria in Christo, et in ecclesia, et in omnes generationes sæculi sæculorum. Et Filio tuo unigenito, cujus gloriam vidimus, gloriam quasi unigeniti a Patre. Et cum Deum viderit nemo unquam, ipse tamen vidit eum unigenitus Filius, qui est in sinu Patris. In quem ego ex toto corde meo firmiter

credo : et simpliciter confiteor, quod qui non credit in eum, jam judicatus est, quia non credit in nomine unigeniti Filii Dei. In hoc enim apparuit charitas Patris in nobis, quoniam Filium suum unigenitum misit Deus in mundum, ut vivamus per eum qui fuit obediens ei usque ad mortem.

43. Tu ergo, Fili Dei vivi unigenite, Redemptor mundi Deus, miserere mei. Tibi enim dedit potestatem judicium facere. Sed supplico tibi ut prius mihi peccatori peccata dimittas, quam ad judicandum me venias : et tunc sic judica me, Deus, ut discernas et separes animæ meæ causam de gente non sancta. Tu es enim quem Deus Pater ante luciferum in cœlis genuit Unigenitum, et beata Maria Virgo felix Mater tua in terris peperit primogenitum, post quem nullum. In cujus nativitate facta est multitudo cœlestis exercitus laudantium et dicentium : Deo gloria in excelsis. Et Spiritui Sancto, non facto, non creato, non genito, sed a Patre et Filio procedenti, qui ferebatur in principio super aquas : qui est Deus spirituum omnis creaturæ : qui locutus est per prophetas : qui est spiritus sapientiæ, intelligentiæ et salutis, qui replevit orbem terrarum : qui nos facit gemitibus inenarrabilibus postulare : qui discipulos Dei et Domini nostri Jesu Christi se ipso replevit, et in linguis igneis apparuit super eos. O Spiritus Sancte Deus, qui es ignis non consumens sed lucens, non comburens sed urens, ure renes meos et cor meum, ut tibi casto corpore serviam, et placeam mundo corde. O ignis divine, qui amor es efficiens, et ardor

indeficiens, charitas Deus meus, accende me. Quis mihi det ut venias in cor meum, et inebries illud, et obliviscaris omnia mala mea, et amplectar unum et summum bonum meum, quod tu es? Mihi, Domine, miserere, ut loquar cum sim pulvis et cinis. Quis tibi sum ego, ut amari a me te jubeas; et nisi faciam, irascaris mihi et mineris ingentes miserias? Parvane et miseria mea, si non amem te? O amor Spiritus Sancte Deus, promittis mihi multa bona, si amem te: da te solum, qui amor es, et sufficit mihi: da quod jubes, et jube quod vis, amore amoris tui. Hæc peto a te, qui es Spiritus super mel dulcis. Tibi ergo Patri et Filio et Spiritui Sancto, trino et uno Deo, magno, universo, æterno, omnipotentissimo et excelso, sit de tota oratione hac gloria et jubilatio, laus et gratiarum actio, honor et imperium sempiternum: sicut erat in principio, imo ante principium, quia priusquam montes fierent, aut formarentur terra et orbis, a sæculo et in sæculum tu es Deus superlaudabilis, et supergloriosus in omnibus sæculis: et nunc etiam in præsenti clarificatus es in nobis, qui semper in te clarus es claritate, quam habuisti antequam mundus fieret apud te. Et ex illa claritate, quæ in me per fidem, tibi sit inde gloria: et in hoc præsenti nunc cupio sequi te in toto corde et timore, et quærere faciem tuam. Ne confundas me ab exspectatione mea, sed fac mecum secundum mansuetudinem tuam, et secundum multitudinem misericordiæ tuæ, et erue me de fornace peccati in mirabilibus tuis, et da nunc gloriam nomini tuo, quia tu es

Dominus Deus solus gloriosus super orbem terrarum et semper. Quia omnis sapientia a te Domino Deo est, et fuit semper, et est ante ævum. Sempiterna est quoque virtus tua, atque divinitas : quæ cum me possit dare in opprobrium sempiternum, imploro tuam omnipotentiam sempiternam, ut mihi concedas potius gaudia sempiterna. Tu enim es Deus sempiternus, qui creasti terminos terræ, qui nec incipis, nec desinis, sed est tibi gloria et nunc et semper, et in sæcula sæculorum.

44. O rex sæculorum immortalis, invisibilis, quot ætates lapsæ sunt, quot sæcula transierunt, et quot futura sunt, mutabis ea et mutabuntur. Tu autem qui dixisti, Ego sum qui sum, idem ipse es in æternum immutabilis et omnipotens, apud quem non est transmutatio nec vicissitudinis obumbratio. Licet enim omnia sint ex te, et per te, et in te, non tamen sunt quod tu es, qui es mutans, non mutatus, faciens, movens, sed manens. Et cum beatus Apostolus tuus dicat, quod nos sumus, in quos fines sæculorum devenerunt ; æternitati tuæ supplico, Deus meus, ut in me sic digneris implere apostolicum istud verbum, ut sæculum vel sæcularitas, qui me canonicum vel monachum adeo facit sæcularem, quod hoc adjectivum totum suum in me absorbet et destruit, substantivum in me taliter finiatur, quod de cætero negotia sæcularia me non trahant, et turbent. Exceptum a jurisdictione sæculi hujus nequam, ad illa infinita sæcula me facias cogitare, et postea cum vivis et confessionem dantibus pervenire, qui sunt partes sæculi sancti,

et sæcula sæculorum. Didici enim, Domine, quod illud sæcula sæculorum a latino interprete ponitur pro æterno; et quod repetitio dicentis sæcula sæculorum, ad æterna mittit animum cogitantis : et hæc sunt illa æterna, immortalia, infinita testamenta, sæcula sæculorum, quæ justi post ista sæcula præsentia et mutabilia immutabiliter consequentur. In quibus sæculorum tibi auctori solum sit gloria sempiterna.

45. *Amen.* O Deus hebræorum, scire me voluisti, quod amen nec græcum, nec latinum est, sed est hebræum, et propter sui excellentiam translatum non fuit ab interpretibus vel mutatum, ut nomen tuum quod est mirabile et immutabile designaret. Unde tres significationes hoc vocabulum habere voluisti; primo enim, amen accipitur nominaliter, et est nomen, et significat sanctum et terribile nomen tuum, ut cum in Apocalypsi legitur : Hæc dicit : amen, testis fidelis et verus, qui est principium creaturæ Dei. A te ergo Domino Deo meo, qui solus hoc nomine designaris, totius cordis mei affectibus postulo, requiro, ut propter reverentiam hujus nominis sancti tui, nomen meum in libro vitæ rescribas : et cum illis, qui custodierunt sabbata tua, et elegerunt quod voluisti, et retinuerunt fœdus tuum, des mihi in domo tua, et in muris tuis locum, et nomen melius quam a filiis et filiabus, et nomen sempiternum quod de cætero non peribit. Secundo accipitur amen adverbialiter. Et cum tu, Deus meus, quando in terris visus es, et cum hominibus conversatus, veritatem aliquam asserere vo-

luisti, pluries adjunxisti : Amen dico vobis, hoc est, vere vel veraciter, seu infallibiliter dico vobis, quod ita est sicut dico. Et nonnunquam amen amen ingeminasti, ut ipsa ingeminatio, major esset expressio veritatis. Unde te, qui es vera veritas, et chara charitas, quæ non fallit, exoro suppliciter ut veritas tua semper in corde meo refulgeat, et omnis mundana et diabolica falsitas destruatur. Tertio autem amen accipitur verbaliter, et est verbum, ut cum in omnibus optativis, amen, hoc est fiat, ab optantibus et desiderantibus quod petitur, respondetur; quod et psalmista in fine quorumdam psalmorum ingeminasse legitur, ubi dicitur : Fiat, fiat. Et in hoc sensu in fine præsentis orationis, mea vota et desideria continentis, dico : Amen; hoc est, ita fiat. Ut videlicet tibi Patri, et Filio, et Spiritui Sancto, trino et uni Deo, sit gloria in sæcula sæculorum. Amen.

SANCTI ANSELMI MEDITATIVÆ ORATIONES.

PROLOGUS.

Meditationes seu orationes quæ subscriptæ sunt, quoniam ad excitandam legentis mentem ad Dei amorem vel timorem, seu ad suimet discussionem edictæ sunt, non sunt legendæ in tumultu, sed in quiete, nec velociter, sed paulatim, cum intenta et morosa meditatione. Nec debet intendere lector ut quamlibet illarum totam per-

legat ; sed quantum sentit, Deo adjuvante, sibi valere ad accendendum affectum orandi, vel quantum illum delectat. Nec necesse habet aliquam semper a principio incipere, sed ubi magis illi placuerit. Ad hoc enim ipsum paragraphis sunt distinctæ, ut ubi elegerit incipiat vel desinat, ne prolixitas aut frequens ejusdem loci repetitio generet fastidium ; sed potius aliquem inde colligat lector, propter quod factæ sunt, pietatis affectum.

MEDITATIO PRIMA.

De humanæ conditionis dignitate et miseria.

I. *Quod ad imaginem et similitudinem Dei facti sumus.* — Evigila, anima mea, evigila; exerce spiritum tuum, excita sensum, expelle socordiam lethiferi torporis tui, apprehende sollicitudinem tuæ salutis. Inutilium cogitationum effugetur vagatio, recedat ignavia, diligentia teneatur. Meditationibus sacris insiste, adhære divinis bonis; intende sempiternis, temporalibus derelictis. Quid igitur utilius, quid salubrius in tam divino mentis exercitio poteris cogitare, quam immensa beneficia Conditoris dulcissima cogitatione recolere ? Considera igitur in ipso creationis exordio quid sublimitatis, quid dignitatis tibi contulerit; et perpende quo amore, qua veneratione colendus sit. Certe, cum universitatem rerum visibilium et invisibilium creans et ordinans, humanam naturam facere disposuisset, summo consilio de tuæ conditionis dignitate tractavit, utpote quam cæteris creaturis quæ in mundo sunt, altius honorare disposuit. Vide

igitur sublimitatem tuæ creationis, et retracta debitum reddendi amoris. *Faciamus,* ait Deus, *hominem ad imaginem et similitudinem nostram.* Si ad hoc dictum tui Conditoris non expergisceris, si in tam ineffabili benignitate erga te dignationis ejus in amorem illius tota non exardescis, si ad ejus desiderium totis medullis non inflammaris, quid dicam? Dormientem te, an potius mortuam reputem? Attende igitur diligenter quid sit ad imaginem et similitudinem Dei esse te creatam. Habes dulce pignus piæ meditationis, ubi cogitationes tuas exerceas. Agnosce ergo aliud esse similitudinem, aliud imaginem : verbi gratia, potest habere similitudinem quamdam cum homine equus, bos et cæteræ similes creaturæ; imaginem vero hominis non habet nisi alter homo. Manducat homo, manducat et equus : ecce quædam similitudo ac communitas inter naturas diversas. Imaginem vero hominis non imitatur nisi alter homo ejusdem naturæ, cujus imago est. Dignior igitur imago quam similitudo. Similitudinem itaque ad Deum hoc modo habere poterimus, si eum bonum esse considerantes, nos boni esse studuerimus; si eum justum esse cognoscentes, nos justi esse contendamus; si misericordem contemplantes, nos misericordiæ operam demus. Quomodo autem ad imaginem suam? Attende. Deus semper meminit sui, intelligit se, amat se. Et tu ergo, si pro modulo tuo infatigabiliter memor fueris Dei, intellexeris Deum, amaveris Deum, eris ad imaginem ejus; quia hoc facere niteris, quod semper facit Deus. Ad

memorandum, et intelligendum atque amandum summum bonum totum debet homo referre quod vivit : ad hoc omnis cogitatio, omnis volutatio cordis retorqueatur, acuatur, conformetur, ut infatigabili affectu memor sis Dei, intelligas Deum, ames Deum, et tuæ creationis dignitatem, qua ad imaginem Dei te esse creatam, cum, teste Apostolo, ipsa Dei imago sis ? Vir, inquit Apostolus, *non debet velare caput suum, cum sit imago et gloria Dei.*

II. *Quod ad hoc facti sumus, ut Deum sine fine laudemus.* — Sufficiuntne tibi hæc tam immensa beneficia Conditoris ad juges gratiarum actiones reddendas, et debitum continui amoris, cum de nihilo vel potius de luto te consideras ejus bonitate ad tantam celsitudinem in ipso conditionis exordio sublimatam ? Sanctorum igitur sententiam in tuam converte vitam, et de sancto quid dicatur attende. Quæ est igitur laus sancti ? *De omni corde suo laudavit Dominum.* Ecce ad quod creata es ; ecce opus famulatus tui. Ut quid enim te Deus tam præclaro conditionis privilegio sublimaret, nisi te suis laudibus indesinenter intendere vellet ? Ad laudandum igitur Conditorem tuum creata es, ut ejus laudibus vacans, et hic justitiæ merito in illum semper proficias, et in futuro bene vivas. Laus enim ejus et hic justitiam, et ibi beatitudinem tribuit. Sed si laudas, ex toto corde lauda, diligendo lauda. Hæc est enim sanctis laudandi proposita regula : *De omni corde suo laudavit Dominum ; et dilexit Deum qui fecit illum.* Lauda ergo, et ex toto corde lauda, et quem laudas dilige ; quia ad hoc facta es ut

laudes et diligas. Laudat namque, sed ex toto corde non laudat, quem ad benedicendum Deum prospera demulcent; sed a benedicendi munere adversa restringunt. Laudat quoque, sed non diligit, qui in Dei laudibus aliud quam ipsum laudando requirit. Lauda igitur, et digne lauda, ut nulla in te cura, nulla intentio, nulla cogitatio, nulla sollicitudo mentis, in quantum tibi virtus suppetit, a laude Dei sit vacua. Ab ejus laude nulla te vitæ hujus prosperitas revocet, nulla compescat adversitas. Sic enim ex toto corde laudabis Dominum. Sed cum ex toto corde eum laudaveris, et diligens laudaveris, nihil ab eo aliud quam ipsum expetes; ut ipse sit finis desiderii tui, ipse præmium laboris, ipse solatium hujus umbratilis vitæ, ipse possessio illius beatæ vitæ. Ad hoc itaque facta es, ut eum sine fine collaudes: quod tunc utique intelliges plenius, cum ejus beata visione sublimata videbis te sola et gratuita bonitate illius, cum non esses, de nihilo tam beatam, et ad tam ineffabilem beatitudinem creatam, vocatam, justificatam, glorificatam. Talis namque contemplatio infatigabilem tibi amorem dabit eum sine fine laudandi, ex quo, et per quem, et in quo tantis et tam immutabilibus bonis te beatificatam gaudebis.

III. *Quod ubique sumus, in illo vivimus, movemur et sumus, dum ipsum intra nos habemus.* — Sed ab illa felicitate futura, contemplationis intuitu paululum etiam magnitudinem gratiæ, qua te in hac etiam vita fugaci ditavit, considera. Ipse qui in cœlis habitat, qui

in Angelis regnat, cui cœlum et terra cum omnibus quæ in eis sunt se inclinant, se tibi habitaculum præbuit, suam tibi præsentiam paratam fecit: docente enim apostolo Paulo, in illo enim vivimus, movemur et sumus. Dulcis vita, motus amabilis, optabile esse. Quid enim dulcius quam in illo vitam habere, qui est ipsa vita beata? Quid amabilius quam omnem voluntatis vel actionis nostræ motum ad illum et in illo dirigere, qui nos perpetua confirmet stabilitate? Quid optabilius quam voto et conversatione jugiter in illo esse, in quo solo, vel potius qui solus est verum esse, sine quo nulli potest bene esse? Ego, ait, sum qui sum. Et pulchre ipse enim vere solus est, cujus immutabile est esse. Ille itaque, cujus esse tam excellens, tam singulariter est, ut solum vere sit; in cujus comparatione omne esse nihil est, cum te ad celsitudinem creaverit ut tuæ gloriam dignitatis nec intelligere possis, ubi te esse constituit? Quem tibi mansionis locum præparavit? Attende ipsum suis in Evangelio dicentem: Manete in me, et ego in vobis. O inæstimabilis dignatio, o beata mansio, o gloriosa vicissitudo! Quanta dignatio Creatoris ut in se suam velit habitare creaturam? Quam incomprehensibilis beatitudo creaturæ, in suo manere Creatore! Quanta rationalis creaturæ est gloria, tam felici vicissitudine Creatori sociari, ut ipse in ea, et ipsa in eo teneat mansionem! Tam excellenter ergo creatos, in se nos manere misericorditer voluit; super omnia, sicut omnium gubernator, sine sollicitudine existens; omnia velut omnium fundamentum, sine labore sustinens;

omnia sicut omnibus rebus excellentior, sine superbia excedens; omnia, velut qui universa continet, sine diffusione complectens; omnia, sicut omnium plenitudo sine sui angustia complens. Hic ergo, cum nusquam desit, delectabile intra nos sibi regnum elegit, Evangelio demonstrante, ubi dicitur: *Regnum Dei intra vos est.* Sed si regnum Dei intra nos est et Deus in suo regno habitat, nonne ipse in nobis manet, cujus intra nos regnum est? Ita plane: si enim Deus sapientia est, et *anima justi sedes est sapientiæ;* qui vere justus est, Deum in se manentem habet. *Templum Dei sanctum est, quod estis vos,* ait Apostolus. Et tu igitur sanctitatis studio infatigabiliter insiste, ne templum Dei desinas esse. Ipse de suis dicit: *Inhabitabo in illis, et inambulabo.* Nec dubites, ubicumque sanctæ animæ fuerint, eum in illis esse. Si enim et tu in omnibus membris, quæ vivificas, ubique tota es; quanto magis Deus ubique totus est, qui teipsam et corpus creavit? Summa igitur diligentia considerandum est cum quanta ratione et reverentia sensus nostros et membra corporis nostri movere debemus, quibus Divinitas ipsa præsidet. Demus igitur, ut dignum est, tanto inhabitatori omne imperium cordis nostri, ut nihil ei repugnet in nobis; sed omnes cogitationes, et voluntatis motus, omnia verba et universa opera nostra illius nutum attendant, ejus voluntati deserviant, ad rectitudinis ejus regulam dirigantur. Sic enim vere regnum ejus erimus, et ipse in nobis manebit, et nos in illo manentes, bene vivemus.

IV. *Quod omnes, qui in Christo baptizati sumus, Christum induimus.* Excita, quæso te, anima mea, et exardescat ignis superni amoris in intimis tuis, et decorem a Domino Deo tuo tibi collatum prudenter intellige intelligens dilige, diligens sanctæ conversationis obsequiis venerare. Nonne ipse qui tibi in seipso tribuit mansionem, et in te dignatus est habitare, seipso vestit te, munit et ornat? *Quotquot,* ait Apostolus, *in Christo baptizati estis, Christum induistis.* Quid igitur laudis, quid gratiarum actionis, ei condigne tribues, qui te tanto vestivit decore, tanto sublimavit honore, ut jucundissimo cordis jubilo dicere possis : *Induit me Dominus vestimento salutis, indumento lætitiæ circumdedit me?* Angelis Dei summum gaudium est, Christum contemplari : et ecce immensa dignatione sua se tibi tantum inclinat, ut seipso te velit vestiri. Quali vestimento, nisi eo de quo gloriatur Apostolus dicens : *Christus factus est nobis a Deo sapientia, et justitia et sanctificatio?* Quibus vestimentorum insigniis te magis ornaret, quam ut te splendidam redderet amictu sapientiæ, ornamento justitiæ, satisfactionis decore?

V. *Quod corpus Christi sumus.* — Et quid dicam quia se tibi Christus vestimentum fecit, cum se tantum univerit, ut in unitate ecclesiæ de carne sua te esse voluerit? Audi Apostolum Scripturæ testimonium exponentem : *Et erunt duo in carne una. Ego autem,* inquit, *dico in Christo et in Ecclesia.* Super hoc quoque, quanta te unione copulaverit, contemplare. Corpus Christi te Apos-

tolus esse confirmavit: *Vos estis*, ait, *Corpus Christi*, et membra de membris. Serva igitur corpus et membra ea dignitate qua decet, ne si ea quolibet levitatis studio injuriose tractaveris, quanto potiori præmio coronareris, si ea digne tractasses; tanto majori supplicio subjiciaris, si eis indigne abusus fueris. Oculi tui, oculi Christi sunt. Non igitur licet tibi oculos Christi ad aliquas vanitates conspiciendas dirigere, quia Christus est veritas, cui omnis vanitas contraria est. Os tuum, os Christi est. Non debes, non dico ad detractiones, non dico ad mendacia, sed nec ad otiosos sermones os aperire, quod ad solas laudes Dei et ædificationem proximi debes patulum habere. Sic de cæteris Christi membris tuæ custodiæ commissis intellige.

VI. *Quod unum in Christo sumus, et cum ipso unus Christus sumus.* — Sed adhuc altius agnosce quanta illi societate jungaris. Ipsum Dominum audi pro suis Patrem exorantem : Volo, ait, *ut sicut ego et tu unum sumus, sic et isti in nobis unum sint.* Sum ego Filius tuus per naturam ; sint et illi filii tui et fratres mei per gratiam. Quanta celsitudo est Christianum hominem sic in Christo proficere, ut et ipse quodammodo Chistus dicatur ? Quod ille vere fidelis dispensator ecclesiasticæ familiæ sensit, qui dixit : *Omnes Christiani in Christo unus Christus sumus.* Nec mirum, cum ipse sit caput, et nos corpus ejus ; ipse sponsus, ipse sponsa ; sponsus in se, sponsa in animabus sanctis, quas sibi æterni amoris vinculo sociavit. *Sicut sponso*, inquit, *imposuit mihi mitram, et*

sicut sponsam ornavit me ornamento. Hic igitur, anima mea, hic erga te revolve beneficia ejus, accendere in dilectione ejus, exardesce in desideria beatæ contemplationis ejus. Exclama ergo fortiter ardentissimo illo intimi amoris affectu et tota in ejus desiderium liquefacta, in vocem sponsæ fidelis erumpe : *Osculetur me osculo oris sui.* Recedat ab animo omnis delectatio, quæ extra illum est; nullus præsentis vitæ affectus, nullum mihi solatium blandiatur, dum mihi ejus præsentia beata denegatur. Ipse me charitatis brachiis amplectatur, ipse me ore supernæ illius suavitatis osculetur, ipse me eloquio illo ineffabili, quo Angelis sua secreta manifestat, alloquatur. Hæc sit sponsi ad sponsam vicaria sermonum vicissitudo, ut ego illi totum cor meum expandam, et ipse mihi suæ dulcedinis secreta revelet. His itaque anima et hujusmodi meditationibus vegetata, pleno sancti desiderii affectu, sponsum tuum sequi contende, et dic ei : *Trahe me post te,* curremus in odorem unguentorum tuorum. Sed dic, et fideliter dic, non transitorio sono, sed infatigabili desiderio. Sic dic, ut audiaris; sic attrahi concupisce, ut sequi possis. Dic ergo Redemptori et Salvatori tuo : *Trahe me post te.* Non trahat dulcedo sæculi, sed trahat me suavitas beatissimi omoris tui. Traxit me aliquando vanitas mea; sed jam trahat me tam post se veritas tua. Trahe, quia traxisti; retine, quia apprehendisti. Traxisti redimendo, trahe salvando. Traxisti miserando, trahe beatificando. Apprehendisti inter homines apparens pro nobis homo factus, retine cœlo

præsidens super Angelos exaltatus. Tuus sermo, tua promissio est. Promisisti dicens : *Et ego si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum.* Trahe igitur jam potenter exaltatus, quem attraxisti misericorditer humiliatus. Ascendisti, sentiam; super omnia regnas, agnoscam. Numquid te regnare non agnosco? Agnosco certe, et gratias ago. Sed agnoscam perfecte amando quod agnosco pie de te sentiendo. Agnoscam videndo quod agnosco credendo. Liga tecum indissolubilibus amoris vinculis desideria cordis mei, ubi tecum sunt primitiæ spiritus mei. Societ nos unitas charitatis, quos copulavit charitas redemptionis. Dilexisti enim me, tradidisti temetipsum pro me. Sit itaque tecum in cœlo jugiter intentio mea, sic mecum in terra continue protectio tua. Adjuva tui amoris desiderio æstuantem, qui dilexisti contemnentem. Da quærenti, qui te dedisti nescienti. Suscipe redeuntem, qui revocasti fugientem. Diligam ut diligar; imo quia diligor, magis ac magis diligam, ut magis diligar. Uniatur tecum cogitatio mea, una et singularis sit tecum intentio mea, ubi tecum a te misericorditer suscepta beata jam regnat substantia nostra. Adhæream tibi inseparabiliter, adorem te infatigabiliter, serviam tibi perseveranter, quæram te fideliter, possideam te æternaliter. His sermonibus, o anima mea, Deum interpellando accendere, inflammare, exardesce, et tota in ejus desiderio ignea effici contende.

VII. *Retractatio peccatorum nostrorum, de quibus nos conscientia nostra plus remordet, per quæ perdi-*

dimus hæc omnia. — Cum autem consideras ad quæ et quanta bona per ejus gratiam profecisti, retracta etiam quæ et quanta bona per tuam culpam perdidisti, et in quæ mala culpis gravata corruisti. Revolve suspirando mala quæ nequiter fecisti; et recogita gemendo bona quæ propter eadem mala miserabiliter amisisti. Quid enim boni præstantissimus tuus Creator sua tibi non contulit bonitate? Et quid mali tu ei non rependisti, execrabili vegetata iniquitate? Bona perdens, mala meruisti; imo bona projiciens, mala elegisti; et amissa vel potius abjecta gratia Conditoris, iram ejus miserabiliter incurristi. Non est unde te probes innocentem, cum malorum tuorum caterva te velut exercitus immensus circumdet, hinc pravorum operum probra objiciens; illinc inutilium et, quod damnabilius est, perniciosorum verborum immensam congeriem proferens; inde malarum cogitationum molem infinitam ostentans. Hæc sunt, propter quæ bona inæstimabilia perdidisti; propter hæc Conditoris gratia caruisti. Hæc recogita gemendo, geme eis abrenuntiando, abrenuntia damnando; damna ea, vitam in melius commutando. Luctare tecum in animo tuo, ne amodo vel ad momentum alicui vanitati seu corde, seu lingua, sive, quod summæ damnationis est, opere assensum præbeas. Sit quotidiana, imo continua in animo tuo rixa, ne quodlibet cum vitiis fœdus retineas. Districte temetipsum semper examina, secreta discute, et quidquid in te reprobum inveneris, rigida animadversione percute, prosterne, contere, exstirpa, projice, et

ad nihilum redige. Non tibi parcas, non tibi blandiaris, sed in matutino, id est in contemplatione extremi judicii, quod nocti præsentis vitæ tanquam lux matutina succedit, interfice omnes peccatores terræ, id est delicta atque peccata conversationis terrenæ, ut disperdas de civitate Domini, quam in temetipsa illi ædificare debes, omnes operantes iniquitatem, id est diabolicas suggestiones, odibiles Deo delectationes, mortiferos consensus et opera perversa. Ab omnibus iis tanquam civitas Dei debes emundari, ut placitam in te mansionem sibi Creator inveniat, obtineat, possideat. Noli esse de illis, quorum pertinaciam Deus ipse videtur plangere, dicens : *Non est qui recogitet in corde suo, et dicat : Quid feci?* Si reprobantur illi, quia pro transactis malis erubescere et se reprehendere noluerunt, tunc ut in electorum numerum curras, temetipsam convenire, dijudicare, ac severa disciplina corrigere negliges? Revolve igitur sedulo cogitatu immensa beneficia Conditoris, quibus te nullis intercurrentibus meritis sublimavit, et ad memoriam revoca mala innumera, quibus ejusdem beneficiis tua iniquitas indigne respondit, et magnum dolorem parturiens, clama : Quid feci? Deum exacerbavi, Creatorem meum ad iracundiam provocavi, beneficiis ejus immensis innumera mala rependi. Quid feci? Sed hæc dicens, cor tuum acerbe contere, gemitus emitte, lacrymas funde. Si enim hic non ploras, quando plorabis? Si te ad compunctionem non excitat aversio vultus Dei a te, quam tua peccata fecerunt, confringat duritiam tuam vel enormitas infer-

nalium suppliciorum, quam super te eadem peccata provocaverunt. Redi ergo, redi, prævaricatrix, ad cor, et pedem ab inferis extrahe, ut debita mala evadere et amissa bona, quibus juste privaris, possis recuperare. Si enim ad mala tua respicias, omnia bona quæ tibi sunt ab eo collata perdidisti. Oportet te igitur ad ea, et maxime de quibus te conscientia gravius accusat, semper oculos retorquere, ut ille oculos suos avertat. Nam si tu peccata tua digna satisfactionis intentione avertis, ille ab eis intuitum ultionis avertit. Si tu oblivisceris, ille recordatur.

VIII. *Retractatio Dominicæ incarnationis, per quam recuperavimus hæc omnia.* — Ut igitur inde libereris, miserationes erga te tui Redemptoris attende. Certe originalis peccati merito cæcata eras, sublimitatem tui Conditoris videre non poteras. Peccatorum nubibus circumsepta in obscura tendebas, et ad æternas tenebras rapidis fluctibus vitiorum agitata festinabas. Et ecce Redemptor tuus cæcatis luminibus collyrium suæ incarnationis apposuit, ut quæ Deum in secreto majestatis fulgentem videre non poteras, Deum in homine apparentem aspiceres, aspiciendo agnosceres, agnoscendo diligeres, diligens summo studio ad ejus gloriam pervenire satageres. Incarnatus est ut te ad spiritualia revocaret. Mutabilitatis tuæ particeps factus est, ut te suæ incommutabilitatis participem faceret. Inclinavit se ad humilia tua, ut te sublimaret ad excelsa sua. De Virginitatis integritate natus est, ut prævaricatricis naturæ corrupta sanaret,

Circumcisus est, ut omnia peccatorum vitiorumque superflua hominem abscindere a se debere doceret. Oblatus est in templo, et a sancta vidua susceptus, ut fideles suos domum Dei frequentare, et ut eum mereantur suscipere, studio sanctitatis intendere moneret. A Simeone sene susceptus atque laudatus est, ut vitæ gravitatem et morum maturitatem se diligere patefaceret. Baptizatus est, ut nostri baptismatis sacramenta sanctificaret. In Jordane sub manu Joannis se ad baptismum inclinans paternam vocem audivit, et Spiritus Sancti in columba adventum suscepit, ut nos doceret in humilitate mentis (quæ per Jordanem notatur : Jordanis enim *descensio eorum* interpretatur,) debere consistere, ibique superni Patris honorari colloquio, de quo dicitur quia *cum simplicibus sermocinatio ejus;* et Spiritus Sancti præsentia sublimari, qui super humiles requiescit. Et hoc sub manu Joannis, qui *Dei gratia* dicitur; ut eidem gratiæ quidquid a Deo percipimus, non nostris meritis ascribamus. Quadraginta dierum completo jejunio diabolum cum suis tentamentis superans, Angelico est ministerio glorificatus, edocens nos toto vitæ præsentis tempore delectationes rerum temporalium declinando mundum cum suo principe pedibus nostris substernere, et sic angelicis præsidiis communiri. Regnum Dei prædicando diebus cum populo commoratur, et confluentes turbas miraculis et verbis ædificat; noctibus montem frequentans orationibus vacat, admonens nos pro congruentia temporis nunc proximis, inter quos vivimus, verbis et

exemplis pro modulo nostro vitæ vitam demonstrare; nunc solitudinem mentis adeuntes et virtutum montem ascendentes dulcedini supernæ contemplationis inhiare, et intentionem nostram infatigabili affectu in superna dirigere. In monte coram Petro, et Jacobo, et Joanne transfiguratur, insinuans nobis quod si tanquam Petrus (qui *agnocens* interpretatur) nostram infirmitatem humiliter agnoscere, si vitiorum *supplantatores* (quod Jacobus sonat) fieri, si *Dei gratiæ* (quæ per Joannis nomen innuitur) fideliter nos submittere studuerimus, ad Jesu gloriam contemplandam illum cœlestem montem, eodem rege nostro duce, feliciter conscendemus. In Bethania (*quod domus obedientiæ interpretatur*) Lazarum suscitavit, ostendens omnes, qui bonæ voluntatis studio huic mundo morientes in sinu obedientiæ requiescunt, in vitam æternam ab eo ressuscitandos. Corpus et sanguinem suum discipulis suis in cœna mystica tradens eorum pedes humiliter lavit, docens sacrosancta ministeria mundis operibus et pia mentis humilitate celebranda. Resurrectionis sacræ gloria sublimandus ludibria perfidorum, asperitatem verborum, crucis opprobrium, fellis amaritudinem, et ad ultimum mortem sustinuit, admonens suos ut qui post mortem ad gloriam pervenire contendunt vitæ præsentis angustias et labores, pravorumque oppressiones non solum æquo animo tolerent, sed omnia hujus mundi aspera pro præmiis æternis ament, appetant et gratanter suscipiant. Hæc itaque tam præclara, tam immensa tui Conditoris erga te beneficia

si digne cogitare, si devote amplecti, si fervida charitate imitari studueris; non modo bona per primum parentem amissa recuperabis, sed multo potiora per ineffabilem Salvatoris tui gratiam æternaliter possidebis. Ipse namque Deus per incarnationis mysterium factus frater tuus, quid tibi inenarrabilis gaudii causaverit, dum naturam super omnem creaturam videris in eo exaltatam !

IX. *Quod orandum sit, ut de lacu miseriæ eripiaris, et de luto fæcis.* — Quid ergo jam restat, nisi ut, iis omnibus digne consideratis, modis omnibus ad hæreditatem tantorum bonorum mentem succendas, ipsumque qui te alia possidenda creavit, continua supplicatione deposcas, ut te de lacu miseriæ, et de luto fæcis eripiat, et tantæ beatitudinis possessorem efficiat? Quid est autem lacus miseriæ, nisi profunditas cupiditatis mundanæ? Et quid est lutum fæcis, nisi fetor carnalis voluptatis? Hæc enim sunt duo retinacula, quibus humanum genus ne ad beatam supernæ contemplationis tendat libertatem, flenda contritione præpeditur, cupiditas scilicet et voluptas. Vere enim lacus miseriæ est cupiditas mundana, quæ mentem quam suo dominio subjicit, per innumera desideria velut quibusdam vinculis, in profundum vitiorum trahit, nec eam requiem ullam habere permitit. Mens namque hominis cupiditatis oppressa jugo, amore rerum visibilium extra se spargitur, et per diversas animi passiones raptatur. Devastant illam labor in acquirendo, anxietas in multiplicando, gaudium in possidendo, timor amittendi, dolor cum amiserit, nec in quantis

periculis sit omnino eam videre permittunt. Hic est lacus miseriæ, quem tantis malis mundana cupiditas non desinit implere. De hoc lacu beatus David se gratulabatur ereptum, cum gratias agens loqueretur, et diceret : *Eduxit me de lacu miseriæ et de luto fæcis.* Quid est lutum fæcis? Delectatio immundæ voluptatis. Exclama ergo fortiter cum beato David, et dic Creatori tuo : *Eripe me de luto, ut nun infigar.* Terge cor tuum ab omni inquinamento carnalis delectationis, cogitationes immundas ab animo tuo exclude, si hujus luti sordes cupis evadere. Sed cum pœnitendo, confitendo, flendo, et sanctas cogitationes cordi tuo sedule ingerendo evaseris, inde ne recidas; sed totis præcordiis ante Deum suspira, ejus clementiam deprecans ut statuat supra petram pedes tuos, id est, affectiones cordis tui Christi virtutibus solidet, ut collocet se mens tua supra firmamentum justitiæ, constanter Christo adhærens, de quo dicitur quod *factus est nobis sapientia a Deo, et justitia, et sanctificatio.* Ora etiam ut dirigat gressus tuos, ne reflectantur in vitia; sed in præceptis cœlestibus inflexibili statu proficiant, et ad beatam Angelorum patriam tota intentione festinent. Sed tali directione sublimatus, noli esse piger in laude Creatoris; sed ejus clementiam supplica, ut immittat in os tuum canticum novum, ut digna devotione carmen Deo nostro decantes. Dignum est enim ut per vitæ novitatem Deo sociata canticum in ejus laudibus resones novum, contemptis temporalibus, sola æterna desiderans; nec jam timore pœnæ, sed amore justitiæ,

divinæ legi obtemperans. Hoc est enim canticum novum Deo cantare, veteris hominis studia conterere, et novi hominis vias quas filius Dei mundo demonstravit, toto conatu cordis, solo desiderio vitæ permanentis incedere. Carmen quoque decantat, qui gaudia illa patriæ cœlestis in memoria puræ mentis retentat, et ad eadem, conscientia sanctæ vitæ suffultus et supernæ gratiæ dono subnixus, satagit pervenire.

X. *Consideratio miseriarum hujus vitæ.* — Inter hæc autem miserias vitæ præsentis perpende, et cum quanta cautela in ea tibi vivendum sit pervigili corde revolve. Considera te de illius esse consortio, de quo Scriptura dicit : *Viro cujus abscondita est via, et circumdedit eum Dominus tenebris.* Vere enim profunda ignorantiæ cæcitate circumdaris, qui nescis quomodo Deus penset opera tua, et qualem finem sis habiturus ignoras. *Nescit homo*, ait Salomon, *utrum odio, an amore dignus sit, sed omnia servantur usque in finem incerta.* Pone in animo tuo te videre aliquam vallem profundam, tenebrosam, omne genus tormentorum in fundo habentem. Cogita desuper pontem unum, longo spatio extentum, in latitudine tantum unius pedis mensuram tenentem. Hunc igitur tam strictum, tam altum, tam periculosum pontem si quilibet transire cogeretur, cujus oculi ligarentur, ne gressus videret; cujus manus retro constringerentur, ne vel baculo iter suum palpando regere posset; quid timoris, quidve angustiæ putas in animo gereret? Essetne illi aliquis locus lætitiæ, jucun-

ditatis, sive lasciviæ? Non puto. Auferretur omnis superbia, vana gloria fugaretur, solius mortis in mente tenebrosa caligo versaretur. Adhuc cogita crudelium avium monstra circa pontem volitantia, et in profundum transeuntem pertrahere cupientia, nonne timor augebitur? Quid si, eo transeunte, semper a talo tabulæ subtrahantur? Numquid non transeunti major sollicitudo incutietur?

Sed exemplum tale quid sibi velit agnosce, et mentem tuam divino amore sollicitus astringe. Vallem profundam et tenebrosam, infernum intellige, sine mensura profundum, et tenebrosa caligine horribiliter obscurum. Ibi omne genus tormentorum confluit. Ibi omne quod demulcet, abest; et omne quod terret et cruciat, et quod angustias inferre potest, præsto est. Pons periculosus, de quo qui male transit inferius præcipitatur, vita præsens est; in qua qui male vivit, ab illa cadens ad inferna descendit. Tabulæ quæ post transeuntes subtrahuntur, singuli sunt dies vitæ nostræ; qui sic prætereunt, ut nunquam revertantur, sed diminutione sui nos semper urgent ad finem, et ad terminum festinare compellunt. Aves circa pontem volitantes, et transeuntibus insidiantes, maligni spiritus sunt, quorum omne studium est homines a rectæ viæ statu dijicere, et ad profunda inferni præcipitare. Nos ipsi transeuntes sumus, ignorantiæ caligine cæci, et difficultate bene operandi velut gravi catena ligati, ne liberos ad Deum sanctæ vitæ gressus dirigere possimus. Attende igitur si non summo studio in tanto dis-

crimine tibi ad Creatorem tuum clamandum sit, quo ejus munita præsidio inter adversariorum turmas fiducialiter cantes : *Dominus illuminatio mea, et salus mea, quem timebo?* Illuminatio videlicet contra cæcitatem ; salus contra difficultatem. Hæc enim duo mala sunt, in quibus primus parens nos dejecit, ignorantia et difficultas, ut nec quo tendimus, nec quid agendum sit videamus ; et cum ex aliqua parte viderimus, difficultate præpediti nec ipsum quod recte novimus, implere possimus. Hæc meditare, anima mea, hæc cogita ; in iis quotidie se mens tua exerceat. Iis intenta a rerum inutilium curis et cogitationibus se avocet, et totam se ad hæc mala fugienda, et ad æterna bona capessenda, sancti timoris et beati amoris igne succendat.

XI. *De corpore, post animæ discessum.* — Ad te jam redeo, dulcissime Creator, et benignissime Redemptor, formator et reformator meus, votis supplicibus tuam implorans pietatem, ut doceas cor meum vitali timore et salutari tremore considerare quam fetida et quam lugubri conditione caro mea post obitum, spiritu quod ad præsens vegetatur viduata, putredini et vermibus tradatur consumenda. Ubi tunc erit, si qua modo est, de qua superbit, pulchritudo ejus ; exquisitæ, quibus nunc defluit, deliciæ illius ; delicati artus ? Nonne tunc vere implebitur in ea illud propheticum : *Omnis caro fenum, et omnis gloria ejus tanquam flos feni?* Claudentur oculi ad interiora capitis reflexi, quorum sæpe vanis et perniciosis vagationibus delectabar. Jacebunt

horrendis tenebris obducti, qui modo pro luce vanitates gaudent haurire. Patebunt aures vermibus mox replendæ, quæ nunc detractionis voces et sæculares rumores damnabili jucunditate suscipiunt. Stringentur dentes miserabiliter obserati, quos solvit edacitas. Putrescent nares, quæ nunc variis odoribus delectantur. Squalore fetido labia horrebunt, quæ stulto cachinno frequenter dissolvi gaudebant. Ligabitur lingua tabida sanie, quæ sæpe inanes fabulas proferebat. Arctabitur guttur, et venter saturabitur vermibus, qui variis escis crebro distenti sunt. Quid commemorem singula? Tota illa compositio corporis, cujus sanitati, cujus commoditati, cujus voluptati omnis pene cura invigilat, in putredinem, in vermem, postremo in abjectissimum pulverem dissolvetur. Ubi cervix erecta? Ubi jactantia verborum, ornatus vestium, varietas deliciarum? Velut somnium evanuerunt, omnia ulterius non reditura transierunt, et amatorem sui miserrimum reliquerunt.

XII. *De anima a corpore separata.* — Deus bone, quid est quod intueor? Ecce occurrit timor timori, dolor dolori. Post separationem sui a corpore, nonne anima a multitudine occursantium dæmonum, qui ejus accusationes exaggerent, circumfundetur, et usque ad minimam negligentiam de omnibus exquiretur? Veni et princeps mundi hujus cum satellitibus suis furore rabidus, callidus ad circumveniendum, ad mentiendum pronus, malevolus ad accusandum, quæcumque potest contra eam vera ex perpetratis malis proferens, multa

falsa confingens. O tremenda hora, o examen horridum! hinc judex districtus ad judicandum; inde adversarii procaces ad accusandum. Stabit anima sola sine consolatore, inde solatium solum capiens, si eam bonorum operum conscientia defendit. Sed in tanta districtione ubi omnia nuda apparebunt, quis gloriabitur castum se habere cor? Si justus vix salvabitur, peccator et impius ubi parebunt? Tunc laudantium labia cessabunt, adulatorum lingua non proderit, vana gloria seductrix probabitur fuisse. Fugiet inepta lætitia, dignitatum pompa fugabitur, honoris ambitio plena deceptionis fuisse videbitur. Beata illa anima, quam in tali discrimine innocentiæ conscientia protegit, sanctitatis memoria defendit; quam adhuc in carne positam piæ compunctionis unda sæpius abluit, confessionis diligentia decoravit, sacræ legis meditatio illuminavit; quam humilitas mitem, tranquillam patientia, obedientia a propria voluntate vacuam reddidit, et charitatis omnis virtus exercitium fervidam fecit. Talis anima tremendam illam horam non formidabit, *nec confundetur cum loquetur inimicis suis in porta.* *Sociabitur enim illis, de quibus Scriptura dicit : Cum dederit suis somnum, ecce hæreditas Domini.*

XIII. *Retractatio diei judicii, ubi hædi ad sinistram constituentur.* — Jam vero de terrore illo extremi judicii quis dicere aliquid valeat, ubi oves ad dexteram, hædi ad sinistram statuentur? Quis tremor erit, ubi virtutes cœlorum movebuntur? Quæ rerum confusio, qui gemitus, qui clamores ululantium, cum vox illa terribilis

negligentibus opponetur : *Discedite a me, maledicti, in ignem æternum !* Vere dies iræ dies illa, dies tribulationis et angustiæ, dies nebulæ et turbinis, dies tubæ et clangoris. Vere tunc vox diei amara, tribulabitur ibi fortis. Quia qui mente superba divinam voluntatem contemnentes modo de prosecutione propriæ voluntatis gloriantur, tunc perpetuus ignis involvet, qui nunquam exstinguetur, et vermis depascet qui non morietur, et ascendet fumus tormenti eorum in sæcula sæculorum.

XIV. *Retractatio gaudii, ubi oves ad dexteram statuentur.* — His autem lugentibus, et præ angustia spiritus diros cordis rugitus emittentibus, quid putas gaudii et exsultationis erit beatis illis, qui ad dexteram Dei constituti vocem illam felicissimam audituri sunt, qua dicetur illis : *Venite, benedicti Patris mei, possidete regnum quod vobis paratum est ab origine mundi?* Tunc vere vox exsultationis et salutis morabitur in tabernaculo justorum. Tunc Dominus humilium eriget caput, qui modo pro eo viles et abjecti esse non dedignantur. Medebitur contritis corde, et perpetuis gaudiis consolabitur pro sui desiderio in hac peregrinatione lugentes. Apparebit ineffabile præmium eorum, qui pro sui Conditoris amore proprias se lætabuntur abjecisse voluntates. In illa die obedientium capita corona cœlestis circumdabit, et patientium gloria inenarrabilli splendore fulgebit. Ibi charitas milites suos Angelorum societate ditabit, et cordis puritas amatores suos Conditoris felicissima visione beatificabit. Tunc ostendet se Deus omnibus dilectoribus

suis, et æterna securitate in perpetuum sublimabit. Tunc vere ab electis omnibus cantabitur : « Beati qui habitant in domo tua, Domine, in sæcula sæculorum laudabunt te. » Cujus laudis participes nos facere dignetur, qui cum Patre et Spiritu Sancto vivit et regnat Deus per omnia sæcula sæculorum.

MEDITATIO II.

Hæc meditatio *de terrore judicii, ad excitandum in se timorem* inter præcedentes orationes invenitur : unde hic omittitur.

MEDITATIO III.

Deploratio male amissæ virginitatis.

Anima mea, anima ærumnosa, anima, inquam, misera miseri homunculi, excute torporem tuum, et discute peccatum tuum, et concute mentem tuam; reduc ad cor enorme delictum, et produc de corde immanem rugitum. Intende, infelix, intende sceleris tui horrorem, et protende horrificum terrorem, et terrificum dolorem. Tu, inquam, quæ quondam candidata cœlesti lavacro, dotata Spiritu Sancto, in Christiana professione jurata, virgo fuisti Christo desponsata. O unde memini ! O quem nominavi ! Utique non jam benignum sponsum virginitatis meæ, sed terribilem judicem immunditiæ meæ. Heu memoria perditæ jucunditatis ! Cur sic superaggravas pressuram possidentis infelicitatis ? Quam misera mors flagitiosi hominis, cui et bonum et malum pariter sunt in tormentum ? Torquet enim me mala conscientia, et cruciatus ejus in quibus timeo me arsurum; torquet me bonæ

conscientiæ, et præmiorum ejus memoria, quæ scio me perdidisse, nec amplius recuperaturum. Væ miserum perdere! dolendum, id perdere irrecuperabiliter, quod servari debet interminabiliter. Heu inconsolabile perdere, quod non solum est damnosum bonorum, sed insuper est lucrosum tormentorum!

O virginitas, jam non dilecta mea, sed perdita mea; jam non jucunda mea, sed desperata mea, quo devenisti? In quam fetido, in quam amaro cœno me dereliquisti? O fornicatio sordidatrix mentis meæ, perditrix animæ meæ; unde misero subrepsisti, de quam nitido, de quam jucundo statu me præcipitasti? Hinc uris me, o amare mœror, quia illud est amissum: hinc angis me, o gravis dolor, et timor gravioris, quia istud est admissum. Hinc est damnum inconsolabile, hinc tormentum intolerabile. Væ hinc, et væ illinc. Sic sic pariter bonum et malum, sic utique jam juste punitis adhuc viventem miserum malum. Digne, certe digne. Tu namque anima mea, perfida Deo, perjura Dei, adultera Christi, libenter de virginitatis sublimitate miserabiliter es demersa in barathrum fornicationis. Tu illa olim desponsata Regi cœlorum, ardenter facta es scortum tortoris tartarorum. Heu, abjecta a Deo, projecta diabolo, imo abjiciens Deum, amplectens diabolum. Tu enim, tu misera anima mea, meretrix obstinata, fornicatrix impudens, tu prior amatori et Creatori tuo Deo repudium obtulisti, et ad insidiatorem et perditorem tuum dæmonem te sponte contulisti. O miserrima commutatio!

Heu ! de quam sublimi cecidisti, in quam profundum corruisti ! Væ ! quam benignum contempsisti, quam maligno te junxisti ! Quid fecisti, o mentis amentia, amens spurcitia, spurca nequitia, quid fecisti ? In cœlo dereliquisti castum amorem tuum, et in infernum secuta es odiosum corruptorem tuum, et in barathro parasti non thalamum, sed prostibulum tuum. Horror mirabilis, quam perversa voluntas ! Miraculum horribile, quam voluntaria perversitas ! Unde mihi, Deus, tantæ pravitatis correctio ? Unde tibi, Deus, tanti sceleris satisfactio ? Præcipitare, miser homuncio, in tenebrosum profundum immoderatæ mœstitiæ, qui sponte præcipitatus es in barathrum horrendæ nequitiæ. Obruere infelix, more terribilis doloris, qui corruisti libens in cœnum infernalis fetoris. Obvolvere, criminose, horridis tenebris inconsolabilis luctus, qui volens provolutus es in voraginem tam sordidi luxus. Volutare in gurgite amaritudinis qui delectatus es in volutabro turpitudinis.

Terror horribilis, dolor terribilis, mœror inconsolabilis, aggregate vos super me, irruite, obruite, perturbate, obvolvite, possidete. Justum est, justum est. Impudenti audacia contempsi vos, et putenti delectatione provocavi vos ; imo Deum, non vos, et nunc miserabili pœnitentia desidero vos. Torquete reum, vindicate Deum. Præsentiat fornicator inferni tormenta quæ meruit, prægustet quod præparavit, assuescat quod est passurus. Extende et produc, immoderate peccator, luctuosam pœnitentiam, qui tam longe produxisti tui sceleris

immunditiam. Revolvere, et revolvere in eumdem turbinem amaritudinum, qui toties revolutus es in eamdem voraginem libidinum. Consolatio, securitas, lætitia, nolo vos, renuo vos, nisi peccati venia reduxerit vos. Procul este, procul este ante mortem, si forte indulgentia revocet vos mihi vel post mortem. Sit continua pœnitentia amaro comes ætatis meæ, sit continuus dolor insatiabilis tortor vitæ meæ, sint mœror et acerbus luctus infatigabiles tribulatores juventutis et senectutis meæ. Utinam, utinam ita sit opto, oro, desidero ut ita sit. Si enim non sum dignus oculos ad cœlum orando levare, certe non sum indignus eos vel plorando cæcare. Si confunditur mens mea orare pudore conscientiæ, æquum est ut confundatur turbine luctuosi doloris et tristitiæ. Si timet exhiberi ante conspectum Dei sui, justum est ut habeat ante conspectum suum tormenta sceleris sui.

Cogitet igitur et recogitet cor meum quid fecit, et quid meruit. Descendat, inquam, descendat ad terram tenebrosam et opertam mortis caligine mens mea, et consideret quæ ibi exspectent scelerosam animam meam, intendat et contempletur, videat et conturbetur. Quid est Deus, quid est quod animadverto in terra miseriæ et tenebrarum? Horror. Quid est quod intueor, ubi nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat? Heu, confusio ululatuum, tumultus fletuum, stridor dentium, inordinata multitudo gemituum. Væ, væ; quot, quot et quot væ, væ. Ignis sulphureus, flamma tartarea, et caliginosa volumina, quam terrifico rugitu video vos rotari. Vermes

in igne viventes, quæ mira aviditas rodendi sic vos accendit, quos ille ignis ignium non incendit? Dæmones coardentes, frementes ardore, frendentes furore, cur sic crudeles estis his qui volutantur inter vos? O omnimoda tormenta, justitia moderata, ad sustinendum immoderata, siccine nullus modus, nullum remedium, nullus finis temperabit vos? Hæccine sunt, magne Deus, quæ parata sunt fornicatoribus, et contemptoribus tuis, quorum ego unus sum? Ego, ego utique unus horum ego sum.

Anima mea, expavesce; mens mea, defice; cor meum, scindere. Quo me rapitis, exactores sceleris mei? Quo me trudis, peccatum meum? Quo me tradis, Deus meus. Si feci ut essem reus tuus, numquid potui facere ut non essem creatus tuus? Si mihi castitatem meam ademi, numquid tibi misericordiam tuam peremi? Domine, Domine, si ego admisi unde me damnare potes, tune amisisti unde salvare soles? Noli, Domine, noli sic attendere malum meum; ut obliviscaris bonum tuum. Ubi est, o verax Deus, ubi est, *Vivo ego, nolo mortem peccatoris, sed ut magis convertatur et vivat?* Domine, qui non mentiris, Domine, quid est, *Nolo mortem peccatoris,* si tu sepelis in infernum ad te clamantem peccatorem? An detrudere peccatorem in gehennam, hoc est *Nolo mortem peccatoris?* An hoc est, *Volo ut convertatur peccator et vivat?* Peccator sum, Domine, peccator sum ego. Si ergo non vis mortem peccatoris, quid te cogit, quod non vis, ut me tradas ad mortem? Si vis ut conver-

tatur peccator et vivat, quid te prohibet facere quod vis, ut me convertas et vivam? An immanitas peccati mei cogit te quod non vis, et prohibet quod vis, cum sis omnipotens Deus? Absit, omnipotens Deus, absit! Domine Deus: non prævaleat nequitia peccatoris confitentis et dolentis sententiæ Omnipotentis.

Memento, juste, sancte, et benigne Deus, memento quia misericors es, et creator et recreator meus. Ne ergo memineris, bone Domine, justitiæ tuæ adversus peccatorem tuum, sed memor esto benignitatis tuæ erga creaturam tuam; ne memineris iræ adversus reum, sed memor esto miserationis erga miserum. Verum est quia conscientia mea meretur damnationem, et pœnitentia mea non sufficit ad satisfactionem, sed certum est quia misericordia tua superat omnem offensionem. Parce ergo, tu bone Domine, cujus est salus, et qui non vis mortem peccatoris, parce peccatrici animæ meæ. Fugit enim exterrita a terrente justitia tua ad confortantem misericordiam tuam, ut quoniam præmium virginitatis est corruptæ, o dolor, irrecuperabile; saltem supplicium fornicationis pœnitenti non sit inevitabile, quia non est impossibile omnipotentiæ tuæ, nec indecens justitiæ tuæ, nec insolitum misericordiæ tuæ, quoniam bonus es, et quoniam in æternum misericordia tua, qui es benedictus in sæcula. Amen.

MEDITATIO IV.

Quomodo peccator excitet animam suam ad corrigenda peccata.

Anima mea, anima misera et fœda, diligenter recollige ad te intrinsecus omnes sensus corporis tui, diligentiusque intuere et vide quam graviter intus vulnerata atque prostrata sis. Dum enim adhuc immensa tui Creatoris bonitas tibi vitam præstat, dum ejus ineffabilis misericordia tuam correctionem, et satisfactionem congruam, patienter et cum magna mansuetudine exspectat, non sis pigra et tarda ad curanda vulnera tua, ad corrigenda peccata tua, ad reconciliandum tibi Creatorem tuum quem offendisti, ad pacificandos tibi omnes sanctos ejus, quos in offendendo suum Creatorem et tuum, suum Dominum et tuum, tibi adversarios fecisti. Si recta et munda, sicuti te Creator tuus rectam et mundam creavit, semper stares, ejusque voluntati, sicuti bene posses, si voluisses, indeficiens adhæsisses, nunc læta et felix, lætam et felicem vitam præsentem recurreres; qua transcursa et finita, læta et felix cum illius adjutorio qui te creavit, vitam et felicitatem, quæ finem non habet, possideres. Nunc vero quia voluntatem Creatoris tui, infelix et misera, postposuisti; et carnalibus tuis voluptatibus infeliciter et misere adhæsisti, si studiose et cum magna diligentia non te palpans, nec tibi parcens, quantis malis et iniquitatibus involuta sis inspicis, inspiciens et pœnitens ad satisfactionem et emendationem redire disponis, hoc prius projice ab inte-

rioribus tuis, scilicet voluntatem peccandi, et ea amplectere et fac quæ Creatori tuo per omia placere intelligis.

Sed fortassis apud temetipsam dicis inspiciens enormitatem scelerum tuorum, et desperans de indulgentia et remissione, propter assiduas fœditates iniquitatum tuarum: quomodo me emendare jam amplius valeo, quæ fere in omni vita mea contra voluntatem Dei facio, omni malitiæ, omnibusque malis desideriis et malis operibus semper intenta existo, et quasi lapis, quem nec ferrum, nec ignis emollire potest, sic indurata in peccatis jaceo? Dum itaque justitiam Creatoris mei diligentius inspicio, et mala opera quæ semper operata sum, non minori diligentia intueor, cum ipse unicuique redditurus sit secundum opera sua, tormenta et pœnas, quas mala opera merentur, me recipere scio. Verum est quod asseris, quia Deus judex justus, diligens æquitatem, malis operibus et peccatis tormenta irrogat; sed tamen secundum eamdem justitiam, qua perseverantes in malitia punit, resipiscentes a malis, bonaque opera facientes, æterna mercede remunerat. Propter hoc superius te admonui, ut diligentius omnia interiora tua, et ea qua coram agis, inspicias, et ad quem finem quæque perventura sint, non minori diligentia videas. Et credo quia si hoc assidue facis, horumque recordationibus quasi ferreis malleis duritiam pectoris tui assidue contundis, nisi insana sis, ea facies, unde felicitatem et gaudia recipias; ea vero dimittes, unde tormenta et tristitiam merebaris. Propter hoc, iterum atque iterum admoneo ut sine

intermissione recorderis quam dulcis et quam bonus sit erga te Creator tuus, quanta bonitas ejus fuerit, quod te cum non esses creavit; et quod te non pecus aut creaturam insensibilem, sed eam creaturam fecit, quæ eum posses intelligere et amare, et cum eo suam æternitatem æterna et felix possidere, et quod in tantum te dilexit ut, cum te multa contra suam voluntatem acturam sciret, noluit te non facere, sed te voluit facere, et esse; et quod te cum tanta mansuetudine, ut pius ac misericors adhuc patitur, exspectans tuam emendationem. Exspectat vero Creator tuus, exspectat, sicut dixi, tuam correctionem, quia cui placuit te, cum non esses, facere, nullo modo aliquando te cupit perdere; sed ad suam piissimam misericordiam redire, et tibi per veram pœnitentiam purgatæ et emendatæ, æternæ vitæ felicitatem, quam per peccatum perdidisti, reddere.

Cogita ergo, et recogita tantam erga te tui Creatoris benignitatem, et erige te, sicut rectum est, et omnes sensus tuos ad ejus ineffabilem dilectionem. Amor enim illius nullam patitur vitiorum fœditatem, nullam consentit secum esse carnalium desideriorum voluptatem. Ubi amor ejus conversatur, ibi est summa pax, summa tranquillitas, et magna facilitas omnia illa faciendi et cogitandi, quibus acquiratur æterna felicitas. In omnibus actionibus et in omnibus cogitationibus tuis scias pro certo duos esse præsentes, unum amicum, et alterum inimicum tuum. Amicus tuus est Creator tuus, qui de tuis bonis operibus gaudet; inimicus autem tuus diabolus,

qui de eisdem tuis bonis operibus luget. E contrario diabolus tibi insidians, lætatur si te viderit mala opera facere, vanisque cogitationibus et stultis operam dare, unde te valeat ante supernum judicem accusare, accusatam et damnatam secum ad perditionem trahere. Diabolus de perditione fidelium semper cupidus, non solum illos de malis operibus quæ faciunt accusat, sed et ipsorum benefacta, beneque cogitata, etiam injuste accusando maculare tentat. Tu vero contra ejus subtiles fallacias, contraque ejus versutias multis deceptionibus plenas, esto cauta, esto sollicita, tuumque Creatorem et dulcissimum Dominum invoca, ne ejus fallaciis et deceptionibus te seduci permittat. Fuge sub umbra alarum ejus a facie impiorum qui te affligunt, qui te afflictam et supplantatam ad mortem et ad interitum pertrahere satagunt. Creator tuus, et Dominus tuus plus est pius et misericors quam dici vel etiam excogitari possit: unde nullum nisi sua magna culpa suaque magna iniquitate perdit.

Pater et mater carnales solent magnam pietatem habere de illis quos genuerunt; et si illos aliquo dolore, vel aliqua corporali tristitia affici conspiciunt, se suasque res, si ita ratio exigit, pro eorum recuperanda sospitate libenter impendunt. Multa etiam animalia pro fetibus suis sæpius mortem excipere non metuunt; et ut ipsi fetus sui mortem evadant, mortem ipsa incurrunt. Unde vero illis, unde est illa naturalis pietas, nisi ab illo qui fons est pietatis, qui non vult illum perire, nec lætatur

in perditione morientium? Creator igitur noster, fons pietatis, fons misericordiæ, super omnia dulcis et amabilis, cum nos conspicit creaturam suam aliquo contagio peccati maculatos, vel etiam magnis multisque vulneribus criminum fere usque ad mortem læsos, multo magis, majoremque diligentiam adhibet circa nos curandi peccata nostra, sanandi infirmitatem nostram, mundandi lepram et sordes criminum nostrorum, vanitates et pulverem cogitationum nostrarum, quam pater carnalis, vel pecus, adhibeat circa curam filiorum vel fetuum suorum. Nec sufficit ei tantummodo sanare infirmitatem nostram, et sic nos dimittere; sed sanatos familiarissimos sibi nos faciens, dulciter quasi charissimos filios suos postea amplectitur; amplectens et osculans de omni languore et lepra peccati, quam per stultitiam incurrimus, mitigat et consolatur; et omnium injuriarum quas ei fecimus, eum in suis præceptis spernentes, omnino obliviscitur.

Honorat nos in præsenti vita, coronat nos in futura, facit nos reges, facit animam nostram reginam; unde nos reges, jam factos, admonet in psalmo : *Et nunc reges intelligite, erudimini qui judicatis terram.* Tunc vere reges sumus, si nostros motus inordinatos regimus, eosque ad rationem et ad voluntatem nostri Creatoris revocamus. Erudimur vero, cum terram judicamus, id est, cum cor nostrum, si terrena desiderare conspicimus, terrena contemnere et cœlestia amare compellimus. Fit anima nostra regina, quia variis vestibus induta, id est

variis virtutum donis decorata, Christo sponso suo qui in cœlis est, perenni mente actu et habitu interim, dum in terris conversatur, est copulata. Non satis fuit Creatori nostro nos creare, creatos gubernare, et Angelos suos, quoties nobis opus erat, ad defensionem nostram mittere; sed ipse per semetipsum, assumpta forma nostra, assumpta natura nostra, habens pietatem de creatura sua, ad nos descendit, vulnera nostra et mortem diligenter aspexit, inspiciens palpavit, tetigit; pietate motus super miseriam quam nos habere vidit, condolendo ingemuit. Et post hæc, de ipsa carne sua quam pro nobis assumpserat, quasi emplastrum faciens, nostrisque doloribns apponens, totam ex integro infirmitatem nostram sanavit. Et ut in hoc ostenderet quantum nos diligeret, ipsam carnem, quam pro nobis susceperat, nobis ad manducandum dedit; et adhuc in sacrificio sui altaris ministrare non desinit.

Tu vero, anima mea, horum omnium dulci recordatione animata et consolata, ora Dominum tuum, ora Creatorem tuum, invoca omnes sanctos ejus, ut tibi sint in auxilium, quatenus per eorum intercessionem adjuta et consolata, sic tibi in præsenti conversatione qui te fecit concedat vivere, tuas iniquitates per veram pœnitentiam et confessionem mundare, ut finito temporali cursu, ad æterna gaudia merearis ascendere, præstante eo qui vivit et regnat Deus per æterna sæcula. Amen.

MEDITATIO V.

Unde vivat anima, et unde vivat caro : et de gloria bonæ animæ, et de infelicitate malæ animæ, quando exeunt de corpore.

Dum anima manet in corpore, vivit homo secundum carnem : qua carnem deserente, moritur secundum eamdem carnem. Sed, sicut anima vitam carni tribuit, dum ipsa manet in carne, sic ipsa caro vitam tribuit animæ, dum ipsa caro facit opera justitiæ. Ergo hoc modo sibi invicem videntur tribuere, et anima carni, et caro animæ; et sic anima cum carne operante, acquirunt sibi invicem vitam perpetuæ vitæ. Sed illam vitam mox percipit anima exuta carne, quam caro cum anima perceptura est in resurrectione in novissimo die. Ergo, anima mea, et caro, exsultate in Deum vivum, accedite ad Deum Creatorem vestrum, accedite et illuminamini, et jam amplius non faciatis unde erubescatis; sed semper agere studete, unde in perpetuum gaudeatis. Hortor vos, moneo vos, ne in vacuum gratiam Dei modo recipiatis, qui etsi modo multa patitur fieri a vobis quæ multum displiceant illi; non semper eum ita pati putetis. Est enim sine dubio patiens redditor, et diligens cordis et renum scrutator. Patitur modo multa, exspectans nostram correctionem, velut mansuetissimus; sed si modo nos non corrigimus, damnabit nos, sicut justissimus : et qui modo tam dulcis est nobis, ut nos suos fratres vocet et amicos, tunc in extrema discussione ignoratos, et non sibi per bona opera notos, veluti inimicos suos reputabit nos.

Anima mea et caro mea, jam tandem evigiletis, semper et ubique cogitantes de novissimis vestris. Forsitan si hoc facitis, non facile peccabitis. Si modo, sicut moneo, facitis, securæ sitis; quia cum multi dolebunt, qui modo misere rident et gaudent, vos lætitia inenarrabili exsultabitis et gaudebitis. In ipsis operibus vestris diligenter intendite. Si recta sunt et Deo placita, gaudete; si prava et Deo non accepta, citius corrigite. Non dormitent oculi vestri, non dormiant palpebræ vestræ. Aperta est fovea perditionis : facile illuc labitur, qui modo caute se non custodit. Peccatum et iniquitas, stultum et vanum, facile modo illuc impellunt; in quo semel immersi jam non resurgunt in perpetuum. Sicut pravis et mala semper facientibus, apertus est æternus interitus; sic bonis, et in bonis operibus perseverantibus, apertus est paradisi introitus, in quo quis semel susceptus semper et in perpetuum manebit gaudens et lætus. Hoc modo et bona opera bonum elevant sursum in excelsum : et mala opera malum demergunt in profundum deorsum.

Sed jam nunc diligenter videamus, si possumus, quo ordine bona opera animam illius qui bene vixit ducant in cœlum, et mala opera animam peccatoris trahant in infernum. Anima pura, mox ut discedit a corpore, videt omnia opera sua; et quia omnia bona videt, gaudet inenarrabili lætitia. Mox accipit eam Angelus, et qui oculos ejus tenuit ne videret vanitatem; amplectitur eam, qui obturavit aures ejus ne audiret iniquitatem; protegit eam, qui custodivit os ejus, ne loqueretur mendacium;

aggaudet ei, qui eam protexit ne peccaret in sensu olfaciendi sive tangendi; et sic eam ex omni parte lætus et hilaris circumdat, et ante thronum claritatis divinæ, ubi sine fine gaudeat, locat. Occurrunt ei alii Angeli, et alii sancti, qui ibi assistunt ante conspectum divinæ majestatis; et quam sociam sibi per bona opera et amicam noscunt, in brachiis sincerissimæ charitatis gaudenter excipiunt; taliterque affantes, quasi singula gaudia omnium ibi cohabitantium ei ostendunt. Ecce, amica nostra, ecce, socia nostra, quia fideliter Deo servisti, ejusque præcepta faciendo viriliter laborasti, jam tandem a labore quiesce, et æternis gaudiis amodo et usque in sempiternum nobiscum fruere.

At, contra, anima peccatoris cum cogitur de corpore exire, mox excipiunt eam angeli Satanæ, quam igneis catenis fortiter constringentes, fortiusque ex omni parte propellentes ad tormenta inferni rapiunt, ubi ipsi Satanas mersus in profundum jacet deorsum. Ibi est fletus, et stridor dentium; ibi ignis, laqueus, spiritus procellarum pars peccatorum. Tunc ipse Satanas rapiens eam ad se, exspuensque in eam ignem plenum putore, jubet a suis ministris eam ex omni parte arctari, et sic arctatam in ipsis tormentis projici, ubi sine fine cum illis tormentetur, et sine fine in ipsis doloribus indeficiens moriatur. Tunc infelix anima in ipsis pœnis tormentata, ipsis furiis infernalibus undique coangustata, tandem ad se reducta, cernens omnia mala quæ fecit, infeliciter proclamat : Heu ! misera, misera ! cur unquam in vitam veni, misera, quæ tantis tormentorum generibus undi-

que excrucior misera? Vermes, vermes, qui tam crudeliter me corroditis, parcite, quæso; parcite mihi miseræ, tot et tam immania alia tormenta patienti. Heu misera, misera! et mori cupio, et tamen moriens mori nequeo. Nunc misera recipio quidquid peccavi per visum, per gustum, per auditum, per odoratum, per tactum. Non tamen valet infelici animæ tam misere dolenti, tam sero pœnitenti, tam infeliciter proclamanti, quod tunc tanta tristitia se afficit. Sed quod, dum in vita fuit, promeruit, nunc in ipsis doloribus inferni, misera et peccatrix recipit.

Ecce anima mea et caro mea, diligenter intendite; intendentes autem verum judicium judicate; et quid sit melius, quid utilius sequendum discernite. Bene facere et bona recipere? An mala agere, et mala percipere? Nisi insanum sapiatis, nihil aliud respondebitis, nisi, bene facere et bonum habere. Ergo facite bonum, ut illud possitis habere bonum, a quo est omne bonum, scilicet omnis boni bonum, quod non potest esse nisi bonum. Multa bona Creator noster dedit nobis, multa in potestate nostra tradidit; sed multum bonum est tam pretiosum, tam ab omni sapiente expetendum, quam illud bonum, ad quod non potest accedere ullum malum. Hoc bonum est ipse Creator noster, qui nunquam nisi bonus est. Quod bonum si, ejus gratia largiente, habere poteritis, omnia alia bona in illo habebitis. Si vero alia bona habentes, illum solum non habetis; in vanum laboratis, ventumque stultissime sequentes; in extremis non veritatem, sed vanitatem invenietis.

Est autem, sicut videtis, si recte consideratis, præsens gloria, quasi vesica vento plena; quæ dum sic plena tenetur in manibus, conspicitur speciosa et clara; cui si fortuito punctus permodicus imprimatur, non claritas, sed inanitas, et ventus remanet in manibus. Animadvertite ergo; et, sicut in principio hujus meditationis vos monui, de novissimis vestris semper cogitetis; quia sic cogitantes, semperque de exitu vestro metuentes non facile peccabitis, et sic usque in extremum viventes finita temporali lætitia, quæ dum sic timebatis, circa oculos vestros quasi ventus volabat, non vanitatem, sed veritatem, quæ Christus est, invenietis, ad quam vos perducat qui vos creavit. Amen.

MEDITATIO VI.

Ad roborandum spiritum ne desperemus; quia si veram pœnitentiam agimus, veram misericordiam sine dubio de omnibus peccatis nostris inveniemus.

Cum ad peccata quæ feci respicio, et pœnas et tormenta intelligo, quæ pro iis pati debeo, non parvum timorem habeo. Itaque multum anxius et multum timidus de perditione mea, si forte alicubi aliquam consolationem inveniam requiro. Sed heu ! miser nullam invenio; quia non solum Creatorem meum, sed et illum, et omnem creaturam ejus a me offensam esse certus existo. Creator itaque meus cum omni creatura sua, peccatis meis graviter offensus, me damnat; mea conscientia certa de suis malis operibus, ex omni parte me accusat. Et ita nullam

consolationem invenio, nec ab ullo facile me habere. Quid ergo faciam? Quo me convertam sic desolatus, sic peccatorum meorum malitiis involutus? Si ad illum, qui me rectum fecit, redire volo, ejusque ineffabilem pietatem, ut de me misericordiam habeat, deprecor; non parum timeo ne pro tanta temeritate magis eum moveam ad iracundiam adversum me, et pro hoc gravius se vindicet de sceleribus meis, quibus non timui ejus mansuetudinem exasperare. Quid ergo? Remanebo quasi desperatus sine consilio, sine adjutorio? Adhuc Creator meus me patitur vivere: adhuc non dimittit mihi ea, quæ sunt necessaria ad sustentationem hujus vitæ, ministrare. Et, sicut rebus ipsis experior, peccata mea non possunt ejus bonitatem vincere, ut adhuc velit, sicut jam promerui, confundere, et ex toto destruere. Certissimum est ergo illum esse pium erga me, qui tanta bona mihi largitur, nec adhuc de meis iniquitatibus se quærit vindicare.

Audivi, et sicut ipsi attestantur qui experti sunt, verum est quod audivi, quia ipse fons misericordiæ, qui ab initio mundi currere cœpit, adhuc currit. Fuit autem multum (ut aiunt) misericors et pius erga primum parentem nostrum Adam, quando illud peccatum de fructu vetito commisit, quod non statim eum, sicut promeruerat, æterna perditione damnavit; sed emendationem ejus patienter exspectavit, et ut ad gratiam ejus quem offenderat redire posset, misericorditer adjuvit. Misit vero ad hoc opus illi, et omnibus illis qui ex illo exorti

sunt, sæpius suos Angelos, monens ut redirent, et pœnitentiam pro suis iniquitatibus agerent; quia ipse eos adhuc libenter reciperet, si de peccatis suis ex toto corde pœniterent. Sed ipsi adhuc in peccatis suis perdurantes, ejusque monita spernentes, addiderunt peccata peccatis, et quasi insani et abominabiles in suis iniquitatibus facti, cum in honore facti essent propter similitudinem Dei, cœperunt mores bestiarum contra naturam imitari.

Misit præterea patriarchas, misit prophetas; sed nec sic illi voluerunt relinquere vias suas tortas et perversas: sed quosdam illorum, qui eis monita salutis dabant, interficiebant; alios variis et inauditis tormentis cruciabant. Castigabat tamen eos aliquando, ut misericors pater, non ut irritatus malis operibus illorum se de contumeliis, quas ei faciebant, vindicaret; sed ut correcti ad illius misericordiam redirent, qui nullo modo vult illorum, quos bonitate sua creavit, perditionem. Sed cum nec admonitione, nec correctione sæpius ab eo visitati reverterentur, non se potuit fons pietatis ultra retinere; sed de sinu Patris descendens, assumpta vera humanitate, assumpta peccatorum similitudine, cœpit eos dulciter monere, ut salutarem tunc de peccatis suis pœnitentiam agerent, et ipsum esse filium Dei cognoscerent. Pro illorum enim salute venerat, ut propter hoc non desperarent: sed certissime adhuc de omnibus peccatis suis veniam habere se crederent, si tantum illa dimitterent, et pœnitentiam agerent. Nullum est enim tam grave peccatum, quod non possit per pœnitentiam aboleri; ita

ut nec jam amplius vel ipse diabolus de eo valeat reminisci. Cernentes ergo peccatores tantam dulcedinem Creatoris sui, cœperunt et ipsi certatim ad fontem currere misericordiæ, ad fontem pietatis, et peccata sua in eo lavare. Cœpit autem et ipse fons pietatis cum peccatoribus convesci, cœpit eis aperire sacramenta confessionis sanctæ, per quam alleviatur omne onus peccati; quia in vera confessione mundatur omnis macula delicti.

Post hæc appropinquante tempore, quo pati deberet pro redemptione peccatorum, Judæi, ex quorum stirpe secundum carnem ortus est, ducti invidia, illum, pro eo quia erat pius et misericors, crucifixerunt. Qui tamen et in ipsa morte non immemor pietatis suæ, pro interfectoribus suis Patrem suum rogabat, ut dimitteret illis hoc peccatum: *Non enim sciunt*, inquit, *quid faciunt.* Excusat illos dulcissima Domini pietas, *qui non vult mortem peccatoris, sed ut convertatur et vivat.* Cujus ergo cor tam durum, tamque lapideum non emollire possit tanta mansuetudo Creatoris nostri? Quem cum in multis creatura sua, quam ad imaginem et similitudinem suam de nihilo creavit, dehonestaret, non se vindicavit, sed dehonestatus, et multis malis operibus illorum irritatus patienter tulit, et ut ad illum sine hæsitatione redirent, dulciter admonuit. Pius ergo et dulcis Dominus noster Jesus Christus, sicut per prophetam dicitur, *non vult mortem peccatoris, sed ut relinquat vias suas malas*, et sic pœnitentiam agens de iniquitatibus suis, revertatur ad gratiam sui Creatoris. Quam misericors etiam sit erga

peccatricem animam, dicit per alium prophetam, exhortans eam ut etiam post peccatum revertatur ad eum, et inveniet misericordiam. *Tu autem,* inquiens, *fornicata es cum amatoribus multis*, id est, tu quæ in baptismate mihi fidem promiseras, tuam castitatem cum amatoribus multis commaculans violasti, tamen pœnitentiam age, et revertere ad me, et suscipiam te. Nullus ergo peccator desperet, quando fornicata cum multis amatoribus recipitur, quia fons pietatis et misericordiæ Jesus Christus nullius iniquitatibus exhauritur, nullius sceleribus polluitur, sed semper purus, et abundans gratia dulcedinis, omnes ad se revertentes infirmos et peccatores recipit, et quibuscumque peccatis sint maculati, abluit. Et ut certi sint omnes peccatores et iniqui se veniam peccatorum suorum accipere, si ipsa peccata sua curant dimittere, et pœnitentiam agere, ipse fons pietatis, pro amore quem erga eos habebat, eamdem carnem quam pro eis sumpsit, sicut superius exposui, pertulit crucifigi, ut qui erant peccatis mortui, nec aliter ad vitam redire poterant, nisi pretio sanguinis ejus redempti, nullo modo desperent, cernentes pretium quod est datum pro peccatis suis.

Cum itaque videam tantam pietatem Domini mei Jesu Christi, totque peccatores et iniquos currere ad fontem pietatis, nullum excludi omnesque recipi, debeo ego solus desperare quod ipse fons pietatis, qui alios abluit, mea peccata non possit abluere? Scio, certe scio, et vere credo quia qui alios abluit, me quoque potest abluere, et mihi, si vult, quia potentissimus est, omnia

peccata mea dimittere. Sed inter peccatorem et peccatorem est magna differentia, id est inter illum qui plus peccat, et eum qui minus peccat. Unde ergo considerans quantum peccavi, quantisque iniquitatibus infelix anima mea polluta sit, intelligo me non solum æqualem cum aliis peccatoribus, et ultra omnes peccatores, esse peccatorem. Plures enim peccaverunt et tunc cessaverunt; quidam, etsi sæpius peccaverint, tamen aliquando suis malitiis finem imposuerunt. Item alii etsi multa mala fecerunt, multa etiam bona facere non omiserunt, quibus vel ex toto ipsa mala dimitterentur, promeruerunt, vel ut tolerabiliorem ipsam pœnam gehennæ haberent sibi acquisierunt. Ego autem miser, et super omnes miseros et peccatores peccator et miser, intelligens et sciens ad quantam perditionem me traheret peccatum, et peccati delectatio, a peccatis et malefactis nunquam cessare curavi, sed semper auxi peccata peccatis, et ita totum libens et volens in perditionem peccati me infelix immersi, et nisi immensa Domini bonitas me adhuc pateretur, jam diu est quod ab ipsa gehenna debuissem esse devoratus. Qui ergo taliter vixi, qui tanta mala commisi, qui tantis iniquitatibus me involvi, quomodo audebo cum aliis peccatoribus qui tanta mala non fecerunt, currere ad fontem misericordiæ; ne propter fetorem scelerum meorum me nolit, sicut alios peccatores, quorum fetor tolerabilior est, abluere. Adjuva ergo, Domine Jesu Christe, adjuva creaturam tuam, etsi magnitudine peccatorum obrutam; a te tamen videns creatam, adjuva

ne desperet, quia, sicut credimus, nulla enormitas scelerum te vincere potest, si tantum peccator de tua misericordia non desperet.

Patere ergo me, Domine Jesu Christe, patere tuam ineffabilem pietatem inspicere, et quam bonus et dulcis sis erga peccatores et miseros, enarrare. Hoc idem superius dixi, sed multum me delectat, quoties occasio apta se offert, reminisci quanta sit erga peccatores gratia tuæ dulcedinis. Pro amore enim et redemptione peccatorum, non solum illorum qui minus vel plus peccant, sed etiam illorum qui ultra modum peccant, si tantummodo pœniteant, de sinu Patris descendisti, Virginis uterum intrasti, carnem ex ea veram assumpsisti, in mundo conversans omnes peccatores ad pœnitentiam vocasti, ad ultimum, crucis patibulum pro illis pertulisti, et sic mortuus secundum carnem, vitam quam juste pro suis peccatis perdiderant, illis reddidisti. Itaque cum respicio ad mala opera quæ operatus sum, si me judicare vis secundum quod merui, certus sum de perditione mea; cum vero respicio ad mortem tuam, quam pro redemptione peccatorum passus es, non despero de misericordia tua. Latro vero ille, qui pro suis sceleribus tecum crucifixus est, usque ad ipsius animæ exitum semper in peccatis fuit, sed tamen in ipsa hora suæ expirationis, quia sua mala confessus est, et culpam clamavit, misericordiam invenit, et tecum ipso die in paradiso fuit. Cernens ergo te pro redemptione peccatorum esse mortuum, manus tuas et pedes clavis confixos,

latus tuum lancea militis apertum, undam sanguinis et aquæ de eodem tuo latere currentem, desperare debeo? Unum tantummodo est quod vis, sine quo nullus peccator potest salvari, scilicet, ut de malis nostris pœniteamus, et, in quantum possumus, emendare curemus. Hoc si fecerimus, securi sumus quia, si nos sic facientes invenerit dies ultimus (quandoquidem et exemplum latronis, qui sic in ultima hora meruit salvari, habemus), confidentes de ineffabili pietate Domini nostri Jesu Christi accusationem inimici aut parum, aut nihil omnino timere possumus. Habentes ergo ante oculos nostros pretium nostræ redemptionis, mortem videlicet et sanguinem Redemptoris nostri, qui in remissionem effusus est pro peccatis nostris, habentes etiam exemplum latronis, et multorum qui in multis et magnis peccatis erant involuti, quos ipse fons pietatis Jesus Christus misericorditer absolvit, non desperemus, sed curramus securi de remissione peccatorum ad ipsum fontem pietatis, in quo jam tot, et tam magnos peccatores ablutos et videmus, et agnoscimus, et certi simus nos similiter abluendos ab eodem fonte misericordiæ, si abstineamus a malitiis et a peccatis nostris, et, in quantum possumus, curemus deinceps bona operari. Ut vero a malis abstineamus, et bona faciamus, hoc nostra virtute sine illius adjutorio facere non possumus. Illius ergo ineffabilem misericordiam deprecemur, cui cura fuit nos facere, cum non essemus, ut nobis sic concedat in hac vita, antequam hinc exeamus, nostra peccata emendare, et sic assiduis

compunctionibus mundare, quatenus ista finita, recto cursu, nullo impediente, ad eum valeamus pervenire, ut cum illo simus in perpetua charitate juncti angelicis choris, et omnibus sanctis, qui jam illa fruuntur gaudentes sine fine.

MEDITATIO VII.

I. *Quod nihil stabile est in hoc mundo.* — Nihil certius morte, nihil hora mortis incertius. Cogitemus ergo quam brevis sit vita nostra, quam lubrica via, quam certa mors, et hora mortis incerta. Cogitemus quantis amaritudinibus admistum sit, si quid dulce aut jucundum in via hujus vitæ, occursu suo nobis alludit. Quam fallax ac suspectum, quam instabile et transitorium est quidquid amor hujus mundi parturit; quidquid species aut pulchritudo temporalis promittit, quidquid delectatio carnis protendit. Consideremus etiam quæ sit patriæ cœlestis suavitas aut dulcedo, serenitas et amœnitas: et perpendamus unde cecidimus, et ubi jacemus; quid perdidimus, et quid invenimus, ut ex utroque intelligamus quantum nobis in hoc exsilio lugendum sit. Hinc Salomon ait: *Qui apponit scientiam, apponit et dolorem,* quia quanto magis homo intelligit mala animæ suæ, tanto magis suspirat et gemit. Meditatio siquidem parit scientiam, scientia compunctionem, compunctio devotionem, devotio orationem commendat. Meditatione assidua homo ad sui cognitionem illuminatur. In compunctione ex consideratione malorum suorum cor intimo dolore tangitur.

II. *De multiplicibus beneficiis Dei.* — Miser ego, quantum deberem diligere Dominum meum, qui me fecit cum non eram, redemit cum perieram. Non eram, et de nihilo me fecit. Inter cæteras alias creaturas ratione carentes non fecit me, id est, non arborem, non avem, non aliquod de animalibus, sed hominem voluit me esse. Dedit mihi vivere, sentire, et discurrere; perieram, et ad mortalem descendit; immortalis mortalitatem suscepit, passionem sustinuit, mortem vicit, et sic me restauravit: sic sic gratia ejus et misericordia ejus semper prævenerunt me; de multis etiam periculis liberavit me liberator meus. Quando errabam, reduxit me; quando ignorabam, docuit me; quando peccabam, corripuit me; quando contristabar, consolatus est me; quando desperabam, confortavit me; quando cecidi, erexit me; quando steti, tenuit me; quando ivi, duxit me; quando ad eum veni, suscepit me. Hæc et alia multa fecit mihi Dominus meus Jesus Christus, de quibus erit mihi dulce semper gratias agere ut pro omnibus beneficiis suis possim eum amare, et semper laudare. Pro his enim omnibus quid illi rependam non habeo, nisi tantum ut diligam eum ex toto corde meo. Non enim melius, nec decentius quam per dilectionem datum est.

III. *Hic reprehendit se peccator de ingratitudine divinorum beneficiorum.* — Ah, ah, ah, Domine Deus, Pater misericordiarum, audeone venire, et apparere in conspectu sanctorum tuorum infelicissimus et miserrimus, tot et tantorum beneficiorum tam ingratus, donorum

tuorum tam impudens et tam exsecrebilis abusor ? Qui toties ac tandiu ipsis beneficiis tuis te impugnare non veritus sum ; qui stipendiis tuis diabolo contra te militare toties et tandiu non erubui, qui ipsa dona tua in arma diabolica convertere non timui, qui me ipso tam abominabiliter abuti præsumpsi, ac meipsum servum ausus sum exhibere diabolo, et membra mea ejusdem facere, quibus te Creatorem, auctorem et membrorum meorum largitorem impugnavi.

Numquid non ego sum, Domine Deus meus, qui meipsum toties exhibui gladium acutum ingrato diabolo ad devorandas animas ? Quoties armavi me contra te in alienam mortem ? Linguam meam in arcum mendacii toties exhibui, quoties sagittas detractionis ac adulationis in alios misi. Non sufficio, misericordissime ac dulcissime Pater, enumerare membrorum meorum nefarias abusiones, quibus et diabolum armavi, et te benignissimum ac clementissimum impugnavi.

IV. *Recognitio peccati.* — Ego sum ille homo dementissimus, quem de nihilo creasti, et de massa peccati et perditionis in filium gratiæ tuæ elegisti, et in cohæredem charissimo unigenito Filio tuo Deo et Domino nostro Jesu Christo adoptaveras, et ad honorem et gloriam regni tui, et tanta tam indebitæ gratiæ tuæ largitate me implevisti, qui et abundantiam hujus tantæ suavitatis tuæ oblitus sum, et tanta bona mihi tradita a te prospiciens, spreto honore regni cœlestis, et gloria tua, me in spurium filium et degenerem converti, et diabolo distra-

hendo per sterquilinia luxuriæ et spineta avaritiæ, et ad illidendum in scandali fluctibus et procellis superbiæ me tradidi. Ego sum cæcus mercator qui pretiosissimis talentorum tuorum divitiis tantam, miserabilis, inopiam et nuditatem et æterna suspiria mercatus sum; sterquilinio luxuriæ et divitiarum sentibus, jucundissimam ac suavissimam pacem; securissimum portum, procella superbiæ; æternam lucem, æternitatis tenebris; æterna gaudia, æternis doloribus; et æternam gloriam, æterno opprobrio; et regnum tuum, diabolica servitute commutavi.

Ego sum infirmissimus ille, qui velut signum ad sagittam jaculis peccatorum confodiendum, et vulneribus lacerandum me exposui. Ego sum ille homo qui, velut cadaver canibus infernalibus et omnibus volucribus immundis dissecandum et laniandum, projectus a civitate tua sancta, quæ est sanctorum amicorum tuorum, sanctaque jucundissima societate sanctorum spirituum supernorum, vitiorum vermibus comedendum me tradidi. Quam abominabilis appareo coram oculis sanctis tuis, cœno fetidissimo teterrimoque luxuriæ immundus ac sordidatus, igne iracundiæ et avaritiæ semiustus, atque vermibus odii, et invidiæ obsessis membris meis, vento superbiæ tumidus, monstruosus totus, ulcerosus, atque confossus, tot tantorumque peccatorum meorum diabolicæ turpitudinis sigillatus characteribus. Scio, miserator Domine, quod merito et justissime negare me potes, et non me recognoscere non solum filium tuum, sed et creaturam tuam in eo quod talis sum. Nec enim horrenda

illa omnigenum turpitudinum monstruosa facies, est creationis aut recreationis tuæ, non est abominatio ista imago tui et similitudo æqua. Alteram me creasti. Vere similitudo ista diabolicæ turpitudinis me ostendit diaboli hactenus fuisse filium, et tormentorum infidelium hæredem, hæc est mercatio et commutatio, quia cæcus et dementissimus ego tuæ similitudinis gloriam et honorem abominabilissima ac vilissima feditate mutavi.

Non ideo, sancte Pater, pretiosa illa talenta tua tradideras mihi, ut pro usuris horrendam istam abominationem faceres me tibi reportare. Non ideo tot ac tantis beneficiis tuis me implevisti et ditasti, ut in oppugnationem tuam ea converterem. Non erat intentio benignitatis tuæ armare me contra te, nec armare diabolicam auctoritatem donis tuis. Ecce tot hic vulneribus plagatus sum, nec ullo sensu doloris torqueor. Tot et tantis vulneribus confossus non doleo. Video me cæcum, qui tot et tantas turpitudines meas et nuditatem non erubesco.

Vere insensibilis sum et stupidus corde, qui tot et tanta damna mea non deleo, et qui mortem meam lugere non valeo. Vere corde lapideo induratus sum, qui nec imminentia mihi æterna supplicia saltem non timeo. Vere corde congelatissimo, quem beneficiorum incendia admota amore Patris clementissimi calefacere non sufficiunt. Vere largiter me reprehendo, quem nec tuba prædicationis, nec comminationum tuarum tonitrua sufficiunt excitare.

Ubi est dolor penetrabilis, dolor compunctionis, quo

totam illam duritiam diabolicam conterere et diruere deberem, et totum lapidem duritiæ et obstinationis illius comminuere? Ubi est, Deus meus, ille pudor, quo ante oculos tuos et totius curiæ cœlestis confundi deberem? Ubi est timor ille tuæ vindictæ, quo totus ante conspectum tuum contremiscere deberem? Ubi est amor ille, et desiderium pacis, amoris et gratiæ tuæ recuperandæ quo inardescere deberem? Ubi est torrens ille lacrymarum, quo spurcitias meas ante te delere deberem? Ubi est devotio orationis, qua te mihi placatum et propitium reddere deberem? Quo me vertam, misericors et miserator Pater, qui nihil dignum respectu misericordiæ tuæ offero majestati tuæ? Quo fugiam, piissime Pater, qui sum vacuus omni bono, et etiam plenus omni malo appareo ante conspectum sanctorum tuorum, et sanctarum militiarum exercituum cœlestium?

Scio, Domine Deus, dominator vitæ meæ, quod *omne datum optimum, et omne donum perfectum desursum est, descendens à Patre et fonte luminum*; scio me nihil posse acceptum offerre coram te et gratum nisi de fonte bonitatis tuæ illud præhauserim; et hoc utique te illuminante, docente. Scio hanc arrham misericordiæ tuæ me prævenire. Scio, dulcissime Pater, quod bona tua sicut fraude nulla tibi arripere aut auferre possum, sic nec ullis meritis obtinere me omnia posse quibus ad te revertar, et complaceam. Quid enim meritis meis deberi potest, nisi mortis æternæ supplicium? Scio quod in beneplacito tuo sancto est me disperdere secundum mul-

titudinem flagitiorum, facinorum, et negligentiarum et omissionum mearum ; vel reformare me, vel facere me tibi acceptabilem secundum divitias inæstimabiles misericordiæ tuæ, qui solus es reformator creaturæ quam solus formasti.

Nunc, misericors Pater, ad te confugio, sciens quod non est mihi fuga a te nisi ad te. Quis me potest liberare de manibus tuis, nisi tu solus? Liberare me potest misericordia tua, quam tot et tantis iniquitatibus meis non solum demerui, sed etiam impugnavi, ab ira justissima tua, quam infelicissimus et ingratissimus irritavi. Igitur suscipere me dignare, Domine, revertentem ad te. Averte, obsecro te, oculos sanctos ab ingratitudinibus meis atque spurcitiis. Ad teipsum, obsecro, respice, cui nunquam sine veniæ spe supplicatur. In temetipso invenies unde et propter quod miserearis secundum abundantiam suavitatis tuæ, et immensitatem misericordiæ tuæ. Noli, obsecro, ad me respicere, quia nihil in me invenies, nisi unde irasci debeas, vel nisi morte æterna dignissimum. Averte, obsecro te, Domine, oculos tuos sanctos a conspectu turpitudinum et abominationum mearum, quas si ego perlucide et plene conspicerem et viderem, horrore nimio non sustinerem, sed meipsum horrerem et fugerem. Averte, obsecro, nares tuas a fetoribus meis; et ad temetipsum converte. Scio, Domine misericordiæ, quod mundi sunt oculi tui sancti, et horrorem deformitatis meæ, nisi tu dederis mihi bona, quibus placeam tibi, non possunt aspicere. Scio quod tota tua curia cœles-

tis avertit oculos suos, et aures obturat, abominationes meas ferre non sustinens. Sed tu, misericors Pater, ad fontem illum misericordiæ convertere, cujus misericordiæ non est numerus nec finis, et pio ac sereno vultu respice me creaturam tuam. Creatura tua ego sum, Domine, et opus manuum tuarum.

Reforma igitur, obsecro, quod in me fecisti, et destrue quod ego contra mandata tua in me feci. Hoc igitur destrue quod odisti in me, et quod tu utique non fecisti, sed ego miser. Hoc reforma et refice quod tu ipse fecisti et formasti. Hoc enim est tuum, Domine Deus meus, hoc est odisse, quod non posse. *Nihil odisti eorum quæ fecisti.* Hoc destrue in me quod meum est, quod utique tu non fecisti, hoc est, turpitudinem abominationum mearum. Ne me destruas. Hanc destrue, misericors et miserator Domine; hanc enim odisti, et hanc ut odisse incipiam mihi largitus es.

MEDITATIO VIII.

Elevatio pœnitentis ad Patrem.

Respice, obsecro, sancte Pater omnipotens æterne Deus, ad illam misericordiæ tuæ exundantissimam abyssum, qua velut diluvium ablutionis charissimi Filii tui unigeniti pretiosissimum vivificumque, in mundi emundatione exundavit, cujus et morte placuit bonitati tuæ etiam nos vivificare, et ejus sanguine lavare. Qui etiam Filium tuum charissimum mundo scuto bonæ voluntatis tuæ largitus es, quo se ab ira tua protegerent, et mortem

quam metuunt, ipse illam scuto justitiæ tuæ et justissimæ iræ tuæ objecto exciperet. Ubi, quantum per te nobis boni velles, ostendere dignatus es, dum charissimum Filium tuum, velut scutum, iræ tuæ opponere dignatus es. Et ipsum placuit misericordiæ tuæ et iram tuam et mortem nostram excipere, iram quam merueramus, et mortem. Ipse vero Unigenitus tuus mortem nostram solus portavit.

Reminiscere miserationum tuarum, Domine, et misericordiarum tuarum, quæ a sæculo sunt ; et conanti creaturæ tuæ ad te porrige dexteram. Adjuva infirmitatem conantis ad te. Trahe ipsum, qui scis ipsum non posse ad te venire, nisi tu Pater traxeris eum cum tuo amore et desiderio. Fac me servum tibi acceptabilem et placitum, qui scis me non posse aliter tibi placere. Da, obsecro, dona illa sancta, quibus solis tibi placeam ; qui das bona grata petentibus te ; fac, quæso, ut tu solus sis amor meus et desiderium meum, tu solus sis amor meus et timor meus. Vindica me totum tibi qui me, totum quod sum, et totum quod in me, imo totum quod sapio, totum quod moveor, debere tibi soli scio. Totum me converte in laudem et gloriam tuam, qui totum me debeo laudi tuæ. Ne tradas, obsecro te, Domine, hostibus tuis creaturam tuam, retine eam tibi, cujus est solius plenissime, et singillatim consumma in me quod cœpisti, et confirma quod operatus es.

Exaudi, obsecro, orationem meam, cujus tu largitor et inspirator es, antequam invocarem te. Respice supplican-

tem tibi, qui me, dum errarem, respicere sic dignatus es, ut exaudias me. Ad hoc dedisti mihi, ut supplicarem tibi ut miserearis mihi peccatori, et cui jam arrham misericordiæ tuæ tribuisti, largire residuum. Recupera me, Domine Deus meus, et erue de manibus inimicorum meorum, quia et ipsi tui sunt, et omnipotentiæ tuæ subjiciuntur; qui etiam nil oderunt in me, nisi quod dedisti mihi in omnibus bonis actibus. Nihil oderunt in me, nisi quod diligo te. Hoc omnibus studiis et viribus suis et tota fraude moliuntur ne diligam te, ne glorificem te, nec omnino quæram te.

Ne ergo prævaleant adversum me hostes gloriæ tuæ, sed magis confundantur multitudine misericordiæ tuæ, videntes me conversum in laudem et gloriam tuam totum quærere pacem et gloriam tuam contra insidiantes, et cujus immutationem intendunt. Ne expleri patiaris, obsecro te, Domine, tam iniquam, tam exsecrabilem voluntatem eorum de me, et contra me. Magnifica ergo, Deus meus, animam meam ad annuntiandum laudem tuam, et gloriæ tuæ præconia, ut totus de cætero secundum magnitudinem gloriæ tuæ vivam, totaque vita mea te glorificet. Exemplo meo ad glorificandum te, invita et provoca multos prædestinatos. Abstrahat, quæso, vilissimos et immundissimos abominabilesque spiritus tenebrarum a me, præsentia luminositatis et suavitatis gloriæ tuæ, quam sustinere non possunt. Dirumpe vincula mea, et educ me de conclusione, et de carcere horrido et tenebroso teterrimoque, et de lacu miseriæ, et de

luto fæcis, et de profundo mortis et tenebrarum in libertatem et lucem tuam admirabilem.

Illumina me fide saluberrima tua, lætifica me et confirma me jucundissima et certissima tua. Vivifica me dilectione fortissima et justissima tua. Deprime me et humilia atque custodi me timore fortissimo, securissimo et invictissimo tuo. Confunde salubriter me pudore pulcherrimo et gloriosissimo tuo. Quoties ante oculos tuos aliquid quod eos offendat affero, torque me, afflige me dolore muliebri, et suavissimo modo compunctionis medicinæ efficacissimæ tuæ, ne recedam a facie misericordiæ tuæ vacuus et confusus, sed obtineam quidquid, te jubente, te largiente et inspirante, petam, et quidquid te petentibus promisisti. Sentiam, misericors et miserator Domine, quod non vanum ad misericordiam tuam confugitur, et præsto es te quærentibus ad inveniendum te, et quod non deficiam apud te fontem misericordiæ tuæ, qui de profundo me eripuisti, et quæ, et quanta, et quot intelligis, contulisti. Eadem quippe facultate omnipotentiæ, sapientiæ et bonitatis tuæ, qua dixisti et facta sunt omnia, ea facilitate misericordiæ tuæ dicere potes, et informabuntur in me omnia deformata.

Ecce, omnipotens et misericors Pater, tot et tanta beneficia tua quæ recepi, enumeravi, tot et tanta mala, quæ bonitati tuæ reddidi, recitavi; infelix ego sum et ingratus, qui post tot et tanta mala, quæ manent me, et imminent mihi, adhuc gelido, duro et impudenti et mortuo et stupido corde sum coram te, et non erubesco.

in tot et tantis latrociniis deprehensus, et solum exspectans infernale patibulum, nec timore concutior, nec dolore torqueor, nec pudore confundor, nec amore tam placidæ, tam durabilis bonitatis tuæ accendor. An exspectas, dulcissime Pater, et differs respicere in me, et misereri mei, quousque secundum misericordiam tuam dignus ante te appaream, et dignum aliquid rogatu et exauditione tua ante te offeram? Ecce cadaver mortuum et vermibus scatens, et triduanum fetens ad te veniens in te vitæ largitorem, attuli. Ecce cæcum ad illuminandum offero omnipotenti misericordiæ tuæ, et languidum ad sanandum, et tot et tantis debitis obligatum, ad solvendum, nudissimum et pauperrimum, ad ditandum, in cujus oculis facile est subito honestare pauperem.

Non aliquid aliud possum, clementissime Deus, offerre tibi, nisi memetipsum qualis sum, et ostendere mortem et vulnera mea, nuditatem et paupertatem meam, et debita mea, secundum quæ carcerem mortis æternæ timeo. Ostende itaque oculos tuæ misericordiæ, si quomodo convertaris et ignoscas, et infundas gratiam beatitudinis tuæ super me. Nec enim convertere me possum ad te tot et tantis vulneribus et ægritudinibus et morte ipsa depressus, et impotens effectus. Sed tu, misericors Pater, converte me, et convertar ad te. Converte me, Domine, ad te, et contere et contribula cor meum, et sensus vivifici doloris immitte. Non enim est fons bonorum præter te. Non est a quo accipiam amorem et timorem et dolorem et pudorem, quibus coram te mise-

ricordia dignus inveniar, nisi de prælarga misericordia tua super me indignissimum gratiam effuderis. Domine, si istam mihi concesseris, beatus ero. Si in me flagitia et facinora mea vindicare secundum judicium et justitiam tuam dignatus fueris, felix sum; non autem si secundum iram tuam, quæ rebelles et contumaces misericordiæ tuæ comprehendit in fine.

Et hæc est justitia tua, et judicium tuum, misericors Pater, quod timore, et amore et pudore, et dolore agitur in cordibus veraciter pœnitentium et redeuntium ad bonitatem tuam, ut misericordiam consequantur. Confige ergo latronem istum timore suo sancto, et adure apostatam istum igne amoris et charitatis tuæ. Confige, Domine, malefactorem istum dolore vivifico ac saluberrimo tuo; confunde impudentem prævaricatorem istum glorioso tuo pudore. Affige sceleratum istum cruci pœnalis laboris, et acceptabilis misericordiæ tuæ, fac me toto corde esurire et sitire te totis visceribus, totoque desiderio amplecti te. Fac me totis visceribus, totoque desiderio amplecti te. Fac me totis visceribus servire tibi soli, toto studio quærere quæ beneplacita sunt coram te; cui cum unigenito tuo et Domino nostro Jesu Christo, et Spiritu Sancto paracleto dono sanctissimo tuo omnis honor et gloria in sæcula sæculorum. Amen.

MEDITATIO IX.

De humanitate Christi.

Jesum Nazarenum a judæis innocenter condemnatum,

a gentibus cruci affixum, nos Christiani divinis honoremus obsequiis. Salvatoris infirma nos, qui Christi sumus, reverenter venerari, amanter amplecti, fortiter imitari dignum est et salubre et honorificum. Hæc enim sunt instrumenta fortissima; quibus omnipotens virtus, et investigabilis sapientia Dei restaurationem mundi potenter ac mirifice operata est, et usque modo operatur. Christus Dominus minoratus est paulo minus ab Angelis, ut nos æquaret Angelis, et quis propter Christum se non humiliet? Christus Dominus pro peccatis nostris crucifixusest, et crucis amara suis amatoribus dulcoravit; mortuus est, et mortem enecavit, ut viveremus per illum; et quis non amet Christum Dominum? Quis non patiatur pro Christo? Christus per crucis ignominiam ad supernæ charitatis gloriam transivit, et data est ei pro sua reverentia a Deo Patre omnis potestas in cœlo, et in terra: ut adorent eum omnes Angeli Dei, et in nomine ejus omne genu flectatur, cœlestium, terrestrium et infernorum.

Ubi ergo est gloriatio tua, o Christiane, nisi in nomine crucifixi Domini tui Jesu Christi; in nomine quod est super omne nomen, in quo qui benedictus est super terram, benedicetur in cœlis? Gloriamini in nomine sancto ejus, filii redemptionis; date honorem Salvatori vestro, qui magna fecit in vobis, et magnificate nomen ejus mecum, dicentes: Adoramus te, Christe, Rex Israel, princeps regum terræ, lux gentium, Domine Sabaoth, virtus Dei omnipotentis fortissima. Adoramus te, pre-

tiosum redemptionis nostri pretium, hostia pacifica, quæ sola odoris tui mirabili suavitate Patrem, qui in cœlis habitat, ad respiciendum humilia inclinasti, et solus ipse ipsum placabilem reddidisti. Tuas, Christe, miserationes prædicamus; tuæ suavitatis memoriam cum abundantia eructamus; tibi, Christe, sacrificium laudis immolamus pro multitudine bonitatis tuæ, quam ostendisti nobis, semini nequam, filiis sceleratis.

Cum enim adhuc essemus inimici tui, Domine, et mors antiqua in omnem carnem exerceret dominium, cui omne semen Adam lege primordialis culpæ obnoxium erat, recordatus es uberrimæ misericordiæ tuæ, et prospexisti de sublimi habitatione tua in hanc vallem plorationis et miseriæ. Vidisti, Domine, afflictionem populi tui, et tactus dulcore charitatis intrinsecus, apposuisti cogitare super nos cogitationes pacis et redemptionis. Et quidem cum esses Filius Dei, verus Deus, Deo Patri, Sanctoque Spiritui coæternus et consubstantialis, lucem inhabitans inaccessibilem, portansque omnia verbo virtutis tuæ, non despexisti in hoc nostræ mortalitatis ergastulum altitudinem tuam inclinare; ubi nostram et gustares et absorberes miseriam, nosque reparares ad gloriam. Parum fuit charitati tuæ, ad consummandum opus nostræ salutis, Cherubim aut Seraphim, aut unum ex Angelis destinare: ipse ad nos venire dignatus es per mandatum Patris, cujus nimiam charitatem experti sumus in te. Venisti, inquam, non locum mutando, sed præsentiam tuam nobis per carnem exhibendo. Descen-

disti a regali solio sublimis gloriæ tuæ in humilem et abjectam in oculis suis puellam, primo virginalis continentiæ voto sigillatam. In cujus sacro utero Spiritus Sancti inenarrabilis virtus et te concipi fecit, et nasci in vera humanitatis natura, ita ut nec majestatem divinitatis in te, nec integritatem virginitatis in Matre, violaret nativitatis occasio.

O amanda, o admiranda dignatio ! Deus immensæ gloriæ, vermis contemptibilis fieri non despexisti; Dominus omnium, conservus servorum apparere voluisti. Parum tibi visum est Patrem te nostrum esse; etiam, Domine, frater noster esse dignatus es. Et tu, Domine universorum, qui nullam habes indigentiam, inter ipsa nativitatis tuæ initia non horruisti abjectissima paupertatis degustare incommoda. Ut enim, ait Scriptura, tibi, cum nascereris, *non erat locus in diversorio*, neque cunabula, quæ teneritudinem tuam exciperent habuisti; sed tu in vili præsepio sordentis stabuli, tu qui terram palmo concludis, involutus panniculis reclinatus es; et hospitium, scilicet præsepium a brutis animalibus mater tua mutuo accepit. Consolamini, consolamini, qui in sordibus paupertatis enutrimini, quia vobiscum est Deus in paupertate, non cubat in deliciis splendidi cubilis, nec enim invenitur in terra suaviter viventium. Quid ultra gloriaris, o dives, lutea res, in volutabro lecti picti et delicati, cum Rex regum suo recubitu stramenta pauperum honestare voluerit? Quid dura strata detestaris, cum tener infantulus, in cujus manu sunt omnia, tuis sericis, tuis

plumis duras jumentorum stipulas præelegerit? Sed et tenella hæc tua, Christe, infantia a persecutorum gladiis tuta non fuit. Adhuc enim inter dulcia matris ubera sugens dependebas, quando « apparuit Angelus in somnis Joseph, dicens: Surge, et accipe puerum, et matrem ejus, et fuge in Ægyptum: et esto ibi usque dum dicam tibi; futurum est enim ut Herodes quærat puerum ad perdendum eum (MATH. II, 13). Jam ex tunc, bone Jesu, pati cœpisti. Non solum autem illam infantiæ tuæ vexationem in te ipso pertulisti, sed et mortem in pusillis tuis, quorum multa millia inter mamillas matrum pro te Herodis trucidavit immanitas.

Infantia vero teneriori decursa, discendæ humiliter veritatis nobis exemplum præbuisti. Non enim sedisti cum consilio vanitatis, sed in medio doctorum, interrogans et audiens illos, cum tamen Dominus scientiarum tu esses, atque ipsa Dei Patris sapientia. Sed et obedientiæ nobis formam præstitisti, dum parentum imperio tu, imperator mundi, humiliter subditus exstitisti. At ubi robustioris ætatis plenitudo advenit, missurus manum ad fortia, egressus es in salutem populi tui, ut gigas fortis ad currendum viam totius miseriæ nostræ. Et primum quidem, ut per omnia fratribus assimilares, servum tuum baptizantem peccatores ad pœnitentiam, tanquam peccator adiisti; baptizari quoque te postulasti, innocens agne Dei, quem nulla peccati stilla unquam maculavit. Baptizatus es, non te in aquis, sed aquas in te sanctificans; ut per eas sanctificares nos. De baptismo in desertum in

spiritu fortitudinis egressus es, ut et vitæ solitariæ in te non deesset exemplum. Solitudinem ac jejunium quadraginta dierum, famis acerbitatem, tentamenta illusoris spiritus æquanimiter tolerasti, ut omnia hæc nobis tolerabilia efficeres. Demum venisti ad oves quæ perierant domus Israel, divini verbi lampadem palam extollens ad illuminationem orbis terræ, et regnum Dei cunctis annuntians, factus es causa salutis æternæ omnibus obtemperantibus, sermonem sequentibus signis confirmasti, virtutem divinitatis tuæ ostendisti in cunctis male habentibus, omnia omnibus gratis exhibens quæ saluti earum congruerent, ut omnes lucrifaceres. *Sed obscuratum est insipiens cor eorum*, Domine, et projecerunt sermones tuos retrorsum; neque attenderunt ad omnia mirabilia, quæ operatus es in eis, exceptis perpaucis nobilioribus athletis, quos inter infima et abjecta mundi elegisti, ut per ipsos alta et fortia magnifice expugnares. Nec solum ingrati gratuitis tuis beneficiis exstiterunt, sed et contumeliis affecerunt te, Dominum dominantium, et fecerunt in te quæcumque voluerunt. Te enim faciente opera Dei, quæ nemo alius fecit, quid dixerunt? *Non est hic homo a Deo; in principe dæmoniorum ejicit dæmonia. Dæmonium habet; seducit turbas; vorax est et potator vini; amicus publicanorum et peccatorum.*

Quid fles? quid suspiras, o homo Dei, dum sustines verborum injurias? Non audis quanta propter te in Dominum Deum tuum ceciderunt opprobria? *Si patrem familias Beelzebud vocaverunt, quanto magis domesticos*

ejus? Et hæc quidem et similia blasphemantes, et aliquoties lapidibus te impetentes, Jesu bone, patienter sustinuisti, et factus es coram eis quasi homo non audiens, et non habens in ore suo redargutiones. Novissime autem et justum sanguinem tuum, a discipulo tuo, filio perditionis, triginta argenteis appretiati sunt, ut præcipitarent animam tuam in mortem sine causa. Et te perditissimi proditoris tui perfidia non latebat, quando in cœna ablutionis causa etiam coram ipso, genu flexo procumbens, maledictos pedes ejus veloces ad effundendum sanguinem tuum sanctissimis manibus tuis attrectare, lavare et extergere dignatus es. Et adhuc extento collo ambulas, o terra et cinis, adhuc superbia te supra te elevat, adhuc impatientia te exagitat! Intuere humilitatis et mansuetudinis magistrum, Dominum Jesum Christum, universæ creaturæ factorem, tremendum judicem vivorum atque mortuorum, ante pedes hominis et traditoris sui incurvantem. Disce quia mitis est et humilis corde, et confundere in superbia tua, erubesce impatientiam tuam. Hoc quoque erat mansuetudinis tuæ, Domine Jesu, quod perfidum illum in cœtu fratrum palam detegere et confundere noluisti, sed leniter admonitum accelerare jussisti quod parabatur. In omnibus his non est aversus furor ejus a te, sed egressus foras satagebat circa frequens maleficium. *Quomodo cecidisti de cœlo, lucifer, qui mane oriebaris* in deliciis Paradisi? Gloriosus apparuisti, civium cœli socius, et Verbi divini conviva. Qui nutriebaris in croceis, amplexatus es stercora? Tunc

clarificata est familia tua, Christe, in modum societatis angelicæ, tunc demum divinissimi verbi uberrima inundatione felix ille conventus ex ore tuo potatus est. Siquidem corruptus ille uter foras missus fuerat, quem hujus limpidissimi liquoris infusione sciebas indignum.

Dato autem charitatis et patientiæ Salvatoris mandato, et disposito fratribus regno Patris tui ad locum traditori tuo notum cum illis divertisti, sciens omnia quæ ventura erant super te. Ibi animæ tuæ tristitiam, quam ex imminente passione sponte assumpsisti; sicut et cætera quæ passus es in auribus fratrum profiteri non erubuisti, dicens : *Tristis est anima mea usque ad mortem.* Positis quoque genibus procidisti in faciem tuam, orans in agonia, et dicens: *Abba Pater, Pater mi, si possibile est, transeat a me calix iste.* Et angustias cordis tui tristissimi indicabat sudor ille sanguineus, qui orationis tempore de sanctissima carne tua guttatim decurrebat in terram. Dominator Domine Jesu Christe, unde animæ tuæ hæc tam vehemens tristitia? Unde tanti sudoris anxietas, et tam anxia supplicatio? Nonne voluntarium omnino Patri sacrificium obtulisti, et nihil invitus pertulisti? Utique, Domine. Arbitramur autem quod et hoc quoque ad consolationem infirmorum membrorum tuorum assumpsisti, ne forte desperet quis, si caro infirma remurmuret, cum tamen ad passionem promptus spiritus. Nimirum et ut majores erga te amoris et gratitudinis stimulos haberemus, naturalem carnis infirmitatem, hujusmodi indiciis in te expressisti, quibus doceremur

quia vere languores nostros ipse portasti; et non absque sensu doloris, passionum sentes percurristi. Vox enim illa, vox carnis fuisse videtur, non spiritus, ex eo quod subjunxisti, *spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.* Quam promptus enim fuerit spiritus tuus, bone Jesu, ad passionem, evidenter ostendisti, quando venientibus una cum proditore tuo viris sanguinum, quærentibus animam tuam cum laternis, facibus, et armis per noctem, ultro occurristi, et signo quod a duce flagitii acceperant teipsum manifestasti. Nam accedentem ad osculum oris tui cruentam bestiam aversatus non es, sed os, in quo dolus inventus non est, ori quod abundavit malitia, dulciter applicuisti.

O innocens agne Dei, quid tibi et lupo illi? *Quæ conventio Christi ad Belial?* Sed et hoc benignitatis tuæ erat, Domine Jesu, ut omnia illi exhiberes, quæ pravi cordis pertinaciam emollire potuissent. Nam et veteris amicitiæ illum commonuisti dicens : *Amice, ad quid venisti?* Et horrore sceleris sui cor impii ferire voluisti, cum ei dicebas : *Juda, osculo Filium Dei tradis. Et ecce Philistiim super te, Samson.* Non illos a te absterruit, quod in hora comprehensionis tuæ omnipotenti brachio tuo terræ eos allisisti, non quidem defensionis causa, sed ut agnosceret humana præsumptio nihil se posse adversum te, nisi quantum permitteretur a te. Et quis audiat sine gemitu qualiter in illa hora homicidas manus tibi injecerunt, et innocentes manus tuas, bone Jesu, vinculis constringentes, te agnum mansuetissimum nihil oblo-

quentem, ad instar latronis, contumeliose pertraxerunt ad victimam? Sed nec tunc misericordiam tuam super inimicos tuos distillare favus dulcedinis tuæ, Christe, cessavit. Nam et mutilam ab discipulo tuo aurem inimici sanasti; et defensoris tui zelum a læsione trahentium te compescuisti. Maledictus furor eorum, quia pertinax, quem nec majestas miraculi, nec pietas beneficii confringere potuit.

Concilio malignantium adversus te Pontificum præsentatus es, et veritatem, prout oportuit, confessus, quia de blasphemia adjudicatus es morti. Amantissime Domine Jesu, quanta illic indigna a propria gente pertulisti? Vultum tuum honorabilem, in quem desiderant Angeli prospicere, qui omnes cœlos adimplet lætitia, quem deprecantur omnes divites plebis, polluti labii sui sputis inquinaverunt, sacrilegis manibus ceciderunt, velo operuerunt in derisionem, et te Dominum universæ creaturæ, tanquam servum contemptibilem, colaphizaverunt. Adhuc autem et animam tuam incircumciso cani degluticndam tradiderunt. Vinctum siquidem ante faciem Pilati præsidis te perduxerunt, postulantes supplicio crucis perimi te qui peccatum non noveras; et virum homicidam donari sibi, lupum agno, auro lutum præponentes. O indignum et infelix concambium! Et quidem non ignorabat impius ille per invidiam hoc fieri in te; nec tamen abstinuit a te temerarias manus, sed replevit amaritudine animam tuam sine causa. Illudendum Herodi te misit, illusum recepit, nudum in conspectu irrisorum astare te

fecit; nec pepercit amarissimis verberibus virgineam carnem tuam divellere, plagis, livores livoribus crudeliter infligens.

Electe puer Domini mei, quid tanta amaritudine, quid tanta confusione dignum commiseras? prorsus nihil: ego homo perditus, totius contritionis, totius confusionis tibi causa exstiti. Ego uvam acerbam comedi, et dentes tui obstrepuerunt, quia quæ non rapuisti tunc exsolvebas. In omnibus his non est perfidorum judæorum satiata impietas. Novissime autem in manus incircumcisorum militum devolutus es, morte turpissima consumendus. Parum erat sacrilegis istis crucifigere te, nisi prius et ipsi replevissent illusionibus animam tuam. Quid enim de illis ait Scriptura? *Et congregaverunt ad eum universam cohortem in prætorium; et exuentes eum vestimentis suis, induerunt eum tunica purpurea, et chlamydem coccineam circumdederunt ei; et plectentes coronam de spinis, imposuerunt capiti ejus, et arundinem in dextera ejus, et genu flexo illudebant ei, dicentes: Ave, rex judæorum; et dabant ei alapas, et exspuentes in eum accipiebant arundinem, et percutiebant caput ejus. Et postquam illuserunt ei, induerunt eum vestimentis suis; et duxerunt, ut crucifigeretur, bajulantem sibi crucem. Et perduxerunt eum in Golgotha, et dabant ei vinum myrrhatum cum felle mistum bibere; et cum gustasset, noluit bibere. Tunc crucifixerunt eum, et duos latrones cum eo, hinc et hinc, medium autem Jesum. Jesus autem dicebat: Pater, dimitte illis, quia nesciunt quid faciunt.*

Postea sciens Jesus quia omnia consummata erant, ut Scriptura impleretur, dixit : Sitio. Et currens unus ex eis acceptam spongiam implevit aceto, et imposuit arundini, et dabat ei bibere. Cum autem accepit acetum, dixit : Consummatum est. Et exclamans voce magna dixit : Pater, in manus tuas commendo spiritum meum; et inclinato capite tradidit spiritum. Tunc unus militum lancea latus ejus aperuit, et continuo exivit sanguis et aqua.

Expergiscere nunc, anima mea, excutere de pulvere, et contemplare attentius virum hunc memorabilem quem in speculo evangelici sermonis quasi præsentem intueris. Attende, anima mea, qui est iste qui ingreditur habens imaginem quasi regis et nihilominus servi despectissimi confusione repletus est. Coronatus incedit, sed ipsa ejus corona cruciatus est illi, et mille puncturis speciosum ejus verticem divulnerat. Regali purpura induitur, sed potius in ea despicitur quam honoratur. Sceptrum in manu gestat; sed eo ipso caput ejus reverendum feritur. Adorant coram ipso positis in terram genibus, regem conclamant, et continuo ad conspuendum amabiles genas ejus insiliunt, maxillas palmis concutiunt, et honorabile collum inhonorant. Vide alia, quomodo per omnia vir iste coarctatur et conspuitur et spernitur. Sub crucis onere dorsum incurvare jubetur, et suam ipsius portare ignominiam. Ad locum deductus supplicii myrrha potatur et felle. In cruce sublevatur, et dicit : *Pater, dimitte illis, quia nesciunt quid faciunt*. Qualis est hic, qui in omni-

nibus pressuris suis nec semel os suum aperuit, ut aut querelæ, aut excusationis, aut comminationis, aut maledictionis verbum adversus maledictos canes istos proferret, et novissime verbum benedictionis, quale a sæculo non est auditum, super inimicos suos effudit? Quid hoc viro mansuetius? quid benignius, anima mea, vidisti? Adhuc autem attentius illum intuere, quia et grandi admiratione et tenerrima compassione dignus apparet. Vide nudum et verberibus laceratum, in medio latronum cruci ignominiose ferreis clavis affixum, aceto in cruce potatum, et post mortem lancea in latere vulneratum, et copiosos sanguinis rivos ex quinque vulneribus manuum, pedum et lateris effundentem. Fletum deducite, oculi mei; liquesce, anima mea, igne compassionis super contritione amabilis viri illius, quem in tanta mansuedine tantis vides afflictum doloribus.

Et jam quidem infirma ejus, anima mea, vidisti, et miserata es? Nunc majestatem ejus attende, et miraberis. Quid enim ait Scriptura? *A sexta autem hora tenebræ factæ sunt in universa terra, usque in horam nonam, et obscuratus est sol; et velum templi scissum est a summis usque deorsum; et terra mota est, et petræ scissæ sunt; et monumenta aperta sunt; et multa corpora sanctorum qui dormierant, surrexerunt.* Qualis est hic, quia cœlum et terra compatiuntur ei, cujus mors mortuos vivificat? Cognosce, anima mea, cognosce; hic est Dominus Jesus Christus Salvator tuus, Unigenitus Dei Filius, *verus Deus*, verus homo, qui solus sub sole sine

macula inventus est. *Et ecce quomodo cum sceleratis reputatus est, et quasi vir leprosus, et novissimus virorum æstimatus est. Et tanquam abortivum, quod projicitur a vulva, sic projectus est ab utero matris suæ* infelicis Synagogæ. Iste formosus præ filiis hominum, quam deformis præ filiis hominum factus est! Siquidem *vulneratus est propter iniquitates nostras, et attritus est propter scelera nostra.* Et factus est holocaustum suavissimi odoris in conspectu tuo, Pater æternæ gloriæ, ut averteret indignationem tuam a nobis, et consedere sibi nos faceret in cœlestibus.

Respice, Domine sancte Pater, de sanctuario tuo, et de excelso cœlorum habitaculo, et intuere hanc sacrosanctam hostiam, quam tibi offert magnus Pontifex noster, sanctus puer tuus Jesus pro peccatis fratrum suorum; et esto placabilis super multitudinem malitiæ nostræ. Ecce vox sanguinis fratris nostri Jesu clamat ad te de cruce. Quid enim est, Domine, quod pendet in ea? Pendet, inquam, quia præterita quasi præsentia coram te sunt. Cognosce, Pater; tunica filii tui Jeseph hæc est, fera pessima devoravit eum, et conculcavit in furore suo vestimentum ejus, et omnem decorem illius reliqui corporis inquinavit, et ecce quinque scissuras lamentabiles in eo dereliquit. Hoc est vestimentum quod in manu Ægyptiæ meretricis, innocens puer tuus Jesus pro peccatis fratrum suorum dereliquit, meliorem æstimans jacturam pallii quam pudicitiæ, magisque eligens spoliatus a carnis pallio in carcerem mortis descendere quam pro mundi

gloria adulterinæ voci acquiescere ; illi, inquam, voci, qua dictum est : *Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me ;* quod utique esset dormire cum adultera. Et nunc, Domine Pater, scimus quia *vivit Filius tuus, et dominatur in tota terra Ægypti,* imo in omni loco dominationis tuæ. Eductus enim ad imperium tuum de carcere mortis et inferorum, et attonsus mortalitatis comam, mutata veste carnis, in immortalitatis decore refloruit, et cum gloria suscepisti eum. Subnervavit diri Pharaonis imperium, et cum triumpho nobili virtute propria cœlos penetravit. Et ecce gloria et honore coronatus in dextera majestatis tuæ assistit vultui tuo pro nobis. *Frater enim et caro nostra est.*

Respice, Domine, *in faciem Christi tui,* qui tibi usque ad mortem obediens factus est, nec recedant ab oculis tuis cicatrices vulnerum ejus in perpetuum, ut memineris quantam satisfactionem pro peccatis nostris ab eo susceperis. Utinam, Domine, appendas in statera peccata quibus iram meruimus, et calamitatem, quam passus est pro nobis innocens Filius tuus. Certe, Domine, hæc gravior apparebit, et magis digna, ut ipsam effundas misericordiam super nos quam sint illi, aut in ipsis contineas in ira misericordias tuas. Gratias tibi, Domine sancte Pater, referat omnis lingua super abundantia pietatis tuæ, qui unico Filio cordis tui non pepercisti, sed pro nobis illum tradidisti in mortem, ut tantum, tamque fidelem advocatum haberemus in cœlis coram te.

Et tibi, Domine Jesu, fortissime zelotes, quid gratia-

rum, quid retributionis digne retribuam ego homo, pulvis et cinis, et vile figmentum? Quid enim pro salute mea facere debuisti, et non fecisti? Ab imo pedis usque ad summum verticis totum in aquis passionum te demersisti, ut me totum de illis extraheres; et *intraverunt aquæ usque ad animam tuam.* Nam et animam tuam in mortem perdidisti, ut animam meam perditam mihi redderes. Et ecce duplici debito me obligasti; nam et pro eo quod dedisti, et pro eo quod mei causa perdidisti, debitor tibi sum. Et pro mea quidem vita bis a te mihi data, semel in creatione, semel in redemptione, quid magis juste tibi reddam quam ipsam, non habeo; pro tua autem pretiosa anima ita contribulata, quid ab homine digne rependi possit, non invenio. Nam si cœlum et terram et omnem ornatum eorum pro ea rependere possem, certe nec sic usque ad mensuram debiti ullatenus attingerem. Ut autem et idipsum quod habeo et possum tibi, Domine, retribuam, tui muneris est. Diligendus ergo es, et tua modo sequenda vestigia qui mori dignatus es pro me. Et quomodo fiet istud in me, nisi per te? Adhæreat anima mea post te, quia tota virtus ejus pendet ex te.

Et nunc, Domine, Jesu Redemptor meus, te ut verum Deum adoro, in te credo, in te spero, et quibus possum desideriis ad te suspiro. Adjuva imperfectionem meam, ad tuæ passionis gloriosa insignia, in quibus salutem meam operatus es, totum me inclino. Tuæ victoriosæ crucis regale vexillum in nomine tuo, Christe, adoro;

tuum spineum diadema, tuo rubentes sanguine clavos, tuo sancto lateri immersam lanceam, tua vulnera, tuum sanguinem, tuam mortem, tuam sepulturam, tuam victoriosam resurrectionem et glorificationem, Christe, supplex adoro et glorifico. Odor enim vitæ mihi spirat in omnibus his. Horum vivifico odore spiritum meum, Domine, a peccati morte ressuscita. Horum virtute ab astutiis Satanæ me custodi, meque conforta, ut et jugum mandatorum tuorum suave mihi fiat, et onus crucis, quod post te bajulare me jubes, humeris animæ meæ leve sit atque portabile. Quæ est enim fortitudo mea, ut juxta præceptum tuum mundi pressuras tam multiplices animo invicto sustineam ? Numquid pedes mei tanquam cervorum, ut te velociter currentem per spinas et confraga passionum consequi valeam ? Sed audi, quæso, vocem meam, et inclina super servum tuum suavem illam crucem, quæ lignum vitæ est his qui apprehenderint eam, et ut spero, curram alacriter. Portabo infatigabiliter eam quæ ab inimicis est crucem post te. Illam, inquam, divinissimam crucem humeris meis impone, cujus latitudo est charitas, super omnem creaturam se extendens ; cujus longitudo, æternitas ; cujus sublimitas, omnipotentia ; cujus profunditas, inscrutabilis sapientia est. Confige illi manus meas, et pedes meos, et totam formam passionis tuæ servo tuo indue. Da mihi, obsecro, continere ab operibus carnis, quæ odisti ; et facere justitiam, quam dilexisti ; et in utroque quærere gloriam, et sinistram quidem meam clavo temperantiæ, dexteram

vero clavo justitiæ in illa sublimi cruce confixum arbitrabor. Da menti meæ jugiter meditari in lege tua, et omnem cogitatum jugiter jactare in te; et dexterum pedem meum eidem ligno vitæ prudentiæ clavo affige. Da ut ministram spiritus mei sensualitatem nec enervet labentis vitæ infelix felicitas, nec conturbet perennis vitæ præmia felix infelicitas, et sinister quoque pes meus fortitudinis clavo in cruce tenebitur. Ut autem et spinarum capitis tui aliqua in me similitudo appareat, detur, obsecro, menti meæ et salubris pœnitentiæ compunctio, et alienæ miseriæ compassio, et stimulus zeli æmulantis quod rectum est coram te, et ad te convertar in ærumna mea, dum triplex mihi configitur spina. Libet ut et spongiam per arundinem ori meo porrigas, et aceti amaritudinem gustui meo adhibeas. Libet ut per scripturas tuas rationi meæ conferas gustare et videre quomodo florens hic mundus tanquam spongia inanis est, et omnia concupiscentia ejus aceto amarior. Ita, Pater, in me fiat, ut *calix* iste *Babylonis aureus inebrians omnem terram*, nec inani me splendore seducat, nec falsa dulcedine inebriet, quemadmodum eos qui tenebras lucem, et lucem tenebras, amarum dulce, et dulce amarum arbitrantur. Vinum myrrhatum suspectum est mihi pro eo quod tu ex eo bibere noluisti, forte quia nimiam acerbitatem crucifixorum tuorum indicabat. Tuæ quoque vivificæ morti servum tuum configura, faciens in me ut moriar quidem peccato secundum carnem, vivam autem justitiæ secundum spiritum. Ut autem integram Crucifixi ima-

ginem portare me glorier; illud quoque quæso, quod post mortem tuam insatiabilis malitia impiorum in te exercuit, hanc in me similitudinem exprime. Vulneret cor meum vivax et efficax sermo tuus penetrabilior omni lancea acutissima, et pertingens usque ad interiora animæ meæ producat ex ea, tanquam a dextro latere meo, vice sanguinis et aquæ, amorem tuum, et fratrum meorum. Postremo et munda sindone primæ stolæ spiritum meum involve, in qua requiescam ingrediens ad te in locum tabernaculi admirabilis, et abscondas me, donec pertranseat furor tuus.

Die autem tertio, post diem laboris, post diem simplicis gloriæ, mane prima sabbati perpetui inter filios tuos me indignum resuscita, ut in carne mea videam claritatem tuam, et adimplear lætitia vultus tui. O Salvator meus, et Deus meus, veniat, veniat, oro, tempus, ut quod nunc credo, relevatis tandem oculis aspiciam, quod nunc spero et a longe saluto, apprehendam, quod nunc pro viribus meis desidero, ulnis animæ meæ amplectar ac deosculer, et amoris tui abysso totus absorbear. O Salvator meus, et Deus meus! Sed nunc interim benedic, anima mea, Salvatorem tuum; et magnifica nomen ejus, quod est sanctum, et sanctissimis deliciis plenum.

O quam bonus et suavis es, Domine Jesu, animæ quærenti te, Jesu redemptor captivorum, Salvator perditorum, spes exsulum, laborantium fortitudo, anxiati spiritus latitudo, animæ lacrymosæ et post te in sudore

currentis dulce solatium et suave refrigerium, corona triumphantium, unica merces et lætitia supernorum civium, uberrimus fons omnium gratiarum, inclyta proles summi Dei. Summe Deus, te benedicant omnia quæ in cœlo sunt sursum, et quæ sunt in terra deorsum; quia magnus es tu, et magnum nomen tuum. O immarcessibilis decor Dei excelsi, et purissima claritas lucis æternæ, vita omnem vitam vivificans, lux omne lumen illuminans et conservans in perpetuo splendore millena millia luminum fulgentia ante thronum divinæ majestatis tuæ a primævo diluculo. O æternum et incessabile, clarum et dulce profluvium fontis absconditi ab oculis mortalium, cujus unda sine ortu, profundum sine fundo, cujus altum sine termino, cujus latitudo incircumscriptibilis, cujus puritas imperturbabilis. Eructat te cor Dei altissimi de suæ profunditatis impenetrabili abysso, vita vitam, lux lucem, Deus Deum, æternus æternum, immensus immensum, ac per omnia sibi coæqualem, et de plenitudine tua omnes accepimus. Te enim, largissime fons omnis boni, septemplicis gratiæ pretiosum lumen, te, inquam, piissime Spiritus, deprecor ut si qua pro fragilitate mea in veritate majestatis tuæ minus intellexi, et in præceptis Dominicis intellecta per lasciviam carnis neglexi, tua me visitatione illustrare digneris; quibus ea me decenter et mihi necessarie corrigam, meique erroris per te misericordiam consequar, ut per te, quem in periculoso hujus vitæ pelago in auxilium advocavi, sine naufragio ad portam perennis requiei perducar. Te ita-

que, Pater clementissime, peto, ut qui me primitus creasti, per passionem Unigeniti tui recreasti, qui quidquid ad laudem tuam pertinet, me cogitare facias et amare. Sed quia fragilis sum, nec possum perficere, sedula tamen confessione concedas me studere, ut redemptionis ac salvationis tuæ gratiam consequar. Et quidquid deinceps operis agam, ex tua, et per tuam, et in tua gratia ad laudem tuam totum pervenire facias, meque deinceps tuere a peccatis, et in bonis operibus validiorem esse præcipias, et ut quandiu in hoc corpore vivam, aliquid servitii tibi semper exhibeam. Post exitum vero animæ meæ a corpore veniam omnium peccatorum consequi et vitam æternam me percipere concedas. Per eum, qui tecum vivit et regnat per omnia sæcula sæculorum. Amen.

MEDITATIO X.

De passione Christi.

Dulcis Jesus in inclinatione capitis et morte, dulcis in extensione brachiorum, dulcis in apertione lateris, dulcis in confixione pedum clavo uno. Dulcis in inclinatione capitis : inclinans enim caput in cruce, quasi dilectæ suæ dicere videtur : O dilecta mea, quoties desiderasti frui osculo oris mei, nuntians mihi per sodales meos, *osculeletur me osculo oris sui?* Ego paratus sum, caput inclino, os porrigo, osculare quantumlibet : nec dicas in corde tuo, illud osculum non quæro, quod est sine specie et decore; sed illud gloriosum, quo semper

frui desiderant angelici cives. Noli sic errare, quia, nisi primo osculatum fueris illud os, ad illud omnino pervenire non poteris. Igitur osculare istud os, quod tibi nunc offero, quoniam etsi sine specie et decore est, tamen non sine gratia. Dulcis in extensione brachiorum: extendens enim brachia nobis insinuat quod amplexus nostros ipse desiderat, et quasi dicere videtur: *O vos qui laboratis, et onerati estis,* venite et reficimini inter brachia mea, inter amplexus meos: videte, quia paratus sum intra brachia mea congregare vos, venite ergo omnes: nullus timeat repelli, *quia nolo mortem peccatoris, sed ut convertatur et vivat. Deliciæ enim meæ sunt esse cum filiis hominum.* Dulcis in apertione lateris; apertio siquidem illa revelabit nobis divitias bonitatis suæ, charitatem scilicet cordis sui erga nos. Dulcis in confixione pedum clavo uno; quia per hoc nobis quasi ita loquitur: Ecce si putatis quia fugere debeam, et ideo ad me accedere tardatis, scientes quia sum nimis velox, et sicut hinnulus; videte quia pedes mei clavo uno confixi sunt ita ut omnino non possim fugere vos, quia misericordia me omnino ligatum tenet; nec fugiam vos ut meruerunt peccata vestra, quia manus meæ clavis confixæ sunt. Benigne Jesu, humilis Domine, pie Domine, dulcis in ore, dulcis in corde, dulcis in aure, inscrutabiliter et inenarrabititer amœnus, pius et misericors, potens, sapiens, benignus, largus sed non prodigus, valde dulcis et suavis. Solus es summum bonum, *speciosus forma præ filiis hominum,* pulcher et decorus, et electus

ex millibus, et totus desiderabilis. Pulchrum pulchra decent. O mi Domine, nunc tota anima mea desiderat in amplexus tuos, et oscula. Nihil quæro nisi teipsum, quamvis nulla merces repromitteretur; licet infernus, et paradisus non essent, tamen propter dulcem bonitatem tuam, propter teipsum adhærere vellem tibi. Tu continua meditatio mea, verbum meum, opus meum. Amen.

MEDITATIO XI.

De redemptione humana.

Anima Christiana, anima de gravi morte resuscitata, anima de misera servitute sanguine Dei redempta et liberata, excita mentem tuam, memento resuscitationis tuæ : recogita redemptionem et liberationem tuam. Retracta ubi et quæ sit virtus salvationis tuæ, versare in meditatione ejus, delectare in contemplatione ejus, excute fastidium tuum, fac vim cordi tuo, intende in hoc mentem tuam; gusta bonitatem Redemptoris tui; accendere in amorem Salvatoris tui. Mande favum verborum, suge plus quam mellitum saporem, gluti salubrem dulcorem. Mande cogitando, suge intelligendo, gluti amando et gaudendo. Lætare mandendo, gratulare sugendo, jucundare glutiendo. Ubi ergo, et quæ est virtus et fortitudo salvationis tuæ? Certe Christus te resuscitavit. Ille bonus Samaritanus te sanavit; ille bonus amicus anima sua te redemit et liberavit : Christus, inquam. Ergo virtus salvationis tuæ, virtus est Christi. Ubi est hæc virtus Christi? Utique *cornua in manibus ejus : ibi abscon-*

dita est fortitudo ejus. Cornua quidem in manibus ejus; quia brachiis crucis confixæ sunt manus ejus. Quæ autem fortitudo in tanta infirmitate? Quæ altitudo in tanta humilitate? Quid venerabile in tanto contemptu? Sed certe ideo absconditum, quia in infirmitate; ideo celatum, quia in humilitate; et ideo occultum, quia in contemptu. O fortitudo abscondita! hominem in cruce pendentem, suspendere mortem æternam genus humanum prementem, hominem in ligno confixum, defigere mundum perpetuæ morti affixum. O celata potestas! hominem damnatum cum latronibus salvare homines damnatos cum dæmonibus! hominem in patibulo extensum omnia trahere ad seipsum! O virtus occulta! unam animam emissam in tormento, innumerabiles extrahere de inferno, hominem mortem corporis suscipere, et mortem animarum perimere.

Cur, bone Domine, pie Redemptor, potens Salvator, cur tantam virtutem operuisti tanta humilitate? An ut falleres diabolum, qui fallendo hominem dejecit de paradiso? Sed utique veritas nullum fallit. Qui ignorat, qui non credit veritatem, ipse se fallit; qui videt veritatem, et odit vel contemnit, ipse se fallit. Veritas itaque nullum fallit. An ideo, ut ipse diabolus se falleret? Sed utique sicut veritas nullum fallit, ita non intendit ut aliquis se fallat, quamvis hoc dicatur facere, cum permittit. Non enim assumpsisti hominem ut te notum operires, sed ut ignotum aperires. Verum Deum, verum hominem te dixisti, et operibus ostendisti. Res per se occulta fuit, non

studio occultata; non sic est facta ut absconderetur, sed ut suo ordine perficeretur; nec ut aliquem deciperet, sed ut quemadmodum oportebat fieret. Et si dicitur occulta; non est aliud quam non est omnibus revelata. Nam, etsi veritas non omnibus se manifestat, nulli tamen se negat. Ergo, Domine, nec ut falleres, nec ut aliquis se falleret, sic fecisti; sed ut faceres quod et quomodo faciendum erat, per omnia in veritate perstitisti. Qui ergo se fefellit in tua veritate; non de te, sed de propria queratur falsitate.

An diabolus habebat juste aliquid adversus Deum, vel adversus hominem, propter quod Deus prius deberet adversus eum pro homine hoc modo agere, quam aperta fortitudine : ut dum ille justum hominem injuste occideret, juste potestatem, quam super injustos habebat, perderet ? Sed certe diabolo nec Deus habebat aliquid, nisi pœnam; nec homo, nisi vicem : ut quemadmodum ab illo se facile permisit vinci peccando, ita illum vinceret usque ad difficultatem mortis, justitiam integram servando. Sed et hoc nonnisi Deo debebat homo. Nam non peccavit adversus diabolum, sed adversus Deum; nec homo diaboli erat, sed et homo et diabolus Dei erant. Sed et quod diabolus vexabat hominem, diaboli erat, sed et homo et diabolus Dei erant. Sed et quod diabolus vexabat hominem, non hoc faciebat zelo justitiæ, sed nequitiæ; nec jubente Deo, sed permittente : non diaboli, sed Dei justitia exigente. Nihil ergo erat in diabolo cur Deus adversus eum ad salvandum hominem fortitudinem suam celare aut differre deberet.

An aliqua necessitas coegit ut Altissimus sic se humiliaret, et Omnipotens ad faciendum aliquid tantum laboraret ? Sed omnis necessitas et impossibilitas ejus subjacet voluntati. Quippe quod vult necesse est esse ; et quod non vult, impossibile est esse. Sola ergo voluntate : et quoniam voluntas ejus semper bona est, sola fecit hoc bonitate. Non enim Deus agebat ut hoc modo hominem salvum faceret; sed humana natura indigebat ut hoc modo Deo satisfaceret. Non egebat Deus ut tam loboriosa pateretur ; sed indigebat homo ut sic Deo reconciliaretur ; nec egebat Deus ut sic humiliaretur, sed indigebat homo ut sic de profundo inferni erueretur. Divina natura humiliari aut laborare non eguit, nec potuit. Hæc omnia humanam naturam, ut ad hoc restitueretur propter quod facta erat, necesse erat facere ; sed nec illa, nec quidquid Deus non est, poterat ad hoc sufficere. Nam homo ad hoc quod institutus est, non restituitur : si non ad similitudinem Angelorum, in quibus nullum est peccatum, provehitur, quod est impossibile fieri, nisi omnium percepta peccatorum remissione, quæ non fit, nisi præcedente integra satisfactione : quam satisfactionem talem oportet esse, ut peccator, aut aliquis pro illo det aliquid Deo de suo, quod debitum non sit, quod superet omne quod Deus non est. Si enim peccare est Deum exhonorare ; et hoc homo facere non debet, etiamsi necesse esset quidquid est, quod Deus non est, perire : utique veritas immutabilis, et aperta ratio exigit, ut qui peccat reddat aliquid Deo pro honore ablato majus, quam sit hoc, pro quo illum exho-

norare non debuit. Quod quoniam humana natura sola non habebat, nec sine debita satisfactione reconciliari poterat. Ne justitia Dei in regno suo peccatum inordinatum relinqueret, subvenit bonitas Dei, et eam in suam personam aussumpsit Filius Dei ut in ea persona esset homo Deus, qui haberet quod superaret non solum omnem essentiam, quæ Deus non est; sed etiam omne debitum, quod peccatores solvere debent : et hoc, cum nihil pro se deberet, solveret pro aliis, qui quod debebant reddere non habebant. Pretiosior namque est vita hominis illius, quam omne quod Deus non est; et superat omne debitum, quod debent peccatores pro satisfactione. Si enim interfectio illius superat omnem multitudinem et magnitudinem peccatorum, quæ cogitari possunt extra personam Dei; palam est quia vita ejus magis est bona quam omnia peccata sint mala, quæ extra personam Dei sunt. Hanc vitam homo iste, cum ex debito mori non deberet, quoniam peccator non erat, sponte dedit de suo ad honorem Patris : cum eam sibi auferri propter justitiam permisit, ut exemplum omnibus aliis daret, justitiam Dei ab illis non esse deserendam propter mortem, quam ex necessitate aliquando solvere debent : cum iste, qui eam non debebat, et servata justitia vitare posset, eam sibi illatam propter justitiam sponte sustineret. Dedit itaque humana natura Deo in illo homine sponte et non ex debito quod suum erat, ut redimeret se in aliis, in quibus quod ex debito exigebatur, reddere non habebat. In omnibus his divina na-

tura non est humiliata, sed humana est exaltata : nec est illa imminuta, sed ista est misericorditer adjuta.

Nec humana natura in isto homine passa est aliquid ulla necessitate, sed sola libera voluntate. Nec alicui violentiæ succubuit, sed spontanea bonitate ad honorem Dei et utilitatem aliorum hominum, quæ illi mala voluntate sunt illata, laudabiliter et misericorditer sustinuit; nec ulla cogente obedientia, sed potenti disponente sapientia. Non enim illi homini Pater ut moreretur cogendo præcepit; sed ille quod Patri placiturum et hominibus profuturum intellexit, hoc sponte fecit. Non enim ad hoc eum cogere potuit Pater, quod ab eo exigere non debuit; nec Patri tantus honor potuit non placere, quem tam bona voluntate Filius sponte obtulit. Sic itaque Patri liberam obedientiam exhibuit, cum hoc, quod Patri placiturum scivit, sponte facere voluit. Denique quoniam Pater illi hanc bonam voluntatem dedit, quamvis liberam, non immerito dicitur, qui eam ille velut præceptum Patris accepit. Hoc itaque modo obediens fuit Patri usque ad mortem. Et sicut mandatum dedit illi Pater, sic fecit. Et calicem, quem dedit illi Pater, bibit. Hæc est enim perfecta et liberrima humanæ naturæ obedientia, cum voluntatem suam liberam sponte voluntati Dei subdit, et cum acceptam bonam voluntatem sine omni exactione, spontanea libertate perficit. Sic homo ille redimit omnes alios, cum hoc, quod sponte dedit Deo, computat pro debito quod illi debebant. Quo pretio non semel tantum a culpis homo redimitur, sed etiam quoties cum digna

pœnitentia redierit, recipitur : quæ tamen pœnitentia peccanti non promittitur. Quod quoniam in cruce factum est, per crucem noster Christus nos redemit. Qui ergo ad hanc gratiam volunt cum digno affectu accedere, salvantur ; qui vero illam contemnunt, quia debitum quod debent non reddunt, juste damnantur.

Ecce, anima Christiana, hæc est virtus salvationis tuæ, hæc est causa libertatis tuæ, hoc est pretium redemptionis tuæ. Captiva eras ; sed hoc modo es redempta. Ancilla eras, et sic es liberata. Sic es exul, reducta ; perdita, restituta, et mortua, resuscitata. Hoc mandat, o homo, hoc ruminet, hoc sugat, hoc glutiat cor tuum cum ejusdem Redemptoris tui carnem et sanguinem accipit os tuum. Hoc fac in hac vita quotidianum panem et victum, et viaticum tuum ; quia per hoc, et nonnisi per hoc et tu manebis in Christo, et Christus in te : et in futura vita erit plenum gaudium tuum. Sed, o Domine, tu qui, ut ego viverem, mortem suscepisti ; quomodo lætabor de libertate mea, quæ non est nisi de vinculis tuis ? Qualiter gratulabor de salute mea, cum non sit nisi de doloribus tuis ? Quomodo gaudebo de vita mea, quæ non est nisi de morte tua ? An gaudebo de his quæ passus es, et de crudelitate illorum, quia ea tibi fecerunt ? Quoniam nisi illi ea fecissent, tu passus non esses : et si tu passus non esses, hæc omnia bona non essent. Aut si de illis dolebo, quomodo de istis, propter quæ illa fuerunt, et quæ non essent, nisi illa fuissent, gaudebo ? Sed certe illorum nequitia nihil facere potuit, nisi quia tu sponte permisis-

ti, nec tu passus es, nisi quia pie voluisti. Illorum itaque debeo crudelitatem exsecrari, mortem et labores tuos compatiendo imitari, piam voluntatem tuam gratias agendo amare, ac sic secure de bonis mihi collatis exsultare.

Ergo, homuncio, illorum crudelitatem dimitte Dei judicio, et tracta de his quæ debes Salvatori tuo. Considera quid tibi erat, et quid tibi factum sit, et pensa qui hoc tibi fecit, quo amore dignus sit. Intuere necessitatem tuam, et bonitatem ejus, et vide quas gratias reddas, et quantum debeas amori ejus. In tenebris, in lubrico, in descensu super irremeabile chaos inferni eras; immensum, et quasi plumbeum pondus pendens a collo tuo te deorsum trahebat, onus importabile desuper te premebat, hostes invisibiles te toto conatu impellebant. Sic eras sine omni auxilio, et nesciebas, quia sic conceptus et natus eras. O quid tibi tunc erat! et quo te ista rapiebant; expavesce memorando, contremisce memorando. O bone, o Domine Jesu Christe, sic posito nec petenti, nec opinanti, ut sol mihi illuxisti, et mihi quomodo eram ostendisti. Abjecisti plumbum, quod deorsum me trahebat; removisti onus quod desuper me premebat; impellentes me repulisti, ac illis te pro me opposuisti. Vocasti me nomine novo; quod mihi de tuo nomine dedisti, et incurvatum ad aspectum tuum erexisti, dicens: Confide, ego te redemi, animam meam pro te dedi. Si adhæres mihi, et mala, in quibus eras, evades et in profundum, quo properabas, non cades, sed perducam te ad regnum meum,

et faciam te hæredem Dei et cohæredem meum. Exinde accepisti me in tuitionem tuam, ut nihil noceret animæ meæ contra voluntatem suam. Et ecce, cum nondum adhæserim tibi, sicut consuluisti, nondum tamen in infernum me cadere permisisti, sed adhuc exspectas, ut adhæream, et facias quod promisisti. Certe, Domine, sic eram, et hæc fecisti mihi. In tenebris eram, quia nihil nec meipsum sciebam; in lubrico, quia imbecillis et fragilis ad lapsum peccati eram; in descensu super cahos inferni, quia in primis parentibus descenderam de justitia ad injustitiam, per quam descenditur ad infernum, et de beatitudine ad temporalem miseriam, de qua caditur in æternum. Pondus originalis peccati deorsum me trahebat, et onus importabile judicii Dei me premebat, et inimici mei dæmones, ut me aliis peccatis damnabiliorem facerent, quantum in ipsis erat, vehementer insistebant. Sic destituto omni auxilio illuxisti mihi, et quomodo eram ostendisti. Quia et cum ego nondum hoc nosse poteram, alios, qui pro me essent, et postea meipsum, antequam postularem, hæc omnia docuisti. Plumbum trahens, et onus gravans et hostes impellentes rejecisti, quia peccatum, in quo natus et conceptus eram, et damnationem ejus amovisti, et malignos spiritus, ne vim animæ meæ facerent, prohibuisti. Christianum me fecisti vocari de nomine tuo, per quod et ego confiteor, et tu cognoscis me inter redemptos tuos, et erexisti et levasti me ad notitiam et amorem tuum; fecisti me confidere de salute animæ meæ, pro

qua dedisti animam tuam, et mihi, si te sequerer, promisisti gloriam tuam. Et ecce, cum nondum sequar te, sicut consuluisti, sed insuper multa peccata fecerim quæ tu prohibuisti, adhuc exspectas ut te sequar, et dones quod promisisti. Considera, anima mea, intendite, omnia intima mea, quantum illi debeat substantia mea tota. Certe, Domine, quia me fecisti, debeo amori tuo meipsum totum; quia me redemisti, debeo meipsum totum; quia tantum promittis, debeo meipsum totum, imo tantum debeo amori tuo plus quam meipsum, quantum tu es major me, pro quo dedisti teipsum, et cui promittis teipsum. Fac, precor, Domine, me gustare per amorem quod gusto per cognitionem; sentiam per affectum quod sentio per intellectum; plus debeo quam meipsum totum; sed nec plus habeo, nec hoc ipsum possum per me reddere totum. Trahe me, Domine, in amorem tuum, vel hoc ipsum totum. Totum, quod sum, tuum est conditione; fac totum tuum dilectione. Ecce, Domine, coram te est cor meum; conatur, sed per se non potest; fac tu quod ipsum non potest. Admitte me intra cubiculum amoris tui, peto, quæro, pulso. Qui me facis petere, fac et accipere. Das quærere, da invenire. Doces pulsare, aperi pulsanti. Cui das, si negas petenti? Quis invenit, si quærens frustratur? Cui aperis, si pulsanti claudis? Quid das non oranti, si amorem tuum negas oranti? A te habeo desiderare, a te habeam impetrare. Adhære illi, adhære importune, anima mea. Bone, bone Domine, ne rejicias eam; fame amoris

tui languet, refocilla eam, satiet eam dilectio tua, impinguet eam affectus tuus, impleat eam amor tuus, occupet me totum, et possideat totum, quia tu es, cum Patre et Spiritu Sancto, Deus solus benedictus in sæcula sæculorum. Amen.

MEDITAMIO XII.

De humanitate Christi.

Jucunditate, pietate, utilitate redundat plene sanctissima nativitas et infantia nostri Salvatoris. Jucunditate quantum ad exsultationem, pietate quantum ad passionem, utilitate quantum ad significationem. Quid enim magis jucundum quam ipsum videre hominem quem esse constat hominis conditorem? Quid iterum eidem homini magis debet videri pium, quam claro videre oculo quod in hoc me mediatore Dei et hominum Jesu Christo miro quodam et ineffabili modo æternitas incipit, sublimitas humiliatur? Concipitur in utero matris, qui sempiternus est in sinu Patris. Natus ab æterno de Patre sine matre, nascitur in tempore de matre sine Patre. Pannis est involutus, qui stirpibus et arboribus terram vestivit, luminaribus cœlum ornavit, mare piscibus implevit. Quem cœli cœlorum capere non possunt, præsepis angustia continetur, lacte materno nutritur. Proficit sapientia, cujus sapientia non incipit nec desinit, qui et Dei Patris sapientia exsistit ætate, cujus æternitas sicut non proficit in majus, sic nec deficit in minus; gratia totius ipse gratiæ auctor, et conservator et remunerator.

Parentibus subditur, quem adorat omnis creatura, cui et omne genu curvatur. Addamus, si placet quia baptizatur, et quidem Dominus a servo, Deus ab homine, et a milite Rex. Tentatur a diabolo, cui ministrant Angeli. Esurit cibus, sitit fons, lassatur via, deprimitur altitudo, virtus infirmatur, debilitatur fortitudo, injuriatur gloria, mœret lætitia, gaudium dolet, et humiliatur majestas, et moritur vita.

Jesu bone, quam dulcis es in corde cogitantis de te et diligentis te! Et certe nescio, quia nec plene comprehendere valeo, unde hoc est quod longe dulcior es in corde diligentis te, in eo quod caro es, quam in eo quod verbum; dulcior in eo quod humilis, quam in eo quod sublimis. Siquidem longe dulcius est memoriæ diligentis te videre te ex Matre Virgine in tempore natum quam in splendoribus ante luciferum a Patre genitum, teipsum exinanivisse, servique formam accepisse quam in forma Dei æqualem te Deo esse; dulcius te videre coram judæis mori in ligno quam dominari super Angelos in cœlo, intueri te inter omnia subjectum quam super omnia prælatum, hominem humana pertulisse quam divina Deum gessisse, Redemptorem esse pereuntium quam conditorem esse non existentium. O quam dulce est, bone Jesu, in secreto cordis ad memôriam revocare te pro nobis in Virgine absque pollutione conceptum, absque læsione virginitatis ejus natum, pannis involutum, in præsepio reclinatum, sustinentem convicia, tacentem ad opprobria, pedes discipulorum lavantem, linteo tergentem, de

nocte prolixius orantem, sudorem sanguinis emittentem, triginta argenteis venditum, osculo traditum, cum gladiis et fustibus captum, ligatum, judicatum, flagello damnatum, ad occisionem, ut agnum innocentem, ductum, os tuum, cum male tractareris, non aperientem, cum accusareris in multis, non respondentem, colaphizatum, alapas patientem, flagellis cæsum, plagis lividum, sputis illitum, chlamyde coccinea indutum, spinis coronatum, in derisum adoratum, arundine capite percussum, in veste alba illusum, ad mortem condemnatum, crucem tuam bajulantem, et in ea affixum, pro crucifixoribus orantem, aceto potatum, felle cibatum, a latrone conviciatum, sanguinem tuum per quinque vulnera corporis tui effundentem, caput inclinantem, spiritum emittentem, dilectam animam tuam in manus Patris commendantem et hæc omnia pro nobis sustinentem. Hæc omnia formant et adaugent magis ac magis exsultationem, fiduciam et consolationem, amorem et desiderium.

Quis enim non lætetur et exsultet? Quis non supra modum jucundetur et gratuletur, videns Conditorem suum non solum pro se hominem esse, sed tam dura tamque indigna sustinuisse? Quid in mente suavius ruminatur? Quid dulcius gustatur? Quid lætius cogitatur? Quis mihi aufert locum in regno, ubi is omnipotens est, qui frater et caro mea est? Quis mihi eventus aliquam ingeret desolationem, cui spes tanta tantam confert certitudinem? Quomodo aliquem in eo potest habere locum aliqua tristitia, in quo indesinenter versatur cogitatio ista? Nec

minorem in eo fiduciam parit, cum ipsa in Conditorem suum diligenter accenditur. Secura certe per omnem modum, et in nullo temeraria præsumptio, quam formavit in mente consideratio humanitatis in Christo. Quomodo non sperem me ad electorum pertingere sortem, cum pro me videam mortuum ipsum universorum Conditorem? Effudit pro me de latere suo sanguinem; quomodo non præsumam me redemptum, cum datum pro me non ignorem tantum taleque pretium? Effudit et pro me aquam; quomodo non me confidam ab omnibus inquinamentis meis mundatum, quem constat aqua quæ de visceribus Christi confluxit mundatum? Effusus est, inquam, ille, effusa est illa; ille ad redemptionem, ista ad redempti ablutionem; ille ut me redimeret captivum, ista ut ablueret immundum. Traditus est pro me servo Filius, ut morte sua mihi emeret hæreditatem : quomodo me non credam hæredem, et quidem hæredem Dei, cohæredem autem Christi? Cum inimicus essem, reconciliatus sum Deo per mortem Filii sui : quomodo justificatus nunc in sanguine ejus, non salvus ero ab ira per ipsum? Proprio Filio suo non pepercit pius Pater, sed pro me tradidit illum : quomodo etiam non omnia mihi donavit cum illo? Quis accusabit adversum me, cum charitas ejus operiat multitudinem peccatorum? Clamat sanguis ejus de terra melius quam Abel, et non movebit cor Patris tanti talisque sonus clamoris?

Absit, semel et iterum absit, ut compassionis visceribus caream, intuens te, o bone Jesu, mori pro me! Ante

oculos meos crucifigeris, et nulla tanget motio cor meum; apparet mihi gladius tuus, et non pertransibit animam meam! Dulcis Jesu, quid mihi ut compatiar tibi? Sed non minus utile. Quomodo minus utile, cum constet, si verum cernit ille et sentit, in quo tu loquebaris, quia *si compatimur, et conregnabimus?* Et alibi, *si commortui sumus, et convivemus.* Ut autem hæc, de qua loquimur, compassio in mente vigeat, necesse est ut ardens in ea fuerit dilectio, quia quem amore ferventi complectimur, ejus nimirum et adversitati compatimur, et prosperitati congratulamur. Jesu, nec mens mea capere, nec lingua sufficit exprimere quam sis dignus amari a me, qui tantum dignatus es amare me. Dilexisti me, et lavasti me a peccatis meis in sanguine tuo. Nam si diligo multum te, tu certe ante dilexisti me, et plus. *In hoc enim charitas Dei apparet* , ait Apostolus , *non quasi dilexerimus Deum, sed quia prior dilexit nos.* Dilexit quando non dilexi, quia, et nisi non diligentem diligeres, diligentem quoque non efficeres. Diligo te super omnia, o dulcissime Jesu, sed nimis parum, quia longe minus quam dignus es, dilectissime, ac proinde minus quam debeo. Et quis hoc posset? Diligere te potest aliquis, te donante, quantum valet, sed nunquam quantum debet. Quis tibi reddet innoxium sanguinem tuum, cujus non gutta, sed unda per quinque corporis tui partes profluxit? Creasti me, cum non essem; redemisti me, cum perditus essem. Sed conditionis quidem meæ et redemptionis causa sola fuit dilectio tua. Quid ergo, o dulcedo vitæ meæ Jesu!

Quid in me vidisti pro quo tantum pretium dares? nihil prorsus, nisi quia sic fuit placitum ante te. Multum quidem contulisti Creator, sed longe plus Redemptor. O quam decorus es Domine Jesu, et quam suavis ! Decorus, sed videntibus te ; suavis, sed gustantibus te. Nesciris, nisi videaris. Non fis dulcis, nisi gusteris. Fac me quærere te, quæsitum invenire te, inventum possidere, ut tu solus dulcescas mihi, sapias et placeas. Fac me agnoscere te, timere, amare, desiderare. In amorem temporalium labi ne sinas me. Heu, mi Domine, quia incessanter non possum gustare quam suavis et dulcis sis !

Peccator sum, o misericordissime Jesu. Miserere mei, qui non venisti vocare justos, sed peccatores. *Fons patens domui David*, appare et effundere, et ablue me. Patens es enim omnibus sitientibus te, et omnes omnium vere pœnitentium sordes abluis, reddens eis, o dulcissime Jesu, bonum pro malo, donum pro iniquitate, meritum pro delicto, pro facinore justitiam, et gratiam pro culpa. Expertus est hoc rex David, qui pœnitens a nuntio tuo audivit : *Dominus transtulit peccatum tuum a te, non morieris*. In te namque lotus est lacrymis pœnitentiæ, et mundatus est a maculis gravis culpæ. Tua siquidem in eo munditia crimen lavit adulterii, et pietas crudelitatem extersit homicidii. In te purgatus est ille princeps Apostolorum qui amare flevit quod timide negavit. In te etiam illa famosa peccatrix, o fons purissime et dulcissime, dealbata tanta meruit familiaritate donari, ut ipsis Apostolis novam tuæ resurrectionis gloriam et prior videret, et eis eam

annuntiaret. In te quoque ille mundatus est, qui juxta te in cruce pendens, dum et se digna factis recepisse recognovit, et te in tuo regno sui habere memoriam petiit, statim a te audire meruit : *Amen dico tibi, hodie mecum eris in Paradiso.* Et quot in te, pie Jesu, quotidie illustrantur et abluuntur, de tenebris ad lucem, et de sordibus ad munditiam ! Suscipe me diu exsulantem a te.

Dulcedo vitæ, et sanitas non fallax, o bone Jesu, si in carne seminavi, quid de carne metam nisi corruptionem ? Et si mundum dilexi, quem ex eo capiam fructum ? Triplex, Domine Deus, solebam regi Babylonico persolvere tributum in nefando ejus obsequio. Obsequium ejus quid est, nisi peccatum ? Tributum vero est triplex, delectatio, consensus, consuetudo. Et solvebatur hoc tributum de corde, ore et opere. Ecce quibus ardoribus hæc erat olla succensa, cujus facies a facie aquilonis, cujus prunas ardere fecit suggestio hostis, qui mentis meæ cogitatus exussit. Ecce misericors Deus, ecce funiculus triplex mentem, linguam, corpus ferociter stringens. Nunquam erat in me sanitas, a planta pedis usque ad verticem. *Sana ergo animam meam, quia peccavi tibi.* Fac ergo opus tuum, pie Jesu, et salva me. Vocaris enim Jesus, non ob aliud nisi quia tu salvum facies populum tuum a peccatis eorum, qui cum Patre, et Spiritu Sancto vivis et regnas in sæcula sæculorum. Amen.

MEDITATIO XIII.

De Christo.

Verbum secretum mihi est ad te, Domine mi, Rex sæculorum, Christe Jesu. Ausu charitatis alloqui te præsumit factura manus tuæ, concupiscens decorem tuum, et audire te gestiens. Desiderate cordis mei, usquequo sustinebo absentiam tuam ? Usquequo ingemiscam, et stillabit post te oculus meus? Amabilis Domine, ubi habitas? Ubi est diversorium tuum, in quo lætus recumbis inter charissimos tuos, et satias eos manifestatione gloriæ tuæ? Quam felix, quam illustris, quam sanctus, quanta appetendus aviditate locus ille deificæ voluptatis, locus perennium deliciarum ! Non accessit oculus meus, neque appropinquavit cor meum usque ad multitudinem dulcedinis tuæ, quam intrinsecus abscondisti filiis tuis. Solo ejus odore foris utcumque sustentor. Spiramentum suavitatis tuæ de longinquo venit ad me, quæ est mihi super odorem balsami et fragrantiam thuris ac myrrhæ, omnisque generis suavia odoramenta. Concupiscentias mundas parit in me, quarum est adustio dulcis, vix portabilis tamen. *Quid enim mihi est in cœlo?* Quis est thesaurus meus in illa cœlica cella? Quæ est hæreditas mea in terra viventium? Nonne Christus Dominus meus, unica salus mea, totum bonum meum, plenum gaudium meum? Et quomodo potero continere cor meum, Domine, ut non amet te? Si non amavero te, quid amabo? Si transtulero amorem meum a te, ubi ipsum digne collocabo? Desiderabilis Domine, ubi extra te requiescerent desideria mea ? Si

uspiam extra te pedem extendat amor meus, pollutus erit; si a te declinaverint desideria mea, vana erunt. Nonne tu amabilis et desiderabilis es super omnia quæ amari possunt et desiderari ? Abs te habet quidquid habet omnis creatura decoris et pretii. Et quid mirum si omnia solus præcellis ? Tu inter astra excellenti solem claritate vestisti, et clarior sole tu es. Imo quid est sol, quid est omnis creata lux ad tui comparationem, nisi tenebræ ? Ornasti cœlum sideribus, empyreum Angelis, aera volucribus, aquas piscibus, terras herbis, floribus virgulta. Sed non est species ultra, neque decor omnibus iis, in tui comparatione, o fons universæ pulchritudinis, Domine Jesu. Melli dulcedinem tuam præstitisti, et dulcior melle tu es. Oleo suavitatem tuam dedisti, et suavior oleo tu es. Aromatibus cunctis odores suos tribuisti, et est, o Jesu, odor tuus super omnia aromata suavis et gratus. Aurum inter omnia metalla pretiosum et pulchrum in singulari excellentia a te conditum est. Et hoc quid est, comparatum impretiabili Domino, et immensæ claritati in quam desiderant Angeli prospicere ? Opus manuum tuarum est omnis lapis pretiosus, et desiderabilis ad videndum, sardius, topazius, jaspis, chrysolitus, onyx, beryllus, amethystus, saphirus, carbunculus, smaragdus. Et hæc quid sunt, nisi festucæ, ad tui comparationem, o Rex decorus nimis et multum amande ? Tuæ operationis sunt gemmæ vivæ et immortales, o sapiens Architecte, in exordio sæculorum aulam superæthercam pulchre distinxisti, ad laudem et gloriam Patris.

Per te millia millium, ad complenda Patris mysteria, alacri discursu jugiter meant inter cœlum et terram, quasi apes negotiosæ inter alvearia et flores disponentes omnia suaviter; populus accinctus, nesciens labem vel inobedientiæ moram. Per te centena decies millies millena assistunt in sanctuario uranici templi, intendentes in vultum majestatis claro et inflexibili visu, ac personantes harmoniam incessabilis hymni in gloriam trinæ et simplæ divinitatis. Per te Seraphim ardet, per te Cherubim lucet, per te Throni judicant.

Tu Dominus noster, ignis es innocue ardens, et a tuæ divinitatis immediata approximatione totus charitate ignitur, et flammea coruscatione vestitur sacer ordo Seraphim, qui et sui suavis incendii exuberantiam spargit in cæteras tibi militantes phalanges, de quarum plenitudine gustamus et nos. Tu Deus noster, vera lux es, et suscipiunt montes populo tuo lucem, dum thesauros sapientiæ et scientiæ in te reconditos ad intuentes te e vicino oculos Cherubim, per te ipsum large effundis, et derivari facis ad illuminandas subordinatas illis electas lampades admirabilis tabernaculi tui, quæ ante faciem tuam, Domine, inexstinguibiliter lucent. Tu rex regum, et judex judicum magne et metuende, excelsos insides thronos, solam super se habentes celsitudinem tuam, sedes vivas et suaves, pacatissimas, summæque tranquillitatis uniformitate compactas, per te discernentes vias veritatis, per te judicantes judicia æquitatis. Dominator Domine, te dominationum sublimitas sancta adorat, singulari liberalitate

animum in divina extendens, atque inter prænobiles aulæ tuæ heroes, per te primatum agens alti dominii sine altitudine fastus. Nobile decus principum, per te, Domine Deus meus, celsus ordo principatuum sine invidiosa præcellentia principatur super militiam cœli, cui ad explenda divina mysteria, juxta perceptam intrinsecus cordis sui dispositionem, dulcis magisterii præbet ducatum. Tua est potentia potestatum Domine, prementium in flammeo telo colla tartaricorum principum, et te in illis metuunt ne, quantum volunt, valeant perficere malum ob perniciem nostram. Tua est, o virtus Patris, omnis mirificentia beatarum virtutum, quarum agitur ministerio, ut te miretur omne sæculum, et obmutescens in mirabilibus tuis exclamet et dicat : *Omnia quæcumque voluit Dominus, fecit in cœlo et in terra, in mari et in omnibus abyssis*. Tua est, o dulcis Jesu, magnificentia Archangelorum, in quibus multæ dignationis opus operatur benignitas tua, dum tam gloriosos palatii tui Satrapas destinare non spernis in hæc mundi infirma, ad suffragandum parvitati nostræ, qui comparati sumus luto, et assimilati favillæ et cineri. Per hos quippe tuo jussu summa nostræ salutis administrantur negotia, summaque superni consilii ad nos deferuntur arcana; per hos sanitates mortalium procreantur; per hos consistunt regna et imperia mundi. Inter quos præcipuum novimus tuum Michaelem, signiferum nobilem, cœli civem, qui stat pro acie Dei viventis extendens romphæam propugnationis, ac voce terrifica intonans, *quis ut Deus* ? super eos qui ex

adverso sunt. Sed et illa felicium Angelorum amabilis innocentia, nonne pretiosum opus digitorum tuorum est, o Dei sapientia? Unde exornasti eos quasi incorruptibili vestitura in die qua condidisti eos, in opus sacri ministerii tui. Hi sunt viva sidera superioris cœli, lilia interioris paradisi, rosæ plantatæ super aquam Siloe, quæ fluit cum silentio, tibi mentium radicibus immobiliter hærent. O flumen pacis, o deliciarum agri odor, o sapientia sola gyrum cœli circumiens, ex te lucent, candent, rubent in sapientia multa, in castitate virginea, in charitatis ardoribus sempiternis. Florida hæc juventus, Domine, fideliter tibi in nostra infirmitate deservit, dum in his tenebris mundi gressus nostros pædagogica manuductione dirigit, dum hostiles incursus a nobis repellit, dum voluntatis tuæ secreta nobis nuntiat, dum ob bona quæque mentes dissolutas roborat, dum orationum nostrarum thymiamata ad aram auream transfert, et faciem pii Patris pro nobis semper exorat. Ita, pie Pater, de nobis longe adhuc agentibus aliqua tibi cura est. Et si quid pretii habet drachma decima olim e sinu tuo elapsa, et nunc tandem in laboribus tuis requisita, hoc tui, bone Jesu, pii est muneris. Si quid dulcisonæ vocis habet hæc decima chorda divinæ laudationis, hoc tuus in ea suavis contactus operatur, dum in psalterio dechacordo psallis gloriam Patris. Psalle ut psallis, Domine, modulare, dulce melos velocibus articulis multiformium gratiarum. Tange novem illas purissimas chordas in cœlo, quæ nihil triste unquam sonuerunt. Tange et istam deci-

mam gravem, cujus superior quidem portio jam pertracta ad te lætitiam sonat, inferior adhuc terræ astricta mœstos novit roboare sonos.

Cuncta virtutis opera, o Dei Unigenite, dum attenta mente considero, stupens expavesco, quia multum per omnem modum in eis gloriosus appares. Magna enim, pulchra et bona sunt valde, sed ad tui comparationem, quasi nihilum et inane reputantur. Cœli et terra, et omnis ornatus eorum, te auctore et gubernatore subsistunt, et te potentem et metuendum, sapientem et pulchrum, bonum et amabilem omnia prædicant, et quantum lux tenebras, tantum cuncta solus præcedis. Et tu in cœlo servatus es, Deus meus, merces servi tui, ipse dator et donum salutis, quam a te exspectat anima mea. *Et a te quid volui super terram?* Quid volvor de cœlo in centrum? Quid melius, quid amabilius te existimavi super terram, ut abstraherem cor meum a te, ad concupiscendum quidquam in mundo absque te? Cur amavi, quare concupivi in omni vita mea quidquam, præter te Jesum Deum meum? Quare distuli, cur intermisi ullo tempore te, Jesu, versare in corde, te tota mente amplecti, et delectare in tua dulcedine omnia interiora spiritus mei? Ubi eram, quando tecum mente non eram? Quo defluxerunt, quando non te solum habuerunt desideria mea?

Deus vitæ meæ, quam vane consumpta sunt, quam infructuose elapsa sunt tempora mea, quæ dedisti mihi ut facerem voluntatem tuam in eis, et non feci? Quanti anni, quot horæ perierant apud me, in quibus sine

fructu vixi coram te ? Et quomodo subsistam ? Quomodo levare potero oculos meos in faciem tuam in illo magno examine tuo, si rememorari jusseris omnia peccata mea, vel tempora mea, et fructum requisieris singulorum? Patientissime Pater, non fiat hoc, sed sint in oblivione coram te, quæ perdidi tempora, heu ! multa nimis. Et si quæ te juvante utiliter te servavi, quorum, o Domine, numerus brevis est, in memoria æterna fac permanere; fiat, amande Pater, saltem hoc residuum temporis mei fructuosum et sanctificatum in gratia tua, ut in diebus æternitatis inveniat locum, et computabile sit ante te. Jam ex hoc nunc omnia desideria mea incalescite, et effluite in Dominum Jesum; currite, satis hactenus tardastis! properate quo pergitis, quærite quem quæritis. *Jesum quæritis Nazarenum crucifixum*. Ascendit in cœlum, *non est hic*. Non est ubi erat; non est ubi nobile caput suum reclinare non poterat; non est ubi ambulavit in medio tribulationis, repletus despectione; non est ubi stetit judicandus ante faciem Pilati; non est ubi stetit spretus et illusus coram Herode; non est ubi pependit consputus, cæsus, vulneratus, et cruore perfusus in medio sceleratorum; non est ubi jacuit lapide clausus, et gentium militia custoditus. Ubi vero est amantissimus Domini? Habitat confidenter et flagellum non appropinquat tabernaculo ejus. Super altitudinem cœlorum, super omnem excellentiam Angelorum, propria virtute ascendit, super solium singularis gloriæ in dextra Patris, cui coæternus et consubstantialis sedet, et divino amictus

lumine, coronatus gloria et honore, ut decet Unigenitum Dei, serenus in lætitia, plenus omnipotentatu, Dominus in cœlo et in terra. Ibi adorant eum omnes Angeli Dei, et universa multitudo civium cœlestis Sion. In ipso unanimiter lætantur omnium corda, in ejus desiderabili facie pascuntur omnium oculi bonorum. In ipsum undique confluunt desideria omnium sanctorum, ipsi jubilat, ipsi applaudit, ipsum magnificat tota cœlestis civitas, gloriosa per omnem modum in splendoribus ejus.

Exsulta et lauda, habitatio Sion, quia magnus in medio tui sanctus Israel. Exsultate in nobili filio vestro, vos illustres patriarchæ, quia impleta est in eo omnis exspectatio vestra, et ipse sublimis est valde, *et benedicentur in ipso*, vestro videlicet semine, *omnes gentes;* sic enim pollicitus est sermo divinus. Gaudete in Jesu propheta magno, vos prophetæ viri veraces, quia mirifice et gloriose impleta videtis omnia, quæ de ipso annuntiatis in Spiritu Sancto, et fideles inventi estis per ipsum in cunctis sermonibus vestris. Gaudete in Domino Jesu magistro vestro, vos inclyti proceres cœli, beati Apostoli, gaudete in ipso, et iterum dico, gaudete cum Christo familiari lætitia. Ecce enim quem vidistis in medio vestri esurientem et sitientem, fatigatum, et iis similia carnis infirma tolerantem ab omnibus reprobari, et cum sceleratis reputari, quomodo vicit, quomodo regnat, quomodo ei omnia sub pedibus sunt, quam gloriosus in suo dominio lumine fulget, et sui gaudii; suæ ineffabilisque gloriæ nunc vos socios habet, qui olim permansistis cum

ipso in tentationibus suis, et vexationum ejus consortes fuistis. Adorate nunc dulcia illa genua quæ se curvaverunt ante vos usque ad terram, sedentibus vobis ad sanctissimam cœnam. Adorate nunc sacrosanctas illas manus, quibus pulverem pedum vestrorum Rex regum lavare et extergere dignatus est. Gaudete in Jesu, principe militiæ vestræ, vos martyres gloriosi, qui ipsum pro quo tradidistis in mortem animas vestras, ipsum, inquam, Jesum, Filium Dei, possidetis præmium certaminis vestri. Gaudete in Jesu summo doctore veritatis, o venerandi confessores et doctores, quia quem olim doctrinis sacris et operibus justis confessi estis coram hominibus, nunc confitetur vos coram Patre suo et sanctis Angelis ejus. Gaudete in Jesu virgine et virginum sanctificatore vos paradisicolæ virgines, vos Angelis similes, quia ecce quem amastis, quem optastis, quem ardentibus desideriis expetistis, pro cujus amore terrenos sponsos et omnem ornatum sæculi contempsistis, summi Regis Filium nunc videtis, nunc tenetis, nunc in ejus castis amplexibus quiescitis, et divelli a vobis nulla insidiatoris fraudulentia potest.

Verum inter omnes cœlicolas uberrimum tibi gaudium sit, o Maria, virginum virgo singularis, rosa cœlicæ amœnitatis, prælucidum sidus inter primævas lucernas divini luminis susceptivas. In tuo Jesu dulcissimo sola præ omnibus gaude gaudio magno, quia quem ut hominem peperisti, et propriis uberibus enutristi, ipsum cum Angelis et universis civibus cœli adoras ut Deum vivum

et verum. Gaude, felix mater, quia quem vidisti in ligno crucis pendentem, vides in cœlo regnantem cum gloria magna, vides omnem altitudinem cœlestium, terrestrium, et infernorum majestati ejus inclinatam, et omne robur inimicorum ejus attritum. Gaudia gaudiorum sunt tibi, omnis plenitudo sanctorum, beata Hierusalem mater nostra, quæ sursum es: festivitatem age lætabundam et indesinentem in visione pacifica tui Jesu libertatis tuæ auctoris.

Et tu nunc rursum elevare, anima mea, quali potes conatu, et sanctis te ingere millibus lætantium in Domino Jesu. Illuc fidei et spei vehiculo perge, ibi per charitatis ardorem conversare, *ubi Christus est in dextera Dei sedens.* Intende mentis oculum in lumine vultus ejus. Lustra ac deosculare gratulabunda devotione singula loca felicium plagarum ejus, de quibus egressi sunt pretiosi illi liquores sanguinis sancti, quo te appretiavit Unigenitus Dei, et sanctificavit in vitam æternam. Jesu, qui non amat te, anathema sit. Qui te non amat, amaritudinibus repleatur. Castus est amor tuus, Domine, et nihil impuritatis admittit. Sobrius est sapor amoris tui, et nullam mentem alienat a recto. Suavis est amor tuus, et nihil habet amari: nam et quæ amara sunt mundi, indulcat; et dulcia ejus, reddit amara. Inter angustias non coarctatur, inter pressuras non comprimitur; non perit sub inopia, non mœrore contrahitur. In laboribus manuum æquanimis, inter minas securus, inter blandimenta incorruptus, inter tormenta perseverat invictus, in morte

semper est vivus. Sicut in thesauro cupidus gaudet, et sicut in amore unici filii delectatur mater; ita gaudium et delectatio est grata in charitate tua, dulcis Jesu, animæ amanti te. Dulcedo mellis, suavitas lactis, vini inebrians sapor, cunctæque deliciæ non sic oblectant fauces gustantium se, ut tuus amor mentes diligentium te.

O dulcis Jesu, vive panis nimis concupiscibilis, botre suavis, oleum mistum, mitis agne, fortis leo, formosa panthera, simplex columba, velox aquila, stella matutina, sol æterne, angele pacis, fontale lumen sempiternorum luminum, te amet, in te delectetur, te admiretur omnis sensus bonus tuæ conveniens laudi, Deus cordis mei, et pars mea Christe Jesu, deficiat cor meum spiritu suo, et caro a concupiscentiis suis, et vivas tu in me, et concalescat in spiritu meo vivus carbo amoris tui, et excrescat in ignem perfectum. Foveat et enutriat illum in me gratia tua, ut ardeat jugiter in ara cordis mei: ferveat in medullis meis, flagret in absconditis animæ, in die consummationis meæ consummatus inveniatur apud te. In die qua erui me videbis a tunica ista mortali quam nunc circumfero, circumdet me dilectio tua, sit animæ meæ quasi vestimentum decoris, ut non nuda sed vestita inveniatur, et habeat unde abscondatur infirma ejus ab oculis tuis. Ignem alienum, ignem qui per adversarios tuos ardeat, dilectionis tuæ fervor elonget a me: animam meam ad te Creatorem suum attollat: et quantum satis est, tuo divino lumine eam immergat. Domine Jesu, omnes qui te diligunt, repleantur bene-

dictionibus tuis Accedentes ad te, in cœlo scribantur, ut sit pax eis in velamento alarum tuarum per ævum. Tibi autem, unice Dei, sit cum æterno Patre et Sancto Spiritu laus indeficiens, inviolabile decus, et solidum regnum, permanens in sæcula sæculorum. Amen.

(Meditatio xiv sancti Anselmi jam in hoc libro precum data est sub nomine Hugonis Victorini.)

MEDITATIO XV.

De præteritorum beneficiorum Christi memoria, de præsentium experientia, et exspectatione futurorum.

Quæ ad dilectionem Dei excitant, nullum ut audiat tædere debet; legitur autem in Evangelio quod duæ sorores vehementi amore dilexerunt Dominum, et licet utraque Deum proximumque dilexerit, specialiter tamen circa obsequium proximorum occupabatur Martha, ex divino vero fonte dilectionis hauriebat Maria. Ad Dei vero dilectionem duo pertinent : affectus mentis et affectus operis. Et hoc opus, in virtutum exercitatione ; affectus vero mentis, in spiritualis gustus dulcedine. Exercitatio virtutum in certo vivendi modo, in jejuniis, in vigiliis, in opere, in lectione, in oratione, in silentio, in paupertate, et cæteris hujusmodi commendatur ; affectus salutari meditatione nutritur. Itaque ut ille dulcissimus amor Jesu in tuo crescat affectu, triplici meditatione opus habes, de præteritis scilicet, præsentibus et futuris, id est de præteritorum recordatione, de experientia præsentium, de consideratione futurorum. Cum ergo mens tua fuerit

absque cogitationum tumultu, virtutum exercitatione purgata, jam oculos defæcatos ad posteriora retorque, ac primum cum beata Maria ingressa cubiculum libros, quibus Virginis partus et Christi prophetatur adventus, evolve. Ibi adventum Angeli præstolare, ut videas intrantem, audias salutantem, ut sic repleta stupore et extasi dulcissimam Mariam dominam tuam cum Angelo salutante salutes, clamans et dicens : Ave Maria, etc. Hoc crebrius repetens quæ sit hæc gratiæ plenitudo de qua totus mundus mutavit gratiam, quodnam Verbum caro factum est contemplare et admirare Dominum, qui terram implet et cœlum, intra unius puellæ viscera claudi, quam Pater sanctificavit, Filius fecundavit, Spiritus Sanctus obumbravit. O dulcis Domina, quanta inebriebaris dulcedine, quo amoris igne succendebaris, cum sentires in mente et in ventre tantæ majestatis præsentiam, cum de tua carne sibi carnem assumeret, et membra in quibus corporaliter omnis plenitudo divinitatis inhabitaret, de tuis sanctis membris aptaret! Hæc omnia propter te, o virgo, ut Virginem, quam imitari proposuisti, diligas, et Virginis Filium, cui nupsisti.

Jam nunc cum dulcissima Domina tua in montana conscende, sterilis et Virginis intuere complexum, et salutationis officium, in quo servulus Dominum, præco judicem, vox verbum, intus anilia viscera conclusus in Virginis utero clausum et agnovit, et indicibili gaudio salutavit. Beati ventres, in quibus totius mundi Salvator exoritur, pulsisque tristitiæ tenebris sempiterna lætitia

prophetatur. Accurre, quæso, accurre, tantis gaudiis admiscere, prosternere ad pedes utriusque, et in unius ventre sponsum tuum amplectere, amicum vero ejus in alterius utero venerare. Hinc matrem cum omni devotione in Bethleem prosequere, et in hospitium divertens cum illa assiste, et obsequere patienti; locatoque in præsepio parvulo, erumpe in vocem exsultationis, clamans cum Isaia: «Parvulus natus est nobis, et filius datus est nobis, et amplectere illud dulce præsepium. Mitiget verecundiam amor, timorem depellat affectus, ut sanctissimis pedibus figas labia, et oscula genibus. Exinde pastorum excubias mente pertracta, Angelorum exercitum admirare, cœlesti melodiæ tuas interpone preces, simul corde et ore decantans: GLORIA IN EXCELSIS DEO.

Noli in tua meditatione Magorum munera præterire, nec fugientem in Ægyptum relinquere incomitatum. Inspiciat oculus devotionis parvulum Jesum dulces mamillas gloriosæ Virginis matris dulciter sugentem, et mammas maternas filiali more tractantem, matri arridentem. Quid visu jucundius? quid delectabilius? Cerne illum, qui immensus est parvulis brachiis ad materna colla pendentem, et dicas: Felix sum, feliciorque, dum illum video quem reges optaverunt videre, et non viderunt. Dignus est visu *qui speciosus est forma præ filiis hominum.*

Cogita, et recogita quo animo et qua cogitatione tenebatur illa dulcissima mater ejus, cum illum Dominum

tantum ac tantillum in brachiis suis exsultans ac læta teneret, cum ei ut infantulo gestienti osculis frequentibus congauderet, cum eum lacrymantem super genua sua, quibus potuit modulis, consolaretur, cum denique aliis atque aliis studiis, ad quæ ipsa materna pietas informabat eum, pro qualitatum vicissitudinibus, sedula blandiretur. Opinare verum esse quod dicitur eum a latronibus deprehensum in via, et adolescentuli cujusdam beneficio ereptum. Erat is, ut dicunt, principis latronum filius, qui præda potitus cum parvulum in matris gremio conspexisset, tanta in ejus speciosissimo vultu splendoris majestas apparuit ut eum supra hominem esse non ambigens, incalescens amore amplexatus sit eum et, o, inquit, beatissime parvulorum, si aliud se tempus obtulerit mihi miserendi, tunc memento mei, et hujus temporis noli oblivisci. Ferunt hunc fuisse latronem, qui ad dexteram Dei crucifixus alterum blasphemantem corripuit dicens: *Neque tu times Deum, etc.*; conversus vero ad Dominum, eum in illa quæ in parvulo apparuit intuens majestate pacti sui non immemor, *memento*, inquit, *mei, dum veneris in regnum tuum*. Itaque ad incentivum amoris hac non inutile arbitror uti opinione, remota omni affirmandi temeritate.

Præterea nihilne suavitatis æstimes tibi accessurum, si eum apud Nazareth puerum apud pueros contempleris, si obsequentem matri, si operanti nutritio assistentem intuearis? Quid si duodennem cum parentibus Jerosolymam ascendentem, et illis redeuntibus et nescientibus

in urbe manentem per triduum cum matre quæsieris? O quanta copia fluent lacrymæ, cum audieris Matrem dulci quadam increpatione Filium verberantem : *Fili, quid fecisti nobis sic?*

Si autem sequi Sponsum virginem quocumque ierit delectet, altiora ejus et secretiora scrutare, ut in Jordanis flumine audias in voce Patrem, in carne Filium, in columba videas Spiritum Sanctum. Ibi ad spirituales nuptias invitata sponsum suscipis datum a Patre, purgationem a Filio, pignus amoris a Spiritu Sancto. Exinde dilectissimus Jesus solitudinis tibi secreta dicavit, et sanctificavit tibi jejunium subeundum, docens cum callido hoste conflictum. Hæc ibi facta, pro te facta, et quonam modo facta sunt diligenter attendas. Dilige eum a quo facta sunt et imitare quæ facta sunt.

Occurrat jam nunc memoriæ mulier illa in adulterio deprehensa, et Jesus rogatus ad sententiam quid egerit, quidve dixerit, recordare. In terram oculos jecit, ne forte accusatam respiciens nimis confunderet. Cum enim scribens in terra, terrenos eos non cœlestes prodidisset, *qui sine peccato est vestrum,* inquit, *primus in illam lapidem mittat.* O mira et inexstinguibilis Christi benignitas! quam condemnare juste potuit, adverte quam pie et quam caute liberavit. Cum enim omnes sententia trivisset et expulisset e templo, imaginare quam pios oculos in illam levaverit, quam dulci et suavi voce sententiam absolutionis ejus protulerit! Puta quod suspiravit, quod lacrymatus fuerit, cum dice-

ret : *nemo te condemnavit, mulier, etc.* Felix, ut ita dicam, hæc adultera mulier, quæ de præteritis absolvitur, secura efficitur de futuris. Jesu bone, te dicente, *nec ego te condemnabo,* quis condemnabit ? *Deus est qui justificat, quis est qui condemnet ?* Audiatur de cætero vox tua, *vade, et jam amplius noli peccare.*

Jam nunc ingredere domum Pharisæi, recumbentem ibi Dominum tuum attende, accede cum beatissima peccatrice ad pedes ejus, lava lacrymis, terge capillis, demulce osculis, fove anguentis. Nonne jam sacro liquoris illius odore perfunderis ? Si tibi adhuc suos negat pedes, insta, ora, et gravidos lacrymis oculos attolle, tuisque suspiriis, inenarrabilibusque gemitibus extorque quod petis. Luctare cum eo, sicut Jacob, ut ipse se gaudeat superari. Videbitur tibi aliquando quod avertat oculos, quod aures claudat, quod desideratos pedes abscondat. Tu nihilominus insta opportune, importune, clama : *Usquequo clamabo, et non exaudies ? Redde mihi,* Jesu bone, *lætitiam salutaris tui ; quia tibi dixit cor meum, quæsivi faciem tuam, faciem tuam requiram. Certe non negabit pedes suos virgini, quos osculandos præbuit peccatrici.*

Sed et domum illam non præteribis, ubi per tegulas paralyticus ante pedes ejus submittitur, ubi pietas et potestas obviaverunt sibi. *Fili,* inquit, *remittuntur tibi peccata tua.* O mira clementia ! O indicibilis misericordia ! Accepit felix remissionem peccatorum suorum quam non petebat, quam non præcesserat confessio, nec meruerat satisfactio, non exigebat contritio. Corporis salutem petebat, et

salutem corporis et animæ recepit. Vere, Domine, vita in voluntate tua, si decreveris salvare nos, nemo poterit prohibere. Si aliud decreveris, non est qui audeat dicere : Cur ita facis ? Pharisæe, quid murmuras ? *An oculus tuus nequam est, quia ipse bonus est ?* Certe miseretur cui voluerit ; ploremus et oremus ut velit. Bonis etiam operibus pinguescat oratio, augeatur devotio, excitetur dilectio. Leventur puræ manus in oratione, quas non sanguis immunditiæ maculavit, tactus illicitus non fœdavit, avaritia non exasperavit, levetur et cor sine ira et disceptatione, quod tranquillitas sedavit, et pax composuit, puritas conscientiæ lavit. Sed nihil horum paralyticus iste legitur præmisisse, qui tamen legitur remissionem omnium peccatorum meruisse. Hæc est autem ineffabilis misericordiæ ejus virtus, cui sicut blasphemum est derogare, ita et hoc sibi præsumere, stultissimum. Potest cuicumque vult hoc ipsum efficaciter dicere quod dixit paralytico : *Dimittuntur tibi peccata tua.* Sed quicumque sine suo labore, vel contritione, vel confessione, vel etiam oratione, sibi hoc dicendum exspectat, nunquam ei remittuntur peccata.

Sed exeundum est hinc, et ad Bethaniam veniendum, ubi sacratissima fœdera amicitiæ auctoritate Domini consecrantur. *Diligebat enim Jesus Martham, Mariam, et Lazarum.* Quod ob speciale amicitiæ privilegium, quo illi familiariori adhærebant affectu dictum nemo est qui ambigat. Testes sunt lacrymæ illæ dulces, quibus collacrymatus est lacrymantibus, quas totus populus interpertabatur amoris indicium. *Videte*, inquiens, *quomodo*

amabat eum. Et ecce *faciunt ei cœnam ibi, et Martha ministrabat ; Lazarus autem unus erat ex discumbentibus. Maria sumpsit alabastrum unguenti, etc.* Gaude, quæso, huic interesse convivio. Singulorum distingue officia. Martha ministrabat, discumbebat Lazarus, ungit Maria. Hoc ultimum tuum est ; frange ibi alabastrum cordis, et quidquid habes devotionis, quidquid amoris, quidquid desiderii, quidquid affectionis, totum effunde super caput sponsi tui, adorans in homine Deum, et hominem in Deo. Si fremit, si murmurat, si invidet proditor, si perditionem vocat devotionem, non sit tibi curæ. *Ut quid,* ait, *perditio hæc ? poterat hoc unguentum venundari multo, etc.* Pharisæus murmurat invidens pœnitenti, murmurat Judas invidens effusioni unguenti. Sed judex accusationem non recipit, accusatam absolvit. *Sinite,* inquit, *illam ; bonum enim opus, etc.* Laboret Martha, ministret, paret hospitium peregrino, esurienti cibum, sitienti potum, vestem algenti. Ego solus Mariæ et illa mihi. Totum præstat quod habet ; a me quidquid optat, exspectet. Quid enim ? Tunc Mariæ consulis, relinquendo pedes quos dulciter osculatur, avertendo oculos ab illa speciosissima facie quam contemplatur, amovendo auditum ab ejus suavi sermone quo reficitur.

Sed jam surgentes eamus hinc. Quo, inquis ? Certe ut insidentem asello cœli terræque Dominum comiteris, tantaque fieri pro te obstupescens, parvorum laudibus tuas inseras, clamans et dicens : *Hosanna Filio David, etc.*

Jam nunc oscende cum eo in cœnaculum grande, stratum, et salutaris cœnæ interesse deliciis gratulare. Vincat verecundiam amor, timorem excludat affectus, ut saltem de micis mensæ illius eleemosynam præbeat mendicanti. Vel a longe sta, et quasi pauper attendens in divitem, ut aliquid accipias extende manum, famem lacrymis prode. Cum autem surgens a cœna linteo se præcinxerit, miseritque aquam in pelvim, cogita quæ majestas, quæ potestas hominum pedes abluit et extergit, quæ benignitas proditoris vestigia sacris manibus tangit. Specta, et exspecta, et ultimo omnium tuos ei præbe pedes abluendos, quia quem ipse non laverit, non habebit partem cum eo. Quid modo festinas exire ? Sustine paululum. Videsne quisnam ille est, rogo te, qui super pectus ejus recubuit, et in sinum ejus caput reclinat ? Felix quicumque est ille. O certe ecce jam video ! Joannes est nomen ejus. O Joannes, quid tibi dulcedinis, quid gratiæ et suavitatis, quid luminis et devotionis hauriebas ab illo fonte? Ibi certe omnes thesauri sapientiæ et scientiæ absconditi sunt. Ibi fons misericordiæ, ibi domicilium pietatis, ibi favus æternæ suavitatis. Unde tibi, o Joannes, omnia ista ? Numquid tu sublimior Petro, Andrea sanctior, aut certe omnibus apostolis gratiosior ? Speciale hoc virginitatis privilegium, quia virgo es, electus a Domino, atque inter cæteros magis dilectus. Jam nunc exsulta, virgo, accede propitius, et aliquam hujus dulcedinis portionem vindicare non differas, si potiora non potes, dimitte Joanni pectus, ubi se cum vino lætiæ in divinitatis cogita-

tione inebriat; tu currens ad humanitatis ubera lac exprime, quo nutriaris. Inter hæc, cum sanctissima illa oratione discipulos commendans Patri dixerit: *Pater, serva eos in nomine tuo,* inclina caput tuum, ut merearis audire : *Volo ut ubi ego sum, et illi sint mecum.*

Bonum est tibi hic esse, sed exeundum est. Præcedet ipse ad montem Oliveti, tu eum sequere. Et licet assumpto Petro et duobus filiis Zebedæi ad secreta secesserit, vel a longe intuere quomodo in se nostram transtulerit necessitatem. Vide quomodo ille cujus sunt omnia, pavere cœpit et tædere. *Tristis est,* inquiens, *anima mea, etc.* Unde hoc, Deus meus? ita compateris mihi exhibens hominem, ut quodammodo videaris nescire quod Deus es. Prostratus in faciem oras, *et factus est sudor, etc.* Quid stas? accurre, et suavissimas illas guttas lambe, et pulverem pedum illius linge. Noli dormire cum Petro, ne merearis audire: *Sic non potestis una hora vigilare mecum?*

Sed ecce jam proditorem præeuntem impiorum turba prosequitur, et osculum præbente Juda manus injiciunt in Jesum, Dominum suum tenent ligatum, et illas dulces manus vinculis stringunt. Quis ferat? Scio, occupat nunc cor tuum pietas; omnia viscera tua zelus inflammat. Sine, rogo, patiatur, qui pro te patitur. Quid optas gladium? Quid irasceris? Quid indignaris? Si instar Petri cujuslibet aurem abscideris, si ferro brachium tuleris, si pedem truncaveris, ipse restituet omnia. Qui etiam si quem occideris, absque dubio suscitabit. Sequere potius

eum usque ad atrium principis sacerdotum, et speciosissimam faciem ejus quam sputis illinunt, tu lacrymis lava. Intuere quam piis oculis, quam misericorditer, quam efficaciter tertio negantem respexerit Petrum, quando ille conversus et in se reversus flevit amare. Utinam, bone Jesu, tuus me dulcis oculus me respiciat, qui te toties ad vocem ancillæ procacis, carnis scilicet meæ, pessimis operibus affectibusque negavi. Sed jam, mane facto, traditur Pilato, ibi accusatur et tacet, quoniam tanquam ovis ad occisionem ductus est. Vide, attende quomodo stat ante præsidem, inclinato capite, demissis oculis, vultu placido, sermone raro, paratus ad opprobria, promptus ad verbera. Scio, non poteris ulterius sustinere, nec dulcissimum dorsum ejus flagellis atteri, nec faciem alapis cædi, nec tenerum illud caput spinis coronari, nec dexteram, quæ cœlum regit et terram, arundine dehonestari, tuis oculis aspicere poteris. Ecce educitur, flagellatur portans spineam coronam et purpureum vestimentum, et Pilatus dicit : *Ecce homo*. Vere homo est, quis dubitet ? Testes sunt plagæ virgarum, vulnerum, fœditas sputorum. Jam nunc cognosce, Zabule, homo est. Vere homo est iste, inquis. Sed quid est iste ? Sed quid est, quod in tot injuriis non irascitur ut homo, non movetur ut homo, non suis indignatur tortoribus ut homo ? Ergo plus est quam homo. Sed quis cognoscit illum ? Cognoscitur certe homo impiorum terræ judicia sustinens, sed cognoscetur Deus judicia faciens. Sero animadvertisti, Zabule. Quid tibi per mulierem

agere visum est, ut dimittatur ? Tarde locutus es. Sedet pro tribunali judex, prolata est sententia. Jam propriam portans crucem ducitur ad mortem. O spectaculum ! Videsne ? Ecce principatus ejus super humerum ejus. Hæc est virga æquitatis, virga regni sui. Datur ei vinum felle mistum, exuitur vestimentis, et inter milites dividuntur. Tunica non scinditur, sed sorte transit ad unum. Dulces manus ejus et pedes clavis perforantur, et extensus in cruce inter latrones suspenditur. Mediator Dei et hominum, inter cœlum et terram medius pendens, ima superis unit, cœlestibus terrena conjungit. Stupet cœlum, terra miseratur. Quid tu ? Non mirum si sole contristato, tu contristaris ; si terra contremiscente, tu contremiscis : si scissis saxis, cor tuum scinditur ; si flentibus juxta crucem mulieribus, tu conclamaris. Inde in omnibus iis considera illud dulcissimum pectus quam tranquillitatem servaverit pietatis. Non suam attendit injuriam, non pœnam reputat, non sentit contumelias. Sed ipsis potius a quibus patitur, ille compatitur : a quibus vulneratur, ille medetur ; ille vitam procurat, a quibus occiditur. Cum qua mentis dulcedine, cum qua spiritus devotione, cum qua charitatis plenitudine clamat : Pater, ignosce illis ? Ecce ego, Domine, tuæ majestatis adorator, non tui corporis interfector ; tuæ mortis venerator, non tuæ passionis derisor ; tuæ misericordiæ contemplator, non infirmitatis contemptor. Interpellet itaque pro me tua dulcis humanitas, commendet me Patri tuo

tua ineffabilis pietas. Dic igitur, dulcis Domine : Pater, ignosce illi.

At tu, virgo, cui major est apud Virginis Filium confidentia quam mulieribus quæ longe stant, cum matre Virgine et discipulo virgine accede ad crucem, et perfusum pallore vultum cominus intuere. Quid ergo? Tu sine lacrymis, amantissima, Dominæ tuæ lacrymas videbis? Tu siccis manes oculis, et ejus animam pertransit gladius doloris? Tu sine singultu audies dicentem Matri : Mulier, ecce Filius tuus; et Joanni : Ecce mater tua? Similiter cum discipulo Matrem committeret, latroni paradisum promitteret, tunc unus ex militibus lancea latus ejus perforavit. Festina, ne tardaveris, comede favum tuum cum melle tuo. Bibe vinum tuum cum lacte tuo. Sanguis tibi in vinum convertitur, ut inebrieris. In lac aqua mutatur, ut nutriaris. Facta sunt tibi in petra flumina, in membris ejus vulnera, et in corporis ejus maceria, caverna. In quibus instar columbæ latitans et deosculans singula, ex sanguine ejus fiant sicut vitta coccina labia tua, et eloquium tuum dulce.

Sed adhuc exspecta, donec nobilis ille decurio veniens extractis clavis manus pedesque dissolvat. Vide quomodo felicissimis brachiis corpus amplectitur, ac suo astringit pectori. Tunc potuit vir ille sanctissimus dicere : *Fasciculus myrrhæ dilectus meus*, etc. Sequere tu pretiosissimum cœli terræque thesaurum, et vel porta pedes, vel manus brachiaque sustenta, vel certe defluentes minutatim pretiosissimi sanguinis guttas curiosius collige, et

pulverem pedum ejus linge. Cerne præterea quam dulciter, quam diligenter beatissimus Nicodemus sanctissima ejus membra tractat digitis, fovet unguentis, et cum S. Joseph involutum sindone collocat in sepulcro.

Noli præterea Mariæ Magdalenæ deserere comitatum, sed paratis aromatibus cum ea Dominicum sepulcrum visitare memento. O sicut illa oculis, tu in spiritu cernere merearis nunc super lapidem revolutum ab ostio monumenti Angelum residentem; nunc intra monumentum unum ad caput, unum ad pedes resurrectionis gloriam prædicantes; nunc ipsum Christum Mariam flentem et tristem tam dulci reficientem oculo, tam suavi voce dicentem: Maria. Rumpuntur ad hanc vocem omnes capitis cataractæ, ab ipsis medullis eliciuntur lacrymæ, singultus et suspiria ab imis trahuntur visceribus. *Maria,* o beata, quid tibi mentis fuit, quid animi, cum ad hanc vocem te prosternens, et reddens vicem salutanti, clamares, *Rabboni*? Quo, rogo, affectu, quo desiderio, mentisque ardore clamasti, *Rabboni*? Nunc plura dicere lacrymæ prohibent, cum vocem excludit affectus, omnesque animæ corporisque sensus nimius amor absorbeat. Sed, o dulcis Jesu, cur a sacratis ac desideratissimis pedibus tuis sic arces amantem? *Noli*, inquis, *me tangere.* Ut quid, Domine? Quare non tangam illa desiderata vestigia tua pro me perforata clavis, perfusa sanguine, non tangam, nec deosculabor? An inimicitior solito, quia gloriosior? Ecce non dimittam te, nec recedam a te, non parcam lacrymis, pectus singul-

tibus suspiriisque rumpetur, nisi tangam. Et ille inquit: *Noli timere.* Non auferetur tibi hoc bonum, si differtur; vade tamen, et nuntia fratribus meis quia surrexi. Cucurrit cito, cito volens redire. Redit; sed cum aliis mulieribus, quibus ipse Jesus occurrens blanda salutatione dejectas erigit, tristes consolatur. Adverte: tunc est datum quod fuit ante dilatum. *Accesserunt* enim, *et tenuerunt pedes ejus.* Hic quandiu potes, virgo, morare. Non has delicias tuus somnus interpellet, nullus exterior tumultus impediat. Verum quia in hac vita misera nihil stabile, nihil æternum est; nec unquam eodem statu permanet homo, necesse est ut anima nostra, dum vivimus, quadam varietate pascatur. Unde a præteritorum recordatione ad experientiam præsentium transeamus, ut ex his quoque, quantum a nobis diligendus sit Deus, intelligamus.

MEDITATIO XVI.

Sive meditationis quintæ decimæ pars secunda. De præsentibus beneficiis Dei.

Non parvum æstimo beneficium, quo Deus bene utens malo parentum nostrorum creavit nos de carne illorum, et inspiravit in nobis spiraculum vitæ, discernens nos ab illis qui vel abortivi projecti sunt ab utero, vel qui inter materna viscera suffocati pœnæ videntur concepti non vitæ. Quod etiam integra nobis et sana membra creavit, ne essemus nostris dolori, alienis opprobrio. Magnum est hoc certe. Sed quomodo illud quantæve bonitatis æsti-

mabimus, quod eo tempore et inter tales nasci voluit, per quos ad fidem suam et sacramenta pervenimus? Videmus innumerabilibus hominibus hoc negatum, quod nobis gratulamur esse concessum, cum quibus una est et nobis conditio. Illi derelicti sunt per justitiam, nos vocati sumus per gratiam. Procedamus intuentes munus ejus fuisse, quod educati a parentibus fuimus Christianis. Quod nos flamma non læsit, quod aqua non absorbuit, quod non vorati a dæmone, quod non percussi a bestiis, quod præcipitio non necati, quod usque ad congruam ætatem in ejus fide et bona voluntate nutriti. Hucusque ea percurrimus, soror, quibus fuit nobis una conditio, quos idem pater genuit, ac idem venter complexus est, eadem viscera profuderunt.

Jam nunc, soror, in me adverte quanta fecerit Deus animæ tuæ. Divisit enim inter me et te, quasi inter lucem et tenebras, sibi te servans, me mihi relinquens. Deus meus, quo abii? Quo fugi? Quo evasi? Ejectus a facie tua sicut Cain, habitavi in terra vagus et profugus, et quicumque invenerit me, occidet me. Quid enim ageret miserabilis creatura, a suo derelicta Creatore? Quo iret, quove lateret ovis erronea suo destituta pastore? O soror, fera pessima devoravit fratrem tuum. In me ergo cerne, quantum ibi contulerit qui te a tali bestia conservavit illæsam. Quam miser ego sum, qui meam pudicitiam perdidi; tam beata tu, cujus virginitatem misericordia divina protexit. Quoties tentata, quoties impetita tua tibi castitas est servata, cum ego libens in turpia quæque pro-

grediens, coacervavi mihi materiam ignis quo comburerer, materiam fetoris quo necarer, materiam vermium a quibus corroderer ? Recole si placet illas fœditates meas pro quibus plangebas, et corripiebas sæpe, puella parvulum, femina masculum. Sed non fallit Scriptura quæ ait : *Nemo potest corrigere, quem Deus despexit.* O quam diligendus est a te, qui cum me repelleret, te attraxit ; et cum æqua conditio foret utriusque, tamen me despexerit, te dilexerit. Recole nunc, ut dixi, corruptiones meas, cum exaltaretur nebula libidinis ex luxuriosa concupiscentia carnis, et non esset qui eriperet et salvum faceret. *Verba enim iniquorum prævaluerunt super me,* qui in suavi poculo amoris propinabant mihi venenum luxuriæ. Convenientes in unum affectionis suavitas et cupiditatis impuritas, rapiebant imbecillem adhuc ætatem meam per abrupta vitiorum, atque mergebant gurgite flagitiorum. Venerunt super me ira et indignatio tua, Deus, et ego nesciebam. Ibam longius a te, et sinebas. Jactabar, et effundebar, et defluebar per immunditias meas, et tacebas. Eia, soror, diligenter attende omnia ista turpia et nefanda, in quæ me præcipitavit meum arbitrium ; et scito quod in hæc corruisses, si te Christi misericordia non servasset. Non hæc dico quasi nihil mihi contulerit boni, dum exceptis iis quæ superius diximus utrisque collata, mira patientia meas sustinuerit iniquitates. Cui debeo quod terra non me absorbuit, nec fulminavit cœlum, nec flumina submerserunt ? Quomodo enim sustineret creatura tantam

injuriam Creatoris sui, si non impetum ejus cohiberet ille ipse qui condidit, qui non vult mortem peccatoris, sed magis ut convertatur et vivat ? Ad illud quantæ fuit gratiæ, quod fugientem persecutus est, metuenti blandiebatur, quod erexit in spem totius desperatum, quod suis obruit beneficiis ingratum, quod gustu interioris dulcedinis, immundis assuetum delectationibus attraxit et illexit, quod indissolubilia malæ consuetudinis vincula dissolvit, et abstractum sæculo benigne suscepit ? Taceo multa, et magnæ misericordiæ suæ circa me opera, ne aliquid gloriæ suæ, quæ tota illius est, ad mė videatur transire. Ita etiam secundum hominum æstimationem sibi cohæret gratia dantis et felicitas recipientis, ut non solum laudetur, quia solus laudandus esset ille qui dedit, sed etiam ille qui recepit. Quis enim habet aliquid quod non receperit ? Si autem gratis accepit, quare laudatur velut promeruerit ? Tibi igitur laus, Deus meus, tibi gloria, tibi gratiarum actio ; mihi autem confusio faciei meæ, qui tot mala feci, et tot bona recepi. Quid igitur (inquis) me minus accepisti ? O soror, quia felicior est ille, cujus navem plenam mercibus et onustam divitiis flatus ventorum integram revexit ad portum, quam qui passus naufragium nudus evasit mortem. Tu ergo in his, quas tibi divina gratia conservavit, exsultas divitiis ; mihi maximus labor incumbit ut fracta redintegrem, amissa recuperem, scissa resarciam. Verumtamen et me volo ut æmuleris, valdeque putes erubescendum, si post tot flagitia in illa vita tibi inventus fuero æqualis, cum sæpe virginitatis

gloriam interveniientia quædam vitia minuant et veteris conservationis opprobrium morum imitatio et succedentes vitiis virtutes oblitterent. Sed jam illa, in quibus tibi sola conscia es divinæ bonitatis, inspice nunc munera, quam jucunda facie abrenuntianti sæculo Christus occurrerit, quibus esurientem deliciis pavit, quas miserationum suarum divitias ostendit, quos inspiravit affectus, quo te charitatis poculo ebriavit. Nam si fugitivum servum et rebellem sola sua miseratione revocatum spiritualium consolationum non reliquit inexpertum; quid dulcedinis crediderim eum virgini contulisse? Si tentabaris, ille sustentabat; si fluctuabas, ille solidabat. Quoties præ timore arescenti pius consolator astabat? Quoties æstuanti præ amore, ipse se tuis visceribus infundebat? Quoties psallentem vel legentem spiritualium sensuum lumine illustrabat? Quoties orantem in quoddam ineffabile desiderium suum rapiebat? Quoties mentem tuam a terrenis subtractam, ad cœlestes delicias et paradisi amœnitates transportabat? Hæc omnia revolve animo, ut in eum tuus totus revolvatur affectus. Vilescat tibi mundus, omnis amor carnalis sordeat, nescias te esse in mundo hoc; quoniam ad illos qui in cœlo sunt et Deo vivunt, tuum transtulisti propositum. Ubi est thesaurus tuus, ibi sit et cor tuum. Noli cum argenteis simulacris vili marsupio tuo tuum includere animum; quia nunquam cum nummorum pondere poteris transvolare ad cœlum. Puta te quotidie moriturum, et de crastino non cogitabis. Non te futuri temporis sterilitas terreat, non

futuræ famis timor mentem tuam dejiciat, sed ex ipso tota fiducia tua pendeat qui aves pascit, lilia vestit. Ipse sit horreum tuum, ipse apotheca, ipse marsupium tuum, ipse divitiæ, ipse deliciæ tuæ; solus tibi sit omnia in omnibus. Hæc interim de præsentibus satis sint.

MEDITATIO XVII.

De futuris beneficiis Dei.

Qui autem præstat suis tanta in præsenti quanta illis servat in futuro? Principium futurorum et finis præsentium, mors est. Hanc cujus natura non abhorret? Cujus non expavescit affectus? Nam bestiæ fuga, latibulis, et aliis mille modis mortem cavent, vitam tuentur. Jam nunc diligenter attende quid tua tibi respondeat conscientia, quid præsumat fides, quid spes promittat, quid expetat affectus. Si vita tua oneri est, si mundus fastidio, si caro dolori, profecto desiderio mors est tibi, quæ jugum hujus oneris deponit, tollit fastidium, corporis dolorem assumit. Hoc unum dico omnibus hujus mundi præstare deliciis, honoribus atque divitiis, si ob conscientiæ serenitatem, fidei firmitatem, spei certitudinem mortem non timeas. Quod ille poterit maxime experiri qui, aliquo tempore sub hac servitute suspirans, in liberiores conscientiæ auras evasit. Hæc sunt futuræ beatitudinis tuæ primitiæ salutares, ut morte superveniente naturalem horrorem fides superet, spes temperet, conscientia pura repellat; et inde quodammodo mors est principium quietis, laborum meta, peremptoria vitiorum.

Sic enim scriptum est : Beati mortui, qui in Domino moriuntur. Unde propheta reproborum mortem ab electorum morte discernens, *omnes,* inquit, *reges dormierunt in gloria, unusquisque in domo sua ; tu autem projectus es de sepulcro tuo, quasi stirpis inutilis, pollutus et obvolutus.* Dormierunt quippe sane in gloria quorum dormitioni assistunt Angeli, occurrunt sancti, concivi suo præbentes auxilium, et impartientes solatium ; hostibus se opponunt, obsistentes repellunt, refellunt accusantes, et sic usque ad sinum Abrahæ sanctam animam comitantes in loco pacis collocant et quietis. Non sic, impii, non sic, quos de corpore quasi de fetenti sepulcro pessimi spiritus cum instrumentis infernalibus extrahentes, pollutos libidine, obvolutos cupiditate injiciunt ignibus exurendos, avibus lacerandos, æternis fetoribus suffocandos. *Vere exspectatio justorum lætitia ; spes autem impiorum peribit.* Sane qualis sit illa requies, quæ pax illa, quæ jucunditas in sinu Abrahæ, quæ illis quiescentibus promittitur, et exspectatur lætitia, quia experientia non docuit, stylus explicare non poterit. Exspectant felices donec impleatur numerus fratrum suorum, ut in die resurrectionis duplici stola, scilicet corporis et animæ perpetua felicitate fruantur. Jam nunc intuere illius diei terrorem, quando cœlorum virtutes movebuntur, elementa ignis calore solventur, patebunt inferi, occulta omnia nudabuntur ; veniet desuper iratus judex, ardens furor ejus, et ut tempestas currus ejus, ut reddat in ira vindictam et vastitatem in flamma ignis.

Beatus est qui paratus est occurrere illi. Quid tunc miseris animabus erit? Quam tunc miseri erunt, quos nunc luxuria fœdat, avaritia dissipat, extollit superbia! Exibunt Angeli, et separabunt malos de medio justorum, illos a dextris, illos a sinistris statuentes.

Cogita te nunc ante tribunal Christi inter utramque hanc societatem assistere, et necdum in alteram partem separatam. Deflecte oculos nunc ad sinistram judicis, et miseram illam multitudinem contemplare. Qualis ibi horror, quis pudor, quis fetor, quis timor, quis dolor? Stant miseri et infelices, stridentes dentibus, nudo latere palpitantes, aspectu horribiles, vultu deformes, dejecti præ pudore, præ corporis turpitudine et nuditate confusi. Latere volunt, et non datur; fugere tentant, nec permittitur. Si oculos levant desuper, judicis imminet furor; si deponunt, infernalis putei eis ingeritur horror. Non suppetit criminum excusatio, nec de iniquo judicio erga Deum aliqua poterit esse causatio, cum quidquid decretum fuerit, justum esse ipsam eorum conscientiam non latebit. Cerne nunc quam amandus tibi sit, qui te ab hac damnata societate prædestinando discrevit, vocando separavit, justificando purificavit.

Retorque nunc ad dexteram oculos, et quibus te glorificando sit inserturus adverte. Quis ibi decor, quis honor et quæ felicitas, et quæ securitas? Alii judiciaria sede sublimes, alii corona martyrii splendentes, alii flore virginitatis candidi, alii eleemosynarum largitione fecundi, alii doctrina et eruditione præclari, in unum cha-

ritatis fœdus copulantur. Lucet eis vultus Jesu, non terribilis, sed amabilis; non amarus, sed dulcis; non terrens, sed blandiens.

Sta nunc quasi in medio, nesciens quibus te judicis sententia deputabit. O dura exspectatio ! Timor et tremor venerunt super me, et contexerunt me tenebræ. Si me sinistris sociaverit, non causabor injustum; si dextris ascripserit, gratiæ ejus hoc, non meis meritis est imputandum. Vere, Domine, vita in voluntate tua. Vides ergo quantum in ejus amore tuus extendi debeat animus, qui, cum injustis posset in te prolatam retorquere sententiam, justis te maluit ad salvandum inserere. Jam te puta sanctæ illi societati conjunctam vocis illius audire decretum : *Venite, benedicti Patris mei, percipite regnum quod vobis paratum est ab origine mundi.* Inde miseris audientibus verbum Domini plenum iræ et furoris: *Discedite a me, maledicti, in ignem æternum. Tunc ibunt ii,* inquit, *in supplicium æternum; justi autem in vitam æternam.* O dura separatio ! O miserabilis conditio ! Sublatis enim impiis ne videant gloriam Dei; de justis vero singulis secundum gradum suum et meritum angelicis ordinibus insertis, fiat illa gloriosa processio, Christo præcedente capite nostro, omnibusque suis membris sequentibus, et tradetur regnum Deo Patri, ut ipse regnet in eis, et ipsi in eo, regnum illud percipientes, quod paratum est illis ab origine mundi, cujus regni status ne cogitari quidem a nobis potest, multo minus dici vel scribi. Hoc scio quod nihil omnino aberit quod velis adesse.

Nullus igitur ibi luctus, nullus fletus, nullus dolor, nullus timor. Non tristitia, non discordia, non invidia, non tribulatio, non tentatio, non aeris mutatio vel corruptio, non suspicio, non ambitio, non adulatio, non detractio, non ægritudo, non senectus, non mors, non paupertas, non nox, non tenebræ, non edendi vel bibendi vel dormiendi ulla necessitas, fatigatio nulla. Quid ergo ibi boni est? Ubi neque luctus, neque fletus, neque dolor, nec tristitia, quid potest esse nisi perfecta lætitia? Ubi nulla tentatio, vel tribulatio, nulla temporum mutatio, vel corruptio aeris, æstus vehementior, nec hiems asperior, quid potest esse nisi summa quædam rerum temperies, et mentis et carnis vera et summa tranquillitas? Ubi nihil est quod timeas, quid potest esse nisi summa securitas? Ubi nulla discordia, nulla invidia, quid potest esse nisi summa et vera dilectio? Ubi nulla deformitas, quid potest esse nisi summa et vera pulchritudo? Ubi nulla paupertas, quid potest esse nisi omnis plenitudo? Ubi nullus labor vel defectio, quid erit nisi summa requies et fortitudo? Ubi nihil est quod gravet vel oneret, quid erit nisi summa felicitas? Ubi nec senectus exspectatur, nec morbus timetur, quid potest esse nisi vera sanitas? Ubi nec nox, nec tenebræ, quid est nisi lux perfecta? Ubi mors et mortalitas omnis absorpta, quid est nisi vita æterna?

Quid est ultra quod quæramus? Certe, quod iis omnibus excellentius est, scilicet visio, cognitio et dilectio Creatoris. Videbitur in se, videbitur in omnibus creaturis suis,

regens omnia sine sollicitudine, sustentans omnia sine labore, impertiens quodammodo se singulis pro sua capacitate, sine diminutione vel divisione. Videbitur ille vultus amabilis et desiderabilis, in quem Angeli desiderant prospicere : de cujus plenitudine, de cujus lumine, de cujus suavitate quis dicet? Videbitur Pater in Filio, et Filius in Patre, Spiritus Sanctus in utroque. Videbitur enim sicuti est, impleta ejus promissione qua dicit : *qui diligit me, diligitur a Patre meo, et ego diligam eum, et manifestabo ei meipsum.* Ex hac visione illa procedit cognitio, de qua ipse ait : *hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum verum Deum.* Ex his tanta nascetur dilectio, tantus ardor pii amoris, tanta dulcedo charitatis, tanta fruendi copia, tanta desiderii vehementia, ut nec satietas desiderium, nec desiderium satietatem impediat. Quid est hoc? Certe *quod oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit quæ præparavit Deus diligentibus se.*

Hæc tibi, soror, de præteritorum beneficiorum Christi memoria, de præsentium experientia, de exspectatione futurorum, quædam meditationum spiritualium semina proseminare curavi, ex quibus divini amoris fructibus uberior oriatur et crescat : ut meditatio affectum excitet, affectus desiderium pariat, lacrymas desiderium extorqueat : ut tibi sint lacrymæ tuæ panes die ac nocte, donec adpareas in conspectu ejus, et suscipiaris ab amplexibus ejus, dicasque illud quod in Canticis scriptum est : *Dilectus meus mihi, et ego illi; inter ubera mea commorabi-*

tur. Quod ipse tibi præstare dignetur qui vivit et regnat Deus in sæcula sæculorum. Amen.

Meditatio xviii. *Gratiarum actiones pro beneficiis divinæ misericordiæ,* quæ incipit per hæc verba : Tu es Deus meus vivus, jam inter orationes præcedentes hujus libri inserta est. Unde hic prætermittitur.

MEDITATIO XIX.

De dulcedine divinæ majestatis, et de aliis multis.

I. *Admiratio de ineffabili bonitate Creatoris, et de magna miseria creati hominis.* — Dum considero quid sit Deus, quam dulcis natura, quam amabilis, quam bona, quam ineffabilis, quam admirabilis, quantum ab omni creatura veneranda et adoranda, et iterum video et intelligo quid sit homo, quem ipse Deus fecit ad imaginem et similitudinem suam, quemque præterea talem creavit, ut sicut semper in se exprimeret imaginem Creatoris sui; sic semper in memoria haberet voluntatem ejus et dilectionem, qui eum talem creavit, miror multum et obstupesco et de inæstimabili bonitate Dei creatoris, et de magna miseria creati hominis.

De ineffabili bonitate Dei miror quod, cum sit ipse omnipotentissimus et justissimus, patitur hominem vel ad horam vivere, quem propterea voluit tam honorabilem creare, ut sicut ipse homo honorabilior esset cæteris creaturis, honorabilius cæteris creaturis viveret semper secundum voluntatem sui Creatoris: et ipse miserrimus et infelicissimus per contrarium agit, quod, cum omnes

aliæ creaturæ semper concordent cum voluntate Creatoris sui, ipse semper aut fere semper resistit illius voluntati. De immensa vero miseria hominis miror quomodo sensum sic perditum habeat, sic quasi pecus, quod sensum non habet, vivat, ut unquam obliviscatur Creatoris sui qui sui ipsius non potest oblivisci. Puto, nisi insanus sit, nunquam sui ipsius est immemor; ut non intelligat se esse, vivere et intelligere. Hæc autem omnia homo se intelligens habere, mirandum est et multum obstupescendum quomodo unquam ipsius obliviscatur cui complacuit sibi omnia ista dare.

II. *Quantum homo ab homine diligatur; et quare Deus plus debeat diligi, quam aliquis homo.* — Homo itaque, cui ab alio homine aliquod bonum in hoc sæculo datur, sæpius tam ferventer illum solet diligere, qui sibi hoc bonum fecit, sicque jugiter se præsentare in ejus obsequium, ut si causa illius benefactoris suis exigat, mortem etiam sæpius incurrere pro illo non metuat; et tamen nullum, quod unquam homo in hoc sæculo possit habere, vel quod alius alii possit dare, nullus est tam parvi sensus qui non intelligat se non in perpetuum retinere, sed, vel antequam finis ei eveniat, vel si non ante, saltem tunc cum finis ei advenerit, dimittere.

Quod vero Deus homini in hoc sæculo dat, aut tale est quod nunquam amittat, et nunquam ei aliquis auferat, aut tale est, ut etiamsi homo illud perdat, per illud tamen promereri possit, finita præsenti vita, ut in æternum sit cum Creatore suo in beata vita. Dat autem Deus homi-

ni sæpius in hoc sæculo secundum rationem vivere, et Creatorem suum, sicut ipse præcipit et justum est, diligere, præceptis ejus sine ulla contradictione per omnia obtemperare, et hoc bonum nullus hominum, nisi ipse sola sua voluntate dimittat, potest auferre. Pecuniam temporalem, velit nolit homo, necesse ei erit dimittere; sed dum eam habet, si largitur eam sicut Deus suus præcepit, merebitur sic faciendo ad perpetuam vitam pervenire.

O immensa Creatoris nostri bonitas! O inæstimabilis misericordia! Ipse in nullo unquam egens homine, hominem talem tamen pro sola bonitate sua creavit, creando rationalitate exornavit; ut felicitatis ejus et æternitatis posset esse particeps, et sic cum eo gaudium et lætitiam in perpetuum possidere. Adhuc etiam cum homo in multis contrarius ei existat, multa, quanquam ei displiceant, sciens volensque faciat; monet tamen eum ut redeat, et misericordiam Creatoris sui requirat, nec pro ullo commisso, tametsi gravi desperare præsumat. Est enim fons pietatis et misericordiæ, et omnes, quacumque macula peccati sint fœdati, desiderat mundare, mundatis perennis vitæ lætitiam reddere.

III. *Quod omnia bona Deus fecit, et quod solus ipse essentialiter bonus sit.* — Suavissime et dulcissime Jesu Christe, qui es pius amator hominum, ac benignissimus Redemptor peccatorum, te adoret anima mea, tibi serviat omnis vita mea, te desiderent omnia interiora mea. Vult, piisime Domine, vult mea misera anima cogitare

de te, tua mirabilia inspicere, et quam bonus et misericors sis erga peccatores intelligere, ne propter mea peccata desperans, a bonitate tua (heu, miser!) me velim alienare, ut sic cogitans, et tibi, qui veritas es, credens, jam aliquando ab iniquitatibus possim cessare, et ad recta facienda animum meum malis operibus incurvatum reformare.

Ecce scio, Domine, quia omnia quæ sunt, de nihilo fecisti; id est, non erant, et ea fecisti; sed tu ipse qui ea fecisti, semper fuisti, et nunquam fuit quando fueris; fuisti vero semper bonus, et semper omnipotens, et propterea omnia quæcumque fecisti, bona fecisti. Tu ergo qui semper fuisti, et es et eris, et non qui de non esse ad esse venisti, sicut tibi semper esse fuit, ita tibi semper bonitas et omnipotentia fuit. Et propter hoc non tibi est aliud essentia quam bonitas et omnipotentia; sed quæ est tibi essentia, eadem est bonitas et omnipotentia. Et ideo non potes esse, nisi bonus et omnipotens, et omnia illa quæ similiter de te dicuntur et creduntur.

Tu vero vere es, et non est aliud nisi tu, et non est tibi nisi unum est, quia non quod modo es, modo non es, sed quod modo es, semper es. Creaturæ autem, cui non semper esse fuit, sed quæ de non esse ad esse venit per te et a te cui semper esse fuit, non est eadem essentia quæ bonitas et quæ potentia; sed quando bona est, et quando bona facere potest, a te bona est, et a te bona facere potest, qui essentialiter es bonus et omnipotens. Fecisti autem omnem creaturam bonam, sed

tamen non omni creaturæ, licet sit bona facta a te, dedisti rationem intelligendi te. Et quamvis omnis creatura te laudet, te Creatorem suum et gubernatorem esse reclamet; tamen non omnis creatura te intelligit, nisi tantummodo rationalis, et quam fecisti ad imaginem et similitudinem tuam.

IV. *Quod omnis creatura suum laudet Creatorem.* — Laudat te etiam illa creatura, cui donum intelligentiæ non dedisti, quando rationalis creatura eam a te creatam bonam pulchreque ordinatam conspicit; et hoc est ab illa te laudari, a rationali creatura, scilicet intelligi te eam bonam fecisse pulchreque ordinasse. Humanam vero naturam quam rationalem fecisti, et illam naturam cui intelligentiæ donum non dedisti, sic distinxisti ut humana natura, propter quam aliam creaturam fecisti, illam secundum tuam voluntatem disponeret, et ex ipsa, te concedente, alimentum unde se sustentaret, acciperet.

Sed quia homo ex duabus naturis constat, ex anima scilicet et carne, alimentum, unde secundum carnem vivit, accipit a creatura; unde vero secundum animam vivit, accipit a Creatore, sed tamen utrumque a Creatore. Vivit autem homo hic interim secundum carnem, dum alitur cibis humanis; vivit vero secundum animam, dum voluntatem et præcepta Creatoris sui custodit. Et sicut moritur secundum carnem, si non sustentatur cibis humanis, sic moritur secundum animam, quando non obtemperat præceptis divinis. Homo itaque qui constat ex anima et carne, faciendo quæ jubet Deus, vivit in

carne et in anima, quia in hoc agendo promeretur ut feliciter vivat cum Creatore suo in vita æterna. Si vero ab agendo quæ jubet Creator suus, deviare conatur, et magis appetit secundum carnis desideria vivere, quod vere non est vivere, sed sibi infeliciter vitam auferre; si quis diligenter intueretur, videret in illo non figuram illius hominis qui factus est ad imaginem Dei, sed figuram pecudis, cujus et mores satagit imitari, et tunc vere potest asseri quia est mortuus, mortem æternam sine dubio subiturus, si in hoc perseverans finiatur.

V. *In quo similis est homo Creatori suo.* — Fecit autem Deus creator hominem ad imaginem et similitudinem suam, quia fecit eum rationalem. Et sicut Deus voluntate bonus est, sic homo, ad ejus similitudinem factus, voluntate bonus est; in hoc similis Creatori, quia Creator voluntate bonus, homo voluntate bonus; sed in hoc differens, quia Creator æternaliter a seipso est bonus et essentialiter : homo vero ideo bonus, quia imitatur eum qui æternaliter et essentialiter a se ipso est bonus. Est autem, sicut dixi, Creator voluntate bonus, homo ad similitudinem Creatoris factus voluntate bonus, sed in hoc differens, quod Creator non vult nec potest esse vel velle aliud quam esse bonus; voluntas enim, et potentia est illi essentia. Si tamen concordat cum voluntate Dei, et idem vult quod Deus, exprimit in se imaginem Dei. Et si in hoc usque in finem perseverat, meretur operante miseratione divina ut post in æternum voluntati sui Creatoris adhæreat, nec jam amplius ab ea divelli queat. Et

sicut postea semper erit quod erit, sic semper quodcumque voluerit erit. Et sicut Creatori non est aliud essentia quam voluntas, nec aliud voluntas quam essentia, sic homini in ipsa felicitate jam existenti, secundum suum modum, tam immutabilis erit dono Creatoris sui voluntas quam essentia, quæ tam sine dubio poterit quidquid voluerit quam sine dubio feliciter existens felix essentia erit. Et tunc homo habebit liberum arbitrium vere ab omni malo ex toto liberatum, secundum quod hic interim, dum vivit, operante Dei gratia vult quæ Deus præcepit facere, quæ vero prohibet dimittere.

VI. *Quod homo existat in duabus naturis, quarum una erigitur ad summa, altera deprimitur ad ima.* — Constat autem homo ex duabus naturis : ex natura animæ et ex natura carnis. Natura autem animæ, quia anima spiritalis est, naturaliter tendit ad superiora; natura autem carnis, quia caro ex desiderio in carnales appetitus exit, quasi naturaliter ad infima tendit. Est vero inter has duas naturas, ex quibus homo constat, voluntas, quasi media habens liberum arbitrium. Quo libero arbitrio si se junxerit cum anima quæ naturaliter tendit ad superiora, tunc anima et voluntas (opitulante tamen divina gratia) carnem sursum ad excelsa secum elevant, et in æterna felicitate sine fine victuram locant, ut jam amplius non sit inter carnem et animam ulla repugnantia, sed semper idem amor, eademque voluntas. Et tunc erit una voluntas Creatoris, et creati hominis, quem creavit ad imaginem et similitudinem suam, cum Deus omnia

in omnibus erit. Si vero eodem libero arbitrio se junxerit desideriis carnis, quæ quasi naturaliter ad infima tendit, tunc voluntas, male utens libero arbitrio, et caro animam superno auxilio destitutam ad inferiora trahunt, et peccata hominis totum ipsum hominem, scilicet animam et carnem, in perditionem mergunt, ut jam amplius non habent nisi malum, vel quod patiatur nisi tormentum.

VII. *Hic orat homo Deum, ut non permittat eum male uti libero arbitrio.* — O dulcissime Domine, o piissime Deus meus, Creator meus, salus mea, vita mea, spes et consolatio mea, refugium meum, per gratiam tuam et per piissimam misericordiam tuam guberna et sustine liberum arbitrium meum, ne illo male utendo possim offendere te dulcissimum Creatorem meum, et quotiescumque malum mihi placet, antequam illud opere perficiam, destrue et confunde omne malum desiderium meum. Malo a te, dulcissime Pater, vel invitus trahi, vel etiam catenis ligatus in aliquo angulo domus tuæ projici, quam a te separari, ubi etsi non piissimum vultum tuum possim propter peccata mea respicere, saltem lætitiam et gaudium illorum qui tibi famulantur valeam audire.

Quis, dulcissime Creator hominum, potest æstimare ineffabilem bonitatem tuam, qua in tantum humanam naturam dilexisti; ut non solum eam creares, cum non esset, sed tu ipsa, Creator, ejus, pro amore ejus creatura fieres? Cujus cor tam durum, tam ferreum, sciens et intelligens tantam dilectionem tuam erga hominem quem

creasti, non potest emolliri, et totum liquefieri in gratiam et venerationem tuæ dulcedinis? Vere, anima mea, vere cor meum, et omnia intima mea, mirum est si unquam tantæ charitatis tantæque pietatis Creatoris vestri potestis oblivisci. Ecce, miser homo, quid fecit Creator tuus, quid fecit Dominus tuus. Ipse, cui semper esse est, et semper esse fuit, immutabilis et invisibilis, inæstimabilis et incomprehensibilis, miro et ineffabili modo suum esse non dimittens, pro te se exinanivit, cum pro te creatura fieri voluit, ut te, qui de non esse ad esse venisti, ad se qui non de non esse ad esse venit, sed cui semper esse fuit, familiarius reconciliaret, reconciliatum et ex toto in pristinam dignitatem reformatum ad suum esse reduceret, uti felix semper et lætus in æterna sua gloria secum in æternum gauderes. Ecce, Deus meus, et Creator meus, ecce vides quo cogitando perveni; et tamen, hoc cogitando, quantis adhuc vanitatibus et stultitiis infelix anima mea subjecta sit. Si aliquando gratia tua respectus incipio cogitare quomodo pertineat ad aliquam utilitatem animæ meæ, instabilis mens mea, et fere ab omni bono vacua cito labitur ad inania et noxia, veluti palea quam levissimus flatus venti exsuflat de area.

Cernens ergo, Creator meus, tantam inconstantiam mentis meæ, tam torpentem et desidiosam ad cogitandum ea quæ sunt utilia, tam ferventem et studiosam ad ea quæ sunt noxia, non respicias ad hoc quod peccator sum. Fateor, fateor, peccator sum, indignus sum, immundus

sum, et tamen non recedo a te, dulcissime Jesu Christe. Velis nolis, non dimitto te, etsi infirma manu tenebo te, nec recedes a me, donec ab omni cogitatione peccati absolvas me. Verbera me, emenda me, et corripe me et tandiu castiga servum tuum, donec per ineffabilem bonitatem tuam perducas me ad gloriam tuæ contemplationis.

MEDITATIO XX.

Querimonia de obsentia Dei.

Non sufficit, Domine, non sufficit peccatrici amimæ meæ quod ex abundantia ineffabilis clementiæ tuæ sua sibi sperat relaxari peccata, nisi dolorem suum, quem patitur de absentia vultus tui, querimoniam suam saltem coram te exponendo, quoquo modo studeat relaxari. Peregrinatur enim a te, et hoc propter iniquitates suas. Ubi ergo mihi caput sermonis occurretur, dolorem meum intendo consolari, et eum intueor acquisita consolatione augmentari. Ipsa enim inquisitio consolationis menti memoriam repræsentat doloris. Consolationem namque de dolore non quærerem, nisi me dolere meminissem, quia ex memoria doloris quæritur refugium consolationis, et ex appetitu consolationis augetur memoria doloris, et quo sæpius dolor menti repræsentatur, eo majori augmento cumulatur. Quid igitur facio? An ipsa expositio doloris qualecumque dat emolumentum consolationis? Expandam ergo, Domine, coram misericordia tua amaritudines animæ meæ, quibus circumdata est ex abundantia iniquitatum suarum : propter easdem enim

iniquitates amaram patitur absentiam pulcherrimæ faciei tuæ. Hinc itaque, Deus meus, hinc est summa doloris mei, quia cognosco me clementiam tuam mea iniquitate graviter offendisse, et oculos cordis mei ob eamdem iniquitatem, ne desiderandæ claritatis tuæ lumen aspiciant, cæcatos fuisse. Fecisti me, ut gauderem de te, et ego tam turpem me feci, ut erubescam apparere coram te. Iniquitates enim meæ supergressæ sunt caput meum, et sicut onus grave gravatæ sunt super me; mens mea malitiæ felle inebriata est, et anima mea pondere scelerum incurvata est, animus meus vitiorum luto fœdatus est, et cor meum injustitiæ tabe repletum est; anima mea peccatorum nexibus irretita est, et tota substantia mea mole criminum oppressa est. Quis ergo mihi in tanta miseriarum profunditate constituto subveniet? Quis manum porriget? An ego, quod verum est, tanta iniquitate Deum solus exacerbavi, ut nec ipse, nec aliqua creatura sua me ulterius jure debeat intueri? Heu mihi! Quare vel una hora postquam natus fui in hoc mundo manere debui, ut tanta a me mala contra Deum deberent exerceri? Quare mihi vita tam diu conceditur, quæ tota vitiosis affectibus dissipatur? Sed dilationem vitæ cur deploro, quando me per eam ad pœnitentiam a Deo invitari cognosco? *An ignoras*, ait Apostolus, *quia patientia Dei ad pœnitentiam te adducit : tu autem secundum duritiam tuam, et cor impœnitens, thesaurizas tibi iram in die iræ et revelationis justi judicii Dei?* Ad hoc ergo mihi vita præstatur ut eadem emendetur. Cur igitur non fiat

ita? Si propter pœnitentiam vita differtur, quare pœnitentia ipsa simulatur? Si Deus animæ meæ parcit, ad tempus subsistendo, quare ipsa sibi non parcit, peccata dimittendo? O insensibilis duritia cordis mei! Ob hoc mors differtur, ut vita melioretur, et dum vita prolongatur, mors deterior acquiritur. Utrobique angustia. Cum sum in corpore, peregrinor a Domino, et ne mihi propter peccata mea extra corpus pejus sit, exire de corpore pertimesco, præsentia Dei privari doleo, et absentiam corruptibilis corporis, sine qua præsentiæ Dei sociari non possum, subire pertimesco. Quid est, Domine, quid est quod cor hujus peccatoris intuetur, et verbis explicare non sufficit? Certe, bone Jesu, dissolvi et tecum esse multo magis optimum est. Quare ergo non desideratur quod optimum esse probatur. Dissolvi a mortali corpore et esse cum Christo, beatitudo est; ligari corpore, et abesse a Christo, miseria est. Ut quid igitur miseria timetur amitti, et beatitudo non desideratur haberi? Sed hæc est causa quare a nobis a corpore dissolvi non appetitur, quia post dissolutionem utrum cum Christo esse contingat dubitatur. Ac per hoc commoratio in carne idcirco utilis esse judicatur, quia dum in ea vivitur, melioratio vitæ speratur. Væ peccatis hominum, quorum merito agitur ut ipsa vitæ humanæ miseria utilis judicetur! Nonne tota præsens vita miseria? Et tamen hæc miseria nonnunquam ipsis etiam justis utilis est, propter boni meriti augmentum; injustis autem maxime necessaria propter pœnitentiæ medicamentum. Tunc vero hæc

eadem miseria præcipue bonis mentibus lugenda esse videtur, quando ab insipientibus nimis periculose amatur. Quia cum in ejus amore perseveratur, per ipsam eamdem miseriam ad æternam miseriam pervenitur, fitque modo miserabili per miseriam ad miseriam transitus, dum et præsens miseria expenditur in cupiditatum labore, et hinc succedens æterna miseria sustinetur in sempiterno dolore. Sed et ipsa miseria æterna eo utique erit acrior ad vindictam, quo præsentis vitæ miseria a misericorde Christo diutius fuerit dilata propter pœnitentiam. O Pater, qui vere es, quoniam summe es, quia tu ipse es et anni tui non deficient, succurre mihi miseria oppresso. Si ipsa quam patior miseria, disponente misericordia tua, propter majorem miseriam devitandam, quod pœnitentiæ studio fieri solet, differtur, quare vel ipsa miseria amatur? Quare amo quod me necesse est citius amittere, et illud non desidero quod me præsentis vitæ finita miseria posset beatificare? Si beatitudinem, quam te diligentibus promittis, prout mihi expediret amare non valeo, quare saltem supplicia, quæ contemptoribus tuis minaris, ex quibus, proh dolor! ego sum unus, non expavesco? Si enim ea expavescerem, aliqua ex parte me ipsum emendarem, fieretque, misericordia tua præstante, ut per timorem ac correptionem pervenirem aliquando ad amorem. Quare autem judicia tua non timeo, nisi quia de eis negligo cogitare? Ne vero de eis frequentius valeam cogitare, vitia mea lethiferis amœnitatibus et voluptatibus mihi blandientia me impedire non

desinunt. *O Domine, Domine, ecce ego servus tuus et filius ancillæ tuæ*. Quia etsi peccator, tamen filius sanctæ Ecclesiæ tuæ. Sed quid dixi, qua audacia præsumpsi nominare servum tuum, cum servum me non ignorarem peccatorum? *Omnis enim qui facit peccatum, servus est peccati;* ego autem indesinenter peccare non desisto: servus ergo sum peccati; quomodo ergo me sum ausus nominare servum tuum? Non utique hoc dicerem, nisi quia de tua ineffabili miseratione præsumpsi ut hæc dicere auderem, quia etsi servus peccati sum propter infirmitatem quam sustineo ex iniquitate, tamen servus tuus sum per desiderium quod mihi præstitum esse gaudeo ex tua venerabili bonitate. Servus ergo tuus sum, Domine, et si non opere et conversatione, certe affectu et voluntate. Sed in hoc miserabilis sum et valde deflendus quia, cum me servum tuum esse cognoscam, honorem Domini, sicut mihi expediret, tibi deferre non studeo. Si enim hoc agerem, nihil utique esset quod me a memoria tui, ac desiderio te intelligenti, a beata tui amoris dulcedine revocaret. Domine meus, Domine meus, quare, tu cum sis Dominus meus, non vivo sicut vivere debet servus tuus? Te Deum meum cognosco, et servus tuus esse desidero. Quare vitam servi tui veri conversatione tenere non valeo? Sed cur hujus miseriæ meæ causam quæro, quando meam iniquitatem hanc promeruisse non ambigo? Heu mihi! ut quid vivo? quare tandiu vivo, qui tam male vivo? Idcirco mihi vivere conceditur ut mors evadatur; et vita

ipsa deterior morte invenitur. Concedis mihi, formator meus sapientissime, ut me ad contemplandam pulchritudinem tuam studeam præparare, et ego me turpiorem non cesso quotidie exhibere. Quid, Deus meus, quid tua inenarrabili claritate pulchrius et quid mea iniquitate turpius! O totum cor meum, suspiriis delectare, quorum studio et tua pulchritudine illuminetur, et ad supernæ lucis claritatem contemplandam tuus interior oculus facilius erigatur! O tota anima mea, jam omnes tuas depone vagationes, soli divino splendori intende, ex ejus desiderio opulentos lacrymarum imbres effunde, quarum inundatione et tui innumerabiles cœnosi reatus diluantur, et naturalis decor, quem tibi bonus universorum contulit artifex, ejus præsulante miseratione tibi repararetur! O, inquam, omnia intima mea, sumite vires, totum vestrum exerite conatum ad quærendum illud sincerum, simplex, æternum, et solum beatum bonum, cujus lux tenebras vestras repellat, cujus fons limpidissimus vestra contagia abluat, cujus libertas eos quibus sub vitiorum dominio constringimini vestros nexus absolvat, cujus fortitudo imbecillitatem vestram corroboret, cujus sapientia stultitiam vestram evacuet, cujus vita ab æterna vos morte eripiat, et suæ immortalitati consociet! O bonum quod superat omnia bona, quia a te et in te omnia bona; tu es enim omnia bona! Confiteor quia nimia sunt mala mea, quia nimis multa et gravia sunt peccata mea, et sine mensura multiplicata vitia mea, quia eis miserabiliter intenta hactenus exstitit

anima mea. O mala mea, quare super me tam crudeliter irruistis ut me ab omni bono alienum efficeretis? O peccata mea, quomodo me tam immisericorditer nodis vestris irretitum tenetis, ut nullam justitiæ libertatem me adire permittatis? O vitia mea, ut quid lethiferis illecebris, sicut gliris bastulam suam tenacitate infectam vincere solet, animum meum vobis agglutinatis, ut ullo constitutum itinere, vel rependo, me, incedere sinatis. Mens mea, angustiare; cor meum, defice; anima mea, exhorresce; oculi mei, plorando deficite. Quid enim me in omni statu miserabilius inveniri potest? Omnia constitutum sibi ordinem inviolabiliter servant; ego quotidie violo. Sed qui peccantem tandiu tolerat, pœnitentem non suscipiet? Hoc fieri non potest, nisi ut me vivere permittat. Adibo ergo patrem meum, tametsi indignus filius; adibo illum post dissipatam ab illo mihi datam innocentiam, post diuturnam cœlestis eloquii, quam tolero, famem. Et dicam ei: *Pater, jam non sum dignus vocari filius tuus;* non cum filiis de dignitate præsumo certare, sed cum servis misericordiam quæro, et ideo *fac me sicut unum ex mercenariis tuis*. Prædicabitur inde, pie Pater, clementia tua, nec minuentur divitiæ tuæ, si mihi ad te cupienti redire occurras, si me misericordiæ tuæ brachiis amplectaris, si me fidei annulo et stola justitiæ vestiri præcipias, si de me Angelis tuis dicere digneris: Gaudere nos oportet, quoniam *hic filius meus mortuus fuerat, et revixit;* perierat et inventus est. Sed quis, o Pater optime et admirabilis,

quis dabit mihi de vitulo illo saginato digno fidei ac sanctitatis affectu comedere, quem pro mea redemptione in ara crucis immolari præcepisti? Et quis iste vitulus tam mitis ad immolandum, tam salubris ad comedendum, nisi ille tuus proprius unigenitus Filius, cui non pepercisti, sed pro nobis omnibus illum tradidisti? Iste est, Domine, iste est, cujus dulcedine refici desiderat cor meum: hic est, quem præ omnibus amare affectat mens mea. Iste est, a cujus absentia non sine magnis gemitibus separari conqueritur anima mea; sed dum Filium desidero, numquid Patrem negligo? Absit! Hoc enim quomodo fieri potest, cum non sit aliud Pater qui genuit, quam qui genitus est Filius, sed hoc sit Pater quod Filius, licet non ipse sit Pater qui Filius? Sed quomodo possum desiderare Patrem et Filium, remoto amore Patris et Filii, qui non est aliud quam quod est Pater et Filius, tametsi alius sit quam Pater et Filius? Nulla utique ratione. Dic ergo, anima mea, dic factori tuo Patri et Filio et Spiritui Sancto, uni Deo: *Quæsivi vultum tuum, vultum tuum, Domine, requiram.* Ecce, quæro, peto et pulso. Quando inveniam, quando accipiam, quando mihi aperietur? Tibi, Domine, patent secreta cordis mei; tu vides quia sola præsentia vultus est spes consolationis meæ. Heu mihi! quam longe sum projectus ab illo ineffabili gaudio præsentiæ illius: quomodo ergo consolabor? Numquid, nisi illa, Domine, pulchritudo vultus tui appareat, in qua spes universæ consolationis meæ suspenditur? Deficiant ergo, Deus

meus, deficiant *oculi mei in eloquium tuum*, dicentes: *Quando consolaberis me.* Attende ergo, Deus meus, ad singulare desiderium animæ meæ; attende gemitum cordis mei, et pone *lacrymas meas in conspectu tuo*, quas fundo ex dolore quo afficitur anima mea propter absentiam vultus tui deficiens: *Quoniam defecit in dolore vita mea, et anni mei in gemitibus.* Miserere mei, Domine, miserere mei; opportune, importune clamabo ad te, nec derelinquam te, donec de præsentia vultus tui lætificaveris me; omnem mihi negabo consolationem, solo de absentia vultus tui luctu me vindicabo. O vultus splendide! O facies Dei luminosa! Quandiu non videbo te, manebit anima mea tenebrosa. O dura, o amara absentia vultus Dei, quandiu me cruciabis? O molesta vita hujus sæculi vani, quandiu infelicem tua inhabitatione animam meam in tuis vanitatibus, tanquam carcere inclusam tenebis? O anima mea, quid te in hac vita mortali delectat? Cur non festinas ad felicitatem divinæ visionis pervenire, a qua culpæ merito separaris? Quare non horres peregrinari a facie Dei, et vitæ hujus luculentis vinculis irretiri? Quare non tanto affectu concupiscis illius beatæ vitæ gaudiis interesse et hujus obscenæ vitæ spurcitiis abesse? Cur non istam fugis, et in illam curris? Si tibi ista vita ad inducias præstatur, quare tardas? Quare Deo talem cito pœnitentiam, ut peccatis tuis indulgeat et te misericorditer ad se assumat? Sed ad te conversio mea, ut me respiciat misericordia tua, et mentem meam in desiderio vultus tui confirmet, et per-

severantem reddat clementia tua, credo enim quia a beatitudine non ero alienatus, si desiderando te non fuero fatigatus. Desideret gloriam vultus tui jugiter anima mea, amet eam mens mea, intendat in illam cogitatio mea, suspiret ad illam totus affectus cordis mei, loquatur de ea lingua mea, occupetur in amore illius tota substantia mea, tantummodo jubeat me pietas tua, dum hoc mortale corpus gero, et peregrinationis meæ nexus sustineo, in timore esse tuo fundatum, in amore tuo magnanimum, in lege tua eruditum, in præceptis tuis devotum, in promissis tuis desiderandi ferventissimum, vitiorum calcatorem et virtutum cultorem, quibus ornatus et tibi semper placere, et ad te quantocius feliciter pervenire valeam, ubi est tibi gloria sine fine, laus sine termino, honor in sæcula. Amen.

MEDITATIO XXI.

Excitans animam ad quærendum et inveniendum Deum.

Fiat nunc, homuncio, fuge paululum occupationes terrenas, absconde te modicum a tumultuosis cogitationibus tuis, abjice nunc onerosas curas tuas, et postpone laboriosas distensiones tuas. Vaca aliquantulum Deo, et requiesce aliquantulum in eo. Intra in cubiculum mentis tuæ, exclude omnia præter Deum, et quæ te juvant ad quærendum eum, et clauso ostio quære eum; et dic nunc, totum cor meum, dic nunc Deo: Quæro vultum tuum; vultum tuum, Domine, requiram.

Eia nunc ergo, Domine Deus meus, doce cor meum

ubi et quomodo te quærat, ubi et quomodo te inveniat. Domine, si hic non es, ubi te quæram absentem? Si autem ubique es, cur non te video præsentem? Sed certe habitas lucem inaccessibilem. Et ubi est lux inaccessibilis? Aut quomodo accedam ad lucem inaccessibilem? Aut quis me ducet in illam, ut videam te in illa? Denique quibus signis, qua facie te quæram? Nunquam te vidi, Domine Deus meus, non novi faciem tuam. Quid faciet, altissime Domine, quid faciet iste tuus longinquus exsul? Quid faciet servus tuus anxius amore tui, et longe projectus a facie tua? Anhelat videre te, et nimis abest illi facies tua. Accedere ad te desiderat, et inaccessibilis est habitatio tua. Invenire te cupit, et nescit locum tuum. Quærere te affectat, et ignorat vultum tuum.

Domine, Deus meus es, et Dominus meus es, et nunquam te vidi. Tu me fecisti et refecisti, et omnia bona quæ habeo tu mihi contulisti; et nondum novi te. Denique ad videndum te factus sum; et nondum feci propter quod factus sum. O misera sors hominis, cum hoc perdidit homo ad quod factus est! O dirus, o dirus casus ille! Heu quid perdidit et quid invenit? Quid abscessit et quid remansit? Perdidit beatitudinem ad quam factus est, et invenit miseriam propter quam factus non est. Abscessit sine quo nihil felix est, et remansit quod per se non nisi miserum est. Manducabat tunc homo panem dolorum, quem tunc nesciebat.

Heu publicus luctus hominum, universalis planctus

filiorum Adæ! Ille eructabat saturitatem, nos suspiramus esuriem. Ille abundabat, nos mendicamus. Ille feliciter tenebat et misere deseruit, nos infeliciter egemus et miserabiliter desideramus; et heu vacui remanemus! Cur non nobis custodivit, cum facile posset, quo tam graviter caremus? Quare sic nobis obseravit lucem, et obduxit nos tenebris? Ut quid nobis abstulit vitam, et induxit mortem? Ærumnosi, unde sumus expulsi, quo sumus impulsi? Unde præcipitati, quo sumus obruti? A patria, in exsilium; a visione Dei, in cæcitatem nostram; a jucunditate immortalitatis, in amaritudinem et horrorem mortis. Misera mutatio! De quanto bono in quantum malum!

Grave damnum, gravis dolor, grave totum. Sed heu me miserum, unum de aliis filiis Evæ, miseris elongatis a Deo! Quid incœpi? Quid feci? Quo tendebam? Quo deveni? Ad quid aspirabam, et in quibus suspiro? *Quæsivi bona, et ecce turbatio.* Tendebam in Deum, et offendi in me ipsum. Requiem quærebam in secreto meo, et *tribulationem et dolorem inveni* in intimis mei. Volebam redire a gaudio mentis meæ, et cogor rugire *a gemitu cordis mei.* Sperabatur lætitia, et ecce condensantur suspiria. Et o tu, Domine, usquequo? *Usquequo, Domine, oblivisceris me, usquequo avertis faciem tuam a me?* Quando respicies et exaudies me? Quando illuminabis oculos meos, et ostendes mihi faciem tuam? Quando restitues mihi?

Respice, Domine, et exaudi me, et illumina me;

ostende mihi teipsum. Restitue mihi te, ut bene sit mihi, sine quo tam male est mihi. Dirige, Domine, labores meos, et conatus meos ad te, quia nihil valeo sine te. Invitas me, adjuva me, obsecro, Domine, ne desperem suspirando; sed respirem sperando. Obsecro te, Domine, amaricatum est cor meum sua desolatione, indulca illud tua consolatione. Obsecro te, Domine, esuriens incœpi quærere te, ne desistam jejunus de te; famelicus accessi, ne recedam impastus. Pauper veni ad divitem, miser ad misericordem, ne recedam vacuus et contemptus. Et si antequam comedam suspiro, da mihi post suspiria quod comedam.

Domine, incurvatus sum, non nisi deorsum aspicere valeo. Erige me, ut possim sursum intendere. *Iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum*, et obvolvunt me, *et sicut onus grave* gravant me, evolve me, exonera me, *ne urgeat puteus* earum *super me os suum.* Liceat mihi de longe aspicere lucem tuam, vel de profundo. Doce me quærere te, Domine, et ostende te quærenti, quia nec quærere te possum, nisi tu doceas me, nec invenire, nisi ostendas te mihi. Quæram te desiderando, desiderem quærendo, inveniam amando, amem inveniendo. Fateor, Domine, et gratias ago tibi, quia tu creasti me hanc imaginem tuam ut tui memor te cogitem, te amem. Sed sic abolita est attritione vitiorum, sic offuscata fumo peccatorum ut non possit facere ad quod facta est, nisi tu renoves et reformes eam. Non tento, Domine, penetrare altitudinem tuam, quia nullatenus

comparo illi intellectum meum, sed desidero aliquatenus intelligere veritatem tuam, quam credit et amat cor meum; neque enim quæro intelligere, ut credam, sed credo, ut intelligam.

Vere, Domine, hæc lux est inaccessibilis in qua habitas. Vere enim non est aliquid, quod hanc penetret, ut ibi te videat. Vere hanc non video, quia nimia est, et tamen quidquid video, per hanc video, sicut infirmus oculus, qui quidquid videt per lucem solis videt, quam in ipso sole nequit aspicere. Non potest intellectus meus ad illam accedere; nimis enim fulget, ideo non capit illam, nec sufficit oculus animæ meæ diu intendere in illam. Reverberatur fulgore, vincitur amplitudine, obruitur immensitate, confunditur capacitate. O summa et inaccessibilis lux, o sancta et beata veritas, quæ longe es a me, qui tam prope sum tibi! Quam remota es a conspectu meo, qui sic præsens sum conspectui tuo! Ubique es tota præsens, et non video te. In te moveor, et in te sum, et ad te non possum accedere. Intra me et circa me es, et non sentio te.

Adhuc lates, Domine, animam meam in luce et beatitudine tua, et idcirco versatur illa adhuc in tenebris et miseria sua; conspicit enim, et non videt pulchritudinem tuam. Auscultat et non audit harmoniam tuam. Olfacit, et non percipit odorem tuum; palpat et non sentit lenitatem tuam; gustat, et non agnoscit saporem tuum. Habes enim hæc in te, Domine Deus meus, tuo ineffabili modo, quia ea dedit rebus creatis suo sensibili modo,

sed obriguerunt et obstupuerunt, et obtusi sunt sensus animæ meæ vetusto languore peccati. Quid es, Domine, quid es, quid te intelligit os meum ? Certe vita es, veritas es, bonitas es, beatitudo es, æternitas es, et omne bonum es.

Excitare nunc, anima mea, et erige totum intellectum tuum, et cogita quantum, quale et quod sit illud bonum. Si enim singula bona delectabilia sunt, cogita intente quam delectabile sit illud bonum quod continet omnia bona et jucunditatem omnium bonorum; non qualem experti sumus in rebus creatis, sed tanto differentem, quantum differt Creator a creatura. Si enim bona est vita creata, quam bona est vita creatrix. Si jucunda est salus facta, quam jucunda est salus, quæ fecit omnem salutem. Si amabilis est sapientia in cognitione rerum conditarum, quam amabilis est sapientia, quæ omnia condidit ex nihilo. Denique si multæ et magnæ delectationes in rebus delectabilibus sunt, qualis et quanta est delectatio in eo qui fecit delectabilia ? O qui hoc bono fruetur, quid illi erit, et quid illi non erit ? Certe quidquid volet, erit, et quidquid nolet, non erit; ibi quippe erunt bona corporis et animæ, qualia nec auris audivit, nec oculus vidit, nec cor hominis cogitavit.

Cur ergo per multa vagaris, homuncio, quærendo bona animæ tuæ et corporis tui ? Ama unum bonum, in quo sunt omnia bona et sufficit. Desidera simplex bonum, quod est omne bonum, et satis est. Quid enim amas, caro mea ? quid desideras, anima mea ? Ibi est quidquid

amatis, quidquid desideratis. Si pulchritudo delectat, *fulgebunt justi sicut sol.* Si velocitas, aut libertas corporis, cui nihil obsistere possit, *erunt similes angelis Dei,* quia *seminatur corpus animale, surget corpus spiritale,* potestate utique, non natura. Si longa et salubris vita, ibi est sana æternitas, et æterna sanitas, quia *justi in perpetuum vivent; et salus justorum a Domino.* Si satietas, *satiabuntur cum apparuerit gloria Dei.* Si melodia, ibi Angeli concinunt sine fine Deo. Si ebrietas, *inebriabuntur ab ubertate domus tuæ.* Si quælibet non immunda, sed munda voluptas: *De torrente voluptatis tuæ potabis eos.* Si sapientia, ipsa Dei sapientia ostendet eis seipsam. Si amicitia, diligent Deum plus quam seipsos, et Deus illos plus quam illi seipsos, quia illi illum et se invicem per illum, et ille se et illos per seipsum. Si concordia, omnibus illis erit una voluntas, quia nulla erit illis, nisi sola Dei voluntas. Si potentia, omnipotentes erunt voluntatis suæ, ut Deus suæ. Nam sicut Deus poterit quod volet per seipsum, ita illi per illum. Quia sicut non aliud volent quam ille, ita ille volet quidquid volent illi, et quod illi volet non poterit non esse. Si honor et divitiæ, Deus servos suos bonos et fideles super multa constituet. Imo filii Dei, et dii vocabuntur, et ubi erit Filius, tunc etiam illi, *hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi.* Si vera securitas, certe certi erunt se sua sponte illud non amissuros; nec dilectorem Dominum dilectoribus suis illud ablaturum, nec aliquid Deo potentius invitos Deum et illos superaturum. Gaudium vero quale

ac quantum est, ubi tale ac tantum bonum est? Cor humanum, cor indigens, cor expertum ærumnas, imo obrutum ærumnis, quantum gauderes, si iis omnibus abundares! Interroga omnia intima tua si capere possunt gaudium suum de tanta beatitudine sua. Sed certe, si quis alius, quem omnino sicut teipsum diligeres, eamdem beatitudinem haberet, duplicaretur gaudium tuum, quia non minus gauderes pro eo quam pro teipso. Si vero duo, vel tres, vel multo plures id ipsum haberent, tantumdem pro singulis, quantum pro teipso gauderes, si singulos sicut temetipsum amares. Ergo in illa perfecta charitate innumerabilium beatorum Angelorum et hominum, ubi alium diligit minus quam seipsum, non aliter gaudebit unusquisque pro singulis aliis quam pro seipso.

Si ergo cor hominis de tanto suo bono vix capiet gaudium suum, quomodo capax erit tot et tantorum gaudiorum? Et utique quantum quisque diligit aliquem, tantum gaudebit de suo bono. Sic et in illa perfecta felicitate, unusquisque plus amabit Deum sine comparatione quam se et omnes alios secum. Itaque plus gaudebit absque æstimatione de felicitate Dei quam de sua et omnium aliorum secum. Sed si Deum sic diligent toto corde, tota mente, tota anima, ut totum cor, tota mens, tota anima non sufficiant dignitati dilectionis, profecto sic gaudebunt justi in illa superna felicitate toto corde, tota mente, tota anima, ut totum cor, tota mens, tota anima non sufficiant plenitudini gaudii.

Deus meus, et Dominus, spes mea et gaudium cordis mei, dic animæ meæ si hoc est gaudium de quo nobis dicis per Filium tuum: *Petite, et accipietis ut gaudium vestrum sit plenum.* Inveni namque gaudium quoddam plenum, et plus quam plenum. Pleno quipe corde, plena vita, plena anima, pleno toto homine gaudio illo, adhuc supererit supra modum gaudium. Non enim totum illud gaudium intrabit in gaudentes, sed toti gaudentes intrabunt in illud gaudium.

Dic, Domine, dic servo tuo, intus in corde suo, si hoc est gaudium in quod intrabunt servi tui, qui intrabunt in gaudium Dei sui. Sed gaudium illud certe quo gaudebunt electi tui, *nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit* in hac vita. Nondum ergo dixi, Domine, ut cogitavi quantum gaudebunt illi beati tui. Utique tantum gaudebunt quantum amabunt, tantum amabunt quantum te cognoscent tunc, Domine, et quantum te amabunt. Certe *nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit* in hac vita quantum te cognoscent, et amabunt in illa vita sancti tui. Oro te, Deus meus, ut cognoscam te, amem te, gaudeamque de te; et si non possum in hac vita ad plenum, vel proficiam in dies, quousque veniat illud ad plenum. Proficiat hic in me notitia tua, et ibi fiat plena. Crescat hic amor tuus, et ibi fiat plenus; ut hic gaudium sit in spe magnum, et ibi sit in te plenum.

Domine, per Filium tuum jubes, imo consulis petere et promittis accipere, ut gaudium nostrum sit plenum.

Peto, Domine, quod consulis per admirabilem consiliarium tuum, ut accipiam quod promittis per veritatem tuam, ut gaudium meum plenum sit. Meditetur interim in te mens mea, loquatur inde lingua mea, amet illud cor meum, sermocinetur de ipso os meum, esuriat illud anima mea, sitiat caro mea, desideret tota substantia mea, donec intrem in gaudium Domini mei, qui est trinus et unus Deus benedictus in sæcula sæculorum Amen.

PARS QUINTA.

PRECES AD CRUCEM, AD B. M. DEI GENITRICEM, AD ANGELOS ET OMNES SANCTOS.

SANCTI ANSELMI PRECES AD CRUCEM DOMINI.

ORATIO 1ª.

Sancta crux, per quam nobis ad memoriam crux illa reducitur, in qua Dominus noster Jesus Christus nos per mortem suam a morte æterna in quam omnes misere tendebamus, ad vitam æternam quam peccando perdideramus, resuscitavit; adoro, veneror et glorifico in te crucem illam quam nobis repræsentas, et in illa eumdem miseratorem nostrum Dominum, et quæ per illam misericorditer operatus est. O crux amabilis in qua est salus, vita et resurrectio nostra! O lignum pretiosum, per quod salvati et liberati sumus! O signum venerandum, per quod Deo signati sumus! O crux gloriosa, in qua sola gloriari nos oportet.

Non enim es suscipienda secundum crudelium, qui te mitissime paraverunt, insipientissimam impietatem; sed secundum ejus qui te sponte suscepit sapientissimam pietatem. Nam illi non potuerunt aliquid, nisi illo sapienter permittente; nec ipse quidquam sustinuit, nisi

se misericorditer volente. Illi te elegerunt, ut per te scelus impietatis suæ perpetrarent; ille te elegit, ut per te opus pietatis suæ consummaret. Illi, ut per te justum morti traderent; ille, ut per te peccatores a morte erueret. Illi, ut vitam interficerent; ille, ut mortem perimeret. Illi, ut Salvatorem damnarent; ille, ut damnatos salvaret. Illi, ut vivificantem mortificarent; ille, ut mortuos vivificaret. Illi insipienter et crudeliter; ille sapienter et misericorditer. Non ergo es, o crux admirabilis, æstimanda secundum intentionem crudelis insipientiæ, sed secundum effectum misericordis sapientiæ.

Quomodo igitur te laudabo? Qualiter te exaltabo? Quo affectu te orabo? Qua jucunditate in te gloriabor? Per te infernus spoliatur, et omnibus per te redemptis obturatur. Per te dæmones terrentur, comprimuntur, vincuntur et conculcantur. Per te mundus renovatur, atque veritate in eo lucente et justitia regnante decoratur. Per te humana natura peccatrix est justificata, damnata salvata, ancilla peccati et tartari liberata, mortua resuscitata. Per te civitas illa beata in cœlis restauratur et perficitur. Per te Deus Dei Filius pro nobis voluit obediens esse Patri usque ad mortem; propter quod exaltatus accepit nomen, quod est super omne nomen. Per te paravit thronum suum, et instauravit regnum suum.

O crux, quæ ad tam ineffabilia bona es electa et præparata, laudant et exaltant te non tam humana sive angelica mens et lingua, quam opera quæ per te sunt facta! O tu, in qua et per quam est salus et vita mea! O tu, in

qua et per quam est totum et omne bonum meum, absit mihi gloriari nisi in te! Nam quid mihi concipi, nasci, vivere et omnibus hujus vitæ bonis perfrui prodest, et postea in infernum descendere? Utique si sic mihi esset, melius mihi erat si nec conceptus fuissem. Et certe sic essem, si per te redemptus non essem.

Quo ergo affectu gloriabor in te, sine qua non solum mihi nulla esset gloria, sed insuper æterne me possideret infernalis luctus et miseria? Qua delectatione jucundabor in te, per quam pro servitute tartarorum, hæreditas mihi data est regni cœlorum? Quo gaudio gratulabor in te, sine qua futurum erat ut horrerem me vel ad momentum esse, et per quam exspecto quia gaudebo me in æternum bene esse? Nam etsi adhuc inter spem et metum Deo serviam; certus tamen sum quia ad hæc bona, si gratias agendo, amando, vivendo in te gloriabor, per te perveniam.

Sit itaque per te et in te gloria mea, sit per te et in te vera spes mea. Per te peccata mea deleantur, per te anima mea a vita veteri mortificetur, et in novam vitam justitiæ resuscitetur. Fac, obsecro, fac ut sicut me in baptismo mundasti a peccatis, in quibus fui conceptus et natus, ita me remundes ab eis quæ contraxi postquam sum renatus : ut per te ad ea bona perveniam ad quæ homo est creatus, præstante eodem Domino nostro Jesu Christo, qui sit benedictus in sæcula. Amen.

ORATIO 2ª.

AD SANCTAM CRUCEM.

Ave crux gloriosissima, et omnium lignorum pretiosissima et splendidissima, quæ tactu conditoris nostri es sanctificata et ejus pretiosissimo sanguine cruentata. Felix permanes, et permanebis in sæcula : quæ si non in paradisi tellure orta fuisti, non decore frondium propriarum aut pulchritudine foliorum, fere dignitate fructuum, sed castissimis membris regis æterni, quæ sustinuisti, dum omne redimeret sæculum. Modo non solum tua virtus splendet, verum etiam nomen tuum cuncto pretiosissimum est mundo. Terris et æthere fulges, sæculum reples, infernum perlustras. Te angelicæ mirantur potestates, mundi adorant principes, dæmonum timent satellites. Tu perdita restauras, restaurata conservas, consecrata sanctificas, destructa reparas, infirma et fracta consolidas, dolentia lætificas, dæmoniacis artibus læsos solvificas.

In præsentia tua infirmus gemit, dæmones pavescunt et fugiunt, mors contremiscit, omnis virtus contraria audiens sanctum nomen tuum pertimescit. Sicut enim magnalia Jesu Christi, qui viva est hostia, præponderant, magnaque et incomprehensibilia sunt; sic laudem tuam et virtutem tuam nulla unquam mortalium promere potest lingua; illic enim est Christus fructus tuus dulcissimus, ipse flos tuus pulcherrimus, odor tuus suavissimus, ornatus tuus pretiosissimus. Dulce lignum, dulce

pomum, dulce onus. Tu felix, sola sustinuisti talentum mundi. Quapropter emptio nulla in te, pretia nulla sunt pro te, appretiatio nulla super te. In comparatione tui aurum est ut stipula, gemmæ ut favilla, et ut stercus omnis gloria. Sol et nebulæ, luna et sidera, et cuncta quæ transeunt tibi non sunt æqualia. Non orbis partes quadriformes tam felicem ferunt arborem in radice, in fructu, in fronde, in flore, in sancto germine.

Idcirco ego servus tuus inutilis cantando, gemendo atque lamentando prosternor ante conspectum tuum, et ad te oro atque confiteor tibi, crux veneranda, per cujus lignum redemptus sum, cujus signo sum confirmatus, cujus vexillo sum munitus, cujus nomine sum defensus, cujus virtute nunc usque salvatus te adoro, te invoco, te deprecor. Tu es salus mea, tu virtus, tu protectio, tu murus, tu defensio, tu geudium meum et consolatio mea. In vita ista me positum salva; me in angustiis recrea; in adversis conforta; in infirmitatibus corrobora; in morte a dæmonibus me libera; a morte æterna me subtrahe; januam paradisi pande, et Redemptori meo Domino Jesu Christo, qui in te crucifixus pependit, post hanc vitam miseram me conjunge. Amen.

ORATIO 3a.

AD CRUCEM DOMINI.

Salve crux sancta, salus et vita mea. Salve crux, quam adorat et desiderat exercitus Angelorum. Salve crux, quam adorat et invocat omnis chorus sanctorum. O vere

sancta et venerabilis crux. Ecce peccator et infelix homo, ante te, et in te crucifixo manet, quamvis indignus; sed pro peccatis suis ita est anxius, ut fere nesciat quid agere debeat. Desiderat enim te adorare; sed non audet oculos ad te levare. Desiderium quidem bonum habet in te; sed nullum meritum sentit in se, pro quo confidat de te. Maneo itaque in conspectu tuo trepidus et dubius; ita ut coram te stare erubescam, et a te recedere pertimescam. Hortatur me stare ante conspectum tuum memoria divinæ et tuæ pietatis; sed dehortatur me conscientia miserabilis et inveteratæ meæ iniquitatis. Arctor quoque graviter ab iis duobus, et quid eligam fere ignoro. Elegi tamen magis opportuno conspectui importune assistere, etiamsi debeas me occidere. Melius est enim mihi mori juxta te, quam vivere longe a te; quia nulla mors homini pejor est, quam cum homo longe a te est.

Suppliciter ergo deprecor te, chara majestas et magna charitas, qui pendes in cruce, ut importunitatem meam non importune suscipias, sed ad necessitatem meam opportune et misericorditer respicias. Tu es enim spes mea, tu refugium meum, tu misericordia mea. Miserere igitur, miserere mei, et doce me quomodo adorare te debeam; et quomodo te diligere valeam. Quamvis peccatis meis exigentibus nesciam quomodo te adorare ac diligere debeam; tamen hoc est meum desiderium, ut te adorem et diligam. Obsecro te, vere piis exaudibilis Jesu, per omnem dilectionem quam habes in homine, dum pendes in ligno, ut hoc bonum specialiter facias

cum servo tuo, ne stare in conspectu tuo et ante crucem tuam me aliquando tædeat aut pigeat, sed potius delectet et placeat. Delectet animam meam in conspectu tuo fideliter assistere; et placeat oculis Divinitatis tuæ misericorditer in me respicere. Delectet me lugere miseriam meam, et placeat omnipotentiæ tuæ vertere in gaudium tristitiam meam.

Delectet autem me recordari hoc quod pendens in cruce benedictæ virgini matri tuæ dixisti : Mulier, ecce filius tuus. Et nunc, quæso, benignissime Domine, dic mihi servo tuo : Homo, ecce Deus tuus, ecce redemptor tuus. Te quoque obsecro, virgo inter omnes mulieres benedicta, ut dicas mihi : Homo, ecce filius meus, ecce Salvator tuus. Video quippe, venerabilis Domina, filium tuum in præsepio jacentem, recognosco filium tuum in templo docentem; sed in nullo loco eum certius cognosco, quam in cruce pendentem. Ipse enim, ipsemet de se testatur dicens : Mulier, ecce filius tuus. Hic ergo, felix mater et omni laude digna, hic intercede pro me misero apud ipsum qui, dum se filium tuum nominat, quodammodo se debitorem obligat, ut preces tuas cum amore suscipiat. Dic illi itaque : Fili, iste peccator clamat ad me, et lacrymabiliter deprecatur, ut intercedam pro eo apud te, quatenus remittas ei peccata sua, quæ insipienter commisit in te. Verum est, Domine mi, verum est certe. Ego reus confiteor coram te, Deus, et coram Genitrice tua quia ab infantia mea usque nunc veniens ante gloriosam crucem tuam et sanctæ majes-

tatis tuæ conspectum, non ut debui, veni, supplicavi, nec adoravi. Sed tu, cui proprium est parcere et misereri, ne respicias fragilitatem meam et immunditiam meam pessimam, sed dimitte quidquid negligenter deliqui; quia tu es spes mea sola et vera, et non habeo in alio fiduciam meam, nisi in te solo Deo vivo et vero.

Dat etiam mihi grandem fiduciam, summe Redemptor meus, illa pia et dulcis oratio, quam pro crucifigentibus te apud Patrem fecisti, dicens : Pater, ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt. Qui enim sic exorasti pro tuis crucifixoribus, numquid non orabis pro tuis adoratoribus? Et qui in cruce recordatus es indulgentiæ, numquid in cœlo oblitus es misericordiæ? Miserere, quæso, Domine, miserere mei servi tui; et vel tu ignosce, vel apud Patrem intercede ut ignoscat. Propter hoc namque maneo coram te, et adoro sanctam crucem tuam per quam redemisti mundum. Credo namque et confiteor quia per elevationem et extensionem corporis tui in ligno traxisti omnes ad te qui recte diligunt te. Trahe igitur me, dulcissime Domine, trahe me et desiderium meum post te; ut ego sentiam virtutem crucis tuæ in me.

Sentiam, Salvator meus, virtutem et odorem qui est de cruce tua, sicut sentiebat latro ille qui dicebat : Domine, memento mei, dum veneris in regnum tuum. Viderat forsitan latro iste te antea cæcos illuminantem, vel mortuos suscitantem, et non adoraverat te. Tunc vero quando videt te pendere in ligno, adorat te dicens : Domine, memento mei, dum veneris in regnum tuum.

Hoc fecit in illum crux tua, quod non potuerunt facere miracula tua. Verius et perfectius cognovit iste te in cruce pendentem, quam in templo docentem, aut miracula facientem. O quanta est virtus crucis tuæ, quanta est gloria pendentis in ligno! Latro iste ubi vidit tuum lignum, mox cognovit tuum regnum; et ubi te pendere aspexit, ibi quod regnares intellexit. O quantus odor de cruce exibat, qui omnem infidelitatem ab eo repellebat. O quam digne vocabat te Dominum suum, qui veraciter sciebat se servum tuum; quia oculis suis intuebatur pretium, quo redimebas penitus mundum universum.

Sed quid, bone Jesu, quid, dulcissime Domine, respondisti latroni te oranti in cruce? Hodie mecum eris in paradiso. Et quid hoc est, o rex desiderabilis? Tu clavis affligeris, et paradisum promittis. Tu pendes in ligno, et latroni dicis : Hodie mecum eris in paradiso. Et, o desiderium animarum ubi est paradisus, quia dicis latroni : Hodie mecum eris in paradiso. An paradisus tecum est, et ubi tu vis, paradisus est? An tu indubitanter paradisus es, quia tam confidenter promittis : Hodie mecum eris in paradiso? Credo, Domine, credo certe quod ubi tu vis, et ubi tu es, ibi paradisus est; et esse tecum, hoc est esse in paradiso. Quoniam venerabilis ille confessor et gloriosus martyr tecum fuit per totum illud hodie, et postea omni tempore. O quam bonum est esse tecum! O quam beati sunt illi, qui tecum sunt! Illi vere sunt in paradiso, vere sunt in regnis, qui tecum sunt fide et dilectione.

Crux tua, Domine, paradisum promittit et paradisum tribuit. Et ideo suppliciter adoro crucem tuam, adoro te in cruce, et crucem in te. Denique adoro crucem propter pendentem in cruce. Adoro quem latro adorabat, et oro sicut ille orabat : Domine, memento mei, dum veneris in regnum tuum. Recognosce in me, Domine, hanc orationem, sicut recognovisti eam in latrone. Suscipe hanc orationem a servo tuo, sicut suscepisti eam a famulo tuo. Memento mei de regno, sicut fuisti memor illius de ligno. Dic igitur, dic, quæso, Domine, dic servo tuo, dic animæ meæ : Hodie mecum eris in paradiso, ut ego confortatus desiderabili tua promissione fideliter permaneam in tua fide et dilectione, Redemptor meus, mediator Dei et hominum; qui cum Patre et Spiritu Sancto vivis et regnas Deus in sæcula sæculorum. Amen.

ORATIO 4a.

AD CRUCEM DOMINI.

Ave, crux sancta, virtus nostra. Ave, crux adoranda, laus et gloria nostra. Ave, crux, auxilium et refugium nostrum. Ave, crux, consolatio omnium mœrentium; salve, crux, victoria et spes nostra; salve, crux, defensio et vita nostra. Salve, crux, redemptio et liberatio nostra. Salve, crux, signum salutis, atque inexpugnabilis murus contra omnem virtutem inimici. Sit mihi crux semper spes christianitatis meæ. Sit mihi crux resurrectio mortis meæ. Sit mihi crux triumphus adversus dæmones. Sit mihi crux mater consolationis meæ. Sit mihi crux bacu-

lus senectutis meæ. Sit mihi crux medicina ægrotationis meæ. Sit mihi crux protectio nuditatis meæ. Sit mihi crux consolatio vitæ meæ. Sit mihi crux in omnibus angustiis meis solatium. Sit mihi crux remedium in tribulationibus meis. Sit mihi crux in infirmitatibus meis medicamentum, atque contra omnia adversa tutamentum. Amen.

ORATIO 5ª.

AD CRUCEM DOMINI.

Salva me, sancta crux, quæ in corpore Christi dedicata es, et ex membrorum ejus compage tanquam margaritis ornata; quæ pretium nostrum portare digna fuisti et vitam æternum nobis attulisti. Jesu bone, præsta mihi ut per signum et reparationem sanctæ crucis, me ab omnibus inimicorum incursionibus liberes et tua bonitate conserves, peccata dimittas, veniam indulgentiæ tribuas; qui vivis et regnas, Deus, etc.

AD SANCTAM DEI GENITRICEM PRECES.

SANCTI ANSELMI AD MARIAM ORATIONES.

ORATIO 1ª.

AD SANCTAM VIRGINEM MARIAM.

Cum recordatione meritorum ejusdem, et malorum nostrorum.

O beatissima et sanctissima semper virgo Maria, ecce asto mœrens ante faciem pietatis tuæ, et confundor nimis pro abominationibus peccatorum meorum, quibus deformis factus sum et horribilis coram Deo et te, et Angelis ejus et sanctis omnibus. Expavesco vehementer judicium extremum damnationis, quando unicuique divinitus reddetur, prout gessit sive bonum, sive malum. Et quia propter hoc timor et tremor venerunt super me, et contexerunt me tenebræ, malorum actuum meorum, et intueor me leprosum et immundum; idcirco me dignum scio separari a societate fidelium, quos a me discernit candor et puritas castitatis; propterea flens et ejulans, deprecor, Domina, quatenus a me quatriduo mortuo intolerabili fetore jam pleno, faciem tuam non avertas; sed potius aspicias quam gravi ulcere percussus sum, et consideres qualiter me cœlesti medicamine cures, atque filio tuo Domino nostro Jesu Christo, cujus tu mater es et qui de te natus est, me emundatum restituas. Tu enim nosti, misericordissima regina, quod ad hoc nata

es, ut per te nasceretur idem Dominus noster Jesus Christus, verus Deus, verus homo, in quem veracissime credo, et de cujus pietate non despero; ut et ipse qui erat Conditor hominum, fieret et Salvator; teque talem haberet matrem, quæ pro peccatoribus interveniens, perfectam obtineres ei salutem. Tu autem, Domina mater ejus, virgo in partu, virgo ante partum, et virgo post partum. In te manet intacta castitas, pudor integer, et firma constantia. Quæ lætaris quod virgo concepisti, et quod cœli Dominum castis visceribus portasti, et quod virgo partum edidisti, et quod es ab Angelo salutata, a Spiritu Sancto obumbrata. Et quod angelica nuntiavit puritas, ineffabilis perfecit Deitas; atque Deum illum gignere meruisti, qui cuncta nasci suo nutu concessit.

Tu, Domina, mirabaris et corporis tui integritatem, et conceptus fecunditatem, et gaudebas tuum paritura parentem, Dominum nostrum Jesum Christum: duobus enim gavisa es muneribus. Miraris quod virgo peperisti, et lætaris quod Redemptorem mundi edidisti, Jesum Christum Filium Dei. Quapropter, ineffabilis misericordiæ regina, credo quod non es vacua a visceribus pietatis, quæ genuisti ipsum fontem totius. Et quæ lactasti magni consilii Angelum, potes et mihi esse magni consilii Angelus, si pro me depreceris Dei Filium, qui per te mundo in carne apparuit, ut quem latentem apud Patrem incognitum habebat mundus, apparentem per carnem agnosceret, et agnitum crederet, et credendo in eum salvaretur per fidem. Qui suo inenarrabili munere præs-

titit ut natura humana ad similitudinem sui condita Creatoris, dissimilis per peccatum et mortem effecta nequaquam in æterna damnatione periret; sed illam per te sua immensa pietate repararet, et ut tu nova et intemerata virgo facinus antiquæ viraginis expiares.

O admirandam divinæ dispensationis operationem! Tu benedicta inter omnes mulieres virum non cognovisti; et mater es, et post filium natum virgo permansisti. Hanc fidem sanctam postquam suscepi, Domina, non semper recto tramite tenui, quoniam præceptis ejus non obedivi. Quibus si parere studuissem me ad te clamantem facile audires, quem placere Filio tuo scires. At quia seduxit me hostis antiquus, et sagittis suis vulneravit me, et vestibus candidis exuit, atque nigris et lacrymosis ac semiustis igne peccatorum meorum induit, idcirco deformibus vestibus indutus apparebo tibi. Propterea, clementissima Regina et Domina, ne contemnas me; sed memor fragilitatis humanæ, annue ne desperans fugiam, sed exspectem consolationem tuam, quam nunc evenire probabo, si ea quæ sunt in me incendia criminum et iniquitatum, et præcipue illorum quibus infatigabiliter uror, paulatim in me deficere tua virtute atque imbre intercessionum tuarum exstingui in corde meo et corpore perpensero.

O mi Domina, quid dicam, vel quid faciam? In tenebris sum, et lumen cœli non video. Quo ibo, aut quo a facie Filii tui judicantis fugiam? Non ad orientem aut meridiem, vel ad occasum aut ad aquilonem, vel in pro-

fundo abyssi habeo effugium; ubique Filius tuus, ubique totus, ubique præsens, ubique discernens et omnia judicans, et super cœlestia habitans. Qui si me pro meis actibus juste judicaverit, expediisset mihi magis ut conceptus non essem, aut natus statim interiissem. Nec hoc mihi proficere potuisset, quia in peccatis tunc conceptus et natus, et sine baptismo mortuus absque dubio periissem. Ego namque de peccatoribus conceptus et natus peccator, baptizatus et salvatus, iterum peccator factus sum. Et non talis ut antea, sed sordidior et immanior; quoniam talis sum qualem pejorem non habet mundus. Ideo talem adjutorem requiro, qualem post Filium tuum potiorem et meliorem invenire non potest mundus. Habet orbis apostolos, patriarchas, prophetas, martyres, confessores, virgines, bonos et optimos adjutores, quos ego supplex orare concupisco. Tu vero, Domina, omnibus iis adjutoribus melior et excelsior es; quia istis et aliis sanctis omnibus, etiam angelicis spiritibus, nec non regibus et potestatibus mundi, divitibus, pauperibus, dominis, servis, majoribus et minoribus Domina es; et quod possunt omnes isti tecum, tu sola potes sine illis omnibus. Quare hoc potes? quia mater es Salvatoris nostri, sponsa Dei, regina cœli et terræ, et omnium elementorum. Te ergo requiro, ad te confugio, et tu me per omnia adjuves, suppliciter peto. Te tacente, nullus orabit, nullus juvabit. Te orante, omnes orabunt, omnes juvabunt

Millies centena millia hominum (regina piissima) ad

te clamant, et omnes salvantur; et ego clamabo ad te, et non auxiliabor ? Forsitan non; quia illis omnibus sum pejor et pessimus. Quid inde ? Propterea non tacebo. Clamans igitur vociferor ad te. Egregia Virgo, et piissima Domina, parce mihi et exaudi me. Exaudi miserum, et solare mœrentem; recollige errantem, refove desperantem. Sana in me quæ conspicis vulnera, per tua sanctissima medicamina, tollensque a me sordida indumenta, viridia et splendida porrige vestimenta, quibus me renovatum repræsentes filio tuo Domino nostro Jesu Christo. Esto mihi contra diabolum turris fortitudinis, murus inexpugnabilis, brachium defensionis. Illum contra me sœvientem suscipe, et ne me viribus imbecillem astutia sua confodiat, tu invincibiliter repugna. Ille callidus est et fraudulentus, et non metuit pugnare contra fortes, sed majores vires infert tentationibus contra validos quam contra infirmos. Tu tamen, cœlestis auxiliatrix, quæ nosti dolositates ejus, sic commune robur ejus, ut me nulla ipsius callida suggestio decipiat tentando; sed cum nititur decipere, ipse confusus, ex tua virtute superatus discedat, et ego misellus tua defensione protectus, a tua Filiique tui laude nunquam quiescam.

Fac, o felix Domina et omni laude dignissima, ut ego famulus tuus qui in tota longævitate dierum meorum miserabiliter per abrupta peccatorum corrui, nunc in extremis positus diebus, agam pœnitentiam pro peccatis meis quæcumque gessi in cogitatione, voluntate, operatione et negligentia. Et quamvis diutissime, hoc est, ab

exordio vitæ meæ, usque in hanc horam, perseveraverim in ipsis quæ cœpi peccatis; tu tamen, cœlorum regina, obtine apud clementissimum Filium tuum, ut ultra non regnet iniquitas in me, sed virtus divinitatis. Virtutum et orationum copia me justificet, mundet et muniat, et per semitas justitiæ deducendo ad bonum perseverantiæ perducat et provehat. In extremis quoque vitæ positum nulla me oblivio hebetet, linguæ officium nullius passionis vitium impediat. Expletoque dierum meorum numero, atque perfecto in me Ecclesiæ sancto ministerio, merear suscipi ab Angelo lucis, et liberari ab angelo mortis, ac perferri ante tribunal piissimi judicis, ubi per te, Domina, percipiam quietem pacis vitæ æternæ. Amen.

ORATIO 2ª.

AD SANCTAM VIRGINEM MARIAM.

Beatissima Dei genitrix et virgo perpetua Maria, sacrarium omnium virtutum, gignendo Dominum virtutum et regem gloriæ Christum per eumdem Deum et Dominum nostrum Jesum Christum quem meruisti generare, tibi ad æternam gloriam, et nobis ad æternam salutem, precor per tuam clementiam suffragare mihi omni misericordia indigno apud divinam majestatem, exorabilemque te precibus tanti peccatoris præbere, Domina, ne differas, ex qua et beatitudinis felicitas et redemptio nobis venit. Siquidem omnino, Deifera sanctissima Maria, indignus sum te adire precatum;

sed fiduciam spei meæ attribuit recordatio multorum Christum teque negantium, qui tandem conversi pristinam meruerunt per tua suffragia suæ mentis integritatem, licet sim amplius peccator, quam possit lingua mea confiteri: proh dolor! plura sunt peccata mea, quam vix numero possint comprehendi. Et quamvis professionem Christianitatis minus recte observaverim post baptismum, tamen nunquam in negationis foveam corde vel ore incidi. Omnipotenti Deo gratias, qui me tenuit tuis sanctis orationibus. Ad hoc te Deus fecit, ut speramus, sui matrem; ut mater fieri deberes omnium in eum credentium, quo se patrem nos jussit vocitare.

Quid unquam potest dignius æstimari, quam ut sis mater quorum Christus dignatur esse pater et frater? Ipse namque, propter suam insolitam bonitatem, omnibus paternos præbebit profectus, si te, Domina, senserit maternos non denegare affectus. Quo namque modo mihi non miserearis, mater misericordiæ? Ubi est nisi in Deo, et in te, spes mea? Ergo sine te nihil pietatis est, nihilque bonitatis, quia mater virtutis et virtutum es omnium. Quapropter adjuva me, Domina, quæso; quia nihil sum et ad nihil me venturum scio, nisi digneris me adjuvare. Adjuva me ergo, nec uni deneges beneficium, quod omnibus confers etiam non rogata. Non habeo quo pergam solatium vitæ quærens, nisi ad quam omnes rei confugiunt. Ad te confugio, quia te Filius tuus Dominus noster Jesus Christus providit nobis refu-

gium post se. Suscipe me, oraque eum quatenus me talem efficiat qualem me jubet fieri; nec diutius sinat decipi suggestionibus dæmonum, sed faciat sua pietate tuaque intercessione me sic frui temporali vita, quo possim æternam consequi, ipso auxiliante, qui cum Patre et Spiritu Sancto vivit et regnat per omnia sæcula sæculorum. Amen.

ORATIO 3a.

AD EAMDEM.

Sancta et gloriosa Dei genitrix, semperque virgo Maria, quæ mundo meruisti generare Salvatorem, exaudi me et miserere mei nunc et semper propter honorem sanctæ et excellentissimæ virginitatis tuæ. Te deprecor humiliter, esto mihi salvatrix et adjutrix apud Deum omnipotentem, ut ipse me pius pastor et princeps pacis a peccatorum meorum maculis emundet, et ab inferni tenebris eripiat, et ad vitam perducat æternam. Et qui per te, castissima virgo, venit in hunc mundum, et humanum genus suo sanguine salvavit, et inferni claustra destruxit, et cœlestis regni januas aperuit, ille me per misericordiam suam salvare et conservare dignetur; et post finem hujus vitæ labentis, aliquam partem æternæ beatitudinis precibus tuis in sanctorum societate concedat.

ORATIO 4a.

AD EAMDEM DEI MATREM.

Singularis meriti, sola sine exemplo, mater et virgo

Maria, quam Deus ita mente et corpore inviolatam custodivit, ut digna existeres, ex qua sibi nostræ redemptionis pretium Dei Filius corpus aptaret: obsecro te, misericordissima, per quam totus salvatus est mundus, intercede pro me miserrimo et cunctis iniquitatibus fœdato, ut vel jam donet Dominus infelici animæ meæ amorem puritatis, affectum munditiæ, tenorem castitatis. Ego enim, ego infelix, ego totius innocentiæ, totius sanctimoniæ gratiam perdidi; ego templum Dei sanctum multipliciter violavi. Sed quid ago, obscenitates meas referens auribus illibatis? Horresco, Domina, horresco; et arguente me conscientia, male nudus coram te erubesco. Cui vero moribundus offeram vulnus meum? Ad quem ibo, et apud quem deplorabo dolorem meum, aut quando aliunde sperem beneficia sanitatis, si mihi clauditur illud unicum reclinatorium æternæ pietatis? Audi ergo, Domina, audi propitia, audi et exaudi civem perditum de sorte hæreditatis tuæ post longa exsilia, post longa suspiria, post sæva ludibria, post multa supplicia, revertentem ad ubera consolationis tuæ.

Memini et meminisse delectabile est, qualiter ad commendandum miseris unicum patrocinium tuum, cuidam servo tuo agenti in extremis revelasti memorabile nomen tuum. Apparens enim ei, cum esset in angustiis, et requirens utrum te agnosceret, cum ille, *minime, Domina*, tremens responderet, tu ei pro benignitate tua quam blande, quam familiariter tu, Domina, dixisti : *Ego sum misericordiæ mater*. Apud quem ergo miseri,

apud quem desolati rectius ingemiscimus deplorantes mala totius calamitatis et miseriæ nostræ, quam apud te veram et indubitatam matrem misericordiæ? Mater sancta, mater unica, mater immaculata, mater incorrupta, mater misericordiæ, mater pietatis et indulgentiæ, aperi sinum pietatis et suscipe mortuum in peccatis. Ecce, Domina, filius prodigus, nudus et attritus pedibus, de loco horroris, de nebula immunditiæ et fetoris suspirat, clamat, et appellat matrem non immemor quoties eum foveris, texeris, excusaveris apud Patrem. Et quidem ille piissimus atque benignissimus pater, tu tam dulcis et suavis mater. Agnosce, benedicta, filios tuos quos unice dilectus Unigenitus tuus non erubuit nominare fratres suos. Et si pro illo innocente filio tuo crucifixo pertransivit gladius animam tuam, quomodo super mortuis in peccato pupillis tuis te continere; quomodo unquam maternis fletibus et lacrymis, o Domina, poteris temperare? Abstrahimur, diripimur, captivamur; non est qui eruat, non est qui redimat, qui consurgat diluculo et spondeat pro nobis. Surge, pia; surge, propitia; intra sacrarium exauditionis, et expande manus immaculatas ante altare illud aureum humanæ reconciliationis. Erit per te impetrabile quod per te ingerimus, erit per te excusabile quod timemus. Nec diu poterit te sustinere pro nobis supplicantem, quem tu sæpissime consolata es, dulcis mater, infantem vagientem. Quæ ergo potentior meritis ad placandam iram judicis, quam tu quæ meruisti mater esse ejusdem Redemptoris et judicis? Ne

dubites, Domina mea; ipse enim est os meum et caro mea, salutare meum et gloria mea, ipse caput nostrum, *ipse cognovit figmentum nostrum.*

Decus virginum, domina gentium, regina angelorum, fons hortorum, ablutio peccatorum, sancta et perpetua virgo Maria, succurre misero, subveni perdito; ut qui jam, proh dolor! non audet angelicam illam sperare stolam virginalem; tuis, gloriosa, meritis qualemcumque recipiat vestem nuptialem. Denique, et si non merebor, imo quia non merebor vicinius accedere atque interesse florigeris atque odoriferis gloriæ vestræ choris; eminus saltem positus et longe constitutus videre merear et audire processus vestros, tympana vestra, concentus vestros, et quidquid illud gloriæ et exsultationis erit, quando tripudiabitis sequentes agnum quocumque ierit.

Singularis virgo, summa et perpetua virgo, sola mater et virgo, sancta Maria, in fine orationis meæ, in extremo hujus fatuæ supplicationis indignus hoc unum rogo, hoc unum precor et obsecro in nomine dilecti Filii tui, dona mihi misero jugem et perennem memoriam suavissimi nominis tui. Sit cibus dulcissimus, cibus suavissimus animæ meæ. Adsit mihi in periculis, adsit in angustiis, adsit in principio lætitiæ meæ. Si enim hoc Dei dono et tuo mereor obtinere, nullatenus certe, nunquam funditus vereor interire. Aderit enim semper mihi gratia tua, aderit miseratio et protectio tua. Et si in infernum demersus fuero, eo me requires, et inde me extrahes, et reddes Filio tuo, qui me redemit et lavit sanguine suo,

Jesu Christo Domino nostro, qui cum Patre et Spiritu Sancto vivit et regnat Deus.

ORATIO 5a.

AD SANCTAM VIRGINEM MARIAM.

Cum recordatione peccatorum, ad excitandum torporem.

Sancta, et inter sanctos post Deum singulariter sancta, mater admirabilis virginitatis, virgo amabilis fecunditatis, quæ filium Altissimi genuisti, quæ perdito humano generi Salvatorem peperisti, Domina præfulgens tanta sanctitate, supereminens tanta dignitate, quam utique certum est non minori præditam esse potentia et pietate. Tibi, o genitrix vitæ, o mater salutis, o templum pietatis et misericordiæ, tibi sese conatur præsentare miserabilis anima mea, morbis vitiorum languida, vulneribus facinorum scissa, ulceribus flagitiorum putrida, tibi nititur quantum moribunda valet supplicare, ut potentibus tuis meritis et piis tuis precibus digneris eam sanare. Sic enim, pia Domina, alienata est a se immunitate stuporis, ut vix sensum habeat enormis languoris. Sic sordibus et fetore fœdatur, ut timeat ne ab ipsa misericors vultus tuus avertatur; sic tabescit desperando respectus tui conversionem, ut etiam os obmutescat ad orationem.

Peccata mea, nequitiæ meæ, si habetis animam meam vestro veneno peremptam; vel cur sic facitis eam vestra fœditate horrendam, ut miseratio non possit aspicere illam? Si obruitis ei spem exauditionis vestra mole, vel cur obstruitis illis vocem orationis vestri pudore? Si men-

tem ejus vestri fecistis amore dementem, vel cur sensum ejus vestro redditis torpore non sentientem? Heu pudor sordentis iniquitatis, in præsentia nitentis sanctitatis! Heu confusio immundæ conscientiæ, in conspectu fulgentis munditiæ! O tu benedicta super mulieres, quæ Angelos vincis puritate, sanctos superas pietate; anhelat moribundus spiritus ad tantæ benignitatis respectum; sed erubescit ad tanti nitoris conspectum. Rogare enim te, Domina, desidero, ut miserationis tuæ respectu cures plagas et ulcera peccatorum meorum; sed confundor coram te ob fetorem et sordes eorum. Horreo, Domina, apparere tibi in immunditiis et horroribus meis, ne tu horreas me pro eis, et non possum, væ mihi, videri sine eis.

O perturbata, o confusa peccandi conditio! En quippe vos, peccata mea, quomodo discerpendo distrahitis, distrahendo corroditis, corrodendo torquetis præcordia mea? Eadem enim peccata mea, o Domina, cognosci a te cupiunt, propter curationem, apparere tibi fugiunt, propter exsecrationem : non enim sanantur sine confessione, nec produntur sine confusione. Si celantur, sunt insanabilia; si videntur, sunt detestabilia. Urunt me dolore, terrent me timore. Mole me obruunt, pondere me premunt, pudore me confundunt.

O tu, illa pie potens, et potenter pia Maria, de qua ortus est fons misericordiæ, ne contineas, precor, tam veram misericordiam, ubi tam veram agnoscis miseriam. Si enim ego confundor in obscenitate iniquitatis meæ ad

fulgorem tuæ sanctitatis, tunc Domina, erubesces erga miserum affectum insitæ pietatis? Si ego confiteor nequitiam meam, tunc abnegabis benignitatem tuam? Si major est miseria mea quam mihi expediat, eritne minor misericordia tua quam te deceat? Quanto enim, o Domina, magis delicta mea in conspectu Dei et tuo sordent; tanto magis ejus curatione et tua subventione egent. Sana ergo, clementissima, infirmitatem; et delebis, quæ te offendit, fœditatem. Aufer, benignissima, languorem, et non senties quem horres fetorem : fac, piissima, ut non sit quod doleat; et non erit quod sinceritati tuæ sordeat. Fac, Domina; exaudi me, Domina. Sana animam peccatoris servi tui, per virtutem benedicti fructus ventris tui, qui sedet in dextera omnipotentis Patris sui, superlaudabilis et supergloriosus in sæcula.

ORATIO 6ª.

AD SANCTAM VIRGINEM MARIAM.

Cum mens timore premitur.

Virgo mundo venerabilis, mater humano generi amabilis, femina Angelis mirabilis, Maria sanctissima, cujus beata virginitate omnis sacratur integritas, cujus glorioso partu omnis salvatur fecunditas. Domina magna, cui gratias agit concio læta justorum, ad quam fugit territa turba reorum. Ad te, præpotens et misericors Domina, ego peccator et utique nimis peccator anxius confugio. Videns enim me, Domina, ante districti judicis omnipotentem justitiam, et considerans iræ ejus intolerabilem

vehementiam, perpendo peccatorum meorum enormitatem, et condignam tormentorum immanitatem. Tanto igitur, Domina clementissima, horrore turbatus, tanto pavore perterritus, cujus enixius implorabo interventionem, quam cujus uterus mundi fovit reconciliationem? Unde securius velocem in necessitate subventionem sperabo, quam unde mundo processisse propitiationem scio? Aut cujus intercessio facilius reo veniam impetrabit, quam quæ illum generalem et singularem justum ultorem et misericordem indultorem lactavit? Sicut namque, beatissima, impossibile est ut hæc merita tibi tam singularia nobis tam necessaria obliviscaris; sic, mitissima, incredibile est ut supplicantibus miseris non miserearis. Bene quippe novit mundus, nec nos mundi peccatores ullatenus dissimulare patimur : satis, inquam, o Domina, satis novimus, qui filius hominis, vel cujus hominis filius venit salvum facere quod perierat. Numquid ergo tu, Domina mea, mater spei meæ, numquid oblivisceris tu, odio mei, quod mundo tam misericorditer est intimatum; tam feliciter divulgatum, tam amanter amplexatum? Ille bonus filius hominis venit perditum salvare sponte, et mater Dei poterit perditum clamantem non curare? Bonus ille filius hominis venit vocare peccantem ad pœnitentiam; et bona mater contemnet precantem in pœnitentia? Ille, inquam, bonus Deus, mitis homo, misericors Filius Dei, pius Filius hominis venit quærere errantem peccatorem; et tu bona mater ejus, potens mater Dei, repelles miserum orantem?

Ecce enim, o Virgo, homo de qua natus est Deus homo ut salvaretur peccator homo, ecce coram bono filio tuo, et coram bona matre ejus pœnitet et confitetur, gemit et orat peccator homo. Obsecro ergo vos, bone Domine et bona Domina, obsecro vos, pie fili et pia mater, obsecro vos per hanc ipsam veritatem, per hanc singularem spem peccatorum ut sicut vere tu es filius ejus, et tu mater ejus ut salvetur peccator, sic absolvatur et curetur, sanetur et salvetur hic peccator. Probet in se, probet hic vester peccator quia vere estis, sentiat in se quia propter salutem peccatorum estis tu filius, et tu mater. Vester certe amborum peccator. Cum enim peccavi in filium, irritavi matrem; nec offendi matrem, sine injuria filii. Quid ergo facies peccator? Quo igitur fugies peccator? Quis enim te reconciliabit filio, inimica matre; qui tibi placabit matrem irato filio? Sed etsi ambo pariter offensi estis, nonne et ambo clementes estis? Fugiat ergo reus justi Dei ad piam matrem misericordis Dei. Refugiat reus offensæ matris ad pium filium benignæ matris. Ingerat se reus utriusque inter utrumque, injiciat se inter pium filium et matrem piam. Pie Domine, parce servo matris tuæ; pia Domina, parce servo filii tui; bone fili, placa matrem tuam servo tuo; bona mater, reconcilia servum tuum filio tuo. Qui me injicio inter duas tam immensas pietates, non incidam in duas tam potentes severitates. Bone fili, bona mater, non mihi sit frustra quod confiteor de vobis hanc veritatem, nec erubescam quod spero in vobis hanc pietatem. Amo enim

veritatem quam confiteor de vobis, et deprecor pietatem quam spero in vobis.

Dic, mundi judex, cui parces? Dic, mundi reconciliatrix, quem tu reconciliabis : si tu, Domine, damnas; et tu, Domina, averteris homunculum bona vestra cum amore, mala sua cum mœrore confitentem? Salvator singularis, dic quem salvabis? Salutis mater, dic pro quo orabis? Si te, Domine, præcipiente, et te, Domina, consentiente, tormenta vexant peccatorem se exsecrantem, vos obsecrantem; si infernus absorbet reum se accusantem, vos deprecantem; si tartara devorant pauperem in se desperantem, in vobis sperantem.

Deus, qui factus es filius feminæ propter misericordiam; femina, quæ facta es mater Dei propter misericordiam, aut miseremini miseri, tu parcendo, tu interveniendo; aut ostendite ad quos tutius fugiam misericordiores, et monstra te in quibus certius confidam potentiores. Si enim est, imo quia est tam magna mea iniquitas, et tam modica fides mea, tam tepida charitas mea, tam fatua oratio mea, tam imperfecta satisfactio mea, ut non merear delictorum veniam, nec salutis gratiam; hoc est ipsum quod supplico : ut in quo merita mea mihi videtis non sufficere, in eo misericordiæ vestræ dignentur non deficere. Precor, itaque, precor, exaudite me, sed propter vos non propter me, per pietatem qua exundatis, per potestatem qua abundatis, ut evadam meritos dolores damnatorum, et intrare merear in gaudia beatorum, te Deum laudaturus, qui es

benedictus et superlaudabilis in sæcula sæculorum. Amen.

ORATIO 7ª.

AD SANCTAM VIRGINEM MARIAM.

Cum meditatione et laude meritorum ejus.

Maria, tu illa magna Maria, tu illa maxima beatarum Mariarum, tu illa maxima feminarum. Te, Domina magna et valde magna, te vult cor meum amare, te cupit os meum laudare, te desiderat venerari mens mea, te affectat exorare anima mea, quia tuitioni tuæ se commendat tota substantia mea. Enitimini viscera animæ meæ; enitimini quantum potestis, si quid potestis, omnia interiora mea, ut ejus merita laudetis, ut ejus beatitudinem ametis, ut ejus celsitudinem admiremini, ut ejus benignitatem deprecemini, cujus patrocinio quotidie indigetis, indigendo desideratis, desiderando imploratis, implorando impetratis. Et si non secundum desiderium vestrum, tamen supra vel certe contra meritum vestrum. Regina Angelorum, domina mundi, mater ejus qui mundat mundum, confiteor quia cor meum nimis est immundum, ut merito erubescat in tam mundam intendere, nec digne possit tam mundam intendendo contingere. Te igitur, mater illuminationis cordis mei, te, nutrix salutis meæ, te obsecrant, quantum possunt, cuncta præcordia mea. Exaudi, Domina mea, adesto propitia, adjuva potentissima, ut mundentur sordes mentis meæ, ut illuminentur tenebræ meæ, ut accendatur tepor meus, ut expergiscatur torpor meus, quate-

nus sicut beata tua sanctitas super omnia post summum omnium filium tuum, a benedicto filio tuo est exaltata : sic super omnia post Dominum et Deum meum et omnium filium tuum, te cor meum intelligat et veneretur, amet et deprecetur eo affectu, non quo desidero imperfectus, sed quo debeo a filio tuo factus et salvatus, redemptus et resuscitatus.

O Genitrix vitæ animæ meæ, altrix reparatoris carnis meæ, lactatrix Salvatoris totius substantiæ meæ! Sed quid dicam? Lingua mihi deficit, quia mens non sufficit. Domina, Domina mea, omnia intima mea sollicita sunt, ut tantorum beneficiorum tibi gratias exsolvant; sed nec cogitare possunt dignas, et pudet proferre indignas. Quid enim digne dicam matri Creatoris et Salvatoris mei, per cujus sanctitatem peccata mea purgantur, per cujus integritatem mihi incorruptibilitas donatur, per cujus virginitatem anima mea adamatur a Domino suo et desponsatur Deo suo? Quid, inquam, digne referam genitrici Dei et Domini mei, per cujus fecunditatem captivus sum redemptus, per cujus partum de morte æterna sum exemptus; per cujus prolem perditus, sum restitutus, et de exsilio miseriæ in patriam beatitudinis reductus? *Benedicta in mulieribus :* hæc omnia mihi dedit *benedictionem fructus tui* in regeneratione baptismatis sui, alia in spe, alia in re; quanquam hæc omnia ego ipse mihi peccando sic abstulerim, ut nec rem habeam, et spem vix teneam. Quid enim? Si mea culpa evanuerunt; numquid ingratus ero illi per quam mihi tanta bona gratis evenerunt? Absit, ne addam hanc iniquitatem super ini-

quitatem. Imo gratias ago, quia habui; doleo, quia non habeo, oro ut habeam : certus enim sum quia sicut per filii gratiam ea potui accipere; sic eadem per matris merita possum recipere. Ergo, o Domina, porta vitæ, janua salutis, via reconciliationis, aditus recuperationis, obsecro te per salvatricem tuam fecunditatem, fac ut et peccatorum meorum mihi venia et bene vivendi gratia concedatur, et usque in finem hic servus tuus sub tua protectione custodiatur. Insidiis et oppressionibus dœmonum mundus tenebris obvolutus subjacebat; sed sole de te orto illuminatus eorum et laqueos devitat, et vires conculcat.

Tu aula universalis propitiationis, causa generalis reconciliationis, vas et templum vitæ et salutis universorum, nimium contraho merita tua, cum in me homunculo vili singulariter recenseo beneficia tua, quæ mundus amans gaudet, gaudens clamat esse sua. Tu namque Domina admirabilis singulari virginitate, amabilis salutari fecunditate, venerabilis inæstimabili sanctitate, tu ostendisti mundo Dominum suum et Deum suum, quem nesciebat: tu visibilem exhibuisti mundo Creatorem suum, quem prius non videbat: tu genuisti mundo restauratorem, quo perditus indigebat: tu peperisti mundo reconciliatorem quem reus non habebat. Per fecunditatem tuam, Domina, mundus peccator est justificatus, damnatus, salvatus; exsul reductus: partus tuus, Domina, mundum captivum redemit, ægrum sanavit, mortuum resuscitavit.

Cœlum, sidera, terra, flumina, dies, nox et quæcumque humanæ potestati vel utilitati sunt obnoxia, in amissum decus sese gratulantur, Domina, per te quodammodo resuscitata, et nova quadam ineffabili gratia donata. Quasi enim omnia mortua erant, cum amissa congenita dignitate favendi dominatui vel usibus Deum laudantium, ad quod facta erant; obruebantur oppressione, et decolorabantur abusu idolis servientium, propter quos facta non erant. Quasi vero eamdem resuscitata lætantur, cum jam Deum confitentium et dominatu reguntur, et usu decorantur. Nova autem et inæstimabili gratia quasi exsultaverunt, cum ipsum Deum, ipsum Creatorem suum, non solum invisibiliter supra se illa regentem senserunt, sed etiam visibiliter intra se eisdem utendo sanctificantem viderunt. Hæc tanta bona per benedictum fructum benedicti ventris benedictæ Mariæ provenerunt.

Sed cur solum loquor, Domina, beneficiis tuis plenum esse mundum? Inferna penetrant, cœlos superant. Per plenitudinem enim gratiæ tuæ, et quæ in inferno erant, se lætantur liberata; et quæ supra mundum sunt, se gaudent restaurata. Per eumdem quippe gloriosum filium gloriosæ virginitatis tuæ, omnes justi qui obierunt ante vitalem ejus mortem, exsultant diruptione captivitatis suæ et Angeli gratulantur restitutione semirutæ civitatis suæ. O femina mirabiliter singularis, et singulariter mirabilis, per quam elementa renovantur, inferna remediantur, dæmones conculcantur, homines

salvantur, Angeli redintegrantur ! O femina plena et superplena gratia, de cujus plenitudinis exundantia respersa sic revirescit omnis creatura ! O nimis exsultata, quam sequi conatur affectus animæ meæ, quo aufugis aciem mentis meæ ? O pulchra ad intuendum, amabilis ad contemplandum, delectabilis ad amandum, quo evadis capacitatem cordis mei ? Præstolare, Domina, infirmam animam te sequentem : nec abscondas te, Domina, parum videnti, animæ te quærenti. Miserere, Domina, animam post te anhelando languentem.

Mira res, in quam sublimi contemplor Mariam locatam. Nihil est æquale Mariæ ; nihil nisi Deus, majus Maria. Deus filium suum, quem solum de corde suo æqualem sibi genitum, tanquam seipsum diligebat, ipsum dedit Mariæ : et ex Maria fecit sibi filium, non alium, sed eumdem ; ut naturaliter esset unus idemque communis Filius Dei et Mariæ. Omnis natura a Deo est creata, et Deus ex Maria est natus. Deus omnia fecit, ipse se ex Maria fecit ; et sic omnia quæ fecerat, refecit. Qui potuit omnia de nihilo facere, noluit ea violata sine Maria reficere. Deus igitur est pater rerum creatarum, et Maria mater rerum recreatarum. Deus est pater constitutionis omnium, et Maria est mater restitutionis omnium. Deus enim genuit illum, per quem omnia sunt facta ; et Maria peperit illum, per quem omnia sunt salvata. Deus genuit illum, sine quo penitus nihil est ; et Maria peperit illum, sine quo omnino nihil bene est. O vere

Dominus tecum, cui dedit Dominus, ut omnis natura tantum tibi deberet secum.

Maria, obsecro te per gratiam, qua sic Dominus esse tecum, et te voluit esse secum; fac propter ipsam secundum eamdem ipsam gratiam, misericordiam tuam mecum; fac ut amor tui semper sit mecum, et cura mei semper sit mecum. Fac ut clamor necessitatis meæ, quandiu ipsa persistit, sit tecum; et respectus pietatis tuæ, quandiu ego subsisto, sit mecum; fac ut congratulatio beatitudinis tuæ semper sit mecum, et compassio miseriæ meæ, quantum mihi expedit, sit tecum. Sicut enim, o beatissima, omnis a te aversus et a te despectus necesse est ut intereat, ita omnis a te conversus et a te respectus impossibile est ut pereat; sicut enim, Domina, Deus genuit illum in quo omnia vivunt, sic o tu, flos virginitatis, genuisti eum per quem et mortui reviviscunt. Et sicut Deus per Filium suum beatos Angelos a peccato servavit, ita o tu, decus puritatis, per Filium tuum miseros homines ex peccato salvabis. Quemadmodum enim Filius est beatitudo justorum, sic o tu, salus fecunditatis, Filius tuus est reconciliatio peccatorum. Non enim est reconciliatio, nisi quam tu casta concepisti; non est justificatio, nisi quam tu integra in utero fovisti; non est salus, nisi quam, tu virgo, peperisti. Ergo, o Domina, mater es justificationis et justificatorum, genitrix es reconciliationis et reconciliatorum, parens es salutis et salvatorum. O beata fiducia! o tutum refugium! Mater Dei est mater nostra; mater ejus in quo

solo speramus, et quem solum timemus, est mater nostra; mater, inquam, ejus qui solus salvat, solus damnat, est mater nostra.

Sed, o benedicta et exaltata non tibi soli, sed et nobis quidem quam magnum, quam amabile est quod video per te evenire nobis, quod videns gaudeo, quod gaudens dicere non audeo. Si enim tu, Domina, es mater ejus, nonne et alii filii tui sunt fratres ejus? Sed qui fratres, et cujus ejus, loquar unde jucundatur cor meum; an silebo, ne de elatione arguatur os meum? Sed quod credo amando, cur non confitebor laudando? Dicam igitur non superbiendo, sed gratias agendo. Qui enim fecit ut ipse per maternam generationem particeps esset naturæ nostræ, et nos per vitæ restitutionem essemus filii matris ejus, ipse nos invitat, ut confiteamur nos fratres ejus. Ergo judex noster est frater noster. Qua igitur certitudine debemus sperare, qua consolatione possumus timere, quorum sive salus, sive damnatio, de boni fratris et de piæ matris pendent arbitrio? Quo etiam affectu hunc fratrem et hanc matrem amare debemus? Qua familiaritate nos illis committemus? Qua securitate ad illos confugiemus? Qua dulcedine confugientes suscipiemur? Bonus igitur frater nobis dimittat quod deliquimus; ipse avertat quod delinquentes meruimus, ipse donet quod pœnitentes petimus. Bona Mater oret et exoret pro nobis, ipsa postulet et impetret quod expedit nobis. Ipsa roget filium pro filiis, unigenitum pro adoptatis, dominum pro servis. Bonus filius audiat matrem

pro fratribus, Unigenitus pro his quos adoptavit, Dominus pro his quos liberavit. O Maria! quantum tibi debemus, Domina mater per quam talem fratrem habemus! Quid gratiarum, quid laudis tibi retribuemus?

Magne Domine, tu noster major frater, magna Domina, tu nostra melior mater, docete cor meum qua reverentia vos debeat cogitare. Bone tu, et bona tu; dulcis tu, et dulcis tu, dicite et date animæ meæ, quo affectu vos memorando de vobis delectetur, delectando jucundetur, jucundando impinguetur. Impinguate et succindite eam vestra dilectione; vestro continuo amore langueat cor meum, liquefiant omnia ossa mea, deficiat caro mea. Utinam sic viscera animæ meæ dulci fervore vestræ dilectionis exardescant, ut viscera carnis meæ exarescant! Utinam sic intima spiritus mei dulcedine vestri affectus impinguetur, ut medullæ corporis mei exsiccentur!

Domine Fili Dominæ meæ, Domina mater Domini mei, si ego non sum dignus qui sic debeam vestro amore beatificari, certe vos non estis indigni, qui sic, imo plus debeatis amari. Ergo, benignissimi, ne sic denegetis mihi petenti id quo me confiteor indignum, ut auferatur vobis id quo certe vos negare non potestis dignos. Date itaque, piissimi, date, obsecro, supplicanti animæ meæ, non propter meritum meum, sed propter meritum vestrum; date illi, quanto digni estis, amorem vestrum. Date, inquam, mihi quo sum indignus, ut reddatur vobis quo estis digni. Si enim non vultis dare,

ut habeam quod desidero, saltem nolite negare ut reddam vobis quod debeo.

Forsitan præsumendo loquar, sed utique bonitas vestre facit me audacem. Loquar ergo adhuc ad Dominum meum et Dominam meam cum sim pulvis et cinis. Domine et Domina, nonne multo melius est cum vos gratis donatis petenti quod ipse non meretur, quam cum vobis subtrahitur quod vobis juste debetur? Illud quippe prædicandæ misericordiæ est, istud est nefandæ injustitiæ. Impendite igitur, piissimi, gratiam, ut recipiatis debitum; facite vos mihi misericordiam vestram quæ mihi expedit et vos decet, ne faciam ego vobis injustitiam meam quæ nulli expedit et nullum decet. Estote vos mihi misericordes, quod obsecro vos, ne sim ego vobis injustus, quod exsecror. Date benigne et benigna, ne sitis exoratu difficiles, date animæ meæ amorem vestri, quem ipsa non injuste petit, et vos juste exigitis; ne ipsa bonis vestris sit ingrata; quod ipsa juste horret, et vos non injuste punitis.

Certe, Jesu fili Dei, et tu, Maria mater, et vos vultis, et æquum est ut quidquid vos diligitis diligatur a nobis. Ergo, bone Fili, rogo te per dilectionem, qua diligis matrem tuam, ut sicut tu vere diligis, et diligi vis eam, ita mihi des ut vere diligam eam. Bona mater, rogo te per dilectionem, qua diligis Filium tuum, ut sicut tu vere diligis et diligi vis eum, ita mihi impetres, ut vere diligam eum. Ecce enim peto quod ut fiat vere est in vestra voluntate. Cur ergo propter peccata mea non fiet,

cum sit et in vestra potestate? Amator et miserator hominum, tu posuisti reos tuos et usque ad mortem amare, et poteris te roganti amorem tui et matris tuæ negare? Mater hujus amatoris nostri, quæ illum in ventre portare, et in sinu meruisti lactare, an tu non poteris, aut non voles poscenti ejus amorem et tuum impetrare? Veneretur igitur vos, sicut digni estis, mens mea; amet vos, sicut æquum est, cor meum; diligat vos, sicut sibi expedit, anima mea; serviat vobis, sicut debet, caro mea, et in hoc consummetur vita mea, ut in æternum psallat tota substantia mea. Benedictus Dominus in æternum; fiat, fiat.

ORATIO 8a.

AD SANCTAM VIRGINEM MARIAM, ET AD SANCTUM JOANNEM EVANGELISTAM.

O intemerata et in æternum benedicta, specialis et incomparabilis virgo, Dei genitrix Maria, gratissimum Dei templum, Spiritus Sancti sacrarium, janua regni cœlorum, per quam post Deum totus vivit orbis terrarum, inclina aures tuæ pietatis, et illos tuos misericordes oculos indignis supplicationibus meis, et esto mihi peccatori pia in omnibus auxiliatrix.

Et, o beatissime Joannes, Christi familiaris amice, qui ab eodem Domino nostro Jesu Christo electus es, et inter cæteros magis dilectus atque mysteriis cœlestibus supra omnes imbutus, apostolus ejus et evangelista factus præclarissimus, custosque matris ejus individuus, te

invoco etiam cum matre ejusdem Salvatoris, ut mihi opem tuam cum ipsa ferre digneris.

O duæ gemmæ cœlestes, Maria et Joannes! o duo luminaria divinitus ante Deum lucentia! vestris radiis effugate scelerum meorum nubila. Vos estis illi duo, in quibus Deus Pater per Filium suum specialiter ædificavit sibi domum, et in quibus ipse Filius Dei unigenitus ob sincerissimæ virginitatis meritum, dilectionis suæ confirmavit privilegium, in cruce pendens uni vestrum ita dicens: *Mulier, ecce filius tuus*. Deinde ad alterum: *Ecce mater tua*. In hujus ergo sacratissimi amoris dulcedine, quia tunc ore Dominico velut mater et filius invicem conjuncti estis, vobis duobus, ego *N.* peccator corpus et animam meam commendo, ut omnibus horis atque momentis intus et exterius firmi custodes et pii apud Deum intercessores mihi existere dignemini. Credo enim firmiter, fateor indubitanter quod velle vestrum, velle Dei est; et nolle vestrum, nolle Dei est. Unde et quidquid petitis, sine mora obtinetis. Per hanc ergo tam potentissimam vestræ dignitatis virtutem, poscite mihi corporis et animæ salutem. Agite, quæso, agite vestris gloriosissimis precibus ut cor meum invisere et inhabitare dignetur Spiritus almus, qui me a cunctis vitiorum sordibus expurget, virtutibus sacris exornet, in dilectione Dei et proximi perfecte stare et perseverare faciat, et post hujus vitæ cursum ad gaudia ducat electorum suorum benignissimus Paracletus, gratiarum largitor optimus, qui Patri et Filio coæternus et consubstantialis,

cum eis et in eis vivit et regnat omnipotens Deus per infinita sæculorum sæcula. Amen.

ORATIO 9ª.

AD SANCTAM VIRGINEM MARIAM.

O sancta, o benedicta, in necessitatibus nostris adesse digneris nostrum consilium et auxilium, quæ omnibus es promptior, potentior, efficacior, amabilior, gratiosior et dulcior. Dulcis es in ore te laudantium, in corde te diligentium, in memoria te deprecantium. Magnifica es in omni sexu, in omni ætate, in omni conditione, in tribubus, populis et linguis. Tu es luna in medio firmamenti, candelabrum in medio mundi, lignum vitæ in medio paradisi; tu es myrrha electa, piscina in Esebon, virgula fumi ex aromatibus, fasciculus myrrhæ et thuris inter ubera sponsi, terebinthus extendens ramos gratiæ et salutis, inter benedictas superbenedicta es, superelecta es, superspeciosa, supergratiosa, supergloriosa, mater illius qui gratiam, et gloriam et honorem, et æternitatem præstat.

Surge, beatissima Virgo, misericorditer ora pro nobis; surge, et amplectere misericordiam Redemptoris; et da preces jugiter pro nobis, quos cernis tam graviter offensos ante oculos Conditoris. Per te, Domina gloriosa, ad Jesum filium tuum mereamur ascendere, qui per te ad no dignatus est descendere. Per te, beata Virgo, venire valeamus in ipsius gloriam, qui per te in nostram venit miseriam. Per te accessum habeamus ad Filium tuum,

qui per te redemit mundum. O benedicta inventrix gratiæ, genitrix vitæ, mater salutis, per te suscipiat nos, qui per te datus est nobis. Excuset, piissima Domina, virgo Maria, apud piissimum Filium tuum integritas tua culpam nostræ corruptionis, et humilitas tua Deo grata nostræ veniam impetret vanitatis. Copiosa charitas tua gloriosam fecunditatem nobis conferat meritorum. Generaliter omnes te, gloriosa virgo Maria, invocantes exaudi, omnibus adesto, omnibus subveni, omnes in angustiis et necessitatibus te sentiant adjutricem quicumque te credunt esse Dei genitricem.

Specialiter vero illos tua quotidiana et assidua defendat oratio, quorum frequens tibi famulatur devotio, et quicumque sunt memores tui in terris, memor sis illorum ante piissimum Filium tuum Dominum nostrum in cœlis. Domina nostra, mediatrix nostra, tuo filio nos commenda, reconcilia nos filio tuo, tuo filio nos repræsenta. Fac, o benedicta, per gratiam quam invenisti, per prærogativam quam meruisti, per misericordiam quam peperisti, ut qui te mediante fieri dignatus est particeps miseriæ et infirmitatis nostræ, te quoque intercedente participes nos faciat suæ gloriæ atque beatitudinis æternæ.

ORATIO 10ª.

AD EAMDEM SANCTAM VIRGINEM MARIAM.

O alma virgo Maria, tanto omnibus Angelorum spiritibus omnibusque electorum animabus, in cuncta Filii

tui Christi Domini nostri hæreditate es gloriosior, quanto ab ipso fieri meruisti beatior. Obsecramus ergo te lacrymosis suspiriis, ut nunc ad gemitum nostri mœroris aures inclines magnificæ pietatis. Nos siquidem peccatores proni innumerabilibus delictis infernale supplicium meruimus, ubi nullatenus pœnitentiæ datur locus quoniam fidem aliquando Deo promisimus, sed male vivendo hactenus mentiti sumus. O sancta Dei genitrix, omnium creaturarum dignissima atque purissima, cæcorum cordium oculos terge, atque semitas justitiæ nobis ostende. Orando a nobis vitia subtrahe, atque sacrarum virtutum plantaria insere. Impetra æterni tripudii cursum, quem assidue sequitur supernum bravium.

Sic, quæso, piissima Domina, pro nobis ora in cœlis, ut deleas quidquid deliquimus in terris. Non est enim aliquid tam parvum in nobis quod oratio, si tibi placet, delere non possit. O sanctissima virgo Maria, nos qui credimus quod virgo et mater Dei sis, credendo sentiamus quod pro nobis depreceris. Et qui confitemur te peperisse Deum et hominem, gaudeamus per te nobis advenire salutem. Et qui fatemur te omnibus hominibus meliorem gaudeamus per te percipere felicitatem. Et quotiescumque processerit ad nos divina miseratio tua, ne inflemur adsit tuitio. Et si venerit tribulatio, vel tentatio ne labamur, præsens sit tua sancta oratio. Sic quæso, Domina clemens, pro salute nostra preces funde in cœlis, ut paradisi post obitum frui mereamur gaudiis.

O beata Dei genitrix, virgo Maria, templum Dei vivi,

aula Regis æterni, sacrarium Spiritus Sancti. Tu virga de radice Jesse, tu cedrus de Libano, tu rosa purpurea in Jericho, tu cypressus in monte Sion; quæ singulari privilegio sicut nescis in omnibus comparationem, ita nihilominus et angelicam superas dignitatem, cui novo et inaudito miraculo datum est ut Verbum quod ante sæcula Deus genuit, fieret filius tuus, Deus et homo. Tu eum in fine sæculi genuisti, ut verus atque perfectus esset Dei Filius gemina quidem natura, sed una persona, Deus et homo, unus Emmanuel. O gloriosa puerpera, in qua sola reperitur fecunda virginitas, quæ sic intemeratis visceribus Filium Dei protulisti ut illibatæ pudicitiæ cresceret integritas, non libido virginalis integritatis sigillum violaret.

Tibi, dum conciperes, Spiritus Sanctus obumbravit; non (quod absit!) ut ipse in tuo sanctissimo utero fieret pro semine sobolis, sed potius virtute ac potentia Creatoris. De te summus Pontifex noster sui corporis hostiam sumpsit, quam in ara crucis pro totius mundi salute sacrificium obtulit. Tu lux oriens Nazareth. Tu lætitia Israel. Tu decus mundi. Tu nobilitas populi Christiani. O regina et Domina mundi, scala cœli, thronus Dei, janua paradisi, audi preces pauperum, ne despicias gemitus miserorum. Inferantur per te vota nostra atque suspiria in conspectum Redemptoris; ut qui nostris excludimur meritis, per te locum obtineamus ad aures tuæ pietatis. Dele peccata, relaxa facinora, erige lapsos, solve compeditos. Per te succidantur vepres et germina

vitiorum, prodeant flores et ornamenta virtutum. Placa precibus judicem, quem singulari puerperio genuisti Salvatorem, ut qui per te particeps factus est humanitatis nostræ, per te quoque nos consortes efficiat divinitatis suæ. Qui cum Patre et Spiritu Sancto vivit et regnat Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

ORATIO 11ª.

AD SANCTAM VIRGINEM MARIAM.

In nativitate ejus.

Dignare me laudare te, Virgo sacrata; da mihi virtutem contra hostes tuos, et contra hostem totius humani generis. Da mihi virtutem te humiliter deprecandi. Da mihi virtutem te cum precibus obnixe laudandi, per merita tuæ sacratissimæ nativitatis, quæ nata es in mundum universæ Christianitati gaudium, spes vitæ et solatium. Quando nata es, Virgo sanctissima, tunc illuminatus est mundus. Stirps beata, radix sancta, et benedictus fructus tuus, quæ sola meruisti Spiritu Sancto plena virgo Deum concipere, virgo Deum portare, virgo parere, virgo post partum permanere. Miserere igitur mihi peccatori, et adjuva me, Domina, ut sicut nativitas tua gloriosa ex semine Abrahæ, orta de tribu Juda, clara ex stirpe David gaudium annuntiavit universo mundo; ita me gaudio vero repleat, et emundet ab omni peccato. Ora pro me, Virgo providentissima, vel lætissima gaudia tuæ saluberrimæ nativitatis velamen indulgentiæ conferant cunctis meis peccatis. Sancta Dei genitrix, florens

ut lilium, ora tuum dulcem natum pro me misero peccatore. Amen.

ORATIO 12a.

AD SANCTAM VIRGINEM MARIAM.

In annuntiatione ejus.

Precor te, Virgo dulcissima, per merita tuæ saluberrimæ annuntiationis, et per illud angelicum ave, quod accepisti a sancto Gabriele nuntio salutis tuæ, nuntio incarnationis Verbi divini, nuntio vitæ æternæ, nuntio salutis nostræ per te, ut accipias preces nostras. Misericordissima Domina, magna sunt peccata mea, sed major est gratia tua; quia tu es gratia plena, et Dominus tecum est; benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui. Mater totius gratiæ, ora pro me, ut sicut annuntiatio tua finis appropinquans exstitit veteri culpæ, spes autem promissæ gratiæ, et omnibus exspectantibus eam in veritate origo et via fuit gratiæ futuræ; ita a me in honorem tui gaudii corde recogita, ore pronuntiata ejusdem annuntiationis tuæ recordatio fiat in me finis et abolitio totius culpæ meæ veteris ac novæ, et gratia salutaris jugis castimoniæ. Adjuva me, Domina mea, spes viventium, et consolatio mœstorum, subventrix inopum, miseratrix omnium, ut qui culpam meam per ipsa flagella mœroris et tristitiæ et infirmitatis agnosce; per gaudia tuæ sanctissimæ annuntiationis de infirmitate remedium, et de mœrore gaudium tua misericordia consequi merear; ut in utili mœrore, in casti-

monia cordis et corporis, in humilitate mentis, in fidei integritate, et omni bonitate studeam de cætero placere Deo, et exsultet spiritus meus in Deo salutari meo omni tempore vitæ meæ. Sancta Dei genitrix, succurre et intercede apud dulcem natum tuum pro me peccatore. Amen.

ORATIO 13ª.

AD SANCTAM VIRGINEM MARIAM.

In partu ejus.

Virgo sanctissima, da mihi virtutem per merita tui sanctissimi virginei partus, contra hostes tuos. Benedicta es enim Maria, quæ Dominum omnium portasti Creatorem sæculorum. Genuisti qui te fecit, et in æternum permanes Virgo. Beata viscera, quæ portaverunt æterni Patris Filium. Beata ubera tua, quæ lactaverunt Christum Dominum. Beata et venerabilis es, Virgo Maria, omnium bonorum beatitudine plena. Beata mater, quæ sola sine dolore genuisti, quia tu sola peperisti Virgo. Beata et benedicta inter mulieres; quia natus ex te Virgine Christus Deus noster, sua sanctissima nativitate primi parentis, et primæ mulieris in dolore pœnaliter parturientis solvendo maledictionem, dedit per te sine dolore parturientem, dimissa veteri culpa, novæ gratiæ et salutis æternæ mellifluam benedictionem. Per gaudia tui sanctissimi virginei partus miserere mei, Domina mea, et exaudi orationem meam. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, et in peccatis concepit me mater mea.

In peccatis sum natus, et in peccatis conversatus sum per omne tempus vitæ meæ. Tu autem, Domina mea, sine tactu pudoris inventa es mater Salvatoris. Miserere mihi immundo, qui in peccatis conceptus et nutritus sum; et adjuva me in tuis sanctis precibus, Virgo serenissima : ut sicut nativitas filii tui Domini nostri Jesu Christi ruina fuit horribilis tristitiæ, nativitas universis fidelibus novæ exsultationis, et amor et desiderium cœlestis patriæ et supernæ lætitiæ. Sancta Dei genitrix, succurre et intercede apud dulcem tuum natum pro me peccatore. Amen.

ORATIO 14a.

AD SANCTAM VIRGINEM MARIAM.

In purificatione ejus.

O Virgo serenissima, per merita tuæ piissimæ purificationis da mihi virtutem contra hostes tuos; Virgo sanctissima, corpore castissima, moribus omnium pulcherrima. Virgo virginum, nec corde unquam polluta, nec ore, sed tota pulchra, tota sine macula. Intemerata virgo corpore, intemerata virgo mente, nihil debens legibus, nullis tacta excessibus, ut humilitatis in te ostenderes exemplum, imples purificationis officium pollutis matribus statutum. Ad templum detulisti tecum mundandum, qui tibi integritatis decus homo genitus adauxit. Intacta genitrix ad templum detulisti tecum mundandum, qui delicta nostra intelligens, quia illi omnia nuda sunt et aperta, ab occultis nostris quotidie per confessio-

nem et pœnitentiam mundat, et ab alienis per spiritum continentiæ parcit servis suis. Ad templum detulisti tecum mundandum, cujus sanguis in cruce passionis suæ ab originali nos lavans contagio quotidie etiam in ara crucis per sacrosancta mysteria et nos pœnitentes et confessos emundat a nostris criminibus. Ad templum detulisti tecum mundandum, qui pro nobis Pontifex factus secundum ordinem Melchisedech quotidie compatitur infirmitatibus nostris, et est misericors nobis, et Pontifex fidelis ad Deum propitiando peccata populi, quotidie nos Deo Patri reconciliat, et per id quod Deo Patri offert Deus de Deo quotidie, si conversi fuerimus et peccata nostra confessi. Fidelis et justus et patiens Deus ignoscet nobis et absolvet nos.

In nomine ejus, Virgo integerrima, confugio ad te. In ejus ergo nomine dulcissimo et amore, suscipe me, Domina mea clementissima, confugientem ad te, et adjuva me per merita tuæ castissimæ purificationis, ut sentiam et gaudeam me a sordibus conscientiæ ita perenniter purificari, ut nunquam doleam de cætero me aliqua contagione aut perpetratione sceleris coinquinari. Sancta Dei genitrix, suscipe et intercede pro me peccatore apud tuum dulcem natum Jesum Christum benedictum fructum ventris tui, et miserere mei.

ORATIO 15ᵃ.

AD SANCTAM VIRGINEM MARIAM.

In assumptione ejus.

Virgo serenissima, Dei genitrix sancta Maria, per merita tuæ gloriosæ assumptionis, et per amorem tui dulcissimi Filii, a quo assumpta es in cœlum, da mihi virtutem contra hostes tuos, et in regnum æternum ingredi. Felix namque es sacra Virgo Maria, et omni laude dignissima, quia ex te ortus est sol justitiæ Christus Deus noster. Sicut cedrus exaltata sum, et sicut cypressus in monte Sion, quasi myrrha electa dans suavitatem odoris. Exaltata super choros Angelorum gaudens et gloriosa in perpetuum regina cœlorum, ubi adjuvas omnes qui te dominam glorificant, et sanctum nomen tuum humili prece frequentant.

Beata ergo et venerabilis virgo Maria, quæ benigna es omnibus ad te pio corde clamantibus, pia et exorabilis esto mihi peccatori te humiliter invocanti; sub tua protectione confugio, ubi infirmus accepi virtutem. Illam animi et corporis virtutem cum tuo præsidio fac me accipere, ut per te liber a peccatis et desideriis peccatorum, sine timore de manu inimicorum visibilium et invisibilium liberatus filium tuum Dominum nostrum Jesum Christum possim omni tempore benedicere, et semper laudem ejus in ore meo habere. O Virgo gloriosa, quæ mortem subiisti, sed mortis nexibus deprimi non potuisti, quia tu sola virgo genuisti eum, qui erat mors

mortis, et morsus inferni. Adjuva me per mortem tuam, et per gaudia tuæ assumptionis in cœlum, ut residuum vitæ meæ possim cum sincera fide tuo adjutorio ducere, et finem vitæ meæ feliciter terminare in cinere et cilicio in terra prostratus cum lacrymis; in confessione et pœnitentia peccatorum meorum; insuper, quod majus est, in confessione nominis Christi, et in perceptione corporis et sanguinis ejus; et in commendatione spiritus mei in manibus miscricordiæ suæ. Ora pro me, sancta Dei genetrix, ut qui conscius peccatorum multorum tribunal Filii tui tremebundus perhorresco, per tuam venerabilem intercessionem gaudeam emundari ab omnibus criminibus meis, cordis compunctione irrigante, et rore piissimæ confessionis a te exhibito. Nulla de cætero macula peccati anima mea inquinetur; sed mundo corde et casto corpore per merita tuæ saluberrimæ nativitatis, annuntiationis, et sanctissimi virginei partus tui, et castissimæ purificationis, et gloriosissimæ assumptionis in excelso cœlorum palatio possim præsentari, in quo gloriosa exsultas et regnas Regina Angelorum et hominum, Mater Domini nostri Jesu Christi. Succurre meis criminibus, mater misericordiæ, tuis virgineis precibus veniam mihi obtinendo apud tuum dulcem natum Jesum Christum Dominum nostrum. Qui cum Patre, et Spiritu Sancto vivit et regnat benedictus, etc.

ORATIO 16a.

HYMNUS AD SANCTAM MARIAM ET AD OMNES SANCTOS.

Maria templum Domini,
Sacrarium Paracleti,
Sacrarum decus virginum,
Mœrentium solatium.
Ad te suspiro, Domina,
Meas accepta lacrymas,
Sinum misericordiæ
Dignare mihi pandere.
Regina cœli inclyta,
Orbis lampas siderea,
Meas absterge lacrymas,
Et peccatorum nebulas.
Quod voles unigenitus
Donabit tibi Filius,
Pro quibus voles veniam
Impetrabis et gloriam.
Sed væ peccatis hominum
In tenebris degentium,
Me terret conscientia
. . . .
Ut Adam delitescere
Vel sicut Caïn fugere
Mea me cogunt scelera,
Quia multa et gravia.
Sed inter tanta nubila,
Et peccatorum pondera,
Patrem recordans luminum
Non despero auxilium.
Nihil desperare pejus,
Nil putavi perversius,

Præsertim si tu, Domina,
Mea perfers precamina.
  Cum mente tracto Angelos,
Prophetas et apostolos,
Victoriosos martyres,
Et perpudicas virgines :
  Nullus mihi potentior,
Nullus misericordior,
Illorum pace dixerim,
Videtur matre Domini.
  Quapropter hanc præcipue
Patronam meam facere
Nihil religiosius,
Nihil puto salubrius.
  Ergo mater melliflua,
Et virgo pudicissima,
Nunc in præsenti sentiam,
Quam de te do sententiam.
  Mei querelam gemitus
Tibi impono primitus,
Quam perferas ad Dominum,
Et tuum verum filium.
  Maria lux ætherea,
Ut meas preces deferas,
Tui stratus vestigiis
Mente deposco supplici.
  Computruerunt pristina
Peccatorum contagia,
Sed sapiens est medicus;
Omnipotens est Dominus.
  De mala consuetudine,
Est efficax me tollere,
Qui suscitavit Lazarum
Quatriduanum mortuum.

Post lapsum Petrum respicit,
Et magno fletu concutit,
Nec Chananææ precibus
Abnuit hic propitius.
David post tam immania
Pœnituit flagitia,
Et post laudari meruit
Ore ipsius Domini.
Unde securus credidi,
A peccatorum vinculis
Me cito posse erui,
Si tu tantum petieris.
Mater misericordiæ,
Sic affectum contemnere
Vales, quæ vocas impios,
Et non spernis incredulos.
Quid in Maria gesseris,
Illam dico Ægyptiam,
Prorsus novit Ecclesia,
Et exsultat in gratia.
Theophilus diabolo
Suo datus chirographo,
Quasi a fundo barathri,
Per te reduci potuit.
Sed quis verbis comprehendere
Vel scriptura dirigere,
Quotidie quos liberas,
Et Deo reconcilias?
His jam diu præmonitus,
Ad te confugi credulus,
Ne me pia abjicias,
Supplex oro ut differas.
Devotionis lacrymas
Quamprimum mihi impetra,

Ut sint satis idoneæ
Meas sordes eluere.
Turpis concupiscentia
Corpus nec mentem polluat,
Quæ tua sub custodia
Jam deputavi, Domina.
Nam Scripturæ auctoritas,
Et sacra clamat veritas
Corpus peccatis subditum,
Sanctum odire spiritum.
Furor et indignatio
Procul fiant ab animo
Quem tutelæ sanctissimæ
Præelegit committere.
Non odium exasperet,
Jactantia non elevet,
Livor edax non acuat,
Sed pax vera possideat.
Mundum, si ridet fugiam;
Aut si sævit, irrideam;
Quia qui illum diligit,
Christo constare desinit.
Sed studiosa lectio,
Et compuncta oratio
Incumbentem exsatiet,
Et hærentem inebriet.
In te mentis intuitum,
Mortis versem aculeum,
Et si tanto suspectior,
Quanto manet decultior.
O Jesu, Rex altissime,
O fons misericordiæ,
Horam mortis terribilem,
Pro spe bona fac facilem.

Secura conscientia
Non ibi multum trepidat,
Nam spe facta robustior
Multum transit constantior.
Non aliud sit gaudium,
Vel meum desiderium
Quam ut exutus corpore
Tibi possim assistere.
O vos cœlorum incolæ,
Cives supernæ patriæ,
Qui Deo fruimini,
Nobis et compatimini.
Michael in cœlestibus
Qui præfulges agminibus,
Pro speciali gloria,
Nobis confer solatia.
Angeli quos gravissim
Carnis non premit sarcina,
Orate pro hominibus,
Sub ea laborantibus.
Joannes vatum maxime,
Precantum verba excipe,
Et prophetarum numerum
Ad hoc ascito socium.
Petre, piscator hominum,
Et Paule doctor gentium
Cum cæteris apostolis
Ope juvate celeri.
Stephane cum Laurentio,
Magno prælati merito,
Cum multa turba martyrum,
Magnum ferte præsidium.
Vos confessores inclytos,
Vita æterna præditos,

Nequaquam obliviscimur,
Sed obnixe deposcimus.
Ut qui per temporalia
Transistis et fragilia,
Adhuc pro decertantibus
Tanto instetis promptius.
Agnes, Tecla, Cæcilia,
Necnon et Scholastica,
Et omnes sanctæ virgines,
Pro nobis state supplices.

SANCTI PETRI DAMIANI

AD HONOREM SANCTÆ MARIÆ VIRGINIS OFFICIUM QUOTIDIANIS DIEBUS.

AD VESPERAS. HYMNUS.

Sidus, Maria, splendidum,
Te laudat omne sæculum,
Ex qua sub mundi vespere,
Sol ortus est justitiæ.
Da cor tenebris eripi,
Da vera luce perfrui,
Quæ noctem vitæ veteris
Novis illustret meritis.
Per te purgemur vitiis,
Solvamur culpæ vinculis;
Mens vulsis spinis eruta
Virtutum ferat germina.
Sit tibi laus, Altissime,
Qui natus es ex Virgine;
Sit honor ineffabili
Patri sanctoque Flamini. Amen.

LECTIONES AD MATUTINUM. LECTIO PRIMA.

Beata Dei genitrix, virgo Maria, templum Dei vivi, aula Regis æterni, sacrarium Spiritus Sancti. Tu virga de radice Jesse. Tu cedrus in Libano. Tu rosa purpurea in Jericho. Tu cypressus in monte Sion, quæ singulari privilegio meritorum, sicut nescis in hominibus comparem, ita nihilominus et angelicam superas dignitatem. Cui novo et inaudito miraculo datum est ut Verbum, quod ante sæcula Deus genuit, fieret filius tuus, et homo, quem tu in fine sæculi genuisti, verus atque perfectus esset Filius Dei.

LECTIO SECUNDA.

O gloriosa puerpera, in qua sola reperitur fecunda virginitas, quæ sic ex intemeratis visceribus Filium protulisti ut illibatæ pudicitiæ integritas cresceret, non libido virginalis clausulæ signaculum violaret. Tibi Spiritus Sanctus, dum conciperes, obumbravit, non ut ipse, quod absit, in sacratissimo utero tuo fieret pro semine sobolis, sed usus est potius virtute ac potentia Creatoris. De te summus Pontifex noster sui corporis hostiam sumpsit, quam in ara crucis pro totius mundi salute sacrificium obtulit. Tu lux oriens Nazareth, tu gloria Hierusalem, tu lætitia Israel, tu decus mundi, tu nobilitas populi christiani.

LECTIO TERTIA.

O Regina mundi, scala cœli, thronus Dei, janua para-

disi, audi preces pauperum, ne despicias gemitus miserorum. Inferantur a te vota nostra atque suspiria conspectui Redemptoris, ut quæ nostris excluduntur meritis, per te locum apud aures divinæ obtineant pietatis. Dele peccata, relaxa facinora, erige lapsos, solve compeditos. Per te succidantur vepres et germina vitiorum, præbeantur flores et ornamenta virtutum. Placa precibus judicem, quem genuisti singulari puerperio Salvatorem, ut qui per te factus est particeps humanitatis nostræ, per te quoque nos consortes efficiat divinitatis suæ. Qui cum Deo Patre, et Spiritu Sancto vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

HYMNUS AD PRIMAM.

Beata Dei genitrix,
Nitor humani generis :
Per quam de servis liberi
Lucisque sumus filii.
Fac tuum nobis Filium
Pia prece propitium;
Quem graviter offendimus,
Tu mitem redde, quæsumus.
Sit tibi laus, Altissime,
Qui natus es ex Virgine :
Sit honor ineffabili
Patri, sanctoque Flamini. Amen.

HYMNUS AD TERTIAM.

Maria, decus hominum,
Regis æterni solium,

Septem columnis edita
Domus a sapientia.
Tu nos venturo Judici
Commenda prece supplici :
Tuis intentos laudibus
Mitis cernat ac placidus.
Sit tibi laus, Altissime,
Qui natus es ex Virgine :
Sit honor ineffabili
Patri, sanctoque Flamini. Amen.

HYMNUS AD SEXTAM.

Maria templum Domini,
Dei mater et hominis,
Tunc vere Virgo virginum,
Cum peperisti Filium.
Da nobis hunc in fervido
Mentis gestare gremio;
Ex tua carne genitus,
Nostris regnet in sensibus.
Sit tibi laus, Altissime,
Qui natus es ex Virgine :
Sit honor ineffabili
Patri, sanctoque Flamini. Amen.

HYMNUS AD NONAM.

O singularis femina,
Sola virgo puerpera,
Præclara vitæ janua,
Qua cœli patent atria.
Tu nos culparum nexibus,
Sacris absolve precibus :

Tua promentes merita
Ad cœli transfer præmia.
Sit tibi laus, Altissime, etc.

HYMNUS AD COMPLETORIUM

Maria, virgo regia,
David stirpe progenita,
Non tam paterna nobilis
Quam dignitate sobolis.
Tu nos avulsos veteri,
Complanta novo germini;
Per te sit genus hominum
Regale sacerdotium.
Sit tibi laus, Altissime, etc.

ALIÆ ORATIONES DICENDÆ PER HORAS DIEI.

Deus, qui Filium tuum ad nos per Virginem dignatus es mittere, da nobis ad te, suffragantibus ejusdem B. Mariæ precibus, jugiter festinare. Per eumdem Dominum.

Alia.

Deus, qui humanæ substantiæ veritatem de virginalis uteri materia suscepisti, da nobis beatæ Genitricis tuæ precibus ita degenerem exuere vetustatem, ut te novæ generationis induamus auctorem. Qui cum Patre.

Alia.

Concede nos, quæsumus, omnipotens Deus, B. Mariæ semper Virginis precibus sublevari, per cujus ineffabilem partum procurasti salutis humanæ remedium. Per Dominum.

Alia.

Deus, qui vitiatæ stirpis originem per virginalis uteri reparas dignitatem, concede propitius, ut quos proprii reatus moles gravat, intercessio beatæ Dei Genitricis attollat. Per Dominum.

RYTHMUS DE S. MARIA VIRGINE.

O Genitrix æterni,
Virgo Maria, Verbi,
Quæ vox, quæ lingua carnis
Par erit tuæ laudis?
Tu nova maris stella,
Celsa poli fenestra,
Scala quæ cœlum terris,
Jungis ima superis.
Immensum concepisti,
Parentem peperisti,
Fit factor et factura,
Creans et creatura.
Quem mundus ferre nequit
Totum vulva concepit;
Quo circuitur æther,
Puellæ clausit venter.
Servi forma indutus,
Divina non exutus,
Suscepit quidem tua,
Sed non amisit sua.
Oritur ortus rerum,
Fit antiquus dierum;
Orbis origo cœpit,
Factus ex his quæ fecit.

Conceptus fecundavit,
Natus non violavit,
Intravit et exivit,
Sed clausum dereliquit.
Tu Aaron es virga,
Fecunda, licet sicca,
Quæ germen protulisti,
Sed virgo permansisti.
Te rubus prælucebat,
Qui ardens non ardebat :
Quæ sine æstu mentis
Fructum dedisti ventris.
Et ante partum Virgo,
Sed post virginum Virgo;
Crevit in ortu prolis
Integritas pudoris.
Est Angelorum cibus
Tuo lacte nutritus;
Qui mari præbet undas
Papillæ sugit guttas.
Geris in sinu prolem
Qui terræ librat molem;
Foves a quo foveris,
Servas a quo tueris.
Blandire, Mater, charo,
Qui te creavit, Nato;
Oscula grata fige,
Fasciis membra cinge.
Amplectere cœlestem,
Quem genuisti regem,
Cui servit sol et luna,
Et omnis creatura.
Chori virtutum tremunt
Quem viles panni tegunt;

Pavet cœlum et terra
Quem bajulat puella.
  Vagit in sinu Matris,
Regnat in throno Patris :
Legem matris observat,
Mundi jura gubernat.
  Tu fontis fons viventis
Oriens Orientis;
Liber ille signatus
Victori victo datus.
  Tu porta templi clausa,
Superni Regis aula;
Ærarium talenti,
Per quod sumus redempti.
  Hortus deliciarum,
Odor suavitatum;
Tu ager ille plenus,
Cui benedixit Deus.
  Ex te botrus egressus,
Qui, crucis prælo pressus,
Vino rigat arentes
Sancti Spiritus mentes.
  Es et terra cœlestis
Ferax lactis et mellis :
Ex qua veritas orta
Tollit errorum dogma.
  Arcem nobilitatis
De prolis stirpe trahis.
Filia quidem regum,
Sed Mater Regis regum.
  Salve, jam Virgo feta,
Ave, gratia plena :
Nostrum ave digneris,
Ut illud Gabrielis.

Ille, dum te salutat,
Evæ nomen commutat;
Reduc nos, Virgo sancta,
Unde est nequam lapsa.
Tu solve quod debemus,
Averte quod timemus,
Impetra quod optamus,
Perfice quod speramus.
Sit laus Trinitati,
Sit decus Unitati,
Cui lex et ordo rerum
Per omne patet ævum. Amen.

RYTHMUS SUPER SALUTATIONE ANGELICA.

Ave, David filia, sancta mundo nata,
Virgo prudens, sobria, Joseph desponsata,
Ad salutem omnium in exemplum data,
Supernorum civium consors jam probata.
Maria, miseria per te terminatur
Et misericordia per te revocatur;
Per te navigantibus stella maris datur,
Lumen viæ panditur, portus demonstratur.
Gratia te reddidit cunctis gratiosam,
Te vestivit lilio, sparsit in te rosam,
Te virtutum floribus fecit speciosam,
Intus et exterius totam luminosam.
Plena medicamine, abundans unguentis,
Terge sordes criminum, plagam sanæ mentis
Hujus tui supplicis in te confidentis,
Et hos sacros rhythmos coram te psallentis.
Dominus Rex omnium ex te sibi fecit
Cellam pigmentariam, quam cunctis præfecit:
In qua miras species Salvator confecit,
Quibus omnes dulciter electos refecit.

Tecum tota Trinitas facit mansionem,
Pater, Verbum, Spiritus fixit sessionem;
Propter quod nunc largius ad devotionem
Teipsam fidelibus præbes lectionem.
Benedicta, benedic te benedicentes,
Fac in tuis laudibus sint proficientes;
Infige dulcedinem in tuorum mentes,
Ut in bonis actibus semper sint ferventes.
Tu in mulieribus optima figura,
Quæ Regis es gloria Mater, Virgo pura,
Quo probaris dignior omni creatura
Hoc agente Domino singulari cura.
Et benedictus Deus, qui cuncta creavit
Qui matris in utero te sanctificavit;
Benedictus filius, quem tuus portavit
Virginalis uterus, quem ipse formavit.
Fructus tuus, Domina, fructus est cœlorum,
Quo pascuntur Angeli, cœtusque sanctorum :
Christi meditatio cibus est eorum
Qui per viam ambulant ejus mandatorum.
Ventris habitaculum Rex regum intravit
Cujus tabernaculum sibi dedicavit :
Condens ibi gladium, per quem hostem stravit,
Et manna dulcissimum, quo fideles pavit.
Tui sapor germinis nostrum est solamen :
Per te vitæ sumpsimus æternæ libamen,
Quam det nobis Dominus per tuum juvamen,
Qui vivit in sæcula sæculorum. Amen.

AD EAMDEM SANCTISSIMAM VIRGINEM, VERSUS CONTRA TEMPUS NUBILOSUM.

O miseratrix, o dominatrix, præcipe dictu,
Ne devastemur, ne lapidemur grandinis ictu.
Est tibi latus pontificatus, mater ab ævo;

Ergo precamur, ne moriamur turbine sævo.
Turbida leni, daque sereni temporis usum :
Redde serenum sidus amœnum, nube reclusum.
Virgo, rogamus, ne pereamus peste, vel ira;
Tetra diescant, atque quiescant fulgura dira.

PARACTERICUM CARMEN DE EADEM SANCTISSIMA VIRGINE.

Scala, thronusque Dei, nitor orbis, janua cœli,
  Mater, ave, Christi, scala thronusque Dei;
Tu nova stella maris, qua lux est reddita terris
  Ortus et es solis, tu nova stella maris.
Concipis absque viro, tu sola puerpera Virgo,
  Quæ Verbum verbo concipis absque viro.
Tartara quod metuunt, tellus pavet, astra verentur,
  Pectoris antra ferunt, tartari quod metuunt.
Virgine vita redit homini, quem virgo peremit;
  Mors nece victa perit, Virgine vita redit.
Tu super astra leva, petimus, quod subruit Eva;
  Illa gravat culpa, tu super astra leva.
Gloria summa Patri, genitæ sit gloria Proli,
  Flamine cum parili, gloria summa Patri. Amen.

LIBELLUS DE CORONA VIRGINIS.

SANCTO HILDEFONSO ATTRIBUTUS.

Hic Libellus certe dignus est qui ab omnibus legatur; legi enim vix posse credimus sine intimo quodam pietatis et devotionis sensu erga Deiparam.

INCIPIT PROLOGUS

IN CORONA B. VIRGINIS MARIÆ.

Corona aurea super caput ejus expressa signo sanctitatis (Eccl. XLV, 14). Gloriosæ Virginis imperatoriam majestatem, omnium virtutum gloria decoratam, margaritis omnium charismatum adornatam, sapientiæ et scientiæ fulgore illustratam laudare, benedicere et prædicare docent Scripturæ, hortantur creaturæ, monent figuræ, peneque omnes scientiæ theologicæ sacræ paginæ. Ad hoc etiam incitamur per signa mirifica, per oracula de cœlo lapsa, per occulta mysteria, per doctrinam propheticam, per significationem mysticam, per lectionem evangelicam, per apostolicam tubam. Jam enim laudant eam cœli cœlorum, sol et luna, et stellæ et lumen, totus orbis terrarum, chori et legiones Angelorum, et omnes phalanges spirituum supernorum. Quapropter Spiritu Sancto inspirati sancti Dei homines ex omni natione, quæ sub cœlo est, conati sunt illam extollere mirandis laudibus, deauràtis eloquiis, sermonibus rutilantibus et præ-

claris. Ego vero cui tam opulenter ac splendide non sunt data dona charismatum, illam ex infusa scintillula elucidabo, vel pro posse, licet balbutiens vernula, demonstrabo, ne ingratus inveniar ad ubertatem ejus degustatam. Ut autem juxta verbum prælibatum ejus sanctissimus vertex ornatu ampliori refulgeat, impono illi quamdam coronam auream, duodecim lapidibus insignitam, sex præclaris luminibus splendidam, sex floribus pulcherrimis odoriferam, et omni suavitate respersam. Ordo autem situationis hanc seriem continebit. In primo loco inseram Topazion, in secundo Lucanum, in tertio Sardium, in quarto Lilium, in quinto Calcedonium, in sexto Arcturum, in septimo Sapphirum, in octavo Crocum, in nono Achatem, in decimo Sidus marinum, in undecimo Jaspidem, in duodecimo Rosam, in decimo tertio Carbunculum, in decimo quarto Solem, in decimo quinto Smaragdum, in decimo sexto Violam, in decimo septimo Amethystum, in decimo octavo Lunam, in decimo nono Chrysolithum, in vigesimo Solsequium, in vigesimo primo Chrysoprasum, in vigesimo secundo Oriona, in vigesimo tertio Beryllum, in vigesimo quarto Camamillam. Ut tam ex pretiosis lapidibus, quam ex luminaribus fulgentibus, quam etiam ex decoris floribus corona insignius nobilitetur, pulchrificetur, et decoretur, et a Domina placentius et gaudentius acceptetur. Unde rogo te, alma Virgo, mundissima, sincera, et clarissima, regina nobilissima, ut hoc tantillum servitii gratanter suscipias, in tua gratia sub tuo præsidio me suscipias, et

omnibus ereptum periculis, quandoque choris angelicis me conjungas. Filiis vero gratiæ hic te glorificantibus vel tuam opem poscentibus te exhibeas, rogo, placidam ac serenam; tuo obtentu mereantur veniam de peccatis; tuo ducatu perveniant ad gloriam Paradisi. Amen.

CAPUT PRIMUM.

Ostenditur qua ratione corona hæc nostræ Dominæ esse debeat.

In desiderio animæ meæ, in gaudio Spiritus Sancti, in charitate non ficta, in verbo veritatis te cupio extollere, te laudare, te benedicere, Virgo sole speciosior, aspectu pulchrior, fide et gratia vernantior; cum sis pulcherrima, et serena, clara, fulgens, et amœna, amabilis velut rosa, placens, grata, et speciosa. Verum tanta est dignitas tua, et excellentia, quod si ad laudandum et glorificandum te linguis hominum loquar et Angelorum, et noscerem omnia arcana mysteriorum, haberemque et omnem scientiam Scripturarum, prius mihi deficeret virtus et potentia, quam tantorum præconiorum eorum exordii forent explicata ad liquidum elementa. Tu enim es incomparabilis cunctis mulieribus in pulchritudine, in decore, et in elegantia; clarior omnibus hominibus in virtute, gratia, et sapientia; gloriosior Angelis in eminentia dignitatis, in excellentia sanctitatis, in adeptione gloriæ et honoris. Exaltata super choros Angelorum, super thronos apostolorum, et prophetarum, omniumque civium supernorum, ad dexteram amantissimi Filii tui coronata resides. Ibi tua merita recitantur, tua præ-

conia gloriose extolluntur, tuæ laudes et prærogativæ venerabiliter et devotissime ab omnibus prædicantur. Quid ergo ego miser et peccator addere possum ad tam ineffabilia? Sed ad hoc tantum hic stylus meus ducitur, ut tuæ laudis ibi stilla aliqua dirigatur. Corona hæc quam tibi, Domina, polliceor, merito debet esse aurea; nam ut aurum excellit omnia genera metallorum, sic tu, Domina, in cœlo et in terra super omnes obtines principatum. Tibique omne genu curvatur cœlestium, terrestrium et infernorum, et omnis lingua confitetur quod mater Domini nostri Jesu Christi in gloria es Dei Patris, amicta sole sicut vestimento, coronata serto splendifero duodecim stellarum, gloria et splendore decorata; et sicut aurum claritate conspicuum, et forma decorum, sic tu, Domina, es sanctitate clarissima, virtutibus et miraculis fulgentissima, præclaris meritis radiantissima, mente et corpore formosa et decora.

Oratio.

Virgo Regina, sole induta, duodecim stellis coronata, in cœlis exaltata, cum sis pia, et omnibus viscerosior, maris stella serenior, vide hostilia jacula quibus confodior, aspice dolores quibus excrucior, cerne tentationes quibus illidor. Ne diu hostis sæviat, ne prosternat, ne subjiciat, dextera tua ipsum dejiciat, infernus deglutiat; et ne in morte caliget oculus fidei, tunc mihi refulgeat radius tuæ claritatis. Dum corpus necat mors dura et aspera, et mentem turbant mala præterita, dum contre-

miscit tota conscientia, assistat nobis tua præsentia; et ne perturbemur ab adversariis, defende nos tuis præsidiis. Transeamus cum spe sanctæ resurrectionis securi de gloria perpetuæ claritatis. Amen.

CAPUT II.

Topazius lapis pretiosus in corona Virginis.

Omnium gratiarum Virgo plena, tota clara et serena, sanctum et benedictum reclinatorium, aureum et perlucidum in decorem et gloriam tuæ excellentiæ, in primo loco tuæ coronæ inclytæ affigo lapidem Topazium, splendorem omnium lapidum superantem; qui bene ad ornatum tuæ nobilis coronæ pertinet, eo quod tu, dulcissima Domina, ut cunctas feminas vincis pulchritudine carnis, sic et omnes sanctos et omnes Angelos superas excellentia sanctitatis. Nam omnis vita tua cunctis extitit sanctitatis exemplar et perfectionis, et morum disciplina regularis. Si in fide quis commendatur, quis in illa locupletior te? Si in spe, quis longanimior? Si in charitate, quis ferventior? Si in religiositate, quis honestior! Quis studiosior in lectione? Quis devotior in oratione? Quis subtilior in contemplatione? Quis viscerosior in pietate? Quis mansuetior in lenitate? Quis purior in castitate? Quis mundior in virginitate et in temperantia? Quis copiosior in scientia? Quis eloquentior in justitia? Quis fortior contra adversa? Quis sanctus, vel angelus divina arcana profundius penetravit? Quis copiosius divinam gratiam ad se traxit? Quis altissimam majestatem limpidius et cla-

rius contemplatus fuit? Merito ergo, Domina, in ornamento tui capitis obtines Topazium, omnibus lapidibus præstantiorem; quia tu omnes sanctos et Angelos superas in pulchritudine virtutum, in splendore charismatum, et in coronis meritorum. Idcirco propter omnium bonorum quam possides pulchritudinem, et totius misericordiæ affluentissimam ubertatem, peccatores trahis ad veniam, pugnatores perducis ad bravii coronam, justos ducis ad gloriam incorruptam. Tu, Domina mundi, Regina cœli, servitutem ademisti, libertatem restituisti, sustulisti mortem, vitam donasti, dum Salvatorem nostrum Dei Filium peperisti. Tu, Domina, in angustiis nos recreas, in adversis confortas, in infirmitatibus corroboras, in merito liberas, a dæmoniis nos eripis, a morte perpetua subtrahis, paradisi januam nobis pandis, Redemptori nostro conjungis. Tu, mater indulgentiæ, ligata solvis, soluta reseras, adversa mitigas, contrita sanas, reos solvis, reficis delinquentes, lapsos relevas, recreas desperatos, honorem renovas, fiduciam reformas, vires gratiamque infundis. Tu indignationem compescis, amissam hæreditatem restituis, nos separas a diabolo, purificas a peccato, reconcilias Deo.

Oratio.

O Virgo aurea, mater Dei sanctissima, Angelorum gratulatio, patriarcharum exsultatio, prophetarum lætitia, apostolorum gaudium, martyrum suavitas, confessorum dulcor, virginum harmonia, pias aures ad me flecte,

illos tuos misericordes oculos ad me converte. Cæcus sum, lumen infunde; infirmus sum, salutem tribue; mortuus sum, vivifica me. Tuo enim aspectu mellifluo lætificantur gemebundi, tuo tactu lenissimo sanantur infirmi, tuo odore roseo mortui reviviscunt; et omnia bona, quæ fiunt in cœlo, vel tuis meritis donantur, vel tuis precibus obtinentur. Respice igitur, Domina, hunc peccatorem miserum, peccatis tenebrosum, multis miseriis circumdatum. Per te, Virgo sanctissima, mea vincula dirumpantur, mea debita dimittantur, mea diruta reparentur, mea vetera renoventur, mea confracta solidentur, mea perdita restaurentur, mea imperfecta perficiantur. Per gratiam tuam voluntas mundetur, mens resplendeat, animus inflammetur, liquescat pectus, dulcescat gustus, aspectus decoretur. Adjuva me lucerna per quam illuminor, dulcedo per quam reficior, virtus per quam consolidor, fortitudo per quam sustentor. Longe fac a me verbum iniquum et dolosum, cogitatum malignum, opus nefarium. Gratia tua totam dirigat vitam meam; præsentia tua illustret meam mentem; misericordia tua me perducat ad vitam æternam. Nam vere tu es vita recta ad illam gloriam, prout hic unitur. O mater! qua tenditur ad cœli fastigium, hic per te recipitur conventus humilium. Favus, et mel dulcoris, et candor floris; mundi domina, charitatis nectura, amoris conjunctura, mundans crimina; virginalis dignitas decorata lilio, fecunda virginitas exaltata solio; Angelorum Regina, salutis medicina, flos convallium;

virtutum disciplina, munditiæ cortina, lumen cordium; Regina supernaturalis, carina mundialis, Christi solium, duc tecum parvulos ad gloriam sanctorum post exsilium. Amen.

CAPUT III.

Lucanum sidus in corona Virginis secundum locum obtinet.

Tu igitur, Virgo præclara, felix cœli porta, amœnitas paradisi, Angelorum domina, regina mundi, sanctorum lætitia; advocata credentium, fortitudo pugnantium, revocatrix errantium, medela pœnitentium; ad laudem et gloriam tuæ imperialis majestatis, in secundo loco tuæ coronæ gloriosæ affigo Lucanum. Est autem Lucanum corpus sphericum et rotundum, clarum et lucidum, pulchrum et gratiosum; quæ omnia, sanctissima, valde tibi conveniunt; idcirco merito in corona tua debet situari. In forma circulari et rotunda æternitas designatur, non habens principium, neque finem; nam licet tu, Domina, esse cœperis ex tempore, coram Deo quodammodo æterna exstitisti, eo quod a sua majestate fuisti æternaliter præordinata, ante mundi constitutionem in matrem Dei electa, sancta, et immaculata; ut per te Deus nobis suam pacem de cœlis mitteret, genus humanum redimeret, ruinam angelicam repararet, vinctos de inferni claustris educeret, et cœli januam reseraret. Fuisti etiam clara operibus sanctis, clarior salutaribus exemplis, clarissima meritis gloriosis. Coram Deo et hominibus fuisti amabilis et grata, super deco-

rem mulierum gratiosissima, super pulchritudinem Angelorum elegantissima. O quam magna es in meritis, Mater Dei! O quanta est dulcedo pietatis et misericordiæ tuæ! Terrestria reparas, cœlestia restauras, ima summis confœderas, et omnibus ad te clamantibus misericorditer gratiam administras. Idcirco qui misericordia indiget, accedat ad te, et viscera tua inveniet misericordia redundare. Qui ex contrariæ partis impulsu in fide dubitat, respiciat ad te, et quod erat dubitans, solide stabilietur. Quï per carnis concupiscentiam oblectatur, tuam gratiam invocet, et periculum castitatis auferetur. Qui superbia et elatione in mente pulsatur, in te vertat intuitum, et de merito tuæ humilitatis tumor animi detumescet. Qui iracundiæ facibus est accensus, oculos levet ad te, et de tua tranquillitate mitescet. Qui de via vitæ per errorem abductus fuerit, ad te stellam maris respiciat, et in luce tua ad veritatis semitam reducetur. Ad omne periculum pietas tua subvenit et potens est subvenire. Et merito quidem, cum sis mater Dei, regina mundi, cœlorum imperatrix, sponsa Spiritus Sancti. Tu enim facis in Christo manere, et ad divina pervenire. Tu in æternitate Dei viges, et in veritate Dei luces, in bonitate Dei gaudes. Tu segregatos a vitiis reddis gratiæ, socias sanctitati, fugas scelera, lavas vitia; reddis lapsis innocentiam, mœstis lætitiam; fugas odia, paras concordiam. Tu bella compescis, iras comprimis, superbos calcas, humiles amas, discordes sedas, inimicos concordas, præsentes socias, absentes invitas, terrena

cœlestibus, et ima divinis concilias. Tu peperisti Deum cœli, Regem terræ, orbis Dominum, reparatorem mundi, mortificatorem mortis, restauratorem vitæ, perpetuitatis auctorem; nec ipsum concipiendo sensisti libidinem, nec pariendo, dolorem. Pro quo partu benedicto offero hoc laudis carmen :

Conditor alme siderum,
Natus ante Luciferum,
Mundum salvare cupiens,
Ad hujus mundi vesperum
Candoris intrat uterum,
Tanquam sponsus egrediens.
Per prophetas prædicatur,
In figuris demonstratur,
Hoc grande mysterium.
Oraculo Gabrielis
Mariæ lato de cœlis,
Clarum fit indicium.
Ut de flore vel lilio
Gratus odor emittitur,
Sic de Mariæ gremio
Verbum Patris emittitur
Gloria fecunditatis,
Et honor virginitatis
In corpore Mariæ.
Ut candor manet in rosa,
Ėt albedo speciosa
Monstratur in ebore.

Quapropter cum omnium bonorum post Deum sis causa, te affecto et desidero laudare, tuam pulchritudi-

nem amare, tuam beatitudinem venerari, tuam celsitudinem glorificare, tuam benignitatem deprecari.

Oratio.

Lucem igitur miserationum tuarum superne infunde, ut anima mea peccatis sordida, gratia tua sit diluta, tua gloria illustrata, tuo dulcore dulcorata, tuo amore inflammata, tua protectione conservata. Partus tuus virgineus et deificus me captivum redimat, me ægrum sanet, me cæcum illuminet, me mortuum suscitet, et ab omni peccato et periculo me præservet. Domina mea, quam honorabo; dulcedo mea, quam amabo; regina mea, quam reverebor; sponsa mea, cui me servabo, gratiam tui aspectus super me converte, ut in decore tuo videam lucem, et inter tenebras videam veritatem, et inter vanitatem videam vitam, et devitem mortem. Et cum sis omnium gratiarum plenissima, interiora mea ab omni malitia dilue, cor meum templum Dei perfice, tuo sancto amore illud reple, ut te amando desiderem, desiderando te quæram, quærendo inveniam, inveniendo amplectar, et teneam, et in te suaviter requiescam.

CAPUT IV.

Tertio locatur Sardius lapis in corona Virginis.

Virgo mater pietatis, thronus summæ majestatis, cui servit Angelorum et hominum natura, quam collaudat omnis creatura; ad cujus nutum humescunt arida, recalescunt frigida, reviviscunt mortua; cujus vita nihil

sanctius, cujus conscientia nihil purius, cujus osculis nihil beatius, cujus amore nihil honestius, cujus amplexu nihil castius, cujus dote nihil utilius. Ideo ego peccator in te tanta conspiciens, tibi desiderans complacere, et quodammodo applaudere, ut tua corona resplendeat insignius, in tertio illius loco colloco Sardium lapidem pretiosum, splendore purpureo decoratum. Sardius igitur rubicundo splendore tuam illustrat coronam nobilem, cum spiritale martyrium colorat et purpurat mentem tuam. Cum enim amantissimus filius tuus, tuæ virginitatis sponsus, vinctus flagellis cæditur, sputis illuditur, opprobriis lacessitur, contumeliis fatigatur, illusionibus dehonestatur, cruci clavis affigitur, felle et aceto potatur, in latere lancea perforatur, tota efficeris dissoluta, omni mœrore confecta, omni dolore cruciaris, omni cruciatu torqueris, omni acerbitate amaricaris; vulneraris in mente, translancearis in anima, jacularis in corde, confoderis in pectore, martyrizaris gladio, in visceribus totaliter jugularis. Sed nunc gaude, Domina, quia quem vidisti morientem in terris, nunc conspicis regnantem in cœlis; teque dolorum suorum participem, illuc suæ gloriæ et gaudii facit consortem, donans tibi perennem honorem, ut tibi omne genu flectatur, et omnis lingua confiteatur, tanquam Matri Dei, et sponsæ Spiritus Sancti, filiæque amantissimæ Dei Patris, quæ sedes a dextris Regis æterni, ut regina clarissima, gloria et honore coronata, in vestitu deaurato mirabili varietate circumdata, omnium Angelorum et sanctorum concentu et harmonia

excellentissime collaudata. Unde pro utroque, scilicet dolore mortis filii, et ineffabili gloria, qua nunc lætaris in cœlis, his verbis aliquo modo te cupio demulcere.

Ave, Virgo cælibata
Comparata lilio,
Ense crucis jugulata
Transfixaque gladio.
Sed resurgente filio
Tuo sis exhilarata,
Tristitiaque fugata
Cumulata gaudio.
Nunc in cœlis exaltata
Resides in solio:
Solarique pallio,
Condecenter adornata,
Stellis claris coronata,
Nobili tripudio
Virginum collegio
Veneranter cogitata,
Omniumque jubilo
In æternum collaudata. Amen.

Merito igitur, clementissima Domina, ab omnibus es laudanda et glorificanda, cum omnibus conferas gratiam, neminique exaggeres pœnam. Tu enim confers terræ pacem, cœlis gratiam, salutem perditis, vitam mortuis; regis prospera, repellis adversa, vitia exstinguis, virtutes succendis, reddis casta corpora, corda pura; pacem membris, mentibus das quietam fidem, gentibus vitæ ordinem, moribus disciplinam. Tu namque, Do-

mina, es admirabilis singulari virginitate, amabilis salutifera fecunditate, venerabilis inæstimabili sanctitate. Tu visibilem mundo suum exhibuisti Salvatorem, tu genuisti mundo restauratorem, tu obtulisti mundo Dominum et Creatorem. Tu es divinis et angelicis præconiis prædicata, sancta mente et corpore permanens, multis donorum privilegiis sublimata, cum senatoribus cœli infra curiam paradisi conversata, sub Spiritus Sancti disciplina et magisterio totius divinitatis informata, virtute Altissimi obumbrata, salutifero rore Spiritus Sancti fecundata et imprægnata. Tu exemplar es continentiæ et castitatis; tu es forma perfectæ integritatis; tu præcellis cunctis, supereminens universis. Tu virgo sancta, virgo sobria, virgo devota, singularis integritate, excellens integritate, concepisti salvo pudore; peperisti sine dolore. Tu vitam et lucem hominum genuisti; tu virgo Deum de Spiritu Sancto concepisti, quem illibata peperisti; tu virgo speciosa præ filiabus hominum speciosum forma præ filiis hominum castitatis visceribus concepisti, nobisque ipsum obtulisti.

Oratio.

Cum igitur sis mater Dei clementissima, dulcissima, potentissima, miserere mei in die tribulationis et necessitatis meæ. Respice inimicos meos, quoniam multiplicati sunt, et odio iniquo oderunt et persecuti sunt me, animam meam corripuerunt, vulneraverunt, constupraverunt, sub pedibus suis conculcaverunt. Reconcilia me,

Domina mea, Creatori meo, quem carne tua sancta induisti. Redde me Deo meo, quem lacte virgineo nutristi, ut per tua sancta merita gratia illius visitatus, misericordia suscitatus, luce illustratus, virtute roboratus, possim hostes meos contemnere, virtuosa opera perficere, Creatori meo perfecte inhærere, laudesque perpetuas illi et tibi in æternum psallere et cantare. Amen.

CAPUT V.

Lilium flos candidus in quarto loco coronæ Virginis situatur.

Maria thesaurus et hortus benedictionis, columna et firmamentum veritatis, splendor et nitor gratiæ, vena et venia indulgentiæ, imperatrix et doctrix gloriæ, fundamentum ecclesiæ, fons sapientiæ, aula pudicitiæ, spes salutis et veniæ, plena virtutis et gratiæ, sedes pacis, aula beatitudinis, terra benedictionis, parens veritatis, ministra salutis, amatrix humilium, honor continentium, lux peccatorum, virtus pœnitentium, via errantium, magistra perfectorum, gaudium Angelorum et hominum, ad gloriam et decorem tuæ coronæ in quarto ipsius loco situo Lilium, florem gratum et speciosum. Lilium habet albedinem in colore, suavitatem in odore, lenitatem in superficie, pulchritudinem in decore; et hæc tibi conveniunt, ut merito in tua corona debeat situari. In albedine Lilii virginitas designatur; fuisti enim virgo pura mente, et corpore castificata; et sicut virginitatem habuisti in corpore, sic puritatem et munditiam in cons-

cientia; virgo enim in partu fuisti, et post partum inviolata permansisti. Decora igitur in carne tua virginitatis candore, et in anima humilitatis et puritatis splendore, placuisti Dei Filio pro sanctitatis et virtutis duplici ornamento. Tu Domina es singularis; nam nulla alia, ut tu, sic Deo placuit, nec tam speciosum palàtium illi ædificavit. Ergo sicut in comparatione Dei nemo bonus, sic in comparatione tui nulla invenitur perfecta, quamvis eximia comprobetur. Sed quid tam suaviter redolet animæ, ut nomen tuum respersum? de quo nomine ait quidam :

Mariæ nomen aureum,
Fragrans, et aromaticum,
Velut pygmentum cœlicum :
Ut sol est luce fulgidum,
Et mortuis vivificum,
Et monachis mellifluum,
Sanctum et anagogicum,
Divinum, et exstaticum.

Tu es et Domina multum lenis et mitis; sacra enim scriptura te prædicat lenitatis magistram, benignitatis normam, modestiæ regulam, mansuetudinis formam. Tu etiam *es puella decora nimis, virgoque pulcherrima, et incognita viro* (Genes. XXIV, 16); neque est mulier similis tui in aspectu, in pulchritudine, et in sensu verborum; et quia tu formosa valde castitatis ornatu virgineo, et incredibili pulchritudine totius sanctitatis, et omnium virtutum apparatu pretioso, in oculis summi Regis fuisti

placida, valde amabilis et gratiosa. Tu etiam habuisti pulchritudinem in oculis propter simplicitatem existentem, elegantiam in labiis propter eloquentiam distillantem, decorem in manibus propter largitatem affluentem, speciem in auribus propter pietatem inclinantem. Quis est sufficiens tuas virtutes enarrare, tua mirabilia explanare? Tu es cœlo altior, abysso profundior. Tu Deum, quem mundus non potest capere, immaculato utero portasti. Tu primæ matris damna restaurasti, tu homini perdito redemptionem adinvenisti, tu singulare commercium mundo præbuisti. Tu omnem creaturam sanctitate et dignitate transcendis. Tu cœlestia, et terrena uno fœdere conjungis, ad cœlestia et superna nos provehis, pactum confirmas, et mortis vincula dissolvis. Tu virgo regia gemmis virtutum ornata, gemino mentis et corporis decore fulgida, specie tua et pulchritudine tua in cœlestibus cognita, cœlestium civium in te provocasti aspectus, ita ut regis animum in tui concupiscentiam inclinares, et cœlestem nuntium ad te de supernis educeres. Tu concepisti, et sine peccato; gravida fuisti, sed non gravata; peperisti, sed non corrupta; Deum pariens, et de Deo concipiens; nesciens virum, et gignens filium; casta puerpera, mater intacta, illius mater cujus Deus pater. Filius paternæ charitatis est corona tuæ castitatis; sapientia paterni cordis est fructus tui uteri virginalis. Tu flos florem, virgo virginem sponsum, coronam virginum es prolata. Super salutem et omnem pulchritudinem a Domino es amata; sine tactu pudoris inventa

es mater Salvatoris; Dominum omnium meruisti portare, et Regem Angelorum sola virgo lactare; fulgore virtutum mundum illuminare, luce justitiæ corda clarificare; quia semper radias splendore gratiæ, et nullis macularis sordibus culpæ. Saluto igitur te, regina virginum, rosa veris, convallis lilium; te salutando volo finire istud capitulum.

Oratio.

Ave, plena cœlesti gratia, plena Deo, plenaque gloria; te circumdant virginum lilia, te sociant virtutum præmia, Virgo Dei, Virgo puerpera, obumbrata virtute supera. Tu illa nubes lucifera, qua illustras cœlum et sidera; dealbata turris eburnea, colorata rosa purpurea; ut prostretur legio fellea, commendata est tibi romphæa. Cum sis salus et honor hominum, mater Dei, corona virginum, tibi decus non habens terminum, persolvatur jure post Dominum.

CAPUT VI.

Situatio Calcedonii pretiosi lapidis in corona Virginis Mariæ.

Virgo et Domina mirifica, per quam fracta sunt tartara, reservata sunt cœlestia, reparata sunt perdita, renovata sunt elementa: singulari decore præ cunctis rutilans, singularique pulchritudine radians et coruscans, ad honorem et gloriam tui sanctissimi capitis, in quinto loco tuæ coronæ inclytæ situo Calcedonium lapidem pretiosum, virtute præcipuum, Calcedonium, qui obscurus est domi, sed sub divo rutilat, et fulget in diademate tuo,

quo virtutes et miracula tua non jam latent in angulo, sed dilatantur in universo mundo. Ubique nomen tuum prædicatur, fructus tuus benedicitur, venter tuus extollitur, ubera tua venerantur. In omnem terram exivit sonus tuarum virtutum, et in fines orbis audita est vox tuorum miraculorum. In toto orbe animas illustras, corpora recreas, mortuos suscitas, infirmos sanas, pauperes reparas, imbecilles sustentas, confracta solidas, perdita restauras, congregata conservas; cæcis visum, claudis gressum, surdis reparas auditum; mutis eloquentia, ignorantibus scientia, languentibus medicina, cunctis tua gratia infunditur, tua pietate cunctis succurritur, omnibus tua misericordia suffragatur. O igitur Virgo benedicta, et superbenedicta, fructum bajulans benedictum, per quem benedicuntur omnia, cœlum, terra et maria! O pulchra ad intuendum, amabilis ad contemplandum, delectabilis ad amandum! Cujus pulchritudinem sol et luna mirantur, cujus splendore corda illuminantur, cui potestates angelicæ famulantur, cujus opes nunquam deficiunt, cujus opes nunquam decrescunt. Tu quidem Deo es grata, Angelis et hominibus: Deo per humilitatem, Angelis per virginitatem, hominibus per fecunditatem.

Tu es cella custos unguentorum,
Aula cœlestium sacramentorum,
Clarum sidus navigantium,
Callis rectus non errantium,
Laus sanctorum canentium,

Salus vera languentium.
Arca sophiæ,
Tabernaculum gloriæ,
Regula justitiæ,
Virtus temperantiæ,
Rosa pudicitiæ.
Nardus odorifera,
Amigdalus lenitatis,
Vernans laurus castitatis,
Oliva fructifera.
Florens ortus austro flante,
Porta clausa post et ante,
Via veris in via.
Fusa rore cœli tellus
Fusum Gedeonis vellus,
Deitatis pluvia.
Placa, Maria, maris stella,
Ne involvat nos procella,
Et tempestas omnia.

O Regina radiantissima, omnibus bonis plenissima! Per te Deo refunditur gloria, Angelis lætitia, salus peccatoribus, solamen desperantibus, infirmis sanitas, cæcis claritas, tristibus gaudium, mœrentibus solatium, pugnantibus constantia, justis gloria, et immarcessibilis corona. Tu cura ægros medicans, gaudium mœstos consolans, sanitas dolentes lætificans:

Tu convallis humilis,
Terra non arabilis,
Quæ fructum parturiit:
Flos campi convallium,
Singulare lilium,

Christus ex te prodiit.
Tu cœlestis paradisus,
Libanusque non incisus,
Vaporans dulcedinem,
Tu candoris et decoris,
Tu dulcoris et odoris
Habens pulchritudinem.

Tu es mater numinis sancta nitore radians, et superni luminis claritate terram illustrans. Tu lux puritatis et sanctimoniæ mundissimum Deo habitaculum præparasti. Tu in cœlesti throno super ordines Angelorum perpetua claritate refulges, tanquam sidus ante lucanum matutino nos rore perfundis. Splendidius in sanctitate radians quam luminaria in firmamento cœli, inflammata charitate, cunctis Angelis vicinius lumen deificum contemplaris. Tu sapientiæ et virtutis candida luce radians, horridas temporum tenebras virtutum fulgore fugasti. Tu mater salutis, quæ sola desperatis potes afferre medicinam, de cujus utero virginali Deus in salutem populi sui est egressus; mater salutis, per quam mors victa succubuit, et salus hominis desperata surrexit; mater salutis, quæ dejectæ mentis ruinas erigit, et ardenter restringis morbum æstuantium delictorum.

Oratio.

Miserere igitur, tam potens et tam clemens, tam dulcis et tam pia, tam pulchra et tam formosa, hujus peccatoris famuli. A peccatis et vitiis ablue et munda, tua luce pectus irradia meum, tuo amore animam inflamma,

a filio tu impetra mihi pacem et indulgentiam, et in die judicii resurrectionem glorificatam. Amen.

CAPUT VII.

Positio Arcturi luminaris splendidi in corona Virginis.

Regina serenissima, mater Dei intacta, Virgo pura, Virgo sancta, Virgo immaculata, cujus laudamus virginitatem, miramur humilitatem, sed charius (quæ miseris sapit dulcius) invocamus tuam misericordiam et pietatem. Nardus tua et unguenta sunt dona Spiritus Sancti in te quiescentis, te illuminantis, suo amore te inflammantis. Tuus fructus est æternus, cujus odor mundum replet, cujus sapor fideles satiat, cujus splendor solem superat. Quia igitur tam pretiosum fructum vitis fructifera nobis protulisti, ad aliquid honoris et gloriæ tuæ magnificentiæ aggregandum, in sexto loco tuæ coronæ Arcturum situo, clarum et lucidum luminare, septem stellis decoratum, in modum plaustri. Huic, Domina, similaris, et quodam modo compararis. Fuisti quidem virginate lucida, fide et sanctitate clara, fecunditate fulgentissima; septem stellis fuisti decorata, cum septem virtutibus fuisti adornata. Tu enim fuisti solidata per fidem, amore inflammata per charitatem, sursum elevata per spem, per temperantiam fuisti sobria et modesta, per fortudinem vigorata, per justitiam æquissima, per prudentiam disertissima. Currus Dei fuisti, in tua sancta anima Deum omnipotentem circumferendo, et Dominum Jesum Christum in tuo sancto utero baju-

lando. Currus etiam Israel es, peccata nostra benigne supportando, indulgentiam et pacem nobis impetrans, ad iter paradisi tuum ducatum præstans. Domina mea, solatium cordis mei, dulcor animæ meæ, recreatio spiritus mei, vitia et peccata mea, mores meos duros et ferreos misericorditer supporta; tuis meritis sit mihi concessa pax et indulgentia; per te via paradisi sit mihi ostensa, et ostia et janua cœlica reserata. Igitur, præclara Domina mea, indica mihi quid tibi offeram pulchrum et gratum, demonstra mihi quid tibi præsentem et dem amabile et jucundum, ostende mihi quid tibi donem delectabile atque formosum; pota hunc peccatorem fetidum ab ubertate plenitudinis munditiæ tuæ, pasce hunc vermem horridum ab opulentia dulcedinis tuæ, eripe me de manu potestatis adversæ, confunde omnes adversarios meos; sicut fumus deficit, pereant omnes inimici mei; potestas tua, Domina, conterat eos, infernus viventes deglutiat eos. Aperi nunc, Davidica clavis, viscera melliflui cordis tui, aperi nunc ostium luminis tui, ingrediar, et videam, atque degustem suavitatem uberum tuorum, et de tuo fonte dulcissimo anima sitiens ebrietur; ex qua recreatione mirifica te sciam diligere toto affectu cordis, toto conatu mentis, ferventer et prudenter, sinceriter et jucundanter, humiliter et devote. Da mihi vocem laudis, ut digne sciam tua mirabilia enarrare. Benedicta sit tua virginitas florida, benedicta sit tua fecunditas virginea, benedicta sit tua humilitas gratiosa, benedicta sit tua pietas viscerosa, benedicta sit tua sanctitas qua fis

excellentior cunctis, benedicta sit tua dignitas pretiosior universis; nam Spiritus Sanctus suo rore mellifluo tuum uterum virgineum fecundavit, tuum corpus sanctissimum per divinum umbraculum obumbravit; tua felix anima, quæ est sanctæ Trinitatis nobile triclinium, nobilissime insignitur; siquidem ornatur auro fidei, argento sapientiæ, lapidibus pretiosis, sanctitatis vellere, verecundiæ rosis, liliis castitatis, violis virginitatis. Sole justitiæ illustratur, luna castimoniæ et stellis innocentiæ radiatur, omnibus thesauris gratiæ decoratur, omnibus sacris charismatibus nobilitatur.

Oratio.

O Virgo Domina, tot et tantis bonis cumulata et referta! Sis nobis clemens in nostris necessitatibus, dulcis in tribulationibus, pia in angustiis, prompta et apta ad succurrendum in periculis. Tu etiam tribulatis es refrigerium, tu mœstis impendis solatium, tu mulces fletus plorantium. Nos premit sarcina criminum, defluunt aquæ cupidinum, discurrunt fluctus voluptatum. Sed oh! tu miserans miseris, nos consolare tuis solatiis; et ne involvamur perpetuis tenebris, ne deputemur æternis suppliciis, succurre nobis in hora dolorosa et pavidæ mortis, perduc nos ad gaudium perpetuæ claritatis. Amen.

CAPUT VIII.

Sapphirus lapis pretiosus in corona situatur Virginis.

Sanctæ Trinitatis nobile triclinium, Verbi Patris sanc-

tum reclinatorium, puella decora, virgo formosa, regina clara et serena, pia, dulcis, gratia plena, cui a Deo collatum est, ut inter feminas prima Deo virginitatis munus offerres, unde jure angelico aspectu simul et affatu meruisti perfrui, quæ angelicam studuisti vitam imitari. In te enim cœlis distillantibus, tota se infundit plenitudo divinitatis, cui oblata sunt et data gratiæ plenitudo, Dei cohabitatio, cœlestis benedictio. Quapropter cum tot mirabilium insignia in te tam excellenter prædicentur, ego peccator cupiens adhuc tuam gloriam ampliare, in septimo loco tuæ coronæ Sapphirum lapidem pretiosissimum collocare decrevi. Sapphirus enim similis est sereno cœlo, quem cum solis radius aspicit, splendorem ardentem emittit : cujus virtus est corpus castificare, oculis proficere, venenis officere. Et iste lapis merito competit capitis tui ornamento. Tu, Domina, fuisti semper clara et serena, sincera, mundissima, et amœna. Tu enim es semper tota pulchra, tota formosa, tota immaculata, et tota speciosa. Macula nulla fuscaris, nulla sorde macularis, omni gratia illustraris, omni virtute decoraris. Pulchrior et speciosior es sole in aspectu tuo, et super omnem dispositionem stellarum rutilas decore præcipuo. Sed dum illa summa majestas, cujus tu es amabilis sponsa, et dilecta filia, suo gratioso et amabili radio tuam faciem reverberat, tum spes mea ampliori pulchritudine augmentatur, sapientia tua copiosiori luce radiat, charitas tua tota ardens in Dei amore efficitur, et omnes virtutes tuæ ampliori sanctitate perfunduntur. Tu etiam,

Domina, mentes et corpora castificas, oculos mentis et corporis illuminas, peccatorum venena eliminas et exstirpas. Cum igitur, Domina, sis salus humani generis, spes et solatium pauperis, succurre nobis servulis miseris; nam bella premunt hostilia, hostes sua extendunt retia, caro suggerit mollia, dæmon rixas et jurgia, mundus opes et honores, et quæcumque curiosa. O Regina misericordiæ! Succurre in tempore angustiæ, fer nobis opem tuæ gratiæ; et ne corruamus in tantis periculis, mane nobiscum, Domina, quoniam advesperascit. Tu fons salutis et totius gratiæ, via pacis, et portus indulgentiæ, audi planctus tuæ familiæ. Circumdant nos multa pericula, corpus consumit ægritudo prævalida, pectus urit tentatio acerrima : pluvia devotionis compescitur, fervor in oratione non reperitur, oculus rationis caligatur.

Oratio.

O refugium pauperum! O miserorum refrigerium! in te sperant oculi omnium, ut liberemur a tam pestiferis malis, cui salvare suppetit quos volueris. Mane nobiscum quoniam advesperascit; libera nos de tenebris et umbra mortis, et perduc ad gloriam perpetuæ immortalitatis. Amen.

CAPUT IX.

Crocus flos aromaticus in corona Virginis.

Si linguis omnium gentium et omnium melodiis Angelorum tuas laudes, Virgo sanctissima, possem depro-

mere, nihil sufficienter sufficerem; quia vere in laudibus meis non invenitur conveniens organum, et hebes est cujuscumque subtilitatis ingenium. Nam Spiritus Sanctus, fons et origo omnium bonorum, sic in te cumulavit sua insignia virtutum, et charismata gratiarum, quod neque honorem quem habes in mundo, nec gloriam quam habes in cœlo, nec coronam quam possides in præmio, posset exprimere spiritus angelicus, nec intellectus humanus. Quantum ergo ab omnibus, Virgo serenissima, debeas collaudari, ego peccator ad honorem tuum et gloriam octavo loco tuæ coronæ inclytæ Crocum florem aromaticum, tibi valde idoneum, cupio collocare. Est enim Crocus colore aureus, odore oblectativus, virtuositate mirificus, valde lætificativus. Tu es enim virgo aurea, omni sanctitate ornata. Per aurum tua sanctitas designatur; nam sicut aurum omnia metalla excellit nobilitate et valore, sic tuæ sanctitatis dignitas superat omnium sanctorum merita, et omnium prærogativas Angelorum. Ideo super omnes in cœlis obtines; unde sicut in toto mundo non est locus dignior tui virginei uteri templo quo Filium Dei suscepisti, sic nec in cœlo, illo regali solio quo super omnes sanctos te Dei Filius sublimavit. Tu etiam es odorifera plus quam Crocus, quia tu ante Deum et homines fragras et redoles. Unde et odor tuus est *sicut odor agri pleni, quem benedixit Dominus* (Genes. XXVII, 27). Ager plenus est tuus sanctus uterus, qui produxit messem benedictam, ex qua Angeli et homines sustentantur; sed odor qui procedit ex tua

humilitate valde Deum oblectat, odor procedens ex tua pietate multum recreat homines, odor procedens ex tua sanctitate multum terrificat dæmones. Fuisti etiam et es virtuositate mirifica; nam virtus ex te procedens clarificat visum, temperat gustum, reformat auditum, confortat cor, illuminat intellectum. Gratia tua, Domina, in multis lætitiam nobis parit; tu enim, Virgo piissima, frequenter consolaris tristia, lenis aspera, lætificas dolorosa, roboras debiles, sustentas imbecilles, vivificas mortuos, sanas et liberas ægrotos. Pro his omnibus, Domina, in tua gloria et honore gratulemur, in tuis laudibus exsultabimus, in tuis præconiis jucundamur, tuis coronis et præmiis congaudemus. Unde de dulcore et jubilo, qui ex te cordi amanti infunditur, dicit quidam: oleum effusum, unguentum exinanitum, jubilus cordium, nomen Mariæ sanctum et gloriosum. Sed frangatur alabastrum; descende, Domina, in hortum meum, succende ibi amorem ignitum, stilla tui decoris unguentum, resperge tuorum fragrantiam aromatum.

Oratio.

Maria sit in memoria, Mariæ rimetur dulcor et gratia, Mariæ recolantur beneficia, et charitas indefessa. Sed et hos, quos nunc tibi offero versus, Domina, pro tuæ gloriæ honorificentia commendata digneris suscipere gratiose.

Salve, flumen misericordiæ,
Flumen pacis, et flumen gratiæ.

Ros convallium,
Flos pudicitiæ,
Mater Dei,
Et mater veniæ.
Salve, vera salus fidelium,
Majestatis thronus et solium.
Templum Christi, ·
Domus, triclinium,
Via vitæ, pudoris lilium.
Salve, floris decor amabilis,
Sponsa Christi ancilla humilis,
Tota pulchra et venerabilis,
Cui nulla fuit consimilis.
Prædicamus te venerabilem,
Sanctam mente, et corde simplicem;
Mundam carne,
Mitem et placabilem,
Deo gratam,
Deo amabilem.
Qui te gustant, adhuc esuriunt,
Tuum sanctum dulcorem sitiunt;
Te amare ardenter cupiunt,
Te laudare, sed non sufficiunt.

Sacra mâter Dei et hominis, laus et decus humani generis, sanctitate sanctos transgrediens, claritate plus fulgens cæteris, quis te digne valet extollere? Laudès dignas quis tibi promere? Ex quo Deum es digna parere, et lactare sacro ubere, salus nostra in manu tua est, Domina. Tantum respiciat super nos misericordia tua, et securi serviemus Deo regi æterno, et tibi ipsius benedictæ genitrici. O regina gloriæ! quæ cum Deo vivis et

regnas in solio majestatis supernæ per infinita sæculorum sæcula. Amen.

CAPUT X.

Situatio Achate pretiosi lapidis in corona Virginis Mariæ.

In cœlesti throno resides, regina fulgentissima, gloria et honore coronata, gemmis virtutum ornata, et multum læta, multum formosa, multum pulchra: pulchra virginitate, pulchrior humilitate, pulcherrima in Filii Dei conceptione; pulchra in laude opinionis, pulchrior in honestate conversationis, pulcherrima in gloria divinæ visionis. Pulchra, quia nec maculam aut rugam habuisti, neque carnis neque spiritus aliquod inquinamentum, sed tota tanquam obrizum purissima, tota splendida, tota candida, tota rutilans, tota mundissima: a cujus corde et opere longe fuit omnis peccati macula, cui fortiter adhæsit totius sanctitatis gratia, et charisma. Tam pulchra, Domina, tamque speciosa, et tam formosa gratanter accipe lapidem Acathem, quem, ad ampliandum tuum apparatum, in nono loco tuæ coronæ statui collocare. Acathes inter cæteras virtutes facit hominem gratiosum; quem te decet habere, Domina, in tui capitis ornamento, quia hæc in nobis efficacius operaris. Sumus in peccatis tenebrosi, concupiscentiis limosi, vitiis umbrosi; idcirco Deo odibiles et detestabiles, tanquam filii gehennæ. Sunt enim multi inflati per superbiam, nigri per avaritiam, sanguinolenti per iracundiam, fetidi per luxuriam, lutosi per gulam, lividi

per invidiam, somniculosi per pigritiam. Cum autem placuit ei qui te segregavit ex utero matris ad succurrendum miseris, ut tua super nos viscera moveantur, tunc obstetricante manu tua, educuntur extra opera tenebrosa, et introducuntur virtuosa; detestantur vitia, amplectuntur jejunia; exstinguuntur concupiscentiæ, reviviscunt virtutes: *Aperis manum tuam, et imples omne animal benedictione*, et gratiæ tuæ in nobis jactato semine, ex superbis fiunt humiles, ex avaris compatientes, ex gulosis abstinentes, ex luxuriosis casti, ex iracundis charitativi, ex pigris laboriosi; ut qui prius Deo displicebant velut filii tenebrarum, nunc per te fiant placidi, tanquam filii lucis, cœlestisque regni cohæredes Christi. Et ideo gloria in excelsis Deo, qui de tam utili et necessaria nobis procuratrice, providit, cujus cura et officium est evacuare tartarum, illuminare mundum, irradiare cœlum, replere paradisum, diabolum conterere, prædam ex ipsius ore rapere, peccatores per pœnitentiam patrimonio, ut mater piissima, aggregare. O igitur Maria! plena gratia, virgo refulgens, aurea tota, munda et illibata, in Christi habitaculum consecrata, vas in decorem et gloriam per ornatum, in oculis summi Regis gratum et placitum, Sancti Spiritus benedictione sanctificatum! O puella virginea, a Spiritu Sancto consecrata, a sanctis Angelis protecta et custodita, ab Archangelis et Angelis circumgirata et consolata, multisque gratiis et virtutibus decorata! Verte, Domina, ad me pium et dulcem oculum tuum, clementem et gra-

tiosum, fulgidum et luminosum. Visita me infirmum, cura me ægrotum, sana me languidum, consolare me tristem et gemebundum. Da mihi cor devotum, et intellectum illustratum, ut cognoscere valeam largitatem tuæ bonitatis et misericordiæ, puritatem tuæ carnis virgineæ, profunditatem tui intellectus et sapientiæ, sanctitatem tui corporis et animæ. Respice, summa imperatrix, de altissimo tuæ excellentissimæ majestatis, et tenebras mei cordis tuæ gratiæ splendoribus illustra, sensum pervigilem in me repara, amore tuo me inflamma.

Oratio.

Oro ut tua virginitas me castificet, tua fecunditas virtutibus exornet, tua humilitas me faciat humilem, tua pietas me pium et dulcem, tua sanctitas me compunctum et gemebundum, tua clementia æterna gloria dignum, et quandiu vixero in tuis laudibus et carminibus devotum. Nam duris tormentis corpus atteritur, et tentamentis animus frangitur, dulcor internus nobis subtrahitur. O sacra regina virginum ! da solatium, confer remedium, vide fletus ad te clamantium; et ne labamur in vitiis, ne fiamus similes bestiis, mane nobiscum, Domina, quoniam advesperascit. Te ergo venerabilem virginem illibatam, per partum admirabilem in cœlis coronatam, ut hanc animam flebilem, ærumnis cumulatam, reddas mitem et humilem sordibusque mundatam, ut per mortem placabilem, contritam et devotam,

vadat ad vitam nobilem, floridam et splendibilem, a malis elongatam. Amen.

CAPUT XI.

Stella marina splendida in corona Virginis.

Ad laudandum, benedicendum, et prædicandum te sanctissima Mater Christi, monemur Scripturis, incitamur exemplis, provocamur beneficiis, accendimur inspirationibus internis, et miraculis manifestis. Tu Deum hominibus genuisti, pacem mundo impetrasti, diabolum superasti et vicisti, humanum genus reparasti, et omnia bona in cælo et in terra te mediante sunt patrata. Tu sanctæ Trinitatis nobilissimus et sanctissimus thronus, tu Verbi Patris incarnati speciosus et virgineus thalamus, tu lapis pretiosissimus in corona imperatoris æterni, tu summi Patris filia charissima, Sancti Spiritus sponsa amantissima, Angelorum et hominum domina et regina. Tu chorus admirabilis, plenus sapientia, illustratus splendore, oculatus scientia, clarus omnium gratia, perfectus in decore, in medio lapidum ignitorum, id est, Angelorum et Archangelorum miranda gloria splendidisti, omnes cedros, et omnes qui sunt in paradiso Dei, præcellis sanctitate. Tu Seraphim cum sex alis portans stigmata Jesu Christi, accensus in amorem Conditoris, divinis spectaculis suspensus, et raptus in contemplatione excellentissimæ majestatis. Quapropter ego quamvis indignus tam præclarissimam Dominam honorare cupiens, juxta intentum prælibatum, in decimo

loco pretiosæ coronæ tuæ situo Stellam maris, nautas et navigantes dirigentem. Siquidem stella maris navigantes dirigit, eos consolatur et erigit, et ad portum optatum adducit. Tu enim, Domina, es ista maris Stella, quæ inter fluctus tentationum, inter pericula rerum mundialium, inter dolores ægritudinum nos regis et dirigis, auxilium et consilium impendis, exsultationem infundis, ad portum animas nostras conducis. Cujus Stellæ patrocinium quidam servitus tuus, et laudator devotus, in suis opusculis nos corde attento flagitare admonet dicens:

Oratio.

In periculis, in rebus dubiis respice Stellam, invoca Mariam : non recedat a corde, non recedat ab ore. Nam ipsam sequens non devias; ipsam cogitans, non erras; ipsam rogans, non desperas; ipsa tenente, non metuis; ipsa protegente, non corruis; ipsa regente, non fatigaris; ipsa duce, ad cœlestia pervenis. Quod nobis contingat tuis sanctis patrociniis et meritis gloriosis, annuente tuo Filio benedicto, cum quo vivis et regnas per omnia sæcula sæculorum. Amen.

CAPUT XII.

Jaspis lapis pretiosus hic situatur in corona nostræ Dominæ.

Benedicta sis, Domina, et mater Domini nostri Jesu Christi, mater misericordiarum, et Domina totius consolationis, quæ consolaris nos in omni tribulatione nostra; et benedictum sit nomen gloriæ tuæ, sanctum, et lauda-

bile, et superexaltatum in sæcula. O janua paradisi! O ministra gratiæ Spiritus Sancti! O magistra omnis scientiæ, theoricæ et divinæ! Doctrix humilitatis et paupertatis Christi! Tu patriarchis fide et patientia es clarior; prophetis sensu et sapientia acutior; apostolis in perfectione sanctitatis accumulatior; in tolerantia dolorum præcellis martyres, in exercendis actibus virtuosis confessores; in munditia castitatis virgines; Angelos et Archangelos præcellis in administratione gratiarum; Dominationes in prostratione vitiorum et cupiditatum; Principatus et Potestates in refrenatione contrariæ potestatis; Thronos in tranquillitate pacis, Cherubim in sapientiæ splendore, Seraphim in charitatis ardore. Cum igitur sis valde mirabilis, Domina, eo quod in omni scientia, et in omni gratia et sanctitate ac virtute omnes transcendis, nec quisquam est tibi similis; ideo ego peccator gratiam apud te desiderans comparare, in undecimo loco coronæ nobilis situo Jaspidem, lapidem pretiosum. Jaspis est lapis virtuosus, pretiosus, colorum varietate venustuosus, virore conspicuus, ad restringendum sanguinem præcipuus. Et hic bene competit ad ornandum, Domina, sanctum caput tuum; tu enim fuisti virtutum varietate decorata, virginitatis et fidei virore ornata, ad restringendum sanguinem, id est, carnis concupiscentias et voluptates, tanquam medicina salutaris et efficax, a Deo nobis es ministrata. Nam licet fueris imprægnata, tamen per Spiritum Sanctum fecundata, per partum deificata. Licet vigorosa per fortitudinem, vir-

tuosa per rectitudinem, amorosa per charitatem, luminosa per sapientiam, ingeniosa per intelligentiam, viscerosa per pietatem, in prosperitate humilis, in adversitate fortis, in sanctitate sublimis; viror tamen virginitatis semper revixit in tuo corpore, et decor fidei semper revixit in tua sacra mente. Tu etiam sanguinem peccatorum restringis et desiccas, carnales fluxus compescis et refrigeras, et quidquid in nobis maculosum est clarificas et sanas.

Oratio.

Igitur, puella purissima, amatrix virginitatis, exstingue in corpore meo pruritum et sordes libidinis, et rore salutifero crea in me munditiam floridæ castitatis. In omni oratione, meditatione, lectione et operatione, sentiat mens mea tuæ præsentiæ dulcedinem, et justificationem angelicam me consolantem, dirigentem et protegentem. Unge cor meum tuæ suavitatis unguento pretiosissimo, ut sentire possim tui amoris dulcedinem, tuæ charitatis voluptatem, et amicitiæ mulcebilitatem et jucunditatem. Sed ego miser et cæcus per exteriora frequentius discurrens, a tuo sancto amore digredior, in carnalibus blandimentis consolationes nefarias quæro; et hinc est quod in tua charitate et dulcedine non delector, quia ego in transitoriis et caducis, cogitatione, affectione, locutione, implicor. Tu autem, Domine, cœlestia diligens, lucem habitas inaccessibilem; tu in cœlo et ego in terra; tu diligis bona incorruptibilia et æterna, ego fluxa

et caduca, in quibus non est nisi vanitas, et miseria, et afflictio spiritus. Quid plura inferam? Tu es pia, sancta, justa, et clemens, ego iniquus, impius, injustus, et immisericors; tu lux, ego cæcus; tu vita, ego mortuus; tu gaudium, ego tristitia. En ad te clamo, Mater Dei Salvatoris, vivifica me; mater Redemptoris, redime me; mater Salvatoris, salva me. Ne autem, gloriosa Domina, mortiferis voluptatibus in his temporalibus pericliter, oro te, ut cor meum teneas, mentem regas, intellectum dirigas, animum suspendas, ut per vim tui amoris tibi perfecte inhæream, et in dulcedinis et gratiæ tuæ ubertate dormiam et requiescam.

CAPUT XIII.

Positio Rosæ vernulæ in corona Virginis.

Regina hierarchialis, thronus seraphicus existens, in quo residet et refulget totius sanctæ Trinitatis majestas et gloria, virtus et potestas, honor et magnificentia, quam laudant Angeli atque Archangeli, Cherubim quoque et Seraphim, et omnes turbæ cœlestium civium, et phalanges spirituum supernorum; quia quod in eis erat dirutum et confractum, per te, Domina, insignius est constructum et reparatum. Idcirco beneficiorum per te susceptorum non immemores nec ingrati, in tua glorificatione laudes hymnidicas festivis vocibus cum omni harmonia et honorificentia cantant dicentes: *Quæ est ista quæ progreditur quasi aurora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis ut castrorum acies ordi-*

nata? Cum enim nascereris, quasi rutilans aurora consurgis : ortus nimirum tuus vicem auroræ tenuit, in qua dies gratiæ cœpit, nox vero infidelitatis et ignorantiæ finem fecit. Lunæ plenæ pulchritudinem habuisti, dum gratia plena facta es in Verbi incarnati conceptu. Cum solem justitiæ paris, soli congrua similitudine compararis; sicut enim de prolato radio non corrumpitur aut minuitur solis corpus, sic te pariente non violavit prolatio sacri partus. Tibi, mater misericordiæ, competit electio solis, quæ splendoris æternos radios exhibes universis. *Terribilis ut castrorum acies* exstitisti, cum cœlis lætantibus, Angelis obsequentibus, sanctis exsultantibus, vexillis virtutum coruscantibus, terribilis dæmonibus apparuisti. O igitur Domina mirifica, solari claritate insignita, lunæ pulchritudine decorata! Suscipe gratanter Rosam vernulam quam tibi offero, ut in duodecimo loco tuæ coronæ nobilis collocetur. Rosa enim flos florum per excellentiam est vocata; aspectu est valde placens et grata, in redolentia mire est oblectabilis, proficua et utilis in medicina, quæ omnia optime tibi conveniunt, Virgo grata. Sed tu, Domina, non es rosa mundi, quæ statim post ortum arescit et deficit; sed tu es rosa paradisi, quæ gestaris in manu Regis cœli. Tu es flos florum virginalium, et regina omnium puellarum Christi; nam a te habuerunt formam integritatis, et tanquam a præcellenti magistra doctrinam perfectæ castitatis; ideo super omnes triumphans resides in throno imperialis dignitatis. Tu etiam, Domina, es pulchra fide, pulchra coram Deo hu-

militate, pulchra coram Angelis virginitate, coram hominibus misericordia et pietate. Odor etiam tuæ pietatis præsentitur in cœlo, fragrantia tuæ misericordiæ odoratur in sæculo, dulcedo tuæ compassionis respergitur in inferno. Odor tuæ humilitatis Filium summi Regis de cœlesti throno fecit descendere, et in hospitio tui virginei ventris compulit declinare; de quo hospitio quidam dictator devotus ita scripsit :

Sol luna lucidior
Et luna sideribus ;
Sic Maria dignior
Creaturis omnibus.
Salve, mater pietatis,
Et totius Trinitatis
Nobile triclinium,
Verbi carnem incarnati,
Speciale majestati
Præparans hospitium.

Tua etiam medicina subvenit in infirmitate, succurrit in adversitate, recreat in labore, solatur in dolore; in persecutione præstat auxilium, in tribulatione solatium, sanat pestes corporis, eliminat vitia cordis. Unde quidam : Ad omne periculum pietas Virginis subvenit, et potens est subvenire.

Oratio.

Cum igitur tot et tantæ sint tuorum prærogativæ meritorum, clarifica, lux formosa, visum meum ut specluc-

tur tuam pulchritudinem; sana gustum meum, ut saporet tuam dulcedinem; olfactum renova, ut odoret tuam suavitatem; illumina et inflamma omnia interiora mea tua sancta sapientia, et flammivoma charitate tua, ut de te sciam prudenter cogitare, ferventer diligere, te devote colere, te profunde intelligere, sapienter investigare, suaviter ruminare, tibi dulciter inhærere. Assiste, Domina, mihi te devote deprecanti, te suaviter ruminanti, te legenti, te meditanti, de te loquenti, ad te anxie suspiranti. Odor tuus me recreet, memoria tua me confortet, suavitas tua me reficiat, gratia tua me nutriat, pietas tua me dulcoret, præsentia tua me consoletur, ducatus tuus me comitetur, ducens per tuas semitas ad lucem quam inhabitas. Amen.

CAPUT XIV.

Situatio Carbunculi lapidis pretiosi in corona Virginis.

Virgo regia, gemmis virtutum ornata, monilibus gratiarum composita, justitiæ vestimento induta, specie tua et pulchritudine tua in cœlestibus cognita, benignitas tua sic Regis animum in sui concupiscentiam inclinavit, quod suum de cœlis ei transtulit nuntium, et ipsemet in ejus protinus festinavit amplexum. Si igitur, reverendissima Domina, Creator visibilium et invisibilium sic concupivit amorem tuum, sic desideravit amplexum : nos miseri qui per te sumus reparati, et a perpetua morte liberati, cum quanto amore tenemur te diligere? Cum quanta reverentia tibi servire? cum quantis te laudibus extol-

lere? Tu enim es sole speciosior aspectu, fide pulchrior, et gratia veneratior, super decorem mulierum elegantior. Ideo cum sis pulchra et decora, amabilis et gratiosa, clara, fulgens, et serena, rutilans, splendida, et crystallina, rogo te, ut in decorem tuæ nobilis coronæ gratanter digneris Carbunculum suscipere, quem in tertio decimo loco ipsius decrevi collocare. Carbunculus enim tenebras illustrat, splendorem oculis intuentis vibrat. Hoc efficacius in nobis operaris, cum sis speciosa Christi mater singularis. Quis enim sufficeret exprimere lucem miserationum tuarum, quam tu, Domina, mundo tenebroso infulsisti? Quis sufficeret enarrare virtutes et miracula, signa ingentia atque portenta quæ vel pro salute animarum, vel pro medela corporum, vel pro consolatione bonorum, vel pro correctione malorum, multifarie multisque modis dignata es operari? Nec dulcedo misericordiæ tuæ, nec multitudo pietatis tuæ, nec affluentia gratiæ et bonitatis tuæ Christianum quempiam latet, prout cuilibet in tribulationibus, necessitatibus, ac periculis constat esse compertum. Quapropter delectabile est omnibus Mariam laudare, benedicere, et prædicare. Cum Maria nominatur, tunduntur pectora, curvantur capita, prodeunt lacrymæ pietatis seu devotionis, et suspiria contriti spiritus, vel inflammatæ affectionis. O nomen splendidius sole, fragrantius balsamo et cinnamomo! Ad cujus prolationem mundus gaudet, cœlum ridet, jubilat Angelus, exsultat justus, confunditur diabolus, contremiscit infernus. Sed et si quis oculos cordis ape-

ruerit ad intuendum vel considerandum perfectionem tuæ sanctitatis, vel compositionem tui corporis, vel profunditatem tuæ sapientiæ vel intelligentiæ, infunditur illico exsultatio mentis, et jubilus cordis, et serenitas pectoris, seu operatio alicujus gratiæ spiritalis.

Oratio.

O igitur clementissima, quæ vitam inspiras mortuis, salutem pereuntibus, lumen cæcis, solamen desperantibus, consolationem lugentibus! De thesauris tuæ profundissimæ misericordiæ infunde, quæso, mihi cordis jubilum, mentis lætitiam, pectoris claritatem. Esto mihi vita et salus animæ meæ, dulcedo et pax cordis mei, suavitas et jucunditas animi mei. Stella maris clarissima, mater compatientissima, dirige me, defende me ab hostibus et periculis omnibus, quatenus tua succurrente gratia, et opitulante misericordia, a vitiis omnibus purgatus, et a cunctis adversitatibus liberatus, et præsentem vitam miseram valeam transire illæsus, et ad sempiterna gaudia venire securus. Amen.

CAPUT XV.

Sol luminare præfulgidum hic totam coronam illustrat.

Signaculum castitatis, lilium virginitatis, Maria mulieribus pulchrior, cunctisque Angelis delectabilior, omnibus sanctis sanctior, pietate viscerosior, omni gratia elegantior: Archangelus te salutat, Deus Pater te sanctificat, Spiritus Sanctus tibi obumbrat, Dei Filius

te desponsat; animæ tuæ sanctitas Deum fide concepit, tui ventris puritas ipsum caste genuit, tui corporis virginitas ipsum floride peperit. O gloriosa et supergloriosa! O laudabilis et superlaudabilis! Quis valeat tua exprimere merita, digne laudare præconia, dinumerare merita? Cœlis gaudium dedisti, terris Deum obtulisti, mundo pacem refudisti. Per te lux cæcis infunditur, fides cordibus oritur, consopiuntur vitia, confunduntur dæmonia, evacuantur tartara, augmentantur cœlestia, recreantur pauperes, sustentantur debiles, exaltantur humiles; infirmantes sospitantur, pœnitentes illustrantur, inferna per te clauduntur, cœlestia reserantur. Ex prædictis, clarissima Domina, liquet, quod omnium benedictionem et laudem es assecuta, quia omnibus tua beneficia infudisti. Quamobrem patriarchæ te desiderant, apostoli te amplectuntur, et evangelistæ te reverentur, martyres te venerantur, confessores te prædicant, virgines te circumdant, Angeli te glorificant, et omnes insimul te exaltant. Ego vero peccator, qui non sum similis uni ex illis, in laudem et gloriam et honorem tuum offero tibi, Domina, Solem super omnia luminaria speciosum et fulgidum, ut per me in quarto decimo loco tuæ coronæ nobilis collocetur, quatenus corona tua eo amplius clarificetur et illustretur, copiosiore pulchritudine decoretur. Nam Sol habet altitudinem in situ, agilitatem in motu, jucunditatem in aspectu, fecunditatem in effectu, luminositatem in actu. Quæ omnia cum tibi valde conveniant, Solem decrevi in tua corona merito inserendum collo-

care. Tu enim, Domina, in alto es exaltata, quia tua conversatio exstitit a peccatoribus elongata; si quidem in arduis cœlorum constituisti nidum tuum, cor tuum suspendisti ad lumen illud purissimum et incircunscriptum, omnium rerum fontale principium, columbino et aquilino oculo contemplaris Deum Patrem luminum per ardens desiderium divinum adorans mysterium, exprimens charitatis et devotionis incensum, potans et degustans ex torrente divinæ voluptatis, et de dulcedine internæ suavitatis. Agiliter etiam moveris propter pietatem; gyrum enim cœli et terræ circuis, ut videas necessitates pauperum, suspiria juvenum, dolores senum, lamenta viduarum, languores infirmantium, vota tibi servientium, ut velut patrona humani generis, et afflictis medica singularis, subvenis cunctis divino munere ex officio magnæ misericordiæ tuæ, et affectionis viscerosæ. Infers etiam, Domina, jucunditatem intuentibus et contemplantibus te; et hoc quia pulchra es ad intuendum, amabilis ad contemplandum, delectabilis ad amandum, cujus pulchritudinem sol et luna mirantur, cujus splendore sidera illustrantur, cujus potestati Angeli famulantur. Sed quis ut tu, Domina, animas steriles sic fecundat? Quis sic impinguat corda arentia? Quis sic pectora frigida calefacit? Omnia bona, quæ illi summa majestas decrevit facere, tuis manibus voluit commendare. Commissi quippe sunt tibi thesauri sapientiæ et scientiæ, jocalia charismatum, decoramenta virtutum, ornamenta gratiarum. Cum igitur ex his bonis super nos seminas,

sterilitatem nostram fecundas, sic salutaria opera facis producere, et fructus optimos propagare. Quantos latrones fecisti pœnitentes! quantas meretrices castas et continentes! quantos raptores pios eleemosynarios! quantos ebrios parcos et sobrios! quantos gulosos abstinentes et modestos! Quot luxuriosos castificasti! Quot iracundos mites fecisti! Clara es etiam ac splendida, et tota luminosa. Tu enim amicta lumine sicut vestimento, per coronam duodecim stellarum in tuo capite rutilantem, et solare pallium, quo te Joannes vidit refulgentem, nobis liquide declarasti, quod sicut sol oriens mundo in altissimis Dei, sic species et decor tuæ refulgentiæ est in ornatum supernæ Jerusalem triumphantis et militantis. Unde sicut dulce et delectabile est oculis intuentium videre solem, ita jucundum et suave est valde omnibus turmis angelicis tuam conspicere claritatem. Quamobrem mirantur in te Angeli sincerissimam claritatem, Archangeli sanctitatem perfectissimam, Principatus superioritatem generandam (*) Potestates coercibilem potentiam, Virtutes operationem mirificam, Dominationes victoriam triumphalem, Throni placatissimam tranquillitatem, Cherubim radium sapientiæ fulgentis, Seraphim igniculum amoris æstuantis.

Oratio.

Cum igitur tanta miracula de te, Domina, prædicentur, oro ut tuum amorem mihi infundas. Demonstra mihi angelicum et venustum aspectum tuum, sicque lætus

(*) Forte : generalem, vel generosam.

moriar, grandi spe et confidentia suffultus, et de incorruptione mea, et immarcessibili gloria securus. Amen.

CAPUT XVI.

Positio Smaragdi pretiosi in corona Virginis.

Thronus sapientialis sanctæ Trinitatis, cathedra dignissima Filii Dei Patris, Domini nostri Jesu Christi mater virginea, et sponsa speciosa, tu mihi, Domina, post Deum es salus mea, spes mea, et consolatio mea : penes te bonorum omnium est mihi reposita multitudo; tu mihi es in fluctuatione anchora, in naufragio portus, in tribulatione subsidium, in opportunitate auxilium, in prosperitate moderantia, in exspectatione lætitia, in labore recreatio. Ostende ergo te, occurre mihi hilariter, filia summi Regis, dulcedo animæ meæ, lumen mentis meæ, pax et serenitas cordis mei. Videant te, tripudium Angelorum, reparatio perditorum, corona liliorum virginalium. Cognoscant te, spes pœnitentium, lumen mentium, fons omnium bonorum, corona triumphantium. Appare mihi, consolatrix animæ meæ, sanitas cordis mei, via salutis meæ. Amplectar te sanctis et castis desideriis, Virgo lilium castitatis, primiceria munditiæ virginalis. Et quia decorem et pulchritudinem tuam honorare decrevi, rogo te, Domina, Smaragdum lapidem pretiosum quem in quinto decimo loco tuæ coronæ statui situare, in laudem et gloriam tuam acceptare digneris. Smaragdus enim est lapis pretiosus, charus et speciosus, virore placidus, oculis gratiosus. Huic, Virgo, valde assi-

milaris, regina et stella orientalis. Quæ enim creatura unquam fuit charior et pretiosior Deo, utilior mundo, necessarior generi humano? Tu non solum pretiosior es lapidibus pretiosis, verum etiam cunctis feminis, sole, luna, et stellis cœli, Angelis, et sanctis universis. Tu etiam es lignum pomiferum in medio paradisi, quod per rivum fontis irriguum vires, flores, frondes, et fructiferas: vires in germinatione bonorum morum, flores in prolatione virtutum, frondes in dilatatione pietatis, fructificas in operibus sanctæ charitatis. Viror tuus oculos mentis et corporis clarificat, virtus tuorum filiorum languentes recreat, odor tuorum florum mortuos suscitat, dulcedo tuorum fructuum pœnitentes et desperatos salvat.

Oratio.

Clarifica ergo, Domina mea, oculos mentis meæ tuo grato virore, recrea animam meam tuo sancto dulcore, me mortuum suscita tuo miro odore. Possideam te totaliter in medio cordis, et in arcanis pectoris mei, lux mundi, splendor Ecclesiæ, lætitia Jerusalem, honorificentia populi nostri. Infunde amorem tuum ardentissimum in visceribus meis, ut ferveam ad laudandum te, ad glorificandum te, ad loquendum de te, ad prædicandum de te. Sonet, gloriosa Domina, vox tua in auribus meis, sentiam venas susurri tui, ostende mihi pulcherrimam faciem tuam, et salva erit anima mea. Et cum omnia viscera tua pietate et misericordia sint plena,

sisque post Deum singulare refugium nostrum, oro te, ut pie et devote audias planctum dolorum quibus affligimur, angustiarum quibus cruciamur; nam hodie pax de terris evanuit, fame humana natura languet et deficit, Christianus Christianum exspoliat et occidit. Messes et fruges a feris devorantur, vineæ ab ipsis demoliuntur; quotidie pullulant vitia, quotidie cumulantur peccata, hinc inde discurrunt dæmonia, terræ motus magni quandoque per loca; pietas et misericordia desiit a laïcis, honestas et castitas a clericis, cupiditas et indevotio regnat in religiosis, sæculares aurum et argentum aggregant, religiosi hæc eadem ambiunt et desiderant. Prælati ad dignitates anhelant, evertuntur castra, depopulantur urbes, sæviunt mortalitates, fiunt fraudes et deceptiones, propalantur mendacia, perpetrantur furta, exspoliantur monasteria, constuprantur virgines, violantur moniales, deturpantur maritatæ. Ecce, clementissima Domina, in quantam miseriam cecidit humana natura, in quantam tristitiam corruit mater Ecclesia, quanto dolore cruciatur omnis creatura. Condoleat igitur, pia mater, pius affectus tuus, compatiantur generi humano viscera misericordiæ tuæ, assiste pro nobis ante tribunal Dei, flecte rigorem Dei Patris, revoca sententiam judicis, frena sævitiam adversariæ impietatis, nova pax oriatur de cœlo, opera pietatis reviviscant in sæculo, actus virtuosi floreant in claustro, merita tua recolantur in mundo, laus et gloria reddatur Domino Jesu Christo, et Patri et Spiritui Sancto. Amen.

CAPUT XVII.

Positio floris pulcherrimi, scilicet Violæ, in sexto decimo loco in corona Virginis.

Tu Domina nostra speciosa valde, virgoque pulcherrima et incognita viro. Speciosa es inter omnes filias Jerusalem, quia illæ sponsæ Christi tantum, tu vero mater et sponsa; illæ uno tantum virginitatis gaudent privilegio, tu vero fecundaris et virginitatis gaudes privilegio; tu vero fecundaris, et virginitatis tanquam duplici prætitularis ornamento. Pulchra es etiam casto amore, pulchrior pietatis opere, pulcherrima pro Christi virginea conceptione et parturitione. Pulchra in virginitate, pulchrior in humilitate, pulcherrima in charitate. Pulchram te fecit morum suavitas, pulchriorem operum sanctitas, pulcherrimam regalis majestas. Potestatibus angelicis circumvallata, omnino fuisti intacta, mente et corpore inviolata. Tu es illa maris stella, supremo cœli cardine Deo proxima, ad quam suspirant Christicolæ inter fluctus hujus sæculi navigantes, quatenus cæcitati nostræ infundas radios fidei, quos infelix homo, nudatus justitia, cito a se repulit et abjecit. Idcirco ut a te merear illustrari, tuisque meritis salvari, offero tibi quemdam florem pulcherrimum, scilicet Violam, quæ in sexto decimo loco tuæ coronæ per me nunc inseritur, ut ejus odore placido respergatur. Est enim Viola decorus flosculus colore hyacinthino, mire odoriferus, in medicina proficuus. Iste flos, o Domina! valde tuæ coro-

næ congruit, quia tu illum in virtutibus imitaris. Nam tu sacra Virgo, es viola puritatis, viola pudicitiæ, viola castitatis, viola convalescentis, viola redolentis, viola suavitatis, viola sanctitatis. In colore hyacinthino simili cœlo sereno notatur affectus tuus de terrenis ad alta sublevatus. Tu enim, Domina, inter astra matutina constituisti cubile tuum, ut cum filiis Dei jubilantibus laudares Creatorem tuum; ad sponsum enim in dextera majestatis sedentem suspendisti cor tuum. Unde quidam sanctus inquit: sublime sanctum verticem erexisti, Domina, usque ad sedentem in throno, usque ad Dominum majestatis. Sed et fragrantia tuæ miræ suavitatis, et redolentia tuæ dulcis et piæ visitationis corda te diligentium lætificas, et tuo spirituali tactu languentes recreas atque sanas. Idem dicit quidam sanctus: Tu patrona generis humani, tu afflictis rebus medica singularis.

Oratio.

O dulcis medica, animarum curatrix, cordium illustratrix! sana languores meos, illumina cæcitatem meam, illustra fidem, confirma spem, accende charitatem. Tu stella lucida, quæ splendorem paternæ gloriæ in splendoribus sanctorum rutilantem nobis genuisti, æternum mane in umbra mortis sedentibus nuntiasti; velut aurora consurgens cursus æterni solis prætulisti, luce gratiæ mundum illuminans, jubare virtutum sanctam ecclesiam illustrans. Splendor tuus illustrat cœlum, illuminat mundum, penetrat infernum, vitia abolet,

virtutes refovet, sanctitatem ministrat, pacem et charitatem de cœlis nobis procurat. Tu etiam luces innocentia, radias castitate, totius sanctitatis magnificaris ornata. Tu mater es æternæ lucis, cujus claritate Angeli gratulantur, gaudent homines, et speciali jucunditate spiritus et animæ reficiuntur. Tu es aurora solem generans, cui indefesse rutilans continua de luce jucundat. Hujus splendore irradiaris, feliciter illuminaris, excellentissime illustraris. Tu porta templi clausa, regum principi præparata, domus Dei sacrata, sigillo totius Trinitatis signata. Tu nubes lucida, per quam caligo peccatorum destruitur; nubes rorida, qua nostra ariditas dulcoratur. nostra sterilitas fecundatur; nubes candida, qua caligo dealbatur, de qua nube sic dicitur :

O nubes lucis fulgida,
In cœlis sublimata,
Jesse virgula florida,
Gratia fecundata.
Arca rore madida,
Desursum irrigata,
Irrora corda arida
Stilla dulci et grata.
Tu thronus sapientiæ,
Et virga æquitatis,
Tu cedrus pudicitiæ,
Vitis ubertatis,
Cupressus redolens,
Oliva levitatis,
Ad portum indulgentiæ
Duc nos fons pietatis.

Tu castitatis lilium,
Porta orientalis,
Trinitatis triclinium,
Thronus imperialis,
Peccatorum refugium,
Materque principalis,
Ad cœlorum fastigium
Trahe nos, flos vernalis.
Sacramentis inventio,
Sidus miri splendoris,
Legis nostræ prælatio,
Textus summi Doctoris,
Esto nostra protectio,
Mater plena dulcoris,
Nostræ salutis actio,
Post hanc vallem mœroris. Amen.

CAPUT XVIII.

Amethystus lapis pretiosus in corona Virginis.

Salve, sancta Mater Dei, aureum reclinatorium Salvatoris mundi, orientale lumen, sanctorum pectora illuminans et illustrans. Philosophia virtutis, Christianorum magistra, claustralium disciplina, doctrina pacis, gladius spiritus, galea victorialis. Tua virtus irradiat cœlos, lætificat Angelos, terrificat diabolos, evacuat tartaros. Tu thronus imperialis, et sedes sanctæ Trinitatis, dormitorium Jesu Christi, a Sancto Spiritu consecratum, sanctificatum, et adornatum. In terris honoraris, in cœlis coronaris, fortem alligas, vasa diripis captivitatis. Tu mater virtutis, mortificatrix criminis, clavis regni cœ-

lorum, castitatis speculum. Salve, Virgo speciosa, terrestria confœderans cœlestibus, homines socians Angelis, et sempiterno fœdere copulans ima summis. O Virgo sincerissima, a patriarchis præfigurata, a prophetis præmonstrata, ab apostolis prædicata, a doctoribus prætitulata! Ex quo igitur tot et tantis bonis illustraris, a cunctis sic magnifice commendaris, justum est ut modicum quid de mea penuria tibi offeram ad clarificandam majestatem tuam venerandam. Suscipe ergo gratanter, Domina, pretiosum lapidem Amethystum, quem in decimo septimo loco tuæ coronæ situo, ut illi præbeat splendorem suum. Est autem Amethystus ex parte violaceus, ex parte rosaceus, super lapides purpureos obtinet principatum. Et quia huic, Domina, similaris, debet in tuo diademate situari. Tu enim fuisti grata et odorifera ut viola fragrans, atque purpurea velut rosa. In viola parvula tua humilitas commendatur, et in rosa colorata tua charitas designatur; ut enim ex conspectu tui Filii te fecisti Dei ancillam humilem, ita ex amore flammeo quo eum dilexisti, ipse te fecit gloria et honore sublimem; tantaque sunt tibi data charismata gratiarum atque prærogativæ virtutum, ut non solum homines præcelleres, verum etiam Angelos, et Archangelos, cœlique Principatus, ac Cherubim et Seraphim legiones. Superasti virgines per castitatem mirabilem; miranda fuit enim tua virginitas, quia fœcunditate privilegiata. Ex fecunditate tua virginea propagasti nobis Redemptorem omnium, Salvatorem salvandorum, Reparatorem

Angelorum, quod nulla alia virgo facere potuit. Superasti confessores per virtuosam operationem, licet enim mira fecerint, tamen tu ipsis fuisti superior, in signis virtutum et in laboribus pœnitentiæ, in operibus misericordiæ, in fervore spiritus, in afluentia pietatis. Superasti martyres per victoriam triumphalem; nulli enim doli tentatoris claustra tuæ virginitatis potuerunt dirumpere, nulla blandimenta seductoris valuerunt tuam constantiam emollire, nulla jacula hostis sævientis tuam fortitudinem potuerunt superare. Superasti apostolos per excellentissimam sanctitatem; fuisti enim illis superior in amore Dei, in dilectione proximi, in cognitione mysteriorum Jesu Christi, et in capacitate mysteriorum Altissimi, et in degustatione gloriæ cœlestis. Superasti patriarcas et prophetas in fide, et spe, et longanimitate, in clariore cognitione præteritorum et futurorum, et intelligentia ænigmatum et figurarum. Superasti omnes choros spirituum supernorum in puritate mentis, in claritate intellectus, in signis, et virtutibus, et prodigiis, in refrenando hostiles insultus, in principatu mirabili, in dominatu glorioso, in tranquillitate pacis, in splendore sapientiali, in ardore charitatis.

Oratio.

Cum igitur, dulcissima Domina, omnia bona a Deo in manu tua sint posita, ut liquet ex præcedentibus, rogo te, ut hanc orationem digneris placenter suscipere, ut pacem et indulgentiam mihi placeas impetrare.

O virgo splendor gloriæ,
Sanctificata Spiritu,
Columba plena gemitu,
Nobis Ægypti exitu,
Occurre plena gratiæ,
Et familiæ malignæ
Defende nos a fremitu,
In justorum exercitu,
Dulci fruamur requie.
Gratiarum monilibus
Ornaris Christi gratia:
Pretiosis lapidibus,
Virtutum fulgens gratia.
Tu plena sapientia
Cunctisque charismatibus,
Nos dæmonum insultibus
Tua nos serva potentia:
Da nobis pacem omnibus,
Virginum primiceria.
Tu sempiterno fœdere,
Cœlesti sponso jungeris,
Fac nobis dilucescere,
Hunc cujus mater crederis;
Et cum sis arca fœderis,
Placatum nobis reddere
Illum vindictæ tempore
Meritis quibus frueris.
Succurre nobis miseris,
Jam lucis orto sidere,
Et digneris occurrere
Nobis in die funeris.

CAPUT XIX.

Luna clara et fulgida in corona Virginis.

Gaude et lætare, filia Sion, virgo inclyta, lilium paradisi, quia in te gaudent Angeli atque Archangeli, Cherubim quoque et Seraphim, Principatus et Potestates, totiusque cœlestis exercitus legiones. Siquidem tu es reconciliatio mundi, forma pacis, via salutis, regula disciplinæ; te Salvator adamavit, tua carne se induit, tibi suam gratiam commendavit. Ideo pro tantis beneficiis te laudant Angeli, adorant Dominationes, Principatus et Potestates colunt et celebrant, beatique Seraphim extensis alis præferunt et demostrant. Et ego peccator pauperculus et indignus, ut tibi æqualiter complaceam, in decimo octavo loco tuæ coronæ situo Lunam claram et lucidam, ut splendore suo illustret et clarificet illam. Luna enim a sole lumen recipit, atque illuminativa noctis, amica, et diffusiva roris, revelativa latronis. Quæ cum tibi, clarissima Domina, optime conveniant, merito debet in tuo diademate collocari. Tu ante illam altissimam majestatem collocata, illi tuos castos et puros oculos es infigens, Deum omnipotentem sedentem in throno cupide sitiens et concupiscens, qui tibi velut suo amicabilique objecto suam claritatem transmittit et communicat. Ex qua tu, Domina, peccatorum noctem illuminas, tenebras noctis propellis et fugas, ariditatem animarum gratia reficis et impinguas, et prædetegis conventicula, illusiones aerearum, machinamenta latronum

spiritualium, et omnes nequitias, et diabolicarum falsitatum. O igitur sancta Virgo virginum, sanctum et benedictum triclinium supernæ majestatis! Quantis laudibus tenemur te laudare! Quantis precibus et lacrymis te inflectere, ut ab his spiritualibus nequitiis nos defendas! Tu enim es gloriosum reclinatorium Salvatoris sæculorum, qui ex tua clara carne ac virginea in aula castissimi ventris nobile et honorificum præcinctorium sibi fabricavit ad crudelem mortis principem debellandum. Tu etiam es sanctum, et inviolabile, et intemeratum Sancti Spiritus sacrarium, in quo idem Spiritus Sanctus reposuit thesauros gratiarum suarum et charismatum; reconditi namque sunt apud te thesauri indeficientes virtutis et gratiæ, pacis et misericordiæ, salutis et sapientiæ, honoris et gloriæ. Adhuc etiam idem Spiritus contulit tibi, ut in nomine tuo omne genu flectatur, cœlestium, terrestrium et infernorum, et omnis lingua confiteatur quia tu, Mater Domini Jesu Christi, es in gloria Dei Patris, sedens a dextris amantissimi Sponsi, et unici Filii tui, immarcessibili corona septem stellarum fulgore radianti insigniter coronata, turmis virginalibus constipata, super omnes sanctos mirificentius exaltata, alternantibus hymnidicis Angelorum choris, in liliis perpetuæ virilitatis, infra curiam paradisi, ad quam nos perducat Filius tuus, per hoc carmen tibi oblatum tuis precibus delinitus.

Oratio.

Ave thronus majestatis,
Ave, flos humilitatis,
Et candoris lilium,
Totius divinitatis,
Illibatæ charitatis,
Templum et sacrarium.
Ave, terra virginea,
Sive cœlestis area,
Gerens florem gratum,
Quam fecundavit Spiritus,
Obumbravit divinitus
Verbum incarnatum.
Ut lux aurora vernula
Cœli depellit nubila,
Diei dat splendorem;
Sic ortus tuæ claritatis,
In novella jucunditatis
Proferens Salvatorem,
Nos in mortis agonia,
Virgo pro tua gratia
Digneris visitare,
Et ad superna gaudia,
Ubi perennis est gloria,
Post mortem convocare. Amen.

CAPUT XX.

Positio Chrysoliti lapidis pretiosi in corona Virginis.

Jucundare, Virgo filia Sion, et exsulta satis, Christi mater et sponsa, quia Dominus est tibi in lucem sempiternam, et Filius tuus amantissimus in gloriam tuam.

Vox speculatorum cœlestium resonet tibi laudem, et jubilus astrorum matutinorum distillet tibi canticum gloriæ et honoris. Et merito quidem, nam luce miserationum tuarum cœli et terra illustrantur. Quis enim, viscerosa mater, vitare potest pietatis tuæ dulcedinem? Tuis meritis confunditur diabolus, evacuatur tartarus, illustratur mundus, tripudiat angelus, repletur paradisus. Quas enim gratiarum actiones tibi, regina veneranda, ego indignus peccator potero referre? In tuo sancto ventre latent divina mysteria, in tuo sancto corde Dei arcana, in tuo sancto pectore residet Dei sapientia, in ventre tuæ matris gratia fuisti repleta. Nulla sorde unquam polluta, nullo contagio maculata, Deum caste suscepisti, sacra carne induisti, illibate peperisti. Et quia, sacra Domina, protulisti nobis dulcissimum puerum in salutem et gloriam sempiternam, in laudem et gloriam tibi offero Chrysolitum, lapidem pretiosum, ut in loco vigesimo tuæ coronæ nobili collocetur. Chrysolitus partim aureo colore, partim marino decoratur. In auro pietas, in colore maris amaritudo exprimitur; nam sicut aurum omnia metalla superat, sic pietas omnia exercitia corporalia, promissionem habens vitæ, quæ nunc est et futuræ, et est proprie cultus Dei. Tu igitur, Domina, semper fuisti pia erga miseros, dulcis erga tribulatos, misericors erga pauperes; fuisti etiam, Domina purissima, divino cultui totaliter dedicata, Deum toto corde diligendo, ipsum totis viribus laudando, in eum tendendo, ejus faciem semper quærendo, ipsum contem-

plando, illi inhærendo, illum gustando, et de torrente voluptatis ejus potando; et propter hæc illum in tuo ventre virgineo humanatum portasti, et sine dolore peperisti, sacro ubere lactasti, flentem dulciter consolasti, amicabiliter nutristi, dulcia illi oscula impressisti, ita ut nullis unquam usibus mancipata fueris nisi divinis. Fuisti etiam ex persecutionibus in tribulationibus Filii tui amantissimi amaricata, et ex doloribus et passionibus ejus multum angustiata, et ex ejus morte in anima gladio transfixa, ut tibi fuerat prophetatum, et *tuam ipsius animam pertransibit gladius.*

Oratio.

Ergo cum tot insignia de te, Domina, prædicentur, verte sanctum et pium intuitum super me peccatorem miserum, omni gratia privatum. Illustra spiritum, recrea pectus meum, accende cor meum, et vivifica animam meam, renova mentem meam. Pia, refice me; prudens virgo, instrue me; lucerna mea, illustra me; virtus mea, conforta me. Per te dirigatur operatio mea, per te gubernetur intentio mea et affectio; intret lux tua in corde meo, et amor tuus in visceribus meis, et charitas tua in præcordiis meis, ut dulciter sapiam de te, et videam, et intelligam quid placidum et acceptum sit coram te omni tempore. Tu, Virgo sanctissima, es arca Testamenti, cicumtecta ex omni parte auro, in qua sunt omnes thesauri gratiæ et misericordiæ Dei; exterius inaurata virtutibus, interius innocentia et pietate; interius

fulgens auro pietatis, exterius rutilans operibus charitatis, et miraculorum claritate. Tota es munda intus in mente, tota pulchra exterius in operatione, tota carens macula, tota Deo sociata, divina claritate fulgens, divinis laudibus resultans. Tu es templum Domini, ubi est omnipotentia in charitate, sapientia in humilitate, benignitas in virtute, soliditas in credulitate, simplicitas in perfectione, castitas in virginitate, sanctitas in actione et opere. Tu es vita mundi, medicina animarum languentium, arbor vitæ in medio paradisi, cujus fructus sanat contritos, reparat languidos, solatur tristes, sustentat imbecilles. Tu es etiam gloria mundi, columna cœli, firmamentum virtutis, romphæa peremptrix diaboli, morsus inferni. Tu exstinguis concupiscentias, fructus virtutum germinas, tentatos roboras, cæcos illuminas, sitientes potas, esurientes cibas, morientes tuo charactere munis, et salutari ducatu perducis ad gloriam paradisi, quam nobis concedat Filius tuus benedictus. Amen.

CAPUT XXI.

Hic Virgo laudatur devote, et Solsequium in ejus corona.

Sicut sol oriens mundo in altissimis Dei, sic species tua, virgo Maria, in ornamento totius aulæ paradisi: quam speciem concupivit Rex regum, Dominus et princeps regnantium, faciens admirabile commercium, suam nobis deitatem tribuens, nostram capiens mortalitatem, ut paupertatem nostram de stercore erigeret, sceptrisque imperialibus, ac perenni regno illam mira-

biliter insigniret. Ideo ab omnibus sanctissima prædicaris, quia omnium bonorum causa nobis effecta es, non solum salutis perpetuæ, verum etiam totius virtutis et sanctitatis vitæ. Ex te das nobis exemplum bonorum operum, et impetras a Domino diversa charismata gratiarum. Nam per te influit in nobis misericordiæ suæ dulcedinem, suæ pietatis clementiam, et gratiæ ubertatem; per te dispensantur divina charismata, per te reserantur arcana cœlestia, in te latent mysteria cœlica, ex te manant Ecclesiæ sacramenta. Gaudia accumulas Angelis, salutem paras hominibus, pacem terris annuntias, Deum ad misericordiam inclinas. Per te lux cordibus infunditur, dulcedo peccatoribus distillatur, mentibus gaudium, tristibus solatium oritur, bravium laborantibus, et corona certantibus. Tu es fructus salvificus, vivo fonte irrigatus, pietatis balsamiticum liquorem distillans. Ex te enim defluunt charitatis aromata, suavitatis unguenta, odoramenta virtutum, et irrigua lacrymarum. Tu cinnamomo fragrantior, tu cedro virtuosior, cypresso redolentior, cibis pygmentorum suavior. Tu animarum speculum, tu nectar angelicum, imperiale ornamentum. Per te fracta sunt tartara, redempta plebs captivata, cœlestia patefacta. Ex te prodeunt flores rosarum et lilia convallium, et omnia genera specierum. Tu sapphirus indicus, scintillans carbunculus, tu rutilans sapphirus, tu viroris smaragdus. In te sunt thesauri pretiosorum lapidum, fragrantia omnium unguentorum, suavitas omnium aromatum, et claritas omnium stella-

rum. Virtutes tuæ pretiosiores sunt auro, fragrantiores sunt cinnamomo, pulchriores sapphiro. Merita tua vincunt suavitatem unguentorum, decorem ornamentorum regalium. Fecunditas rutilat ut stella matutina, splendet velut luna plena, refulget ut sol virtute superna. Ideo pro tantis prærogativis meritorum ego peccator de mea penuria in honorem et gloriam tuam offero tibi Solsequium, florem redolentem et gratum, ut in tua corona affigatur, et in loco vicesimo collocetur. Solsequium dicitur, quia sequens solem; nam sole super eum veniente, statim applaudendo se illi aperit; eo vero recedente, tristis se in ipso constringit, complicat, atque claudit. Huic assimilaris, Virgo purissima. Nam cum sol justitiæ, videlicet verbum supernum prodiens, nec Patris linquens dexteram, ad opus suum exiens, suscepturus naturam nostram, ingreditur uterum tuum, volens induere carnis nostræ pallium, et ex purissimis tuis sanguinibus sibi fabricare indumentum, quam gratanter, quam festine illi affectum tuum reserasti, sinum mentis dilatasti, desiderium extendisti, et ut diu tecum remaneret, illum amoris amplexibus restrinxisti! Cum vero post mortem suam se a tuis aspectibus absentavit, remansisti tristis et solitaria, dolens et gemebunda, multisque calamitatibus oppressa. Et sicut Solsequium est gratum oculis in colore, sic tu ex humilitate et benignitate tua fuisti oculis supernæ majestatis grata, totiusque sanctæ Trinitatis aspectui placentissima. Et ut ex odore recreat odoratum, sic tuæ virginitatis fragrantia redoluit

Angelis, sacris puellis Christi, oblectamentum præbuit Dei Filio, odorem fudit mirificum, et cœlestis Jerusalem cunctis civibus voluptatis spiramentum.

Oratio.

O igitur, puella virginea, humilitate placida, virtutibus odorifera, charitate ignifera et luminosa. Tu cor devotum mira dulcedine delectas et inebrias, pectus purgas et castificas, animam irradias, et illustras et serenas, omnia interiora illuminas. In amorem tuum, oro, ut ferveat affectus meus, liquescat anima mea, inflammetur cor meum, gratia tua refoveantur omnia interiora mea, nunquam deficiat laus tua de ore meo, nec amor tuus de præcordiis meis, nec sanctum nomen tuum de corde et memoria mea, ut te semper sentiam protectricem in tentatione, consolatricem in tribulatione, et in periculis adjutricem, in nubilo illustratricem, in acerbitate dulcoratricem, in adversitate liberatricem, in necessitate subsidium, in conflictu mortis solatium, dux fidelis et socia ad Angelorum gaudia. Amen.

CAPUT XXII.

Chrysopasus in corona Virginis.

Una mulier hebræa fecit confusionem in domo Nabuchodonosor (Judith, XIV, 16). Mulier hebræa est virgo Maria, virtutum monilibus adornata, ab Abraham patriarcha hebræa nuncupata; quod de radice Jesse velut virga vernula propagata, florem protulit pulcherri-

mum Dominum nostrum Jesum Christum, cujus odore resurgunt mortui, cujus fragrantia resperguntur cœli et inferi, cujus redolentia recreantur homines universi. Tu vero, virga Jesse gracilis, extenuata cœlestibus disciplinis, virga aromatizans fragrantiam charitatis et sanctitatis, virga dominationis et virtutis, confusionem in domo Nabuchodonosor, id est, diaboli fecisti, cum virgam tyrannicam ejus confregisti, exstinguens Holophernem ipsius principem, principatum et dominationem ejus a nobis evacuando, crudele jugum ejus a facie olei fecisti computrescere, et ab oppressione nostra sceptrum durissimum deperire. Et ideo beatissima ab omnibus prædicaris, per quam salus datur mundo, gaudium cœlo, honor et gloria Deo, pax peccatoribus, spes lapsis, lux cæcis, Ecclesiæ gratia et benedictio, justis perpetua beatitudo. Propter quod cum sis tanta, talis, omniumque bonorum post Deum nobis causa exstiteris, extollo te laude quintuplici, ut gratia tua dignus merear inveniri. Ave, regina misericordiæ, sponsa Christi, mater Dei, filia summi Patris, amica Spiritus Sancti, salus mundi, lumen Ecclesiæ, dulcedo pietatis. Ave, regina virginum, imperatrix Angelorum, exsultatio bonorum, amica pacis. Mater virgo, dulcis femina, lucerna justitiæ, doctrina sanctitatis. Ave, rosa placentior, lignum vitæ, lilium paradisi, Trinitatis triclinium, æterni Verbi palatium, felix cœli porta, solamen in mœrore. Ave, plena gratia, mater pauperum, advocata peccatorum, sceptrum æquitatis, gaudium animæ,

pax peccatoris, tripudium et lætitia cordis. Ave, nostra fiducia, firmamentum debilium, splendor in tenebris, fundamentum fidei, portus indulgentiæ, via pœnitentiæ, fons dulcedinis, causa nostræ salvationis. Sed quia amplius te honorare cupio, Chrysopasum lapidem pretiosum tibi offero, quem in vicesimo primo loco tuæ coronæ affigere curabo. Chrysopasus aureo pallore refulget, et colore viridi decoratur. Cui quia similis efficeris, debet merito tuæ coronæ affigi. Tu enim tanquam aurum ante Deum rutilasti, et sanctorum operum virore ei complacuisti. In auro sapientia, in virore virginitas designatur. Fuisti etiam, Domina, virgo pura, virgo sancta, virgo immaculata, mente et corpore illibata. Et quia te virginem Deo dedicasti, primaque illi virginitatem vovisti, scientia et sapientia copiosissimæ datæ sunt tibi; ideo et virgo prudens, et femina sapiens, construxisti domum tuam, non dico tibi, sed Deo. Nam ille qui in cœlis habet habitationem, specie tua et pulchritudine tua illectus, in tua sancta anima constituit thronum suum, et in tuo alvo virgineo domicilium suum; ubi compegit nostræ substantiæ pallium, quo vicit humani generis inimicum; ex quo traxit sanguinem purpureum, delentem nostræ perditionis chyrographum, placantemque nobis Deum Patrem omnipotentem. Sed quia tantæ majestatis habitationem non ornatam minime decet apparere, ille qui in te posuit tabernaculum suum, ornavit te septem donis Spiritus Sancti, tanquam septem pretiosorum lapidum nobilissimo ornamento. Primo ornavit te

dono sapientiæ, quo tota es elevata in divinis per amorem exstaticum. Secundo ornavit te dono intellectus, quo in arcanis es dilatata per splendorem hierarchicum. Tertio dono consilii, quo facta es prudens, sagax, et astuta per documentum cœlicum. Quarto dono scientiæ, qua facta es in Scripturis educata per Christi magisterium. Quinto dono fortitudinis, quo sis fortis, constans, et vigorosa contra omnem adversitatem. Sexto dono pietatis, quo sis clemens, pia et viscerosa, propter infusam charitatem. Septimo dono divini timoris, quo sis mens simplex, et timorosa erga tremendam majestatem.

Oratio.

Et ideo rogo te, clementissima Domina, ut tua gratia muniat frontem meam, illustret sensus meos, corpus castificet, sensus sanctificet, cor inflammet. Virtus intret in animam meam, illuminet conscientiam meam, purificet carnem meam. Gratia et virtus tua me tueatur in tentatione, me consoletur in tribulatione, mihi assistat in periculo, me protegat a peccato. Gratia tua mihi assistat orando, legendo, meditando, loquendo, comedendo, vigilando et dormiendo. Misericordia et pietas tua remittat mihi debita, cumulet merita, restauret perdita, acquirat mihi bona sine mensura. Gratia et virtus tua illustret mortem meam, repellat hostem meum, eruat me de manu inferni, et perducat me ad gaudia paradisi. Amen.

CAPUT XXIII.

Hic Oriona stella splendida in corona Virginis collocatur.

Vidi speciosam sicut columbam, et circumdabant eam flores rosarum, et lilia convallium. Merito, Domina, Spiritus Sanctus tuum ascensum in hoc verbo miratur. Tu siquidem es pulchra fide, speciosa facie, decora mente, formosa sanctitate; simplex ut columba, et candida in anima, omni munditia et innocentia dealbata; quæ circumdant astra lucentia Angelorum et apostolorum, rosæ fragrantes martyrum, violæ redolentes confessorum, lilia candida virginum. Est autem rationalis condecentia: nam innocentia et puritas tua excedit innocentiam Angelorum, sapientia tua apostolorum intelligentiam, constantia tua martyrum tolerantiam, prudentia tua confessorum solertiam, castimonia tua virginum continentiam. Quis enim Angelus in divinis sic rapitur? Quis apostolus sic in amore succenditur? Quis martyrum in patiendo constantior? Quis confessorum in opere virtuosior? Quæ virgo aut sancta femina in castitate mundior? Idcirco cum tam mirabilis existas in omni gratia volens mihi illam a te, Domina, comparare, præsento Orionam stellam claram et splendidam, ut in ea corona tua illustretur, et in loco vicesimo secundo affigatur. Est autem Oriona stella splendida, pluviæ diffusiva. Tu enim, Domina, fuisti Oriona splendida, cum Deum fide concepisti, et splendidior effecta cum post partum inviolata permansisti; splendidissima,

cum in choro gloriæ super choros Angelorum et Archangelorum exaltata fuisti. Et cum sis cœlestis area compluta, cœlesti rore imbuta, infundis nobis pluviam gratiæ et devotionis, pluviam pœnitentiæ et contritionis, pluviam doloris et lacrymationis, pluviam dulcedinis et consolationis.

Oratio.

O igitur nobilis et generosa Mater æterni et incarnati Verbi Patris, quæ mundo perdito subvenisti per fructum salvificum, ex immaculata carne tua per candorem virgineum et rorem mirifice procuratum ! O præclara puella in matrem summi Regis ab æterno et ante sæcula præparata ! O regina splendida ! A Spiritu Sancto in sponsam omnium virtutum monilibus adornatam, a primo diluculo exoptatam, opus mirificum a summo Conditore varietate mirifica vivifica compactum, totius sanctitatis et perfectionis sculptura mirificentius decoratum ! Ego indignus et vilis peccator, licet pollutus vitiis, maculatus concupiscentiis et inquinatus sordibus, turpatus voluptatibus, involutus tenebris, obscuratus peccatis, vagus corde, instabilis mente, majestatem cupio extollere laudibus, tua sancta merita efferre præconiis, virtutum et gratiarum tuarum insignia titulis glorificare devotis. Sed o tu, Domina, quæ in tuo incessu habes honestatem, in tuo aspectu venustatem, in manibus liberalitatem, in oculis verecundiam, in labiis facundiam, in auribus clementiam, prudentiam in verbo, sanctitatem in animo, Dei

sapientiam in pectore, divina arcana in mente, Verbum Patris, humanatum in ventre, totaque gratiarum omnium ornamentis circumstantiata, intus et extra rutilans decore præcipuo, medere nostris languoribus et infirmitatibus, infunde lumen sensibus, pectus aridum perfunde unctione mirifica, et omnia mea intima illuminatione gloriosa, ut sic sermones sanctos et gloriosos et devotos tibi offeram, et verba flammantia, tuum amorem redolentia, tibi devote decantem. Tu enim, Domina, es illa de qua scriptum est: *Dixit Deus, fiat lux, et facta est lux* (Gen, I, 3). O lux pura, lux pulchra, lux illuminans cœlestia, illustrans terrestria, terrificans inferna, lux reducens erroneos, lætificans languidos, exhilarans Angelos, et omnes curiæ paradisi sanctos et justos! O lux revelans mysteria, detegens absconsa, irradians latebrosa. Nostra maculosa detege, nostra ruinosa erige, opacis et nebulosis nostris refulge, infirmantibus da sospitatem, mœrentibus jucunditatem, illustra peccatores ad pœnitentiam, confidentes et sperantes in te perduc ad gloriam æternam. Amen.

CAPUT XXIV.

Situatio Berylli lapidis pretiosi in corona Virginis.

Facies candelabrum de auro purissimo (*Exod.* XXV, 31). Tu, Domina gloriosissima, candelabrum hoc fuisti, cui supposuit suam lucernam Dei sapientia, ut amissam quæreret drachmam. Te filiæ Jerusalem attentius intuentur, ut currant in odorem unguentorum tuorum, in

lumine virtutum tuarum. Tu mensa fuisti per divinæ legis studium et agnitionem. In te fuit propositio panum per patrum exempla, et bonorum operum exercitationem. Arca fuisti per gloriosum thesaurum fecunditatis; thuribulum Dei aureum per devotionem orationis, quam totam incanduerat amor æternitatis : urna per circumspectionem, manna per divini partus suavitatem, virga per regiam auctoritatem, tabula testamenti per scientiæ plenitudinem, propitiatorium per affectum pietatis. In Dei tabernaculo nihil erat quod non auro vestiretur. Sic et tu, Domina, quasi tabernaculum es quod sanctificavit Altissimus ; tota fuisti aurea, quia charitate plena. Tu es stella maris, quia ad te miseri suspirant, ad te spiritus angelici aspirant. Duo Cherubim obumbrantia propitiatorium sunt, Gabriel archangelus, et Joannes evangelista, ante thronum tuum carmina laudis et gloriæ jubilantes. De thuribulo aureo, id est, de tuo pectore virgineo ascendit fumus aromatum in conspectu Domini, quia per te, quæ es mediatrix et advocata nostra præcipua apud Deum, nostra defertur devotio, et per te propitiari nobis ejus dignatur miseratio. Idcirco, ut Deum pro me digneris exorare, illumque mihi propitium reddere, offero tibi Beryllum lapidem pretiosum quo corona tua decoretur, locoque vigesimo tertio situetur. Est autem Beryllus lapis clarus et viridis, efficaciam habens facere hominem gratiosum, et contra hostes invictum reddere. Tu enim, Domina, hunc lapidem quodammodo repræsentas; nam per donum sapientiæ fuisti

clara et splendida, nulla macula denigrata, nulla sorde unquam polluta, nullo vitio contenebrata; sed per gratiam supernæ illuminationis fuisti, velut quædam emanatio Dei omnipotentis, clara et sincera, in qua nihil inquinatum incurrit. Clara fuisti in anima, in vultu lucida, in corpore nitida, in facie angelica; clara ad discernendum ambigua, clarior ad cognoscendum mysteria, clarissima ad intelligendum et speculandum divina. Et quia æternam Dei sapientiam gestasti in tuo corpore humanatam, habes venerationem inclytam, claritatem perpetuam, et gloriam incorruptam Dei; et gratia, qua fuisti repleta, fecit te semper virentem et viridem, producendo germen justitiæ, florem innocentiæ, fructum misericordiæ. Tu enim emisisti folia bonæ voluntatis, lilia castitatis, violam pietatis, rosas patientiæ et virtutis, poma sanctæ et perfectæ charitatis. Ex abundantia etiam tuæ pietatis et misericordiæ tuos servientes, in te confidentes, facis per bona opera Deo et Angelis gratiosos et placidos, et contra impetus dæmonum per fidei constantiam stare fortes et invictos, cœlesti gloria et corona præmiandos. Amen.

CAPUT XXV.

Camamilla, flos decorus corona Virginis in ultimo loco.

Fecit rex Salomon thronum de ebore grandem, et vestivit eum auro fulvo nimis, qui habebat sex gradus (III *Reg.* x, 18). Salomon noster, Christus rex pacificus, sapientia singularis, amabilis gloria et potentia, thro-

num sibi ædificavit, tuum videlicet uterum, in quo ineffabilis illa majestas requievit. Thronus eburneus fuisti, quia tria sunt in ebore quæ plenissime in te fuerunt. Est enim mirabilis candoris, natura frigidus, de casto nascitur elefante. Ita et tu, gloriosissima Virgo, candida fuisti, quia ab omni pollutione segregata; frigidissima, quia ab æstu carnalis concupiscentiæ elongata, de castis patriarcharum amplexibus generata. Grandis ideo diceris, quia si multa in creaturis magna sunt, nihil tamen tam magnificum fecerunt opera digitorum Dei. Auro fulvo vestiris, quia purissimo sapientiæ nitore coloraris. Sex gradus throni sunt sex opera misericordiæ, quibus tu, Virgo gloriosa, plena exstitisti, quæ opera in tuo bono Filio expendisti. Nam ipsum esurientem pavisti, lacte virgineo potasti, eum in thalamo tui ventris excepisti, nudum in pannis involvisti, infirmum vagientem sacro ubere recreasti, in carcere nostræ mortalitatis positum nutristi et fovisti. Duæ manus thronum complectentes, duæ vitæ sunt, scilicet activa et contemplativa, quæ in te cum catena charitatis conjunguntur. Duo leones sunt Gabriel archangelus et Joannes evangelista, quorum alter dexteræ tuæ, alter sinistræ casti deputati sunt. Leones dicuntur propter rugitum altissonæ eructationis, quorum unus ait : *Ave, gratia plena*, etc. Alius dicit : *In principio erat Verbum*, etc. Vere non est simile opus in omni creatura compositum, quia istud ordines Angelorum transcendit. Ideo excellentissima Domina, extollens et transcendens omnia, tanquam nobilissimæ imperatrici

promisi tibi coronam fabricare, non qualem decuit, sed qualem mea exiguitas invenire vel cogitare potuit, in cujus loco ultimo restat collocare Camamillam pro ejus congruo complemento. Est autem Camamilla flos candidus, sphæricus et rotundus, odore gratus, quodam in medio aureo nodulo decoratus. Huic, Domina, congrua similitudine compararis; nam in anima es dealbata per innocentiam, in conscientia munda et nitida per fidem rectam, in corpore candida et decora per castitatem virgineam. Ideo ut regina speciosa, sicut columba liliis virgineis constipata, una cum eis cantas canticum novum ante Agnum, super montem Sion stantem, super thronum Patris sedentem, quod nemo cantare potest, nisi in albis ambulantes, nomen Agni et Patris ejus scriptum habentes in frontibus suis. Quia, ut dicitur, veritas non quærit angulos. Propter veritatem et mansuetudinem, et justitiam, pro quibus mirabiliter te deduxit Christi dextera, dicta es rotunda, non angularis. Sed et tuarum virtutum fragrantia superat omnia genera aromatum, odor tuæ pietatis et misericordiæ super thus et balsamum, redolentia tuæ charitatis et amicitiæ vincit suavitatem omnium unguentorum. In medio tui pallore aureo rutilans, quia sapientia cordis tui est speciosior sole, prudentia cordis tui et pectoris est splendidior luna, tui intellectus scientia super omnem dispositionem stellarum rutilat decore mirabili. Nec mirum, si fulges et rutilas sapientia, cum sempiternam sapientiam Dei Patris in tuis castis visceribus de Spiritu Sancto conceperis,

ipsamque carnem velatam in salutem nostram mundo protuleris. Hæc igitur sapientia incarnata est lux mundum illuminans, peccatores salvans, cœlestia irradians, homines et Angelos perpetuo fœdere connectens et copulans.

Igitur de hac corona, quam tibi, Mater Dei, virgo perpetua, pollicitus sum, me dixisse hucusque sufficiat. Et si quid bene, et prout materiæ competit, dicere potui, illud divinæ gratiæ meritisque tuis adscribo. Quæ vero minus recte seu minus caute protuli, meæ insipientiæ imputo, atque peccatis meis. Et quia tantam majestatem indigne paveo contrectasse, veniam peto. Indulge, purissima, pœnitenti et supplicanti te, ex malitia non offendenti, sed de tua benignitate confidenti, seu præsumenti. Cum sis regina misericordiarum, advocata peccatorum, excusatrix criminum, defensatrix pupillorum quæ in sede imperiali resides, çum unigenito tuo Domino nostro Jesu Christo regnas laudanda et glorificanda, per infinita sæculorum sæcula. Amen.

INNOCENTII III PAPÆ

HYMNUS

DE CHRISTO ET BEATISSIMA VIRGINE MARIA DIGNISSIMA MATRE EJUS.

Ad quem certas et magnas contulit remissiones et indulgentias.

Ave mundi spes Maria,
Ave mitis, ave pia,
Ave charitate plena.

Virgo dulcis et serena
Sancta parens Jesu Christi
Electa sola fuisti.
Esse mater sine viro,
Et lactare modo miro.
Angelorum imperatrix,
Peccatorum consolatrix,
Consolare me lugentem,
In peccatis jam fetentem,
Me defende peccatorem
Et ne tuum des honorem
Alieno et crudeli,
Precor te regina cœli,
Me habeto excusatum,
Apud Christum tuum natum,
Cujus iram pertimesco,
Et furorem expavesco,
Nam peccavi illi soli.
O Maria virgo, noli
Esse mihi aliena,
Omni gratia tu plena.
Esto custos cordis mei,
Signa me timore Dei,
Confer vitæ sanitatem,
Da et morum honestatem,
Da peccata me vitare,
Et quod justum est amare.
O dulcedo virginalis,
Nunquam fuit, nec est talis
Inter natos mulierum.
Omnium Creator rerum
Te elegit genitricem,
Qui Mariam peccatricem
Emundavit a reatu.

Ipse tuo me precatu,
A peccatis cunctis tergat,
Ne infernus me demergat.
Eia rosa sine spina,
Peccatorum medicina,
Pro me Deum interpella,
Ut me salvet a procella
Hujus mundi tam immundi;
Cujus fluctus furibundi
Omni parte me impingunt,
Et peccati zona stringunt.
Christe Fili summi Patris
Per amorem tuæ matris,
Cujus venter te portavit,
Et te dulci lacte pavit:
Te per ipsam oro supplex,
Quia tu es salus duplex,
Rerum dator mundanarum,
Atque salus animarum.
Te nunc precor licet reus:
Miserere mei, Deus,
Miserere, miserator:
Quia vere sum peccator.
Tu peccata dele mea,
Et cor mundum in me crea:
Da spem firmam, fidem rectam,
Charitatem da perfectam.
O Jesu da finem bonum,
Quod est super omne donum,
Ut in corde sic compungar,
Tibi Christe quod conjungar,
Fac me digne manducare.
Corpus tuum salutare

Ira tua non me gravet,
Sanguis tuus sic me lavet,
In sensibus et in corde
A peccatis et a sorde,
Ut dum instat hora mortis,
Angelus tunc astet fortis,
A te mihi datus custos,
Qui me locet inter justos.
Mors si carnem meam frangat,
Mors secunda non me tangat,
Licet caro computrescat,
Spiritus in te quiescat,
At resurgens te visurus,
Semper tecum sim mansurus.
℣. Audi nos, pia mater Christi.
℟. Nam te Filius nihil negans honorat.

Oratio.

Interveniat pro nobis, quæsumus, Domine Jesu Christe, apud tuam clementiam, gloriosissima Virgo Maria, dignissima mater tua, cujus sanctissimam animam in hora passionis et mortis tuæ doloris gladius pertransivit : Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus Sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

MEDITATIO IN SALVE REGINA.

Inter opuscula S. Bonaventuræ.

I. Ad salutandum virginem primo debeo ejus magnitudinem considerare. Nec enim circa suum Filium amplius potuit elevari, quam ut Mater Dei vocaretur. Ad-

mirans ergo magnificentiam matris nostræ, devote et reverenter dico : « Salve, Regina. » Sub tuo tegmine, Domina, volo de cætero militare : me totaliter dominationi tuæ committo, ut plenarie regas, nihil meæ insipientiæ dimittens de mei regimine. Quidquid enim mihi dimiseris, noveris miserrime destruendum. Sed cum plenus sim miseria a vertice usque ad pedum plantas, et putrefactus : fetorem gravem et horrorem quomodo dignaberis regere, tam nobilis creatura ? Quia tu es « Regina misericordiæ, » et qui sunt misericordiæ subditi, nisi miseri ? Multum es sollicita de miseris ; hos in tuos filios adoptasti, hos regere, Domina, voluisti : et ideo « Regina misericordiæ » vocaris. Nos ergo miseri tecum de cætero consolemur, tecum amodo, Domina, habitemus, te mentis visceribus amplectamur, quia tu es « vita. » Vita vere, quæ mortem superbiæ humilis vicisti, et nobis vitam gratiæ impetrasti. O certe vita amabilis, vita desiderabilis, vita delectabilis ! O vita quæ nutris tuos cœlestibus alimentis ! Qui enim vult te habere, se affligat, delicias respuat, delicata quæque contemnat : et qui amplius mortificatus fuerit, te amplius possidebit.

II. « Dulcedo. » Vere dulcedo, quæ amaritudinem peccati, impetrando gratiam, expellis, quæ nobis gratiæ dulcorem acquiris, quæ ad suavitatem patriæ cœlestis contemplantes introducis. O dulcis Domina, cujus sola memoria affectum dulcorat, cujus magnitudinis meditatio mentem elevat, cujus pulchritudo oculum interio-

rem exhilarat, cujus amœnitatis immensitas cor meditantis inebriat! O Domina, quæ rapis corda hominum dulcore, nonne cor meum, Domina, rapuisti? Ubi, quæso, posuisti illud, ut ipsum valeam invenire? O raptrix cordium, quando mihi restitues cor meum? Quare sic corda simplicium rapis? quare violentiam facis amicis? Numquid ipsum semper vis tenere? Cum illud postulo, mihi arrides: et statim tua dulcedine consopitus quiesco. Cum in me reversus iterum illud postulo, me complexaris dulcissima, et statim inebrior tui amore: tunc cor meum non discerno a tuo, nec aliud scio petere, nisi tuum. Sed ex quo est cor meum tuo dulcore sic inebriatum, guberna illud cum tuo, et in sanguine Agni conserva, et in latere Filii colloca. Tunc assequar quod intendo, et possidebo quod spero, quia tu es « spes nostra. » Sperent ergo in te qui noverunt nomen tuum, quoniam non dereliquisti quærentes te, Domina. Certe qui sperant in te, mutabunt fortitudinem: assument pennas, ut aquilæ; volabunt, et non deficient. Quis non sperabit in te, quæ etiam adjuvas desperatos? Non dubito quod si ad te venerimus, habebimus quod volemus. In te ergo speret qui desperat: qui deficit, ad te currat.

III. « Salve. » Quis ergo de cætero nos a tui salutatione poterit prohibere ex quo sic es vita, dulcedo et spes nostra? « Salve. » Quis ergo ex quo Regina es nostra, a tua reverentia nos poterit separare vel impedire? Primo es Domina salutanda, ut per te gratia impetretur: ser

cundo ut per te ad gloriam veniatur. « Ad te. » Ad te vere, quia tu sola Deum genuisti, tu sola interemisti universam hæreticam pravitatem : ad te certe quæ levas nos a fæcibus peccatorum, quæ nos consolaris in cunabulis vagientes, lactas parvulos esurientes, « clamamus. » Quare non clamaremus, Domina, qui vulnera sustinemus, plagas sentimus, qui inimicis undique circumdamur? Clamamus angustiati, miseriis infinitis oppressi. Clamamus cordis anxietate, stomachi vacuitate, doloris acerbitate, aut forte erga te amoris immensitate. Quare enim obdormis, Domina? Surge, adjuva nos. Clamamus etiam, ut nostram manifestemus necessitatem, quia clamare necessitas nos compellit : quid nos amplius affligis? Si multum tardaveris, vocem amittam clamando, et ad te amplius vociferare nequibo. Heu mihi ! tunc quid faciam, cum nec exaudire me poteris, nec audire? Cito, cito, Domina, subvenias clamanti, ne in manibus deficiam inimici : curre, festina, Domina, et tuum iniquissimum, et infidelissimum servum ad te clamantem parcendo adjuva, et eripe de manu et periculis tui hostis. Si aliud te allicere, Domina, non deberet, nisi quia tuus hostis audet nos tuos servos invadere fraudulenter, deberes ad nos quam citius festinare. Curre, et libera nos, Domina, propter eorum superbiam reprimendam. Curre, ne dicant : Ubi est eorum Domina, de cujus clementia confidebant?

IV. Ne mireris, Domina, si clamamus, quia sumus a te nimium elongati. In regione longinqua dissipavimus

partem nostram, et ideo « ad te clamamus exsules. » Exsules a patria, exsules a visione divina : et utinam non exsules a gratia, exsules a consolatione materna ! O anima, cur non es potius a corpore separata, quam a tua Domina exsul facta ? Heu mihi ! Cur sum in tam longum exsilium relegatus ! O Domina, dum hic sumus, exsules constituas nos, ne hic tanquam in patria confidentes, te et tuum Filium quærere desistamus : sic tamen constituas exsules in corpore, ut semper tecum simus cives in mente. « Filii Evæ. » Vere filii Evæ; superbi, præsumptuosi, ambitiosi, avari, gulosi et carnales, inobedientes; et breviter, in omnibus ipsam Evam sequentes, proni sumus ad malum, difficiles vero ad bonum : et si contingat aliquem filium bonorum operum generare, cum quodam cordis dolore et tristitia parturimus. Sed malum cum lætitiæ perpetramus, nec bonis sufficiunt mala nostra : sed sicut ipsa Eva, ita et nos alios inclinamus ad malum; et etiam sicut ipsa, ita et nos in defectibus excusamus, aut saltem, si possumus, in alios retorquemus. Plus enim placet nobis in multo sudore et labore vilia acquirere, quam Dominam gloriæ degustare, et ipsam levissime, imo dulcissime possidere. Nisi enim nos, Domina, adjuvisses, fortassis jam in inferni profundissima venissemus.

V. Nec est quod nos valeat excusare, qui non te, sed Evam in omnibus imitamur, ac per hoc « ad te suspiramus. » Suspiramus autem de tam bonæ Matris absentia, venire ad te, Domina, cupientes : « suspiramus ad te, »

videre Filium tuum affectantes. Nimius ergo amor, quo erga te sumus inebriati intrinsecus, cogit nos ad te, Domina, suspirare. Omnibus es amabilis, omnibus affabilis, omnibus delectabilis; sedes sapientiæ, fluvius clementiæ, radius deitatis: nec est qui se abscondat a calore tuo. Quis ergo ad te, Domina, non suspirabit? Amore suspiramus; etiam et dolore. Undique nos angustiæ premunt. Quomodo ergo ad te non suspiremus? Solatium miserorum, refugium expulsorum, liberatio captivorum, Regina bellatorum, Domina universorum, etiam inimicorum, nec est qui tuæ voluntati valeat obviare. Sic afflicti, sic miseri ad te suspiramus: « gementes et flentes in hac lacrymarum valle. » Heu, Domina! non vides quod totaliter sumus amaritudine pleni? Intus sumus gementes, exterius flentes in loco lacrymoso jacentes: onerati peccatis gemimus, aggravati molestiis flemus, abundantes miseriis in valle lacrymarum sumus, tuum subsidium postulantes. Quid amplius dicam? Nec sufficio, nec scio omnia detestabilia hujus vallis enarrare.

VI. « Eia ergo, advocata nostra. » O laudabilis clementia Salvatoris, qui sic afflictis tam nobile subsidium dignatus es elargiri! et ideo non est timendum quin miserearis miseris, ad illam partem inclinans sententiam quam defendis, ut nobis exhibeas gloriam quam peperisti. Non ergo restat, Domina, nisi ut illos misericordes oculos ad nos convertas. « Eia ergo, advocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte. » Non

dubitamus, Domina, quin, si nostras aspexeris miserias, non poterit tua miseratio suum retardare effectum. Mirabiles necnon et amabiles illi tuorum radii oculorum, quibus nos allicis ad amorem, et ad plenam ducis salutem, ne venenatos oculos basilisci timeamus. O Evæ oculi venenati! Cur non offertis vos oculis Virginis, si vultis perfectam recipere medicinam? Nam suorum claritas oculorum tenebras expellit, effugat catervas dæmonum, purgat vitia mentium, corda congelata accendit, et demum ad cœlestia trahit. O quam beati, o Domina, quos tui viderint oculi! Hos ergo oculos ad nos, Domina, converte. « Et Jesum benedictum fructum ventris tui nobis post hoc exsilium ostende. » O venter mirabilis, qui potuit capere Salvatorem! O venter laudabilis, qui potuit recipere Redemptorem! O venter desiderabilis, e quo emanavit desiderium mentium, gratiarum fluvius, gloriæ præmium! O venter amabilis et dulcedo animæ, o elevatio mentium, inebriatio cordium, sanitas peccatorum! Fructus tuus, Domina, hic certe est fructus beatus a principio sui ortus. Hic est Jesus Dei vivi Filius. Hic est Salvator noster Dominus Deus. Hunc « Jesum benedictum fructum ventris tui nobis post hoc exsilium ostende, » ut videndo ipsum habeamus; ipsum videndo, beatitudine repleamur. « O clemens, o pia, o dulcis Maria! » O clemens indigentibus, pia exorantibus, dulcis diligentibus! O clemens pœnitentibus, pia proficientibus, dulcis contemplantibus! O clemens consolando,

pia blandiendo, dulcis osculando! Clemens es subjectis, pia jam correctis, dulcis prædilectis. Amen.

SANCTI JOANNIS GUALBERTI ABBATIS ORATIO AD BEATAM MARIAM VIRGINEM.

Te supplico, virgo sancta Maria, Mater Christi immaculata, puerpera, stella maris splendida, regina cœlorum digna, aula Dei munda, porta Christi conclusa, in mulieribus benedicta, super cœlos exaltata, Genitrix Christi, apud Filium tuum Dominum pro peccatis meis intervenire digneris: nullus est enim in creaturis dignior te, quia ipse, qui creavit te, natus est, et perinde nullum libentius exaudit quam te. Sub tuis ergo visceribus confugio. Amen.

PRECES AD SANCTOS ANGELOS.

SANCTI JOANNIS GUALBERTI PRECES AD SANCTUM MICHAELEM ARCHANGELUM.

Obsecro te, gloriosissime Michael, princeps exercitus Angelorum, quem Jesus Dominus noster ideo voluit mortalibus manifestum fieri, ut quos ille de sub jugo dæmoniacæ servitutis, sanguinem suum fundendo eripuit, tu eos ab illius insidiis angelica potestate protegas et virtute orationis defendas: funde pro me quotidie preces tuas, ut donet mihi Dominus contra vulneratum superbum humilitatis fortissima arma, quibus et illi

fortiter resistere valeam et Domino nostro suppliciter obedire, et societatem angelicæ beatitudinis, quam ille superbiendo perdidit, dignis ego obediendo apprehendere valeam. Amen.

AD SANCTOS ANGELOS CUSTODES.

Adsit, quæso, mihi beatorum Angelorum tuorum pia custodia; et præsta, ut apud te pro me indignissimo sanctorum tuorum agmina intercedant.

Angelum tuum sanctum nobis hic et ubique largire custodem et defensorem: mutuam discordantibus charitatem, infidelibus veram fidem, defunctis parentibus et omnibus in tua fide quiescentibus indulgentiam tribue delictorum.

SANCTI ANSELMI ORATIO AD ANGELUM CUSTODEM.

Obsecro te, angelice spiritus, cui ego ad providendum commissus sum a Deo, ut custodias me indesinenter, et protegas, visites et defendas ab omni incursu diaboli vigilantem et dormientem, nocte ac die, horis continuis ac momentis confove me; ubicumque ideo comitare mecum. Repelle a me omnem tentationem Satanæ, et quod mea non exigunt merita, tuis precibus obtine apud misericordissimum judicem et Dominum nostrum, qui te mihi tutorem assignavit, et me tibi commendavit, ut nihil in me loci habeat contrariæ virtutis admistio. Cumque me per abrupta vitiorum deviare perspexeris, per semitas justitiæ ad Redemptorem meum

reducere satagas me, et in quacumque angustia me perspexeris, auxilium Dei omnipotentis tuo obtentu super me esse sentiam. Precor ergo, si fieri potest, ut notum mihi facias finem meum, et cum de hoc corpore eductus fuero, non dimittas malignos spiritus terrere me, aut illudere, neque in foveam desperationis inducere. Et non me derelinquas, donec perducas ad visionem Conditoris mei, ubi perenniter cum omnibus sanctis tuo interventu merear lætari, præstante Domino nostro Jesu Christo.

PRECES AD SANCTOS.

SANCTI AUGUSTINI INVOCATIO AD SANCTOS.

Felices sancti Dei omnes, qui jam pertransistis hujus mortalitatis pelagus, et pervenire meruistis ad portum perpetuæ quietis, securitatis et pacis: securi et tranquilli, semperque festivi atque gaudentes estis.

Obsecro vos per matrem charitatem, securi estis de vobis, solliciti estote de nobis : securi estis de vestra immarcessibili gloria, solliciti estote de nostra multiplici miseria. Per ipsum vos rogo, qui vos elegit, qui vos tales facit, de cujus pulchritudine jam satiamini, de cujus immortalitate immortales facti estis, de cujus beatissima visione semper gaudetis, estote jugiter memores nostri; subvenite nobis miseris, qui adhuc in salo hujus vitæ circumstantibus agitamur procellis.

Vos portæ pulcherrimæ, quæ in magnam surrexistis altitudinem, adjuvate nos vile pavimentum, longe inferius jacens. Date manum, et erigite jacentes super pedes: ut convalescentes de infirmitate, fortes efficiamur in bello. Intercedite atque orate constanter atque indesinenter pro nobis miseris multumque negligentibus peccatoribus, ut per vestras orationes vestro sancto consortio conjungamur: quia aliter salvi esse non possumus. Sumus namque valde fragiles et nullius virtutis homunciones: animalia ventris et carnis mancipia, in quibus vix aliquod probitatis vestigium apparet. Et tamen sub Christi confessione positi, ligno crucis ferimur, navigantes per hoc mare magnum et spatiosum ubi sunt reptilia quorum non est numerus, ubi sunt animalia pusilla cum magnis, ubi est draco sævissimus, semper paratus ad devorandum, ubi sunt loca periculosa Scylla et Charybdis, et alia innumerabilia, in quibus naufragantur incauti, et in fide dubii. Orate Deum, orate piissimi, orate, omnia agmina sanctorum et universi cœtus beatorum, ut vestris precibus meritisque adjuti, salva nave et integris mercibus pervenire mereamur ad portum perpetuæ quietis, continuæ pacis, et nunquam finiendæ securitatis.

SANCTI ANSELMI ORATIONES AD SANCTOS.

AD SANCTUM JOANNEM BAPTISTAM.

Cum recordatione peccatorum.

Sancte Joannes, tu ille Joannes, qui Deum baptizasti,

tu prius ab Archangelo laudatus quam genitus a Patre; prius plenus Deo quam ex matre; prius noscens Deum, quam notus in mundo, tu ante monstrans matri gravidam Matrem Dei, quam gravida mater tua te dici: tu es de quo dixit Deus: *Inter natos mulierum non surrexit major*. Ad te, Domine, tam magnum, tam sanctum, tam beatum, ad te venit scelerosus vermis, ærumnosus homuncio, jam emortuo sensu vix se dolens, sed mortua anima sibi nimis dolendus peccator. Ad te, tam magne amice Dei, valde timens venit dubius de salute sua, quia certus de magna culpa sua, sed sperans de majori gratia tua. Major est enim gratia tua, Domine, quam culpa mea, quia plus potes apud Deum quam delere scelera mea. Ad te ergo, Domine, quem gratia fecit tam amicum Dei, ad te fugit anxius, quem iniquitas fecit tam reum Dei; ad te, quem tam beatum fecit gratia, ego quem tam miserum fecit nequitia. Vere, Domine, fateor, iniquitas mea me fecit talem; sed te talem, non tu, sed gratia Dei tecum. Memento ergo, Domine, ut sicut gratia Dei te sic sublimavit, sic misericordia tua erigat quem culpa sua sic humiliavit.

Heu me, qualem me feci! qualis eram? Deus, qualem me fecisti, et qualem me iterum feci? In peccatis eram conceptus et natus; sed abluisti me, sed sanctificasti me, et ego pejoribus sordidavi me. In necessariis eram tunc natus, nunc sum in spontaneis volutatus; in illis nesciens conceptus, istis volens plenus et opertus; ex illis misericorditer a te eductus, in hæc misere a me in-

ductus ; ab illis pie redemptus, in istis impie peremptus. Sanaveras, pie Deus, animam a parentibus vulneratam, ego impius interfici sanatam. Exueras, misericors Domine, vetustis pannis originalis peccati, et indueras me veste innocentiæ, promittens alteram incorruptibilitatis, et ego, illa rejecta quam dedisti, operui me sordibus nequitiæ; illa despecta quam promisisti, plus elegi dolores æternæ miseriæ. Filium iræ tuæ fecisti filium gratiæ tuæ ; et ego, illa contempta, feci me filium odii tui. Reformasti in me amabilem imaginem tuam, et ego superimpressi odibilem imaginem. Heu, heu ! cujus ? Cujus, miser et demens homuncio, cujus imaginem superimpressi super imaginem Dei ? O cur vel non puduit facere quod sic expavesco dicere ? O cur non odi ejus imitationem, cujus sic horreo nomen ? Ille sponte cecidit, ego volens sordui. Sed ille, nulla præcedente delicti vindicta, superbiens peccavit ; ego, visa ejus pœna, contemnens ad peccatum properavi. Ille semel in innocentia constitutus, ego restitutus ; ille contra eum, qui se fecit et refecit, ille dereliquit Deum promittentem, ego fugi Deum prosequentem ; ille perstat in malitia Deo reprobante, ego in illam cucurri Deo revocante ; ille obduratus ad punientem, ego obduratus ad blandientem. Etsi ambo contra Deum, ille contra nec requirentem se, ego contra pro me morientem.

O infelix et nimis infelix homuncio, si tamen non omnis recessit humanitas ubi tanta malitiæ incessit immanitas ! Ecce cujus imaginis horrebam horrorem, in

multis aspicio me horribiliorem. Fuge, fuge, tu, horribilis nescio quæ substantia, fuge teipsam exterrita a teipsa. Sed væ, fugere te non potes. Ne ergo aspicias te, quia non toleras te. Nam si tolerare potes sine doloris horrore, hoc ipsum ne toleres, quia tolerare potes. Quanto enim hoc potes, tanto primo peccatori similior, et Deo es intolerabilior. Non enim est fortitudo, sed mentis hebetudo, non est sanitas, sed obdurata iniquitas; non est ex consolatione, sed ex damnatione. Ne ergo sine inani rugitu cordis tui toleres horrorem interioris vultus tui. Quia ergo fugere te non potes, vel te non aspicias, quia te non toleras. Sed ecce pejus, si non aspicio me; nam egomet fallo me.

O nimis gravis angustia! Si me inspicio, non tolero meipsum; si non inspicio, nescio meipsum. Si me considero, terret me facies mea; si non considero, fallit me damnatio mea. Si me video, horror est intolerabilis; si non video, mors est inevitabilis. Malum hinc, pejus inde; malum undique. Sed nimis malum hinc, nimis pejus inde, et nimis malum undique. Nimis enim miser, quem torquet conscientia sua, quam fugere non potest. Nimis miserior quem exspectat damnatio sua, quam vitare non potest. Nimis infelix qui ipse sibi est horribilis. Nimis infelicior, cui mors erit æterna sensibilis. Nimis ærumnosus, quem terrent continui de sua fœditate horrores. Nimis ærumnosior, quem torquebunt æterni pro sua iniquitate dolores. Malum hoc, et malum hoc; sed nimis hoc, et nimis hoc.

Peccare, quam mala et quam amara res es ! peccata, quam faciles aditus, quam difficiles exitus habetis ! Peccatores, quo vos inducitis ? Intra quos vectes vos includitis ? Intelligite, intelligite quam malum et quam amarum est reliquisse Dominum. Qui peccastis, reddite; volentes peccare, nolite. Nolite, inquam, nolite. Vere malum et amarum est, expertus sum ; in hoc ipso sum. Aut enim continui dolores torquebunt pœnitentem vitam meam, aut æterni cruciatus vexabunt puniendam animam meam. Utique est malum et amarum utrumque. Et certe juste angitur reus Dei inter malum et pejus; nimis malus, inter nimis malum, et nimis pejus. Juste fit, recte fit, juste judex meus; sed utique tu es ipse Deus et Dominus et Creator meus. Tolle ergo, Creator, tolle tantum malum de creatura tua, si gratias agit quia est factura tua. Erue, Domine, erue de tantis malis servum tuum, si gaudet fateri te Dominum suum. Parce, Deus, parce peccatori tuo, si non desperat de bonitate tua ; nam etsi judicem sic me nequius illo primo peccatore deliquisse, non odi te ut ille, nec detestor bonitatem tuam. Renova ergo per merita magni Baptistæ tui, renova in me gratiam baptismi tui. Prævenit me gratia tua, subsequatur me misericordia tua. Da per pœnitentiæ lamentum quod dedisti per baptismi sacramentum. Dona petenti quod donasti nescienti. Reforma faciem quam fœdavi, restaura innocentiam quam violavi. Qui abstulisti peccata quæ attuli nascendo, tolle peccata quæ contraxi vivendo. Tolle, qui tollis peccata mundi, quia

ista sunt peccata mundi, quæ porto de conversatione mundi. Tolle, qui tollis peccata mundi, per merita illius qui hoc testimonio te ostendit mundo, tolle peccata quæ contraxi in mundo. Tolle de me quod non est ex te, quia odi quod est a me, et adhuc spero de te.

Et tu, sancte Joannes, qui ostendisti mundo tollentem peccata sua, per gratiam tibi datam, fac mihi hanc misericordiam ut tollat peccata mea. Tu, Deus, tollis peccata mundi; tu, amice ejus, dicis : *Hic tollit peccata mundi.* Ecce ante vos onustus peccatis mundi. Tu tollis, et tu dicis : Ecce me cui tu tollas, quod tu dicis. Ecce medicus, et testis ejus; et ecce æger, servus medici, et opus ejus, rogans medicum et testem ejus. Vere medice, oro te, sana me. Verax testis ejus, precor te, ora pro me. Proba te mihi in me, tu actum tuum, tu dictum tuum. Experiar quod audio, sentiam quod credo. Jesu, bone Domine, si tu operaris quod ille testatur, fiat in me opus tuum. Joannes monstrator Dei, si tu testaris quod ille operatur, fiat in me verbum tuum. Sana me, Domine, tu cujus est sanare. Impetra mihi hoc, Domine, tu qui potes impetrare. Tu enim es magnus Dominus, et tu coram Domino magnus. Tu summe potens per teipsum, et tu valde potens apud ipsum. Tu summe bonus Deus, et tu valde bonus amicus ejus, qui est in æternum misericors et benedictus Deus. Amen.

ORATIO

AD SANCTUM PETRUM APOSTOLUM.

Cum lamentabili deploratione peccatorum.

Sancte et benignissime Petre, fidelis pastor ovium Christi, princeps Apostolorum, princeps tantorum principum, qui ligas et solvis quod vis, qui sanas et resuscitas quem vis, qui das regnum cœlorum cui vis : magne Petre, magne, tot et tantis donis ditate, tot et tantis dignitatibus sublimate ; ecce ego pauperrimus et infimus homuncio, multis et gravibus ærumnarum circumdatus angustiis, miserabiliter indigeo auxilio tuæ magnæ potentiæ : sed nec os meum habet verba, quibus necessitatem meam, sicut ipsa est, exprimat, nec cor meum habet devotionem quæ de tam infimo ad tuam tantam sublimitatem attingat. Iterum atque iterum conor mentem meam torpentem concitare, et dissolutam per inania restringere : sed omnibus viribus collectis, nec torporis sui tenebras, quas contraxit de sordibus peccatorum suorum, potest dirumpere, nec in eadem intentione diutius valet consistere. Heu me miserrime miserum ! Ita quippe est, non est simulatio ; ita est.

Quis ergo subveniet misero, qui nec valet exhibere tribulati vocem, nec dolentis mentem ? O magne Petre, si clamor tribulationis meæ non ascendit usque ad te ; respectus tuæ pietatis descendat usque ad me, dirumpat duritiam meam, scindat tenebras meas, circumspiciat ærumnas meas. Respice, benigne pastor, commisi tibi

gregis ovem, et miserere miserabiliter laborantem, et, non quantum sua mala exigunt, sed quantum permittunt, orantem. Ecce enim ante fidelem pastorem jacet et gemit morbida ovis coram Domino pastoris et ovis. Fugitiva redit, erroris et inobedientiæ veniam petit. Pio medico et pastori morsus luporum et scissuras vulnerum, quæ errando incurrit, et ulcera quæ longa incuria nutrivit, revelat, et misereri sibi dum adhuc spiritum trahit, plus miseriam suam coram misericorde pastore expandendo quam obsecrando, exorat.

Pastor bone Petre, ne sis exoratu difficilis, ne avertas misericordes oculos; respice, precor ne abjicias pœnitentem, ne differas exaudire supplicantem. Quia enim fastidivit salutifera pascua, languet defectu virium; quia indulsit pestiferis, torquetur attactu morborum. Adulta ulcera, et illisa vulnera putrescendo pejorata cito eam trahunt ad mortem. Lupi jam gustato ejus sanguine, exspectantes abjiciendam in insidiis latent. Inimicus ejus, tanquam leo rugiens, circuit quærens eam ut devoret. Pastor fidelis, converte oculos tuos ad eam, et recognosce tibi commissam. Si enim erravit, tamen Dominum et pastorem non negavit. Inspice in faciem ejus, et adverte signum Domini tui et ejus. Si sub tanto squalore non agnoscis faciem lotam et candidatam in fonte Christi, agnosce vocem confessionis sub nomine Christi, qui ter interrogans utrum eum amares, tibi ter confitenti dixit: *Pasce oves meas*. Certe amator est ovis, qui ante commendationem sic discutit amorem pastoris. En confiteris

te amatorem ejus, et hæc confitetur se ovem ejus. Cur ergo spernis ovem Christi, pastor ejus? Petre, pastor Christi, recollige ovem Christi. Dominus tuus imposuit in humeros suos gaudens quæsitam et inventam, ne repellas eam redeuntem et supplicantem; Dominus emit eam sanguine suo nondum natam, pastor ejus ne vilipendas jam renatam, et tam diligenter tibi commendatam. Heu! quandiu non sentiet se receptam, curatam et refocillatam.

O sancte Petre, si te non movet nomen pastoris et ovis, moveat te nomen apostoli, principis apostolorum, et nomen Christianæ animæ. Nempe hæc est ovis a me tibi oblata, anima mea, baptismo Christi regenerata. Hæc vulnera, quæ dixi, hæc ulcera, hæ scissuræ non sunt ovinæ carnis, sed sunt spiritus rationalis. Hæc fames, hi defectus virium, hæ torsiones non sunt pecorini ventris, sed sunt humanæ mentis. Hi lupi et hi leones non sunt quadrupedes, sed dæmones. Hæc tanta mala, paupertas est virtutum, et coacervata peccata. Quia igitur nondum sentio me exauditum, urgentibus angustiis, a principio repetam narrationem meam, et multiplicabo orationem meam. Exponam coram janitore regni cœlorum et principe apostolorum fidelem animam miseram sub regno peccatorum, ad regnum cœlorum inhiantem, et ob hoc Petrum janitorem regni cœlorum et principem apostolorum invocantem.

Ecce ergo, misericors Petre, coram te exhibeo animam meam nervis virtutum dissolutam, catenis vitio-

rum ligatam, pondere peccatorum aggravatam, delicrum sordibus fœdatam, discissam vulneribus dæmonum, putridam et fœtidam ulceribus criminum. His et aliis gravibus malis, quæ melius me vides, obrutam, oppressam, circumdatam, obvolutam, bonorum omnium relevamine, ut cernis destitutam. Ecce miseram animam, et misericordem apostolum Petrum, coram misericorde Deo, qui apostolo Petro misericordiam fecit et facere præcepit, et faciendi potestatem dedit. Ecce miseria, et ecce misericordia. Misericordia Dei, et Petri apostoli ejus; miseria animæ Deum confitentis, et Deum e Petrum invocantis. Ergo miseria premet diutius animam ad Deum et Petrum respicientem, et videbit hoc misericordia Dei et Petri.

O Deus, et tu major apostolorum ejus, quæ est hæc miseriæ meæ immanitas, si non potest adversus eam misericordiæ vestræ immensitas? Aut si potest, sed non vult, quæ est hæc enormitas culparum mearum, quæ excedit multitudinem miserationum vestrarum? An quia cuncta, quæ peccavi, non confiteor? en cuncta quæ scitis me peccasse, vera esse confiteor. An quia nec sufficienter pœnitendo, nec malis bona rependendo satisfacio? Utique sic est, fateor; sed hæc est ipsa miseria qua torqueor. Ergo quo plus coarctat miseria, plus lenta erit misericordia? O inauditum verbum a misericorde in supplicantem! Sed intelligo, Juste Deus, intelligo quid respondeas animæ meæ: Merito patitur quod sponte subiit, et digne non exauditur quæ non obedivit. Heu!

desperationis amaritudo? Agnosco certe, agnosco hanc sententiam esse justitiæ, non misericordiæ. Quis vocavit justitiam in causam meam? Cum misericordia sermo mihi erat, non cum ea. Panem misericordiæ mendicat a te, Deus, in tribulatione ærumnosa anima mea. Cur lapide justitiæ perfringis ossa ejus? Misericordia tua, misericors Deus, per merita et intercessionem beati Petri apostoli tui, acceleret et eruat eam dimittendo peccata ejus. Sancte Petre, princeps apostolorum, per misericordiam tibi factam et potestatem tibi datam, solve vincula ejus, sana vulnera ejus. Libera eam de miseria regni peccatorum; et introduc eam in beatitudinem regni cœlorum, ut tecum gaudens, gratias agens, laudet Deum in sæcula sæculorum. Amen.

ORATIO

AD SANCTUM PAULUM APOSTOLUM.

Cum terrore Judicii extremi et peccatorum.

Sancte Paule, tu magne Paule, tu ille qui unus ex magnis apostolis Dei, omnes alios tempore sequens, labore et efficacia præcessisti in agricultura Dei. Tu qui adhuc mortalitate gravis raptus es usque ad tertium cœlum, et raptus in paradisum, audisti quæ non licet homini loqui. Tu inter Christianos non solum tanquam nutrix fovens filios suos, sed et sollicitudine mirabilis affectus iterum parturiens filios tuos. Tu, inquam, omnibus omnia factus, ut omnes lucrifaceres. Ad te, Domine, ad te his et aliis multis dictis et factis mundo

cognitum apud Deum esse magnæ potestatis, et erga homines immensæ pietatis, ad te venit unus certe nimis peccator, unus nimis accusatus apud potentem et districtum judicem Deum, non uno, non paucis, sed innumeris criminibus; non solum parvis, sed et immensis; non dubiis, sed certis; non brevi accusatione, sed tam longa quam longa est vita ejus; non uno accusatore, sed tot quot sciunt delicta ejus. Nam ipse judex est districtus accusator meus, et ego sum manifestus peccator ejus. Omnes etiam spiritus boni et mali coram Deo accusant me cum eo: boni, quia Deo debent æquitatem; mali, quia meam servant iniquitatem: boni, quia testantur veritatem quam considerant; mali, quia quærunt pœnam meam quam desiderant. Ipsi quoque judicant in hoc meam nequitiam, quia me sciunt debere damnari secundum justitiam.

Heu! quot judices, quot accusatores super unum miserum! quam graves super imbecillem! quam districti super manifestum! Heu! quem habebit excusantem, qui Deum habet accusantem? Quis vel unus erit intercessor ejus, si omnes sunt accusatores et judices ejus? Sed et ego ipse, conscientia cogente, sum accusator et judex meus. Fateor enim me nimium deliquisse, et ideo gravem damnationem meruisse.

O ipsa etiam irrationalia et insensibilia, si non sum insensibilis, me confundunt. Intelligo enim coram omni creatura me debere erubescere, quia in illum peccavi qui tam potens est ut posset, et tam bonus ut vellet eam

facere. Confundor et a meipso, quia et ego factus sum ab ipso. Væ, unde tot et tanta mala irruunt, quæ sic miserum istum obruunt? Peccata mea mala, de vobis in me fluunt hæc omnia mala. Vos attrahitis accusatores, vos removetis excusatores, vos damnatorem adducitis; vos intercessorem excluditis, vos provocatis ultorem, vos avertitis indultorem, vos intellectum vestrum inducitis in timorem et confusionem, vos ab illo abscinditis spem et consolationem, vos in æternum interitum impellitis, vos auxilium omne repellitis. Et ut miserius sit quidquid misere facitis, hoc insuper ad cumulandam miseriam additis, ut cum vere res ita sit, sic mihi sit quasi non ita sit. Sic enim esse veritas ostendit, et tamen affectus non sentit. Sic ratio docet, et cor non dolet. Sic video quia est, et, heu! nequeo liquefieri totus in lacrymas, quia sic est. Si hoc possem, forsitan sperarem, sperando orarem, orando impetrarem. Cum vero sensus et dolor in me secundum ærumnas meas non sit, qualiter sperabo? Quomodo sine spe orabo? Quid sine oratione impetrabo?

Infelix homuncio, ad quid devenit oratio tua? quo evanuit spes et fiducia tua? Incœperam orare cum fiducia temeritatis, et occurrit desperatio ex intellectu veritatis, et deficit oratio ex desperatione alicujus erga me pietatis. Si enim quidquid est, juste contra me est, cujus pietas mecum est? Si omnia quæ sunt, recte mihi sunt adversa, cujus miseratio ad me erit conversa? Si Creator et creatura merito me despicit, cujus aspectus

me respicit? Miser peccator, si sic est, nihil tibi remanet, nisi a spe torpere, et ab oratione tacere, et sic semper in tua miseria jacere. Utique qui te sponte fecisti miserum, juste necesse est semper te esse miserum. Utique misera delicta, sic redditis vestra promissa. Dum attrahitis, dulcia promittitis; cum pertrahitis, possessum vestrum amaritudine perfunditis. Dum suadetis, ungitis; postquam persuadetis, usque ad mortem animæ pungitis. Dum vocatis in foveam vestram, quasi facilem reditum per pœnitentiæ dolorem monstratis; cum vero præcipitatis, præcipitatum obruitis, obrutum obcæcatis, obcæcatum obduratis, obdurato omnem exitum obturatis. Et sic miserum vestrum deceptum, captivatum, ligatum facitis desperare, tacere, et insensibilem, velut perditum Dei et oblitum Dei jacere, donec illum vendatis mercatoribus inferni, qui merces suas comportant in lacum mortis. Hoc totum de me fecistis, hæc omnia expertus sum, nisi quia nondum mercatoribus illis traditus sum. Quod tamen et ego exspecto misere timendo, et illi præstolantur maligne gaudendo.

Heu! quam malum est sic desperare, sic tacere, sic jacere! Et heu! quam vanum est sine spe clamare, sine spe conari! Deus, cujus bonitas non exhauritur, cujus misericordia non exinanitur, cujus scientia non deficit, cujus potestas quod vult efficit, unde potero respirare qui sic ob peccata mea cogor desperare? Nam etsi irascaris peccantibus, soles tamen, benigne Domine, dare consilium petentibus, doce me, Domine, unde debeam

sperare ut possim orare. Orare namque te volo; sed nec scio, propter ignorantiam meam, nec possum, propter duritiam meam, et prohibeor desperatione, propter iniquitatem meam. Quæro aliquid quod me excuset, et nihil est quod me non accuset, quæro qui oret pro me, et invenio quidquid est esse contra me. Quæro qui miseri misereatur, et omne quod est misero adversatur.

Jesu, bone Domine, cur de cœlo venisti? Quid in mundo fecisti? Ad quid te morti dedisti, nisi ut peccatores salvares? Sancte Paule, quid aliud mundum perambulando docuisti? Ad hanc fidem ipse et apostoli ejus, et tu maxime nos peccatores invitatis, hoc solum tutum refugium nobis monstratis. Quomodo ergo non sperabo, si hoc credo, et in hac fide peto? Aut quomodo me frustrabitur spes ista, si de qua nascitur, non me fallit fides ista? Jesu Deus, et tu apostole ejus, huic fidei peccator me vestro monitu credo, in hanc me jacto, imo jam olim jactavi. Hac inductui accessi vos oraturus. In hac peto, in hac quæro, in hac pulso, ut peccatori misereamini; tu parcendo, tu intercedendo; tu salvando, tu orando. Hac fide coram vobis me obvolvo, ut possim latere inquisitores et exactores peccatorum meorum, et tui, Deus, districti judicii percussionem. Hanc petit vestro consilio peccator absconsionem; obsecro, ne prodatur judicio vestro ad damnationem.

Sed heu! ecce occurrit et aliud grave malum. Sperabam me per fidem spem obtinere, et ecce video nec fidem me tenere. Putabam me in hac fide esse obvolutum, et

cognosco ab illa me exutum. Confidebam me in illa latitare, et sentio me ab illa exsulare ; fides enim *sine operibus mortua est ;* fides vero mortua, fides non est. Qui ergo fidem mortuam habet, fidem non habet. Væ! fecunditas malorum operum prohibebat me spem habere, et sterilitas bonorum operum prohibebat me spem habere, et sterilitas bonorum operum probat me fide carere. Væ male agenti ! væ bona negligenti ! Sicut enim necesse est in malis operibus Deo displicere, ita impossibile est sine fide, quæ bonis operibus nulla est, Deo placere.

Imo si justus ex fide vivit, qui fidem non habet, mortuus est. Sed si sterilis bonorum mortuus est, fertilis malorum quanto magis mortuus est ? Nam si arbor, quæ non facit fructum bonum, excidit ut arida, quæ facit fructum malum, utique eradicatur ut noxia. Mors hæc non carnis est, sed animæ. Quam magis, et quam pejus moritur qui hac morte moritur, quam qui carnis morte moritur ! Omnis enim humana caro mortua aliquando resurgit, sed non omnis anima mortua resurgit. Et magis perimit mors illa, quæ aufert vitam forsitan nunquam reversuram, quam quæ tollit vitam ex necessitate quandoque redituram. Et pejus moritur qui perdit vitam justitiæ, per quod perdit vitam beatam, quam qui amittit istam miseram vitam. Denique valde magis et miserius interit qui dimittit vitam, quæ servata et amissam corporis vitam meliorem restituit, et sine qua expedit nec natum esse, quam qui deserit illam,

sine qua nihil prohibet animam beatam esse. Hac misera vita vivo, et ab hac beata vita mortuus sum. In eo vivo quod de me vilius est; in eo mortuus sum quod melius est. Plus ergo mortuus sum quam vivus; et deterius mortuus sum quam carne moriturus sum. Non enim mors illa mala mihi erit, nisi quia ista jam præcedit.

Sancte Paule, veni ad te ut peccator reconciliandus, et ecce inventus sum coram te mortuus resuscitandus. Veni ut reus opus habens intercessore, et inventus sum male mortuus, indigens resuscitatore. Ut miser veni, et miserrimum me inveni. Accessi velut vivus accusatus, et ecce coram te sum mortuus damnatus. Nam etsi nondum sum traditus morti torquenti, jam tamen dimissus sum morti illam attrahenti. Nam licet nondum sim detrusus in carcerem tormentorum, tamen jam sum conclusus in fovea peccatorum. Quamvis enim non sum adhuc in inferno sepultus, jam sum tamen ut sepeliendus, delictis obvolutus. Hoc erat certe, quod orare nec poteram nec sciebam. Hoc erat vere, quia me omni rei exsecrabilem intelligebam, et velut insensibilis non dolebam. Intelligebam per naturæ rationalitatem, non sentiebam per mortis insensibilitatem. Vere mortuus eram, et mortuus veni, et ideo me mortuum inveni.

O Deus, quis orabit pro mortuo isto? Sancte Paule, tibi attuli eum; ne avertaris eum; ora pro eo. Domine, Elias et Elisæus, ut mortuos suscitarent, mortuis se junxerunt, et membra membris, viva mortuis coapta-

verunt. Domine, vivi mortuos attactos vivificaverunt, et mortui vivis nihil nisi gloriam intulerunt. Domine, tu quoque dicis teipsum omnia omnibus factum, ut omnes lucrifacias. Amice Dei, exempla aliorum me faciunt præsumere, dicta tua me hortantur confidere. Dicam ergo, Domine, dicam; Domine, Domine, descende ad mortuum istum, expande te super mortuum istum, fac te non mortuum, sed tanquam mortuum istum. Calefiat confotus tuæ compassionis attactu mortuus iste, revivat tuæ potestatis effectu mortuus iste, ut vivus glorificet Deum, et te mortuus iste. Domine, non es impotens hunc mortuum suscitare, quia teste Deo sufficit tibi gratia Dei. Nam si in terra degenti tibi suffecit, utique in cœlo manenti non defecit. Cur, Domine, diutius jacebit oblatus tibi mortuus sine vita, cum Deus testetur tuam potentiam, et tu testeris ipse tuam pietatem? Domine Deus, tu dicis Paulo: *Sufficit tibi gratia mea.* Sancte Paule, tu dicis nobis: *Omnibus omnia sum factus.* Et ecce verborum vestrorum effectum exspectat mortuus, hac spe vobis illatus. Vos dicitis, et mortuus audiens sperat. Vos promittitis, et mortuus orans exspectat. Vos dicitis, et a vobis est prolatum, obsecro, sentiam affectu quod mundus gaudet per vos esse propalatum. Si a vobis dictum non negatis, cur poscenti effectum denegatis? aut cui securius mortuus resuscitandus portatur, si a vobis oblatus, a vobis mortuus reportatur? Quo illum mittitis, si sic eum dimittitis? quo ibit, si a vobis abibit? O Deus, quis resuscitat, si Deus non resuscitat? A quo

speratur, si a Deo desperatur ? A quo amissa vita recipitur, nisi a quo prius accipitur ?

Sancte Paule, quis indigenti et dolenti pius erit, si ille, qui cum infirmantibus infirmari se promittit, durus erit ? Quis orare pro misero dignatur, si ille, qui se omnibus omnia factum publicat, dedignatur ? Aut quis vel auditur, si ille, cui gratia Dei sufficit, non exauditur ? An illi pietas vel potestas deficit, cui gratia Dei sufficit ? O vos ambo, quid vos movet, si hæc non movent ? Unde assumam, nisi de vobis, quod ad excitandam misericordiam vestram obtendam vobis ? Mortua anima quid obtendet de se, nisi quia peccatrix et misera est ? Pœnitens tamen et dolens erat. O si ille qui de cœlo venit vocare peccatores in pœnitentiam, et ille qui post eum ad hoc ipsum plus omnibus laboravit, si ideo contemnent pœnitentem animam quia peccatrix est ! Si ille qui de sinu Patris exivit portare dolores nostros, et ille, qui se cum infirmantibus dicit infirmari, si idcirco despiciunt dolentem, quia misera est ! Si ille, qui ut mortuas animas suscitaret, mortuum se fecit, et ille qui se omnibus omnia factum perhibet, si ob hoc rejiciunt orantem, quia mortua est ! Non ita Deus, non ita sit : absit ! non ita sit. Si ita est, periit compassio. Si sic est, mortua est miseratio.

Anima projecta et rejecta, cum peccasti projecta, cum supplicas rejecta, quo te convertes ? Converte te ad importunitatem. Importunum dolentem quærunt, pertinacem miserum volunt, incessantem lugentem amant.

Quære ergo adhuc in eis quod infatigabilis objicias ei. O sancte Paule, ubi est illa nominata nutrix fidelium, fovens filios suos? Quæ est illa affectuosa mater, quæ se ubique prædicat filios suos iterum parturire? Dulcis nutrix, dulcis mater, quos filios parturis aut nutris, nisi quos in fide Christi docens gignis et erudis? Aut quis Christianus post te doctrina tua non est in fide natus et confirmatus? Nam etsi benedicta fides ista ab aliis quoque apostolis nobis sit nata et nutrita, utique magis a te, quia plus omnibus in hoc laborasti et effecisti. Cum ergo illi sint nobis matres, tu magis nostra mater. Ergo, sancte Paule, filius tuus est mortuus iste. Mater, mortuus iste certe filius tuus est. Dulcis mater, recognosce filium ex confessione Christianitatis; recognoscat ille matrem ex dulcedine pietatis. Offer, mater, illi qui morte sua indebita revocavit reos suos a morte debita, offer illi filium tuum, ut revocet ei vitam perditam. Per baptismum enim eductus a morte, per sterilitatem et pravitatem reductus est in mortem. Mater famosi affectus, sentiat filius tuus viscera maternæ pietatis. Exhibe eum illi qui te resuscitavit, et viventem servavit. Ora eum pro filio tuo, quia servus ejus est; ora eum pro servo suo, quia filius tuus est.

Sed et tu, Jesu, bone Domine, nonne et tu mater? Annon es mater, qui tanquam gallina quæ congregat sub alas pullos suos? Vere, Domine, et tu mater. Nam quod alii parturierunt et pepererunt, a te acceperunt. Tu prius propter illos, et quos pepererunt, parturiendo

mortuus es, et moriendo peperisti. Nam nisi parturiisses, mortuus non esses; et nisi mortuus esses, non peperisses. Desiderio enim gignendi filios ad vitam, mortem gustasti, et moriens genuisti. Tu per te, illi jussi et adjuti a te. Tu ut auctor, illi ut ministri. Ergo tu, Domine Deus, magis mater. Ambo ergo matres. Nam etsi patres, tamen et matres. Vos enim effecistis, tu per te, tu per illum, ut nati ad mortem renasceremur ad vitam. Patres igitur estis per effectum, matres per affectum; patres per auctoritatem, matres per benignitatem; patres per tuitionem, matres per miserationem. Ergo et tu mater, etsi quantitate affectus impares, in qualitate tamen non dissimiles. Quamvis magnitudine benignitatis non coæquantes, voluntate tamen concordantes; licet plenitudine miserationis non convenientes, intentione tamen non disconvenientes. Cur taceam quæ dicitis? Ad quid celem quod proditis? Cur abscondo quod facitis? Matres vos divulgatis, filium me fateor. Gratias ago; filium me genuistis cum Christianum me fecistis; tu per teipsum, et tu per eumdem ipsum; tu per doctrinam a te factam, et tu per doctrinam tibi inspiratam; tu per gratiam a te mihi concessam, et tu per gratiam ab illo acceptam. Paule mater, et te ipse genuit. Pone ergo filium tuum mortuum ante pedes Christi matris tuæ, quia filius ejus est. Imo jacta illum in sinum pietatis ejus, quia plus ipse mater est. Ora ut resuscitet mortuum filium, non tam tuum, quam suum. Ora pro filio tuo quia mater es, ut vivificet filium suum, quia mater

est. Fac, mater animæ meæ, quod faceret mater carnis meæ. Utique si speraret, oraret quantum posset, nec cessaret donec impetraret si posset. Certe si vis, non potes desperare ; et si oras, potes impetrare. Insta ergo ut anima mortua, quam tu vivam peperisti, vitæ restituatur ; nec cesses donec tibi viva reddatur.

Tu quoque, anima mortua per teipsam, curre sub alas Jesu matris tuæ, et conquerere sub pennis ejus dolores tuos. Postula ut plagas tuas confoveat, et ut confotis vita redeat. Christe mater, qui congregas sub alas pullos tuos, mortuus hic pullus tuus subjicit se sub alas tuas. Nam lenitate tua exterriti confoventur, odore tuo desperantes reformantur. Calor tuus mortuos vivificat, attactus tuus peccatores justificat. Agnosce, mater, filium tuum mortuum, vel per signum crucis tuæ, vel per vocem confessionis tuæ. Refove pullum tuum, resuscita mortuum tuum, justifica peccatorem tuum. Exterritus tuus a te consoletur, a se desperans a te confortetur, et in integram et inseparabilem gratiam tuam per te reformetur. A te namque fluit consolatio miserorum, qui sis benedictus in sæcula sæculorum. Amen.

ORATIO

AD SANCTUM ANDRÆAM APOSTOLUM.

Sancte et pie Andræa, frater principis apostolorum, piissime apostolorum, mitissime sanctorum ; tu Joannis discipulus et sedulus auditor ; tu Agni peccata mundi tollentis promptus insecutor, et mansionis ipsius diligens

investigator ; tu Simonis germani tui et concivis vestri Philippi avidus ad Jesum deductor ; tu, inquam, crucis prædicator et amator, et magistri boni per eam pius imitator, ad pietatis tuæ januam sedet et clamat mendicans anima mea. Adhibe aurem miserationis, aperi januam pietatis, et admitte clamorem pauperis ad te confugientis : tu, cujus pietas tanta exstitit, ut ab universis pius Andræas cognomineris. Non est interventor qui pro me tibi suggerat ; non est qui indigentiæ meæ necessitatem coram te proferat. Ipsa itaque pietas tua pro me suggerat apud te, et te exorabilem reddat circa me. Si a te misera et miserabilis anima mea aversa fuerit, si a te misericordiæ panem non acceperit, ad quem ibit ? Quem exorabit ? Ab aliis exclusa confugit ad te, quem audierat prædicabilem immensa pietate. Fame consumpta prorsus deficiet, quia de longe veniens non habet quod manducet, nec aliquis est, qui illius misereatur, et aliquid boni sibi eroget. Quin etiam incidit in latrones, qui amore Dei et cunctis virtutibus eam spoliarunt, mortiferis etiam telis vitiorum convulneraverunt, relinquentes eam non dico semivivam sed pene omnino exstinctam. Veniat tandem tibi in mentem miseratio illa quam super tales exhibuit fons ille totius pietatis, a quo hausisti tantam pietatem. *Misereor*, inquit, *super turbam esurientem, quia jam triduo sustinent me, nec habent quod manducent*. Audisti, affuisti, interfuisti, quando miserans eos, de quinque panibus satiavit ad plenum plus quam quinque millia hominum. Continebis itaque vis-

cera pietatis tuæ super animam fame jam deficientem, panem misericordiæ a te exquirentem, et tandiu jam te sustinentem? An mihi soli impius eris? An quia nimium deliqui, ut mihi misericordia omnino denegetur, promerui? Certe misericordia et pietas non est necessaria, ubi non est miseria aut indigentia. Et quanto major perurget indigentia, tanto prædicabilior est misericordia. Quis ergo imitabitur magistrum pietatis in exsequendo præceptum pietatis, si tu non imitaris, qui præ cæteris pius prædicaris? Inquietaris importunitate mea? Sed quid agam? Si enim non clamavero, mors mihi est, quia deficiam et peribo. Si autem clamare non omisero, molestus tibi esse timeo. Doctor bone, edoce cor meum quid orare, et quomodo cum aliqua efficacia debeat te exorare.

Doctor bone, ab eo qui non vult mortem peccatoris, sed ut convertatur et vivat, edoctus, respice miserationis respectu in animam peccatricem, quæ converti ac reverti concupiscit ad suum Creatorem. In limo vitiorum demersa nititur et conatur exsurgere, sed non habens vires, quibus se valeat erigere, deficit jam miserabili lassitudine. Jam diu laborando clamat, et sustinet te. Defecerunt oculi illius dum sperat in Deum suum. Ubi itaque est pietas, ubi bonitas, ubi miseratio tua? Ne desperatione prorsus intereat, porrige manum petenti, erige, tene, sustine, donec ad eum quem sitit, ad quem desiderat, videlicet ad sui Creatoris misericordiam perveniat. Pastor ecclesiæ, admitte aberrantem ovem, quæ reverti cupit, ex-

plorat et implorat, ut mereatur admitti. Excludes introire volentem, quam redire nolentem revocares, et humeris impositam deportares? Si excluseris, sentiet summus pastor detrimentum gregis sui. Leo enim circuiens quærit quem devoret, a quo tu ipse forte devorari metuebas, quando pia et exorabili prece de cruce clamabas: *Non me permittas, Domine, famulum tuum diutius a te separari errantem, sicut ovem non habentem pastorem.* Audivit et exaudivit tunc clamorem tuum summus pastor, et protinus assumptum secum collocavit in cœlo. Audi itaque nunc clamorem perditæ ovis, quæ revertitur de longe, et deprecatur admitti. Exhibe ei eamdem miserationis opem quam tibi exhibuit pastor pius, cum eamdem subires necessitatem. Suscipe eam ad ovile redire volentem gregi suo, a quo aberraverat, sociari toto corde anhelantem. De illo quippe sauciato quem Samaritanus curavit, cum Dominus commemorasset, quid tandem subintulit? *Vade, et tu fac similiter.* Ecce coram te jacet sauciata et male laniata anima mea. Infunde oleum miserationis, adhibe suffragia tuæ interventionis, si aliquo modo queat evadere periculum æternæ mortis. Audiet te libenter supplicantem pro nobis, *qui proprio filio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum.* Tu quoque, anima mea, pecus morbidum, ovis perdita per temetipsam, recurre ad pastorem. Et quia per te non mereris admitti, roga Andræam pium, ut te admittat ad sinum suæ protectionis, ut ejus intercessione pius Salvator, qui *venit quærere* quod erraverat, et *salvum*

facere quod perierat, sanet morbidam, salvet perditam, et ad ovile reducat erroneam, et gregi societ, qui est benedictus in æternum. Amen. .

ORATIO

AD SANCTUM JOANNEM EVANGELISTAM.

Pro timore damnationis.

Sancte et benedicte Joannes, altissime Evangelistarum Dei, dilectissime apostolorum Dei; tu sic præcipue dilecte Deo inter tam præcipue dilectos ejus, ut supereminens dilectio tibi sit proprium signum inter eos; tu ille Joannes, cui familiare fuit recumbere supra illud gloriosum pectus Altissimi; tu, quem Deus substituit matri suæ filium pro se, cum corporaliter eam moriendo desereret: ad te, o beate tam amice et tam amate Dei, ad te exorandum accedit homuncio iste, reus Dei, ut per tam dilectum intercessorem vitet imminentem sibi iram Dei. Cogit namque, Domine, criminosum sua necessitas quærere interventorem, et ocurrit ei illa tua famosa familiaritas apud illum quem timet ultorem. Certus igitur, Domine, per eamdem familiaritatem de potestate tua, quoniam apud eum quod voles efficies, et sperans de pietate tua, quia miserum in angustiis ad te clamantem non despicies, ad te me converto, quamvis tepido, toto tamen affectu mentis meæ, et potentem illam tuam interventionem præsumo precari peccatrici animæ meæ, ut per te retrahatur a tormentis, ad quæ illam pertrahunt multimodæ iniquitates meæ. Sed heu me miserum!

quam contrarie promittunt mihi mea delicta ! Ecce enim dum conor confortari per tuam apud Deum familiaritatem, plus cogor per eamdem deterreri, propter meam contra Deum pravitatem. Etenim, o dilecte Dei, cum peccavi in dilectorem tuum, certus sum meruisse me odium quoque tuum.

O reatus immoderatus ! reatus contra Deum, qui non solum ipsum offendit, sed et illos qui intercedere possunt apud eum. Verum enim est quia criminosus Dei, digne odiosus est amicis Dei, nec solum amicis ejus, sed certe et sibimet, et omni creaturæ ejus. Peccata, peccata, quomodo plus horretis plus considerata ! Vos namque, vos unde abducitis, quo perducitis miserum homunculum, quem seducitis ? Unde cadit, quo præcipitatur infelix anima quæ vos sequitur ? Quid perdit, inquam, quid acquirit ærumnosa illa, quæ ab amore Dei, quem potuit tenere per innocentiam, detruditur in horrorem Dei et omnium creaturarum ejus per vestram malitiam ? Si ergo peccata sic universalem exsecrationem contrahunt illi, quem a Deo abstrahunt, ubi se abscondet, cui se ostendet homuncio, circumferens sarcinam peccatorum suorum, quam ipse deponere non potest, horrens et fetens vulneribus et ulceribus delictorum suorum, quæ ipse sanare non potest ? Talis accedit, dilecte Dei Joannes, talis accedit coram te anima mea, imo hæc est, hæc misera anima mea, quæ se amicam hujus sæculi faciens, et peccatorum numerositate se obruens, inimicam se Dei constituit. Heu ! nomen exsecrandum

omni rei, nomen inimici Dei! Heu! quam inique a me attractum, quam juste mihi imputatum! Angustiæ! Convincit me inimicum Dei rei veritas, et prohibet confiteri horroris immanitas. Angustiæ! Deum et omnia provocari ad ulciscendum et nihil mihi reservari inoffensum ad intercedendum. Mœrores, dolores, gemitus, rugitus, ubi adestis, si hic deestis? Ubi fervetis, si hic tepetis? Dirumpite torquendo compagem meam, consumite urendo interiora mea, tumultuamini in præcordiis meis, si qua forte misericordia respiciat miseriam meam. O vos misericordes amici Dei, miseremini tam indigenti, per illam misericordiam quam fecit vobis Deus. Succurrite, ne me obvolvat ira Dei cum inimicis ejus. Nolo, detestor, exsecror esse vel dici inimicus ejus; licet confitear me peccatorem ejus. Succurrite, vel aliquis.

Tu ille, discipule, quem diligebat Jesus, si agnoscis signum tuum, rogo te per hanc dilectionem ipsam, agnoscam in tanta necessitate auxilium tuum. Joannes, Joannes, si tu es discipulus ille quem diligebat Jesus, precor te per hoc ipsum, sim ego per te peccator ille, cui indulgeat Jesus. Si tibi gloriosum pectus illud fuit familiare reclinatorium, rogo sit idem mihi per te salutare propitiatorium. Fateor, Domine mi, dilecte Dei, quia tu juste quoque iratus es in Deum dilectorem tuum peccanti: sed certe solet Dominus per amicum pacari servo supplicanti. Ergo, o beate Joannes, qui tanta dilectione præditus es apud Deum, te obsecrat reus servus ejus, ut reconcilies eum. Non est, dilecte Dei, non est

contra dilectionem, si subvenis reo ejus, non defendendo, sed per intercessionem. Non obtendo iniquitatis meæ defensionem, nec opto defendentem si prodo confessionem, et quæro intervenientem. Amice Dei, ne deputes illum Dei vel tuum esse inimicum, qui, quantum potest, amando credit et confitetur Deum tuum esse amicum. Si credo, si confiteor, si volo amare tibi concessum tantum amorem Dei, rogo te per hanc tibi datam gratiam, averte a me mihi debitum odium Dei. Fac, Domine, propter ipsum amatorem tuum, fac quia sum opus ejus et servus et redemptus ejus, fac ergo propter eum apud eum, ne perdat quod fecit, ne perimat quod redemit. Fac, sicut vere diligis opus ejus et confessionem benedicti nominis ejus.

Jesu, cui inique peccavi; Domine, quem nequiter contempsi; omnipotens, cujus iram superbe irritavi, dilector Joannis beati apostoli tui, ad ipsum te fugit territus reus tuus, peccator tuus, offensor tuus, quantumcumque scelerosus, quantumcumque flagitiosus, obtendit nomen dilecti tui, inter se et imminentem sententiam justi judicii tui. Per illam beatam dilectionem, parce quærenti ejus tuitionem. Domine, per cujus nomen misereris peccatoris tui, si damnas orantem per nomen dilecti tui? Domine, sub quo tegmine protegitur, si sub nomine dilecti tui percutitur? Ubi est refugium, si sub dilecto tuo est periculum? Non sentiat, Domine, non sentiat odium tuum, qui fugit ad dilectum tuum. Domine, Domine, non plus valeat mea nequitia ad damna-

tionem, quam ejus gratia ad miserationem. Bone, bone, non plus possit odium mei ad perdendum opus, quod fecisti, quam ejus dilectio ad parcendum servo, quem redemisti.

Benignissime, qui nihil odisti eorum quæ fecisti, ecce quem fecisti et refecisti. Cur ergo damnabis, Domine, se accusantem, te invocantem, si non odisti aliquid eorum quæ fecisti? Fac ergo, bone Domine, propter illum, quem inter discipulos tuos familiarius dilexisti, ne sis mihi damnator, quia tu solus es salvator. Benedictus tu in secula. Amen.

ORATIO

AD EUMDEM APOSTOLUM.

Pro gemina Dei dilectione et proximi impetranda.

Sancte Joannes, tu ille Joannes unus de magnis apostolis Dei, de magnis principibus regni Dei; unus, inquam, ditissimorum dilectione qua diligit et diligitur Deus, et ditissimus eorum dilectione quos diligit Deus. Ecce, o opulente tam beatis divitiis, et dives tam beata opulentia, ecce ærumnosa sed christiana anima, pauper et inops harum divitiarum quibus sic opulenter abundas, esuriens accedit ad ostium clementiæ tuæ, suppliciter mendicans eleemosynam opulentiæ tuæ, quatenus ex eo quod tibi et multis sine diminutione sufficere potest, saltem illi tantum impertiaris unde ipsa vel vivere possit. Porrige igitur, dives amice Dei, porrige animæ pauperis servi dilectoris tui Dei, de illa opulenta cella mentis tuæ

hanc tibi parvam, mihi magnam; tibi facilem, mihi vitalem eleemosynam, ut Dominus meus, cui placuit ad multos ditandos te ditare, dignetur eam propter te vel ad vitam tuendam refocillare. Pauper certe est, Domine mi, dilecte Domini nostri, pauper est anima mea, quod cogor et erubesco confiteri, utriusque dilectionis Dei; quia valde infra quam debet, diligit Deum, et multo minus quam eget, diligitur a Deo. Equidem in uno fateor me valde injustum, in altero justum Deum; in utroque sentio me nimis miserum, justo judicio Dei. Non sum oblitus hoc dicens, o tu juste et misericors Deus: nec sum ingratus multimodis beneficiis tuæ erga me dilectionis ab initio creationis meæ; sed donec satietur utraque tua dilectione, semper se pauperem et egenam clamat esuriens anima mea.

Quippe hoc ipsum est de maximis, de gratissimis mihi tuis beneficiis, quia per suavem gustum tui hanc in me excitasti aviditatem, ut renuat consolari anima mea, nisi per ejus satietatem. Ad quam impetrandam quoniam non sufficit supplicatio minus dilecti peccatoris tui; ad eam impetrandam, invoco merita multum dilecti dilectoris tui. Ergo, tu bone dulcis, et dulcis bone, a quo est omne bonum, fac illum mihi et te illi, imo et te illum mihi exorabilem, ut per illum assequar hujus satietatis desideratum bonum. Scio, Domine, scio et fateor quia ego non sum dignus quem tu diligas; sed certe tu non es indignus quem ego diligam. Da ergo mihi, Domine, per ejus merita, unde tu es dignus, et

ero dignus, unde sum indignus. Sed oret pro me potius, quia ipse potest efficacius ille dilectus tuus, Domine Jesu. Oret ille pium pectus tuum, dulce reclinatorium suum pro me; et exaudi tu desiderium meum per illum propter te.

Sancte Joannes, dilecte Jesu Christi Domini mei, rogat te servus amici tui, ut propter nomen Domini sui dilectoris tui impetres illi mutuam dilectionem Dei, impetra ergo mihi quatenus sic diligar ab illo, ut et ego digne diligam illum. Certe namque, dilecte Dei, si ipse diligit nos propter te, misericordiam nobis impendis; et si nos diligamus illum per te, gratiam illi rependis. Certe, Domine, si illum convertis ad nos amandum, facis nos tibi tanti boni debitores; et si nos accendis ad illum amandum, facis te illi debiti redditorem. Certe beate, quantumcumque facias ut plures amet, nihil tibi minuis; et quanto facis ut plures illum ament, tanto plus illi retribuis. Fac ergo, Domine, hanc supplici tuo misericordiam, unde et me tibi tanti boni debitorem, et te Deo unius animæ facias redditorem. Fac, precor, Domine, fac ne renuas, unde nulli damnum eveniet, sed servo tuo salus, tibi gratia, et Deo gloria proveniet. Dilectissime discipule pietatis, cur negabis abundans egenti, potens poscenti quod nulli est noxium et tot bonis obnoxium! Si enim obsistant optanti peccata sua; cur non potius assistunt oranti merita tua? An peccata mea potentia sunt ad nocendum, et merita tua impotentia sunt ad subveniendum! Absit, Domine, ne cogar

sentire quod horreo dicere. Cur denique petenti negetur propter peccata sua, qui ea confitendo, nihil per sua merita quærit, sed per tua? Cur, inquam, cum potiora sint merita quæ ab eo obtenduntur, quam delicta quæ illi objiciuntur? Certus enim sum, Domine, quia si vis plus valet gratia tua apud Deum dilectorem tuum, quam ut, dimissis peccatis meis, me amando faciat amatorem suum.

Ergo, o beate Joannes, fac ut qui te diligit, me quoque diligat per illam charitatis latitudinem quam docuisti et habes; et qua nulli invides, sed commune vis esse bonum quo gaudes. Fac per vicem dilectionis quam illi debes, ut meam quoque dilectionem cum tua illi solvas, cui pro sola sua non solam tuam, sed multas debes. Quippe, beate Joannes, ipsa tua beatitudine es expertus, quia sicut nullus Deo prius quam debeat potest tribuere; sic nec plus quam debet, valet retribuere. Si ergo quotquot Deum amatorem tuum per te diligunt, non possunt compensari; precor, Domine, ne objicias illum qui in illis poscit connumerari. Accende amore ejus tepentem, et redde ferventem. Adjuva nitentem, exaudi orantem.

Jesu Domine, quem opto exauditorem; Joannes, quem postulo intercessorem, sic me cogit desiderium meum, ut cogere vos desideret cor meum; verum non invitos, sed spontaneos; non nolentes, sed volentes. Patimini igitur et parcite; et si quid excogitat cor meum, torquete ad amorem. Sustinete, inquam, me, quia amor amoris

Dei cogit me. Domine et Domine, credo, scio quia invicem vos diligitis. Sed unde hoc ipse experiar, si quod peto propter invicem, non conceditis? Jesu, unde tu mihi, aut ego cuiquam probo quia amas illum, si nec amari a te, nec vel amare te, das optanti mihi propter illum? Joannes, unde ego sentiam quia diligit te, si non mihi impetres ut diligat et me; aut quia tu illum, si non me adjuvas, ut et ego? Excusa excessum meum; amor Dei tuus compellit me sic loqui. Ergo, o tu Deus, et tu dilecte ejus, nolite vos diligere solis vobis beatis, sed et nobis miseris. Congaudemus vobis, compatimini nobis. Nolite vos soli confruendo claudere tantum bonum intra vos; sed et fluat aliquid super nos, quod diffusum intra nos impinguet et lætificet animas nostras.

Dilecte dilector Dei, Joannes, qui de te securus in illa mutuæ vestræ dilectionis beata plenitudine gloriaris, esto pauperi a te mutuam Dei dilectionem mendicanti tanto largior, quanto te sentis in majori ejus abundantia, et me vides in majori indigentia. Nosti quippe tu, Domine, nosti tu illum qui in epistola sua decrevit ne quis habens substantiam mundi, et videns fratrem necessitatem habere, claudat viscera sua ab eo. Quid ergo, Domine, si quis habens substantiam æternæ vitæ, viderit animam proximi necessitatem habere, claudet viscera sua ab eo? Misericors præceptor, si voluisti viscera substantiam mundi habentis non claudi necessitatem patienti, nonne multo magis meliorem substantiam habentis majorem necessitatem patienti? Ecce audio te de

laxandis visceribus præcipere, et video te substantiam diligendi Deum, et diligendi a Deo habere : et tu vides animam meam necessitatem habere. Ecce jubens et habens, et coram illo indigens, invicem sese aspiciunt. Si igitur, Domine, visio tua plus est pia, quam oratio mea devota; visio tua sit oratio mea. Non enim scripsisti : Si quis videns fratrem orare clauserit viscera sua; sed, si videns fratrem necessitatem habere.

Age ergo, Domine, vide necessitatem meam, imo ecce vides eam. Anima, anima mea, collige totum affectum tuum, et ingere te in aspectum ejus; inclama, ingemina intimo affectu in conspectu ejus : *Vides me.* Alterna ibidem, et importune repete : *Vides me;* et : *Vide me :* Joannes, certe vides, vides me. Ergo vide me, Domine; vides me noscendo, vide me miserando. Vides et scis, vide ut sciam. Vides et scis necessitatem meam, vide ut sciam pietatem tuam. Vide, vide me, quia vides me. Olim scio; jam nunc sentiam quia vides me. Scio, sentiam. O quid audit intellectus meus objici mihi ! Concedo, Domine, quia fratri jussisti laxanda viscera. Sed utrum sim frater aut proximus, nec audeo asserere quod opto, nec volo concedere quod mihi non expedit. Jesu magister ejus, aspice nos, Domine, ante rivum anxiatur siti anima mea; sed non est quod bibat, nisi fluat de fonte. Fons misericordiæ, fluat a te in illum ut bibam de te in illo. Bone, responde pro me. Ad fontem recurro; ultra nequeo. Ne pereat ad fontem vivum anima siccitate; ne obturetur haustus

arenti. Audiat satiatus tuus sententiam tuam, et hauriat de illo sitiens tuus clementiam tuam. Dic illi: Joannes, *quid tibi videtur proximus illi fuisse, qui incidit in latrones.* Responde, beate Joannes, quid genus humanum respondet de Samaritano suo, gratias illi agens: Responde, *qui fecit misericordiam in illum.* Age, bone Jesu; incepisti adjuvare orationem meam, jam *in manus tuas commendo* eam; tu, sicut perfecte bonus es, perfice eam. Dic, precor, Joanni dilecto tuo, et propone me illi servum tuum. *Vade et tu fac similiter.*

Spera et gaude, gaude et dirige, anima mea. Ipse quem tu dubitando desiderabas exauditorem, ipse tibi parat intercessorem. Mendicando obsecrabas per alium quia per te ad ipsum non confidebas; et ecce accurrit ille, et peroravit ubi tu deficiebas. O bonitas, o pietas, o amator! Ecce quantum tibi ostendit, quia te diligit; et quantum te accendit, ut illum diligas. Insta ergo, et spera, non de te, sed de illo; quia exaudiet desiderium tuum, qui sic consummat orationem tuam. *Cor meum, et caro mea,* exsultate in illum, et diligite illum, *et omnia quæ intra me sunt,* benedicite illum. Amen.

ORATIO

AD SANCTUM STEPHANUM.

Sancte Stephane, beate Stephane, benigne Stephane, fortis miles Dei, primus in beato agmine martyrum Dei, potens princeps, unus de magnis principibus cœli; didici, Domine, et credidi, et gaudens amplector quod

adhuc in terris positus tanta sanctitatis luce splenduisti, ut venerabilis vultus tuus angelica dignitate fulgeret; quod tanta cordis munditia nituisti, ut beati oculi tui Deum in gloria sua viderent; quod tanta charitatis pietate arsisti, ut pium os tuum pie pro impiis te perimentibus oraret. Sic fuit, bone Stephane, sic fuit. Sic gaudeo fuisse; et sic gaudeo, lætor, et exsulto me cognovisse. Quippe metuens justi judicis districtam sententiam, metuens, inquam, ego peccator et reus, meritam pœnam, opus habeo adjutore, et dulce et tutum habeo te mittere intercessorem, ut places mihi omnipotentem amicum tuum, Dominum et creatorem meum et tuum. Scio enim, Domine, et certus sum ex magnis meritis tuis quia potes; confido ex copiosa charitate quia voles; spero ex immensa misericordia judicis quia non negabit. Anxius itaque et tremens refugit ad te male conscius sibi peccator.

Vide ergo, pie Stephane, angustiam meam, et dilata super eam charitatem tuam. Ecce enim astat reus ante tremendum judicem. Accusatur multis et magnis offensis. Convincitur teste propria conscientia, et testibus oculis ipsius judicis. Bona non egit, quæ male actis compenset. Nullum familiarem judicis aliquo præterito obsequio meruit intercessorem, omnes offendendo meruit accusatores. Judex terribiliter districtus, intolerabiliter severus, immoderate offensus, vehementer iratus. Sententia ejus semel prolata immutabilis, carcer irremeabilis apertus. In carcere tormenta immania disposita,

tortores parati, ut, data sententia, damnatum ad tormenta rapiant. Tormenta sine fine, sine intervallo, tortores horribiles, qui nusquam lassescunt, qui nunquam miserentur. Timor reum turbat, cogitationes increpant, fugere non licet. Sic stat suspensus ad gravissimam sententiam. Ecce miserum in angusto periculo, in periculosa angustia. Ecce hominem indigentem festino auxilio. Ubi nunc est? Nunc subveniat, qui sub pressura lapidum misertus est se lapidantium. Nunc oret pro eo, qui apud eumdem judicem exstitit pro suis homicidis orator. Stephane, Stephane, et vere Stephane, quia vere coronate. Stephane, inquam, Stephane, en locus pietatis, en tempus misericordiæ, en utique occasio exhibendæ charitatis. In hoc namque periculo consisto incessanter, nisi quia non semper hoc cogito; et tunc miserior et miserabilior, cum oblivisci possum. Semper enim videt me Deus, et peccata mea; semper minatur districta justitia ejus peccatrici animæ meæ. Semper infernus apertus, et tormenta ejus parata, semper invisibiles insidiatores parati, ut illuc rapiant miseram animam.

Sic sum positus, cum vigilo; sic sum cum dormio, sic sum cum rideo; sic sum cum jocor; sic sum cum superbio, cum detraho; sic sum, cum irascor, cum me vindico; sic sum cum delicias corporis miserabiliter amplector. Denique sic sum semper et ubique. Accelera ergo, pie, precor, accelera antequam damner, antequam me rapiant tortores, hostes humani generis, priusquam

me absorbeat carcer infernalis, priusquam me consumant tormenta gehennæ.

Sed o vos, o vos, peccata mea, magna estis nimis, multa estis nimis, ut merito negetur animæ meæ venia vestra. Scio : etiam certe, ita est, confiteor, ita est. Sed quanto gravior mea infelicitas, quanto angustior mea necessitas; tanto mirabilior erit pietas indultoris, tanto major apparebit apud indultorem gratia intercessoris. Scio satis, Domine, dilecte Dei Stephane, quia cum Deum offendi, te quoque et omnes sanctos ejus offendi. Verum tanta est necessitas mea, ut cogat me poscere subsidium etiam ab iis a quibus merui supplicium. Et tantum repleti estis tu et alii sancti illo copioso, illo inæstimabili fonte pietatis, ut delectet vos etiam eos pie liberare, quos juste potestis damnare. Magna sunt, magne Stephane, magna sunt merita tua, ut sufficere possint tibi et mihi; et si prosunt mihi, nihil tibi minuetur. Ecce coram Deo, et coram te, beate Stephane, sunt cuncta peccata mea, quæ territant, quæ sollicitant, quæ gravant animam meam. Dic ergo, o pie, piissimo et dilectissimo dilectori tuo, dic, *Domine, ne statuas* illi hæc peccata. Dic, inquam, pro egeno tibi supplicante, quod dixisti pro populo te trucidante. Dicat tantum pia charitas tua; et certus sum quia remittet benignissimus Deus cuncta mala mea. Ipse enim est misericors et Creator meus, ego miser et opus ejus, tu dilectus amicus ejus qui est benedictus in sæcula. Amen.

ORATIO

AD SANCTUM LAURENTIUM.

Beatissime martyr ac ferventissime Salvatoris dilector, veræ felicitatis laurea redimite Laurenti, tu illud pretiosum vas domus Dei, tu ille fidelis dispensator thesauri cœlestis, et benignissime pauperum Christi provisor, te invoco in auxilium mihi desideranti deprecari faciem Dei, sed pro peccatorum magnitudine ad eum faciem levare non audenti. Age ergo, testis fortissime potentiæ Christi, ostende in me benevolentiam tuam, et attende necessitatem meam, et defer illi orationem meam. Evacua pia intercessione peccata mea, extirpa misericordi subventione mea vitia, ut ab ipsis eruta, charitatem illam, qua in Christi desiderium totus feliciter exarsisti, quoquo modo in se accendere valeat anima mea. Ob hoc, pretiosissime Domine, ad te potissimum accedo, quia charitatis hujus in te mirabilem flammam considero. Quis enim cogitare, quæ mens æstimare, quis intellectus capere sufficiat quo ardore, quo æstus sancti affectu, ejus amorem in corde tuo fixum tenebas; imo cor tuum amori ejus infixeras, quando sic interius illius dulcedine replebaris, ut flammas exterius te prementes parvi penderes? Ingredere, anima mea, interiora spiritualis intuitus, et penetra, si potes, secretum beati pectoris, tam igniti dilectoris Domini tui, et considera quam nectareo divinæ vinculo charitatis felix mens ejus fuit colligata; cum carnem exterius crudele torreret incendium, et af-

fectus interior exsultando laudes dirigeret in cœlum. Attende, inquam, et admirare, mirare et gaude, gaude et ama, ama et lauda; quantumcumque enim te ad considerandum intenderis, longe tuum superat intellectum dulcedo illa qua ipse jucundabatur per affectum, et beatificabatur per effectum. Ad hoc tamen inde cogitando proficis, ut ea satiari esurias, et quandiu satietas abest, ejus esuriem patiaris. Quia nimirum quo plus esurie afficieris, eo abundantius percepta satietate gaudebis. Non ergo cesses clamare, non erubescas mendicare ad januam hujus divitis thesaurarii, cujus imploras auxilium; suppliciter orans ut sicut thesauros Ecclesiæ tanquam fidelis et prudens dispensator pauperibus distribuit; sic de thesauro charitatis tantum tibi saltem distillet, quo in dies desiderio ejus magis famelicus fias, et illius satietatem semper desideres.

Ad te igitur, potentissime et pretiosissime Salvatoris mundi testis Laurenti, ad tuæ pietatis januam clamat hic famelicus, hic esuriens pauper; non ut ejus famem evacues, sed ut qualicumque charitatis gustu refocillatam magis accendas, quantulamcumque stillam dulcedinis ejus sitienti animæ meæ infundendo, sitim illius in me augeas; ut onerosa mihi sit omnis dulcedo, quæ illius ex fonte non manat; si tamen dulcedo recte dicenda est, quæ de illa saporem non habet. Non itaque, benignissime Domine, licet nimis tepidam famem cordis mei, quam hac esurie patitur, satietas aliqua mundanæ voluptatis evacuet: non ejus sitim delectatio quælibet car-

nalis exstinguat; sed in mente tui humilis dilectoris in dies excrescat. Sit anima mea hujus avida famis, ad omnia terrena fastidiosa, ut ab iis deficiens, in illam proficiens, per spiritualem esuriem ad beatam perveniat satietatem, qua ipse insignibus dives meritis satiari et beatificari meruisti. Adeant alii pauperes januas divitum, ut terrenis epulis satiati corporeæ famis expellant incommoda; ego ad tuæ pietatis januas pulso, ut satietatem terrenæ delectationis evadere, et famem supernæ dulcedinis indeficientem merear obtinere. Hanc esurire, hanc sitire, ad hanc gemere, huic suspirare inardesco.

Consule mihi, martyr gloriosissime. Ecce indiscreta fortasse verbositas dicit: *Satis oratum est*, et affectus desiderii clamat: *Adhuc ardentius orationi insiste*. Itane, dulcissime Domine et ferventissime Christi amator, sese habet non ficta orandi devotio, ut orationi quo plus intendit, plus accendatur? Siccine in spiritu et veritate orantes incomparabilis attrahit odor charitatis, ut dum oratio ad terminum dicitur, diutius orare delectet? Ita plane. Beata mens illa, quam tale veraciter inflammat incendium. Sed ut jam mea qualiscumque claudatur oratio, deprecor te, beatissime martyr et præcipua columna Ecclesiæ Dei Laurenti, qui feliciter a benignissimo Jesu audire meruisti, *veni desiderator bone; suscipient te angeli mei, quoniam assatus non negasti me, probatus confessus es me*: te, inquam, deprecor, subleva tuis sublimibus et potentissimis meritis orationem meam, quatenus quod summe desidero (videlicet ut a me extir-

petur omnis iniquitas, et vera usque in finem in me proficiat charitas), te interveniente, et bono Domino Jesu favente, merear obtinere, præstante eodem Domino et Redemptore nostro, qui est cum Patre et Spiritu Sancto vita et regnum in æterna sæcula. Amen.

ORATIO

AD SANCTUM MARTINUM.

Pro homine in abysso peccatorum existente.

Peccator homuncule, tu multum indigens, tu qui nimis Deum contristasti, excita mentem tuam, intende in necessitatem tuam, et invoca misericordiam super miseriam tuam. Anima mea, evigila; misera mea, expergiscere, scelerata mea, clama ad Deum iratum tuum, si forte mitiget super te vultum suum. Sed altissimus est, et infimus sum. Quomodo attinget vox mea ad illum? Levabo super me animam meam, ut intendat in eum qui est super eam si forte vocatus audiat eam. Sed utique justissimus est, et nimis iniquus sum. Quomodo audiet clamorem meum? Intrabo intra meipsum, excludam omnia, præter illum et meipsum; et effundam animam meam et quæ intra me sunt ante ipsum. Excitabo ut dolens et dolendus affectum meum; expandam ærumnas meas ante eum, si forte illa sua magna pietas moveat eum. Sed nimis immensa, nimis infinita sunt delicta mea; non sufficit sine intercessore, nec susceptibilis est oratio mea.

Rogabo aliquem de illis magnis familiaribus Dei, si

forte illum audiat pro me Deus. Vocabo Martinum illum magnum confessorem, cujus nomen glorificatum est per orbem. Martine; o si et ipse me audies; tu ille magne Martine. Sed si Deus me despicit; quis me respicit? Si Deus faciem suam a me avertit, quis suam ad me convertit? Aut si Deus odit me, quem audit pro me? Misericors et miserator Deus, an sic detestaris ad te revertentem, ut pati non possis misereri ejus ullum tibi adhærentem? Aut tantum exsecraris unum dolentem tuum, ut propter eum non audias ullum amicum tuum? Tu, inquam, *qui benignus et misericors præstabilis super* malitiam vocaris, an ita exardescis in peccatorem pœnitentem, ut quod es obliviscaris? Propter temetipsum aut audi me, aut concede aliquem audire me, quem audias pro me. Domine, si contines a peccatore auditum tuum, quia justus es; vel ne prohibeas alienum auditum a misero supplicante, quia pius es. Benigne, plus es clemens quam possum cogitare, non minus hoc sentiam quam præsumo sperare. Tantum confidit, Domine, de tua pietate creatus et recreatus a te servus tuus; ut te petere præsumat intercessorem reus tuus. Nullus enim me respiciet, nisi te jubente; nullus mihi proderit, nisi te annuente. Et tamen spero ut quod mihi propter peccata mea negas, propter alicujus familiaris tui merita concedas. Bone, ne te ultorem exhibeas, a quo peto interventorem; si non das pro pane lapidem, pro pisce serpentem, pro ovo scorpionem. Da ergo, Domine, mihi intercessorem Martinum illum magnum confessorem,

cujus per totum mundum beatum glorificasti nomen.

Sancte Martine, per illum te precor, qui totum mundum venerari facit nomen tuum, ne deneges indigenti et supplicanti auxilium tuum. Cur es, Domine, per orbem ab omnibus vocatus, nisi ut omnium rogantium sis advocatus? Ad quid sonat in ore omnium : *Dominus meus sanctus Martinus; Dominus meus sanctus Martinus*, nisi ut dicere possint : *Adjutor meus sanctus Martinus; adjutor meus sanctus Martinus?* Ut quid est ubique nomen tuum diffusum, nisi ut mundo per hoc sit aliquod magnum bonum infusum? Fama tua vocat me ad te, miracula tua mittunt me ad intercessionem tuam, opera tua trahunt me ad auxilium tuum. Sed quare narrem miracula tua, cum major sit potentia tua? Ut quid retractem opera tua, cum superemineat apud Deum gratia tua? Cur recitem subventiones, quas multis impendisti, cum meliora sint spiritualia quæ potes, quam corporalia quæ in cœlo habitans facis, et in terra peregrinans fecisti? Non enim ista solum potes, et illa non potes. Non, inquam, in his solis es potens quæ ad nihilum deveniunt, et in illis impotens, quæ ad æternitatem proveniunt. Nempe non ad hæc tantummodo facienda sic profecisti. Non ad ista solummodo tribuenda tantum ascendisti. Spiritualia impartire, quibus gloriaris; æternis lætifica, quibus lætaris; cœlestia infunde, in quibus conversaris. Illorum per te sentiamus indigentes exundantiam, quorum perpetuam plenus suscipis inundantiam.

O bonorum tuorum inundantia, et malorum meorum abundantia! Quanta est eorum distantia? quam vehementer illa te facit felicem; quam nimis ista me infelicem? Illa ex plenitudine Dei descendit; ista ex indigentia mea ascendit. Illa fluit ex Dei copia, ista surgit ex mea inopia. O si illius inundantiæ exundantia inundabit, ut diluat malorum meorum abundantiam! O si plenitudo illius satietatis replebit vacuitatem meæ egestatis! Non dubito, Domine, te hoc mihi impetrare, si tantum velis pro me judicem meum dilectum dilectorem tuum exorare. Ne exspectes, Domine, ad exaudiendum meam importunitatem; quia tu scis ad orandum diu meam imbecillitatem. Velox enim sum ad deficiendum; sed esto tu velocior ad subveniendum. Certe si cor meum contritum fuerit, si viscera mea commota fuerint, si liquefacta fuerit anima mea, si rivi diu fluxerint ab oculis meis; tunc sperabo quia Martinus adest precibus meis. Concute ergo, Domine sancte Martine, concute spiritum meum, excita cor meum, commove mentem meam ad affectum secundum necessitatem suam, ut sentiam miserationis tuæ effectum secundum potentiam tuam.

Sed heu! quanto tempore languet mens mea, quanto stupore induratum est cor meum, quanto torpore obruitur anima mea? Sancte Martine, quid est quod sic me impedit? Quid est quod cervicem meam sic premit? Unde sic tenebratur intuitus meus? Unde sic clauditur circuitus meus? Vult, Domine, vult ad Deum et ad te anima erigere faciem suam, et plumbeo pondere cur-

vata gravatur. Cupit in vos dirigere intuitum suum, et caliginosis tenebris obscuratur. Conatur se expedire, et ferreis catenis astringitur. Tentat exire, et æneo carcere clauditur. Quid sunt ista, Deus, quid sunt ista, quæ sic animam meam obtenebrant et gravant, claudunt et ligant? Forsan quæ sunt peccata mea; imo vero hæc sunt peccata mea. Certe hæc sunt. Affectus carnalis infatuavit in me saporem spiritualium; intentio infimorum incurvavit animam meam ab intuitu supernorum; amor terrestrium exstinxit in me delectationem cœlestium; usu vitiorum evanuit in me sensus verborum bonorum. Ab illis bonis sum elongatus, in his malis occupatus, seclusus ab illis, inclusus in istis; ab illis devolutus, in istis obvolutus. Hinc est ille carcer et vincula. Hinc sunt illæ tenebræ et pondera.

Peccata mea, cui servatis in his vinculis et hoc carcere, sub his tenebris et hoc pondere? Cui nisi districto judici, et tortoribus vestris, et tormentis æternis? Cui, nisi carceri inferni, et vinculis sempiternis? Cui, nisi caligini perpetuæ noctis, et ponderi indesinentis mortis? Certe his malis me servatis, ad hæc mala me trahitis. Certe in his ero obvolutus, si prius a vobis non fuero solutus. Vere horum illiberabilis servus ero, si liber a vobis prius non fuero. Utique prope est dies illa, prope, inquam, est et incognita. Subito venit, et forsitan hodie erit.

Delicta mea, an eratis tam noxia futura, cum animam meam vestra dulcedine potabatis, cum cor meum ves-

tra voluptate ungebatis? Cur hæc me celabatis? Cur me tradebatis? Imo non vos me tradidistis, sed ego me tradidi, qui vobis credidi. Non vos me decepistis; sed ego me decepi, qui vos intra me suscepi. O inaudita insania! Sciebam in vobis non esse fidem, et tamen habui vobis fidem. Imo non habui fidem, nec credidi vobis; sed quodam horribili modo videns, cæcus commisi me vobis. Videns eram, quia vos cognoscebam, et quæ mala vos sequantur, sciebam; cæcus eram, quia non a notis cavebam. Heu peccatum, nomen horrendum, res detestabilis, nulli malo comparabilis! Cæcus non videt foveam, in quam cadit; insanus putat se debere facere quod facit: qui autem sponte peccat, videns et sciens præcipitio se tradit. Mors et tormenta quælibet, tormenta tantum sunt; nec in se fœda sunt, quia ordinata sunt. Peccatum in se habet suam fœditatem, et secum trahit æternam infelicitatem. Melius ergo erat eligere tormentum æternum quod per se fœditatem æternam non trahit, quam peccatum quod cum fœditate sua dolores æternos jungit. Et certe, o miser homo, ipsa sola plus tibi vitanda erat peccati fœditas, quam quælibet tormentorum immanitas. Quippe in peccando fœdissima perversitate præposuisti te Deo creatori tuo, quo nihil injustius: in tolerantia tormentorum ordine pulcherrimo subjiceret se factura suo factori, quo nihil est justius.

O homo, quo evanuit humanitas tua? Didiceras quoniam *qui facit peccatum, servus est peccati;* et ut tanti mali servus esses, peccatum fecisti. Sciebas quia *spiritus*

es vadens et non rediens; et in peccati abyssum irremeabilem et sine fundo te jecisti. Vere abyssus sunt peccata mea, quia incomprehensibilia sunt pondere et profunditate; et inæstimabilia sunt numero et immensitate. Quæ abyssus irremeabilis est, quia nullus inde redit, nisi per gratiam retrahatur; et sine fundo, quia qui sponte peccat, merito in infinitum cadit, si non per misericordiam retineatur. *O abyssus abyssum invocat* peccata mea! Tormenta quoque, quibus me servatis, abyssus sunt; quia infinita et omnino incomprehensibilia sunt. Væ, carcer et vincula, tenebræ et pondera peccatorum terrebant me; sed mali nulli malo comparabilis servus factus sum: et sic in abyssum mersus sum, et cum hac dolenda servitute, et abysso, in alteram abyssum sepelientibus sum. Væ super væ; timor super timorem; dolor super dolorem. Ecce tertia abyssus, et ipsa nimis terribilis: *Judicia Dei abyssus multa;* forsan *in voce* harum *cataractarum abyssus* mea *abyssum invocat.* Cataractæ occultæ sunt, judicia Dei occulta sunt: abyssus igitur abyssum in voce cataractarum Dei invocat, quia peccatorum abyssus tormentorum abyssum meretur, quod judicia Dei pronuntiant. Si peccata mea non essent abyssus, timenda tamen multum erat judiciorum Dei abyssus multa; quoniam supra humanum sensum sunt occulta.

Nunc ergo judicia Dei abyssus, peccata mea abyssus, debita mihi tormenta abyssus, abyssus judiciorum os super me, abyssus inferni subtus me, abyssus peccato-

rum in qua sum, et ipsa intra me. Illam quæ supra imminet timeo, ne in me irruat, et me cum abysso mea in illam, quæ subtus patet, obruat, ubi tormenta nunquam peccata delebunt; sed peccata semper tormenta tenebunt.

Miser, cui peccavi? quo deveni? quo abii a Deo? Ubi perditus sum ab eo? quis me in abysso inter abyssos quæret? Aut perditum Dei quis inveniet? Aut quis extra abyssum peccatorum audit clamantem de profundo eorum? Sed, o tu Domine, qui intueris abyssos *quo* ivi *a spiritu tuo, et quo* fugi *a facie tua*? Certe non ubi adhuc sum, abes; quia *et si descendero in infernum, ades.* Et si ego nequiter fugi te, et in abysso mea damnabiliter abscondi me; ubi quoque vides me. Quis enim, nisi tu, ad pœnitendum movet animam meam? Aut tu quomodo moves eam, si in abysso sua non vides eam? Bone Domine, tu pulsasti et excitasti eam in abysso delictorum suorum, velut in lecto dormientem. Tu concussisti torpentem, tu sollicitasti negligentem, tu fecisti pœnitentem unde jucundabatur, et dolentem unde delectabatur. Tu, ut peteret intercessorem, consuluisti; tu illi eum exhibuisti. Bone Deus, omnia hæc fecisti in abysso; et non audis clamantem de abysso? Hæc præveniendo fugitivo tuo fecisti; et non subsequeris ad te reverti volentem, ut perficias quod incœpisti?

Bone Domine, gratias tibi. Vere quæsivisti in abysso perditum tuum: et invenisti, quem ita de peccatis suis exterruisti. Per merita sancti Martini dilecti tui, reduc

de abysso peccatorum, quem quæsitum invenisti perditum tuum; ne perdas amplius inventum tuum, ne in abysso inferni, ubi nullum invenis, perdas quæsitum et inventum servum tuum. Audio, Domine, quia jubes me redire, sed miserabiliter ligatus, et nimio pondere gravatus non possum exire.

Sed, o sancte Martine, cur ergo per merita tua oro Deum : cum te melius hoc possis, qui es ante eum? Precor te, Domine, per nomen ejus, ne avertaris quem ipse jam respexit, quamvis reum servum ejus; adesto mihi, rogo, apud Deum, non ut defendas me, sed ut ores pro me. Peccata enim mea coram eo non defendo, sed ostendo; non excuso, sed accuso. Ego sum reus, ego ipse sum sub illo et pro illo accusator meus.

Non accuset me, qui fecit me : solus suffeci ad peccandum, solus sufficiam ad accusandum : denique si judex est ad judicandum reum suum, est et Dominus ad tuendum servum suum; est et Creator ad servandum opus suum; est Deus ad salvandum credentem et baptizatum suum. Aut quomodo judicabit peccatorem, ut contemnentem, qui se de peccatis miserum cognoscit et fatetur pœnitentem? Aut quomodo damnabit ut adversarium peccatorem, qui se peccasse dolet, et fugit ad tam amicum ejus intercessorem? Deus, in te pono spem meam. Sancte Martine, tibi committo orationem meam. Super ambos jacto curam meam : imo vobis jacto animam meam, hoc est, quod a me magis exigitis, tu jubendo, tu consulendo. Suscipite eam vobis jactatam, habete eam vobis

prostratam. Reducite eam de abysso peccatorum : quam quæsitam invenistis perditam, ne perdatis inventam. Custodite eam, cum dormio; servate eam, cum aliud facio ; videte eam, cum aliud cogito : tu per concessionem, tu per intercessionem, tu propter merita tui tam dilecti confessoris, tu propter nomen tui et mei Creatoris, qui es benedictus in sæcula. Amen.

ORATIO

AD SANCTUM BENEDICTUM.

Sancte et beate Benedicte, quem tam opulenta benedictione virtutum superna gratia ditavit, ut non solum te ad desideratam gloriam, ad beatam requiem, ad cœlestem sedem sublimaret; sed et alios innumerabiles ad eamdem beatitudinem tua admirabilis vita attraheret, dulcis admonitio incitaret, suavis doctrina instrueret, miracula provocarent : ad te, inquam, Benedicte Dei, quem benedictione tam larga benedixit Deus, ad te confugiens angustiosa anima mea tibi se prosternit quam humili mente potest; tibi fundit preces quanto affectu potest. Tuum auxílium implorat quanto desiderio potest. Nimis enim est immanis et intolerabilis ejus necessitas : vitam namque sanctæ conversationis, quam promisi, nomine et habitu monachi profiteor; sed ab hac vita longe exsulando, mentiri Deo et Angelis et hominibus ipsa mea conscientia convincor. Adesto, pie Pater, adesto supplicanti. Rogo ne abhorreas tam mendosum et tam

mendacem; sed attende confidentem, et plus quam merear, miserare dolentem.

Utique, o præclare dux inter magnos duces exercituum Christi, tuo me addixi ducatui, quamvis imbecillem militem. Tuo me subdidi magisterio, licet ignavum discipulum. Secundum tuam regulam devovi me vivere, quamquam carnalem monachum. Perversum namque cor meum ad ploranda perpetrata peccata lapideum est et aridum; ad resistendum vero instantibus est molle et luteum. Depravata mens meà, ad inutilia et noxia perpetranda velox est et infatigabilis; ad vel cogitanda salubria, fastidiosa et immobilis. Obcæcata et distorta anima mea ad præcipitandum et volutandum se in vitiis facilis et prompta; ad saltem reminiscendum virtutes, difficilis et pigra. Longum est nimis, charissime Pater, commemorare singula. Nimis, inquam, longum est enumerare gastrimargiam, somnolentiam, levitatem, impatientiam, cenodoxiam, detractionem, inobedientiam, et cætera vitia, quibus facta est infelix anima mea quotidianum ludibrium, quæ modo sibi vicissim trahunt et distrahunt ad illudendum hunc ærumnosum, et quasi pannosum homunculum; modo eidem cum turba insultant conculcando, et conculcant insultando. Ecce, beate Benedicte, quam strenue pugnat hic miles Christi sub tuo ducatu; ecce quam efficaciter proficit hic tuus discipulus in tua schola; ecce bonum monachum, qui sic mortificatis vitiis, et voluptatibus carnis, sic fervet et vivit solis virtutibus: imo cui sic turba domina-

tur vitiorum, premit moles peccatorum. Proh pudor! O impudens monache, qua fronte audes dici miles Christi, discipulus sancti Benedicti; false professor, qua impudentia potes pati videri in te tonsuram et vestem professionis, cujus non habes vitam? Heu dolor! O angustiæ, quæ mihi sunt undique! Si enim summum regem meum, et bonum magistrum meum, et professionem factam nego, mors mihi est; si autem eorum militem, et discipulum, et monachum me profiteor, cum vita me arguat mendacii, judicium mihi est. Anxiare in me spiritus meus, turbare in me cor meum. Erumpe et clama, anima mea: Jesu, bone Domine, *vide humilitatem meam, et laborem meum, et dimitte universa delicta mea. Adjutor meus esto, ne derelinquas me, neque despicias me*, sed *doce* et *adjuva me facere voluntatem tuam* ut vita mea testetur quod cor et os libenter confitentur.

Intende voci orationis meæ, rex meus, et Deus meus, per merita et intercessionem pii Benedicti, dilecti tui, ducis mei et magistri mei. O tu mi bone dux, o suavis magister, o dulcis Pater Benedicte, oro et obsecro per misericordiam, quam erga alios habuisti, et per illam quam erga te Deus habuit, compatere miseriæ meæ, qui congratulor felicitati tuæ. Succurre te patronum clamanti; exonera mole peccatorum obrutum, solve delictorum funibus ligatum, expedi criminibus irretitum, erige jacentem, sustine nutantem, instrue spiritualibus armis, id est virtutibus inermem, doce et protege pugnantem, ex-

pugna impugnantes; erige mihi victoriam, et perduc me ad coronam. Age, advocate monachorum, per charitatem, qua sollicitus fuisti quomodo vivere deberemus; esto sollicitus, ut sufficienter velimus et efficaciter possimus vivere quemadmodum debemus; ut et tu de nostro discipulatu, et nos de tuo magisterio gloriemur coram Deo qui vivit et regnat per omnia sæcula sæculorum. Amen.

ORATIO

AD SANCTAM MAGDALENAM.

Cum retractatione amoris ad Christum.

Sancta Maria Magdalena, quæ cum fonte lacrymarum ad fontem misericordiæ Christum venisti, de quo ardenter sitiens abundanter es refocillata, per quem peccatrix es justificata, a quo amarissime dolens dulcissime es consolata. Tu, Domina mea charissima, per temetipsam es experta qualiter peccatrix anima Creatori suo reconcilietur, quod consilium animæ miseræ expediat, quæ medicina languenti salutem restituat. Satis enim scimus, chara amica Dei, cui dimissa sunt *peccata multa, quoniam dilexit multum.* Non ego sceleratissimus, domina beatissima, non ego sceleratissimus peccata tua improperando retracto; sed immensitatem clementiæ, per quam deleta sunt, pertracto; et per eam respiro ne desperem, et ad eamdem suspiro ne peream; ego, inquam, miserabiliter in profundum vitiorum præcipitatus, ego nimio pondere criminum gravatus, ego in obs-

curo carcere peccatorum a memetipso detrusus, et in torporis tenebris obvolutus.

Ergo, electa dilectrix, et dilecta electrix Dei, ego miser rogo te beatam, tenebrosus illuminatam, peccator justificatam, immundus mundatam. Memento, benignissima, quid fecisti, et quantum misericordia indiguisti, et postula mihi indulgentiam, sicut eam tibi fieri voluisti. Impetra mihi compunctionem pietatis, lacrymas humilitatis, patriæ cœlestis desiderium, terreni exsilii fastidium, pœnitentiæ amaritudinem, æterni cruciatus timorem. Prosit mihi, charissima, familiaris conversatio, quam habuisti et habes circa fontem misericordiæ; hauri mihi ab illo unde lavem peccata mea; propina mihi de illo unde satietur sitis mea; infunde mihi de illo unde irrigetur ariditas mea : non enim erit tibi difficile quidquid volueris obtinere a dilectissimo et suavissimo domino, et amico tuo.

Quis enim explicet, o beata sponsa Dei, quam benigna familiaritate et familiari benignitate, ipse calumniantibus te, respondendo pro te, se opponebat; quam pie, superbo Pharisæo de te indignante, ipse te defendebat; quomodo ipse te excusabat, sorore tua de te conquerente; qualiter ipse opus tuum laudabat, Juda in te fremente? Quid denique, quid dicam, vel potius quomodo dicam, cum ejus amore flagrans eum ad monumentum quærendo flebas, et flendo quærebas? Quam affabiliter, quam amicabiliter te, quam consolari venerat, magis accendebat; cum ipse se celabat videnti, et

ostendebat non videnti; dum præsens ipse quem quærebas, quem quæreres et cur fleres quærebat !

Sed, o tu, piissime Domine, tu cur quæris quid plorat? Nonne viderat te cor suum, et dulcem vitam animæ suæ, crudeliter mactari? O stupenda pietas! heu horrenda impietas! Cum in quodam ligno extensus et ferreis clavis confixus penderes, vel ut latro ad ludibrium impiorum; et dicis : *mulier, cur ploras?* et quia nequivit juvare, ne te occiderent; vel corpus tuum volebat unguentis diu servare, ne putresceret : ut quia vivo loqui non posset, saltem mortuum flere posset; et vitalem doctrinam, quam a vivo audierat, juxta mortuum exosa vitam semi fractis verbis recitaret. Nunc insuper ipsum corpus, quod utcunque gaudebat sibi dimissum, credit amissum; et dicis: *mulier, quid ploras?* O incitatio luctus! oculis suis viderat (si tamen aspicere potuit), quæ crudeles in te crudeliter fecerant; et residuum manuum eorum, ut putabat, perdiderat. Omnis spes de te jam fugit quia nec reliquias tuas ad tui memoriam tenere potuit: et quærit aliquis, *quem quæris, quid ploras?* Saltem tu, o singulare gaudium ejus, cur concitas dolorem ejus? Ipse enim sciebas, et sic fieri volebas, quia causam tanti ploratus narrare posset, nisi crebro verba interrumpendo et ingeminatos gemitus erumpendo. Non enim amorem ignorabas, quem ipse inspirabas. Noveras utique tu hortulanus ille, quid plantaveras in horto tuo animæ suæ. Puto quia quod plantaveras, rigabas. Rigabas, dicam an probabas? Sed ut verius dicam, et rigabas

et probabas. Sed, o bone Domine; o benigne magister, ecce fidelis ancilla et discipula tua nuperrime redempta sanguine tuo, ecce æstuat et anxiatur desiderio tui, circumspicit, interrogat, et nusquam apparet, quem desiderat: displicet ei quidquid videt, quia te solum quem aspicit non videt. Quid ergo? Sufferet hoc diu Dominus meus dilectus ejus? An perdidisti compassionem, quia invenisti incorruptionem? An pietatem amisisti, quia immortalitatem acquisisti? Absit, Domine! Non enim despicis nos mortales, quia factus es immortalis, pro quibus factus es mortalis, ut faceres immortales: quippe quia dilectio pia nec illam gementem, nec se latentem potest tolerare diutius. Erumpit amantis dulcedo, ut non erumpat flentis amaritudo. Nominat Dominus consuetum ancillæ nomen, et cognoscit ancilla consuetam Domini vocem. Puto, vel certe affirmo quia sensit solitam suavitatem qua vocari consueverat, *Maria*. O vox delectabilis! O quantum blandimenti, quantum sapuit amoris! nec brevius nec celerius hoc exprimi potuit. Scio quæ sis, et quid velis. Ecce me, ne plores. Ecce me, quem quæris. Illico mutatæ sunt lacrymæ: non enim credo mox esse restrictas: sed quas contritum cor se torquendo prius exprimebat, eas post modum cor gaudens exsultando effundebat. O quam dissimilia sunt: *Raboni;* et: *si tu sustulisti eum, dicito mihi!* O quam dissona sunt: *Tulerunt Dominum meum, et nescio ubi posuerunt eum;* et illud, *quia vidi Dominum, et hæc dixit mihi!*

Sed quid ego miser sine affectu præsumo exprimere affectum Dei, et beatæ amicæ Dei? Quomodo namque eructabit cor bonum odorem, unde intus non habet saporem? Verum tu mihi conscia es, veritas : tu mihi testis es, Domine mi dulcissime Jesu, quia amore tui amoris hoc facio. Amorem tuum in me accendere cupio, quia te solum, et quod jubes, desidero amare ; spiritum contribulatum, *cor contritum et humiliatum* tibi sacrificare. Da mihi, Domine, in hoc exsilio panem doloris et lacrymarum, quem esurio super copiam deliciarum. Exaudi me propter amorem et chara merita hujus tuæ dilectæ Mariæ, et beatissimæ matris tuæ maximæ Mariæ. Noli, piissime Redemptor Jesu, noli despicere precem indigni peccatoris tui ; sed adjuva conatum infirmi amatoris tui ; excute cordis mei teporem, et per fervorem tui amoris, da mihi pertingere ad æternam tuæ gloriæ contemplationem, qui cum Patre, et Spiritu Sancto vivis et regnas Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen.

ORATIO

PRÆLATI AD QUEMCUMQUE SANCTUM ECCLESIÆ SUÆ PATRONUM.

Sancte *N.*, pie *N.*, beate *N.*, unus de gloriosissimis apostolis Dei, unus de beatis amicis Dei ; iste peccator, iste indigens, iste tuus, licet indignus, licet ineptus, licet nimis inconveniens vicarius, iterum et iterum redit ad te dubius, nescius, sollicitus de populo tuo, de congregatione tua, et de periculo suo. Ego, scilicet inutilis

persona, nullis bonis ornata, sed profunda ignorantia tenebrata, innumeris vitiis deformata, immensis peccatis onerata; ego, inquam, quem Deus et tu post Deum, nescio an jussistis, an permisistis rectorem vocari in Ecclesia sub te advocato, sub te tutore, sub tuo nomine constituta, anxius de me et de mihi commissis, te rogo consultorem, te precor adjutorem, te exspecto per omnia pro me operatorem. Magister enim vocor, sed esse nescio; pastor nominor, sed esse nequeo; episcopus dicor, sed non sum. Vident enim me sedere ubi sedet episcopus, sed ego video me non facere quod episcopus facit; aspiciunt me procedere sicut episcopum, sed ego aspicio me non vivere sicut episcopum; exhibent mihi honores episcopi, sed ego non ostendo eis mores episcopi. Nondum duxi vitam boni laïci, et de me exspectant quomodo vivant clerici. Quid feci, homuncio, vermis et putredo? Quid feci? quid præsumpsi? Quid consensi? Imo tu, Deus, et tu *N.* apostole ejus, quid fecistis? vos enim hoc fecistis, sive jubendo, sive permittendo. Vos ergo, qui quoquo modo fecistis, facite, tu orando, tu donando, ut nec mihi, nec ulli obsit; sed mihi et multis prosit quod fecistis: vos qui fecistis nescium doctorem, cæcum ductorem, errantem rectorem; docete quem doctorem statuistis, ducite quem ductorem posuistis, regite quem rectorem concessistis. Docete, obsecro, quid doceam, ducite quo ducam, regite ut regam; imo docete illos, et me in illis; ducite illos, et me cum illis; regite eos, et me inter eos.

Jesu, bone Domine, non sunt illi mei, sed sunt tui; quia nec ego sum meus, sed tuus. Tuus sum, Domine, et tui sunt; quia tu me, et eos sapientia tua fecisti, et anima tua emisti. Tui ergo sumus, bone Domine, tui sumus; quos tam sapienter fecisti, et tam care emisti. Si ergo mihi commendas eos, Domine, non ideo deseras me, vel eos: commendas eos mihi, commendo me et eos tibi. Tuus est, Domine, grex et tuus pastor; tui gregis et pastoris esto pastor. Domine, per merita beati *N.* amici tui, exaudi orationem peccatoris tui. Fac, Domine, ipsum sollicitum esse pro nobis, quem advocatum dedisti nobis; ipsum pro nobis orare sentiamus, per quem auxilium tuum nobis quotidie flagitamus. Impetremus per ipsum gratiam tuam, per quem imploramus quotidie majestatem tuam; illum, Domine, fatemur advocatum nostrum, per illum sentiamus te Salvatorem nostrum: ne prævaleant, Domine, demerita nostra meritis ipsius; sed deleantur peccata nostra precibus ejus. Et tu, o beate, o sancte *N.*, tu es advocatus meus, tu esto ad Dominum intercessor meus. Oro te, exora eum; peto a te, impetra ab eo. Defer illi meam orationem, et refer mihi ejus exauditionem. Per te illi angustia mea intimetur, et per te mihi consolatio ejus redonetur: ostende illi meum periculum, et exhibe mihi ejus auxilium. Ecclesiam enim Dei sub te regere suscepi, qui animam meam nondum regere incœpi. De me ipso ergo timidus, de aliis cogor esse sollicitus. Gravatus pondere peccatorum, alios jubeor relevare; incur-

vatus pondere criminum, alios exigor erigere. Ergo sancte, beate ac pie *N.*, recognosce me qualemcumque vicarium tuum, ut semper me præveniat consilium tuum, et subsequatur auxilium tuum ad regendum meipsum, et gregem mihi commissum. Prius enim sunt commissi tibi quam mihi : et cum mihi sunt commissi, non sunt a te dimissi, sed ego magis commissus. Quod ergo mihi injunctum est de illis, tu fac de me et de illis; fac pro me quod mihi injunctum est facere pro te; fac, Domine, fac pro me, quia tu vides me nec scire, nec posse, pro te; imo fac non me, sed pro te; quia prius et magis pertinet ad te, quam ad me; et si quid ad me, hoc est post te, et sub te. Tu ergo, Domine, tu plus debes, plus scis, plus potes, quam ego, tu potius fac, quam ego. Non me gravet, Domine, suscepta cura eorum, quia satis me gravat sarcina peccatorum meorum. Non me gravent illi, quia ego ipse nimis sum gravis mihi; nimis certe ipse me gravo, non est opus ut alii me gravent. Sed nec eos gravet onus meum, nec impediat eos peccatum meum, nec noceat illis malum meum, non obsint illis mala mea, quibus prodesse debent bona mea, non me impediant, Domine, de quibus proficere debui; nec illis obsim, quibus prodesse debui : nimis enim sufficiunt mihi dilecta mea, non trahant me aliena secum. Nimis mihi est, si me damnant peccata mea; non involvant alios mecum. Sed tu, o sancte *N.*, apostole Dei, tu qui potes, subleva me, et eos; porta me, et illos; excusa me, et illos; adjuva utrosque; rege, et protege utros-

que : ut et ego gaudens de illorum salute mecum, et illi de mea secum, semper laudemus nostrum bonum Dominum Jesum Christum, tecum, qui sit benedictus Deus, et tu benedictus apostolus ejus in æternum. Fiat, fiat. Amen.

INDEX

RERUM QUÆ IN TOMO SECUNDO CONTINENTUR.

PARS QUARTA.

ORATIONES MEDITATIVÆ. — BEATI GUILLELMI ABBATIS ORATIONES.

VIRI DOCTI ET SANCTI CONTEMPLATIONES.

EJUSDEM SANCTI ANSELMI ORATIONES MEDITATIVÆ.

PARS QUINTA.

PRECES AD CRUCEM, AD B. M. DEI GENITRICEM, AD ANGELOS ET OMNES SANCTOS. — SANCTI ANSELMI PRECES AD CRUCEM DOMINI.

SANCTI ANSELMI AD MARIAM ORATIONES.

LIBELLUS DE CORONA VIRGINIS SANCTO HILDEFONSO ATTRIBUTUS.

PRECES AD SANCTOS ANGELOS.

PRECES AD SANCTOS.

SANCTI ANSELMI ORATIONES.

Vesontione. — Typis viduæ Caroli Deis.